

ТРОЯ

ТРИЛОГИЯ, КНИГА 2

ГРЪМОТЕВИЧНИЯ ЩИТ

ДЕЎВИД ГЕМЕЛ

ДЕЙВИД ГЕМЕЛ ГРЪМОТЕВИЧНИЯ ЩИТ

Превод: Симеон Цанев

chitanka.info

ВОЙНАТА ПРИБЛИЖАВА И ЦАРЕТЕ СЕ СЪБИРАТ.

Царете на Великата зеленина се готвят за война, всеки със собствените си планове за завоевания и грабежи.

Водовъртежът от предателства повлича трима пътници: Пирия, избягала жрица, която пази ужасяваща тайна; Калиадес, войн с високи идеали и легендарен меч, и неговият приятел Банокъл, който ще изкове своята собствена легенда в предстоящите битки. Заедно те се отправят към прословутата Троя, над която се спуска мрак, криещ събития по-сърдбоносни от всички простосмъртни триумфи и трагедии през вековете.

„Епична възстановка на мита за Троя, обединяваща историята и легендите.“

Кон Игълдън

*„Гръмотевичния щит“ се посвещава с голяма обич на
Стела заради пътешествията из пустинята, водопада в Ла
Куинта и плаването във Великата зеленина двадесет
безценни години на радост и приятелство.*

*Под Гръмотевичния щит стои
Орловото дете на сянката с крилете,
за да се носи то над градските стени
до края на дните и падането на царете.*

*Предсказанието на
Мелите*

БЛАГОДАРНОСТИ

Големи благодарности на моя редактор Селина Уокър, помощник-редактор Нанси Вебер и тестовите ми читатели Тони Еванс, Алан Фишър, Стела Темел, Осуалд Хотц дьо Бар, Стийв Хът, Тим Лентън и Ан Николс. Етикетът „тестови читатели“ не може да придаде истинското значение на тази роля. По време на създаването на поредицата за Троя бяха развити и подсилени цели нови сюжетни линии и герои, бяха рязани или разширявани сцени, именно благодарение на коментарите на „отбора“. И аз съм невероятно благодарен на всички тях.

ПРОЛОГ

Студеният вятър духаше откъм заснежените планини и съскаше из тесните улици на Тива в полите на Плакос. Снегът падаше от струпалите се над града тъмни облаци и се спускаше на ледени фъртуни върху града. Малцина жители се разхождаха навън тази нощ и дори дворцовите стражи се бяха сгушили близо до портата, загърнати в тежките си вълнени наметала.

Вътре в двореца паниката нарастваше, докато изпълненият с болка ден се превръщаше в нощ на писъци и страдание. Из студените коридори се трупаха смълчани и изплашени хора. От време на време сред тях се появяваше оживление, когато от спалнята на царицата притичваха слуги да донесат още вода или чисти кърпи.

Малко преди полунощ се разнесе бухането на сова и чакащите придворни се спогледаха. Совите бяха носители на лоши поличби. Всеки го знаеше.

Болезнените викове започнаха да утихват в стонове. Силите на царицата почти се бяха стопили. Краят приближаваше. Нямаше да има радостно раждане, само смърт и тъга.

Троянският посланик Хераклитос се опита да си придаде вид на дълбока загриженост. Не му беше лесно, защото никога не бе виждал царица Олектра и изобщо не му пукаше дали тя ще живее, или ще умре. И въпреки посланическите му дрехи от бяла коприна и дългото наметало от овча кожа, му беше студено и го боляха краката. Затвори очи и се опита да се стопли с мисли за богатствата, които щеше да спечели от това пътуване.

Задачата му в Тива в полите на Плакос беше двойна: да осигури търговски маршрути и да донесе дарове от младия троянски цар Приам, с които да заздрави дружбата между съседните градове. Троя се разрастваше бързо под вдъхновяващото водачество на царя и Хераклитос, като мнозина други, ставаше все по-богат с всеки изминал ден. Много от най-ценните стоки обаче — парфюми, подправки и дрехи, бродирани със златни нишки — трябваше да се пренасят през

разкъсваните от война източни земи, опустошавани от вилнеещите бандити и дезертъори. Разбойнически главатари пазеха високите проходи и изискваха такси от пътуващите през тях кервани. Войниците на Приам прочистиха много от търговските маршрути близо до Троя, но на юг, в Тива, под сянката на могъщия връх Ида, властваше цар Ектион. Хераклитос беше изпратен да убеди царя да събере повече войски и да прогони бандитите. Мисията се оказа успешна. Дори в този миг Ектион нахлуваше дълбоко в планините, унищожаваше разбойническите селца и прочистваше търговските пътища. Сега оставаше само Хераклитос да го поздрави за раждането на новото му дете, а после можеше да се върне в двореца си в Троя. Вече бе отсъствал твърде дълго и го очакваха много неотложни дела.

Царицата започна да ражда в късния следобед на предния ден и посланикът нареди на слугите си да се подготвят за заминаване рано тази сутрин. Но ето че още стоеше тук, в полунощ на втория ден, наред проветривия коридор. Не само, че обещаното бебе отказваше да излезе, но Хераклитос разбираше от изплашените погледи по лицата на хората около себе си, че предстои трагедия. Извикаха жреци на Асклепий, бога на лечението, и те бързо влязоха в царските покои, за да помогнат на трите акушерки, които вече се суетяха вътре. На двора долу слугите принасяха в жертва бик.

Хераклитос нямаше избор, освен да стои и да чака. Ако си тръгнеше, щеше да прояви огромно неуважение. Това го дразнеше неимоверно, защото когато бедната жена умреше, градът щеше да изпадне в траур и той щеше да е принуден да изчака няколко дни до погребението.

Видя, че една старица с ястребово лице го гледа.

— Колко тъжен ден — каза посланикът мрачно, опитвайки се да придаде на гласа си безкрайна мъка. Не я бе видял да пристига, но сега тя стоеше до него със строго изражение и се подпираше на дълга резбована тояга. Очите ѝ бяха тъмни и свирепи, а бялата ѝ невчесана коса обрамчваше лицето ѝ като лъвска грива. Носеше дълга сива роба, а на гърдите ѝ имаше избродиран със сребърна нишка бухал. Жрица на Атина.

— Детето няма да умре — каза тя. — Защото е била благословена от богинята. Царицата обаче ще умре, освен ако тези глупаци не ме извикат.

Един слаб, прегърбен жрец излезе от спалнята. Видя жената с твърдото лице и сведе глава за поздрав.

— Боя се, че краят е близо, Велика сестро — каза той. — Детето проби.

— Тогава ме отведи при нея, идиот такъв.

Хераклитос видя как лицето на жреца почервения, но той отстъпи и й направи жест да го последва обратно в стаята. Корава стара врана, помисли си посланикът. После си спомни, че жрицата бе говорела за бебето като за нея. Гадателка значи... или просто си мислеше, че е такава. Ако беше права, значи чакането се оказваше още побезсмислено. Кой се интересувахе дали едно момиче ще живее, или ще умре? А дори и да е момче, помисли си той мрачно, цар Ектион вече имаше двама силни млади синове.

Нощта се проточи и Хераклитос, заедно с двадесетината останали в коридора, чакаше неизбежния скръбен вой, който да възвести смъртта на царицата. Но после точно когато зората пукна, се разнесе плачът на новородено. Звукът бе толкова пълен с живот, че донесе на изтормозения посланик внезапна радост и повдигна духа му, което той не смяташе за възможно.

След малко всички дворяни, а с тях и Хераклитос, бяха отведени в покоите на царицата, за да посрещнат новодошлото.

Бебето бе положено в люлка до леглото, а бледата и изтощена царица почиваше, завита до кръста с одеяло. По чаршафите имаше много кръв. Хераклитос и останалите се събраха в стаята смълчани, вдигнали ръце над сърцата си в знак на почит. Царицата не проговори, но жрицата на Атина, чиито ръце бяха покрити със съсирваща се кръв, вдигна бебето от люлката. То изплака.

Посланикът видя на челото на детето, близо до косата, петънце, което първоначално помисли за кръв. После осъзна, че е родил белег, почти идеално кръгъл, като щит, но с назъбена бяла линия през средата.

— Както и предсказах, детето е момиче — каза жрицата. — Тя е благословена от Атина. И ето го доказателството — добави, прокарайки пръст по белега. — Виждате ли го всички? Това е щитът на Атина — Гръмотевичния щит.

— Как ще се казва тя, царице? — попита един от дворяните.

Жената се размърда и прошепна:

— Палесте.

На следващия ден Хераклитос напусна града и се отправи на дългото пътешествие обратно към Троя с новината за раждането на принцеса Палесте и много по-важната вест за договора между двата града. Затова и не присъстваше, когато цар Ектион се върна и отиде при леглото на жена си. Царят, все още в бойната си броня, се наведе над люлката и се пресегна вътре. Една дребна ръчичка го посрещна. Царят протегна пръст и се засмя, когато бебето го стисна здраво.

— Има силата на мъж — каза той. — Ще я кръстим Андромаха.

— Аз вече я нарекох Палесте — отвърна жена му.

Ектион се наведе и я целуна.

— Ще имаме и още деца, ако боговете решат. Името Палесте може да почака.

За Хераклитос следващите деветнадесет години бяха богати и успешни. Пътуваше на юг до Египет, на изток до центъра на Хитската империя и на северозапад през Тракия и Тесалия до Спарта. Междувременно ставаше все по-богат. Две жени му родиха петима синове и четири дъщери и боговете го благословиха с добро здраве. Богатството му, също като това на Троя, неизменно растеше.

Но после късметът му свърши. Всичко започна с постоянно нарастваща болка в долната част на гърба и суха кашлица, която не го оставяше дори в топлината на лятното слънце. Плътта му се стопи и той знаеше, че Тъмният път приближава. Въпреки това продължаваше да работи, все така се стараеше да служи на господаря си и така една нощ го извикаха в царските покои, където цар Приам и жена му Хекуба тъкмо бяха говорили с гадател. Хераклитос не знаеше какво е предсказал той, но царицата — свирепа и безскрупулна жена — изглеждаше много напрегната.

— Поздрави, Хераклитос — каза тя без изобщо да отбележи слабостта му или да прояви внимание към здравето му. — Преди няколко години ти ходи в Тива в полите на Плакос. Каза, че там се е родило дете.

— Да, царице моя.

— Разкажи ми отново.

И посланикът им припомни историята за бебето и жрицата.

— И ти си видял Гръмотевичния щит? — попита Хекуба.

— Да, царице моя, червен и кръгъл, но с бяла мълния в центъра.

— А името на детето?

Въпросът свари умирация мъж неподготвен. Той не си бе спомнял този ден от много години. Потърка очи и отново видя студения коридор и жрицата с коса като лъвска грива, а също и бледата изтощена царица. И тогава се сети.

— Палесте, господарке.

КНИГА ПЪРВА
ПРИБЛИЖАВАЩАТА БУРЯ

I

НАДИГАНЕТО НА ЧЕРНИЯ ВЯТЪР

Пенелопа, царицата на Итака, разбираше същността на сънищата, знаменията и поличбите, които спохождаха хората през техния живот. Затова седеше на плажа, обвила слабите си рамене с избродиран със злато шал, загледана в небето. От време на време хвърляше поглед на преминаващите птици с надеждата да види подобър знак. Пет лястовици щяха да означават безопасно пътуване за Одисей, два лебеда — добър късмет. Орелът би символизирал победа или — в случая със съпруга ѝ — успех в търговията. Но небесата бяха чисти. От север се носеше лек ветрец. Времето бе чудесно за плаване.

Старата галера беше поправена, закърпена и защитена — готова за пролетта. Но новите греди и боя не можеха да скрият възрастта ѝ, която си личеше във всяка линия от корпуса, докато лежеше наполовина на плажа и наполовина в плитката вода.

— Построй нов кораб, Грознико — повтаряше тя на мъжа си. — Този е стар и изморен и скоро ще те провали.

Спореха за това от години. Но тук тя нямаше силата да го убеди. По природа Одисей не беше сантиментален мъж — непринуденото му държание криеше ядро от бронз и кост, но тя знаеше, че въпреки това той никога няма да смени старата галера, която беше кръстил на нея.

Пенелопа въздъхна и отново почувства лека тъга да се спуска като було върху нея. Аз съм този кораб, осъзна тя. Остарявам.

В косата ми има сиво и времето ми бързо отминава. Но по-сериозни от избледняващата ѝ лешникова коса бяха бръчките по лицето ѝ, а и месечното кървене, което символизираше младостта и плодовитостта, ставаше все по-нередовно. Скоро детеродната ѝ възраст щеше да премине, а така и не бе родила нови синове на Одисей. Тъгата ѝ се усили и тя си спомни бледия Лаерт и треската, която бе стопила плътта му.

На плажа Одисей крачеше ядосан около галерата с почервеняло лице, жестикулираше и крещеше на екипажа си, който се суетеше, за да натовари стоките. Сред мъжете също имаше тъга. Тя я усещаше,

докато ги гледаше. Преди няколко дни другарят им Портеос, когото наричаха Портеос Прасето — дебел и весел млад мъж с много приятели, плавал на борда на кораба години наред — беше умрял. Младата му жена, бременна с четвъртото им дете, се събудила призори и го открила мъртъв в леглото до себе си.

На галерата двама моряци дърпаха тежък наръч клони, които щяха да използват за прикрепянето на товара в трюма. Внезапно единият се препъна и го изпусна. Другият отхвърча в морето след дървото. Одисей изруга цветисто и се обърна към жена си, вдигайки ръце в знак на отчаяние.

Пенелопа се усмихна, а духът ѝ се приповдигна, докато го гледаше. Той винаги бе най-щастлив, когато му предстоеше да потегли към чуждоземните брегове. През цялата пролет и лято щеше да кръстосва Великата зеленина, за да купува и продава, да разказва историите си, да се среща с царе, пирати и просяци.

— Ще ми липсваш, господарке — ѝ беше казал той предната нощ, докато лежеше в ръцете му, а пръстите ѝ бяха нежно вплетени в червеникавосивите косми по гърдите му. Тя не отговори. Знаеше кога ще си мисли за нея — при всяко спускане на нощта, когато опасностите на деня са били преодолені и може да си позволи да тъгува по жена си поне малко.

— Ще мисля за теб всеки ден — добави той. Тя все така не казваше нищо. — Болката от липсата ти ще бъде незарастваща рана в сърцето ми.

Пенелопа се усмихна и знаеше, че той го е усетил.

— Не ми се подигравай, жено — каза Одисей добродушно. — Познаваш ме твърде добре.

И сега, на плажа, под светлината на зората, тя наблюдаваше съпруга си, докато той тичаше по плажа, за да говори с Нестор — царя на Пилос и неин роднина. Контрастът между двамата мъже беше удивителен. Одисей бе гол до кръста, шумен и ядосан, нападащ всеки ден, сякаш му е смъртен враг. Нестор пък беше слаб, сив и прегърбен като малък оазис на спокойствие сред бурята от активност на плажа. Въпреки че бе само с десет години по-възрастен от съпруга ѝ, той се държеше като старец, докато Одисей изглеждаше като превъзбудено дете. Тя го обичаше и очите ѝ се изпълниха с нетипични за нея сълзи, заради пътуванията и опасностите, които му предстояха.

Беше се върнал при нея само преди няколко дни, съпроводен от Нестор, след едно принудително пътуване до Спарта по молба на Агамемнон, царя на Микена.

— Агамемнон търси отмъщение — каза старият Нестор, седнал в мегарона късно вечерта, с приятно пълна чаша вино в ръка и една от хрътките му, легнала в краката му. — Събранието в Спарта се оказа провал за него, но той няма да позволи това да го отклони от пътя, който е поел.

— Човекът е обладан от демони — каза Одисей. — Призова царете от запада и говори за съюз и мир. А през цялото време мечтае за война с Троя — война, която може да спечели само ако всички се присъединим към него.

Пенелопа долови яда в гласа му.

— А защо ви е да го правите? — попита тя. — Омразата му към Троя си е негов личен проблем.

Нестор поклати глава.

— За микенския цар няма лични проблеми. Егото му е колосално. Онова, което засяга Агамемнон, засяга света — той се наведе напред. — Всички знаят, че е бесен заради погрома, който му нанесе Хеликаон и предателят Аргуриос.

— Предателят Аргуриос, така ли? — извика Одисей. — Интересно какви неща правят от един човек предател, а? Смел войн, който служи вярно на Микена цял живот, бе обявен за изменник, отнеха му земите, притежанията и доброто му име. А после царят му се опита да го убие. И той предателски се бори за живота си и за жената, която обича.

Нестор кимна.

— Да, да, така е. Той беше чудесен войн. Срещал ли си го?

Пенелопа знаеше, че човекът се опитва да смекчи гнева на Одисей и прикри усмивката си. Никой с разума си не искаше да види съпруга ѝ истински разярен.

— Да, плава до Троя с мен — отвърна Одисей. — Неприятен мъж. Но ако не беше той, всички онези микенци в двореца на Приам щяха да бъдат изклани.

— Вместо това ги изклаха, когато се върнаха у дома си — добави тихо Пенелопа.

— Нареккоха го Нощта на Лъвския съд — каза Нестор. — Само двама избягаха и са ги обявили извън закона.

— И този цар ли искаш да подкрепиш във война? — попита Одисей, преди да отпие голяма глътка от чашата си. — Мъж, който праща смели войници да водят неговите битки, а после ги убива, защото са се провалили?

— Все още не съм предложил нито кораби, нито хора на Агамемнон. — Старецът се загледа в собствената си чаша. Пенелопа знаеше, че Нестор не е оспорил войната, но си е мълчал сред събралите се в Спарта царе. — Амбициите му обаче засягат всички ни — каза той накрая. — С него си или приятел, или враг. Ти какъв ще си, Одисей?

— Никакъв. Всички знаят, че съм неутрален.

— Лесно е да си неутрален, когато имаш скрито богатство — отбеляза Нестор. — Но Пилос зависи от търговията с лен, от търговските пътища нагоре по Аргос и на север, които контролира Агамемнон. Да застана срещу него, ще бъде убийствено. — Той се взря в Одисей и присви очи. — Така че кажи ми, Одисей, къде са тези Седем хълма, които те правят богат?

Пенелопа усети как напрежението в стаята се покачва и погледна съпруга си.

— На края на света — отвърна Одисей. — Пазени от еднооки гиганти.

Ако Нестор не бе пил повече от нужното, щеше да долови остротата в този отговор. Пенелопа пое дълбоко дъх, готвейки се да се намеси.

— Очаквах да споделиш добрия си късмет с други от твоята кръв, вместо с един чужденец, родственико — каза старецът.

— И така щях да направя, ако чужденецът, за когото говориш, не бе открил Седемте хълма и не беше отворил търговския маршрут към тях — отвърна Одисей. — Не е мое право да споделям тайните му.

— Само златото му — изсъска Нестор.

Одисей хвърли чашата на пода.

— Обиждаш ме в собствения ми дворец? — изрева той. — Трябваше да се бием за Седемте хълма с пирати, разбойници и боядисани диваци. Спечелихме това злато с кръв!

Яростната атмосфера в мегарона стана нетърпимо плътна и Пенелопа се насили да се усмихне.

— Хайде, сродници. Утре плавате към Троя за сватбените празненства и Игрите. Не позволявайте тази нощ да завърши с остри думи.

Двамата мъже се спогледаха. После Нестор въздъхна.

— Прости ми, стари приятелю. Думите ми бяха необмислени.

— Всичко е забравено — отвърна Одисей и извика с жест един слуга да му донесе друга чаша с вино.

Пенелопа дочу лъжата в думите му и разбра, че мъжът ѝ още е ядосан.

— Поне в Троя ще можеш да забравиш Агамемнон за известно време — каза тя в опит да смени темата.

— Всички западни царе са поканени да видят как Хектор ще се ожени за Андромаха — отвърна Одисей мрачно.

— Но Агамемнон няма да е там, нали?

— Мисля, че ще бъде, обич моя. Хитрият Приам ще използва тази възможност да привлече някои царе на своя страна. Ще им предложи злато и дружба. Агамемнон не може да си позволи да не отиде. Ще бъде там.

— Поканен ли е? След микенската атака над Троя?

Одисей се ухили и изимитира помпозното държание на микенския цар.

— Наскърбен съм — разпери той ръце в знак на съжаление — от предателското нападение на бунтуващи се войски от микенската армия над нашия брат цар Приам. Престъпниците получиха царската ми справедливост.

— Този човек е змия — призна Нестор.

— Твоите синове ще се състезават ли в Игрите? — попита го Пенелопа.

— Да, и двамата са чудесни атлети. Антилох ще се справи добре с копието, а Тразимед може да надвие всеки в стрелбата — добави той и ѝ смигна.

— Да, и същия ден на небето ще изгрее зелена луна — измърмори Одисей. — В най-лошите си дни мога да изплюя стрела по-далеч, отколкото той може да я изстреля.

Нестор се засмя.

— Колко си културен, когато жена ти е в стаята. Последния път, когато те чух да се хвалиш за уменията си, каза, че можеш да я изпърдиш.

— Да, и това също — потвърди Одисей и почервения.

Пенелопа с удоволствие отбеляза завръщането на доброто настроение.

На плажа „Пенелопа“ най-накрая бе натоварена изцяло и екипажът опъваше въжетата в усилие да изкара старото корито във водата. Двамата синове на Нестор бяха там, и двамата потънали до кръста сред вълните и подпрели гърбове в корпуса, опитвайки се да я избутат навътре.

Царицата на Итака стана и отърси камъчетата от жълтата си ленена рокля, след което слезе по плажа, за да се сбогува със своя цар. Той стоеше до първия си помощник, Биас Черния — тъмнокож и прошарен, син на нубийска майка и баща от Итака. До него бе мускулестият рус моряк Левкон, който напоследък се беше прочул като опитен борец с голи ръце. Левкон и Биас се поклониха, щом тя се приближи, а после се оттеглиха.

Пенелопа въздъхна.

— И ето ни отново, обич моя, тук, както винаги. На сбогуване.

— Да, ние сме като сезоните — отвърна той. — Постоянни в действията си.

Тя се пресегна и хвана ръката му.

— И все пак времената се променят, царю мой, и ти го знаеш. Боя се, че ни предстоят тежки избори. Не взимай твърдоглави решения, за които ще съжеляваш и няма да можеш да промениш. И не повеждай тези мъже на война, Одисей.

— Не желая да воювам, обич моя.

Той се усмихна и тя знаеше, че е искрен, но сърцето ѝ бе натежало от лоши предчувствия. Въпреки силата, смелостта и мъдростта си, мъжът, когото обичаше, имаше една огромна слабост. Той бе като стар боен кон — способен и внимателен, но готов да се втурне и в огън при първия удар на камшика. За Одисей този камшик бе гордостта.

Той целуна и двете ѝ ръце, после се обърна и тръгна по плажа към морето. Водата стигаше до гърдите му, когато хвана едно въже и се качи на борда. Гребците незабавно подеха ритъма и старият кораб

започна да се отдръпва. Пенелопа видя силуета му на светлината на залязващото слънце, докато ѝ махаше с ръка.

Не му бе казала за чайките. Само щеше да ѝ се намръщи. Чайките са глупави птици, щеше да каже, и нямат място в предсказанията.

Но тя бе сънувала колосално ято чайки, което скри дори слънцето, като надигащ се черен вятър, който превръщаше деня в нощ.

И този вятър носеше смърт и края на светове.

Младият войн Калиадес седеше на входа на пещерата, увил стройното си тяло с тъмно наметало. Мечът тежеше в ръката му, докато оглеждаше хълмовете и полетата зад тях. Не видя никой. Хвърли поглед назад в мрака и зърна ранената жена, легнала на една страна с присвити колене и увита в червеното наметало на Банокъл. Изглеждаше заспала.

Ярката лунна светлина прониза облачното покривало и Калиадес я видя по-ясно. Жълтата ѝ коса бе дълга, а бледото лице — разранено и подуто, изцапано със засъхнала кръв.

Нощният бриз беше студен и той потрепери. От високата пещера виждаше далечното море. Звездите се отразяваха във водата. Толкова далече от дома, помисли си Калиадес.

Яркочервеният белег на дясната му буза го сърбеше и той го почеса разсеяно. Последната от множество рани. В тишината на нощта си спомняше битките и войните, в които мечове и кинжали бяха пронизвали плътта му. Бяха го пробождали стрели и копия. Камъни, запратени от прашки, го бяха замайвали. Удар от бухалка по лявото рамо го бе оставил със става, която го болеше по време на зимните дъждове. На двадесет и пет той бе ветеран с десетгодишен опит и носеше белезите, с които да го докаже.

— Ще запаля огън — каза едрият му спътник и излезе от сенките. На лунната светлина русата коса и брадата на Банокъл блестяха като сребро. По нагръдника му имаше кръв — тъмни петна по ярките бронзови дискове, закрепени за тежката кожена ризница.

Калиадес се обърна към могъщия войн.

— Огънят ще ни издаде — отвърна той тихо. — И ще дойдат.

— Така или иначе ще дойдат. По-добре да е сега, докато съм още ядосан.

— Нямах причина да си им ядосан — отбеляза изморено Калиадес.

— Не съм. Ядосан съм на теб. Тази жена не означаваше нищо за нас.

— Зная.

— И не е като да сме я спасили задълго. Няма измъкване от този остров. Вероятно всички ще сме мъртви преди средата на утрешния ден.

— И това го знам.

Банокъл помълча известно време. Приблужи се до Калиадес и се загледа ядно в нощта.

— Мислех, че ще палиш огън — каза приятелят му.

— Нямам нерви за това — измърмори Банокъл и се почеса по гъстата брада. — А и винаги се порязвам на кремъка. — Той потрепери. — Студено е за това време на годината — добави след малко.

— Ако не беше завил с наметалото си жената, която не значи нищо за нас, нямаше да ти е студено. Иди и намери сухи дърва. Аз ще напаля огън.

Калиадес се отдръпна от входа, извади малко суха кора от кесията на колана си и я разчупи. После удари няколко пъти плавно с кремъка, пращайки дъжд от искри към кората. Отне му малко време, но накрая се надигна тънка струйка дим. Той легна по корем и внимателно раздуха подпалките. Появи се пламък. Банокъл се върна и пусна купчина пръчки и клони на земята.

— Видя ли нещо? — попита го приятелят му.

— Не. Ще дойдат щом изгрее слънцето, подозирам.

Двамата млади мъже поседяха известно време в мълчание, наслаждавайки се на топлината от малкия огън.

— Е — каза накрая Банокъл, — ще ми кажеш ли защо убихме четирима от другарите си?

— Те не ни бяха другари. Само плавахме заедно с тях.

— Знаеш какво имам предвид.

— Щяха да я убият, Банокъл.

— Наясно съм. Бях там. Но какво общо имаше това с нас?

Калиадес не отговори, но се загледа в спящата жена.

Вчера я видя за пръв път, седнала в малка лодка с платно, с развята под слънцето златиста коса, завързана на опашка. Беше облечена в бяла туника до коленете, с колан, бродиран със златна нишка. Слънцето се спускаше в небето и лекият бриз тласкаше лодката към островите. Тя сякаш не забеляза опасността, докато двата пиратски кораба се спускаха към нея. После първият от тях ѝ препречи пътя. Жената твърде късно се опита да избегне залавянето, дърпайки въжето на платното в опит да промени курса и да избяга на плажа. Калиадес я гледаше от палубата на втория кораб. Не усети паника у нея. Но малката лодка не можеше да надбяга галерите, управлявани от опитни гребци. Първият кораб се приближи и от борда му полетяха въжета с куки. Неколцина пирати се покатериха на парапета и скочиха на лодката. Жената се опита да се бие, но те я надвиха с няколко силни удара.

— Вероятно бегълка — отбеляза Банокъл, докато двамата гледаха как моряците влачат замаяната жена на палубата на първия кораб. От мястото, където стояха, двамата мъже видяха какво последва. Екипажът се струпва около нея, разкъса бялата ѝ туника и скъпия колан. Калиадес извърна поглед отвратен.

Корабите спряха за през нощта на острова Лъвска глава по пътя към Киос. Капитанът на втория кораб — едър критянин с бръсната глава — завлече жената по пясъка до малка група дървета. Тогава тя изглеждаше мирна, с привидно пречупен дух, но това се оказа измама. Докато капитанът я изнасилваше, някак си успя да извади кинжала му от ножницата и да му пререже гърлото. Никой не видя станалото и мина известно време, преди да открият тялото.

Разяреният екипаж тръгна да я търси. Калиадес и Банокъл се усамотиха с една кана вино. Намериха няколко маслинови дръвчета и седнаха да пийнат в тишина.

— Арелос не изглеждаше щастлив — отбеляза Банокъл. Калиадес не отговори. Арелос бе капитан на първия кораб и роднина на убития от бегълката мъж. Беше си изградил репутация на свиреп и опитен майстор на меча и из южните брегове се бояха от него. Ако имаше друг избор, Калиадес никога не би плавал на кораба му, но двамата с Банокъл също бяха бегълци. Да останат в Микена бе

равнозначно на мъчения и смърт. Корабите на Арелос им предложиха средство за бягство.

— Тази нощ си много тих. Какво те безпокои? — продължи Банокъл, докато седяха в тишината на горичката.

— Трябва да се махнем от този екипаж — каза Калиадес. — Ако изключим Секундос и може би още двама други, всички са боклуци. Обидно ми е да съм в компанията им.

— Искаш ли да изчакаме, докато стигнем по на изток?

— Не. Ще ги оставим утре. Тук ще спрат и други кораби. Ще намерим капитан, който би ни взел. После ще стигнем до Ликия. Там има много работа за наемници — да пазим търговски кервани от бандити, да съпровождаме богати търговци.

— Бих искал да бъда богат — каза Банокъл. — Така ще мога да си купя робиня.

— Ако беше богат, щеше да можеш да си купиш сто робини.

— Не мисля, че ще мога да се справя със сто. Може би пет. — Той се изкикоти. — Да, пет би било чудесно. Пет пухкави тъмнокоси момичета. С големи очи. — Отпи още малко вино и се оригна. — Ах, вече усещам духа на Дионисий в костите ми. Искане ми се някое от тези пухкави момичета да беше тук сега.

Калиадес се засмя.

— Умът ти вечно е зает или с пиене, или със секс. Нищо друго ли не те вълнува?

— Храна. Добро хапване, кана вино, а после някоя пухкава жена, която да пици под мен.

— С твоето тегло отгоре й няма да е чудно, че ще пици.

Банокъл се засмя.

— Не затова пицят. Жените ме обожават, защото съм красив, силен и надарен като кон.

— Пропусна да споменеш и че винаги им плащаш.

— Естествено, че им плащам. Както плащам за виното и храната си. Какво се опитваш да намекнеш?

— Очевидно нищо похвално.

Някъде около полунощ тъкмо се приготвяха да заспят, когато чува викове. После жената се появи в горичката, следвана от петима моряци. Грозните събития от изминалия ден вече бяха изсмукали силите й, тя се препъна и падна близо до Калиадес. Бялата й туника

беше разкъсана, мръсна и оцапана с кръв. Един моряк на име Барос скочи към нея със зловещо извит нож в ръка. Той беше строен и висок, с близко разположени тъмни очи. Обичаше да го наричат Барос Убиеца.

— Ще те изкормя като риба — изръмжа той.

Тогава тя погледна към Калиадес. Лицето ѝ беше бледо на лунната светлина, а изражението ѝ разкриваше изтощеност, отчаяние и страх. Беше виждал такова изражение и преди и то го преследваше още от детството му. Споменът прониза ума му и той отново видя пламъците и чу жалните писъци.

Войнът скочи на крака и застана между Барос и жертвата му.

— Прибери ножа — нареди на моряка.

Това го изненада.

— Тя трябва да умре — каза той. — Арелос го заповяда. — После пристъпи към Калиадес. — Не заставай между мен и плячката ми. Убивал съм мъже по всички земи из Великата зеленина. Искаш ли кръвта ти да изтече тук и червата ти да украсят тревата?

Късият меч на Калиадес изсъска от ножницата.

— Няма нужда никой да умира — каза той меко. — Но няма да допусна да наранявате тази жена още повече.

Барос поклати глава.

— Казах на Арелос, че трябва да ви прережем гърлата и да ви вземем брониту. Просто не можеш да вярваш на един микенец. — Той прибра кинжала, отстъпи и извади собствения си меч. — Сега ще получиш урок. Водил съм повече двубои от всеки друг в екипажа.

— Който не е много голям — отбеляза Калиадес.

Барос скочи напред с изненадваща скорост. Микенецът блокира удара и също атакува, забивайки лакът в лицето на мъжа. Барос отстъпи.

— Убийте го! — изкрещя той. Другите четирима се хвърлиха в атака. Калиадес уби първия, а пияният Банокъл скочи върху останалите. Барос отново се опита да нападне, но този път Калиадес беше готов за него. Той отби удара му, завъртя китката си и с един замах разпори гърлото на моряка. Банокъл бе убил още един и се бореше с друг от пиратите. Калиадес дотича да му помогне точно в мига, в който последният мъж замахна с меча си към лицето на

приятеля му. Той обаче видя удара и извъртя онзи, с когото се биеше, за да го посрещне вместо него. Острието се заби във врата на моряка.

Когато Калиадес се втурна към него, пиратът просто избяга в нощта.

И сега, седнал до пукация огън в пещерата, той погледна Банокъл.

— Съжалявам, че те забърках в това, приятелю. Ти заслужаваше нещо по-добро.

Банокъл пое дълбоко въздух и бавно го изпусна.

— Ти си странен, Калиадес — каза той и поклати глава. — Но животът с теб никога не е скучен. — След това се прозина. — Ако утре ще трябва да убивам шестдесет мъже, ще имам нужда от почивка.

— Няма да дойдат накуп. Някои ще останат при корабите. Други — по курви. Вероятно ще ни нападнат не повече от десетина или петнадесет.

— Е, ще спя по-леко, знаейки това. — Банокъл разхлаби каишите на очукания си нагръдник, вдигна го над главата си и го остави на земята. — Никога не съм можел да спя като хората с броня — каза и се излегна до огъня. Само след миг дишането му стана дълбоко и равномерно.

Калиадес добави малко дърва в огъня, а после се върна до входа на пещерата. Духаше студен вятър и по небето сега блестяха звезди. Банокъл беше прав. Нямахше път извън този остров и утре пиратите щяха да дойдат и да ги заловят. Той поседя известно време, изгубен в мислите си, а после чу тихо движение зад гърба си. Стана и бързо се обърна... само за да види окървавената жена, която се приближаваше към него с голям камък в ръка. Ярките ѝ сини очи блестяха с омраза.

— Няма нужда от това — каза той и отстъпи. — Тази нощ не те грози опасност.

— Лъжеш! — каза тя с груб глас, който трепереше от гняв. Калиадес извади кинжала си и видя, че жената се напрегна още повече. Той го хвърли в краката ѝ.

— Не лъжа. Вземи оръжието. Утре ще ти потрябва, защото ще дойдат за нас.

Тя коленичи и се опита да вземе падналия кинжал, но залитна и почти падна. Калиадес остана на място.

— Трябва ти почивка — каза той.

— Сега си спомних кой си. Ти и приятеля ти се бихте с онези, които ме нападаха. Защо?

— О, Велики Зевс, нека да отговори на този въпрос — обади се Банокъл сънливо от мястото си до огъня.

Жената грабна кинжала и се опита да се извърти към него, но отново залитна.

— Ударите по главата водят до това — каза Банокъл и стана, за да дойде при тях. — По-добре седни.

Тя изгледа сурово Калиадес.

— Видях ви от лодката си — каза тя. — Вие бяхте на втория кораб. Видяхте ги как хвърлиха въжетата и как ме извлачиха на борда.

— Да. Плавахме с тях.

— Значи сте пирати.

— Ние сме това, което сме — отвърна Калиадес.

— Утре щяха да ме прехвърлят на вашия кораб. Казаха ми го, докато ме изнасилваха.

— Това не беше моят кораб. Не аз дадох заповедта да те нападат. Нито пък с приятеля ми сме участвали в онова, което последва. Никой не може да те вини за гнева ти, но не го насочвай към онези, които те спасиха.

— А сега нека се надяваме някой да спаси нас — добави Банокъл.

— Какво искаш да кажеш? — попита жената подозрително.

— Намираме се на малък остров — отвърна Банокъл. — Нямаме злато, нито кораб. Онези ядосани мъже ще ни потърсят утре. Е, двамата с Калиадес сме големи войни. Няма по-добри. Поне... откак Аргуриос умря. Подозирам, че заедно можем да спрем седем или осем от тях. Но в онези два екипажа има шестдесет боеспособни моряци. И нито един бавен дебелак сред тях.

— Нямате ли план за бягство?

— О, не обичам плановете, жено. Пия, ходя по курви и се бия. Калиадес е човекът с плановете.

— Значи и двамата сте глупаци — каза тя. — Навлекли сте си само смърт.

— Там, откъдето идвам, робите проявяват повече уважение — каза Банокъл с нотка на гняв в гласа.

— Аз не съм ничия робиня!

— Да не би ударите по главата да са ти избили здравия разум? Лодката ти беше заловена в морето. Не развяваш знаме, не можеш да претендираш за безопасно пътуване. Заловиха те и сега пиратите те притежават. Така че според законите на богове и хора ти си робиня.

— Тогава пикая на законите на боговете и на хората!

— Успокойте се и двамата! — нареди Калиадес. — Накъде беше тръгнала? — попита я той след малко.

— Към Киос.

— Семейство ли имаш там?

— Не. Имах малко ценности на лодката — камъни, златни дрънкулки. Надявах се да си осигуря пътуване на кораб до Троя. Пиратите взеха всичко. И повече. — Тя разтърка лице, за да избърше засъхналата кръв.

— Наблизо има поток — каза Калиадес. — Можеш да се измиеш. Жената се поколеба.

— Значи не съм ваша пленничка? — попита тя накрая.

— Не. Можеш да правиш каквото пожелаеш.

Тя го изгледа внимателно, а после и Калиадес.

— И не сте ми помогнали, за да ме направите ваша робиня или да ме продадете на някой друг?

— Не — отвърна Калиадес.

Тогава тя сякаш се отпусна, но продължи да стиска кинжала.

— Ако казваш истината, значи... трябва да благодаря и на двама ви — каза жената, борейки се с думите.

— О, на мен недей — отвърна Банокъл. — Аз бих те оставил да умреш.

II

МЕЧЪТ НА АРГУРИОС

Калиадес задряма за малко до входа на пещерата, отпуснал глава на скалната стена. Банокъл хъркаше шумно и от време на време мърмореше насън.

Точно преди пукването на зората Калиадес излезе от пещерата и отиде до потока. Коленичи на брега и напръска лицето си, а после прокара мокрите с пръсти през късо подстриганата си черна коса.

Видя жената да излиза от пещерата и също да слиза до потока. Висока и слаба, тя ходеше с вдигната глава и грациозни движения като критска танцьорка. Той знаеше, че не може да е избягала робиня. Робите се научаваха да ходят прегърбени, със сведени очи. Не я заговори, но я гледаше, докато измиваше засъхналата кръв от себе си. Лицето ѝ още беше подуто, а около очите ѝ имаше драскотини. Дори и без подутините обаче нямаше да е красива, помисли си микенецът. Лицето ѝ бе силно и ъгловато, с гъсти вежди и твърде дълъг нос. Сурово лице, за което той бе сигурен, че смехът не е нещо обичайно дори в по-добри времена.

Когато се изчисти, тя вдигна кинжала. За един кратък миг Калиадес помисли, че иска да си пререже гърлото. После обаче жената сграбчи кичур от русата си коса и прокара острието през него. Войнът мълчаливо я наблюдаваше, докато тя режеше косата си и хвърляше кичурите по скалите. Беше озадачен. По лицето ѝ нямаше никакво изражение, дори и следа от гняв. Когато приключи, тя се наведе напред и прокара ръце през главата си, за да отърси останалите косми.

Накрая се отдръпна от потока и седна малко встрани от него.

— Не беше мъдро да ми помагаш — каза след малко.

— Аз не съм мъдър човек.

Небето започна да изсветлява и от мястото, където седяха, виждаха полята, покрити с хиляди сини цветя. Жената ги загледа и Калиадес забеляза как изражението ѝ се смекчава.

— Сякаш земята е изсмукала цвета от небето — каза тя тихо. — Кой би предположил, че такива красиви растения ще виреят на толкова

неприветливо място? Знаеш ли какви са?

— Лен — отвърна той. — Платът за туниката ти е дошъл от такива растения.

— Как го правят на плат? — попита тя. Калиадес се загледа над ленените полета и си спомни дните от детството, когато заедно с малките си сестри работеше в земите на цар Нестор, късаше растенията от корените им, махаше семената, които щяха да се използват за лечебни масла или спойка на греди, и поставяше стеблата в течащата вода на потока, за да изгният. — Имаш ли представа? — запита отново жената.

— Всъщност имам.

И той ѝ разказа за превиващата гърба работа на децата и жените, които събираха растенията, за кисненето на стеблата, сушенето им и обработката с дървени чукове. После децата сядаха под горещото слънце, за да премахнат всички остатъци от дървесина от тях. Следваше накълцването и изтеглянето на оголените нишки отново и отново през все по-тънки гребени. Докато ѝ разказваше за процеса, Калиадес за кой ли път се удиви от издръжливостта на жените. Въпреки всичко, през което бе преминала и което вероятно ѝ предстоеше, тя изглеждаше искрено заинтересована от това древно умение. После погледна в бледите ѝ очи и видя, че интересът е само повърхностен. Под него имаше напрежение и страх. Постояха в тишина за известно време. После той вдигна очи и погледите им се срещнаха.

— Ще се бием до смърт, за да им попречим да те хванат отново. Кълна ти се.

Жената не отвърна и Калиадес знаеше, че не му е повярвала. И защо ѝ е да ми вярва, зачуди се.

Докато той говореше, Банокъл дойде откъм пещерата, спря се до близкото дърво и вдигна туниката си. После започна да пикае с рядко задоволство. Отстъпи назад и насочи струйката колкото можеше по-високо по дънера.

— Какво прави? — попита жената.

— Много е горд от факта, че никой мъж, когото е срещал, не може да пикае толкова високо, колкото него.

— И защо им е да го правят?

Калиадес се засмя.

— Очевидно не си прекарвала много време в компанията на мъже. — Той се наруга мислено, защото изражението ѝ се втвърди. — Глупава забележка — добави бързо. — Извинявам се.

— Няма нужда — отговори тя и се насили да се усмихне. — А аз няма да позволя станалото да ме пречупи. Не за пръв път ме изнасилват. Ще ти кажа обаче следното — да ти го причинят непознати е много по-малко ужасно от това, да те използват онези, на които си вярвал и които си обичал.

Тя си пое дълбоко дъх и насочи поглед обратно към полята със сините цветя.

— Как се казваш?

— Когато бях дете, ме наричаха Пирия. Днес ще използвам това име.

Банокъл отиде до мястото, където седяха, и се свлече до Калиадес. Погледна към жената.

— Ужасна прическа — каза той. — Въшки ли имаше?

Пирия го игнорира и отмести поглед. Банокъл насочи вниманието си към Калиадес.

— Толкова съм гладен, че мога да ям дървесна кора. Какво ще кажеш да слезем в селището, да убием всеки кравар, който ни се изпречи, и да си намерим нещо за хапване.

— Вече виждам защо не ти правиш планове — каза Пирия.

Банокъл ѝ се намръщи.

— С такъв език никога няма да си намериш съпруг.

— Дано тези думи достигнат до ушите на Великата богиня — отвърна тя горчиво. — Нека Хера ги направи истина.

Калиадес се отдръпна от тях и застана до едно изкривено дърво. От него можеше да види над полята и до далечното селище. Там вече се движеха хора — жени и младежи, готвещи се за работа на полето. Още нямаше и следа от пиратския екипаж. Зад себе си чуваше караницата на Банокъл и жената.

Всичко се обърка в Троя, реши той. Преди тази обречена мисия го смятаха за чудесен войн и бъдещ капитан. Беше се почувствал горд, че са го избрали за нападението над града. Там отидоха само елитните бойци.

Начинанието трябваше да постигне зашеметяващ успех и да има плячка за всички. Хектор, великият троянски войн, смятан за убит в

битка и отряд троянски предатели щеше да атакува двореца, убивайки цар Приам и другите му синове. Микенците щяха да ги последват, за да довършат верните войници. Новият владетел, положил клетва за вяност пред микенския цар Агамемнон, щеше да ги награди богато.

Планът беше перфектен, като се изключеха три основни елемента.

Първо, генералът, поставен от Агамемнон начело на атаката, беше страхливец на име Коланос — жесток и зъл човек, който бе използвал лъжи и измама, за да опетни името на един легендарен микенски герой. Второ, този герой — великият Аргуриос — се оказа в двореца на Приам по време на нападението и се бори до смърт, за да удържи стълбището. И трето, Хектор не беше мъртъв и се върна навреме, за да поведе войните си в гърба на микенците. Перспективата за победа и плячка изчезна. Остана им само сигурността на поражението и смъртта.

Безчестният Коланос се опита да направи сделка с цар Приам, предлагайки да издаде всички микенски планове на троянеца в замяна на живота си. За всеобщо изумление Приам отказа. За да почете Аргуриос, който бе умрял в негова защита, той освободи оцелелите микенци и им позволи да се върнат на корабите си заедно с Коланос. В замяна поиска само едно — да чуе писъците на генерала, докато войните отплаваха.

И той наистина крещя. Разярените оцелели микенци го нарязаха на парчета, още преди галерите да излязат от залива.

Пътуването към дома протече без инциденти и мъжете бяха щастливи да се върнат, въпреки загубата на самочувствие след поражението. В Микена обаче ги посрещнаха зле, защото се бяха провалили. По-лошото обаче предстоеше.

Калиадес потрепери, когато си спомни как трима от хората на царя нахлуха в дома му и скочиха отгоре му, за да задържат ръцете му. Един издърпа главата му назад и тогава в стаята влезе Клейтос — съветник на Агамемнон и роднина на мъртвия Коланос — извадил кинжал с тънко острие.

— Нима си мислеше, че кралското правосъдие няма да те достигне? — попита мъжът. — Мислеше си, че той ще ти прости убийството на брат ми?

— Коланос беше предател, който се опита да ни продаде. Той беше точно като теб. Смел, когато е заобиколен от войници, и малодушен в битка, лице в лице срещу смъртта. Давай, убий ме. Всичко друго е по-добре от това да усещам вонящия ти дъх.

Тогава Клейтос се изсмя и в костите на Калиадес нахлу студен страх.

— Да те убия? Не, Калиадес. Цар Агамемнон нареди да бъдеш наказан, а не незабавно убит. За теб няма войнска смърт. Не. Първо ще ти извадя очите, после ще ти отрежа пръстите. Ще ти оставя палците, за да можеш да събираш по малко храна изпод масите на по-добрите от теб.

Дори сега при спомена му призляваше от ужас.

Тънкото острие бавно се вдигна и върхът се насочи към лявото му око.

Тогава вратата отхвърча от пантите и в стаята връхлетя Банокъл. Един огромен юмрук се заби в лицето на Клейтос и го запрати на пода. Калиадес се измъкна от ръцете на изненаданите войници. Последвалият бой беше брутален и кратък. Банокъл счупи врата на един войник. Калиадес удари втория, принуждавайки го да се отдръпне, което му даде време да извади кинжала си и да му пререже гърлото.

После двамата избягаха от къщата до най-близката поляна с коне, откраднаха два и напуснаха града.

По-късно Агамемнон нарече това Нощта на Лъвския съд. Четиридесет от мъжете, оцелели след атаката в Троя, бяха убити за тези няколко часа. На други им отрязаха десните ръце. Калиадес и Банокъл бяха обявени за бегълци и за залавянето или главите им обещаха дарове от злато.

Калиадес се усмихна с тъга. Измъкнаха се от лапите на опитни убийци, добре тренирани войници и неустрашими войни, търсещи наградата, а ето че сега чакаха да бъдат убити от боклуците на морето.

Пирия седеше до едрия войн и макар външно да изглеждаше спокойна, сърцето ѝ биеше лудешки. Имаше чувството, че в гърдите ѝ е затворена изплашена лястовица, която не спира да пърха ужасено в

опит да избяга. И преди бе изпитвала страх, но винаги го бе надвивала с изблик на гняв. Не и сега.

Предният ден беше брутален, но тя се изпълни с ярост, а след това и с отчаяние, когато пиратският екипаж я надви. Свирепите удари и пронизващата болка по някакъв начин отнеха страха ѝ. Пирия престана да се бори и издържа мъчението, в очакване на подходящия момент. Когато той дойде, изпита истински триумф, докато гледеше как кръвта на пирата изтича от отвореното му гърло, а изумените му очи я зяпат. За кратко опита да се бори, но тя го задържа близо до себе си, усещайки как сърцето му бие до гърдите ѝ. После туптенето се забави и спря. Накрая тя избута тялото от себе си и се измъкна в сенките.

Чак тогава я порази истинският ужас. Изгубена и сама на малък остров, усети как смелостта ѝ се стопява. Избяга до едно каменно възвишение и коленичи ниско зад няколко камъка. По едно време, макар и да не бе усетила кога точно е започнала, осъзна, че плаче. Крайниците ѝ трепереха и тя легна на твърдата земя с присвити колене, скрила лице с ръце, сякаш очакваше нова атака. В отчаянието си чу думите на Първата жрица, задръжани като камшик насреща ѝ:

— Арогантно момиче! Гордееш се със силата си, а тя никога не е била изпитвана. Смейеш се на слабостта на жените от провинцията, а никога не си страдала от техните неволи. Ти си дъщеря на цар и си прекарала целия си живот под щита му. Сестра си на велик войн, чийто меч може да отреже главата на всеки, който те обиди. Как смееш да критикуваш жените на полята, чийто живот зависи от капризите на свирепи мъже?

— Съжалявам — прошепна тя с лице, притиснато в камъка, въпреки че това не бе отговорът ѝ, когато Първата жрица ѝ крещеше. Сега не можеше да си спомни какво точно ѝ е казала, но със сигурност бе предизвикателно и гордо. Докато лежеше сред камъните обаче, у нея нямаше и капка гордост.

Накрая бе толкова изтощена, че заспа за кратко, но болката в изтормозеното ѝ тяло я събуди. И точно навреме, защото около хълма се чуваха стъпки.

Побягна, за да спаси живота си, озовавайки се накрая, останала без сили в малка горичка. Там очакваше да умре. Вместо това двама

мъже се биха за нея и ѝ помогнаха да стигне до пещерата високо в хълмовете.

Те нито я изнасилиха, нито я заплашиха, но ужасът ѝ не искаше да се уталожи. Погледна към Банокъл. Той имаше големи мускули и примитивно, грубо лице, а сините му очи не можеха да прикрият желанието му, докато я гледаше. Нямаше друга защита срещу него, освен стената от презрение, която бе издигнала около себе си. Малкият кинжал, даден ѝ от Калиадес, щеше да е безполезен срещу подобен мъж. Той щеше да го избие от ръката ѝ и да я притисне към земята като пиратите на онзи кораб.

Пирия преглътна и отблъсна ужасните спомени, въпреки че нямаше умението да се дистанцира от болката от нараняванията — натъртванията и раните от юмруците и шамарите, а също и от пронизването на тялото ѝ.

Едрият войн не я гледаше, вместо това бе насочил очи към високия строен млад мъж, който стоеше на известно разстояние до едно изкривено дърво. Тя си спомняше обещанието му да застане до нея, а после гневът ѝ отново потече с пълна сила.

Той е пират. Ще те предаде. Всички мъже са предатели. Жестоки, порочни и без капка жалост.

Но той се закле да я защити.

Обещанията на мъжете са като шепота на потока. Можеш да ги чуеш, но това са безсмислени звуци. Така бе казала Първата жрица.

Едрият войн се приближи до потока, наведе се и събра ръце в шепата, за да пие вода. Движенията му не бяха грациозни като на спътника му, но пък и сигурно беше трудно да се наведеш в толкова тежка броня. Нагръдникът му бе добре изработен — златните дискове стояха на мястото си, закрепени с медни нишки. Банокъл наплиска лице, а после прокара дебелиите си пръсти през дългата си руса коса. Чак тогава Пирия видя, че горната част на дясното му ухо липсва и един дълъг бял белег минава от останките му надолу по брадата. Мъжът седна и започна да масажира десния си бицепс. Тя забеляза друг белег там — ярък, червен и едва ли на повече от няколко месеца.

Той я видя да го гледа и студеният му син поглед срещна нейния. Пирия побърза да го удържи с думи и каза:

— Рана от копие?

— Не. Меч. Право през ръката — отвърна той и се обърна, за да й покаже обратната страна. — Мислех си, че съм се осакатил завинаги, но зарасна добре.

— Сигурно е бил могъщ войн, за да успее да забие меч по този начин.

— Така е — отвърна Банокъл с гордост в гласа. — Самият Аргуриос. Най-великият микенски войн, живял някога. Ако не се бях подхлъзнал, мечът щеше да мине през гърлото ми. Така се заклеци в ръката ми. — Той се обърна и посочи към Калиадес. — Ето го там — каза и посочи към бронзовото оръжие на кръста на приятеля си. — Същият меч, който направи големия белег на неговото лице. Много е горд с оръжието.

— Аргуриос? Онзи, който удържа моста на Парта?

— Съвсем същият. Велик мъж.

— И вие сте се опитвали да го убиеете?

— Естествено, че се опитвах да го убия. Биеше се заедно с врага ми. В името на боговете, как би ми се искало да бях известен като убиецът на Аргуриос. Обаче не успях. Коланос го простреля със стрела. Стрела! Лъковете са оръжия за страхливци. Стомахът ми се обръща само при мисълта. Победиха ни само заради Аргуриос. Няма съмнение по въпроса. Ние бяхме онези, които усетиха смрадта на поражението, но битката пак беше спечелена от микенец.

— Коя е тази битка?

— В Троя. Щях да стана богат с цялото онова троянско злато. Е, както и да е. Винаги има и други дни. — Той се излегна и се почеса по чатала. — Стомахът ми започна да мисли, че гърлото ми е отрязано. Дано Калиадес измисли скоро някакъв план.

— План за надвиването на два пиратски екипажа?

— Все ще му хрумне нещо. Много мисли тоя Калиадес. Доста е добър в това. Той ни измъкна от Микена, въпреки че ни търсеха стотици мъже. Надхитри ги до един. Е... трябваше и да убием неколцина. Но като цяло неговите планове ни спасиха.

— Защо са ви търсили? — попита тя, въпреки че не я интересуваше. Просто искаше да продължи разговора, докато другият не се върне.

— Най-вече заради загубата в Троя. Цар Агамемнон не обича губещите. А и ние убихме генерала му, Коланос. А той беше

безполезно кравешко лайно, което си падаше по кози. Мен ако питаш, направихме огромна услуга на Агамемнон. Както и да е, убийството на Коланос, което по онова време ни се струваше добра идея — а и беше доста приятно, трябва да добавя — не получи много добър отклик у дома. Според тях ние бяхме отишли на война, бяхме загубили и бяхме убили генерала си. Което разбира се е самата истина. Фактът, че той е бил безполезно кравешко лайно, което си падаше по кози, някак си остана незабелязан. Три дни след като се върнахме, Агамемнон разпрати убийците. Много добри мъже умряха тази нощ. И все пак се измъкнахме.

— Калиадес ми каза, че ти си го спасил.

Той кимна.

— Доста глупости съм вършил през живота си.

— Съжаляваш ли за това?

Банокъл се засмя.

— Докато си седя тук в планините и чакам да ме нападнат пирати? О, да, съжалявам. Можеше Ерутрос да ми е брат по меч. Човекът знаеше как да се смее и да разказва забавни истории. Добър спътник. Калиадес напоследък не се смее много. Като се замисля, и преди си беше така. Сигурен съм, че е от цялото това мислене. Не е естествено да мислиш през цялото време. По-добре да го оставиш на старците. На тях им трябва да мислят, защото само това си имат.

— Каза, че сте щели да умрете в Троя. Как избягахте?

Банокъл сви рамене.

— Не зная. Чистата истина е това. Троянският цар започна да говори, но аз не го слушах. Ръката ме болеше като изгорена и се готвех за битка. После ни накараха да излезем от мегарона и ни отведоха до корабите ни. Имаше нещо общо с това, че Аргуриос е велик герой. Аз обаче не схванах. Питай Калиадес. Ето го и него.

Пирия беше облекчена да види, че младият войн се връща при тях.

— Измисли ли план? — попита Банокъл.

Калиадес кимна мрачно.

— Ще слезем в селището, ще убием всеки кравар, който ни се изпречи, и ще си намерим нещо за хапване.

— Ето — каза другият триумфално. — Казах ти, че ще измисли нещо.

За Пирия краткото пътуване до селището бе ужасяващо. Тъмният глас на страха ѝ нашепваше, че Калиадес я е излъгал и сега ще се опита да се спазари с пирата Арелос. Защо иначе щяха да слизат тук? Тя искаше да избяга отново в хълмовете, но тялото я болеше, беше изморена и нямаше сили. Ако се опиташе да го стори, Калиадес или Банокъл щяха да я догонят и да я повалят.

Оставаше ѝ само да избере как да умре. Тя стискаше здраво кинжала, който ѝ бе дал младият войн. Вече знаеше колко е остър, след като прерязва косата ѝ с такава лекота. Нямаше да има проблем да си пререже гърлото, когато пиратите дойдеха за нея.

Никой от мъжете не говореше, докато се приближаваха към малкото село. Що за място да умреш, помисли си Пирия. Няколко мръсни къщи, издигнати около кладенец, а малко по-нататък — около двадесетина набързо издигнати колиби за работниците от полето. Едно старо куче се размърда, когато се приближиха, и ги загледа предпазливо. Не се виждаше никой друг.

Калиадес отиде до кладенеца и седна на ниския парапет.

— Подушвам пресен хляб — каза Банокъл и се насочи към една от по-големите сгради. Пирия си помисли дали да не избяга, а после видя група от шестима пирати, които идваха откъм плажа. Русият войн също ги видя, изруга и се върна до Калиадес. Пиратите се спогледаха, несигурни. После бавно се приближиха в полукръг около кладенеца.

— Къде е Арелос? — попита Калиадес. Един слаб прегърбен мъж сви рамене, но не отговори. Ръката му почиваше на дръжката на меч. Пирия видя, че и другите го гледат в очакване да даде заповедта за нападение. Калиадес отново го заговори с предизвикателен и суров глас:

— Тогава иди и го намери, козел такъв. Кажи му, че Калиадес му е отправил предизвикателството и ще го чака тук.

Силата на презрението в тона му ги вцепени.

— Той ще те нареже на парчета — обади се слабият мъж с предпазлив глас.

Калиадес не му обърна внимание.

— Мислех, че отиваш да търсиш хляб — каза той на Банокъл.

— Хляб? Ами тия козоебци? — войнът посочи към чакащите пирати.

— Нека сами си намерят хляб. А, и би ли убил тоя помияр с лице на козел, на когото казах да доведе Арелос?

Банокъл се ухили и извади меча си.

— Чакай! Чакай! — извика пиратът и отстъпи няколко крачки. — Тръгвам!

— Побързай — нареди Калиадес. — Изморен съм, гладен съм и съм раздразнителен.

Мъжът отпраши обратно към плажа. Банокъл си проправи път между другите пирати и затърси пекарната.

Пирия стоеше неподвижна и се опитваше да не гледа към останалите петима мъже. Но нямаше как да го избегне и видя, че я зяпат.

— Отрязал си й косата? — обърна се един от тях към Калиадес. Беше нисък, с кръгло лице и плосък нос. — В името на боговете, и преди беше безлична като камък. Сега е направо грозна.

— Мисля, че е много красива — отвърна Калиадес. — И човек с лице като свински задник трябва много да внимава, преди да говори за грозота.

Неколцина от пиратите се изкикотиха. Дори обиденият мъж се ухили.

— Е, грозна или не, вчера си пропуснах реда — каза той. — Нали няма да имаш нищо против, ако се позабавлявам, преди да е дошъл Арелос?

— Всъщност имам — каза микенецът.

— Защо? Не е твоя.

Калиадес се усмихна.

— Двамата с нея вървим по един и същ път. Разбираш ли Закона на пътя? — Мъжът поклати глава. — Това е микенски обичай. Пътниците във враждебна земя стават братя по оръжие през цялото пътуване. Така че, ако я нападнете, все едно нападате мен. Ти колкото Барос ли си опитен?

— Не.

— А някой от другите?

— Барос беше велик войн.

Калиадес поклати глава.

— Не, не беше. Дори за среден не ставаше.

— Е, Арелос пък е велик войн — каза мъжът. — Скоро ще го разбереш и сам.

— Мислиш ли, че можеш да го победиш? — попита друг. Беше по-възрастен от другите и по големите му ръце имаше белези от множество битки.

— Когато го убия, може и да те направя капитан, Хоракос — отвърна Калиадес.

Хоракос се засмя.

— Не и аз. Не обичам да давам заповеди. По-добре пробвай със Секундос. Той е добър човек, познава морето. Разбираш обаче, че Арелос може и да не приеме предизвикателството, нали? Може просто да ни каже да те нарежем на парчета.

Калиадес не отвърна. Банокъл се върна с ръце, пълни с хляб.

— Донесох малко допълнително, момчета — каза той и раздаде храната. Пиратите седнаха на земята около него. — Ще ти трябва ли бронята ми, Калиадес?

— Не.

— Арелос вероятно ще носи своята.

— Не, няма — отвърна приятелят му и посочи надолу към плажа. По прашния път идваха тридесетина мъже. В средата вървеше едрият Арелос.

Пирия ги загледа и вдигна кинжала си. Пиратският капитан бе почти толкова едър колкото Банокъл, и с огромни мускули. Имаше широко, плоско лице, огнена коса и дълбоко разположени зелени очи, които точно в момента блестяха яростно. Не носеше броня, но на кръста му висеше голям меч.

Той спря малко встрани от Калиадес, който се изправи и заговори:

— Предизвиквам те, Арелос, за правото да водя екипажа. Според обичая можеш да се биеш или да приемеш водачеството ми.

— Убийте го! — каза капитанът и извади меча си.

Смехът на микенеца проехтя — весел и дълбок, и толкова неуместен, че ги спря на място. После той отново заговори:

— Твоите хора предположиха, че ще си твърде страхлив да приемеш. Очевидно те познават по-добре от мен. Разбира се сега, когато сме един срещу друг, и сам мога да почувствам страха ти. Кажи ми, как такъв жалък страхливец е станал капитан на пирати?

С тези думи той направи една бърза крачка към Арелос. Пиратът отстъпи.

— Казах да го убие! — изкрещя той.

— Чакайте! Никой да не мърда! — извика Хоракос. После стана на крака и се обърна към капитана: — Знаеш Закона на морето. Не можеш да откажеш предизвикателство на някой от екипажа. Ако го сториш, вече не си ни водач и ще си изберем нов капитан.

— Аха — отвърна Арелос и го изгледа сурово. — Решил си да застанеш срещу мен, Хоракос. Когато извадя сърцето на микенеца, ще те удуша със собствените ти вътрешности. — Той се завъртя обратно към Калиадес и се насили да се засмее. — Дано да си издрусал качествено курвата, защото сега те чака само болка. А когато приключим с теб, ще я нарежа парче по парче.

— Не, няма — каза Калиадес с мек глас. — Знаеш го със сърцето си, Арелос. Предстои ти да извървиш Тъмния Път и червата ти са станали на вода.

Пиратът изрева яростно и се хвърли в атака.

Калиадес пристъпи напред да го посрещне.

III

ОПУСТОШИТЕЛЯТ НА ГРАДОВЕ

Малко по-рано критянинът Секундос изпрати с поглед Арелос, докато капитанът се качваше по брега, следван от половината си мъже. Дори не бе изкушен да ги последва. Очевидно вече бяха открили бегълците и ламтяха за кръв.

Секундос остана край пепелта от огъня от предната нощ, а мислите му бяха мрачни. Имаше чувството, че е бил пират през целия си живот. Беше надживял и петимата си синове, както и един от внуците си. Но въпреки че сега косата му беше сива като желязо и крайниците го боляха във влажните зимни месеци, не бе изгубил и частица от любовта си към Великата зеленина, към усещането от търговските ветрове по задебелите му страни и солените пръски по кожата му.

Вече не се заблуждаваше, подобно на повечето млади мъже, че пиратството е благородно начинание за герои. Това беше просто още един начин да осигуриш храна и облекло за семейството си, а също и малко пари, които да завещаеш на наследниците си.

Някога Секундос бе имал три собствени кораба, но лошото време му отне два, а третият потъна миналото лято заради онзи луд Хеликаон — дано боговете го прокълняха! Последният оцелял син на критянина командваше галерата по онова време и сега костите му гниеха на дъното на Великата зеленина. Никой човек не бива да надживява децата си, мислеше си Секундос.

И ето че, останал без пари и на шестдесет години, той се бе присъединил към екипажите на омразния му Арелос. Мъжът имаше късмет и затова командваше два кораба, но мнението на Секундос беше, че е пълен идиот. Наистина имаше опит с меч, но освен това обожаваше убийствата и клането, а това беше недоходоносно. Пленените мъже и жени можеха да бъдат продадени на робските пазари в Крит или градовете по източния бряг. Мъртъвците не струваха нищо.

И Арелос бе събрал около себе си твърде много подобни на него хора, което неизбежно водеше до сцени като вчерашната. Младата жена можеше да им донесе шестдесет сребърника в Крит. Моряците първо я нападнаха като диви животни, а сега беше обречена да умре.

Секундос мразеше подобна глупост.

Настроението му се беше оправило, когато двамата микенци се присъединиха към екипажа. Калиадес беше тих човек, но имаше мозък, а бабайтът с него бе силен и, критянинът подозираше, верен. Приличаха на мъжете, с които бе плавал някога. Решителни и стабилни. Сега и тях трябваше да убият.

Преди тридесет години Секундос би изчакал своя момент, за да предизвика Арелос на дуел за правото да управлява корабите. Сега просто приемаше заповедите, надявайки се късметът му да се задържи и да се върне у дома си за зимата, натоварен с плячка. По някаква причина обаче се съмняваше. Нападенията за събиране на роби винаги носеха печалба, въпреки че тя не можеше да се мери със съкровищата, плячкосани от кораби със златни или сребърни кюлчета. Но на колко такива находки можеше да разчита Арелос, независимо от сезона? Повечето кораби плаваха откъм високите източни брегове, обикновено съпровождани от бойна галера за защита. А го имаше и Хеликаон Подпалвача. Секундос потрепери при мисълта за него.

Миналата година Хеликаон залови пиратски кораб и го запали заедно с екипажа, чиито ръце бяха вързани за парапета. Само идиот като Арелос би се решил да плава из дарданските води, кръстосвани от зловещия кораб „Ксантос“.

Секундос несъзнателно разбърка пепелта от огъня с пръчка, търсейки блестящи въглени, които да разпали наново. Когато пламъците отново лумнаха, седна до тях в опит да прогони нощния студ от костите си.

Неколцина от по-възрастните моряци се присъединиха към него.

— Денят ще е хубав — каза Молон, набит мъж на средна възраст. Той подаде на Секундос парче баят черен хляб. — Предполагам, че вече са намерили двамата микенци. Надявам се, че няма да ги влачат тук, за да ги измъчват.

— Никъде няма да ги влачат — каза Секундос. — Такива мъже никой не ги залавя живи.

Молон се загледа към хълмовете.

— Ще убият и жената. Загуба на добра робиня. Стотина сребърника, подозирам.

— По-скоро шестдесет — отвърна Секундос. — Не беше достатъчно хубава за повече, дори и с тази златна коса. И е твърде висока. Критяните не обичат високи жени.

— Подозирам, че и престъпници не обичат много — отбеляза слабоват мъж с тесни рамене и проскубана брада. Беше млад и новак в морето. Секундос не го харесваше особено.

— Е, това няма да им го кажем, нали, Локос? — отвърна Молон.

— Изненадващо е как се разпространява мълвата — отбеляза слабият мъж. — Ще достигне до робския пазар още преди да са почнали наддаването.

— Как мислиш, защо го направи Калиадес? — попита Молон.

Секундос сви рамене.

— Може би просто не е харесвал Барос. За един медник бих го заклал и сам.

Локос се засмя.

— Един медник... и ако боговете ти върнат четиридесет години, старче. Барос беше добър боец.

— Не достатъчно добър — отбеляза Молон. — Казаха, че Калиадес го е убил за едно мигване на окото. Можеш да говориш каквото си искаш за микенските войни, но съм сигурен, че не би искал да се изправиш срещу тях в битка.

През нощта бяха издърпали още един кораб на брега и екипажът разпалваше огън на около стотина крачки встрани на каменистия плаж. Галерата беше стара, с високо извит нос, подобна на първия кораб на Секундос. Той я гледаше със задоволство, отбелязвайки колко добре са се грижили за нея. Нямаше и следа от раци, а дъските блестяха от прясната смазка.

— Арелос мисли да ги превземе — каза Локос. — Само около тридесетина души са.

Секундос въздъхна.

— Да забеляза случайно алените очи на носа?

— Да. И какво за тях?

— Това е „Пенелопа“ от Итака. Спомняш ли си набития мъж с широкия златен колан и червената брада? Първият, който слезе на брега вчера? Това е Одисей. Наричат го човека без врагове. Много

млади моряци мислят, че това е, защото е добър разказвач. Но не е така. Причината е, че като по-млад Одисей е избил всичките си врагове, в дните, когато го знаеха като Опустошителя на градове. Забележи и онзи голям черен мъж, който си точи ножовете. Това е Биас. Може да запрати копие с такава сила, че направо да мине през някой по-кльощав като теб, Локос. А онзи рус гигант до огъня? Това е Левкон. Миналото лято той се би на Игрите в Пилос. Един удар от юмрука му ще ти строши черепа. Няма човек в екипажа на Одисей, на когото да не можеш да разчитаеш, когато падне мълнията. Да превземем „Пенелопа“? Ще изгубим половината си мъже, а останалите ще бъдат ранени.

— Или поне така твърдиш ти — изсмя се Локос. — Но вчера видях само един стар дебелак със златен колан, а по-голямата част от екипажа му изглежда стара и изхабена. Точно като теб. И сам мога да се справя с него.

— С удоволствие бих гледал как се опитваш — каза Секундос, протегна се и бавно се изправи на крака. — Но не трябва да забравяш нещо.

— Какво? — попита Локос.

Кракът на критянина се заби в лицето на седналия мъж и го запрати назад, а от счупения му нос бликна кръв. Той се опита да стане, но Секундос скочи върху него и заби още два пъти юмрук в ранения нос. После го сграбчи за гърлото и го вдигна на крака.

— Не трябва да забравяш, че старчоците като мен са коварни копелета. Да надвиеш Одисей? Той ще ти закове ушите за темето и ще те глътне цял. А онова, което изсере, ще струва повече от теб.

Секундос хвърли замаяния моряк на земята и се върна на мястото си.

— Днес си в кофти настроение — каза Молон меко.

— Не, в добро настроение съм. Ако беше лошо, щях да му прережа проклетото гърло.

Точно тогава един от мъжете посочи към селището.

— В името на боговете, това не е ли Калиадес?

Секундос вдигна ръка, за да скрие очи от ярката светлина на слънцето. Тогава ги видя. Калиадес, Банокъл и момичето вървяха към тях. Косата ѝ беше подрязана късо. Критянинът изруга.

— Заминаха си още тридесет сребърника — измърмори той.

— Какво носи той? — попита Молон и се изправи на крака.
Секундос се изкикоти.

— Хитър младеж. Сега ще стане интересно.

След тримата новодошли на плажа се появи и голяма група от пиратския екипаж — всички на разстояние. Секундос зачака. Калиадес отиде до огъня... и хвърли отрязаната глава на Арелос на пясъка.

— Проведохме дуел — каза микенецът.

— Значи сега ти си капитанът? — попита Секундос.

— Нямам желание да бъда капитан. Пиратството не ми отива. Хоракос предложи теб.

— Сигурен съм, че ми оказваш голяма чест, момче. — Той изглежда внимателно Калиадес. Мъжът имаше драскотина на бузата, от която по туниката му капеше кръв. — Ще ти трябва някой и друг шев.

— След малко.

— А ще си получим ли жената обратно?

— Не. Тя остава за мен. За теб са корабите. — Той погледна надолу към Локос, който лежеше по гръб и притискаше парцал към кървящия си нос. — Какво му се е случило?

— Нападна ботуша ми с носа си. Не ти липсва смелост, Калиадес. Признавам ти го. Какво те кара да мислиш, че няма да наредя на хората си да те нарежат на парчета и после да си взема жената.

Калиадес поклати глава.

— Ще ти се наложи да ме предизвикаш, Секундос. Законът на морето. Искаш ли да ме предизвикаш?

Критянинът се засмя.

— Не, момче. Задръж си я. С тая нарязана коса няма дори да си изплати парите за храната.

— Чий е този кораб? — попита Калиадес, сочейки към „Пенелопа“.

— На Одисей.

— Разказвача? Винаги съм искал да го срещна.

— Той разказва страхотни истории — съгласи се Секундос. — Но не вози пътници без пари.

— Значи е добре, че ограбих Арелос, след като го убих — каза Калиадес и потупа тежката кесия на колана си. — А сега е време за

решения, приятелю. Ще си пожелаем ли всичко най-хубаво и да вървим всеки по пътя си, или имаш други планове?

Секундос обмисли въпроса. В действителност нямаше никакъв избор. Беше твърде стар, за да предизвика Калиадес. После изведнъж си даде сметка, че е твърде стар за чието и да било предизвикателство. Извърна се към чакащите пирати.

— Е, момчета, искате ли да плавате под мое командване, или някой друг тук ще го поеме?

— Ще ти служим, Секундос — отвърна набитият Хоракос. — Какви са заповедите ти?

— Пригответе корабите — каза им той. — Вятърът е добър и надушвам плячка в морето!

Пиратите нададоха радостни възгласи и тръгнаха към корабите си. Секундос повика Калиадес с жест и заедно се дръпнаха встрани от другите.

— Желая ти всичко най-хубаво, момко — каза той. — Но внимавай с Одисей. Аз всъщност доста го харесвам, но той е — как да го кажа — непредвидим. Ако научи, че сте микенски бегълци, може и да се засмее и да ви приеме като братя, или да ви предаде на първия микенски гарнизон, който намери. Природата му е доста противоречива.

— Ще запомня това — отвърна Калиадес.

— Тогава запомни още нещо: когато го срещнеш, ще ти заприлича на голямо старо куче — добронамерено и добродушно. Погледни в очите му. Ще видиш, че в тях има и вълк.

Сънищата на Одисей бяха тревожни. Едно дете го викаше изпод вълните, но той не можеше да помръдне. Осъзна, че е вързан за мачтата на „Пенелопа“. На борда нямаше никой друг, но въпреки това невидими ръце вдигаха греблата и ги забиваха във водата в съвършено единство.

— Не мога да те достигна — извика той на изгубеното дете. Събуди се стреснат и видя русия гигант Левкон, коленичил до него.

— Трябва да видиш нещо, Одисей — каза той.

Царят на Итака вдиша с пълни гърди. Сърцето му още биеше учестено и главата го болеше от прекаляването с вино предната нощ.

Той се надигна на крака и разтърка очи, а после погледна нагоре. Вятърът бе свеж и нежен, небето — спокойно синьо. Огледа брега. Група пирати се бе струпала около лагерен огън. Одисей примигна и присви очи.

— Онова, което човекът току-що хвърли, е глава — каза Левкон.
— Ако съдим по цвета на косата, може да е Арелос.

— Мислех, че е по-висок — измърмори Одисей. Биас, който бе дошъл при тях, се засмя при думите му, но Левкон само изсумтя.

— Трудно е да кажеш, когато е само глава — отбеляза той. Одисей въздъхна. Левкон търсеше буквалното значение във всеки коментар. Иронията просто се губеше по пътя към него. Когато Портеос Прасето плаваше с тях, винаги го превръщаше в център на шегите си. Мислите за мъртвия Портеос още повече развалиха настроението на Одисей. Всеки екипаж се нуждаеше от шегаджия — някой, който да повдига духовете, когато не им върви, а времето е лошо. Той обаче отблъсна мислите за умрелия и се обърна към Левкон.

— Разпознаваш ли някой друг?

— Мисля, че сивокосият е Секундос. Не познавам другите.

Одисей видя жена в разкъсана туника, която стоеше до огромен войн с руса брада. Безжалостно нарязаната ѝ коса подсказваше, че има въшки. Групата около огъня се раздели и пиратите тръгнаха към двете галери. После двамата войни и жената тръгнаха към лагерния огън на „Пенелопа“.

— Какво мислиш за тях? — обърна се Одисей към Биас.

— Корави мъже. Имало е битка. Високият има рана на лицето.

— Битка? Естествено, че е имало битка! На плажа има отрязана глава — изсумтя Одисей и се отдръпна към тях, загледан в приближаващото трио. Високият мъж с драскотината на лицето му бе непознат, но огромният рус войн с бронзовия нагръдник не беше. Той си го спомняше — микенски войник.

Когато се приближиха, Одисей видя, че раната на лицето на високия прорязва по-стар белег. По тъмната му туника още капеше кръв.

— Аз съм Калиадес — представи се той. — И заедно с приятелите ми си търсим превоз, цар Одисей.

— Калиадес... хмм. Мисля, че съм чувал името и преди. Микенски войн, който се би заедно с Аргуриос.

— Да. А също и срещу него. Велик човек.

— А ти си Банокъл Едноухия — насочи вниманието си Одисей към едрия микенец. — Сега си спомних. Преди две лета се сби с петима от моя екипаж.

— И ги помлях до един — отвърна Банокъл щастливо.

— Лъжеш като косматото яйце — отвърна Одисей и се изкикоти. — Когато ги издърпах настрани, легеше на улицата, обвинил главата си с ръце, а ударите валяха върху теб от всички страни.

— Малка почивка за възстановяване на силите. В името на Хефест, когато станех, щях да им откъсна главите.

— Без съмнение — съгласи се Одисей. — А твоята история каква е? — попита той остриганата курва.

— Пътувам за Троя — каза тя. Какъв глас! Одисей замълча, а очите му се присвиха, докато оглеждаше лицето ѝ. Нямаше съмнение коя е и той разбра, че не е остригала косата си заради въшки. Последния път, когато я беше видял, тя бе дете на дванадесет и оряза златните си къдрици толкова ниско, че на няколко места одра кожата си с ножиците. Тъжна гледка.

От изражението ѝ видя, че е разбрала, че е разпозната.

— Казвам се Пирия — излъга жената и бледите ѝ очи задържаха неговите.

— Добре дошла в лагера ми, Пирия — отвърна Одисей и видя облекчението в погледа ѝ.

Обърна им гръб и се загледа в пиратските галери, които тъкмо потегляха. Това му даде време да помисли. Беше в затруднение. Тя пътуваше с фалшиво име. Това вероятно означаваше, че е напуснала Острова на Храма без разрешение. Жените, пратени да служат на Тера, обикновено оставаха там до края на живота си. Всъщност познаваше само две, които да са освобождавани от острова през изминалите тридесет години.

Имаше обаче и история за друга бегълка отпреди много години. Накрая я върнали и я заровили жива, за да служи на бога под планината.

Той обмисли проблема. Ако момичето наистина бягаше от Тера и разкриеха, че умишлено ѝ е помогнал, щеше да бъде прокълнат от Върховната жрица. Старата жена беше принцеса от микенското царско семейство и по-големият му проблем от думите ѝ би бил фактът, че

нейната омраза щеше да му коства много в търговията с континента. А може би дори и да му навлече гнева на роднината ѝ Агамемнон.

Пиратските галери навлязоха в чистата синя вода и той ги видя как вдигат платна. Осъзна, че има и още един проблем. Защо двама микенски войници пътуваха с пирати и защо сега търсеха място на кораб, чиято посока дори не знаеха?

Думите на Калиадес проехтяха в ума му. Одисей попита за Аргуриос и високият войн му каза, че се е бил не само с, но и срещу него. Единственият случай, в който микенски войници се бяха сражавали срещу Аргуриос, бе в Троя миналата есен. И Агамемнон нареди всички участници да умрат. Какво каза Нестор? Двама избягали и били обявени извън закона.

Майко Хера! Стоеше на един плаж с избягала жрица и двама микенски бегълци!

— „Пенелопа“ е малък кораб — каза той накрая — и когато товарът ни пристигне, няма да има много свободно място. Пътуваме към Троя за сватбата на царския син Хектор. По пътя обаче ще спираме на много острови. Вие имайте ли конкретна посока наум?

Калиадес се усмихна тъжно.

— Накъдето задуха попътният вятър.

— Никой вятър не е попътен, ако човек не знае къде отива — каза Одисей.

— Всеки вятър е попътен за човек, който не го интересува — отвърна Калиадес.

— Трябва да помисля още малко. Елате да закусвате с нас. Биас ще зашие тази рана на лицето ти, а ти ще ми разкажеш защо събираш глави.

Калиадес седеше до огъня и раздразнението му нарастваше. Черният моряк Биас бе коленичил до него и с едната ръка придържаше кожата на лицето му, а с другата прокарваше извита бронзова игла с черна нишка през прорежа на раната, за да ги закърпи. Наблизо Банокъл забавляваше Одисей и екипажа на „Пенелопа“ с абсурдно разкрасена версия за спасяването на Пирия и битката с Арелос. Ако се вярваше на думите му, пиратът беше полубог в битката. Истината бе доста по-обикновена. Мъжът беше само опитен, но му липсваше бързина. Боят беше кратък и кървав. Калиадес бързо се приближи, за

да нанесе смъртоносната рана. В същия миг Арелос залитна напред и одра бузата му с меча си.

Микенецът се вгледа в тъмните очи на Биас. Мъжът се усмихваше, докато слушаше как Банокъл плете историята си.

— Добра приказка — чу да казва Одисей, когато войнът завърши раздутия преразказ. — Но ѝ липсва наистина силен финал.

— Но той спечели и ние оцеляхме — възпротиви се Банокъл.

— Така е, но за да е в състояние една история да накара мъжете да затреперят, трябва да има и мистичен елемент. Какво ще кажеш за това... в мига, в който главата на Арелос е отхвърчала от тялото му, от прерязаното гърло е бликнала струйка черен дим във формата на мъж, носещ шлем с висок гребен.

— Това ми харесва — каза Банокъл. — И кой е този мъж от дим?

— Не зная. Историята си е твоя. Може да е бил демон, обладал Арелос. Сигурен ли си, че не видя някакъв дим?

— Сега като споменаващ, мисля, че наистина видях — каза Банокъл и екипажът се засмя.

Калиадес затвори очи, а Биас се изкикоти.

— Добре дошъл при „Пенелопа“ — прошепна той. — Където истината винаги дава път на Златната лъжа. Ето, раната е затворена. След няколко дни ще прережа шева и ще извадя конците.

— Благодаря ти, Биас. И какво доведе кораба ви до този остров? Сините цветя още цъфтят, а не съм видял тук да предлагат нещо друго.

— Скоро ще разбереш — отвърна морякът. — Денят се очертава забавен. Поне за пътниците, де. Съмнявам се сред екипажа да има много смях. — Той седна на земята, загреба шепа пясък и изчисти кръвта от пръстите си. — Около тая драскотина ще се оформи чудесна синина.

— Къде е следващата спирка на „Пенелопа“?

— Насочваме се към един остров на около ден път на изток, а после, ако имаме благословията на боговете, ще потеглим на североизток за Киос и оттам към източния бряг и Троя.

Банокъл се приближи към тях и подаде на Калиадес тъмен комат хляб и парче сирене.

— Чу ли онова за струйката дим? — попита той.

— Да.

— На какво може да се дължи, как мислиш?

— Не зная, Банокъл, защото нямаше струйка дим.

— Знам. Но пак е интересно.

Биас се изкикоти.

— Било е духът на зъл войн от далечното минало, който е бил прокълнат никога да не види Елисейските полета. Душата му е била затворена в древен кинжал, който пиратският главатар открил в осквернен от него гроб. Когато Арелос откраднал оръжието, злият дух го надвил и го изпълнил с омраза към всичко живо.

— Ето това е разказвачество — каза Банокъл възхитено.

Биас поклати глава.

— Не, младежо, това е откраднато от една от историите на Одисей. С малко късмет ще чуеш цялата приказка, докато пътуваме. Ще издърпаме кораба някъде, сред други моряци, и те ще молят Одисей да им разкаже нещо. Може да чуеш точно тази история, макар че той със сигурност е измислил нови през зимата. Когато говорихме за последно, подготвяше нещо за вещица със змии вместо коса. Нямам търпение да го чуя. — Биас огледа плажа. — Ето сега започва веселието — каза след малко.

Калиадес се обърна. На около двеста крачки разстояние една стара дебела жена, облечена в безформена рокля от избледнял жълт плат, водеше стадо черни прасета към тях. От време на време побутваше с пръчката си някое от животните, което се опитваше да напусне групата, и то послушно се връщаше обратно.

— Това ли е товарът ви? — попита Калиадес.

— Да.

— Трябва ли ви помощ да ги изколите? — попита Банокъл.

— Те няма да се колят — обясни Биас. — Трябва да ги пренесем живи до друг остров. Някаква треска убила всички свине там и един търговец е готов да плати цяло богатство за ново стадо за разплод.

— Ще возите живи прасета? — Банокъл бе удивен. — И как ще ги държите на едно място?

Биас въздъхна.

— Използвам двете мачти, за да оформим заграждение в центъра на палубата.

— И защо му е на някой да превозва живи прасета? — попита Банокъл. — Ще осерат всичко. Отраснах във ферма със свине. Повярвай ми, те наистина могат да серат.

Калиадес се надигна и се отдалечи от двамата мъже. Не го интересуваха нито прасетата, нито екскрементите им. Въпреки това изпроводи с поглед дебелия старица и животните. Те изглеждаха доста доволни, квичаха и сумтяха. Одисей излезе да я посрещне. Когато се приближи, три от прасетата се опитаха да избягат от него, но жената изсвири с уста и те се спряха.

— Добре дошла при моя огън, Цирцея — каза Одисей. — Винаги е удоволствие да те видя.

— Спести ми ласкателствата, царю на Итака. — Жената огледа „Пенелопа“ с омраза, а после се изсмя грубо. — Надявам се, че ще получиш торба със злато за това — каза тя. — Ще си я заслужил. Моите малчугани няма да бъдат щастливи в морето.

— На мен ми изглеждат доста спокойни.

— Защото съм с тях. Когато Портеос за пръв път ми предложи това, реших, че нещо го е ударило по главата. Когато ти отхвърли плана му, предположих, че е заради по-голямата ти интелигентност. — Тя огледа плажа. — Той къде е между другото?

— Умря у дома в съня си.

Калиадес чу как жената изцъка с език.

— Беше толкова млад. Човек с такъв смях трябва да доживее до дълбоки старини. — Тя изгледа Одисей и замълча за момент. — Е — продължи след малко, — защо си промени решението?

— Това е просто търговия. Ористенес вече няма прасета. А търговец на прасета без прасета губи смисъла на съществуването си.

— А мина ли ти през ум да се поинтересуваш защо никой друг не му носи живи прасета?

— Това какво правят или не правят другите, не е мой проблем.

Един едър черен шопар започна да души краката на Одисей и да ги бута с муцуна. Той се опита да го отблъсне.

— Харесва те — отбеляза Цирцея.

— И аз го харесвам. Сигурен съм, че ще станем верни другари. Имаш ли някакъв съвет за мен?

— Пригответе много вода, за да чистите палубите. И дървени шини за счупените крайници, ако прасетата се паникьосат и избягат от заграждението. Ако достигнете острова на Ористенес без прекеждия, погрижи се Гани — и тя потупа големия черен шопар с пръчката си —

да бъде свален пръв на плажа. Другите ще се струпат около него. Ако Гани е доволен, няма да имаш проблеми. Ако не е, очаквай хаос.

Калиадес видя, че и Пирия се е приближила до лагерния огън и седи сама на един камък. Той отиде при нея и тя вдигна очи, но не го поздрави.

— Защо има прасета на плажа? — попита след малко.

— Одисей ще ги води на друг остров.

— Очаква се да пътуваме с прасета?

— Така изглежда. — Тишината помежду им се проточи, а после Калиадес попита: — Искаш ли да бъдеш сама?

— Изобщо не можеш да си представяш колко силно искам да бъда сама, Калиадес. Но не съм. Заобиколена съм от мъже... и свине. Не че има голяма разлика — добави тя мрачно.

Той се обърна, но тя го спря.

— Почакай! Съжалявам. Нямах предвид теб. Ти беше добър с мен и — поне засега — удържа думата си.

— Мнозина мъже са такива — отвърна микенецът и седна на един камък наблизо. — Виждал съм жестокост. Виждал съм и доброта. Виждал съм жестоки хора да проявяват доброта и добри да проявяват жестокост. Не го разбирам. Зная обаче, че далеч не всички мъже са като пиратите, които те хванаха. Виждаш ли онзи старец там?

Той посочи една белокоса фигура встрани от екипажа, която наблюдаваше прасетата, докато Цирцея ги водеше към кораба. Мъжът бе висок и прегърбен, а наметалото му бе синьо над бродираната със злато туника.

— Какво за него?

— Това е Нестор от Пилос. Когато бях дете, работех на неговите ленени полета. Бях роб и син на роб. Царят има много синове. Всеки от тях беше изпращан да работи сред робите за цял един сезон. Ръцете им кървяха, гърбовете ги боляха. Майка ми ми каза, че той го прави, за да могат синовете му да разберат колко е жесток животът извън двореца и да не се присмиват на онези, които работят на полето. Самият Нестор пътуваше из земите си и говореше с хората, които се трудеха за него, грижеше се да са добре облечени и нахранени. Той е добър човек.

— Който все пак има роби — каза тя.

Калиадес се изненада от коментара.

- Разбира се, че има роби. Нали е цар.
- Майка ти робиня ли е била родена?
- Не. Взели са я от село близко до ликийския бряг.
- Както аз от пиратите?
- Предполагам.

— Значи Нестор е точно като тях. Взима онова, което поиска. Но го наричат добър човек, защото храни и облича хората, които е откъснал от обичните им и семействата им. Толкова е гнусно, че ми се повдига.

Калиадес се умълча. Винаги бе имало роби, така както винаги бе имало царе. И винаги щеше да има. Как иначе би процъфтявала цивилизацията? Той погледна към „Пенелопа“.

Неколцина моряци бяха привързали голямо парче плат с две въжета, спуснати от кораба. Сега мъжете на брега се опитваха да вдигнат едно прасе в примката. Звярът започна да квичи и да размахва крака. Звукът накара и другите животни да се паникьосат. Четири от тях се затичаха по плажа, преследвани от моряци. Старицата с пръчката поклати глава и се отдалечи от хаоса. Калиадес видя как Банокъл се хвърли към едно голямо прасе, което обаче зави, докато той бе още във въздуха. Войнът се плъосна на пясъка и се заби с главата напред във водата. Само след няколко мига сцената на плажа вече бе станала напълно неконтролируема. Одисей започна да раздава заповеди.

Прасето в примката беше на половината път до палубата, но се мяташе толкова диво, че въжетата се люлееха силно. Внезапно животното започна да уринира и окъпа мъжете под него. Останалите свине — около петнадесет на брой — се струпаха на едно място и се втурнаха по плажа право към Одисей. Той не можеше да стори нищо, освен да хукне да бяга. Гледката на набития цар с широкия златен колан, преследван от стадо квичаци прасета, бе твърде много за екипажа и всички избухнаха в смях.

— Денят ще бъде дълъг — каза Калиадес. После погледна Пирия. Тя също се смееше.

Гледката му хареса.

В този момент Одисей се спря и се обърна към стадото.

— Достатъчно! — изрева и гласът му проехтя като гръмотевица. Животните, изненадани от звука, се отклониха от пътя си. Едно голямо

черно прасе отиде до царя и започна да души крака му. Одисей се наведе и го погали по широкия гръб. После тръгна към „Пенелопа“, следван от новия си приятел. Другите животни започнаха да сумтят и също тръгнаха след царя.

— Смейте ми се, недодялани кравешки изтърсаци — извика Одисей, когато се приближи към екипажа си. — В името на топките на Арес, ако успея да науча тия прасета да гребат, ще се отърва от всички ви.

— Необичаен човек — отбеляза Калиадес. — Може ли да му се вярва?

— Защо питаш мен? — отвърна Пирия.

— Защото го познаваш. Видях го в очите ти, докато говорехте.

Тя помълча известно време, после кимна.

— Познавах го. Посещаваше... дома... на баща ми... много пъти. Не мога да отговоря на въпроса ти, Калиадес. Някога Одисей е бил търговец на роби. Преди години го наричаха Опустошителя на градове. Не бих се доверила доброволно на човек, който си е заслужил подобна титла. Сега обаче нямам избор.

IV

ПЪТЕШЕСТВИЕТО НА ПРАСЕТАТА

Биас Черния седеше тихо сред камъните, увил широките си рамене със старо наметало. Екипажът още се бореше с натоварването на прасетата, но той не изпитваше желание да им помага. Наближаваше петдесетте и трябваше да пази ръката, с която хвърляше копието, ако искаше да има шанс на Игрите в Троя. Затова седеше в тишина и точеше бойните си ножове с костени дръжки. Одисей твърдеше, че любовта му към кинжалите е част от нубийското му наследство, но на Биас това му се струваше малко невероятно, тъй като бе роден на Итака и като млад не бе познавал други нубийци. Майка му със сигурност не бе споменавала бой с ножове.

— Може да си внук на царя на Нубия — каза веднъж Одисей. — Да си наследник на огромно царство със златни дворци и хиляда конкубинки.

— А ако оная ми работа имаше пръсти, щеше да може да ме чеше по задника — отвърна Биас.

— Ето това ти е проблемът. Нямах въображение — сгълча го тогава Одисей.

Биас се засмя.

— За какво му е на човек въображение, когато пътува с теб, царю на разказвачите? Заедно сме пътували по небето с летящ кораб, борили сме се с демони, хвърляли сме копието ми до луната и сме правили огърлица от звезди за императрица от джунглата. Случва се някои моряци да ме питат кога ще се върна в родната си земя, за да си взема короната. Защо толкова много хора вярват на историите ти?

— Искат им се да вярват — отвърна Одисей. — Повечето работят от зори до здрач. Живеят тежко, умират млади. Искат да мислят, че боговете им се усмихват, че животът им има повече смисъл, отколкото той всъщност има. Светът ще бъде по-тъжно място без истории, Биас.

Нубиецът се усмихна при спомена, а после прибра бойните ножове и се изправи. Одисей вървеше към него.

— Бездеен кретен — каза Грозният цар. — За какво ти е да си огромен като бик, ако няма да използваш силата си, когато е нужна?

— Използвам я — отвърна Биас. — Не за прасета, обаче. И не виждам ти да ги катериш към палубата.

— Това е, защото аз съм цар — отвърна Одисей и се ухили. Седна на земята и направи знак на другия да се присъедини. — И какво мислиш за пътниците ни?

— Харесват ми.

— Ти дори не ги познаваш.

— Защо тогава ме питаш?

Одисей въздъхна.

— Мъжете са микенски бегълци. Мисля да ги предам в Киос. За тях ще има злато. — Биас се засмя. — Какво те забавлява?

Мъжът погледна своя цар.

— Служил съм с теб почти двадесет и пет години. Виждал съм те пиян, трезвен, ядосан и тъжен. Виждал съм те зъл, огорчен и отмъстителен, а съм те виждал и щедър и всеопрощаващ. В име на боговете, Одисей, няма нищо за теб, което да не знам.

В този момент последното прасе се изскубна от ръцете на мъжете, опитващи се да го натоварят в примката. То се затича по плажа с квичене. Неколцина моряци се втурнаха след него. Биас замълча, докато гледаше преследването. Накрая Левкон хвана звяра, вдигна го в огромната си прегръдка и го помъкна обратно към „Пенелопа“.

— То е като това начинание със свинете — продължи Биас. — Казваш, че е за печалба. Но не е. Заради мъртвия Портеос е. Заради този глупав план, който означаваше толкова много за него. Ти му се смя. Сега тъжиш заради смъртта му и това е твоята дан към неговата памет.

— Мога само смело да предположа накъде биеш с това — прекъсна го раздражено Одисей.

— Ти вече знаеш накъде. Можеш да говориш колкото си искаш за това, как ще продадеш Калиадес и онзи едрият за злато. Но ти не си такъв, Одисей. Двама смели мъже са спасили млада жена на този остров и са дошли при теб за помощ. И искаш да ти повярвам, че си решил да ги предадеш? Не мисля. Ако всички богове от Олимп се

спуснат отгоре ни и настояят да им ги предадеш, ще откажеш. И ще ти кажа още нещо — всеки един от екипажа би застанал до теб в това.

— И защо биха постъпили толкова глупаво? — попита меко царят, а спонтанният му гняв се бе стопил.

— Защото слушат твоите истории за герои, о, Грозни, и знаят каква е истината зад тях.

Денят бе спокоен и духаше лек бриз, докато „Пенелопа“ излизаше във водата. Калиадес, Банокъл и Пирия стояха отляво на кърмата. Отдясно Одисей държеше руля, а Биас задаваше ритъма на гребците. Нестор и двамата му сина се намираха на предната палуба на двадесетина крачки разстояние.

Калиадес мълчеше и се наслаждаваше на красотата на стария кораб. Изтеглена на плажа, галерата изглеждаше четвъртита и грубовата, с износени греди. Но по Великата зеленина „Пенелопа“ се носеше като танцьорка. Пиратският кораб се бе люлял и борел с вълните, корпусът му бе покрит с ракообразни, а екипажът бе немарлив и му липсваше умение. Тридесетимата мъже на „Пенелопа“ обаче бяха добре тренирани и греблата се вдигаха и спускаха в съвършен унисон.

Малкото стадо прасета се бе струпало в четвъртитото заграждение на главната палуба. Конструкцията беше хитро изработена от две мачти, поставени на дървени подпори и въжена ограда, опъната помежду им. Животните изглеждаха спокойни, поне в началото на пътуването.

Калиадес погледна към Пирия. На ярката слънчева светлина лицето ѝ беше бледо и изморено, а големите синини изпъкваха. Дясното ѝ око беше подуто и той видя дълбоки възпалени драскотини по врата ѝ. Коя си ти, зачуди се той? Как така познаваш Одисей?

Той беше забелязал колебанието ѝ, когато говореше за посещенията на Одисей при баща ѝ. Думата дом бе използвана вместо нещо друго. Какво? Ферма? Дворец? Имение? Калиадес не се съмняваше, че Пирия идва от богато семейство. Тя гледаше морето, изгубена в мислите си и без да усеща погледа му. Микенецът бе казал на пирата, че я смята за красива. Каза го, за да парира небрежната обида на мъжа. Сега осъзна, че в комплиментата има и истина. Колко

странно, помисли си, че отрязването на косата ѝ ще разкрие истинска красота. Вратът ѝ бе дълъг и тънък, профилът ѝ — изтънчен. Тя забеляза, че я гледа и погледът ѝ се втвърди, а устата ѝ се присви. После му обърна гръб.

За момент помисли да я заговори, да каже нещо мило, но реши да не го прави. Имаш си други проблеми, сгълча се той. Одисей знае името ти. Това го бе изненадало. Калиадес не се смяташе за известен и нямаше причина да очаква името му да е познато извън земите с микенско влияние. Щом царят на Итака го бе чувал, значи знаеше и за наградата, обявена от цар Агамемнон за главата му.

Погледна към Банокъл. Приятелят му изобщо не се тревожеше с мисли за предателство или залавяне. Беше слязъл в тясната пътека между заграждението и гребците и сега си говореше дружелюбно с русия моряк Левкон. Банокъл имаше дарба да създава приятелства.

Одисей извика Биас при себе си и му нареди да поеме руля.

После набитият цар си проправи път покрай Пирия и тръгна към предната палуба. Когато мина край заграждението, най-едрото от черните прасета изсумтя леко и се наведе към него. Одисей се спря и почеса звяра по ухото. Животното наклони глава, а той го погали и отиде до Нестор. Звярът го изпроводи с поглед.

— Винаги се е оправял с животни — отбеляза Биас. — Освен с коне. Най-лошият ездач, когото някога ще видиш.

Сутринта напредна, слънцето започна да напича, а ветрецът изчезна. Предупрежденията на Банокъл за прасетата се оказаха безпочвени. Всъщност те се оказаха много изтънчени зверове. Подът на заграждението бе покрит със суха трева, която да попива урината им, но те използваша само предната част на кошарата си за целта. Това беше голям късмет за онези на задната палуба, но не и за Нестор и синовете му. Възрастният владетел държеше парче плат на носа си. Най-нешастни от всички обаче бяха водещите гребци, чиито места бяха точно вляво и вдясно от все по-голямата купчина изпражнения.

Някъде към средата на следобеда, докато „Пенелопа“ плаваше спокойно край няколко острова, над кораба започнаха да се струпват тежки облаци. Вятърът се усили. Калиадес погледна към притъмняващото небе.

— Буря ли се задава? — обърна се към Биас.

Черният мъж поклати глава.

— Ще е ободрително. За нас няма проблем. Насочили сме се точно към онзи остров отпред. — Той посочи към далечното златисто възвишение до хоризонта. — Ще сме стигнали Скалата на титана преди залез.

Сега „Пенелопа“ плаваше близо до група острови с тесни плажове и високи скали. В далечината Калиадес видя нещо, което му приличаше на тъмен облак, носещ се бързо срещу вятъра. Той го посочи на Биас. Оказа се колосално ято птици, насочени към морето. Точно тогава двадесетина или повече делфина се появиха край кораба и заскачаха наоколо, а после ги подминаха и се насочиха също на юг като птиците.

— Нещо е подплашило и рибата, и пернатите — каза Биас.

Някой изстена силно. Водещият гребец Левкон, неспособен да издържи на вонята от изпражненията, пусна греблото, наведе се през борда и изпразни стомаха си в морето. Банокъл се затича в тясното пространство между прасетата и гребците.

— Мога да заема мястото му за малко — извика той.

— Действай, хлапе — отвърна Биас.

Одисей напусна предната палуба, докато Левкон тръгна към задната част на кораба, далеч от вонята. Калиадес видя, че най-едрото от прасетата избутва онези около него, за да стигне до Одисей. То се надигна, подпря предните си крака на мачтата и изквича силно. Левкон точно минаваше до него. Морякът ядно замахна и едрата му ръка се заби в муцуната на животното. То нададе могъщ писък, прескочи оградата и се хвърли върху мъжа. Всички прасета започнаха да квичат и да сумтят. Левкон залитна, но изрита скачащото изчадие в отчаян опит да го задържи настрани от себе си. Гребецът вляво стана от мястото си, за да му помогне. Прасето скочи към него, а после падна на ниската пейка с греблото. Копитата му се запързалиха безпомощно по гладкото дърво и преди някой да успее да го достигне, падна с писък в морето.

Разяреният Одисей дотича до Левкон.

— Защо го удари? — извика той.

— Дразнеше ме! — отвърна ядно морякът.

— О — възкликна царят. — Значи всичко е наред. Нещо те дразни и ти го удряш. По-добре ли се почувства?

— Да.

Без нито дума повече, Одисей заби левия си юмрук в лицето на Левкон и запрати мъжа на палубата. Той се удари силно и остана там, мигайки от шока.

— Е, лайноумнико, този път се оказа прав — каза царят. — Наистина се чувствам по-добре. — Той се завъртя към екипажа и добави: — А сега нека върнем Гани обратно на борда.

В началото задачата изглеждаше лесна. Няколко моряци се гмурнаха във водата, а другите им хвърлиха въжета с примки, готови да бъдат привързани около блудното прасе. Но всеки път, когато се приближаваха към него, то ги нападаше, въртеше се и хапеше. Накрая Одисей свали златния си колан и сам скочи в морето.

Още едно ято черни птици прелетя над „Пенелопа“. После корабът започна да трепери. Калиадес сграбчи парапета. Вятърът замря, но въпреки това морето, така спокойно допреди миг, сега се вълнуваше. Микенецът чу далечен грохот и видя няколко скали, които падаха във водата от най-близкия остров.

Пирия също наблюдаваше далечното свлачище. После обърна поглед към Калиадес.

— Някой, когато боговете са обичали, току-що е умрял — каза тя. — Сега те удрят по земята от мъка.

Мъжете в морето бяха забравили прасето и бързо плуваха към „Пенелопа“. Одисей се качи на палубата и се наведе над парапета, загледан ядно в животното.

— Това е само един звяр. Не си струва да рискуваме кораба за него — каза Биас. — Земетресението ще създаде вълни, които могат да пречупят „Пенелопа“.

Одисей се завъртя към Левкон.

— Цената на това прасе ще дойде от твоя дял — каза той. — Възражения?

— Не, царю.

— Добре! Гребци, по местата.

Над „Пенелопа“ се струпаха тъмни облаци, но нямаше дъжд. Вятърът стана по-силен и морето също се раздвижи. Корабът започна да се люлее и гребците бяха принудени да работят здраво, за да го насочат към тесния залив на Скалата на титана. Одисей се върна на руля, а Биас вървеше по палубата, за да задава ритъма.

— Вдигни... задръж... дърпай.

Калиадес видя, че Пирия гледа назад.

— Още ли го виждаш? — попита той.

— Да. Далеч назад.

Микенецът присви очи над разбуненото море. От време на време виждаше тъмна сянка, но после вълните я скриваха.

— Мислиш ли, че ще стигне до брега? — попита Пирия.

— Не. Ще умре там.

— Тъжно.

— Не е по-тъжно от това да го заколят, за да нахрани някое семейство. Всички живи същества трябва да умрат. Неговото време е дошло. — Тогава той се усмихна. — Притеснена си за едно прасе?

Тя сви рамене.

— Има си име. Гани. Така че вече не може да е просто прасе.

Одисей също хвърляше погледи назад. Видя, че Калиадес го гледа.

— Твърде е надълбоко, за да доплува до брега — каза Грозния цар.

— Наистина — съгласи се Калиадес. — Жалко наистина — добави след малко.

— Мразя да губя товар — каза Одисей и насочи поглед към плажа. После изрева към екипажа: — Вложете малко гръб бе, търтеи! Да не мислите, че планирам да нощувам тук?

Светлината на пълната луна бе толкова ярка, че хвърляше сенки по плажа на Скалата на титана. Екипажът бе запалил два огъня за готвене и един по-голям лагерен на едно малко възвишение, оградено със скали от вятъра. Повечето се бяха струпали там в разпокъсан кръг. От мястото си на върха на възвишението Пирия гледаше как мъжете играят на кости, клюкарстват и спорят. Миризмата на готвена риба достигна до нея и празният ѝ стомах запротестира. Но не ѝ се искаше да напуска мястото си и да отиде при моряците. Бяха я забравили, докато се занимаваха с вечерните си занимания и тя не искаше да им напомня за себе си и да гледа как очите им пъплят по нея, а на лицата им се изписва пресметливост. За пръв път от дни насам изпитваше нещо подобно на мир и го пазеше скъпернически, увита във взетото назаем червено наметало на Банокъл.

Напрежението ѝ намаля малко, докато гледаше към шубрака, където бяха разположили прасетата за през нощта. Старата жена Цирцея се бе оказала твърде зловна в предсказанието си. Сред моряците нямаше счупени кости, само някои драскотини и натъртвания, докато спускаха животните от „Пенелопа“.

Сега, под лунната светлина, тя виждаше, че прасетата се готвят за сън, притиснали дебелиите си тела едно в друго. От заграждението се дочуваше тихо сумтене. От време на време някой от зверовете се размърдваше и онези до него изквичаваха, а после пак заспиваха.

Пирия изпитваше благодарност към прасетата. Те бяха отклонили вниманието на околните от нея по време на пътуването. Болката от раните се носеше през тялото ѝ на вълни, от които ѝ се виеше свят. Главата постоянно я болеше и вратът ѝ бе схванат, сякаш някой го бе изтръгнал от раменете ѝ и го бе заменил с нескопосана имитация.

Видя черния моряк Биас да се приближава към нея с паница в едната ръка и кръгла царевична питка в другата. Страхът се надигна в нея и ръцете ѝ започнаха да треперят. Представи си го как ѝ предлага храната, а после се опитва да ѝ се натрапи грубо. Той се приближи и ѝ подаде паницата и хляба. Подушваше риба и лук, но страхът ѝ отблъсна глада.

— По-добре ела при огъня — каза той. — Нощта е студена.

— Ще спя тук — отвърна Пирия.

Биас огледа каменната площадка със съмнение.

— Изглежда неудобно.

— Свикнала съм с неудобството.

Той кимна и се върна при топлината на огъня. Пирия загриза царевичната питка и натопи парче от нея в рибената супа. Почувства как топлината се спуска в стомаха ѝ и осъзна, че кожата ѝ е студена като лед. Придърпа наметалото по-плътно около себе си. Внезапно усети прилив на отчаяние и самота, последван от влага по клепачите ѝ.

— Какво направи? — прошепна тя.

Спомняше си лятната нощ до пламъците на предсказанието във великия храм. Двете с Андромаха се кикотеха, опиянени от вино и любов. Двете млади жени попитаха старата Мелите за бъдещето си заедно. Повече пиянска шега, отколкото реално любопитство. Всички жрици знаеха, че Мелите някога е била гадателка, но сега, полусляпа и

с размътена глава, думите ѝ често бяха безсмислени. И казаното тогава също им се стори такова.

— Тук няма бъдеще, млада Калиопа — каза старицата. — Преди дните да се съкратят, Андромаха ще бъде изгубена за Блажения остров, върната в света на мъжете и войната.

Въпреки неверието си, двете жени бяха смутени от предсказанието, което проряза мъглата на виното и развали безгрижното им настроение.

Само след осемнадесет дни дойде корабът със съобщението от Хекуба, царицата на Троя. Андромаха бе призована пред Първата жрица и ѝ дадоха позволение да напусне Острова на Храма, за да се омъжи за сина на Хекуба, война Хектор. Пирия бе с нея в залата.

— Сестра ми, Палесте, е сгодена за Хектор — възпротиви се Андромаха.

Върховната жрица изглеждаше смутена.

— Палесте е умряла в Троя от внезапна болест. Баща ти и цар Приам са се съгласили ти да почетеш уговорката помежду им.

Пирия знаеше, че Палесте е била скъпа на Андромаха и видя шока, изписан по лицето ѝ. Главата ѝ се склони и тя помълча известно време. После изражението ѝ се вкорави и тя вдигна поглед към Върховната жрица, а очите ѝ заблестяха от яд.

— И все пак няма да отида. Никой мъж няма право да изисква от жрица да изостави своя свещен дълг.

— Обстоятелствата са специални — обясни възрастната жена, а в тона ѝ се усещаше неудобство.

— Специални? Продаваш ме заради златото на Приам. Кое му е специалното на това? Жените са били продавани още когато боговете са прашцели от младост. Винаги от мъже обаче. Това и сме се научили да очакваме от тях. Но от теб!

Презрението на Андромаха изпълни стаята като гъста мъгла и Пирия видя как Върховната жрица побеля. Очакваше яден отговор, но вместо това старата жена просто въздъхна.

— Не е само заради златото на Приам, Андромаха, а и заради всичко, което това злато представлява. Без него нямаше да има храм на Тера, нито принцеси, които да усмиряват звяра долу. Да, би било прекрасно, ако можехме да игнорираме желанията на могъщи мъже като Приам и да изпълняваме дълга си тук, без да ни притесняват.

Такава свобода обаче има само в мечтите ни. Ти вече не си жрица на Тера. Напускаш утре.

Същата нощ, докато лежаха заедно за последен път и слушаха вятъра, шепнещ в листата на вечнозелените храсти, Пирия замоли Андромаха да избяга с нея.

— От другата страна на острова има малки лодки. Можем да откраднем една и да отплаваме.

— Не — каза Андромаха и се наведе, за да я целуне нежно. — Няма къде да избягаме, любов моя — освен в света на мъжете. Ти си щастлива тук, Калиопа.

— Не мога да съм щастлива без теб.

Говориха дълго, но накрая любимата ѝ каза:

— Трябва да останеш, Калиопа. Където и да съм, ще знам, че си в безопасност и това ще ми дава сили. Ще мога да затворя очи и да виждам острова. Ще те виждам как тичаш и се смееш. Ще си те представям в леглото ни и тази мисъл ще ме успокоява.

И така, жената, която сега се наричаше Пирия, гледаше с разбито сърце как корабът отплува под сутрешната светлина.

Въпреки мъката си, тя се опита да се потопи в задълженията си, молитвите и жертвоприношенията към Минотавъра, ръмжащ под планината. Дните се влачеха, празни и безцветни, през цялата зима. После напролет старата Мелите колабира, докато събираше минзухари и бели лилии за обедния ритуал. Отнесоха я в стаята ѝ, но дъхът ѝ бе накъсан и разбраха, че смъртта ѝ приближава.

Пирия седя до нея до късно през нощта. Тogaва старата жена изведнъж седна в леглото и внезапно заговори с плътен и твърд глас.

— Защо си тук, дете? — попита тя.

— За да бъда с теб, сестро — отвърна Пирия и положи ръце върху раменете на старицата, за да я накара да се отпусне на възглавниците.

— Ах, да. На Тера. Къде е Андромаха?

— Няма я. Не помниш ли? Замина за Троя.

— Троя — прошепна Мелите и затвори очи. Помълча известно време, а после извика: — Огън и смърт. Сега виждам Андромаха. Тя тича сред пламъците. Преследват я диви мъже. — Старицата започна да размахва ръце. — Тичай! — изкрещя.

Пирия сграбчи една махаща във въздуха длан.

— Успокой се, Мелите — каза тя. — Тук си в безопасност.

Умиращата жрица отвори очи и се напрегна. По лицето ѝ потекоха сълзи.

— Зли, зли мъже! Зла съдба ви чака. Минотавърът ще ви погълне. Ще дойде с могъщ гръм и небето ще потъмнее, а слънцето ще изчезне.

— Кажи ми за Андромаха — прошепна Пирия. — Можеш ли да я видиш пак? Говори!

Старицата се отпусна и се усмихна.

— Виждам те, смела Калиопа. Виждам те и всичко е наред.

— Виждаш ме заедно с Андромаха в пламъците?

Мелите не проговори повече. Пирия се вгледа в очите на старата жена и видя, че е починала.

Сега, в самотата на плажа, тя примигна, за да прогони сълзите, и поклати глава. Дали видението е било истина, чудеше се тя? Дали е означавало, че е предопределена да спаси Андромаха от зли мъже? Или умиращата старица просто е имала предвид, че я вижда седнала до леглото си?

Пирия въздъхна. Твърде късно беше за този въпрос, отдавна бе взела безразсъдното си решение. Още в нощта на смъртта на Мелите тя събра няколко златни дрънкулки и малко храна, а после тръгна на север, където открадна малка лодка с платно.

Внезапно забеляза набитата фигура на Одисей, който ходеше по пясъка встрани от кораба и екипажа с глава, извита към нея. Знаеше, че я е избягвал и импулсивно се изправи и слезе до плажа. Докато стигне до него, Одисей бе коленичил и внимателно рисуваше лице в пясъка с кинжала си. Погледна нагоре, но не каза нищо, лицето му беше неприветливо.

За момент Пирия остана неподвижна и смълчана. После попита:

— Защо се опита да спасиш прасето?

Той повдигна вежди, сякаш бе очаквал различен въпрос.

— Цирцея ми каза, че другите ще следват Гани. Имахме нужда от него, за да ги контролираме.

Той се изправи, почисти кинжала в мърлявата си туника и го прибра в колана си. После разбърка пясъка с крак и изтри нарисуваното лице.

— Но ето че успя да ги свалиш от кораба и да ги вкараш в новото заграждение и без него.

Между тях отново се спусна тишина. Одисей изглеждаше напрегнат, а обикновено прямото му държание бе заменено от предпазлива наблюдателност. Пирия се боеше, че вече е решил да я предаде и сега се чувства виновен.

— Искях да ти благодаря — каза тя и насила са усмихна. — За това, че ме прие като Пирия. И че ми предостави превоз до Троя.

Той изсумтя неопределено.

— Познаваше ли Калиадес, преди да се срещнете? — попита тя.

Тогава Одисей я погледна.

— Бях чувал за него. Има репутация на чудесен войник.

— Дватамата с приятеля му ме спасиха от пиратите — от сигурни мъчения и смърт, без да мислят за награда. — Тъмните страхове в душата ѝ не вярваха на думите, излизащи от устата ѝ, но тя продължи, за да убеди Грозния цар. — Той е смел мъж и може да му се има доверие. — Погледна го в очите. — Малцина са като него в тази Велика зеленина... това море на боклуците.

Одисей не отговори, затова Пирия кимна и понечи да си тръгне. После се обърна.

— Ти такъв мъж ли си, Одисей?

Внезапно откъм прасетата се разнесе врява и това спести на царя нуждата да отговаря. Животните квичаха и сумтяха тревожно, а много от тях се бяха втурнали към преградата откъм водата, където блъскаха дървото с копита.

После земята започна да трепери. Пирия залитна настрани. Одисей я хвана и я задържа здраво, докато по хълма падаха камъни. Морето започна да се пени и се отдръпна от плажа във внезапен отлив, който се превърна в голяма вълна. Водата се надигна, засили се напред около Одисей и Пирия и заля пясъка. Готварските огънове бяха пометени, както и заграждението на прасетата. „Пенелопа“ се понесе по тази първа вълна и се озова навътре в плажа.

Сега множество вълни блъскаха брега, но земята спря да се тресе. Прасетата квичаха паникьосани. Одисей изруга и се затича към тях, следван от Пирия.

— Млъквайте, чумами твари! — изрева той и свинете замлъкнаха, стреснати от внезапния звук.

В тишината се чу далечно квичене, донесено едва-едва от нощния вятър откъм морето.

— Там! — Един от мъжете посочи водата и когато напрегна очи, Пирия едва различи малка черна точка, която се намираше върху една разпенена вълна в далечината, осветена от лунната светлина.

— Гани — възкликна Одисей полугласно. — В името на всички прокълнати богове...

Той хвърли скъпия си колан, изрита сандалите си и се втурна към вълните. Биас изруга, затича се след него и го хвана за рамото.

— Царю, не прави това! — извика той, гласът му бе почти заглушен от връхлитащите вълни. — Водата ще те запрати върху камъните. Ще умреш.

Одисей го отблъсна, без да каже и дума, и влезе в морето. Биас изруга още по-силно и го последва. След миг колебание още двама моряци тръгнаха след тях.

Прасето се движеше бързо и щом се приближи, Пирия видя, че е изтощено, а краката му пляска изморено, докато вълните го въртят на гребените си. Встрани от брега имаше група черни камъни и Гани се носеше право към тях. Крясъците на животното отслабваха и Пирия се боеше, че то умира.

Да преплува цялото това разстояние, следвайки кораба с надежда в сърцето...

Одисей беше наполовина доплувал, наполовина допълзъл до назъбените скали и сега се катереше по тях, удрян от вълните. Другите мъже с мъка го последваха и Пирия видя, че силата им е подложена на изпитание от развълнуваното море. Те тръгнаха по камъните с надеждата да пресекат пътя на Гани, когато вълните го запратеха към тях.

Един огромен гребен скри черното прасе, а после Пирия отново го забеляза да се носи към края на скалата, на която бе застанал Одисей. Когато следващата вълна вдигна животното, царят се хвърли с главата напред в морето, а тялото му се блъсна в Гани и промени посоката му на движение. Заля ги втора вълна и двамата изчезнаха в пяната. Когато отново се появиха, вече се намираха отвъд смъртоносните скали.

Биас и другите двама моряци се гмурнаха след тях и за известно време Пирия не виждаше нищо. После видя двамата непознати да

влачат изтощеното прасе на брега, докато Биас и Одисей газеха през водата след тях.

Положиха животното на пясъка близо до побратимите му, които мърдаха и сумтяха тревожно в кошарата си, протягайки любопитно вратове, за да видят приятеля си. От устата на Гани течеше морска вода и той дишаше плитко. Краката му мърдаха едва-едва и моряците не знаеха какво да предприемат.

Одисей бе видимо изтощен и от него по пясъка капеше вода. Беше се порязал на доста места и на ръката си имаше голяма резка, останала след отблъскването му от скалите. Застана над прасето и въздъхна.

— Трябва му почивка и топлина — каза след малко. — Разположете го до огъня. — После посочи Левкон и изръмжа: — Дай му наметалото си. Всичко това е по твоя вина, кретен тъп.

Русият моряк бързо свали жълтото си наметало и коленичи, за да го омотае нескъпопосано около поваленото животно. Одисей им обърна гръб и закуцука към „Пенелопа“. Докато я подминаваше, Пирия го чу да мърмори:

— Тъпо прасе.

V

ЖРИЦА С ЦАРСКО ПОТЕКЛО

Калиадес бе седнал сам встрани от огъня. Морето отново беше спокойно, но нощта бе хладна и над скалите шепнеше неспирен студен бриз. Повечето от екипажа вече спяха. Той погледна към мястото, където седеше Пирия, и я видя сгушена до един камък, който да я пази от вятъра. Тъкмо понечи да тръгне към нея, когато видя едрият черен моряк Биас, който носеше подпалки на жената. Струпа ги до нея и ги запали с главня от огъня. След това ѝ донесе одеяло. На Калиадес му се прииска той да се беше сетил да го стори.

Затвори очи и се облегна на скалата с натежала от мрачни мисли глава. После чу движение зад гърба си и сърцето му подскочи, защото помисли, че може Пирия да е дошла да седне при него. Отвори очи и видя набития Одисей. Грозният цар се настани на земята наблизо.

— Има нещо в нощното море, което кара човек да се чувства малък — каза той.

— Имам същото чувство, когато гледам планините — отвърна Калиадес.

— Е, това е защото си земен човек. Но си прав, де. Моретата и планините са вечни и непроменими. Ние сме тук само за малко, а после избледняваме в прахта на историята. — Той замълча за миг, после продължи: — Е, кажи ми, какво стана в Троя онази нощ?

Въпросът бе невинно зададен, но стомахът на Калиадес се присви. Значи Одисей знаеше. Внезапно микенецът се почувства глупаво. Вчера на плажа бе споменал за битка срещу Аргуриос. Това бе непростима проява на невнимание. И сега какво, зачуди се той? В Киос имаше микенски гарнизон. Дали това бе планът на Одисей? Да ги продаде за златото на Агамемнон? Видя, че царят го гледа напрегнато и осъзна, че не е отговорил на въпроса му.

— Изгубихме — отвърна той кратко. — А не трябваше. Но ни водеше глупак.

— В какъв смисъл глупак?

— Не искам да говоря за това — каза Калиадес. — Какво мислиш да правиш с нас?

— О, успокой се, момче. Нищо не смятам да правя. Доколкото ме засяга, вие сте просто пътници.

— Не те интересува наградата на Агамемнон? Трудно ми е да го повярвам.

Одисей се изкикоти.

— Мина ми през ума, ако трябва да съм честен. За съжаление имам много наивен екипаж. Така че можете да правите каквото искате.

Това разбуди любопитството на Калиадес.

— И по какъв начин наивността им влияе на твоите решения?

— Изтъкнаха ми, че двамата с приятеля ти сте смели герои, които са си рискували живота за жена, която не познават. Накратко, типът хора, за които разказвам историите си. Така че, колкото и добре да ми бе дошло златото на Агамемнон, трябваше да го изоставя.

Калиадес не каза нищо. Съмняваше се, че желанията на екипажа биха оказали реален ефект върху решенията на Одисей, и си спомни думите на Секундос за противоречивата природа на този мъж. Тогава царят заговори отново:

— Сега готов ли си да ми разкажеш защо предводителят ви е бил глупав?

Умът на Калиадес се върна обратно към кървавата нощ и той отново чу виковете на ранените, дрънченето на мечове и стърженето на щитове. Пак видя могъщия Аргуриос, препречил стълбите с омразния Хеликаон до себе си.

— Защо глупав ли? Той остави врага да определя стратегията ни. Веднъж щом превзехме стените на двореца и започнахме да се бием в мегарона, Аргуриос оттегли хората си обратно до голямото стълбище. После двамата с Хеликаон спряха там и ни предизвикаха да ги нападнем. Ние ги превъзхождахме многократно. Трябваше да вземем стълби и да изкачим стените над стълбището. После щяхме да ги ударим от две страни. Но не го сторихме. Просто продължавахме да се опитваме да надвием двамата герои. На стълбището численото ни превъзходство не означаваше нищо. След това дойде и Хектор и ние се оказахме заобиколените. — Калиадес разказа как Коланос се е опитал да се договори за живота си като предаде Агамемнон и как цар Приам му бе отказал. — Все още не го разбирам — каза Калиадес. — Царят,

когото искахме да убием, ни остави живи, а царят, на когото искахме да служим, нареди да ни избият. Може би можеш да съчиниш история от това, Одисей.

— Подозирам, че ще го сторя някой ден.

— Ами Пирия? — попита Калиадес. — И тя ли е свободна да прави каквото пожелае?

— Грижа ли те е за нея?

— Нима това е толкова странно?

— Никак даже. Просто питам. Но за да ти отговоря, да, тя също е свободна. Но няма да иска да остане с теб, нали го осъзнаваш?

— Не можеш да си сигурен, Одисей.

— За много неща не мога да съм сигурен. Не зная къде започва вятърът или къде свършва небето. Не зная къде отиват звездите през деня. Но познавам жените, Калиадес, а Пирия не е жена, която обича мъже. И никога не е била такава.

— Откъде я познаваш?

Одисей поклати глава.

— Ако тя не ти е казала, момко, значи не е моя работа да го правя. Но да се сближаваш с нея е покана за беди.

— Тя изстрада много през последните няколко дни — каза Калиадес. — Омразата ѝ към мъжете е разбираема. Но мисля, че ме харесва.

— Сигурен съм, че е така. Като брат — добави Одисей. — Ще я изпроведа до Троя. Там обаче тя ще е в огромна опасност.

— Защо?

— За нейната глава също има награда... много, много пъти по-голяма от твоята.

— Защо ми го казваш?

— Харесвам я — отвърна Одисей. — И мисля, че се нуждае от приятели в дните, които ѝ предстоят. Верни приятели.

— Знаеш ли защо пътува към Троя?

— Мисля, че да. Там има някой, когото обича... и го обича толкова силно, че е готова да рискува живота си.

— Но не мъж — каза меко Калиадес.

— Не, момко. Не мъж.

Одисей се изправи и остави микенеца, за да посети кошарата на прасетата. Животните спяха, сгушени едно до друго до най-

отдалечената от водата ограда. Той погледна назад към главния огън и видя Гани, заметнат с жълтото наметало. Прасето вдигна глава и също погледна към Одисей. Царят отиде до него.

— Голям си късметлия — каза му нежно. — Вълните от онова земетресение те доведоха дотук. Може би боговете те обичат.

Гани изсумтя тихо и отново заспа. Одисей се усмихна.

— Тъпо прасе — каза с обич. — Ще говоря с Ористенес да се погрижи да не свършиш на нечия маса.

Вече си говориш с животни под лунната светлина, сгълча се мислено.

Той добави малко дърва в огъня и се просна на пясъка с надеждата да поспи. В главата му се въртяха случайни мисли, подобно на досадни прилепи. Жената Пирия, която бе познавал като принцеса Калиопа, бе опасна за всички, които се приближаха към нея. А също и микенският войн, и неговият простоват приятел. Агамемнон ги бе обявил за престъпници... предатели. Ако им помогнеше, без съмнение щеше да си навлече враждебността на микенския цар. Одисей се надигна и изтупа туниката си от пясъка.

Вражда с Агамемнон. Неприятна мисъл.

Но всъщност имаше ли някой, когото Агамемнон да не мрази? Дори приятелите му бяха само врагове на изчакване. Одисей отиде до един мях и отпи голяма глътка вода. Биас спеше наблизко. Царят го сръга с крак.

— Буден ли си? — попита той и заби палец в ребрата на черния мъж. Биас изсумтя.

— Какво има?

— Е, след като си буден, мислех да поседим да си поговорим за добрите стари времена.

Биас се прозя и изгледа злобно царя си.

— Защо никога не будиш никой друг, когато не можеш да заспиш?

— Защото не се дразнят колкото теб. Не е толкова забавно.

— Също толкова се дразнят, о, Грозни, просто не го показват.

— Мислех си да запазя Гани и да продадем останалите. Талисман за „Пенелопа“.

Биас въздъхна.

— Не, не го мислиш. Казваш го, за да ме вбесиш.

— Но не е толкова лоша идея.

— Кое? Да ме вбесиш или да запазиш прасето?

— И двете имат достойнства, но говорех за прасето.

Морякът се изкикоти.

— Да, би било забавно. Да — каза след още малко замисляне. —

Идеята всъщност ми харесва.

— Тъпа е — отсече Одисей. — Прасетата са социални създания. Ще му е самотно. А и ще увони кораба. — Той изгледа Биас и разчете разбирация поглед на лицето му. — Добре де, явно тая нощ няма да мога да те преметна. Но наистина харесвам прасето!

— Зная. Чух те да му говориш. Облаците се сгъстват — добави морякът и посочи към морето, където над скалите бавно се спускаше бяла стена от мъгла.

— Едно хубаво ясно утро ще я прочисти. — Одисей потърка очите си. Бяха гурелясали и изморени.

— Реши ли какво ще правиш с пътниците ни? — попита Биас и се пресегна за мяха, за да отпие.

— Ще ги откарам, където искат да идат.

— Това е добре.

— Както и жената.

Биас го изгледа.

— Не знаех, че има съмнение за жената.

— О, не съм ли ти споменавал за нея? — попита Одисей и снижи тон. — Тя е избягала жрица от Тера. Всеки, за който се разбере, че ѝ е помогнал, го очаква смърт.

— Бегълка... Ами! Все още се опитваш да ме преметнеш.

— Не, вярно е.

— Стига, Одисей — каза морякът. — Не съм в настроение за такива шеги.

Царят въздъхна.

— Твърдиш, че ме познаваш, Биас, приятелю. Тогава погледни в очите ми и виж дали се шегувам. Тя е такава, каквато казвам.

Черният мъж го погледна и след малко пак отпи.

— Започва да ми се иска това да беше вино. А сега ми кажи истината, царю. Наистина ли е бегълка от Тера?

— Да.

Биас изруга.

— Предната не я ли изгориха? — прошепна той и се огледа нервно да види дали някой друг от екипажа не е буден.

— Не, погребяха я жива. Изгориха семейството, което я беше приютило, както и капитана на кораба, с който избяга. О, да, и отрязаха главата на мъжа, заради когото го бе направила.

— Да, сега си спомням — отвърна Биас. — И коя е Пирия? Моля те, кажи ми, че е дъщерята на някой племенен вожд далеч от морето.

— Баща ѝ е Пелей, царят на Тесалия.

— В името на зъбите на Тритон! Тя е сестрата на Ахил!?

— Така се оказва.

— Можем да я предадем в Киос — каза Биас. — Там има храм на Атина и жреците ще я задържат, докато семейството ѝ бъде уведомено.

— Да я предадем? Биас, скъпо мое момче, не беше ли ти онзи, който отбеляза, че двама смели мъже са спасили тази девойка? И че историите ми са все за герои? Къде е разликата?

— Много добре знаеш каква е — изсъска морякът. — Двамата микенци ще се стопят в нищото, ще се присъединят към някой чуждестранен гарнизон и никой няма да чуе повече за тях. Момичето е сестрата на Ахил. Убиеца Ахил. Ахил Кръвопиеца. Ахил Изкормвача. Когато я заловят — а те ще я заловят, Одисей, — рано или късно ще се разбере, че „Пенелопа“ е участвала в бягството ѝ. Искаш ли Ахил по петите си? Няма по-известен убиец по всички западни земи.

Одисей се засмя меко.

— Значи казваш, че можем да сме героични само когато няма много голям шанс да ни хванат, но ако има истински риск, трябва да сме малодушни?

Сега беше ред на Биас да въздъхне.

— Няма значение какво ще кажа. Ти вече си решил.

— Да, така е. Но искам да разбереш следното, приятелю. Съгласен съм с всичко, което каза.

— Тогава защо рискуваш?

Одисей помълча известно време.

— Може би, защото тук има история, Биас. И нямам предвид история като за някой нощен плаж. Това е нишка от огромен гоблен. Може би искам да видя шарката завършена. Помисли за това. Една жрица с царско потекло бяга от Храма на Коня и е заловена от пирати. Двама от тях се обръщат срещу спътниците си и рискуват живота си,

за да я спасят. После се появяваме ние. А Великата зеленина е обширна. Какви са шансовете тя да се озове на кораб, управляван от цар, който я познава? И накъде отива? Към Златния град, където сега се сбират всички царе на Запада и Изтока. Към град, който гъмжи от заговори, интриги и мечти за грабителство.

— И Ахил ще е там — отбеляза Биас.

— О, да. Как би могъл да не е? Хектор и Ахил, двама гиганти в битка, две легенди, двама герои. Гордостта и суетата ще го тласнат към Троя. Ще се надява Хектор да вземе участие в собствените си Сватбени игри. Ще копнее да го принизи пред себе си, за да може всички да говорят само за един велик герой.

— Значи ще отплаваме за Троя с избягалата сестра на Ахил на борда си? И какво ще прави тя там? Ще броди по улиците, докато някой не я разпознае?

Одисей поклати глава.

— Мисля, че ще търси една друга някогашна жрица от Тера... приятелка.

Биас най-накрая осъзна всичко.

— Говориш за Андромаха?

— Да.

— Избягалата сестра на Ахил ще избяга при жената на Хектор?

— Да. Виждаш ли сега какво имах предвид като говорех за нишката в гоблена?

— Не ме интересуват никакви нишки — отвърна Биас разпалено.
— Но екипажът не бива да научава коя е.

— Тя няма да им каже. А и колкото по-малко знаят, толкова по-спокойни ще са.

— Нямах представа аз колко по-спокоен щях да съм, ако не знаех — отговори морякът ядосано.

Одисей се ухили.

— Все още ли мислиш, че ме познаваш по-добре, отколкото аз се познавам?

Биас помълча известно време, а когато заговори, царят долови тъга в гласа му:

— О, във всичко това няма нищо, което да не пасва на онова, което знам за теб, Одисей. Оказва се обаче, че не съм познавал истински себе си.

— Мисля, че никой от нас не успява да се опознае истински — каза Одисей и въздъхна дълбоко. — Някога бях Опустошителя на градове, робовладелец и грабител. Мислех си, че съм щастлив. После станах търговец и човек без врагове. И мисля, че съм щастлив. Тогава грешах. Дали греша и сега? — Той погледна Биас. — Понякога мисля, че колкото повече научавам, толкова по-малко знам.

— Е, аз съм по-щастлив да служа на мъж без врагове — каза морякът.

Известно време двамата постояха в мълчание. Накрая Одисей стана.

— Все още го сънувам, между другото — каза той. — Все още чувам смеха му.

Изпълни го дълбока тъга, докато гледаше как Грозния цар се отдалечава.

Все още го сънувам, между другото. Все още чувам смеха му.

Бяха изминали четиринадесет лета от онези ужасни дни на смърт и отчаяние, но за Биас споменът бе все така жесток, ярък и болезнен.

По време на един набег за събиране на роби в чуждоземно селце, Биас бе ударен със сопа по лявата ръка. Костта се счупи и мина много време, докато зарасне. Все пак хванаха осемнадесет жени и отплаваха към робските пазари в Кипър. Пленничките не продумаха по време на пътуването, а само седяха скупчени близо една до друга в центъра на палубата. Но когато пристигнаха на острова, една от тях — висока жена със свирепи тъмни очи — изглежда Одисей с омраза.

— Радвай се на триумфа си, грабителю — каза тя. — Но знай следното — преди този сезон да свърши, ще познаеш същата мъка, която изпитваме ние сега. Сърцето ти ще бъде разбито, а душата ти — окъпана в огън.

Одисей поклати глава.

— Неблагодарна кучка. Изнасилиха ли ви? Биха ли ви? Не ви ли нахраних и не се ли погрижих за вас? В Кипър ще сте дори по-добре, отколкото в онова въшливо село.

— А кой ще ни върне съпрузите, които ти уби, и децата, които изоставихме? Проклятието на Сет лежи на плещите ти, Одисей. Спомни си думите ми, когато дните се скъсят.

Последваха още две успешни нападения, преди „Пенелопа“ и трите други кораба да се върнат на Итака. Биас бе оставен там, докато

ръката му зарасне. Одисей прекара три дни с Пенелопа и сина си, шестгодишният Лаерт, а после отплава отново, за да плякосва и граби.

Към края на сезона Пенелопа каза на Биас, че отива в Пилос заедно с Лаерт. Нестор ги бе поканил на сватбата на един от синовете си. Черният моряк ги придружи в това кратко пътуване на изток.

Първите три дни бяха изключително приятни. Биас имаше голям успех с робините в двореца на Нестор. Една нощ две от тях споделиха леглото му — едната руса и с големи гърди, а другата тъмна и с големи очи. Изкара си прекрасно. Към зазоряване обаче от двореца се чу силен плач.

Тогава Биас не осъзна, нито дори заподозря през мъглата на радостта си, но този звук възвестяваше дни на смърт.

Десет дни по-рано в едно близко село бе избухнала чума. Цар Нестор нареди на войниците си да изолират мястото и да не пускат никого. По-късно се разбра, че един от мъжете тайно е прекарал сестра си и тя е дошла в двореца. На четвъртия ден от посещението ѝ няколко роби развиха първите симптоми — треска и подувания в мишниците и слабините. В рамките на няколко дни чумата бе навсякъде.

Болните бяха отвеждани в селото и оставяни в голяма къща, притежание на търговеца, който надзираваше събирането на лен в местността. Той бе умрял първи. Вилата стана известна като Чумния дом. Биас беше ужасен. Като се изключеше счупената му ръка, досега не бе боледувал и ден през живота си и се боеше от представата да е безпомощен почти повече, отколкото от самата смърт.

Тогава се разболя малкият Лаерт. Пенелопа настоя да отиде с него в Чумния дом и Биас се почувства като страхливец, защото не настоя да я последва. Но беше все едно, защото две нощи по-късно се събуди с пресъхнало гърло и цялото му тяло бе обляно в пот.

В началото се опита да скрие симптомите, но робинята, с която споделяше леглото си, каза на господарката си и войниците дойдоха да го изведат от двореца, заедно с още неколцина.

Докато каруцата стигне Чумния дом, Биас бе изпаднал в делириум и сега не можеше да си спомни много от последвалите няколко дни, освен че го разтърсваше ужасяваща болка, а сънищата му

бяха изпълнени с огнедишащи чудовища, чийто дъх изпепеляваше плътта му. Но той бе силен и оцеля след треската и гнойните мехури. Пенелопа често идваше до леглото му през следващата седмица и му носеше бульони и прясна студена вода. Изглеждаше изтощена, защото работеше неуморно с тримата жреци на Асклепий. Всеки ден водеха още хора и сега много от къщите в селото бяха пълни с нови жертви на чумата. Смъртта бе навсякъде и писъците на умиращите ехтяха наоколо. Болестта убиваше четирима от всеки пет, които покосеше.

И тогава самата Пенелопа се разболя. Биас я отнесе до широкото легло, в което лежеше малкото ѝ момче, и я положи до него. Лаерт бе проспал предните два дни, неспособен да се събуди дори за да пие вода.

До десетия ден двама от тримата жреци също се бяха разболели. Сега само неколцината оцелели се грижеха за жертвите. Една сутрин Биас напусна къщата и извика войниците, които пазеха оградата, издигната около селото, за да им каже, че е нужна още помощ. Същият следобед четири възрастни жрици на Артемида пристигнаха с дървена каруца. Те бяха строги на вид и недружелюбни, но бързо и точно поеха нещата в свои ръце. Наредиха на Биас и трима други оцелели мъже да съберат всички тела и да ги изнесат на открито, където после изкопаха дупка и я напълниха с масло и подпалки. След това изгориха трупове в нея.

Биас си спомни яркото утро, когато Одисей се появи при оградата, викайки Пенелопа.

Черният мъж излезе от къщата и видя своя цар, застанал до ограждението, заметнал широките си рамене със зелено наметало, а слънцето блестеше по червената му брада.

— Къде са те, Биас? — извика той. — Къде са жена ми и синът ми?

— Болни са, господарю. Трябва да стоиш настрана от това място.

Биас вече знаеше, че Одисей, макар и безстрашен в битка и буря, се бои от болести. Собственият му баща беше умрял от чума. Затова в онзи ден се изненада, когато царят отиде до портата и вдигна резето. Войниците бързо го наобиколиха и сграбчиха ръцете му, за да го издърпат назад. Одисей започна да се бори и запрати един мъж на земята.

— Аз съм Одисей, цар на Итака — изрева той. — Следващият, който посмее да ме докосне, ще си изгуби ръката!

Те отстъпиха и Одисей отвори портата, за да влезе.

Двамата заедно стигнаха до къщата. Когато видя десетките жертви на чумата, подредени в мегарона, царят все пак забави ход. Въздухът вонеше на повръщано, екскременти и урина. Биас поведе господаря си до горната спалня, където лежаха Пенелопа и Лаерт. Одисей се свлече до тях и взе ръката на жена си, докосвайки я до устните си.

— Тук съм, обич моя — каза той. — Грозният е до теб. — После погали лицето на сина си. — Бъди силен, Лаерт. Върни се при мен.

Но момчето умря през нощта. Биас беше там. Одисей плака така, че цялото му тяло се тресеше. Държеше мъртвото дете до гърдите си, а големите му ръце милваха главата на момченцето. Той многократно бе прегръщал сина си пред очите на моряка. Лаерт се смееше щастливо и целуваше брадатата буза на баща си. Друг път се кикотеше безпомощно, докато Одисей го гъделичкаше. Сега обаче детето не мърдаше, а лицето му бе бледо като мрамор. Измина дълго време, но накрая хлиповете на царя утихнаха. После той вдигна очи към Биас.

— Аз им навлякох тази съдба.

— Не, царю. Не ти донесе чумата.

— Сам чу робинята. Тя ме прокле. Каза, че ще позная същата мъка, която е изпитала.

В този миг Пенелопа изстена тихо. Одисей нежно положи сина си обратно в леглото и отиде до нея. Наведе се и отметна напоената с пот коса от влажното ѝ чело.

— Не ме оставяй, момиче. Чуй гласа ми. Остани с мен.

И той остана там три дни, къпейки разкъсваното ѝ от треската тяло с топла вода и сменяйки мръсните чаршафи. Държеше ръката ѝ, говореше ѝ постоянно, въпреки че тя не го чуваше. На сутринта на четвъртия ден мехурите по тялото ѝ се спускаха и изхвърлиха отровата. Една от жриците на Артемида дойде, за да я види.

— Ще живее — обяви тя и излезе.

През следващите седмици донасяха все по-малко и по-малко хора в селото. Все повече и повече от тях оцеляваха.

Дойдоха есенните дъждове, а с тях и денят, в който Одисей, Пенелопа и Биас напуснаха Чумния дом. Докато вървяха по скалната

пътека към двореца на Нестор, слънцето за момент прониза гъстите сиви облаци. Биас погледна своя цар. На мимолетната светлина видя сребристи нишки по слепоочията му и умора в очите му.

Одисей никога повече не спомена проклятието. Но това бе последното лято, в което корабите на Итака проведоха набези за роби. Одисей, Опустошителя на градове, Грабителя, Пирата се превърна в Одисей Търговеца и Разказвача.

Биас лежеше на пясъка и гледаше звездите. В този миг и той си припомни смеха на Лаерт. Днес момчето щеше да е на двадесет години — вече мъж, красив и силен.

Но смъртта му донесе четиринадесет години мирна търговия за Одисей. Колко ли още села щяха да бъдат нападнати за това време? Колко жени, откъснати от домовете си и продадени в робство? Колко бащи, посечени пред очите на семействата си? Мисълта го изненада и той изруга тихо. После погледна към Одисей и видя, че царят спи дълбоко.

Защо ти трябваше да говориш за нишки и гоблени? Сега аз не мога да заспя!

VI ТРИМАТА ЦАРЕ

Калиадес седеше, загледан в покритото с мъгла море. В тази трептяща бяла стена имаше нещо зловещо, подобните на пушек нишки, които пълзяха над тъмните полупотопени скали излъчваха заплаха. Той потрепери и придърпа наметалото си по-плътно. В такова време беше лесно да повярваш на легендите за морски чудовища и демони от дълбините. Там можеше да се крие какво ли не... и да наблюдава спящите на плажа мъже. Тези мисли го накараха да си спомни детството, когато седеше до общия огън и слушаше ужасяващите истории на разказвача за нощни създания, които се промъкват в къщите и ядат детски сърца. Помнеше, че едновременно обичаше и мразеше тези истории — обичаше ги, докато седеше заедно с другите деца, а ги мразеше, щом останеше сам по-късно и се заслушваше за меките стъпки на нощните зверове. Много от разказите включваха магическа мъгла, която прикриваше движенията на демоните.

Калиадес внезапно се усмихна.

— Вече не си изплашено дете — каза си той.

Тогава усмивката се стопи.

Беше шестгодишен, когато грабителите нападناха селото, подпалиха къщите, избиха мъжете и отвлякоха по-младите жени. Четиринадесетгодишната му сестра Агаста го сграбчи и двамата се опитаха да избягат. Тя го скри в лененото поле, а после по-силните мъже я хванаха. Спомни си изражението ѝ — отчаяние, страх и мъка. Тя се опита да се бори с тях, драскаше и хапеше, докато я изнасилваха. Накрая ѝ прерязаха гърлото, обзети от ярост от съпротивата ѝ. Калиадес стоеше скрит и гледаше как кръвта ѝ блика.

Той погледна към мястото, където Пирия стоеше до огъня, в опит да прогони спомена. Като дете се бе оказал безпомощен да спаси сестра си. Като мъж бе предотвратил подобна трагедия. Дали в това можеше да намери поне малка утеха?

Някакъв звук разпръсна мислите му. Той се завъртя обратно към мъглата и отново го чу — странно скърцане. После долови и приглушени викове. Мъглата се разреци за момент и той мерна мачта, извита под странен ъгъл, зърна мимолетно корпуса. Никой моряк не прекарваше нощта в морето по своя воля. Пътешествията из Великата зеленина бяха достатъчно опасни и без рискованото гребане на сляпо в мрака, без да можеш да видиш подводните скали и рифове.

Калиадес извика на мъжете около огъня и Одисей, Биас и останалите от екипажа дойдоха до брега. Люлеещият се кораб обаче вече бе погълнат от мъглата.

— Много от греблата му ги няма — каза черният моряк. — Изглежда потъва.

Никой не помръдна. Стояха в разпокъсана редица и гледаха стената от бели нишки. После поразеният съд отново се появи, този път странично. На лунната светлина всички видяха главата на бик, изрисувана на носа.

Одисей изруга цветисто.

— Този кораб е на Мерионес — каза той. — В името на боговете, не стойте така, глупаци. Това е приятел в беда.

Екипажът веднага се затича към „Пенелопа“. Мъжете я избутаха във водата и чевръсто се качиха на борда. Калиадес и Банокъл също щяха да го сторят, но Одисей, който се бе качил последен, им извика да останат на плажа.

— Запалете сигнални огънове — каза той. — Сигурно ще ни трябва светлина, за да намерим пътя обратно.

Царят на Итака дотича до предната палуба и се покатери на носа. Мъглата бе толкова гъста, че не виждаше дори задната палуба и застаналия на руля Биас. Звукът на греблата, спускащи се във водата, му се струваше приглушен и далечен. Чу как Биас задава бавен ритъм, гласът му бе изкривен от влагата във въздуха.

Одисей погледна наляво и се взря напрегнато в трептящите бели нишки. Някъде наблизо, макар и в момента невидима, от морето се издигаше обширна каменна стена. Русият гигант Левкон водеше гребците от дясната страна. Одисей му извика:

— Бъди внимателен. Не забравяй скалите.

Не се движеха достатъчно бързо, за да повредят „Пенелопа“ при удар, но греблата бяха в опасност.

Корпусът на кораба скърцаше и стенеше, докато той бавно застърга по няколко подводни камъка.

— Леко, момчета! — извика Одисей. — Лекичко!

Беше изморен, очите му смъдяха, а мускулите го боляха след спасяването на Гани. Пое си дълбоко въздух и отново се взря в мъглата.

— Чуваш ли ме, Мерионес?! — изрева с цяло гърло.

Не последва отговор и той извика още няколко пъти. Един моряк се приближи до него, навил тежко въже около рамото си. Тогава „Пенелопа“ започна да вибрира. Одисей прокле яростно, докато новото земетресение отново развълнува морето. Водата започна да се пени. Корабът се залюля рязко, когато подводното течение го пое, а после внезапно се наклони надясно. Одисей изпусна хватката си и започна да пада. Морякът с въжето го сграбчи и го изтегли обратно на палубата. Една висока вълна повдигна кораба и „Пенелопа“ се наклони наляво. Двама гребци отхвърчаха от пейките си.

Одисей отново се домогна до носа. Биас раздаваше заповеди на мъжете и междувременно корабът се уравни, но сега бяха твърде близо до скалата. Тя изплува от мъглата, висока и тъмна. В морето започнаха да падат камъни, които предизвикаха фонтани от пръски. Одисей погледна нагоре. Високо над „Пенелопа“ се издигаше скална тераса, дълга почти колкото корпуса на кораба. В нея имаше широка цепнатина. Вятърът се усили, пращайки вълните право към тях, а те от своя страна ги тласкаха към черната стена.

— Гребете, лентяи такива! — извика той.

Греблата се забиваха мощно в развълнуваната вода, но срещу силата на прииждащите вълни гребците едва успяваха да задържат „Пенелопа“ на едно място, за да не се разбие в скалата.

От терасата над тях се чу отвратително скърцане. От разширяващата се пукнатина върху палубата на кораба като снаряди се посипаха камъчета и прах.

— Скорост за таран! — изрева Одисей. Корабът нямаше таран, но всички моряци знаеха какво има предвид. Натиснаха греблата с цялата си сила, а Биас ускори ритъма.

— Дърпай! Дърпай! Дърпай!

„Пенелопа“ започна да се движи напред. Одисей облиза сухите си устни с език, а сърцето му се блъскаше в гърдите.

— Хайде, момичето ми! — каза меко и погали парапета. — Изведи ни в безопасност.

И тогава над главите им проехтя гръмовен тътен и част от терасата се откъсна. За Одисей ходът на времето сякаш спря. Той гледаше как колосалната скала пада и знаеше, че корабът е обречен. Изненадващо обаче не изпита отчаяние. В съзнанието му се появи лицето на жена му, която държеше в ръцете си бебето Лаерт. Чу смеха на детето и той изпълни сърцето му с радост.

В този момент ново течение сграбчи „Пенелопа“ и я отблъсна от скалата точно преди огромната тераса да се разбие в морето на не повече от едно копие разстояние зад тях. Ударът вдигна малкия кораб високо и го завъртя. После обаче успяха да го стабилизират. Одисей се разсмя, а всякаква умора напусна тялото му.

— Боговете ни обичат, момчета! — извика той. — Все още можем да направим история от това!

— Чумата да ги тръшне твоите истории! — долетя нечий глас. — Хайде вместо това малко помощ, а?

Одисей погледна наляво. Пострадалата бойна галера сега бе съвсем наблизо и мъглата се вихреше около нея. На носа ѝ стоеше мъж с голяма брада и черни дрехи.

— Трябваше да се сетя, че си ти, Мерионес — извика Одисей жизнерадостно. — Не можеш да пуснеш дори клечка в локва, без да потъне.

— И аз се радвам да те видя, дебелако!

Морякът до Одисей завърза въжето си около парапета, а после го хвърли на Мерионес. Бойната галера бе пробита от дясната страна. Повечето мъже от екипажа се бяха струпали отляво и общата им тежест задържаше дупката над водата.

Щом завързаха въжето, Одисей нареди на хората си да обърнат греблата и „Пенелопа“ бавно започна да тегли осакатения кораб към брега.

Сега мъглата бе още по-гъста и царят на Итака отиде до задната палуба. Не виждаше сигнални огньове, но чуваше едва доловимия звук от викове откъм далечния плаж. Използваха звука, за да го насочат, като викаха „Пенелопа“ отново и отново. Корабът последва името си и бавно се върна назад, докато първите отблясъци на огньовете станаха

видими. Микенският войн Калиадес бе запалил редица малки огнища по хълма във формата на стрела. Биас се ухили.

— Добра идея — отбеляза той. Одисей кимна.

— Когато излезем на брега, изкарай всички да дърпат въжето. Ще ги извлечем до нас.

— Изглежда са минали през сериозна битка — каза Биас.

Царят на Итака не каза нищо. Битката трябваше да е била с цяла пиратска флота. Никой кораб не би посмял да атакува Мерионес сам. Репутацията му на морски боец нямаше равна, освен може би тази на Хеликаон. Но защо да нападаш критянска бойна галера? Те не носеха богатства.

Кърмата на „Пенелопа“ заора в пясъка. Биас извика на моряците да хванат въжето и заедно задърпаха галерата. Когато и двата съда бяха в безопасност, Одисей скочи на плажа. От корабите заслизаха хора и тръгнаха към брега. Един висок мъж с бойна броня и шлем отиде до Одисей и се спря пред него.

— Моите благодарности, Итака — каза Идомений, царят на Крит, с грубоват и стържещ глас. Преди Одисей да успее да отвърне, към тях се присъедини чернобрадият Мерионес.

— И какво стана, Мерионес? — извикоти се Одисей. — Да не се удари в скала?

— Много добре знаеш какво е станало. Таранираха ни.

— Проклети пирати — каза Идомений. — Човек би очаквал един цар да може да плава из собствените си морета без подобни обиди. Кълна се в Посейдон, че само да се върна от Троя, ще изкарам цяла бойна флотилия в тези води и ще изколя всички боклуци, които откроя.

— Колко бяха? — попита Одисей.

— Шест галери. Потопихме две, но и самите ние изгубихме една — каза Мерионес. — За известно време беше много весело — пламтящи стрели, пирати, скачащи между корабите, хвърчащи остриета. Щеше да ти е забавно.

— Щеше да ми е забавно да гледам — отвърна Одисей. — „Пенелопа“ не е боен кораб. Нямаме таран на носа си. Дали и утре ще ви търсят?

— Изобщо не се съмнявам — каза Идомений. — Знаят кой съм. Знаят също, че всички царе из Великата зеленина сега пътуват към Троя. Това беше набег за откуп. Мислели са да ме отвлекат и да ме

продадат обратно на синовете ми. — Той огледа плажа и видя Нестор да върви към тях. — О, това е много благоприятен развой на събитията. Трима царе на един плаж и нито един боен кораб.

Одисей ги поведе към главния огън, а после зачака, докато ранените бяха изнесени от повредената галера. Наистина набег за откуп изглеждаше най-вероятното обяснение за атаката. Той се изкикоти. Не, че някой щеше да плати и медник, за да си върне точно Идоменей.

Разпозна един от ранените и отиде до мястото, където мъжът се бе излегнал на пясъка.

— Очаквах досега да си умрял — каза той. Белокосият моряк имаше дълбока рана на рамото си и втора над хълбока. Прорезът на рамото кървеше зле. Биас дойде с игла и топка тънък конец.

Раненият въздъхна.

— Проклятие, наистина ми писна от шевове, Одисей. Дори раните ми си имат собствени рани.

— Тогава какво търсиш още в морето, стари глупако? Последния път, когато чух за теб, ми казаха, че имаш малка ферма.

— И още имам. Също и нова млада жена и двама млади сина. — Морякът въздъхна. — Твърде съм стар да търпя шума и постоянните им изисквания.

Одисей се ухили.

— И боят с пирати е за предпочитане?

— Кой би очаквал, че пиратите ще са толкова тъпи, че да тръгнат срещу Мерионес? В името на боговете, трябва да сме избили поне седемдесет. Но и ние изгубихме тридесет добри мъже.

— Какво стана? — попита Одисей, докато Биас вдяваше конца в иглата.

— Плавахме към Киос. Пиратската флота излезе иззад острова. Шест галери. Помислих, че сме загубени. — Той погледна към царете до огъня. — Но имахме Мерионес. Най-добрият боец във Великата зеленина. Той ни даде сила. Не много, обаче. Взеха ни на абордаж. После беше човек срещу човек. — Мъжът се засмя кисело. — И тогава старият Острозъб скочи отгоре им. Човече, трябваше да видиш шока по лицата им.

— Острозъб? — попита Одисей и хвана две парчета кожа, за да може Биас да ги зашие едно за друго с иглата. Старецът примижа от

болка.

— Цар Идоменей. Наричаме го Острозъб. Няма нищо против. Честно да ти кажа, мисля, че му харесва. Определено е боец. Зъл като хърбава курва и студенокръвен като змия, но когато опре до битки... Човече, той влезе сред тях като светкавица, крещеше бойни викове и обиди. Невероятна гледка. Доста по-спокойно се спи, когато имаш смел цар.

— Боговете винаги харесват смелите мъже.

— Дано си прав, Грозни. Именно трополящите крака на боговете ни спасиха. Когато морето започна да се тресе, пиратите отстъпиха. Утре обаче ще ни чакат...

VII

КРЪГА НА УБИЕЦА

Одисей отиде до огъня и седна до спящия Гани. Облеченият в тъмна роба Мерионес бе свит на пясъка и триеше очи. Мъжът изглеждаше изтощен. Беше силен, но вече не в първа младост. Битката с пиратите, а после и дългата борба да изтеглят кораба в безопасност, го бяха изцедили. Нестор дойде и хвърли малко подпалки в огъня, а после на свой ред седна, внимавайки за лявото си коляно. Одисей знаеше, че ставите на стария цар са схванати и го болят силно. Наблизо цар Идомоней свали колана с меч си и легна на пясъка. Одисей го изгледа. И той бе прехвърлил четиридесетте. Целият свят остарява, помисли си царят на Итака мрачно. Потупа несъзнателно прасето, а после намести наметалото над раменете на животното. Гани изсумтя леко и отвори очи. Главата му се надигна и той потърка муцуна в ръката на Одисей.

— Тук някъде просто трябва да има история — засмя се Мерионес.

— Не съм в настроение за истории — изръмжа Одисей.

— О, тогава нека аз я разкажа вместо теб — настоя другият. — Одисей очевидно е отплавал обратно до острова на царицата вещица. Сигурно си спомняш, че не другаде, а точно там целият му екипаж бе превърнат в прасета... или поне така твърди той.

Възрастният мъж се усмихна.

— Хубава приказка беше. И си напълно прав, Мерионес. Помниш ли моряка ми Портеос? — Той потупа отново прасето. — Младежът не можа да устои на красотата на царицата вещица. Всичко вървеше добре, докато тя не го хвана да я гледа в циците. Казвам ви, приятели, не е мъдро да гледаш циците на вещица. И ето го резултатът. Задържахме го в екипажа от лоялност, въпреки че върши почти толкова работа, колкото пръдня на празненство.

— Как ѝ беше името на тази царица вещица? — попита Мерионес.

— Цирцея. Най-красивата жена, която някога си виждал.

Другият се разсмя с глас, а после посочи към кошарата, където спяха останалите прасета.

— А кои са онези злочести последователи? Всичките ли са гледали циците на царицата?

— Боя се, че да — отвърна Одисей. — Очевидно до един са царе от далечни острови, отвъд Сцила и Харибда. Всеки от тях е отивал при нея, за да ѝ се възхити. Но начинанието им било обречено от самото начало, защото тя вече била дала сърцето си на един красив моряк — мъж с невероятна хитрост, чар и върховна интелигентно ст.

— И... това естествено си ти?

Одисей се изкикоти.

— Описанието ли те обърка? Разбира се, че съм аз.

Нестор се засмя.

— Знаеш ли защо не те е превърнала в прасе? Щяло е да бъде подобрение.

— Стига лъжи за прасета — отсече Идомений. — Какво ще правим с пиратите утре? Имам по-малко от дузина мъже, способни да се бият, а техният екипаж е от тридесет човека. Една малка галера срещу четири големи.

Одисей въздъхна и се завъртя към царя на Крит.

— Защо хората ти те наричат Острозъб? Нищо стърчащо не виждам от устата ти.

— И на мен ми е любопитно да чуя отговора — вметна Нестор.

— И двамата ли сте замаяни? — изръмжа Идомений. — Там има повече от двеста мъже, които само чакат да се изправят срещу ни, а вие се вълнувате от прасета и прякори.

— Никой няма да се изправи срещу ни тази нощ — каза Одисей. — Ние сме трима царе и стоим до топъл огън. Когато златният Аполон изгрее в небето утре, ще дойде времето да се тревожим за пиратите. — Той извика на един от моряците си да донесе храна за гостите, а после се излегна назад с ръка, отпусната върху унесеното черно прасе. — Така че, Идомений, разкажи ни историята си.

Царят потри лице, а после свали шлема си и го постави на пясъка.

— Наричат ме Острозъб, защото веднъж отхапах пръста на един човек по време на битка — отвърна той изморено.

— Пръста му? — възкликна Нестор. — В името на боговете, човече, това те прави канибал.

— Един пръст не ме прави канибал — възрази Идоменей.

— Интересен проблем — замислено промърмори Одисей. — Чудя се колко пръсти трябва да изяде един човек, за да може с право да бъде наречен канибал.

— Аз не съм изял пръста! Биех се с мъжа и мечът ми се счупи. Той имаше нож и аз го захапах за ръката, докато се борех с него.

— На мен ми звучи много канибалско — каза Нестор със сериозно лице. Идоменей изглежда злостно стария цар и Одисей, неспособен да се сдържа повече, се разсмя гръмогласно.

Погледът на цар Идоменей прескочи няколко пъти между двамата.

— Чумата да ви тръшне! — каза той, което му спечели още смях, докато моряците не донесоха храна и тримата не седнаха да ядат.

— Чудя се кое е направило пиратите толкова смели този сезон — каза Нестор, докато оставяха празните си чинии на пясъка.

— Не бих се учудил, ако е смъртта на Хеликаон — отвърна Идоменей.

— Моля? — попита Одисей и стомахът му се стегна на възел.

— Нима новините не са достигнали Итака? Бил пронизан на собствената си сватба — обясни другият цар. — При това от един от моряците си — мъж, на когото вярвал. Кое е прекрасна причина да не вярваш на никого, поне аз така мисля. Както и да е, новините за смъртта му се разпространиха из Великата зеленина през последните седмици. Флотилиите на Хеликаон вече не плават. Така че никой не гони пиратите. А всички знаем колко се бояха от кораба му.

— И с право — отбеляза Мерионес. — „Ксантос“ ги ужасяваше с огнехвъргачите си. Още се говори за деня, в който изпепели цял пиратски екипаж жив.

Одисей се надигна на крака и се отдръпна от огъня. През ума му проблясваха случайни образи — младият Хеликаон, скачащ от върха на скалата в Дарданос, детето Лаерт, умиращо в Чумния дом, повъзрастният Хеликаон в Залива на сините сови, покосен от внезапната си обич към Андромаха. Още и още спомени го заляха.

Той намери местенце встрани от екипажа и седна, загледан в мъглата. Спомни си за мъртвия си син и колко голяма рана бе отворила

смъртта на детето в сърцето му... рана, която все още кървеше. До този миг не бе осъзнавал колко преплетени са чувствата му към Хеликаон с онази по-далечна загуба. Младежът, който бе взел на борда на „Пенелопа“, беше всичко, което един човек можеше да иска от сина си, и Одисей изпитваше колосална гордост от него.

Бащата на Хеликаон, цар Анхиз, вярваше, че синът му е страхлив и слаб, ала грешеше и младият мъж се бе доказал неведнъж в битка с пирати и плаване през най-жестоките бури, без най-малко оплакване. Единственото, от което се нуждаеше, беше учител, който да вярва в него, вместо безмилостен баща, който желае да го унищожи. Одисей се бе превърнал в този учител и беше обикнал момчето.

Всъщност тази обич го бе накарала да се изложи на огромен риск, който, ако бъдеше открит, щеше да го бележи до края на дните му и да му спечели могъщи врагове.

Как бе възможно смел млад мъж като Хеликаон да е мъртъв, докато старци като него, Нестор и Идоменей все още да се шегуват край лагерните огньове?

Той въздъхна, надигна се на крака и се качи още по-нагоре по скалата. Когато достигна върха, видя и други лагерни огньове по брега на север, където четири пиратски кораба бяха изтеглени на сушата. Той ги наблюдава известно време, докато съзнанието му се бореше с мрачните мисли.

Чу шум и се извърна. Черното прасе се бе качило при него, влачейки жълтото наметало след себе си.

— Днес изгубих момчето си, Гани — каза Одисей и коленичи, за да потупа звяра по рамото. Гласът му се пречупи и той се опита да спре сълзите. Прасето потърка муцуна в бузата му. Одисей си пое дълбоко въздух. — Но боговете мразят онези, които плачат — продължи той и в гласа му се прокрадна гняв. Стана и се загледа в пиратския лагер. — Знаеш ли кой съм аз, Гани? Аз съм Одисей, Принца на лъжите, Повелителя на разказвачите. Няма да плача за мъртвите. Ще ги запазя в сърцето си и ще живея живота си пълноценно в тяхна чест. А ето там долу има някакви зли криварчета, които утре ще се опитат да ни навредят. Нямаме нито мечовете, нито лъковете, за да ги надвием, но в името на Хадес, разполагаме с акъла да ги надхитрим. Гани, моето момче, утре ще бъдеш отведен от Ористенес и ще изживееш остатъка от дните си в безпроблемно

доволство. Но тази нощ можеш да дойдеш с мен, ако имаш желание, и заедно ще изживеем приключение. Какво ще кажеш?

Прасето наклони глава настрани и го изгледа.

Одисей се усмихна.

— Виждам, че се чудиш каква ще е опасността. Да, истина е, че може и да ни убият. Но, Гани, все пак никой не живее вечно.

И с тези думи той се спусна надолу по дългия хълм към пиратския лагер. За известно време прасето остана неподвижно, а после тръгна след мъжа, влачейки в калта жълтото си наметало.

Калиадес приключи с помагането на ранените, а после потърси Банокъл, който седеше малко встрани от лагерния огън и гледаше как царете говорят помежду си. Едрият мъж изглеждаше обезсърчен.

— Мисля, че сме ядосали някой от боговете — каза той кисело.

— Откак напуснахме Троя, ни гони лош късмет.

Калиадес седна до него.

— Живи сме, приятелю. За мен това е достатъчен късмет.

— Опитах се да разбера кого точно — настоя Банокъл и почеса дългата си руса брада. — Винаги съм правил жертвоприношения на Арес преди битка, а понякога и на Зевс, Бащата на всичко. Веднъж занесох два гълъба до храма на Посейдон, но бях гладен и ги размених за сладкиш. Може да е Посейдон.

— Смяташ, че богът на дълбините ти има зъб заради два гълъба?

— Не знам какви причини имат боговете, за да те намразят — отвърна Банокъл. — Знам обаче, че нямаме късмет. Така че някой явно е в лайняно настроение.

Калиадес се засмя.

— Нека поговорим за късмета, приятелю. Когато се борехме по стълбите, за да се изправим срещу Аргуриос и Хеликаон, ти щеше да умреш. В името на всички богове, това са двамата най-свирепи войни, които някога съм виждал. Вместо това обаче ти се подхлъзна, острието те прониза в ръката и оживя. Аз? Е, аз съм добър с меча...

— Всъщност си най-добрият — прекъсна го Банокъл.

— Не. Но и не това е въпросът. Аз също изпробвах острието си срещу Аргуриос и отнесох резка по лицето. Така че и двамата оцеляхме. Но дори тогава трябваше да сме обречени. Когато ни

обкръжиха онези троянски войници, нямаше изход за нас. Цар Приам обаче ни пусна. Какво е това, ако не късмет?

Банокъл обмисли въпроса.

— Добре де, късметът ни не е бил изцяло лош. Но опитай се да извъртиш нещата и сега. Един кораб — дори не боен — се изправя срещу четири пиратски галери. Какви шансове имаме?

— Можем да останем на острова и „Пенелопа“ да отплава без нас.

— Но това няма ли да е малодушно? — попита Банокъл, внезапно обнадежден.

— Определено ще бъде.

— Какво искаш да кажеш с това? Ти си умен. Не можеш ли да измислиш причина да останем, която да не е малодушна?

— Предполагам, че мога, ако си направя труда да опитам — отвърна Калиадес. После погледна към мястото, където седеше Пирия, увила плътно раменете си с наметалото.

— Мисля, че я харесваш — каза Банокъл. — Поне се надявам да я харесваш, след всички проблеми, които ни причини.

— В сърцето ѝ няма място за обич към мъжете — отвърна Калиадес. — Но си прав. Харесвам я.

— И аз веднъж харесвах жена. Или поне така си мисля.

— Изчукал си по-голямата част от западните земи. Какво искаш да кажеш с това, че си харесвал жена веднъж?

— Разбираш ме. Харесвах. Дори след чукането.

— Приятна ти е била компанията ѝ?

— Да. Имаше зелени очи. Харесваше ми да гледам в тях. И можеше да пее.

Калиадес въздъхна.

— Някак си имам чувството, че тази история няма да има щастлив край. Какво направи? Опъна сестра ѝ? Изяде ѝ кучето?

— Търговците на роби я откраднаха от селото ни. Повечето мъже бяха горе по хълмовете да секат дърва и да събират подпалки за зимните огньове. Отвялякоха двадесет жени. Преди няколко сезона срещнах един стар приятел от селото. Беше моряк на търговски кораб. Срещнал я в Родос, омъжена за търговец. С четири деца. Каза, че изглеждаше щастлива. Това е добре, нали?

Калиадес помълча известно време, а после потупа Банокъл по рамото.

— Можем да останем тук, защото сме пътници и не сме избрали посоката си. Така че можем да направим този остров наша цел, което значи, че не трябва да се бием с пиратите заедно с Одисей. Това как ти звучи?

Приятелят му изглеждаше унил.

— Все така малодушно. — Той погледна нагоре. — Къде отива това прасе?

Калиадес се завъртя и видя животното, обвито с жълтото си наметало, да се катери по скалната пътека встрани от огъня. Одисей не се виждаше, а другите царе седяха до светлината.

— Никога не съм виждал цар, който си рискува живота заради прасе — каза Банокъл. — Безсмислено е.

— И аз така мисля. Въпреки това обаче признавам, че се зарадвах, когато Гани успя да стигне до брега.

— Защо? — попита Банокъл изненадан.

Калиадес сви рамене.

— Не зная. Не би трябвало да може да плува толкова много. Само смелостта и развълнуваното море му позволиха да ни настигне.

— Смело прасе? — изсумтя Банокъл. — Мислиш ли, че месото му ще има друг вкус?

— Съмнявам се да можем да разберем. Одисей вероятно ще убие всеки, който нарани звяра. — Гани почти бе достигнал върха. — Хайде, нека го върнем обратно в лагера.

— Ти иди. Изморен съм и тук ми е добре.

— Ти си свинарят тук... или поне така твърдеше. И се съмнявам да мога сам да го накарам да се върне.

Банокъл се залюля и се изправи.

— Можех да си избира Ерутрос за брат по меч — отбеляза той.

— Не спираш да ми го повтаряш.

— Той не би си правил труда да гони прасета.

— Ерутрос е мъртъв. Ако имаше избор, обзалагам се, че по-скоро би гонил прасе, отколкото да броди из Хадес.

— Има истина в това — съгласи се Банокъл.

VIII

ГОСПОДАРТ НА ЗЛАТНАТА ЛЪЖА

Банокъл все още мърмореше, докато се катереха по скалната пътека, но Калиадес спря да му обръща внимание. Мисълта за Пирия го безпокоеше. Приятелят му беше прав. Наистина я харесваше. В тази висока слаба жена имаше нещо, което го докосваше дълбоко. Тя беше горда, силна и предизвикателна и в нея той виждаше сродна душа.

Но защо имаше такава цена за главата ѝ? Той вече знаеше, че Пирия не е робиня, но въпреки това беше бегълка. Одисей каза, че наградата за нея е многократно по-голяма от тази за Банокъл и него. Ако това бе истина, значи трябваше да е обявена от много богат цар. А тя нямаше как да е дошла отдалеч с малката си лодка. Замисли се кои земи и важни острови се намират наблизко. Одисей бе цар на Итака и островите около него, а Нестор владееше Пилос. На континента далеч на запад се намираше Спарта, но сега тя се владееше от Менелай, брата на Агамемнон, а той още не бе женен. А и тя не можеше да идва от толкова далеч. Идомений, царят на Крит, беше тук и очевидно не знаеше нищо за нея, иначе щеше да я познае още когато я подмина при лагерния огън.

После си спомни за великия храм. Бяха подминали голям остров и на върха му имаше невероятна гледка — колосален кон, загледан в морето. От пиратите научи, че това е Храмът на Коня, построен със златото на цар Приам.

— Това е остров на жени — каза му един от екипажа. — Всички са принцеси или момичета с благородно потекло. Не бих отказал да прекарам няколко дни там, повярвай ми.

— Никакви мъже? Дори войници? — попита Банокъл.

— Ни един.

— Тогава защо не нападат острова?

Мъжът се намръщи и го изгледа предпазливо.

— Върховната жрица е от Микена, а жените са все дъщери на царе. Едно нападение на Тера ще ни навлече отмъстителните флотилии на всички градове и царства из Великата зеленина. Ще изорат

моретата, докато и последният пиратски кораб не бъде изпепелен. Никой не приближава Тера.

Калиадес се спря по пътя нагоре. Банокъл го погледна.

— Какво има? Нещо не е наред ли?

— Не, просто си мислех.

Пирия явно идваше от Тера. Калиадес не знаеше нищо за храма там, но Банокъл се бе поинтересувал и беше питал някои от пиратите за него. Докато вървяха, Калиадес каза:

— Спомняш си острова, който подминахме, нали? Онзи с храма.

— Разбира се. Остров на жени. — Банокъл се ухили. — Сигурно ще е хубаво да си разбиеш кораба там. Едва ли ще искаш да те спасят.

— Вероятно не. Дали жените някога напускат острова? За да се омъжат или да се приберат у дома си.

— Нямам представа. Не, чакай! Някой каза, че миналия сезон имало едно момиче. Била пратена в Троя. Да, точно така! За да се омъжи за Хектор. Не си спомням името ѝ. Така че да, сигурно им позволяват да си заминат. — Банокъл повървя още малко и се сепна. — Но пък някой ми каза, че друго момиче било убито преди няколко години, защото заминало без позволение. Защо те интересува?

— Просто така.

Превалиха хълма и видяха Одисей, който се спускаше по пътеката от обратната страна с прасето зад гърба си. Насочваше се към един плаж, на който бяха изтеглени четири галери.

Калиадес огледа местността. На брега имаше почти двеста души. На ярката светлина на лагерните им огньове можеше да види, че някои от тях имаха рани. Други ядяха и пиеха.

— Мисля, че това са пиратите, които са нападнали цар Идоменей — каза той.

— Тогава защо той отива при тях? — попита Банокъл. — Мислиш ли, че ги познава?

— Ти можеш ли да разпознаеш някого на такова разстояние?

— Не.

— А и корабите нямат знаци. Не мисля, че ги познава.

— Значи е луд — отвърна Банокъл. — Ще го убият. И ще му вземат златния колан. А после ще изядат прасето — добави след малко.

— Съгласен съм... и вероятно Одисей също го знае. Той е умен мъж и има план — каза Калиадес. — И в името на боговете, не е ли

нагъл!

Банокъл изруга полугласно.

— Мислиш си да го последваш, нали? И малкото ни късмет е заложен на карта, а ти искаш да се изпикаеш отгоре му!

Калиадес се засмя.

— Ти се върни, приятелю. Трябва да видя какво ще стане.

Той продължи напред. След малко Банокъл го настигна, както и очакваше. Едрият мъж вървеше до него, без да казва нищо, а изражението му бе ядосано и решително.

Калиадес видя, че Одисей извързва поглед, но въпреки това не се спря да ги изчака. Дватамата с Гани продължиха да вървят по пътеката, а после излязоха на плажа. Няколко пирати погледнаха към тях, а после сръчкаха другарите си. Събра се тълпа и всички зяпаха странния грозен мъж със златен колан и прасето с жълтото наметало. Одисей продължи да върви, очевидно без да се притеснява от интереса им.

Калиадес и Банокъл вървяха на двадесетина крачки зад него, когато една стройна фигура пристъпи откъм един огън и застана ни пътя на царя на Итака.

— Който и да си, не си добре дошъл тук — каза мъжът.

— Добре дошъл съм навсякъде, магарешко лице — отвърна Грозния цар. — Аз съм Одисей, цар на Итака и повелител на Великата зеленина. — Той погледна зад гърба на обидения мъж и извика: — Това ти ли си, Исопон, скрит до оня огън? В името на боговете, защо още никой не те е убил?

— Защото не могат да ме хванат — отвърна един едър войн с черна брада със сребърни нишки в нея. Той се надигна на крака и застана лице в лице с Одисей. Не му предложи десницата си, а се изправи до високия пират, който бе заговорил пръв. — Не знаех, че си из тези води.

— „Пенелопа“ се намира на съседния плаж — отвърна Одисей. — Както щеше да знаеш, ако беше проявил достатъчно акъл, за да разположиш съгледвачи. Вие, момчета, изглеждате така, сякаш сте се били, но тъй като не чувам песни и хвалби, явно сте загубили.

— Не сме — отсече първият мъж. — Още нищо не е приключило.

Одисей се обърна и изгледа четирите галери на плажа.

— Явно не сте се били с „Ксантос“, защото не виждам огън по корабите ви.

— „Ксантос“ не плава този сезон — каза му Исопон.

— Греша, приятелю. Тъкмо вчера видях черния му кон. Но няма значение. — Одисей пристъпи към един седнал наблизоморьяк, наведе се, взе каната с вино, положена на пясъка до него, и отпи дълбоко.

Тишината се протечи и Калиадес усети напрежението в нея. Никой не беше забелязал появяването му с Банокъл. Всички очи бяха насочени към Грозния цар. Одисей от своя страна изглеждаше напълно спокоен. Отпи още няколко глътки, после потупа Гани и прасето легна до него.

— Защо прасето има наметало? — попита Исопон.

— Бих искал да ти отговоря, но бедният Гани ще се притесни — отвърна Одисей.

— Царицата вещица е виновна, нали? — извика някой.

— Никога не бива да зяпаш циците на вещица — съгласи се Одисей. — Независимо колко са красиви. Независимо колко са пълни и приканващи. Гани го знаеше. Всички го знаехме. Но корито повя онзи студен вятър и зърната й пронизаха златния плат и роклята... е, момчето просто не можа да се сдържи.

— Разкажи ни! — извика друг моряк. Последва хор от подканящи гласове. Звукът изплаши Гани и той скочи на крака.

— Не мога, момчета. Гани ще умре от срам. Но мога да ви разкажа история за пирати и за руно, от което вали злато, както и за мъж без сърце и жена, която била така красива и чиста, че по стъпките ѝ никнели цветя. Искате ли да я чуете?

Надигна се огромен рев и пиратите се разположиха на плажа в широк кръг около него. Калиадес и Банокъл седнаха сред тях и Одисей започна разказа си.

За Калиадес времето, прекарано на плажа, беше откровение. Вечер, която никога нямаше да забрави. Гласът на Одисей стана по-дълбок, звукът почти хипнотизираше, докато разказваше историята за отдавнашното си пътуване. Разказваше за бури и поличби и за магическа мъгла, която заобиколила кораба, докато плавали близо до брега на Ликия.

— Тогава бях по-млад, всъщност почти момче — каза им Одисей. — Корабът се наричаше „Кървавия ястреб“ и го командваше Праксинос. Може би си спомняте името.

Калиадес видя, че няколко от по-възрастните мъже кимнаха.

— Аха — продължи Одисей, — името все още е живо, най-вече в шепота през студените зимни нощи. Той бе мъж, отдаден на една-едничка цел, защото бе чул за Златното руно и то му се привиждаше насън и наяве.

Никой не говореше, докато Одисей разказваше историята си. Никой не помръдваше, дори за да добави дърва в огньовете. Калиадес затвори очи, защото думите на разказвача оформяха картини в ума му. Виждаше гладкия черен кораб и кървавочервеното му платно. Почти можеше да почувства студената мъгла, спускаща се около него с умирането на вятъра.

— А Руното има странна история — продължи Одисей. — Както може би мнозина от вас знаят, някои мъже във високите планини на изток използват руно, за да събират злато. Поставят ги под течащите потоци и златните песъчинки се задържат във вълната. Но това руно било различно. Една мъдра старица някога ми каза, че е дошло от формоменител — наполовина човек и наполовина бог. Един ден го преследвали гладни мъже и той се променил в овен и се опитал да се скрие сред стадо овце. Овчарчето обаче го видяло и известило преследвачите. И преди той да успее да се промени отново, те го нападнали с мечове и ножове. Никой сред тях не искал да изяде прокълнатото месо, но овчарчето одрало тялото и продало руното на един мъж, който търсел злато. И оттам, момчета, започнала легендата. Мъжът отпътувал към планините, намерил подходящ поток и положил руното под водата. Скоро то започнало да блести от злато и по здрач било толкова плътно покрито с ценния метал, че цялата сила на мъжа едва стигнала, за да го извади от водата. И това било само началото. Той положил руното да съхне, а после започнал да сваля златото с четка. Свалял и свалял. Напълнил четири малки чувала, но руното все така блестяло като златистото слънце. Мъжът продължил работата през целия следващ ден. Напълнил още осем чувала. Ала руното било все така пълно. Тъй като нямал повече чували, той внимателно го навил и се зачудил какво да прави. Други мъже се спускали от планините и се оплаквали, че цялото злато било изчезнало. Нямало и

прашинка. Този златотърсач не бил младеж и не го мъчела алчността. Той отнесъл златото си в долината и го използвал, за да си построи къща и да си купи коне и добитък. Купил си и жена, а после се установил да живее в тихо охолство. Имал син, обичан син — дете, чийто смях ехтял в долините като весел поток през пролетта. Един ден обаче детето било покосено от болест. Мъжът бил отчаян, защото момченцето, което било за него като слънцето и луната, умирало. Един работник във фермата му казал за лечителка, която живеела в планинска пещера и той отпътувал натам, понесъл сина си на гръб.

Одисей замълча, вдигна каната с вино към устните си и отпи. Дори и в тишината магията на историята му не изчезваше. Никой не помръдна. Той избърса уста с опакото на ръката си и им разказа за жената в пещерата.

— Млада изглеждала тя, и красива, спокойна като залеза. Погледнала умиращото момче с очи, пълни с обич, и положила нежна длан върху челото му. После въздъхнала тихо, затворила очи и започнала да си поема дълбоко въздух. Треската напуснала детето, очите му се отворили. То се усмихнало на баща си.

Радостта на човека била тъй голяма, че той по-късно се върнал при жената и ѝ подарил магическото руно.

Праксинос бе чул историята и беше решен да намери пещерата, жената и руното на непресъхващото злато. Други бяха опитвали, или поне така се говореше, ала никой не го бе открил. Защото жената била тъй чиста, че никой мъж, у когото имало дори прашинка добро, не можел да я нарани. Това не засягаше Праксинос, защото в него нямаше нищо друго, освен горчилка и злоба. Той щеше да се сдобие с руното и да убие жената или поне така се бе заклел. Един от моряците ми каза, че дори е положил кръвна клетва пред най-черния от старите богове — Кефелос Поглъщача — чернозъбия повелител на сенките — Одисей поклати глава. — Може би именно той прати мъглата, която се обви около „Кървавия ястреб“ като покров. Гребяхме бавно и внимателно, очаквахме всеки миг да видим земя или да почувстваме морското дъно под корпуса. Но това не стана. Около нас се разнасяше призрачна песен и шепот, духовете на нощта викаха имената ни. Ах, момчета, там наистина преживяхме страховити мигове и не зная сред какви морета сме плавали онази нощ. С идването на зората мъглата изчезна и се озовахме наред широка река, течаща в полите на планинска верига.

„Руното е наблизно — извика Праксинос. — Усещам как ме вика.“

Намерихме място за пускане на котва и слязохме на брега. Капитанът ни раздели на две ловни групи и поехме в търсене на пещерата на лечителката. В едната бяхме аз, стария Абидос, както и един младеж на име Мелеагър и Хит, наречен Артешес. Абидос беше овцолубец с мръсен език и един от най-грозните мъже, които някога сте виждали, а и останалите не бяхме много по-добре. И един красавец нямаше в групата. Вървахме из гора от ароматни борове, а после минахме през една красива поляна, пълна с жълти цветя. Тогава я видяхме. На отсрещния хълм имаше пещера и голяма тълпа, седнала пред входа ѝ. Това бяха селяни, донесли дарове и храна на лечителката. Сигурно са били към петдесетима, стари и млади, мъже и жени.

Е, ние бяхме само четирима, така че отидохме до пещерата без да издаваме намеренията си. Погледнах вътре. И тя стоеше там, седнала на черга, потънала в разговор с един старец и жена му. Зад нея, на стената на пещерата, бе Руното, пламтящо като златен огън. Всички го видяхме и паднахме под властта на магията му. Преди да разбере какво правя, влязох в пещерата с увиснала челюст и останах така, зяпнал. Абидос беше до мен и изглеждаше по същия начин. Младият Хит шептеше нещо, което звучеше като молитва, а Мелеагър се пресегна и докосна Руното. Когато отдръпна пръста си, беше покрит със злато.

Одисей отново се умълча. После сякаш потрепери от някакъв стар спомен, но бързо се окопити.

— И тогава жената стана от чергата си. Вече не беше млада, но никога не сте виждали такава красота. Тя пристъпи към стария Абидос и положи ръка върху рамото му. Той ѝ се усмихна. Вече ви казах, че беше доста грозен човек. Но от онзи ден нататък не беше така. И най-странното е, че чертите му не се промениха. Изглеждаше си съвсем по същия начин, но в него вече нямаше нищо грозно. „Приветствам ви“, каза жената и гласът ѝ бе като мед — мек и сладък, звук, с който можеш да пируваш. Мелеагър имаше цирей на врата си — голяма гнусна рана, от която капеше гной. Тя го докосна и червенината изчезна, а под нея остана само чиста и покафеняла от слънцето кожа. И разбира се никой от нас не понечи да излезе да търси Праксинос. Но не се и налагаше. Точно преди здрачаване той нахлу в пещерата с изваден меч. Нямахме време да мислим и определено не можахме да го спрем.

Праксинос се затича и заби острието в жената. Тя падна с вик. После капитанът откъсна Руното от стената и избяга обратно към кораба.

Ние не го последвахме. Бяхме отвратени от видяното. Старият Абидос коленичи до умиращата лечителка. В очите му имаше сълзи. Мелеагър също клекна до него. „Ще ми се да имах магия за теб — каза той. — Магия като твоята.“ И той положи ръката си върху челото ѝ. И знаете ли какво стана? Проклетият цирей внезапно пак се отвори на врата му, а раната на гърдите ѝ сякаш малко се затвори. Наоколо имаше няколко души. Аз се обърнах към тях. „Тя излекува ли ви?“, попитах ги. Повечето кимнаха. „Тогава имайте смелостта да ѝ върнете дара“, призовах ги аз. Един по един те пристъпиха напред. Сърцето ми се късаше като ги гледах. Една старица я докосна и ръцете ѝ започнаха да се извиват гротескно, а дланите ѝ се сбръчкаха и изсъхнаха. Възрастен мъж се наведе над лечителната и на врата му се появи подутина. А през цялото време раната ѝ се затваряше малко по малко. Накрая тя вдиша дълбоко и отвори очи. Помогнахме ѝ да стане и тя се загледа в осакатените и умиращи хора наоколо. После разпери ръце и в пещерата бликна златна светлина. За миг бях заслепен, но когато зрението ми се възвърна, цялото страдание и болест бяха изчезнали. Всички отново изглеждаха здрави.

Гласът му утихна.

— А какво стана с Руното? — извика един пират.

— Ах да, Руното. Бях ядосан, когато тръгнах обратно към кораба. Взех решение да изкормя Праксинос като риба, от гърлото до чатала, и да хвърля тялото му в реката. Мнозина от другите изпитваха същото. Когато достигнахме „Кървавия ястреб“, го видяхме да седи на капитанското място с Руното в скута си. Качихме се на палубата и тръгнахме към него. Светлината отслабваше и изведнъж го чухме да вика: „Помогнете ми! Имайте милост!“

Тогава видях ръцете му. Бяха се превърнали в злато. Не покрити с прах, а целите направени от плътен метал. И докато гледах, видях, че златото бавно пълзи нагоре. Старият Абидос отиде до него и почука десния крак на Праксинос. Той издрънча. Тогава погледнах капитана в очите. В името на всички богове, никога не бях виждал такъв ужас. Но ние просто останахме по местата си. Той бе мъртъв, преди златото да достигне лицето му, ала то продължи да се разпростира, докато накрая дори косата му се превърна в жълти нишки. Когато всичко приключи,

махнахме Руното от коленете му. По него не бе останала и прашинка злато. Сега бе най-обикновена вълна.

— И какво направихте? — попита друг мъж.

— Не можехме да сторим нищо. Абидос отнесе Руното обратно на лечителката, след което разбихме Праксинос на парчета и го поделихме помежду си. Аз използвах повечето от дяла си, за да построя първия си кораб. Запазих обаче едно малко парченце, за да ми напомня какво те чака, ако станеш твърде алчен.

Одисей бръкна в една кесия на колана си и извади пръст от чисто злато, който хвърли на най-близкия мъж.

— Дай го и на останалите, момко. Но не го дръж твърде дълго. Прокълнат е.

Морякът го погледна на светлината на огъня, после бързо го подаде на съседа си. Златният пръст се придвижи от ръка на ръка и накрая стигна до Калиадес. Той го вдигна пред очите си. Беше съвършен във всяко отношение — от счупения нокът до гънките при ставите. Той го подаде на Банокъл.

— Не го ща — измърмори едрият мъж и се излегна на пясъка.

Накрая върнаха пръста на Одисей и той го пусна в кесията си.

— Друга история! — извика един млад пират.

— Не, момче, твърде изморен съм тази нощ. Но ако сте се насочили на североизток, сигурно и утре вечер ще сме на един плаж. Вероятно тогава ще съм в настроение за история. Ще пътувам с цар Идомений. И той е много добър разказвач.

— Тъкмо него преследваме — каза мъжът, който пръв бе заговорил Одисей при пристигането му.

— Зная това, магарешко лице. Глупаво начинание. Мислите да го заловите за откуп. И кой ще плати? Идомений има двама сина и двамата искат да бъдат царе на негово място. Няма да ви дадат и медник. Ще ви оставят да го убие. Разбира се после честта им ще ги принуди да впрегнат цялата флота на Крит в издирването ви. Ако правилно си спомням, говорим за повече от двеста галери. Направо ще покрият морето. — После Одисей се изкикоти. — Но аз умея да разчитам хората и виждам, че ти вече знаеш това. Значи мисията ги е свързана с отмъщение, а не е откуп. Какво ти е сторил Идомений?

— Не ти дължа отговор, Одисей.

— Така е. Дължиш го обаче на тях — каза царят на Итака строго и посочи чакащите пирати. — Те плават из морето заради плячка, не за отмъщение. В кръвта няма печалба.

— Той отвлече жена ми и уби синовете ми — каза пиратът е треперещ глас. — И когато приключи с нея, я продаде на египтяните. Така и не я открих.

Одисей помълча известно време, а когато заговори отново, в гласа му вече нямаше суровост.

— Тогава имаш добра причина да го мразиш. Никой не може да отрече това. Ако някой отвлечеше моята Пенелопа, щях да го намеря и да го накарам да страда. Един мъж е длъжен да стори най-малкото това. Но проблемът е личен и мъжете, които са с теб, ще рискуват живота си без награда за това. Идоменей не е отвлякъл техните жени и не е убил техните синове.

И с тези думи Грозния цар побутна Гани с пръста на крака си, а после пое по скалната пътека. Прасето се огледа, след което тръгна подире му. Калиадес и Банокъл последваха примера им.

— Това беше чудесна история — каза Калиадес. — Откъде всъщност си взел златния пръст?

Одисей изглеждаше изморен и отговорът му беше безизразен.

— Мой е — каза той и размаха показалеца си. — Накарах един златар да ми направи отливка миналото лято, а после да я напълни със злато.

— Колко пиратски кораба ще ни нападнат утре? — попита Калиадес.

— Може би два, в най-лошия случай три — отвърна Одисей. — Исопон е мъдър стар боец. Чу думите ми и ще се оттегли от битката, поне така мисля. Магарешкото лице е съвсем друга работа. Той има нужда от кръв и не мога да го виня. Идоменей винаги е бил жесток и егоистичен човек.

Пирия поспя малко, ала сънищата ѝ бяха неспокойни. Отново видя деня, в която двамата с брат ѝ отидоха да плуват за последен път в скалния басейн под мраморните късове. Ахил беше на петнадесет — с три години по-голям от нея — и вече бе красив младеж, силен и атлетичен, и горд с уменията си с копието и меча. Освен това беше

превъзходен ездач и борец. Баща им го обожаваше и го обсипваше с комплименти и дарове. Пирия никога не ревнуваше. Тя също обожаваше Ахил и се радваше на успехите му.

В деня на последното им плуване сенчестият скален басейн ехтеше от смеха им. Подобни звуци рядко се чуваха в двореца, издигащ се на високия хълм над тях. Баща им беше корав мъж, който бързо се ядосваше. Слугите и робите внимаваха много да не го разгневят и дори съветниците му говореха само шепнешком.

Сега беше будна, но на светлината на златната зора сънят все още не я пускаше, като морска мъгла, вкопчена в камък. Пирия потрепери. Когато бе малка, той не се държеше жестоко с нея. Често я поставяше на коляното си и прокарваше пръсти през дългата ѝ руса коса. Понякога ѝ разказваше истории. Те винаги бяха свирепи, за мечове и кръв, за богове в човешки облик, които носят хаос и разруха в света на хората. После обаче се промени. Сега, като гледаше назад, тя видя, че промяната е настъпила с нейното собствено навлизане в юношеството. Очите му често се спираха върху ѝ, а държанието му ставаше все по-студено и враждебно. Тогава Пирия не можеше да разбере каква е причината.

В онзи ужасен ден осъзнаването я прониза като копие. Тя седеше гола с брат си, когато баща им дотича по скалната пътека, крещейки обиди към нея и наричайки я курва.

— Как смееш да се показваш гола пред очите на мъж? — изкрещя той.

За нея това бе необяснимо, защото двамата с брат ѝ бяха плували голи заедно през цялото си детство. Ала яростта на баща им бе колосална. Той нареди на брат ѝ да се облече и да се върне в двореца и когато Ахил изчезна, я сграбчи за косата.

— Искаш да кокетничиш с мъжете, а, уличнице? Тогава ще те науча какво значи това.

Дори и сега тя не можеше да понесе спомена за последвалото изнасилване, така че затвори ума си за него, а очите ѝ пробягаха по плажа в търсене на нещо, което да я разсее.

Одисей говореше с един набит търговец, който обикаляше Кошарата и оглеждаше прасетата. Калиадес и Банокъл стояха малко встрани от екипажа и разговаряха тихо. Тя видя, че черният мъж Биас я приближава. Той носеше в ръце кожен нагръдник и кръгъл шлем.

— Одисей ми каза да ти ги дам. Възможно е да има битка, а преди нея ни очаква дъжд от стрели.

— С кого ще се бием?

— Пирати.

Страхът се надигна в нея, ала тя не го показа. Вместо това му благодари, свали наметалото на Банокъл и си сложи нагръдника. Той бе грубо изработен, но й беше по мярка. Шлемът обаче се оказа твърде голям, така че Пирия го остави настрана. Миг по-късно видя Биас да носи друг нагръдник на Калиадес. Докато го слагаше, той я видя да го гледа и се усмихна. Отмести поглед.

Одисей я приближи.

— По-добре се качи на борда — каза той.

— Добра цена ли взе за прасетата?

— Не. Наложил се да платя на Ористенес, за да се грижи за ранените, които оставяме тук. Идоменей ме уверява, че ще ми се отплати, но той е мизерник и има слаба памет, когато опре до връщане на дългове. Все още чакам да ми изплати един облог отпреди дванадесет сезона. — Той се усмихна и поклати глава. — Царе! На никой не можеш да вярваш.

После замълча и се загледа в прасетата.

— Мисля, че ще липсваш на Гани — отбеляза Пирия.

Мъжът се засмя.

— Да, изквича, когато му взех жълтото наметало. Мисля, че се беше привързал към него. Може да го посети следващия път, когато плавам из тези води.

— Дотогава ще е станал на пушено месо — каза Пирия.

— Не, не и Гани! Ористенес ме увери, че ще се отнася с него като с цар сред прасетата. Тук ще му е добре.

— И вярваш, че Ористенес ще удържи на думата си?

Одисей въздъхна.

— Не, вярвам в чувството му за самосъхранение. Не съм му продавал Гани. Гани си е мой. Ористенес може да го използва за разплод, така че ще се грижи да е добре нахранен. Познава ме. Затова ще изпълни обещанието си.

— Или ще го убиеш, така ли Одисей?

— Не бих убил човек заради едно прасе. Може да му изгоря къщата и да го продам в робство. Но няма да го убия. Нека обаче да

поговорим за теб, Калиопа. Защо избяга от Тера? Това е толкова глупаво, че чак е абсурдно.

— Мислиш ме за празноглаво момиченце? — отвърна тя рязко.
— Времето ми на Тера бе най-щастливото в живота ми. Нямаше жестоки и коварни мъже, нямаше предатели, нито изнасилвани. Търся приятелка, за която една гадателка ми каза, че ще се нуждае от мен преди края.

— Края на какво?

— Не знам. Гадателката видя пламъци и моята приятелка, която бяга от жестоки убийци.

— И ти ще я спасиш? — Въпросът бе зададен нежно, без дори следа от презрение.

— Ако мога.

Одисей кимна.

— Боя се, че видението може и да е истина. Задава се война и не можем да я избегнем. Приятелката ти е Андромаха. Срецнах я, когато пътуваше към Троя. Прекрасна жена. Много я харесах. Двамата с нея сключихме договор, винаги да ѝ казвам истината. — Той се изкикоти.
— Това не е лесно дадено обещание. Разказвачите ваят лъжи от истина и истина от лъжи. Налага ни се. Истината твърде често е скучна.

— Тя спомена ли ме? — попита Пирия, преди да успее да се спре.

— Спомена любовта си към Тера и колко нещастна е била при заминаването си. Ти я обичаш много, нали?

— Тя е животът ми! — отвърна Пирия предизвикателно, търсейки в очите му следа от презрение или отвращение.

— Внимавай с кого споделяш това — каза той меко.

— Няма ли да ми кажеш, че чувствата ми ще се променят, когато в живота ми се появи правилният мъж?

— Защо си толкова ядосана? — контрира я той. — Мислиш, че ще те съдя? Любовта е мистерия. Прегръщаме я, където я намерим. Обикновено не избираме кого да обичаме. Това просто се случва. Гласът ни говори по начин, който ушите не могат да чуят. Разпознаваме красота, която очите не виждат. Изпитваме промяна в сърцата си, която никой глас не може да опише. В Любовта няма зло, Калиопа.

— Кажи го на баща ми. Кажи го на жреците, царете и войните в този прокълнат свят.

Той се усмихна.

— Гани е смело прасе и аз го харесвам. Въпреки това няма да губя време да го уча да плава.

Пирия откри, че гневът ѝ избледнява и се усмихна на Грозния цар.

— Ето нещо, което радва окото — каза той.

Постояха заедно известно време и тя почувства топлината на слънцето по лицето си и свежестта на морския бриз в късо подрязаната ѝ коса. Обърна се към Одисей.

— Каза, че разказвачите извайват истина от лъжите? Но как е възможно?

— Въпрос, над който и аз съм умувал дълго. — Той посочи Биас. — Някога разказах история за крилат демон, който нападнал „Пенелопа“. Казах, че Биас, най-великият копиехвъргач на света, запратил оръжието си с такава сила, че то пронизало крилете на демона и спасило кораба ни от унищожение. Биас бе толкова пленен от историята, че започна да се упражнява с копие с такова упорство, че накрая спечели голяма награда на Царските игри. Виждаш ли? Той стана най-добрият, защото аз излъгах, че е такъв. Така че лъжата ми вече е истина.

— Разбирам — отвърна Пирия. — А как може от истина да направиш лъжа?

— Ах, уви, това е нещо, което никой от нас не може да избегне. — Той се наведе и взе малката глинена плоча, на която Биас ѝ бе донесъл храната предната вечер. — Какво е това? — попита я той.

— Глинена плоча.

— Да, глинена. И е била изваяна от ръцете на човек, използвал вода и гъста почва, а после огън. Без огъня нямаше да се изпече, а без водата — да се оформи. Така че имаме земя, имаме вода и имаме огън. Всички тези неща са истина. Така че това истинска плоча ли е?

— Да, истинска е — отвърна тя.

Внезапно Одисей удари глината с юмрук и я разби.

— Все още ли е плоча? — попита той.

— Не.

— Ала тя е все така изпечена, все така създадена от пръст, вода и огън. Мислиш ли, че съм променил истината с юмрука си? Създадох ли лъжа?

— Не, тя беше плоча. Ти я унищожи, но не можеш да промениш истината, че е съществувала.

— Добре — отвърна той с възхищение. — Обичам да виждам ум, който работи. Това, което исках да кажа, е, че истината е сбор от сложни процеси, изградени от много части. Каква е истината за теб? Върховната жрица на Тера би казала, че ти си предала ордена и че егоистичните ти действия може да навлекат чудовищно нещастие на света, ако Минотавърът се събуди и ни потопи в мрак. Това истината ли е? Ти ще кажеш, че си тласкана от любов и желание да защитиш приятелка, че си готова да жертваш живота си за нея. Върховната жрица ще приеме ли тази истина? Ако аз те предам на ордена, същата тази Върховна жрица ще ме нарече добър човек и ще ме възнагради. Това истината ли ще бъде? Ако те отведе в безопасност в Троя и бъде разкрит, ще ме обявят за безбожник и ще ме прокълнат. Ще ме обявят за зъл човек. Истина или лъжа? И двете? Зависи от възприятието, разбирането, вярата. Така че, за да се върна към първоначалния ти въпрос — не е трудно да превърнеш истината в лъжа. Правим го постоянно и обикновено дори не забелязваме. — Той погледна към източното небе. — Слънцето изгря. Време е да тръгваме.

IX

ЧЕРНИЯТ КОН ПО ВОДАТА

Морето беше спокойно и подухваше спокоен северен ветрец. „Пенелопа“ започна да се отдръпва от брега. Последният моряк се покатери на борда и греблата потънаха в чистата синя вода. Одисей застана на задната палуба, за да наглежда гребците. Сега целият екипаж носеше кожени нагръдници и шлемове, докато гребяха, държаха до себе си опънати лъкове и колчани със стрели. Самият Одисей също беше сложил своя нагръдник. Той не бе по-висококачествен от онези на хората му. До него стоеше облеченият в ярка броня Идомений, чийто шлем се издигаше високо над главата му. Нестор изобщо нямаше нагръдник, вместо това носеше проста зелена туника и дълго чисто бяло наметало. И двамата му сина обаче имаха брони и носеха кръгли щитове. Стояха наблизко, готови да го защитават.

Докато „Пенелопа“ се отдръпваше от острова, бризът беше свеж и обещаваще дъжд. Щом се озоваха в открито море, Биас извика за по-бърз ритъм и гребците налегнаха греблата.

— Казваш, че имал лице като магаре? — попита Идомений. — Не си спомням такъв човек.

— Той те помни — отвърна Одисей.

— Можеше да го попиташ за името му.

— Ако не можеш да си спомниш мъж, чиито синове си убил и чиято жена си откраднал, съмнявам се, че името щеше да ни помогне.

Идомений се засмя.

— Доста жени съм крал. Повярвай ми, Одисей, повечето бяха щастливи да бъдат откраднати.

Царят на Итака сви рамене.

— Очаквам скоро да се срещнете. Лицето му може да е последното, което ще видиш изобщо.

Идомений поклати глава.

— Няма да умра тук. Една гадателка някога ми каза, че ще умра в деня, когато обедното слънце потъне в нощта. Това още не се е случило.

Одисей се отдръпна от царя на Крит и огледа морето и околните острови. В този момент чу как едрият Банокъл се оплаква на Калиадес:

— Няма да има място за бой, ако всички се качат тук. А ако онези пирати също носят кожени нагръдници, няма да знам кого убивам.

— По-добре се ограничи само до онези, които се опитват да те наранят.

— Това е добър план. Ще се бия защитно. Но съм по-добър в нападането. Обзалагам се, че сега ти се иска да не си беше оставял бронята на онзи пиратски кораб. А ти казах. Коженият нагръдник няма да отблъсне дори хвърлено камъче.

— Трябваше да се вслушам в песимизма ти — съгласи се Калиадес. — Но пък ти си човек, който носи броня и в бардак.

— Човек никога не знае кога ще се озове в беда — отбеляза Банокъл. — А и веднъж ме наръга съпругът на една курва.

Калиадес се засмя.

— В задника. Ти тъкмо бягаше, ако правилно си спомням.

— Човекът ми беше симпатичен. Не исках да го убивам. Както и да е, беше само драскотина. Дори не се наложи шев.

Одисей се усмихна. Все повече харесваше тези двама микенци.

Пирия седеше на кърмата, загледана в земята. Раменете ѝ бяха напрегнати, лицето — неподвижно. Калиадес се приближи към нея.

— Чудесен кораб — отбеляза той.

Отговорът на жената беше хладен:

— Винаги съм се чудела защо мъжете казват „тя“, когато творят за лодките си^[1]. Когато бях млада, мислех, че е от уважение. Сега знам, че съм грешала. Лодките отиват там, където мъжете им наредят. Те са просто нещо, което да яздят.

Тогава се намеси Одисей.

— И любовта има значение, Пирия. Само обърни внимание как говори екипажът за „Пенелопа“. Няма да чуеш нищо друго, освен обич и възхищение.

— Различни истини — каза тя и той се усмихна. Калиадес ги изгледа неразбиращо.

Тогава Одисей забеляза кораб, появил се иззад острова на север, на около половин миля разстояние. Беше голяма галера с двадесет гребла от всяка страна, а на централната ѝ палуба бяха струпани

бойци. Биас също беше видял кораба и се наведе над руля, насочвайки „Пенелопа“ встрани от тях. Одисей подмина Калиадес, падна на едно коляно и вдигна капака на долната палуба, за да слезе долу. Когато се появи отново, носеше голям лък, изработен от дърво, кожа и кост. От рамото му висеше колчан с много дълги стрели.

— Днес си привилегирована. Това е Акилина, най-великият лък на този свят. Веднъж запратих стрела до луната с него.

Тя не се усмихна и Одисей почувства напрежението и страха, които се излъчваха от нея. Единствено гордостта не ѝ позволяваше да рухне.

— Чувал съм за този лък — отбеляза Калиадес.

— Всеки е чувал за този лък — намеси се Банокъл.

Коментарите зарадваха Одисей, но вниманието му остана насочено към Пирия.

— Андромаха казваше, че има опит с лъка — каза той.

При споменаването на името на любимата ѝ, Пирия се оживи.

— Понякога успяваше да ме победи в съревнование — каза тя. — Но не много често.

— Можеш ли да използваш такъв лък? Достатъчно силни ли са ръцете ти да опънат тетивата? — попита той, докато ѝ подаваше оръжието.

Пирия пое Акилина, протегна ръка, вплете три пръста около тетивата и я опъна. Успя да постигне три четвърти опън, преди да започне да трепери.

— Това е добре — каза Одисей. — Повярвай ми. — Той отново взе лъка и се наведе към нея. — Ако се приближат достатъчно близо, за да ни вземат на абордаж, ще ти поверя Акилина. При това разстояние три четвърти опън ще запрати стрелата право през черепа на всеки мъж. — Той се завъртя към двамата микенци. — А вие, момчета, стойте близо до мен и вървете, където и аз.

„Пенелопа“ продължи устрема си, носът ѝ пореше водата. Пиратският кораб обаче разполагаше с повече гребци и бавно ги настигаше.

— Още един! — извика морякът на носа.

Втори пиратски кораб идваше от юг.

— Ако вятърът не беше срещу нас, „Пенелопа“ щеше да ги надбяга с лекота — каза Одисей. — Сега обаче те имат повече гребци и

ще ни настигнат бързо. По-добре снижете глави. Не след дълго ще ваят стрели.

Калиадес погледна гребците на „Пенелопа“. Всички гребяха стабилно, но без наистина да бързат. Движенията им бяха плавни и ритмични и дори не си правеха труда да гледат към двата вражески кораба. Биас даде команда и десните гребци вдигнаха гребла от водата, оставайки неподвижни. Левите не спряха да гребат и „Пенелопа“ рязко се завъртя към първата галера. Одисей дотича до централната палуба и се изкачи на извития парапет на носа. Той обкрачи дървото с крака и постави стрела на тетивата на масивния лък. Когато двата кораба се приближиха един към друг, по палубата на вражеската галера се появиха стрелци. Одисей опъна Акилина и пусна стрелата. Тя полетя във въздуха и се заби в гърба на един гребец, който извика и се свлече над греблото си. Пиратските стрелци запратиха дъжд от стрели, но те не достигнаха „Пенелопа“ и вместо това паднаха във водата встрани от тях. Одисей стреля още два пъти по врага. Едната стрела се удари в нечий шлем и отскочи. Другата прониза един лъконосец в рамото. Одисей вдигна ръка, давайки сигнал на Биас, който извика нова заповед, а после хвърли цялата си тежест върху руля. „Пенелопа“ незабавно смени посоката и с почти танцова стъпка се отдръпна от атакуващата галера. Маневрата бе изпълнена с огромно умение и точно навреме, но дори така за няколко мига бяха в обсега на пиратските стрелци. Бинокъл, Калиадес и Пирия приклегнаха зад парапета на кърмата. Разпокъсан залп от стрели се удари в задната палуба, без да засегне никого, но приближавайки се опасно близо до Биас, който се издигаше високо над руля. Една отскочи от парапета до него, а друга удари самия рул и отлетя току до лицето на черния мъж.

Одисей притича по палубата и запрати още три стрели от кърмата. Само една улучи някаква цел, пронизвайки предишницата на един стрелец. Царят на Итака пое дълбоко дъх и изстреля четвърта стрела.

— Ха! — извика триумфално, когато тя попадна в гърлото на един пират. — Ще нападате „Пенелопа“, така ли? — изрева той. — В името на Арес, ще съжалявате, кравешки синове такива! — Няколко стрели прелетяха край него, но той остана неподвижен като статуя, стреляйки обратно в струпаните на едно място пирити. — Още малко

разстояние ще е много мило от твоя страна — извика на Биас, когато още една вражеска стрела прелетя край главата му.

Сега мъжете от „Пенелопа“ се облегнаха с цялата си сила на греблата и по челата им потече пот, докато дърпаха и тласкаха кораба напред. „Пенелопа“ набра скорост. Калиадес вдигна глава над парапета и видя, че разстоянието между тях и врага се увеличава. Одисей простреля още един пират в лицето. После царят промени посоката на стрелите си, пращайки ги над главите на стрелците право в редиците на гребците. Две гребла от дясната страна на вражеския кораб се сблъскаха едно в друго и пиратската галера започна да криви. „Пенелопа“ все така увеличаваше дистанцията.

— Хей, магарешко лице! — извика Одисей. — Не се отказвай сега. Нищо ценно не се постига лесно!

Втората галера ги настигаше бързо. Биас промени курса, за да държи корабите на разстояние един от друг, но това само позволи на първата галера отново да влезе в обхвата на лъковете. Одисей изруга тихо. Ако това продължеше още дълго, мъжете от „Пенелопа“ щяха да се изморят и пиратите щяха да ги хванат. Той погледна Биас. Черният мъж също разбираше всичко.

— Коя от двете, царю? — попита той.

— Мисля, че трябва да убием магарешкото лице — отвърна Одисей.

Биас извика новите заповеди. Гребците отляво вдигнаха греблата си, а тези отдясно продължиха да гребат с пълна сила. „Пенелопа“ рязко се извъртя. Мерионес, който носеше голям черен лък, дотича при Одисей.

— Предположих, че може да ти е доскучало, затова реших да нападам — каза Грозния цар.

Облеченият в черно капитан се изкикоти.

— Нека първо се обзаложим нещо. — Той посочи пиратския кораб. Един стрелец се беше качил на парапета на носа и чакаше със стрела на тетивата, готов да я изстреля веднага щом влязат в обхвата му. — Един златен пръстен казва, че мога да го сваля оттам преди ти да успееш.

— Съгласен! — каза Одисей.

И двамата слязоха до централната палуба, а после извадиха лъковете си и стреляха едновременно. И двете стрели се забиха в

гърдите на вражеския стрелец. Тялото му се свлече, а после падна в морето и изчезна под носа на кораба.

Мерионес продължи да стреля, докато разстоянието между галерите се скъсяваше. Одисей го остави там и бързо изтича обратно на задната палуба. Подаде колчана и лъка на Пирия, а после извика Калиадес и Банокъл.

— Биас ще завърти „Пенелопа“ в последния момент и ще се опитаме да се отдръпнем от десните им гребла. Вероятно обаче ще ни придърпат натам с куки. Когато това стане, ще очакват да ни вземат на абордаж. Онова, което няма да очакват, заради по-голямата си численост, е че ние ще ги вземем на абордаж.

Банокъл погледна приближаващата пиратска галера.

— Там сигурно има към шестдесетина души.

— Поне.

— И още толкова на втория кораб.

— Искаш да кажеш нещо или просто се фукаш с уменията си да броиш? — Банокъл замълча. — Стойте близо до мен — каза Одисей. — Не съм толкова ловък, колкото бях преди... а и тогава не бях най-великият сред войните.

„Пенелопа“ зави рязко надясно, сякаш искаше да избегне сблъсъка, а после бързо обърна посоката. Двата кораба се сблъскаха един в друг, но ъгълът, който бе предвиден да заби галерата на Одисей в противниковата, доведе само до остъргване на корпусите. Гребците на „Пенелопа“ се опитаха да извадят греблата си на палубата, за да не бъдат счупени, но катастрофата бе станала толкова бързо, че само шест от петнадесетимата успяха. Пиратските гребла обаче пострадаха още повече, докато по-малкият кораб преминаваше от дясната страна на галерата. От по-високата палуба полетяха куки, които се забиха в парапети на „Пенелопа“.

От това разстояние Одисей виждаше лицата на пиратите. Мнозина от тях вчера го бяха приветствали и го бяха молили за още истории. Сега обаче бяха облечени за битка, някои с кожени нагръдници, други — със самоделни ризи от дебело въже. Имаше някакви шлемове — високи и извити във фригийски стил, дървени, кожени. Неколцина пирати имаха дори медни. Повечето носеха кинжали, но някои държаха в ръце дървени сопи.

— Последвайте ме — каза Одисей. Хвърли един поглед на Банокъл и се ухили. — Ако ви стиска.

Той извади меча си и се затича по централната палуба, хвърляйки се през тясната пролука между двата кораба насред стълпотворението от биещи се мъже.

Стовари се в предната редица с рамото си и тежестта му ги разпръсна. Неколцина паднаха тежко, други се опитаха да си отворят достатъчно място, за да го намушкат. Одисей сграбчи един пират за въжената му риза и заби глава в неговата. От разбития нос на мъжа рухна кръв. Царят на Итака го захвърли встрани и направи голяма дъга с меча си. Той се заби в предмишницата на друг пират и проряза плътта. Във въздуха бликна кървав фонтан.

— Ще нападате Одисей, така ли? — изрева той яростно, докато мечът му вършееше наляво и надясно. За миг пиратите отстъпиха пред гнева му. После се втурнаха срещу него. Огромното туловище на Банокъл се стовари сред тях и ги попиля по цялата палуба. После се появи и Калиадес, чийто меч пронизваше като змийски език, разсичайки гърла, гърди и кореми.

— Сега всички сте мъртви — изрева Одисей.

Един пират се втурна към него в опит да достигне гърлото му с ножа си. Грозния цар протегна лявата си ръка, за да парира удара, и заби меча си в черепа на мъжа, отнасяйки едното му ухо. Мъжът изкрещя и падна назад.

Сега и други войни от „Пенелопа“ се включиха в атаката. Банокъл изблъска с рамо един мъж и го запрати отвъд палубата. Одисей продължаваше да беснее срещу пиратите, крещейки бойни викове и обиди, докато настъпваше към тях. Калиадес си проби път до дясната му страна, а Банокъл застана отляво. Дори насред вихъра на битката Одисей забеляза невероятните им умения. Тримата сега бяха оформили клин начело с него. В началото принудиха пиратите да отстъпят, но после численото превъзходство на врага започна да дава резултат.

Одисей започна да се изморява, защото не пестеше усилия, а размахваше меча с цялата си сила. Един пират го нападна и сопата му отскочи от кожата му нагръдник. Царят залитна и падна тежко на палубата. Калиадес бързо се обърна и заби меча си в задната част на врата на нападателя. Мъртвецът се свлече върху Одисей. Микенецът

зае защитна позиция пред царя, за да попречи на другите врагове да го достигнат. Одисей отблъсна трупа от себе си и бавно се изправи на крака, поемайки си големи глътки въздух. Звукът на битката сега бе навсякъде около него, а палубата бе станала хлъзгава от кръв. Ръката му, която държеше меч, тежеше като торба с камъни, но силата му се възвръщаше.

— Направи път, Калиадес! — протътна той. — Одисей има още врагове за убиване.

После отново се хвърли в мелето.

Пирия стоеше на задната палуба, забравила огромния лък в ръката си. Видя как Одисей скочи на пиратския кораб, следван от Банокъл и Калиадес, заедно с десетина мъже от екипажа на „Пенелопа“. После Биас извади два бойни ножа и се качи на парапета, за да се присъедини към битката. Въздухът се изпълни с бойни викове и крясъци, както и звуците на дрънчащи оръжия. Критянецът Идоменей се затича към мелето, както и двамата сина на цар Нестор. Боят беше свиреп и тя видя как Одисей сече и пронизва по пътя си напред към кърмата на кораба, следван от Калиадес и Банокъл.

Нечия ръка я докосна. Мерионес посочи надясно, където вторият пиратски кораб се приближаваше. Той положи стрела на тетивата си и стреля през стесняващото се пространство помежду им. Тя се заби в парапета на носа. Мерионес изруга.

— Да не си посмяла да кажеш на Одисей за този изстрел — каза той.

Останалите на „Пенелопа“ моряци до един бяха въоръжени с лъкове и пратиха разпокъсан залп към приближаващата галера. Няколко стрели достигнаха целите си. Последва и свирепият отговор. Около четиридесет стрели прехвърчаха във въздуха. Повечето се забиха в парапета, други отскочиха от самата палуба. Петима моряци бяха ударени. Пирия сложи стрела на огромния си лък и стреля. Улучи един от вражеските стрелци в гърдите и той се свлече назад.

— Добър изстрел! — извика Мерионес, докато самият той стреля отново. Пирия не видя дали е улучил, защото вече вадеше нова стрела от колчана си и я поставяше на тетивата на Анилина. Сега страхът го

нямаше и тя продължи да стреля, игнорирайки залповете, които съскаха край нея.

Внезапно пиратският съд рязко се отклони от курса си. Вражеските стрелци продължиха да стрелят, но корабът бързо се отдръпна извън обсега им, насочвайки се на юг.

— Ще се обърнат, за да ни таранират — каза мрачно Мерионес.

Ала галерата не се обърна. Гребците ѝ отчаяно се мъчеха да увеличат разстоянието между двата кораба.

Мъжете от „Пенелопа“ пуснаха лъковете си, извадиха мечове и ножове и се втурнаха да се присъединят към другарите си, биещи се на първия пиратски кораб. Пирия се обърна да ги гледа... и видя огромен кораб, идващ от север. Беше по-голям от всичко, което някога бе виждала. Четиридесет гребла от всяка страна, разделени на две нива, и мачта, по-висока от дърво. На нея се вееше платно, на което бе изрисуван черен кон, застанал на задните си крака.

— Ах, днес сме благословени от всички богове! — възкликна Мерионес. — Това е „Ксантос“!

— Той е... колосален — каза Пирия.

— Така е. Освен това е бич за пиратите. Има огнехвъргачи на палубите си и екипажът наброява над сто боеспособни мъже. А за почтени хора като нас няма по-хубава гледка от това чудовище.

Пирия отиде до десния парапет и видя, че битката се е обърнала. Сега имаше по-малко пирати, но боят бе все така свиреп. Потърси с поглед Калиадес, но не го видя. Испита внезапен страх, защото Банокъл все още се сражаваше рамо до рамо с Одисей. После мерна другия микенец и облекчението я заля като гореща вълна. Просто мачтата го бе скривала. Видя го как поваля нов враг, а после си проправя път, за да се върне до Одисей.

Някои от пиратите хвърлиха оръжията си, но в тази битка нямаше място за пленници и те бяха повалени. Други се хвърлиха през борда в морето. Един грозен мъж с неестествено дълго лице изкрещя на Идоменей и скочи към царя на Крит. Преди обаче да стигне до него, Банокъл го повали на земята. Няколко меча едновременно се забиха в тялото на мъжа. Пирия чу клокочещите му предсмъртни викове.

И битката свърши.

Одисей бе седнал изтощен до мачтата и гледаше как могъщият „Ксантос“ се приближава. Разнесе се познат глас:

— Хо, Одисей! Къде си, морски чичо?

Той с мъка се изправи на крака и отиде до десния парапет, а после се облегна на него. Вдигна очи и видя висок широкоплещест мъж със златна коса, застанал на носа на гигантския кораб.

— В името на Тетида — извика той. — Кой идиот те е поставил начело на този кораб?

Хектор, принцът на Троя, се засмя.

— О, това ще да е наистина голям идиот. Не, приятелю, аз съм само пътник, макар и пътник с меч. Не си ли малко стар, за да се биеш с пирати?

— Стар? Аз съм в разцвета на силите си, невъзпитана твар!

— Вярвам ти, морски чичо. Изглежда обаче ще имаш нужда от малко помощ с тази галера. Мога да ти заема двадесет мъже.

— Добре са дошли, Хектор, приятелю.

— Ще се приближим до вас и ще ти ги пратя.

Одисей извика в знак на благодарност и се върна до мачтата. Сега ръцете му трепереха и му се виеше свят. Биас се присъедини към него и коленичи.

— Колко изгубихме? — попита Одисей.

— Осем мъртви, още единадесет с дълбоки рани и почти всички други са били порязани или пронизани от нещо остро, освен мен и Левкон. Въпреки това мисля, че се отървахме леко, Одисей. Ами ти? Покрит си с кръв. Ранен ли си?

Той поклати глава.

— Кой са мъртвите?

Биас ги изброи и към умората се добави дълбока тъга. Одисей облегна глава на мачтата. Навсякъде около него мъжете сваляха дрехите на мъртвите пирати и хвърляха телата им през борда. „Ксантос“ се приближи странично и хвърли плътна сянка над пиратския кораб. После се спуснаха въжета и двадесет мъже слязоха по тях.

— Мътните го взели, никога преди не съм бил толкова изтощен след битка — каза Одисей. — Особено пък след победа.

— Зная — каза Биас. — И аз го усещам.

— Няма да ми казваш, че остаряваме — предупреди го Одисей.

Черният мъж се усмихна.

— Не, Одисей. Може би просто помъдряваме. Мисълта за всички онези мъже, които бяха живи сутринта, а сега бродят по Тъмния път, е депресираща. И какво постигнахме? Сдобихме се със стара галера, няколко оръжия за търговия и може би малко плячка. Нищо от това не струва живота на осем мъже. Особено на младия Дементиос.

Одисей затвори очи.

— Иди и раздай нови задачи на хората — каза той. — Пренеси плячката на „Пенелопа“.

— Да, царю — отвърна Биас. — Как искаш да продължим?

— Хората на Хектор могат да преведат галерата обратно до Скалата на титана — каза Одисей. — Там ще вземат ранените, които оставихме. Ние ще продължим. Ако имаме попълнен вятър, ще достигнем Лъка на Аполон по здрач и ще спрем в Гърбавия залив.

Ярката слънчева светлина озари палубата, когато сянката на „Ксантос“ се отдръпна. Одисей чу, че Хектор му вика:

— Ние ще преследваме онези пирати, Одисей. Вие накъде сте?

— Към Лъка на Аполон — извика царят на Итака в отговор, докато огромният кораб се понесе на юг.

Биас отиде при двадесетте нови члена на екипажа, а Одисей постоя неподвижен, загледан в кървавите си длани. Пръстите му вече не трепереха, но му се гадеше. Младият Дементиос беше добро момче — тих, работлив и толкова горд, че е бил избран да замести Портеос. Лицата на останалите мъртви моряци се завъртяха в ума му. Той бе плавал почти двадесет сезона с Абдерос, единственият от екипажа, който никога не си бе взимал жена. През зимата живееше сам, дялаше дърво и правеше въжета, рядко говорейки с някой друг. Когато обаче се върнеше на борда напролет, се усмихваше широко и прегръщаше другарите си. Човекът имаше единствено „Пенелопа“. И сега бе умрял, за да я защити.

Одисей изморено се върна обратно на кораба си.

Банокъл отиде до него и приседна на палубата. И той бе оцапан с кръв, а лицето и брадата му блестяха от червените петна.

— Чудех се — започна той весел, — дали двамата с Калиадес не можем да станем итакийци. Само за Игрите в Троя, имам предвид. Явно няма как да участваме като микенци.

Одисей нямаше желание да разговаря. Умът му още се въртеше около загубата на другарите му. Но този човек бе спасил живота му

няколко пъти днес, така че той пое дълбока глътка въздух и обмисли въпроса.

— Какво умееш? — попита накрая.

— Аз съм по юмручния бой.

— Ами Калиадес.

— Меч.

— На тези Сватбени игри няма да има състезания с меч. Само Микенците имат подобни смъртоносни надпревари.

— Ах, жалко. Е, той е и чудесен бегач.

— Банокъл, нашият шампион в юмручния бой е Левкон. И може би си спомняш, че миналия път, когато те видях в такава схватка, ти лежеше по гръб с ръце над главата си.

— Така е — каза Банокъл. — Но твоите момчета бяха пет и ти казах, че просто си почивах.

Одисей се усмихна.

— В Троя ще има няколко велики бойци. Наистина велики. Не мога да участвам с човек, който би посрамил Итака.

— Няма да я посрамя! Аз съм страхотен боец.

— Ти си страхотен войн, Банокъл. Днес видях това. Но боят с юмруци е нещо различно.

— Мога да победа Левкон — каза Банокъл самоуверено. Одисей го погледна в очите.

— Ето какво ще направим — каза накрая. — Тази вечер ще имаме прощален пир за приятелите ни, които умряха днес. Ще им въздадем възхвали, ще принесем жертви за пътуването им до Елисейските полета. Нямаме достатъчно мъже без рани, за да направим и Игри. Но ако Левкон е съгласен, можете да се борите в чест на мъртвите.

— Чудесно — отвърна щастливо Банокъл. — И ако спечеля, можем ли да бъдем итакийци в Троя?

— Можете — каза Одисей.

Той изпроводи с поглед едрият мъж. Повече кураж, отколкото разум, помисли си. После се огледа, видя Левкон и го повика. Бързо разказа на гиганта за молбата на Банокъл. Левкон сви рамене.

— Искаш ли да се боря с него?

— Да.

— Тогава ще се борим.

— Той казва, че може да те победи.

Левкон се загледа към Банокъл.

— Ръцете му са по-къси от моите, което значи, че ще поеме повече удари. Има добър врат, силни ръце. Брадичката му изглежда здрава. Добра физика за борец. Да, мисля, че ще е добра тренировка.

След като Левкон си отиде, Одисей усети нова вълна на умора. Искаше да полегне на палубата и да поспи, но съвестта не му позволяваше. Що за пример щеше да даде, ако спеше, докато останалите се трудеха?

Чумата да ги тръшне примерите, каза си накрая. Аз съм царят. Правя каквото си поискам. И с тази мисъл той се протегна, положи глава на ръката си и заспа.

Някъде в късния следобед последните облаци изчезнаха и небето заблестя в яркосиньо. Нямаше бриз и жегата се усили. Моряците вдигнаха парче старо платно, което да оформи навес над кърмата на „Пенелопа“. Нестор, синовете му и Идоменей почиваха там.

Пирия отиде до носа и се загледа над синята вода. Остра болка я прониза в долната част на тялото — толкова силна, че почти извика. Тя затвори очи в опит да възстанови дишането си, да яхне болката, да се слее с нея и да я погълне. Не успя напълно — болката не бе спирала изцяло от свирепото нападение над нея. Само затихваше, все така пиейки от силите ѝ.

Минали са само няколко дни, каза си тя. Ще се излекуваш. Те няма да ме пречупят. Аз съм Калиопа и съм по-силна от омразата на всеки мъж. Но днес болката бе повече отпреди и това я плашеше.

Отвори очи и се опита да се концентрира върху яркото синьо море, блестящо под слънчевите лъчи. Сега то бе толкова мирно, че събитията от сутринта изглеждаха като сън. Днес Пирия бе убила мъже, пращайки остри стрели, които да пронизват плътта им така, както те бяха пронизвали нейната. Бе очаквала убиването на пирати със собствената ѝ ръка да я зарадва по някакъв начин — като справедливо наказание. Но къде бе доволството? Къде беше радостта от отмъщението? Пирия дори изпитваше лека тъга за смъртта на младежа Деметриос. Той не бе говорил с нея, но тя го наблюдаваше с приятелите му, виждаше колко е срамежлив и усещаше, че той не се

чувства пълноценен в компанията на такива ветерани. Дори не го бе видяла да умира, но бе свидетел на това как полагаха тялото му до тези на седмината му мъртви другари. В смъртта си изглеждаше просто като дете, изражението на лицето му беше шокирано.

Не го жали, извика тъмният глас на страховете й. Той беше мъж и злото на пола му щеше да се прояви с възрастта. Не си позволявай да харесваш никой от тях! Всички са зли.

Не всички, помисли тя. Не и Калиадес.

И той не е различен! Ще видиш! Нежните му думи прикриват същата свирепа душа, същата нужда да доминира и притежава. Не му вярвай, глупаво момиче.

Тя го видя да върви към нея и проклятията близнаци — на нуждата и страха й — се сблъскаха в нея. Той е мой приятел.

Ще те предаде!

Калиадес се усмихна за поздрав, а после погледна над водата, сякаш търсеше нещо. Тя се облегна на парапета и болката отслабна. Облекчението докара сълзи в очите й. Калиадес продължи да гледа водата. Изражението му бе сериозно и все пак тя отново си помисли, че той изобщо не изглежда свиреп човек. Не усещаше и намек за жестокост в него.

— Не изглеждаш като войн. — Думите се изплъзнаха от устата й, преди да успее да ги спре.

— Това комплимент ли е, или обида?

— Просто наблюдение.

— Мерионес беше впечатлен от уменията ти с лъка. Предполагам, че не е очаквал и ти да си войн. Макар че Одисей явно знаеше.

— Прозорлив човек — каза тя.

Калиадес се засмя.

— Може и да е прозорлив, но е ужасен като другар по време на бой. На два пъти едва не ми отрязва ухото. Мисля, че прекарах повече време в избягване на дивашките му удари, отколкото в битка с пиратите. — Той замълча за момент и тя погледна към него. — Почувствах се горд, когато Мерионес те похвали — каза след малко.

Тъмният глас в главата й извика триумфално. Виждаш ли! Него го е направило горд. Вече се опитва да те притежава. Гневът й припламна.

— Какво право имаш да се гордееш с мен? — извика тя. — Аз не съм ти кон, който си спечелил на състезание.

— Нямах това предвид. Просто... — Той погледна надолу и лицето му се промени. — Кървиш — каза веднага. — Ранена ли си?

Пирия усети струйката кръв, спускаща се по вътрешността на бедрото ѝ. Морският бриз бе развял разкъсаната ѝ рокля, разкривайки алената нишка. Болката я прониза, беше почти непоносима. Дали съм ранена? Глупав, глупав мъж! Тялото ми беше разкъсано и мачкано, плътта ми — натъртена и рязана. Сърцето и душата ми бяха нападнати и осквернени.

Дали съм ранена?

Яростта се изсипа от нея като потоп, преливащ бреговете на река. Очите ѝ се изпълниха със сълзи и зрението ѝ се замъгли. Фигурата пред нея вече не беше Калиадес. В този миг той се превърна в баща ѝ, когото тя бе обичала и който я предаде, и брат ѝ, когото беше боготворила, но който я отхвърли с презрение. Омразата и отчаянието се забориха за контрол.

От устата ѝ като порой се заизливаха яростни думи:

— Мислиш, че не знам какво представляваш в действителност? — извика тя. — Меките ти думи са лъжа! Приятелството ти е лъжа! Искаш онова, което и всички други мъже. Виждам го в очите ти. Хайде, ела. Бий ме с юмруците си, хапи ме, впий пръсти около гърлото ми, докато не почна да се давя! После можеш да отстъпиш и да кажеш „Виждаш ли какво ме накара да направя, улици!“

Дишането ѝ беше накъсано и тя отстъпи от него. В последвалата тишина Пирия осъзна, че е крещяла думите и че моряците я зяпат. Калиадес остана на място и когато отново заговори, гласът му бе мек, а тонът — успокоителен:

— Съжалявам, Пирия. Аз... аз ще... ще те оставя за малко. Можем... можем да говорим после, ако искаш. Или не.

Болката отново утихна. Тя го видя да се извъръща. Внезапно ужасена от перспективата да остане сама на носа, с очите на целия екипаж впити в нея, бързо извика:

— Няма нужда да си отиваш — каза, а гласът ѝ се пречупи. — Аз... съжалявам.

Той се поколеба и тя го видя да поглежда към екипажа, забелязвайки за пръв път интереса им. После се върна, за да застане

между нея и любопитните им погледи.

— Аз съжалявам... за всичко, което си изстрадала — каза той нежно. — Никога няма да те нараня, Пирия. Никога няма да ти причиня болка. Опитай се да ми повярваш.

Тя го изгледа.

— Влюбен ли си в мен, Калиадес?

Въпросът излезе, преди да е успяла да го спре и тя бързо се прокле за глупостта си. Така или иначе не искаше да чува отговора.

Той я погледна в очите и Пирия почувства силата на сивия му поглед.

— Чувствата ми са си лично мои — каза накрая Калиадес. — Зная само, че ти пътуваш за Троя, за да бъдеш с някой, когото ти обичаш. Ако ми позволиш, ще те изпровода в безопасност до там.

— Никога не мога да обичам мъж по начина, по който той би искал. Разбираш ли това?

— Искал ли съм да ме обичаш? — попита я на свой ред той.

— Не.

— Значи няма проблем. — Някакво движение във водата привлече погледа му и той се извърна. — Погледни там! — каза и посочи надясно. Три дълги сивкавосини делфина скачаха през вълните. — Винаги съм обичал да ги гледам — каза Калиадес. Това беше нескъпосана смяна на темата, но тя му благодари мислено за нея.

— Много са красиви — каза, а после го погледна, търсейки начин да изрази доверието си към него. — Истинското ми име е Калиопа — каза накрая.

Той се усмихна.

— Добре са ни кръстили. Красив глас и скрита красота. Твоят глас наистина е прекрасен, а моето име става все по-вярно с всеки нов белег. — После спря. — Предполагам, че това име трябва да остане тайна?

— Да.

— Благодаря ти, че ми се довери. Няма да те предам.

— Зная, Калиадес. Ти си първият мъж, когото срещам и за когото мога да кажа това.

Двамата постояха в тишина, загледани в делфините, вслушвайки се в ударите на греблата във водата и в бавното скърцане на гредите.

Банокъл дойде при тях. Още носеше тежкия си нагръдник и лицето му бе оцапано с кръв.

— Пак ли сме приятели? — попита той.

— Приятели сме — отвърна Пирия.

— Добре, защото имам новини! — Банокъл се ухили на Калиадес. — Можем да участваме в Игрите в Троя по повод сватбата на Хектор. Ще има борба, бой с юмруци, състезания с коне, колесници и бегачи. Ще има турнир по стрелба и хвърляне на копие. Ще участвам в боя с юмруци и със златото от залозите можем да живеем спокойно за доста време. Може би дори ще си купим малко... малко... — Той погледна Пирин и прочисти гърло. — Малко коне. Е, какво мислиш?

— Добър план — кимна Калиадес. — Но има няколко дребни проблеми. Първо, не сме представители на никоя нация или град. Второ, за последно бяхме в Троя като нашественици и ако се разкрием, това може да ни представи до известна степен в неблагоприятна светлина. Трето — и мисля, че това е най-важното — ти си кръчмарски скандалджия, който не достигна финала на състезанието за най-добър юмручен боец дори в нашия отряд. Ако си спомням правилно, Ерутросте надви.

— Добре де — каза намусено Банокъл. — Може и да не стана шампион, но ще спечеля някоя и друга битка. Така че пак може да има злато. А и какво ще кажеш за състезанията? Имаше ли някой по-бърз от теб в отряда ни?

— Не, но в него имаше само петдесетина човека. — Калиадес въздъхна. — Нека приемем, че се съглася да участваме. Кого ще представляваме?

— Аха! Вече съм се погрижил за това — каза Банокъл триумфално. — Помолих Одисей да ни пусне като итакийци.

— И той се съгласи? — попита Калиадес изненадан.

— Не съвсем. Изтъкна, че Левкон представлява Итака в юмручния бой и че той е най-добрият боец в екипажа. Каза, че мога да бъда итакиец, ако го победа тази вечер на прощалния пир.

— А Левкон какво мисли по въпроса?

Банокъл се ухили широко.

— Щастлив е като прасе в кочина. Каза, че ще е добре да потренира. Очевидно никой друг в екипажа не иска да се бие с него.

— А мина ли ти през ума да се зачудиш защо е така?

— Разбира се. Предполагам, че е защото удря като конски ритник.

— И това не те тревожи? — включи се Пирия.

— И преди ме е ритал кон. Пак се оправих. Винаги се оправям. Когато спечеля, ще се съгласиш ли да се присъединиш към мен в игрите?

Калиадес погледна Пирия, която се усмихваше.

— Ти как мислиш? — попита я.

Тя погледна към мястото, където Левкон гребеше, а после обратно към Банокъл.

— Мисля, че онзи кон те е ритнал в главата.

Одисей наблюдаваше разговора на тримата пътници на носа. Сега Пирия бе по-спокойна и се усмихваше. Рядка гледка. Той си спомни посещението в двореца на баща ѝ. Тогава тя бе по-млада и по-дръпната, с вечно сериозно лице, а сините ѝ очи бяха постоянно подозрителни и недоверчиви.

— Коя е тя? — попита Идоменей.

Одисей сви рамене.

— Просто момиче, отвлечено от пирати. Те я изнасилиха. Калиадес и приятелят му им я откраднаха.

— Няма да ѝ вземат много пари. Твърде е шумна. Ако някоя робиня ми говореше така, щях да я пребия.

— Те не възнамеряват да я продават или пазят.

— Тогава защо са я откраднали?

— Защо ли наистина? — промърмори Одисей.

Той отиде до десния парапет, наведе се и измери напредъка им. Вятърът се бе усилил и Гърбавият залив се приближаваше. Дългият извит плаж на Лъка на Аполон се виждаше в далечината. Няколко кораба вече бяха изтеглени там.

Калиадес напусна носа и отиде до централната палуба, за да застане до него.

— Можем ли да поговорим, цар Одисей? — попита той.

— Думите не струват нищо — отвърна царят.

— Твоят човек Левкон е опитен борец, нали?

— Точно такъв е.

— Банокъл не е — каза Калиадес. — Той има огромно сърце и смелост на планина.

— Значи Левкон ще го повали като дърво.

— Не, цар Одисей. Левкон ще го повали и Банокъл ще стане, за да бъде ударен отново. И ще продължи да става, докато сърцето му бие. Ще се бори, докато не бъде осакатен или убит. Такава му е природата.

— Доколкото разбирам, има конкретна причина да ми го кажеш.

— Казвам го, защото може да изглежда забавно да позволиш на Банокъл да повярва, че може да стане итакиец. Но този бой няма да бъде забавен, освен ако не извличаш радост от кръвта и страданието.

— Твоят приятел го поиска — каза Одисей. — Съдбата му е в собствените му ръце. Ако поиска да се оттегли, никой няма да си помисли нищо лошо за него.

Идоменей, който бе чул всичко, пристъпи изпод навеса и отиде при тях.

— Имаш чудесен меч — каза той на Калиадес. — Мога ли да го видя?

Микенецът извади оръжието си, хвана го за острието и го подаде на царя на Крит. Дръжката завършваше с бронзова лъвска глава и бе обвита с кожа, а острието беше здраво и остро.

— Добър баланс — каза Идоменей. — Направено е от майстор-ковач. Такова острие няма да изостави човек по време на битка.

— Това беше мечът на Аргуриос — каза му Калиадес. — Пазя го с гордост.

— Би ли обмислил възможността да го продадеш?

— Не.

— За меча на герой бих платил добре в злато.

— Никога няма да го продам — отвърна твърдо Калиадес.

— Жалко — каза Идоменей и върна оръжието.

Предложението накара Одисей да се почувства неспокоен, защото виждаше глада в очите на другия цар.

— Боят ще се проведе по Олимпийските правила — каза той накрая. — Когато единият борец бъде съборен пет пъти на земята, ще обявя противника му за победител.

— Благодаря ти, цар Одисей — отвърна Калиадес.

[1] Непреводима специфика на английския език, в който е прието корабите и някои кралства да са в женски род. В превода се спазва българската традиция, която изисква мъжки род. — Б.пр. [↑](#)

Х ЧУКЪТ НА ХЕФЕСТ

Слънцето тъкмо залязваше, когато изтеглиха „Пенелопа“ на плажа. Запалиха няколко огъня за готвене, а после екипажът се разпръсна да събере дърва за по-голямата погребална клада, върху която после положиха осемте тела на мъртвите си другари.

На Лъка на Аполон имаше и три други търговски кораба и екипажите им наблюдаваха мъжете от „Пенелопа“, докато се събираха около кладата. Одисей говори за мъртвите, за верността и смелостта им, и призова великия бог Зевс да води духовете им през Тъмния път. Изляха голяма амфора с масло върху дървата. От един близък лагерен огън се приближиха четирима мъже. Бяха пътуващи музиканти на път за Троя, които предложиха да изпълнят Песента на отпътуването. Одисей им благодари и отстъпи, за да седне при екипажа си. Двама от изпълнителите носеха лири, трети държеше дървено тамбуре, украсено с бронзови нишки. Четвъртият нямаше инструмент. Той бе по-възрастен, а добре поддържаната му брада проблясваше в сребърно.

Изпълнителите започнаха и сред екипажа настана тишина. Музиката от лирите се разнесе сред тях в чисти и сладки тонове. Слабият червенокос мъж с тамбурето го хвана с дясната си ръка и започва да отмерва бавен, но неотклонен ритъм. Гласът на сребробрадия се надигна над звуците на лирите, богат и силен.

Екипажът се засуша в познатите думи на Песента на отпътуването. Умението на изпълнителите бе толкова голямо, че тя звучеше като нова, сякаш създадена специално за тази нощ. Някои сред мъжете пророниха сълзи и всички бяха трогнати. Когато Песента приключи, Одисей отиде при четиримата, за да им благодари, и им даде по един сребърник. После запали погребалната клада. Напоеното с масло старо дърво пламна моментално и пламъкът бе толкова свиреп, че екипажът трябваше да се отдръпне назад. Повечето мъже останаха изправени и смълчани, докато огънят озаряваше плажа, всеки изгубен в спомените си. Други седяха на пясъка с превързани рани.

Одисей отиде до водата, където стояха Калиадес, Банокъл и Пирия.

— Сигурен ли си, че искаш да го направиш? — обърна се той към едрия микенец. — Веднъж видях Левкон да пробива подсилен с бронз щит и да го разцепва през средата.

— Щитът отвръщаше ли на удара? — попита Банокъл.

Одисей се изкикоти.

— Не, не отвръщаше. — После го изгледа дълго и сериозно. — Имаш размерите на борец и приятелят ти ми казва, че притежаваш и сърце на боец. Виждал съм те как се движиш и знам, че силата ти идва от горната част на тялото. Добрият борец удря от рамото. Великият — от петата.

Банокъл се засмя.

— Още една измислица. Юмруци на краката.

— Не, момче. Това е голата истина. Великите борци извиват цялото си тяло, за да вложат тежестта си в удара. Левкон е велик борец. Очаквам да достигне финала в Троя и да донесе още слава на Пенелопа и Итака. Така че няма да е срамно, ако решиш да не се биеш с него.

— И защо бих решил подобно нещо? — попита Банокъл и почеса гъстата си руса брада. После сви пръсти в юмрук. — Наричам това Чукът на Хефест — каза гордо. — Донеси ми щит и ще го строша през средата.

Одисей прехвърли погледа си към Калиадес, после поклати глава и си тръгна.

— Опитваше се да ми разклати самоувереността — каза Банокъл. — Самоувереността е всичко при един боец, нали знаеш?

— Е, на теб никак не ти липсва.

— Така е. Но ти вярваш ли в мен?

Калиадес постави ръка на широкото рамо на Банокъл.

— Винаги съм вярвал в теб, приятелю. Зная, че дори ако боговете застанат срещу мен, ти ще бъдеш на моя страна. Кога се очаква да се проведе борбата?

— Одисей каза, че ще бъде след като „Ксантос“ дойде тук. Хектор не обичал да изпуска добрия бой. — Той снижи глас, въпреки че никой, освен Пирия, не можеше да го чуе. — Дали ще ни помни от Троя. Няма да забравя как онова огромно копеле разкъсваше

момчетата ни сякаш са деца. Единствения път в живота ми, когато съм бил изплашен, беше когато видях Хектор да ни атакува. И нямам нищо против да знаеш... макар че ако кажеш на някой друг, ще те нарека лъжец.

— Няма да кажа. И аз бях така. В един момент почти повярвах, че това е самият бог на войната.

Вечерният бриз бе хладен и тримата се качиха нагоре по брега до група дървета, където събраха сухи дърва. После се върнаха при скалите и Калиадес напаля малък огън. Пирия седеше кротко с гръб, опрян в един камък. Някъде наблизо изпълнителите започнаха да пеят при друг огън. Стара песен за любов и загуба. Калиадес потрепери и придърпа наметалото по-плътено около раменете си.

Когато и последната светлина на деня изчезна от небето, той видя „Ксантос“. Огромното платно с черния кон бе навито, а двата реда гребла се движеха бавно, докато корабът се приближаваше към плажа. Банокъл се бе проснал на пясъка и спеше до огъня. Пирия също наблюдаваше великия кораб. Когато се приближи по-близо до брега, моряците вдигнаха греблата, а носът заора в пясъка. От кърмата паднаха тежки камъни, завързани с дебели въжета, които да задържат задната част на съда неподвижна. После екипажът започна да слиза. Калиадес видя Хектор да прескача парапета, за да скочи направо на плажа. Одисей отиде до него и двамата се прегърнаха. Хектор поздрави топло и цар Нестор и синовете му. После бързо стисна ръката на Идомений. Въпреки разстоянието между тях, Калиадес веднага разбра, че между Хектор и царя на Крит няма много топли чувства. Нищо изненадващо. Дори Калиадес, който не бе канен на съвещанията на генерали и царе, знаеше, че между Троя и армиите на Микена и съюзниците ѝ предстои война. Идомений беше роднина на Агамемнон и бе позволил два микенски гарнизона да слязат на остров Крит. Нищо чудно, че троянският принц го поздравяваше студено.

Калиадес си спомни за нападението над Троя миналия месец. Великата порта бе отворена от предатели, ала той помнеше високите стени и улиците отвъд тях. Ако някоя армия трябваше да превземе стените, загубите щяха да са огромни. Вътре в града пък стените можеха да се защитават и всяка крачка напред щеше да се заплаща с кръв. А след това идеше дворецът крепост на Приам, с високите си стени и непристъпната порта. Нападателите бяха убедени, че

тroyанците са слаби бойци. Но това беше лъжа. Личната охрана на цар Приам — двеста мъже, известни като „царските орли“ — се оказаха свирепи и упорити — мъже със смелост, умения и издръжливост. И когато се появиха други тroyански войни, те се биеха с не по-малко настървение от всеки микенец.

Агамемнон бе решен да плякоса Троя и да заграби легендарното ѝ богатство. За това обаче щеше да му е нужна армия с огромни размери. Калиадес знаеше, че ще са нужни всички царе от континента, както и други от островите.

— За какво си мислиш? — попита тихо Пирия.

— За нищо важно — излъга той.

Тя изглежда прие отговора и се загледа в спящия Банокъл.

— Не изглежда притеснен от предстоящата битка.

— Той не е от хората, които се поддават на тревоги — отвърна Калиадес е усмивка. — Не обмисля миналото и не се страхува от бъдещето. За Банокъл има само сега.

— Искан ми се да бях като него. Но миналото не ме пуска, а бъдещето ме заплашва. За известно време знаех къде съм и бях щастлива с живота си. Но това не продължи дълго.

— Значи тази нощ ще бъдем като Банокъл — отвърна той. — Ще седим в безопасност до огъня с пълни стомаси. Звездите блестят и няма опасност. Нека се порадваме на това, докато продължава.

Банокъл се събуди рязко, когато Калиадес го срита не особено нежно в ребрата.

— Какво има? — попита той сънливо.

— В случай че си забравил, очаква се да се биеш с Левкон — каза високият млад войн.

Банокъл се ухили и седна.

— Жалко, че нямам какво да заложа. Не ми се струва редно да се бия без залог.

После се надигна и забеляза Пирия, седнала в сенките на скалите. Тя не беше негов тип, но сякаш бе минала цяла вечност, откакто бе спал с жена. Ухили ѝ се и в отговор тя се намръщи. Може би е вещица, реши Банокъл, и знае какво си мисля. Отмести виновно

поглед. При огъня на „Пенелопа“ видя Левкон, който размахваше ръце над главата си, а после изви тяло от една страна на друга.

— Поне изглежда като борец — каза Банокъл.

— Значи можем смело да заключим, че е такъв — отвърна Калиадес. — Обсегът му е по-голям от твоя. По-добре бързо да влезеш под тези дълги ръце и да атакуваш тялото. Бий се отблизо.

— Добър план — каза Банокъл. — Трябваше обаче да има залог.

— Нямаме какво да заложим. Всичко, което бях взел от Арелос, го дадох на Одисей за пътуването.

— Мога да заложа нагръдника си.

— Просто се концентрирай в битката.

— Ами тогава да започваме. Готов съм да убивам за чаша вино.

Заедно двамата мъже отидоха до екипажа на „Пенелопа“ и големия им лагерен огън. Банокъл видя троянеца Хектор, седнал до Одисей. Не изглеждаше толкова заплашителен в тази мирна пролетна нощ, но стомахът му се сви при спомена за пристигането на гиганта в битката в Троя. Тогава бе изглеждал непобедим.

Одисей стана на крака и се приближи към тях, викайки междувременно Левкон да застане до него. Идоменей също се присъедини. Царят на Крит носеше блестящия си нагръдник, покрит със злато и сребро. Металът блестеше на светлината на огъня.

— Ще си направим ли приятелски залог? — попита той.

— И аз това предложих по-рано — каза Банокъл. — Но нямаме нищо. Освен нагръдника ми.

— Имате меч на твоя приятел — каза Идоменей. — Ще заложа собствения си нагръдник срещу него.

— Точно така! — възкликна Банокъл. — Меча, Калиадес. Забравихме го.

— Да, забравихме го — отвърна Калиадес и изгледа студено Царя на Крит. Банокъл забеляза, че и Одисей изглежда раздразнен. Странна работа. Калиадес имаше шанс да спечели невероятен нагръдник, а сякаш не искаше. В ума му се прокрадна една тъмна мисъл.

— Нали вярваш в мен? — попита той.

— Винаги — отвърна Калиадес. — Нека тогава е мечът — каза той на Идоменей.

Одисей пристъпи напред.

— За този бой ще следваме олимпийските правила — каза той.
— Знаеш ли ги?

— Да — каза Банокъл, макар изобщо да нямаше представа за какво става дума.

— Може би е по-добре да ги обясниш — вметна бързо Калиадес.

— Боят ще е само със затворени ръце. Без сграбчване, дърпане, удар с глава, ритане или хапане. Само юмруци.

— Ба! — Банокъл се намръщи отвратен. — Къде му е умението на това? Ударите с глава са част от изкуството на юмручния бой!

— О, очевидно не съм достатъчно ясен — каза Одисей приветливо. — Нека го кажа иначе. Ако нарушиш тези правила, ще ти строша ръцете и краката със сопа и ще те оставя да изгниеш на този плаж. — Той се приближи към лицето на Банокъл. — Не ми се хили, полуумен кретен такъв! Това не е шега. Погледни в очите ми и ми кажи дали виждаш хумор в тях.

Микенецът се вгледа в свирепия поглед на Одисей. Човекът не се шегуваше.

— Добре — каза той. — Без удари с глава.

— И без хапане, дърпане, ритане или ритници, докато другият е паднал.

— Ей, това последното не го каза преди малко — отбеляза Банокъл с хитра усмивка.

— Сега го споменавам. Ако някой бъде съборен, опонентът му отстъпва. Падналият трябва да стане и да докосне копието, което ще забием в пясъка. Ако не иска да продължава боя, ще издърпа копието и ще го пусне на земята.

— Ами ако е в безсъзнание? — попита Банокъл с невинно изражение.

— В името на боговете, да не би някой бик да ти е стъпвал на главата като бебе?

— Съвсем логичен въпрос си е — възрази микенецът. — Ако е в безсъзнание, не може да докосне копието, нали?

— Ако е в безсъзнание, значи е изгубил, дебил такъв!

— Трябваше просто да го кажеш — отбеляза Банокъл миролюбиво.

— Първият, който бъде съборен пет пъти, ще се смята за изгубил — продължи Одисей. — Ясно ли е всичко това?

— Да. Кога започваме?

— Когато си готов — отвърна Одисей.

Банокъл кимна, а после заби свирепо десния си юмрук в устата на Левкон, събаряйки едрия моряк на пясъка.

— Готов съм — каза микенецът.

Левкон скочи на крака с яростен рев и се затича към него.

— Ей, трябва да докоснеш копието — извика Банокъл и отскочи грациозно назад.

Одисей сграбчи Калиадес за ръката и го издърпа настрана. Левкон отиде до копието и заби длан отгоре му. После се обърна и тръгна към противника си. Банокъл обаче се затича директно към него... и се натъкна на прав ляв юмрук, който разтърси всяка кост от тялото му. Само инстинктът го накара да приклекне, точно когато един идващ отгоре десен прониза въздуха над него. Той бързо нанесе два удара в корема на Левкон. Сякаш удряше дървени трупи.

Това ще продължи повече, отколкото мислех, осъзна той точно преди едно ляво кроше да го удари в слепоочието и да го запрати над земята, а после обратно в пясъка. Изправи се замаян, поклати глава и изплю малко кръв.

— Можеш да удряш, признавам ти го — каза на Левкон.

Сега целият екипаж се събра наоколо и други моряци от близките лагери също дойдоха да гледат боя.

Банокъл отново се приближи към противника си, но този път по-внимателно. Това не му помогна. Лявата ръка на Левкон не спираше да пробива защитата му и да го удря по главата. Той падна на пясъка още два пъти и още два пъти стана, за да удари копието. Левкон стана по-наперен и сега нападеше с комбинация от удари — леви и десни крошета, които се носеха като в мъгла. Банокъл ги поемаше до едно, търсейки пролука. Левкон пропусна с един ляв и микенецът се впусна в атака, забивайки изотдолу юмрук в откритата челюст на противника си. Удари с цялата тежест, която бе в състояние да събере, и разтърси големия мъж, който отстъпи назад. Не го остави и го удари още два пъти с дясната си ръка, а после заби един страничен ляв в главата на Левкон, пращайки го на пясъка.

Той обаче се изправи веднага.

Банокъл се биеше смело, но започваше да осъзнава, че наистина го превъзхождат. Притисна Левкон с няколко добри удара, но едрият

моряк просто разтърсваше глава и продължаваше да запраща юмруци по главата и тялото му. Сега микенецът се биеше през море от неспирна и неотслабваща болка, но не се отказваше, надявайки се на онзи един-единствен удар, който да реши изхода от съревнованието.

Когато шансът дойде, се оказа истинска изненада. Левкон сякаш се подхлъзна. Челюстта му се издаде напред. Банокъл вложи цялата сила, която имаше, в удара и едрият мъж залитна и падна на пясъка. После, съвсем изненадващо, не стана. Ревът на тълпата заглъхна. Банокъл остана изправен, примигвайки на светлината на огъня. Наведе се да погледне по-отблизо падналия, а после се свлече на колене. Одисей отиде до Левкон и сигнализира, че боят е приключил. Калиадес дотича до Банокъл и го вдигна на крака.

— Успя, приятелю — каза той. — Добър бой.

Банокъл не отговори нищо. Едното му око бе подуто и затворено, а лицето го болеше от челото до челюстта.

— Малко вино ще ми дойде добре — измърмори той.

Калиадес му помогна да стигне до малкия им лагер при камъните. Банокъл легна със стон до отслабващия огън. Пирия пристигна с кофа морска вода и парче плат. Избърса внимателно кръвта от лицето му. Накрая взе един плосък камък от кофата и го притисна леко към подутото око. Усещането беше приятно хладно и Банокъл въздъхна.

Пръстите ѝ отместиха кичур руса коса от челото му.

— Трябва да почиваш — каза му тя. — Това беше ужасен бой.

— Но спечелих, нали?

— Ти си смел боец, Банокъл.

— Мисля... мисля, че сега ще поспя — каза ѝ той.

И мракът го погълна.

XI

ЗАВРЪЩАНЕ ОТ СМЪРТТА

Калиадес погледна към натъртения си и пребит приятел, а после отмести поглед към Левкон, който сега беше в съзнание и говореше с Одисей. Около лагерния огън на „Пенелопа“ сега се бяха събрали няколко от местните курви, които седяха с мъжете. Из плажа се носеше смях. Микенецът седна и Пирия остави Банокъл, за да отиде при него.

— Виждала съм много юмручни боеве — каза тя меко. — Но никога не съм виждала някой да понесе толкова удари и да остане на крака.

Калиадес кимна.

— Не му стига акълът да разбере кога е победен. Беше мило от твоя страна да почистиш раните му. Мислех, че не го харесваш.

— Трудно е човек да не го хареса — призна тя с нежелание. Той я погледна и се усмихна.

— Това не е онази Пирия, която познавам.

— А коя е онази Пирия? — попита тя с остър тон.

— Тя е смела и добра жена — отвърна той. — Ако трябва да бъда честен, в някои отношения си като Банокъл. И двамата имате огромна смелост. Ти също си прибързана и безразсъдна... Макар и по други причини. Банокъл не мисли по-напред от следващото си ядене, следващата си битка или следващата си жена. Теб те тласка нещо друго.

— Виждаш много, Калиадес. Толкова ли си точен и когато наблюдаваш собственото си отражение?

— Съмнявам се — призна микенецът. — Повечето мъже намират извинения за слабостите си и преувеличават силните си страни. Едва ли съм различен.

— А може и да си. Ти заложи меч, който значеше много за теб, макар да не вярваше, че Банокъл ще спечели. Направи го, за да го подкрепиш, защото знаеше, че иначе ще му отнемеш самоувереността.

— Да, за мен е чест да нося меч на Аргуриос, но той си остава просто меч. Банокъл ми е приятел. Няма достатъчно злато на света,

което да купи подобно приятелство.

— И какво друго още не може да бъде купено? — попита го тя.

Калиадес обмисли въпроса, докато гледаше над тъмната като вино вода.

— Нищо наистина ценно не може да бъде купено — отвърна накрая. — Любов, приятелство, чест, достойнство, уважение. Всички тези неща трябва да се заслужат.

— Като говорим за чест, забелязвам, че Идоменей още не ти е дал нагръдника.

— Не, наистина — каза Калиадес и гневът се надигна у него. Защо мъж с богатството на Идоменей би се опитал да измами един обикновен боец заради меча му?

Те постояха в тишина, а после Пирия взе наметалото си и отиде до огъня, за да добави още малко дърва. Калиадес я гледаше, докато се протягаше на пясъка и полагаше глава на ръката си.

Времето течеше, ала той не бе изморен. Борецът Левкон стоеше сам, встрани от екипажа. Микенецът стана и отиде до него.

— Какво искаш? — попита другият, когато Калиадес седна на плоския камък до него. — Дошъл си да злорадстваш?

— И защо да злорадствам? — попита микенецът. — Ти печелеше, преди да решиш да се откажеш.

— Какво?

— Не беше в безсъзнание. А накрая Банокъл бе изтощен. Не му беше останала много сила... и определено не достатъчно, за да събори теб на земята.

— Сними си гласа! Иначе ще изгубиш онзи блестящ нагръдник.

— Кажи ми защо? — прошепна Калиадес.

— Одисей ми каза.

— Това не отговаря на въпроса ми.

Левкон въздъхна, после посочи към друг лагерен огън по-надолу по брега.

— Видя ли едрият мъж с разделената червена брада, който дойде да гледа битката?

Калиадес си го спомни. Беше огромен и наблюдаваше боя, скръстил масивните си ръце пред гърдите.

— И какво за него?

— Това е Хакрос. Той е шампионът на Родос и е много свиреп боец. Миналото лято в Аргос уби човек в подобен бой. Разби му черепа.

— Е, и?

— Дватама вероятно ще се срещнем на арената в Троя. Ще има големи залози. Още по-големи сега, след като Хакрос ме видя да падам. Загубата от Банокъл значи злато за Одисей... и за мен.

Калиадес изруга тихо.

— Това не беше добро дело — каза той.

Левкон сви рамене.

— Никой не е пострадал. Банокъл получи няколко синини, аз се чувствам все едно са ме премазали няколко скали. Ти имаш нагръдник, а той си мисли, че е шампион.

— Да, именно — каза Калиадес студено. — И сега ще отиде в Троя, където някой друг добър боец като Хакрос ще му счупи костите или може би ще го убие.

Левкон поклати глава.

— Няма да има повече от четирима — може би петима — мъже, които да могат да го надвият. Той е силен и по-корав, отколкото има право да бъде. Ако научи няколко добри хватки, ще се справи чудесно. Ще спечели няколко от по-ранните кръгове и с няколко залога ще си спечели добра купчина злато.

— До Троя има много път — каза Калиадес. — И много нощи на плажове като този. Искам да го тренираш и да му покажеш някои от тези хватки.

Левкон се засмя.

— И защо ще направя подобно нещо?

— Може да има две причини — отвърна микенецът. — Едната е, че ще е проява на другарство. Втората — мога да кажа на Банокъл, че си го измамил и посрамил. Той ще се почувства задължен да те предизвика отново, но този път с мечове и до смърт. Не зная какъв боец си, Левкон, но се обзалагам, че Банокъл ще те убие за секунди. Аз обаче съм много добър в преценяването на хората и зная, че ще направиш каквото те моля, защото имаш добро сърце.

Левкон се изкикоти.

— Ще го тренирам. Но не от страх и не от доброта. На мен самия ми трябва тренировка. Той ще прави ли каквото му кажа?

— Да.

— А бързо ли се учи?

Сега беше ред на Калиадес да се засмее.

— По-лесно ще ти е да научиш прасе да танцува или куче да стреля с лък.

Хората от различни екипажи се струпяха около Одисей, за да го молят за история, но той ги отпрати. Усещаше тежест в сърцето си и не искаше да забавлява тълпите. Затова изостави огъня и се заразхожда сам по плажа, спирайки се пред „Ксантос“ — огромния боен кораб на Хеликаон. Видя, че Хектор върви към него. Троянецът изобщо не забелязваше възхитените и завистливи погледи на моряците, седящи наблизко. Това бе една от чертите, които Одисей харесваше у него. В Хектор имаше невинност и доброта на духа, изненадващи във всеки войн, но удивителни у сина на цар като Приам.

Той изчака, докато троянецът го достигне, а после го поведе по брега, настрани от тълпите.

— Тази нощ има много разочаровани моряци — отбеляза Хектор. Одисей погледна по-високия мъж.

— Не съм в настроение за разкази. Е, кажи ми защо плаваш из Великата зеленина толкова скоро преди сватбата си?

— Татко ме прати. Притесняваше се, че пиратите ще причакват гостите. И след като Хеликаон... — Той се поколеба. — След като Хеликаон беше ранен, реши, че като чуят, че съм се включил в преследването, ще се поуплашат.

— Ранен? — възкликна Одисей и сърцето му подскочи. — Казаха ми, че е мъртъв.

— Не си позволявай големи надежди. Наръгали са го два пъти. Едната рана заздравя, но вторият удар е пронизал мишницата му и един от дробовете. И не иска да зарасне. Има възпаление.

— Кой се грижи за него?

— Жрецът Макаон. Той е добър с раните. Спаси ме преди две години, когато едва не умрях. А и Андромаха не го оставя — Одисей вдигна рязко поглед. — Тя е чудесна жена — продължи Хектор. — Харесвам я.

— Надявам се, след като ще прекараш остатъка от живота си с нея.

Хектор замълча и се загледа в морето. Одисей пък го следеше. Нещо тук не беше наред. Младият мъж изглеждаше дистанциран и царят на Итака усети дълбока тъга у него. Дали се боеше за Хеликаон? Двамата бяха много близки приятели.

Хектор обърна поглед към лагерния огън.

— Не ми харесва Идоменей — каза той. — Този човек е гущер. Съмнявам се, че ще отстъпи нагръдника си на младия микенец.

— Да, и аз — отвърна Одисей. — Но ще го принудя.

— Ти си странен човек, морски чичо.

По-възрастният мъж се засмя.

— Нарече ме така за пръв път преди петнадесет лета. Онова беше хубаво пътуване.

— И аз имам чудесни спомени от него. Двамата с Хеликаон си разменяхме истории за теб. Разказа ми как си го измамил, за да скочи от скалата, преструвайки се, че не можеш да плуваш. Винаги ще ти бъде благодарен за това. Каза, че си го направил мъж.

— Глупости! Щеше да намери пътя си и без мен. Само щеше да му отнеме повече време.

Хектор въздъхна и усмивката напусна лицето му.

— Той умира, Одисей. Чувам се как произнасям думите, но не мога да им повярвам.

— Все още може да те изненада. Мъже като Хеликаон не умират лесно.

— Не си го виждал. Невинаги е в съзнание, понякога знае къде е, но най-често е в делириум. Слаб е като клечка и треската не го пуска.

— А ти затова ли страдаш?

— Донякъде. — Хектор взе камък от плажа и го хвърли във водата. — Задава се война. Така казва татко. Мисля, че е прав. Обикновено е.

Одисей погледна младия мъж, осъзнавайки моментално, че въпросът му е бил отклонен. Хектор не можеше да лъже. Каквото и да го потискаше, принцът не искаше да говори за него.

— Винаги се носят приказки за война. Може би мъдростта ще надделее.

Троянецът поклати глава.

— Не мъдростта, а златото. Много от съюзниците, от които има нужда Агамемнон, получават злато от баща ми. Затова и събирането в Спарта не постигна нищо. Но това няма да продължи още дълго. Агамемнон ще намери начин да обедини царете или ще избие онези, които му се противопоставят. Така или иначе ще докара армиите си пред портите ни. — Той хвърли още един камък, а после коленичи да намери и други. — Все още ли рисуваш лицето на Пенелопа в пясъка? — попита след малко.

— Да. През повечето вечери.

Хектор седна на пясъка и се загледа към хоризонта на озареното от звездите море.

— Онези дни бяха добри, Одисей. Тогава не бях убивал никого, не бях водил войски, не бях атакувал стени. Единственото нещо от значение беше да закараме маслото до Кипър и медната руда до Ликия. Сега не виждам света такъв, какъвто ми изглеждаше тогава. Днес поглеждам някоя долина и виждам бойно поле, вместо поляни и хълмове, покрити с цветя, както преди. Знаеш ли, че в Кадеш имаше шест хиляди убити? Шест хиляди!

— Мъжете ще се изморят от жени и песни, преди да се изморят от войната — отвърна Одисей и приклепна до него.

— Аз съм изморен. Толкова изморен. Когато бях млад, татко ми каза, че ще започна да обичам битката и победата. Но това не стана. Напротив, започнах да ненавиждам дори боя с юмруци, Одисей. Искам да си живея във фермата и да отглеждам коне. Но винаги има битка някъде. Египтяните нападат хитски села, съюзниците ни молят за помощ при техните бунтове и нашествията на враговете им. А сега микенците искат да донесат война в Троя.

— Може би... но не тази пролет. Тази пролет ти ще се ожениш. Не можеш ли да изхвърлиш тези мрачни мисли от ума си за малко и да се радваш на жена си?

Само за миг изражението на Хектор се промени, а раменете му се свлякоха. Той извърна лице и се загледа отново в морето.

— Андромаха е прекрасна... омагьосваща е и ме оставя без дъх. Казаха ми, че е пътувала с теб.

— За известно време. Много я харесах.

— И тогава се е срещнала с Хеликаон.

— Да, така мисля.

— Те... сприятелиха ли се?

— О, не мисля, че имаха време да се опознаят много добре — излъга Одисей. — Защо питаш?

— Тя се грижи за него, въпреки че това я изтощава.

— Чувам, че е сторила същото и за Аргуриос, когато убийците го нападнали. Просто такава ѝ е природата. Може би такава е природата на всички жени — да се грижат за нас и да ни лекуват.

— Да. Сигурно си прав. — Хектор се усмихна. — Дори баща ми говори с уважение за нея, а това е рядко. Той използва жените свободно, но не ги уважава.

— Тя ще бъде чудесна съпруга. Вярна и подкрепяща. Изобщо не се съмнявам в това. Тя е като моята Пенелопа и ще ти донесе голямо щастие.

— Трябва да се връщаме при другите — каза Хектор и стана на крака.

Одисей заговори тихо:

— Знаеш ли, момче, понякога един споделен проблем само става по-тежък. В повечето случаи обаче като говориш за него, това те облекчава. Знаеш, че можеш да говориш с мен и че няма да повторя чутото никъде. Казвам ти го, защото ми се струва, че носиш голям товар. А не бива. Ти си Хектор, принцът на Троя. Славата ти се носи из цялата Велика зеленина. Няма мъж на този плаж, който не би дал десет години от живота си, за да се превърне в теб.

Хектор погледна приятеля си в очите и когато заговори, гласът му бе натежал от мъка:

— Не мога да споделя товара си, морски чичо... дори с теб. Повярвай ми обаче, че ако истината излезете наяве, никой от онези мъже не би поискал да се озове на мое място.

И с тези думи той тръгна обратно към лагерния огън.

Зората дойде и когато Пирия се събуди, на юг имаше тъмни облаци. Малко встрани от нея хъркаше Банокъл. Калиадес се бе проснал до него. Той отвори очи, когато Пирия се размърда, и ѝ се усмихна, преди отново да заспи.

Тя полежа тихо още известно време на мекия пясък. За пръв път от месеци сънищата ѝ не бяха кошмарни, нито се бе събудила от

болката на раните си. Надигна се внимателно. Болката сега бе понамаляла и тя почувства, че тялото ѝ най-накрая е започнало да оздравява. Издигащото се слънце огря Лъка на Аполон и окъпа скалите в мека златиста светлина, а Пирия почувства лекота в душата си, която отдавна не бе изпитвала. Избликът ѝ срещу Калиадес от вчера бе постигнал невероятен ефект. Сякаш бе държала отрова в себе си и тя бе излязла навън заедно с яростните ѝ думи. Днес всичко беше различно — небето изглеждаше по-красиво, а гледката на морето — по-притегателна. Дори въздухът сякаш бе по-чист в дробовите ѝ. Не се бе чувствала толкова щастлива, откак двете с Андромаха живееха заедно на Тера, без изобщо да помислят някога да я напуснат.

Запалиха огньове за закуска и Пирия се разходи до една маса, където ѝ дадоха дървена паница, пълна с неразпознаваема яхния, а също и комат сух хляб. Яхнията беше мазна и пълна с парчета жилаво месо. Но вкусът въпреки това беше божествен. Тя се зачуди разсеяно дали на Тера същата тази гозба нямаше да ѝ се стори напълно неядивна и реши, че вероятно би било точно така. Но ето че в тази студена сутрин беше невероятно вкусна.

Когато привърши яденето, Пирия стана и се върна до масата, за да отнесе още две паници на Банокъл и Калиадес. Идеята я накара да се усмихне. Колко е невероятно да харесам двама мъже, помисли си тя.

Калиадес тъкмо ставаше и ѝ благодари за яхнията. Банокъл се събуди и изстена, а после пое паницата, без да каже нищо. Наяде се шумно, оплаквайки се, че му се клати зъб.

Сега мъжете около огъня на „Пенелопа“ започваха да се раздвижват, а малко по-нататък екипажът на „Ксантос“ се подготвяше за потегляне. Пирия видя, че Хектор стои сам и мислите ѝ отново станаха мрачни. Това бе мъжът, който щеше да окове духа на Андромаха, който щеше да посее семето си в нея, да я прикове към леглото и да нахлуе в тялото ѝ. В този миг цялата ѝ стара омраза се опита да се надигне. Но сега тя нямаше контрол върху нея и младата жена я отблъсна. Въпреки това не ѝ беше лесно да гледа Хектор.

Той стана, свали туниката си, отиде в морето и се гмурна в сините вълни. Плуваше с дълги махове, които му се удаваха с лекота, и стигна почти до края на залива, а после се върна обратно на брега.

— Кажи ми, дали снощи ме е сгазило стадо крави? — чу зад себе си да пита Банокъл.

— Поне аз не съм забелязал — отвърна Калиадес.

— Опитвам се да намеря част от тялото си, която да не ме боли — измърмори приятелят му. Дясното му око бе ужасно подуто, а по двете му бузи се виждаха синини.

Пирия го изгледа.

— Може би краката ти — каза след малко. — Не те е удрял в краката.

Банокъл се ухили, а после примижа от болката.

— Права си. Краката ми са наред. — Той погледна към Калиадес. — Снощи се събудих и те видях да говориш с Левкон. И него ли го боли колкото мен?

— Не.

— Така си и знаех. Копеле! И за какво си говорехте?

— Той се съгласи да те обучава за Игрите.

— Ха! — изсумтя Банокъл. — Сякаш имам нужда да ме обучава мъж, когото съм надвил?

— Естествено, идиот такъв. Той е опитен борец и ти го знаеш. Победи го само с късмет и знаеш и това. Ако искаш да спечелиш богатство в Троя, тренировките с него ще са жизненоважни. Така че му обещах, че всяка вечер, когато слезем на брега, ще изпълняваш всичко, което ти каже.

— Сигурно няма да ми стане нищо от малко тренировка — съгласи се Банокъл. После хвърли поглед към Хектор, който тъкмо излизаше от водата. — Спомням си го много по-страшен — каза той. — Колко странно. Тук изглежда просто като голям дружелюбен моряк. Дори Левкон е по-зловещ. И по-голям. В Троя Хектор приличаше на гигант... на бог на войната.

Банокъл внезапно се наведе напред и заслони очи с ръка.

— Неприятности — каза той.

Пирия погледна към посоката, в която гледаше. Хектор точно бе сложил ленената си пола и стоеше гол до кръста, за да се подсуши с кърпа. Към него вървяха двадесетина моряци, водени от масивен мъж с червена брада, раздвоена по средата. Пирия разбра какво има предвид микенецът. Израженията на лицата на мъжете бяха твърди и решителни и всички се бяха струпали заедно като за лов, а не разходка по плажа.

— Това е Хакрос, родоският шампион — каза Калиадес. — Левкон ми каза за него снощи.

— В името на топките на Арес, наистина е голямо чудовище — каза Банокъл. — Хайде, не искам да изпусна това.

Тримата приятели тръгнаха по пясъка. Други също бяха видели групата и започнаха да се струпват наоколо с напрегнати погледи.

Едрият мъж с червената брада се спря пред Хектор и остана неподвижен с ръце на хълбоците, загледан в троянския принц. Другият мъж избърса златната си коса, без да му обръща внимание. Пирия видя как новодошлият почервява. После заговори с груб глас:

— Значи ти си могъщият Хектор. Ще участваш ли в сватбените си игри?

— Не — отвърна принцът и наметна кърпата около рамото си.

— Все едно. Сега, след като те видях, зная, че мога да ти строша черепа.

— Значи имам късмет — отвърна Хектор меко.

Пирия видя, че мъжа от Родос присвива очи.

— Аз съм Хакрос.

— Разбира се, че си — каза Хектор изморен. — Бъди сега добро момче, Хакрос, и си върви. Успя да впечатлиш приятелите си и ми каза името си.

— Ще си вървя, когато реша. Решил съм да изпитам легендата, троянецо.

— Това не би било мъдро — отвърна принцът. — На този плаж няма да спечелиш нито злато, нито слава.

Хакрос се обърна към другарите си.

— Виждате ли? Страхува се да се изправи пред мен.

Когато Хектор отговори, в гласа му нямаше гняв, но думите му се понесоха ясни и силни:

— Ти си глупак, Хакрос. Слабоумен и надут. Сега имаш два избора. Да си отидеш или да те отнесат.

За миг всички застинаха, а после борецът се хвърли срещу Хектор. Троянецът пристъпи напред, за да го посрещне, свали рамо и запрати гръмотевичен десен юмрук в челюстта на Хакрос. Чу се отвратително изпукване и другият извика, докато падаше. Успя да се изправи на крака, но го посрещна право ляво кроше, което разби

устните му, и удар отдолу, който разби носа му и го запрати в безсъзнание на пясъка.

— О, да — каза Банокъл. — Ето такъв си го спомням.

Около падналия шампион се събраха други моряци, но Хектор вече си тръгваше.

— Челюстта му е счупена — прозвуча нечий глас.

Левкон отиде до Банокъл и Калиадес.

— Ето това е истински боец — каза той. — Скоростта на тези удари беше нечовешка.

— Можеш ли да го победиш? — попита Калиадес.

Левкон поклати глава.

— Съмнявам се да има някой сред живите, който би могъл.

— Има един — каза Пирия, преди да успее да се спре.

— И кой би бил той? — попита Левкон.

— Шампионът на Тесалия. Ахил.

— А, чувал съм за него, но никога не съм го виждал да се бие. Как изглежда?

— По-едър е от Хектор, но също толкова бърз. Но той не би се опитал да разубеди някой да се бие. В мига, в който глупакът се изправи срещу него, Ахил щеше да го унищожи. Щеше да го остави мъртъв на пясъка.

— А той ще участва в Игрите — каза Левкон. — Мисълта не е обнадяваща. — Той се обърна към Банокъл и го потупа по рамото. — Добре, че ще тренираме заедно.

— Не се страхувай, Левкон — отвърна микенецът. — Ще те науча на всичко, което знам.

Пирия се отдръпна от мъжете и се загледа в морето. Някъде в далечината се намираше Златния град, а в него и Андромаха. Тя затвори очи и си представи лицето на любимата си, червеното злато в косата ѝ и прекрасните ѝ зелени очи.

— Скоро ще съм при теб, обич моя — прошепна тихо.

КНИГА ВТОРА

ВРАГ НА ТРОЯ

XII

ПРИЗРАЦИТЕ ОТ МИНАЛОТО

Небето над Троя бе натежало от дъждовни облаци и Андромаха виждаше мълнии в далечината на запад, предвещаващи лятна буря. Гръмотевица изтътна в хладния следобед и тя придърпа зеления си вълнен шал по-плътно около себе си, за да се предпази от режещия вятър, наречен от троянците Косата. Пръстите на краката ѝ бяха замръзнали в стегнатите кожени сандали и тя потропа няколко пъти с крака, за да ги сгрее.

В залива на Троя далеч под нея виждаше кораб, който бързо се приближаваше към града от север. Той бързаше, за да изпревари прииждащата буря, греблата му се движеха ритмично, а платното бе издуто от вятъра.

Мислите на Андромаха отлетяха обратно към собственото ѝ пътешествие с „Пенелопа“ миналата есен. Тогава сърцето ѝ бе натежало от тревоги, а бъдещето изглеждаше мрачно и заплашително. Струваше ѝ се невъзможно, че е изминала само една зима откак за последно видя Калиопа, откак двете заедно изпълняваха упокойните ритуали за душата на Минотавъра. Остров Тера сега принадлежеше на различна епоха, изчезнала като сън. Оттогава се бе случило толкова много. В този момент ѝ се прииска Калиопа да е с нея на голия хълм. Егоистична мисъл, осъзна тя на мига, защото Калиопа не бе подходяща за света на мъжете. Мястото ѝ беше на Тера, където бе щастлива и свободна. Мислите за приятелката ѝ сега я объркваша. За разлика от любимата си, Андромаха никога не бе мразила мъжете, нито бе копняла да се освободи от тях. Времето ѝ, прекарано с Калиопа, особено нощите, в които вкусуваха вино от устните си и галеха телата си, бяха прекрасни и ѝ носеха щастие. Но чувствата, които Хеликаон будеше в нея, я радваха не по-малко.

Ала сега емоциите ѝ бяха разкъсани. Андромаха въздъхна и се обърна към новопостроената гробница. Тя бе майсторски изработена и украсена с изображенията на смели войни и красиви девиси, а входът ѝ гледаше на запад, към земите на микенците. Около нея все още

нямаше трева и мраморът беше бял като лебедова перушина. В нея почиваха костите на Аргуриос и Лаодика, заспали вечния си сън заедно.

Андромаха усети позната болка в сърцето си — мъртвата тежест на вината в душата ѝ. Ако бе осъзнала навреме сериозността на раната на приятелката си, дали нямаше да може да я спаси? Задавала си бе този въпрос хиляди пъти. От мисълта вече ѝ се повдигаше — тя бе зъл демон, притаен в сенките на ума ѝ, който винаги я дебнеше, за да я нападне и измъчва. Но въпреки това всеки ден идваше до гробницата, за да нахрани демона отново.

Лаодика бе пронизана, когато предателите тракийци нападناха двореца. Андромаха я изнесе до измамната безопасност на покоите на царицата, докато Хеликаон и отряд от царските орли се бореха да отблъснат нападателите. Раната сякаш беше лека. Нямаше много кръв и Лаодика изглеждаше силна. По-късно, докато ужасната обсада се проточи, тя започна да се разсейва и да ѝ се доспива. Чак тогава Андромаха извика лечителя при нея. Копието бе проникнало дълбоко и раната се оказа смъртоносна.

Нежната Лаодика, обикновена и пухкава, бе открила истинската си любов в дните преди атаката. В онази ужасна нощ мечтите и надеждите ѝ умряха. Андромаха никога нямаше да забрави момента, в който любовникът ѝ дойде при нея. Могъщият Аргуриос, който бе удържал стълбите като титан, също умираше от стрела в гърдите, чийто връх почти бе достигнал сърцето му. Хеликаон и Андромаха му помогнаха да се изправи на крака и той отиде до леглото на Лаодика.

Андромаха не чу думите, които двамата си размениха, но видя как Аргуриос вади малко бяло перо от окървавената кесия на колана си и го поставя в ръката на принцесата. После покри дланта ѝ със своята. Тогава Лаодика му се усмихна с такава радост, че разби сърцето ѝ.

Толкова много красота и толкова много тъга в една-единствена нощ.

Цар Приам построи бялата гробница в знак на уважение към Аргуриос. Андромаха отново се зачуди на странното кълбо от противоречия, което представляваше владетелят на Троя. Похотлив мъж, понякога жесток, алчен и самовлюбен, той въпреки това издигна мраморен паметник на войн, който бе дошъл в града като негов враг, и

на дъщерята, която цял живот бе пренебрегвал. Сега в смъртта си те двамата бяха заедно, както никога нямаше да могат да бъдат приживе.

— Нека душите ви останат заедно завинаги — прошепна Андромаха и си тръгна.

Бързо прекоси защитния изкоп, който заобикаляше долния град, и започна да се катери по хълма към градските стени. След обсадата Приам бе ускорил работата по окопите. Въпреки че не бяха по-дълбоки от един човешки ръст, ширината им беше повече, отколкото можеше да прескочи кон, и щяха с лекота да спрат настъпление на конница към долния град. Можеха да бъдат прекосени само на три места чрез дървени мостове, които при нужда се подпалваха лесно.

Но истинската защита на Троя бяха Великите стени. Те се издигаха над нея, сиви в светлината на облачния ден, и изглеждаха непреодолими като планина. По дължината им имаше четири Велики порти — Скейската на юг, Дарданската на североизток, Източната и Западната, наречена Портата на тъгата, защото отвъд нея се намираше земята, където хората от града заравяха своите мъртви.

Андромаха мина през Скейската порта, пазена от Великата кула на Илион, и влезе в града. Въпреки времето, мрачното ѝ настроение се пооправи при вида на златния град с богато украсените му сгради и зелени дворове. Това бе нейният дом вече половин година и тя го обичаше и мразеше едновременно.

В този хладен следобед каменните улици гъмжаха от хора. Андромаха сви надясно, после се изкатери по дървените стъпала към южния парапет. Там се спря, защото на високо вятърът се усещаше по-силно. Той я блъскаше и развяваше дългата ѝ червена коса.

Погледна на юг, към зелените склонове на връх Ида, свещената планина, където се издигаше наблюдателницата на Зевс. Отвъд Ида, невидима отгук, лежеше Тива в полите на Плакос, където царуваше баща ѝ.

Андромаха достигна края на стените при големия североизточен бастион. Кулата бе по-широка и масивна от другите и гледаше към северните равнини и земите на хитите. Там се намираха конските пасбища и полетата с пшеница, които хранеха нарастващото население на Троя.

В този момент в поляните под града изграждаха редици от грубо сковани пейки около добре измерена, отъпкана и разделена с въжета

земя, където да се провеждат конните надбягвания в предстоящите Сватбени игри. Андромаха погледа замислено подготовките за известно време, а после се завъртя, за да види земята южно от бастиона, където други групи мъже още работеха по укреплението и рова около долния град. Не за пръв път тя се замисли колко е странно, че западните царе, поканени за Игрите, бяха същите тези войни, които този ров бе предвиден да държи на разстояние.

Светлината започваше да избледнява и Андромаха се насочи към двореца на Хектор.

Докато минаваше покрай Дома на змиите, храма на бога лечител Асклепий, оттам дотича млад мъж. Андромаха се усмихна, когато го позна.

— Ксандер, едва те познах. Толкова висок си станал. Мислех, че досега ще си се върнал в Кипър.

Младежът бе израснал с цяла длан от миналия път, когато го бе видяла. Гърдите и раменете му започваха да се разширяват и тя виждаше мъжа, в който щеше да се превърне. Но когато ѝ се усмихна, луничавото му лице все още бе това на детето, което бе срещнала по пътя към Троя.

— Макаон ме учи на лечителство. Много е трудно — призна той. — Каза ми, че господарят Хеликаон е бил ранен и ти се грижиш за него?

Усмивката на Андромаха се стопи.

— Раната не иска да зарасне, а треската не изчезва.

Момчето не изглеждаше притеснено от новините.

— Той е силен, Андромаха. Велик войн. Ще се оправи. Казват, че заедно е Аргуриос е убил стотина микенци. Подобен човек няма да остави една малка рана да го убие.

— Раната не е малка, Ксандер — каза тя, възпирайки надигналия се гняв. Момчето боготвореше Хеликаон, но не го бе виждало от нападението насам, не бе виждало стопената плът и костите, стърчащи от горещата от треската кожа. Смъртта му беше близо и когато дойдеше, нещо в Андромаха щеше да загине с него.

— Как е станало? — попита Ксандер. — Макаон каза, че е бил прободен от моряк от „Ксантос“. Това ми се струва невъзможно.

— Но е истина. Моряк на име Атал. Хеликаон го харесваше. И той стоял наблизо, когато обявил годеежа си с царица Халисия. После

внезапно скочил и забил нож в него.

— Атал го е пронизал! — Лицето на Ксандер посивя. — Атал им помогна да ме спасят в морето. И спаси живота на Хеликаон в битка.

— Нима светът на мъжете някога е имал смисъл? — сопна се Андромаха. Остротата на думите ѝ стресна младежа. Тя се пресегна и го притегли в топла прегръдка. — Радвам се да те видя, Ксандер. Това стопля сърцето ми.

Те постояха заедно в тишина за един кратък момент. После тя отстъпи.

— Пронизал го два пъти. Първо в гърдите, въпреки че ударът бил отблъснат от подсилената му риза. Тази рана се затвори добре. После обаче Атал забил кинжала под мишницата му. Острието стигнало надълбоко.

— Отровен ли е бил кинжалът? — попита Ксандер.

— Макаон казва, че не. Но кръвенето вътре не спира. Царица Халисия го прати в Троя с надеждата да го излекуваме.

— Мога ли да го видя?

— Ще трябва да се подготвиш. Ксандер. Сега той не е младият бог, когото помниш.

Тръгнаха заедно към двореца на Хектор и се качиха до една стая високо в източното крило на сградата. Тя беше просторна и светла, а прозорците ѝ гледаха към Улицата на бляскавите танцьори и казармите и конюшните на Хераклийския отряд. Макаон ѝ бе казал, че за оздравяването е хубаво да виждаш изгряващото слънце, а освен това вярваше, че звуците и миризмите на конете и шумът, вдиган от пристигащите и напускащи мястото войници, ще подейства стимулиращо на ранения.

На вратата ги посрещна едър чернобрад мъж, който се ухили широко, щом видя момчето.

— Ксандер!

Той се пресегна и сграбчи младежа в смазваща прегръдка. Ксандер почервения целия, но също се радваше на срещата.

— Гершом! Мислех си, че ще си на „Ксантос“.

Египтянинът поклати глава.

— Не, момче. Хеликаон има нужда от пазач, а и аз никога не съм обичал да гребам. Да го посетиш ли си дошъл? Той ще се радва да те види.

Леглото беше широко и покрито с бял лен. До него стоеше бременна млада жена, която работеше върху парче намачкана бродерия.

Хеликаон бе смъртно блед и спеше. Андромаха погледна Ксандер. И неговото лице беше преbledняло, когато видя истинското състояние на своя герой. По слабото лице на Хеликаон блестеше пот и затворените му очи бяха потънали в черепа, заобиколени от сенки. Из стаята се носеше миризма на загниваща плът.

Ксандер остана смълчан и Андромаха видя сълзи в очите му. Младата бременна жена гледаше младежа.

— Ксандер, това е Елена, принцеса от Спарта, която сега е жена на принц Парис — представи я Андромаха.

За миг момчето изглеждаше така, все едно не я бе чуло, а после пое дълбоко дъх и откъсна зора си от поваления мъж.

Елена се усмихна срамежливо. Тя бе обикновено момиче с руса коса и топли кафяви очи, а усмивката ѝ озари стаята на болния.

И тогава Хеликаон извика:

— Аргуриос, отдясно! Браво! Диос, дай друг меч!

Той се надигна в леглото, а болезнено слабата му ръка полетя към невидимите врагове. Гершом и Андромаха го притиснаха нежно назад и той незабавно заспа отново. Сенките под очите му се открояваха на фона на белите чаршафи.

Когато излязоха от стаята, Андромаха каза:

— Нощите са тежки, когато мъртвите обикалят около леглото му. Зидаптас и Аргуриос, и брат му Диомед. И други, чиито имена не зная.

Видя, че Ксандер я гледа с ококорени очи и съжали, че е говорила толкова открито.

— Изглеждаш изморена, господарке — каза той нежно и топлотата в гласа му почти я накара да заплаче.

Когато Ксандер си тръгна, изпратен от двореца от Гершом, Андромаха се върна в собствените си покои и се хвърли на леглото. Страхът се бе вкопчил в нея, а сухите ѝ очи гледаха невиждащи тавана.

Спомни си отново деня на плажа след обсадата. Това бе последния път, когато видя Хеликаон здрав и силен. Съгласиха се, че трябва да се разделят, че е редно Андромаха да остане и да се омъжи за Хектор, а той — да се върне в Дарданос и да поеме тежестта на управлението.

Тогава той ѝ каза: „Няма нищо на тази земя, което да искам повече от това да отплавам с теб, за да живеем заедно.“ И двамата знаеха, че това е невъзможно. Сега ѝ се искаше да бяха тръгнали в същия миг, да бяха хвърлили зова на дълга като прах по четирите вятъра и отплавали надалеч от тъгата на света.

Тя полежа известно време, после стана от леглото и се върна в стаята на болния. Елена се изправи, когато Андромаха влезе, и я прегърна за миг. Хеликаон спеше, а дишането му бе накъсано.

— Трябва да вървя — каза принцесата на Спарта. — Ще се върна утре.

Андромаха остана сама в стаята с Хеликаон. Седна до леглото и пое ръката му. Кожата му беше гореща и суха.

— Тук съм, Хеликаон — прошепна тя. — Андромаха е тук.

Гершом поздрави весело Ксандер на раздяла и загледа младежа, докато тичаше обратно към Дома на змиите. Чак тогава привидно доброто настроение се отдръпна от лицето му.

Хеликаон умираше.

Гершом вече изобщо не се съмняваше в това. Раната нямаше да зарасне и единствено последните остатъци от огромната издръжливост на мъжа го задържаха в света на живите.

Така че трябваше да стане тази нощ. Египтянинът остана за малко в сенките на портала на двореца. Евнухът Ктосис му бе дал насоки как да намери Пророка, но трябваше да мине през Египетския квартал в града.

— Ако те разпознаят, принце, никое място в града няма да е безопасно за теб — предупреди го Ктосис в Дардания. — А там има мнозина, които ще са те виждали в двореца на баща ти.

— Може да не се наложи — отвърна тогава Гершом. — В Троя имат велики лечители.

— Ако е така, по-добре остани в Дардания, където има по-малко египтяни — каза слабият търговец.

— Хеликаон ми е приятел. Ще пътувам с него. Този Пророк пустинник ли е?

— Да, жрец на Единствения. Суров човек. И също като за теб, фараонът е изрекъл смъртната му присъда.

— Срещал ли си го?

— Не — отвърна Ктосис. — Нито имам желание. — Той снижи глас. — Някога имал слуга, който го ядосал и за наказание Пророка го превърнал в прокажен. Трябва да знаеш, принце мой, че той мрази всички египетски благородници. Ако разбере кой си — а може би ще успее, защото има огромни сили, — ще те прокълне и ще умреш.

— Нужно е повече от проклятие, за да бъде убит — увери го Гершом.

Сега, докато стоеше в сенките, не беше толкова сигурен. Не се съмняваше, че повечето от историите на Ктосис за Пророка са били силно преувеличени, но въпреки това този човек със сигурност имаше някаква магия. И за да го достигне, Гершом трябваше да прекоси източния квартал, който гъмжеше с египетски търговци и посланици. Всеки, който го познаеше, щеше да пожелае наградата за главата му — собствената си тежест в злато.

Глупав риск заради един умиращ човек, прошепна гласът на разума.

— Не и ако смъртта му може да се предотврати — каза той на глас.

После вдигна качулката на тъмното си наметало над главата си и тръгна под лунната светлина. Прекоси Улицата на блестящите танцьори и се насочи надолу по дългия хълм към източния квартал. В далечината чуваше шума на чукове, докато работниците продължаваха да строят сградите, нужни за Игрите, на светлината на фенери. Не за пръв път Гершом се зачуди над странната природа на тези морски народи.

Всички врагове на Троя бяха поканени на сватбата. И докато бяха тук, щяха да бъдат защитавани от троянски войници, сякаш са приятели. Къде беше смисълът в това, зачуди се той? Враговете трябва да бъдат посичани, а костите им да се оставят да гният. Вместо това те щяха да доведат свитите си и да играят игри, да тичат и да хвърлят тежести, да се борят и състезават. А наградите, които за тези мъже бяха по-важни от всичко? Не богатствата от победата, златните пръстени или сребърните накити. Не богато украсените шлемове, майсторски изработените мечове или блестящите щитове.

Не, войните копнееха за малките венци от лаврови листа, донесени от дърветата под връх Олимп, които щяха да красят челата

на шампионите.

Бореха се за победа, понякога дори умираха, и всичко това заради няколко поувехнали листенца.

Гершом отклони мислите си от тази идиотщина и продължи.

За разлика от Горния град с неговите чудесни дворци, дворове и градини, Долният беше претъпкан, а вонята на урина и екскременти изпълваше въздуха. Улиците бяха тесни, много от сградите изглеждаха разнебитени и зле построени. Гершом не спря никъде. Няколко жени го спираха, за да му предлагат „услуги“, а също и няколко млади мъже с боядисани лица. Той не им обърна никакво внимание.

Накрая стигна до Улицата на бронза и сви надясно, за да намери тясното отклонение, което му бе описал Ктосис. Докато оглеждаше сградите, към него се приближи един едър мъж.

— Изгубил ли си се, страннико? — попита той.

— Не, не съм — отвърна Гершом. В същия миг видя как очите на мъжа трепват надясно и чу звуците от нечий тихи стъпки зад гърба си.

Неочаквано той се усмихна и напрежението му изчезна. Пристъпи бързо напред, сграбчи човека пред себе си и го завъртя на пътя на мъжа отзад. Двамата пишман обирджии се сблъскаха и паднаха тежко на земята, а после бързо се изправиха. Гершом ги изчака с ръце на хълбоците. Вторият държеше кинжал, но египтянинът не извади своя.

— Не сте особено опитни крадци — отбеляза той.

Мъжът с кинжала го изруга и се затича напред. Гершом отблъсна ръката с ножа и заби гръмотевичен ляв юмрук в челюстта на нападателя. Човекът се блъсна с главата напред в близката стена и се свлече на земята, откъдето не помръдна повече.

Първият мигаше на парцали под лунната светлина.

— Не изглеждаш въоръжен — каза Гершом. — Искаш ли да вземеш кинжала на приятеля си?

Обирджията облиза устни.

— Той мъртъв ли е? — попита след малко.

— Не зная и не ме интересува. Познаваш ли местността?

— Какво? Да, познавам я.

— Чух, че тук има уличка, където мога да намеря малък храм, посветен на Бога на пустините?

— Да. Не следващия завой, а по-следващия, надясно.

Мъжът на земята изстана и се опита да стане. После пак се отпусна безжизнен.

Гершом продължи. От много време насам не се бе чувствал толкова добре.

Уличката беше тъмна, но малко по-надолу от един прозорец блещукаше светлина от газена лампа. Той внимателно се запровира в тясното пространство и стигна до порта и малко дворче. Вътре петима мъже седяха на ниски каменни пейки. Погледнаха нагоре, когато той влезе. Носеха бледите широки роби на пустинните народи, каквито Гершом не беше виждал, откак бе напуснал Египет.

— Търся Пророка — каза той. Никой не му отговори. Той повтори думите си на езика на пустинята.

Сега му обърнаха внимание, но пак никой не му даде отговор.

— Имам приятел, който умира — продължи той. — Казаха ми, че Пророка е мъж с велика лечебна сила.

— В момента го няма — каза един млад човек с ястребово лице и сурово изражение. Тъмният му поглед беше студен и почти жесток. — А и да беше тук, защо му е да те вижда, принц Ахмоз?

Другите мъже станаха бързо и се разпръснаха в полукръг около него.

— Може би от любопитство — отвърна Гершом. — Кога ще се върне?

— Имах брат — каза първият мъж с треперещ глас. — Одраха го жив. И сестра, на която прерязаха гърлото, защото погледнала египетски принц в лицето. Отрязаха ръцете на баща ми, защото се е оплакал, че няма достатъчно слама да направи тухли.

— А аз имах куче, което падна в една дупка — отвърна Гершом. — Голям срам. Обичах го. Но не съм дошъл тук, за да слушам за мизерната история на живота ти или да скърбя с теб за лошия късмет на семейството ти. — Младежът се напегна и ръката му се пресегна към дръжката на извития кинжал на колана му. — А ако извадиш оръжие — добави египтянинът, — някой друг от бедния ти род ще разказва ужасната история за това как е приключил живота ти, с твоите топки овързани около врата.

Кинжалът проблесна в дланта на пустинника. Другарите му също извадиха оръжия. Гершом отстъпи и собственият му нож се появи в ръката му. Умът му бе хладен. Когато го нападнаха, щеше

първо да убие младежа, а после да се хвърли в средата на групата, режейки наляво и надясно. С малко късмет щеше да повали бързо поне трима от тях, а после да се затича към уличката.

И точно когато тялото на младия мъж се стегна за атака, из двора проехтя заповеден глас:

— Йешуа! Прибери оръжието! Всички отстъпете.

Гершом видя от малкия храм да излиза висок мъж. Светлината на лампите се отразяваше в гъстата му бяла брада.

— Но този човек е враг, велики — извика младежът. — Това е Ахмоз!

— Зная кой е, момче. Очаквах го. Влез, Ахмоз. Йешуа, донеси храна за госта ни.

Гершом прибра ножа си, но забеляза, че другите още държат оръжията в ръцете си.

— Да не би някой от вас да иска да бъде прокажен? — попита старецът със студен глас. Остриетата моментално изчезнаха, а мъжете се върнаха на каменните пейки. Гершом мина край тях. Когато приближи Пророка, видя, че въпреки бялата брада, мъжът не е чак толкова стар — може би в средата на четиридесетте. И той носеше дългата роба на пустинник. Ширината на раменете му показваше, че е човек с огромна сила. Беше висок колкото Гершом, а очите му под щръкналите сиви вежди бяха тъмни. В тях имаше блясък, който не подсказваше гостоприемство. В момента, в който погледите им се срещнаха, египтянинът разбра, че не е в безопасност, защото в тези черни очи имаше пламтяща омраза. Пророка му направи жест да влезе пред него. Гершом се усмихна.

— След теб, велики — каза той.

— Мъдро е да си предпазлив — отвърна мъжът, обърна се на пети и влезе в сградата. Помещението, в което се озоваха, беше кръгло и без никаква украса. Нямаше стаи или мозайки, само няколко стола и малък четвъртит олтар от обикновен камък с канали за оттичане на кръвта в ъглите. Вътре горяха няколко лампи, но светлината не беше силна.

Пророка отиде до една проста черга пред олтара и седна на нея с кръстосани крака. Гершом се настани срещу него. Никой от двамата не проговори. След малко влезе Йешуа и сложи паница изсушени смокини и печени с мед ядки между двамата. Пророка взе една шепа и

започна да яде. Гершом също бръкна в паницата, взе само една ядка и я изяде бързо.

— И така — заговори старецът. — Имаш умиращ приятел. Защо мислиш, че мога да му помогна?

— Един твой последовател ми каза, че си велик лечител.

— Говориш за Ктосис. Той прекара твърде дълго време в залите на твоя дядо. Умът му е пълен със суеверия. — Пророкът сви рамене. — Но е добър човек по свой си начин. Ти го спаси от Рамзес, ако правилно си спомням. Защо го направи?

— Трябва ли да има причини за всяко наше действие? — възрази Гершом. — Може би просто не съм искал да видя роб да губи живота си за толкова дребно провинение. А може би просто не съм харесвал Рамзес. Всъщност не зная. Винаги съм следвал капризите си.

— А царските стражи, които нападнаха една от жените ни? Ти ги уби. Пак заради каприз ли?

— Бях пиян. И не знаех, че е робиня.

— Иначе щеше да действаш различно?

— Може би.

Пророкът поклати глава.

— Не съм съгласен, Ахмоз.

— Сега се наричам Гершом.

Старецът се засмя.

— Колко подходящо. Избрал си дума, позната на пустинния народ, думата за странник. Мъж без дом, без място на този свят. Без племе и нация. Защо го направи?

— Не съм дошъл да отговарям на въпросите ти. Дойдох да моля за помощ.

— Да спася Хеликаон.

— Да. Дълга му живота си. Той ме извади от морето, където иначе щях да умра. Даде ми място сред последователите си.

— Не го ли намираш за странно, Гершом, че единствените две добри дела в живота ти са били в името на моя народ, а името, което си избрал, също идва от нас?

— Още въпроси? Това ли е цената, която трябва да платя за помощта ти?

— Не. Цената, която ще поискам, ще е висока.

— Имам малко пари.

— Не ме вълнуват злато или дрънкулки.

— Какво тогава?

— Един ден ще те повикам и ти ще дойдеш при мен, където и да се намирам. После ще изпълняваш волята ми една година.

— Ще бъда твой роб?

Отговорът на Пророка беше тих и Гершом чу лека нотка на презрение в него:

— Твърде висока цена ли искам, принц Ахмоз?

Гершом преглътна. Гордостта му се надигна, подтиквайки го да изкрещи, че да, цената е твърде висока. Той беше принц на Египет и не робуваше никому. Но не проговори. Остана смълчан, като едва дишаше от напрежение.

— Съгласен съм — каза накрая.

— Добре. И не се бой. Няма да бъдеш ничий роб. А и времето да те извикам още не е дошло.

Пророкът изяде още няколко ядки. Гершом задиша по-леко. Поне нямаше да е роб.

— Наистина ли можеше да превърнеш онези хора отвън в прокажени? — попита той.

— Те вярват, че мога. Възможно е да са прави.

— Ктосис ми каза, че някога си излекувал хитски принц от проказа.

— Някои казват, че съм — отвърна Пророка. — Хитският принц сигурно е сред тях. Дойде при мен с бяла, люспеста кожа, а цялото му тяло бе покрито с гнойни циреи. Когато напусна, кожата му беше розова и небелязана.

— Значи наистина си го излекувал?

— Не. Наредих му да се къпе седем дни в река Йордан.

— Значи казваш, че твоят бог го е излекувал след седем дни?

— Моят бог е създал реката, така че предполагам може да се каже и така. — Пророка се наведе напред. — Има много кожни болести, Гершом, и много лекарства за тях. Лятно време Йордан вони. Водата и калта в нея миришат отвратително. Но там сред вонята има и нещо добро. Семейството ми отдавна знае, че много заболявания на кожата се лекуват, като търкаш тялото с кал от реката. Хитският принц нямаше проказа. Просто заболяване на кожата, което калта и водата измиха от него.

— Значи не е било чудо — каза Гершом, неспособен да скрие разочарованието в гласа си.

Старецът се усмихна студено.

— Открил съм, че чудесата обикновено са просто събития, случващи се тогава, когато са нужни. Човек, който умира от жажда в пустинята, вижда пчела, летяща край него. Решава, че Йехова я е пратил и я следва... за да стигне до блестящ басейн, пълен със студена чиста вода. Това чудо ли е?

— Звучи ми като такова — отвърна Гершом.

— А един пустинник ще ти каже, че пчелите никога не летят далеч от водата. Разбира се това води до въпроса „Кой е пратил пчелата?“. Твоят приятел обаче не умира от жажда. Бил е пронизан.

— Да, два пъти. Втората рана е загнила дълбоко в тялото.

— Мога да премахна загниването, но ще трябва да ми имаш огромно доверие. Защото онова, което правя, ще ти се струва като лудост. Вярваш ли ми?

Гершом впи поглед в тъмните очи на Пророка.

— Аз съм добър в преценката си за хората — каза той. — Вярвам ти.

— Тогава ще дойда с теб днес и ще започнем лечението.

— Ще вземеш ли лекарства и отвари?

— Не, Гершом. Ще взема нещо, което се храни с гнилоч и болест. Ще взема личинки.

XIII

ЛЕЧЕБНИТЕ ЧЕРВЕИ

Малката лампа припламна за последно и изгасна, но Андромаха изобщо не забеляза. Тя седеше на ръба на леглото и държеше ръката на Хеликаон, загледана в призрачно бледото му лице, докато лунната светлина проблясваше през прозореца.

Тази нощ нямаше трескави сънища или викове към изгубени любими хора.

Андромаха усещаше, че краят приближава. В нея бушуваше гняв без цел и посока. Презираше се заради това чувство на пълна безпомощност. През целия си живот беше вярвала в силата на действието, бе вярвала, че само тя ще определя съдбата си и съдбата на онези, които обича. Когато Аргуриос бе нападат от убийци и не можеше да възстанови силата си, тя го убеди да плува с нея в морето, защото вярваше, че това ще му помогне. И то наистина му помогна. Навремето в Тива, когато малкият Салос се разболя и лежа в безсъзнание много дни, тя стоя до леглото му, говореше му и го викаше нежно при себе си. Той се събуди и ѝ се усмихна. В миналото тя винаги бе намирала начини да накара събитията да ѝ се подчиняват.

Но после дойде смъртта на Лаодика. Това отвори пукнатина в крепостта на нейната увереност. Сега стените бяха пробити и тя видя, че онова, което лежи зад тях, не е увереност, а суета.

Нощта беше хладна, но по красивото лице на Хеликаон бе избила пот. Такова невероятно лице, помисли си тя и се пресегна да погали горящата му буза.

Бяха споделили само една целувка в онази нощ, когато светът се окъпа в кръв и врагът бе толкова близо. Една целувка. Едно изразяване на любовта им. Една надежда, че ако оцелеят ще бъдат заедно. Нощ на пълна победа и ужасяващ погром.

Хектор, за когото мислеха, че е мъртъв, се върна, облян в слава. Хектор! Как ѝ се искаше да може да го мрази заради мъката, която ѝ беше донесъл. Но не можеше. Защото не Хектор ѝ бе наредил да

изостави остров Тера, не Хектор я беше поискал за жена вместо сестра й Палесте.

Баща ѝ се бе спогодил с цар Приам в замяна на договори и злато, беше продал Андромаха като крава за разплод в троянското царско семейство.

През прозореца зашептя лек бриз и Хеликаон изстена тихо. Очите му се отвориха. Яркосиният им цвят изглеждаше сребристосив на лунната светлина.

— Андромаха — прошепна той. Тя стисна ръката му.

— Тук съм.

— Значи... не е... сън.

— Не, не е сън.

Тя напълни чаша с вода и я поднесе към устните му, а той отпи малко. После отново затвори очи.

— Хеликаон — прошепна тя. — Чуваш ли ме?

Не последва отговор. Той отново спеше, отдалечавайки се от нея, приближавайки се към Тъмния път. Тя почувства как мускулите на стомаха ѝ се стягат.

— Спомняш ли си плажа на Залива на сините сови? — попита го тя. — Където се срещнахме за първи път. Тогава те видях под лунната светлина и нещо в мен веднага разбра, че ще станеш част от живота ми. Одисей ме отведе до един гадател. Името му беше Аклид. Той ми каза... каза ми... — започна да плаче и гласът ѝ се разтрепери. — Че ще позная любов, силна и бурна като Великата зеленина. Подиграх му се и го попитах за кого да се оглеждам. Той каза: „за мъж с един сандал“. После двамата с Одисей излязохме от палатката и малко встрани видях един прост войник. Сандалът му се скъса и той го изрита. Тогава се засмях и попитах Одисей дали не трябва да повикам войника, любовта на живота ми. Искане ми се да го бях сторила, Хеликаон, защото това си бил ти, преобразен, за да измамиш убийците. Ако тогава те бях повикала... ако се беше обърнал към мен...

Тя сведе глава и замлъкна.

След малко чу звуци в коридора отвън и бързо избърса очи с ръкава на зелената си рокля.

Вратата се отвори и Гершом влезе вътре, а после направи път и в стаята се появи непознат. Мъжът беше едър и висок, и носеше дълга

свободна роба. Андромаха стана от леглото и погледна новодошлия. Имаше свирепи очи, скрити под гъсти вежди.

— Това е лечител — каза Гершом. — Помолих го да дойде.

— Повече приличаш на войн — отбеляза Андромаха.

— Аз съм и такъв — отговори ѝ мъжът с дълбок глас. После я подмина и се наведе над Хеликаон. Свали чаршафа от гърдите му, за да погледне откритата рана, и нареди:

— Донеси светлина.

Гершом излезе от стаята и се върна с две лампи, които постави до леглото. Брадатият лечител коленичи и повдигна ръката на Хеликаон, за да разкрие по-добре раната. После я подуши.

— Много е зле — каза веднага и положи ръка на челото на поваления мъж. — По-зле е, отколкото се опасявах.

Извади от чантата си малко глинено гърне, покрито с марля, а после и тънка дървена лъжица. На мъждукащата светлина Андромаха видя как внимателно намаза раната с нещо, което приличаше на бяла помада. Примигна и се взря по-внимателно. Помадата се движеше!

— Какво правиш? — изкрещя тя и се хвърли към мъжа. Гершом я сграбчи и я изтласка назад.

— Трябва да му се довериш! — каза той.

— Но това са личинки!

— Да, личинки са — каза старецът до леглото. — И са единственият му шанс да оцелее. Макар че може и да е твърде късно.

— Да не би и двамата да сте се побъркали? — извика Андромаха, докато се бореше с хватката на Гершом. — Това са мръсни твари.

— Ти си Андромаха — каза лечителят без следа от емоция в гласа. — Дъщеря на Ектион, царя на Тива в полите на Плакос. Чувал съм за теб, момиче. Жрица на Минотавъра, обещана на Хектор. В Троя се носят истории за смелостта ти. Спасила си живота на царя от убиец. Взела си лък и си се била срещу микенците, когато нападнали двореца на Приам. Помогнала си на война Аргуриос да се излекува. — Докато говореше, продължаваше да маже малките бели червеи върху раната. После я покри с марля. — Ти си свирепа и горда. Но също така си млада и не знаеш всичко, което има да се знае.

— А ти знаеш? — извика Андромаха.

— Слушай! — каза остро лечителят. — Личинките ще изядат разлагащата се плът и заедно с нея ще погълнат болестта. Права си, те

са мръсни твари. Хранят се с мръсотия — с мръсотията, която го убива. Пусни я, Гершом.

Андромаха почувства нежеланието у едрия мъж, но хватката му се отпусна и тя се изтръгна от него.

— Защо трябва да ти вярвам? — попита тя.

— Не ме интересува дали ще ми вярваш — отвърна той спокойно. — Живял съм дълго на този свят и съм виждал слава и чест. Ставал съм свидетел на доброта у зли хора и на мрака, скрит в сърцата на добрите. Не съм тук да те убеждавам, жено. Единственото, което има значение за теб, е че за мен оцеляването на Хеликаон не е важно. Неговият свят не се докосва до моя. Поради тази причина обаче нямам интерес и от смъртта му. Тук съм, защото Гершом дойде при мен. Когато си тръгна, можеш или да се довериш на мъдростта ми, или да почистиш личинките от раната. Не ме е грижа.

В последвалата тишина тя се загледа в широкото свирепо лице на лечителя, а след това се обърна към умиращия на леглото.

— И той ще се оправи, ако оставя червеите?

— Не мога да съм сигурен. Много е слаб. Личинките трябваше да се поставят още когато плътта е започнала да загнива. Гершом обаче ми казва, че той е смел мъж, решителен и твърд. Подобен човек не умира лесно.

— Колко дълго трябва да... се хранят от него?

— Три дни. Тогава личинките ще надебелеят, може би ще станат десетократно по-големи от сега. Ще ги махна и може би ще добавя още. Междувременно някой трябва да стои с него през цялото време. Винаги, щом се събуди, трябва да пие вода, смесена с мед. Колкото е в състояние да поеме. — Той метна чантата на рамото си, стана и погледна Гершом. — Ще се върна.

После, без да пророни и дума, напусна стаята и Андромаха остана смълчана, докато стъпките му не заглъхнаха в мрака. Гершом отиде до леглото и положи нежно ръка на рамото на Хеликаон.

— Бори се, приятелю — каза той меко.

Хеликаон въздъхна накъсано и очите му се отвориха. Андромаха незабавно отиде до него.

— Имаше ли... някой... тук?

— Да, лечител — отвърна Гершом. — Сега си почивай. Пази силите си.

— Толкова... много сънища.

Андромаха напълни една сребърна чаша с вода. Египтянинът вдигна главата на Хеликаон и той отпи малко. После отново заспа. През останалата част от нощта Андромаха подремна малко. Събуди се, когато пристигна Елена с кана в ръце.

— Гершом каза да смеси мед с водата — каза тя и я постави до леглото.

Андромаха стана и се протегна, а после отиде до широкия балкон над Улицата на блестящите танцьори. Елена се присъедини към нея.

— Казват, че с всеки изминал ден идват все повече посетители — каза тя. — Царе и принцове, които ще празнуват сватбата ти. Заливът е пълен с кораби. Парис твърди, че много от благородниците не са доволни, че са били накарани да напуснат дворците си, за да направят място на чужденците.

— Те не са тук да празнуват каквото и да било — каза Андромаха. — Дошли са заради златните дарове на Приам или за да спечелят богатство на Игрите. Сватбата ми изобщо не ги интересува. Много от тях са просто бандити, които са заграбили земи и са се нарекли царе.

— Точно като Агамемнон — каза Елена тъжно. — Той открадна Спарта и обяви брат си за цар.

Андромаха обгърна рамото на младата жена.

— Съжалявам, Елена, не мислех какво говоря.

— О, не се извинявай, Андромаха. Моят дядо е заграбил Спарта с щурм и е поробил всички там. Баща ми просто се би и умря, за да задържи откраднатото от неговия баща. Глупаво. Мислеше си, че може да се разбере с Агамемнон и микенците. Но агнето не се разбира с лъва. Баща ми даде сестра ми на царя на Микена и го обяви за свой син. После ме предложи на брат му Менелай. И всичко това за нищо. Агамемнон взима всичко, което иска. Той искаше Спарта. — Елена сви рамене и се усмихна тъжно. — Така че сега Менелай седи на трона, а костите на баща ми гният в някое поле.

— Може би Менелай също ще бъде свален — отбеляза Андромаха.

— Съмнявам се. Татко нямаше синове или наследници. Ще се разразят няколко бунта, но въпреки че спартанците са горд народ,

просто не са достатъчно, за да надвият Микена.

Андромаха вдигна глава към небето и се наслади на топлината на слънцето по лицето си.

— Поне баща ти е бил достатъчно мъдър да те изпрати в Троя — каза тя. — Тук си в безопасност.

— Така казват Парис, Антифон и Хектор. Но Андромаха, аз съм виждала армията на Микена в поход. Никое място не е в безопасност от амбицията на Агамемнон. Парис казва, че Агамемнон се е опитал да създаде коалиция на западните царе, за да поведе нападение над Троя.

— И се е провалил. Царете знаят, че подобна експедиция ще е катастрофална за тях.

Елена не изглеждаше убедена.

— Баща ми каза същото. Микенците нямало да тръгнат срещу Спарта.

— Троя не е Спарта — отбеляза Андромаха. — Ние сме на другия край на морето, имаме могъщи кули и стени. Имаме Хектор и Троянския кон. Всички около нас са ни съюзници, а отвъд тях се простира Хитската империя. Тя няма да допусне Троя да падне.

— Не си виждала Агамемнон — каза Елена. — Отидох в Залата на лъва, когато той се ожени за сестра ми Клитемнестра. Бях близо до него. Чух го как говори. А в един момент се обърна към мен и ме погледна в очите. Не каза нищо, но очите му ме ужасиха. В тях няма нищо, Андромаха. Нито радост, нито омраза. Нищо. Всички съкровища на света не биха могли да запълнят празнотата, която видях там.

На третия ден лечителят дойде отново. Андромаха и Гершом го заведоха в стаята на болния. Цветът на Хеликаон се бе подобрил, въпреки че още го тресеше. Андромаха гледаше как пустинникът сваля марлята. Доповръща ѝ се, когато видя как маха дебелите гърчеци се личинки и ги пуска в празно гърне. Бяха издути и меки. Раната обаче, макар и все така отворена, изглеждаше по-чиста и не толкова възпалена.

— Трябва ли да добавиш още? — попита тя.

Пророкът се наведе напред и подуши тялото.

— Все още има развала — каза той. — Още три дни.

И с тези думи извади второ гърне и отново постави малки личинки в раната, покривайки ги с нова марля.

Дните минаваха бавно. Съзнанието на Хеликаон се проясняваше по-често, а веднъж дори успя да изяде паница месен бульон и малко хляб. Нощите си останаха тежки. Той плачеше в трескавите си сънища и викаше приятеля си Вола или убития си брат Диомед.

По времето, когато лечителят се върна за втори път, Андромаха бе много изтощена. Сега раната почти се беше затворила и той я почисти и обяви, че е готова за зашиване.

— Всички червеи ли извади? — попита го тя. — Ами ако вътре има още?

— Ще умрат.

— Няма ли да станат на мухи и да започнат да се хранят от него?

— Не. Мухите са живи създания и трябва да дишат. Когато раната се затвори, личинките, останали вътре, ще се задушат.

Той взе извита игла и тъмна нишка и започна да зашива раната. Докато работеше, я попита за будните мигове на Хеликаон и какво е говорил през тях. Слушаше я напрегнато и не изглеждаше щастлив от отговорите ѝ.

— От какво се боиш? — попита го тя накрая.

Той погледна към спящия.

— Сега е малко по-силен и тялото му се бори. Но умът му ме притеснява. Той не се бори. Сякаш духът му е решил, че не иска да живее. Предал се е. Разкажи ми за нападението.

— Не зная много за него — каза Андромаха и се обърна към Гершом. — Ти там ли беше?

— Да, бях. Той идваше откъм скалната пътека с царица Халисия. Тя блестеше от радост и го държеше за ръката. Когато се приближиха към тълпата, Атал пристъпи напред, за да ги посрещне. Хеликаон го посрещна с усмивка и тогава — преди някой от нас да успее да реагира — той извади кинжала си и ги наръга. Докато Хеликаон падаше, аз и още неколцина съборихме Атал на земята. Някой го прониза в гърдите. Скоро след това той умря. Няма повече.

— Не — каза Пророка. — Има още нещо.

— Аз зная само това — отвърна Гершом.

— Атал бързо ли умря или все пак успяхте да разберете защо е пронизал приятеля си?

— Хеликаон отиде до него. Коленичи над Атал. Убиецът почти бе умрял. Хеликаон го попита нещо, а после се наведе още по-ниско. Атал му отговори, но не чух какво.

— Хеликаон как прие чувото?

— Трудно ми е да кажа. Беше ранен, макар и тогава да не мислехме, че е толкова сериозно. Лицето му побеля и той се отдръпна от умиращия. После се изправи и поклати глава, сякаш не можеше да повярва. След това се препъна и всички видяхме колко много кръв губи. Чак тогава извикахме лечителя.

— И не е говорил за онова, което е научил?

— Не и с мен. Значи мислиш, че е важно?

— Така изглежда — отговори Пророка.

— Какво можем да сторим? — попита Андромаха.

— Бдете над него, както досега. Нека чува смях, песни и музика. Когато укрепне, доведете жена до леглото му или млад мъж, ако предпочита. Нека някой полежи гол до него. Да гали кожата му. Всичко, което би му напомнило радостите на живота.

Той приключи с шиенето на раната и се изправи.

— Утре потеглям на юг. Не мога да направя нищо повече за него. — Той се обърна към Гершом. — Помни обещанието си. Аз няма да го забравя.

— Ще дойда, когато ме извикаш. Държа на думата си. Андромаха се загледа в двамата мъже и почувства, че този момент крие значение, което не разбира. Тогава осъзна, че те са много подобни на външен вид — с едра конструкция, дълбоки очи и сурови черти. Можеха да са баща и син.

Пророкът я погледна.

— В пустинята животът е суров и опасен. Мъжете копнеят за силни жени, които да вървят редом с тях, горди и безстрашни. Ти би се справила добре там.

С тези думи той излезе от стаята.

— Мисля, че те хареса — отбеляза Гершом.

— Какво имаше предвид с това обещание?

— Нищо специално — отговори той.

По-късно същия ден лечителят Макаон дойде в двореца. Той беше прегърбен млад мъж с оредяваща тъмна коса и постоянно

тревожно излъчване. Андромаха го поздрави топло и го поведе към стаята на болния.

— Още ли се е вкопчил в живота? — попита той.

— Нещо повече — отговори тя. — Раната е чиста и затворена.

Макаон я изгледа със съмнение, но я последва до стаята, където да се убеди с очите си. Андромаха видя удивлението му.

— Това е невъзможно — каза той. — Раната беше загнила и не можеше да се излекува.

Тя му разказа за Пророка и личинките. Той я зяпаше с неверие, докато му описваше процеса.

— Има късмет, че такава гнусна небивалица не го е убила — каза накрая. — Трябва да има друга причина. Ял ли е нещо? Давали ли сте му отвари, за които не съм разбрал?

Андромаха го изгледа изпитателно.

— Нищо, което да не е поемал и преди. Не те разбирам, Макаон. Твоите собствени очи виждат ефективността на лечението. Защо тогава се съмняваш в него?

Лечителят я изгледа съжалително.

— Личинките са създания на мръсотията. Разбирам как някакъв варварин от пустинята може да вярва в тях, но ти си интелигентна жена. Предполагам, че умората е помътнила сетивата ти.

Андромаха почувства надигащия се студен гняв.

— О, Макаон, не очаквах ти да подсилиш вярата ми в глупостта на мъжете. Мислех те за различен... по-мъдър. Сега имам въпрос към теб. Има много лекарства за болести. Колко от тях си открил ти? Кой цял си създал ти през своя живот като лечител?

— Изучавал съм всички велики трудове... — започна той, но тя го прекъсна.

— Не чуждите дела, Макаон. Кажи ми лекарствата, които ти си създал. — Младият лечител замълча, а изражението му стана напрегнато. — И това си струва да се обмисли — добави тя с унищожителен тон. — Нямаше отвари, Макаон, нито тайни еликсири. Просто човек, който дойде и обясни, че личинките се хранят с изгнила плът. Не му повярвах, но открих, че е истина. Той имаше лечение, което не е записано в древните ти свитъци.

Лицето на Макаон потъмня и той се изправи на крака.

— Хеликаон е галеник на боговете — каза накрая. — Това е чудо. Ще благодаря на Асклепий и на богинята Атина. Донесох отвари, които ще оставя тук.

Гершом се отдръпна от прага, за да го пусне да излезе. После погледна Андрوماха и се усмихна.

— Беше твърде сурова. Той е добър човек и работи неуморно за болните.

— Зная. Но е арогантен. Колцина ранени хора ще умрат в ръцете му заради това?

— Трябва да си починеш малко — каза той. — Аз ще остана с него. Иди да поспиш. Ще се почувстваш по-добре.

Андрوماха знаеше, че е прав. Почти се олюляваше от изтощение. Когато достигна покоите си, младата слугиня я попита дали иска гореща вода за баня. Тя поклати глава.

— Трябва ми сън — каза и освободи момичето. После влезе в спалнята си, хвърли дрехите и се просна на широкото легло. От прозореца появя студен вятър и тя придърпа завивките върху тялото си.

Но сънят не идваше. В ума ѝ се въртяха образи: Хеликаон на плажа на Залива на сините сови, млад и красив; Калиопа, която се смееше и танцуваше под лунната светлина. През целия ѝ живот хората бяха говорили за чудото на любовта, за радостта и силата, които дава, за музиката и страстта. Тогава тя смяташе, че любовта е абсолютна — непроменима и солидна като мраморна статуя. Ала това не бе така. Андрوماха беше обичала Калиопа и се радваше на компанията ѝ, на топлотата на кожата ѝ, на мекотата на целувките ѝ. Обичаше и Хеликаон, копнееше да е с него, сърцето ѝ биеше по-бързо дори докато седеше до леглото и държеше дланта му. Това я объркваше.

Певците пееха за единствената велика любов, събирането на две души в невероятно и уникално цяло. Гадателят на плажа на Залива на сините сови ѝ каза за три такива чувства — едно буреносно като Великата зеленина, едно стабилно и неотменимо като дъб и едно ярко като луната. Хеликаон беше първата ѝ любов, защото беше мъжът с един сандал. Когато го попита за другите, гадателят ѝ каза, че дъбът ще израсте за нея от мръсотията на прасетата, а луната ще изгрее в кръв и болка.

Нито едно от тях не бе Калиопа.

Но аз наистина я обичам, помисли Андрوماха. Зная, че е така.

Мислите ѝ се понесоха към остров Тера и великия Храм на Коня и тя се озова там. Беше почти обяд и жриците подготвяха виното за Минотавъра. Дванадесет жени щяха да идат до треперещата скала. Щяха да пеят и да мълвят обредни слова, а после да излеят виното в съскащата пукнатина, докато се опитват да не вдишват вонящите изпарения, които се издигаха изпод земята.

Горещият дъх на Минотавъра.

Калиопа може би беше с тях. Последния път, когато Андромаха участваше в ритуала, приятелката ѝ ѝ намигна и Върховната жрица я сгълча.

Сега, сама в леглото си, Андромаха затвори очи.

— Искане ми се да си тук — прошепна тя, мислейки за Калиопа. После обаче лицето на любимата ѝ се разми и в ума ѝ отново изникнаха ярките сини очи на Хеликаон.

За Хеликаон светът, който познаваше, вече не съществуваше. Той се носеше като привидение през хаотичната плетеница на сънищата. Понякога лежеше на широко легло до магически прозорец, който примигваше между слънцето и луната за миг. Друг път стоеше на палубата на „Ксантос“, докато корабът плаваше по Великата зеленина, или на скалите в Дарданос, наблюдавайки флотилия горящи галери, от които се носеха писъците на моряци, които звучаха като виковете на демонични чайки. Образите се сменяха и трептяха. Само болката беше постоянна, макар и да не можеше да се сравнява с агонията от виденията.

Малкият му брат Диомед, който си играе щастливо под слънцето. Хеликаон чу щастливия смях на момчето... а после видя, че туниката му се е подпалила. Извика, за да го предупреди, но детето продължи да си играе, докато пламъците го поглъщаха. Хеликаон се опита да го достигне, но крайниците му бяха като оловни и всяка стъпка напред само уголемяваше разстоянието помежду им. Кожата на Диомед започна да почернява и той чак тогава се обърна към брат си.

— Помогни ми! — извика момчето. Но Хеликаон не можеше да стори нищо, освен да гледа.

После отново беше на „Ксантос“ и стоеше до стария си другар Вола. Слънцето светеше ярко и духаше свеж бриз. Вола се обърна към него и той видя струйка кръв, която обрамчваше врата му като тънка

огърлица. Хеликаон се пресегна да докосне раната... и главата остана в ръцете му.

Отвори очи и отново се озова в широкото легло, а луната грееше през прозореца. Чу движение и видя лицето на Андромаха над себе си. Ръката ѝ бе хладна върху лицето му.

— Върни се при нас, Хеликаон — прошепна тя.

Молбата го обърка. Откъде трябваше да се върне и къде? Вече беше навсякъде. Плаваше из Великата зеленина, вървеше из Седемте хълма с Одисей и Биас, а едрият мъж се оплакваше от комарите, които се носеха над блатата. Стоеше на стената на Троя и гледаше към озареното от залеза море, яздеше с Хектор срещу аморитите. Всички събития от живота му се разиграваха отново и отново, от детските му страхове и самоубийството на майка му до трагедиите от зрелия му живот и смъртта на онези, които обичаше.

Сега слънцето отново светеше и той слизаше със златокосата Халисия към двореца. Тя щеше да стане негова жена и той знаеше, че е щастлива. Предната година микенците бяха убили детето ѝ и я бяха изнасилили, а после я оставиха, мислейки я за мъртва. Оттогава животът ѝ бе изпълнен с тъга и страх. Сега той щеше да я пази... въпреки че не можеше да я обича. Почувства топлината на дланта ѝ в своята. Хватката ѝ беше здрава, сякаш се боеше, че може да се отдръпне от нея. Когато се приближиха към тълпата, той видя, че Атал тръгва напред. Мъжът се затича с нож в ръката. Хеликаон инстинктивно се опита да парира удара, но Халисия, в изненадата си от внезапното му движение, го стисна още по-здраво. Ножът се заби в гърдите му. Той се отскубна от хватката на царицата и вдигна ръка. Острието се заби под мишницата му. После около него се струпаха мъже, които събориха Атал на земята. Хеликаон видя, че един от стражите забива ножа си в корема на нападателя и пробива дробовете. Той се надигна, проби си път през плетеницата от тела и падна на колене до убиеца.

— Защо? — попита.

— Аз съм... Карпофорус — отвърна Атал. — Това е... мой свещен... дълг.

— Ти уби баща ми!

— Да.

— Кой те нае за това?

И когато убиецът прошепна името, Хеликаон извика и сцената потъмня. Нечия ръка галеше лицето му и той отново отвори очи. Луната обливаше тъмната рамка на прозореца в светлина и той видя облаци в нощното небе.

— Трябва да живееш, Хеликаон — каза му видението, което приличаше на Андромаха.

— Защо? — попита той изморено.

После отново се биеше на стълбите редом с Аргуриос. Беше толкова изморен, а микенците не спираха да идват срещу тях. Нечия ръка го докосна и един глас каза:

— Ела с мен, Златни.

— Трябва да се бия — извика той, докато забиваше меча си във врата на един войник.

— Битката вече е спечелена — каза гласът на Аргуриос. — Ела с мен.

Светът се завъртя и Хеликаон се озова до великия войн, който гледаше надолу. Той също се завъртя и видя самия себе си, покрит в кръв. После гнусният Коланос опъна лъка си. И Хеликаон разбра, че стрелата с насочена към Аргуриос, разбра, че ще го прониже през разбития нагръдник.

— Не! — извика той. — Аргуриос, внимавай!

— Аз съм тук — каза Аргуриос до него. — Стрелата вече е минало. Виждаш ли? — Хеликаон го погледна и видя дръжката, забита в гърдите му. — Не можеш да промениш станалото. Времето ми беше дошло. Ела с мен.

Озоваха се наскре красотата на есенен залез. Намираха се в градина, откъдето виждаха как последната светлина на умиращото слънце избледнява на запад. Аргуриос бе облечен в проста бяла туника, а лицето му бе загоряло. Нямаха ги следите от прекарания в битки живот, нито дълбоките бръчки и кръговете под очите.

— Върни се в света, Хеликаон. Живей — каза той.

— Не зная как — отвърна Хеликаон.

— Нито пък аз... освен в последните дни на живота си. Ние сме малки пламъчета, приятелю, и блещукаме сами в огромния мрак за по-малко от миг. Когато се борим за богатство, слава и чест, това е безсмислено. Народите, за които се бием, един ден ще изчезнат. Дори

планините, които сега гледаме, ще станат на прах. За да живеем истински, трябва да копнеем за онова, което не умира.

— Всичко умира — отвърна Хеликаон с тъга.

— Не всичко — каза Аргуриос.

Един слънчев лъч озари бялата каменна пейка в края на градината. Хеликаон видя, че на нея седи жена, която също гледа залеза. Тя се извърна към него и се усмихна. Беше Лаодика. Аргуриос го остави, отиде при нея и я целуна. После двамата седнаха заедно на пейката, вплели ръце, докато светлината изчезваше. Хеликаон се чувстваше изгубен и сам. Микенецът отново се обърна към него.

— Върни се — каза той. — Тя те чака!

Картината изчезна и той отвори очи. Сега лежеше и виждаше омагьосания прозорец отдясно, през който блестяха нощните звезди.

— Върни се при нас, обич моя — прошепна видението на Андромаха.

Хеликаон почувства топлотата на нечие голо тяло до себе си, ръката ѝ върху гърдите му и крака ѝ, допрян в неговия.

— Андромаха? — прошепна немощно. Нямаше значение, че е само привидение. Луната светеше ярко и той виждаше лицето ѝ и красивите ѝ зелени очи, взрени в неговите.

— Да, аз съм — каза тя.

Устните ѝ докоснаха неговите и сърцето му ускори ход. Ръката ѝ се спусна надолу по корема му и той изстена, а възбудата скова слабините му. Устните ѝ се разтвориха и целувката стана по-страстна. Болката в раната му избледня. Това беше нов сън! Част от съзнанието му очакваше тя да избухне в пламъци или сцената да добие ужасяващ оттенък по някакъв друг начин. Но това не стана. Топлината в него нарасна, а сърцето му биеше лудешки. Здравата му ръка я прегърна и я вдигна върху себе си. Бедрата ѝ обгърнаха хълбоците му и тя се изправи над него.

Кошмарните видения вече нямаха власт. Усети меката ѝ влажна топлина и се надигна да я посрещне. Тя извика, когато той влезе в нея, а после се притисна към него, обви лицето му с дланите си и притисна устни в неговите.

Нещо се събуди дълбоко в него и започна да се разраства. Копнеж за живот, за радост. Привидението над него започна да трепери

и стене, а после извика. Звукът го изпълни целия. После зад очите му избухна бяла светлина и той изгуби съзнание.

Събуди се от птича песен и ярката дневна светлина, влизаща през прозореца.

Хеликаон пое дълбоко дъх и вкуси солта във въздуха. Над него се бе навела обикновена на вид жена. Той се помъчи да си спомни името ѝ и накрая успя. Това беше спартанската принцеса Елена. Беше я виждал заедно с Парис в двореца на Хекуба.

— Как се чувстваш?

— Гладен — отговори той. Опита се да се надигне в леглото и тя му помогна, като повдигна възглавниците под него.

— Имам малко вода с мед — каза Елена. — Но ще накарам да донесат и храна.

— Благодаря, Елена.

Тя се усмихна срамежливо.

— Хубаво е, че се оправи. Всички много се тревожихме.

Той отпи малко подсладена вода и принцесата излезе от стаята да му донесе закуска. Докато се навеждаше да остави празната чаша на масата до леглото, той примижа от болка. Раната под мишницата му още не бе заздравяла. Погледна към гърдите и ръцете си. Толкова са тънки, помисли, докато докосваше щръкналата си ключица и проследяваше линиите на ребрата.

Вратата се отвори и влезе Андромаха, понесла паница с плодове. Носеше дълга яркочервена рокля, а сребърна лента, украсена с изумруди, придържаше огнената ѝ коса над челото. Изглеждаше замислена и разтревожена, докато поставяше храната до леглото му. Не седна до него, а остана да го гледа.

— Радвам се да те видя — каза той. — В името на боговете, имам чувството, че съм бил изваден от гроба.

— Беше много болен — каза тя меко с очи, впити в неговите.

— Не бива да се боиш за мен — каза той. — Силата ми се възвръща. Миналата нощ няхах сънища. Е, освен един за теб.

— Сънувал си ме?

— Да, и беше чудесен сън... сън за живот. Мисля, че той ме излекува.

Тогава тя сякаш се отпусна и седна до леглото. Когато заговори отново, гласът ѝ бе равен, а тонът — дистанциран:

— Всички мислеха, че умираш, но Гершом намери лечител. Той почисти раната ти. Когато се затвори напълно, ще трябва да плуваш и да правиш дълги разходки, за да си възстановиш силата.

— Какво не е наред, Андромаха? — попита той.

— Всичко е наред — отвърна тя. — Просто... просто се радвам, че си здрав.

— Говориш като непозната. Не сме ли приятели?

— Не сме приятели — извика тя. — Ние... аз... аз ще се омъжа за Хектор, а ти ще се ожениш за Халисия.

— И това значи, че не можем да бъдем приятели?

— Не те възприемам като приятел, Хеликаон. Не мога.

Тя отмести поглед и се загледа през прозореца.

— Знаеш, че те обичам — каза той нежно, — както никога не съм обичал друга жена. Това никога няма да се промени.

— Зная — отвърна Андромаха с горчив глас. После се завъртя към него. — И аз изпитвам същото. Точно затова не можем да бъдем приятели. Не мога да стоя с теб и да си бърбля спокойно, да се смея на глупави шеги. Ти изпълваш ума ми, Хеликаон. През цялото време. Дори в сънищата ми.

— Казах ти, че те сънувах снощи — повтори той.

— Не искам да чувам за това — отвърна Андромаха и се изправи. — Гершом чака да те види. Антифон също. И Ксандер дойде вчера. Каза, че ще се върне пак.

— Къде е Хектор?

— Отплава с „Ксантос“, за да лови пирати. Очаква се да се върне скоро.

Хеликаон задържа очите си върху лицето ѝ.

— Благодаря ти, че ме спаси, Андромаха — каза той накрая.

— Не бях аз. Казах ти. Гершом намери лечител.

— Не — отвърна той с тъга. — Ти ме спаси.

XIV

ЧЕРНИТЕ ГАЛЕРИ В ЗАЛИВА

Андромаха излезе в дългата градина зад двореца с лък в ръка и колчан стрели, праметнат през рамото ѝ. До стената от другата страна на входа имаше подредени мишени от слама, изработени майсторски във формите на елени, глигани и хора. Тя постави стрела с черни пера на тетивата, опъна я и стреля.

От разстояние от тридесет крачки стрелата се заби в корема на един сламен елен. Слаб изстрел. Ако това беше истинско животно, изстрелът щеше да прободне червата му и да предизвика бавна и агонизираща смърт, която да развали месото. Андромаха знаеше, че при елените стрелата трябва да проникне двата дроба. Тогава смъртта беше бърза и месото оставаше крехко. Тя се успокои и пусна още четири стрели срещу мишената. Те попаднаха на по-добри места.

— Много си добра — чу изведнъж гласа на Антифон.

Андромаха се завъртя към него и прикри раздразнението си, че са я прекъснали.

— Изглеждаш добре, Антифон.

Той все още бе колосален, но бе изгубил много тегло от миналата есен насам. Сега лицето му изглеждале по-здрово и вече не се задъхваше, когато се движеше.

— Все още съм по-дебел от пет прасета, но работя по въпроса — отвърна той. — Както знаеш, татко ми даде контрола над Отряда на Илоис. До следващата пролет се надявам да мога да се кача на кон и да яздя с конницата.

Тя се усмихна.

— Радвам се, че те е наградил, Антифон. Ако не бе разкрил заговора, сега можеше всички да сме мъртви.

Лицето му се изопна, но после усмивката се върна, макар че ѝ се стори малко насилена.

— Да, татко ми беше благодарен. Открих обаче, че благосклонността му винаги е краткотрайна.

— Собственият ми баща е същият — каза Андромаха. — Може би всички царе са такива. Мислят си, че няма за какво да са благодарни. Хората се раждат само за да им служат и съответно онези, които го вършат вярно, просто се държат както се очаква от тях.

— Е, поне харесва теб — каза Антифон и се настани на една каменна пейка в сянката на цъфтящо дърво.

— Не ме харесва — отвърна тя. — Обикновена страст... и желание да има онова, което му е отказано.

Антифон сви рамене.

— Можеш да продължиш да му отказваш, Андромаха. Той има много недостатъци, но никога няма да насили жена против волята ѝ.

Тя поклати глава и се засмя.

— Колко наивно звучи това. Искаш да кажеш, че няма да я насили с ръцете си. Мислиш ли, че дворцовите момичета, с които преспива, или дъщерите на благородниците разтварят крака пред него заради чара му? Златната му коса е прошарена със сиво. Той е стар, Антифон. Младите момичета не обичат старци. Споделят леглото му, защото трябва. Защото той е цар и се боят от гнева му.

— Но ти не се боиш от гнева му?

— Не се боя от никой мъж.

— Значи си в безопасност от попъзновенията му.

— Да, но все така усещам очите му върху себе си. Почти чувам сърцето му да ускорява ритъма си, когато съм наблизо. Очаквам това да спре, щом стана жена на Хектор.

— Това не го е спирало при съпругите на други мъже — отвърни Антифон меко и се огледа, за да е сигурен, че наоколо няма слуги.

— Тук няма подслушвачи — каза Андромаха. — Да, мисля, че ще спре. Нима Хектор не е любимият му син? Дори Приам не би рискувал да го ядоса.

— Да, той му е любимец — отвърна Антифон без горчивина. — Години наред ми беше трудно да го приема. Оказа се още по-трудно за Агатон и Политес. Трудно беше за всичките му синове. Как можеха да се съревновават с могъщия Хектор?

— Мразиш ли го?

— Татко?

— Не. Хектор.

Антифон поклати глава.

— Никой никога не мрази Хектор. Дори Агатон, който, както открих, мразеше почти всички в Троя. Включително мен, а аз му бях и брат, освен приятел. Защо питаш? Ти не харесваш ли Хектор?

— Как мога да не харесвам някого, когото не съм срещала?

Антифон изглеждаше объркан.

— Но Хектор беше в Троя цяла зима.

— Да, но по някаква причина рядко се озоваваше там, където бях аз. — Тя усети надигация се гняв и се опита да го усмири. — Но в крайна сметка царските щерки са просто крави за разплод, продавани на онзи, който предложи най-много. Защо му е на един мъж да говори с крава за разплод?

Антифон се изкикоти.

— Никога не съм познавал жена като теб, Андромаха.

— Това беше комплимент, нали?

— Знаеш ли, не съм сигурен. Бях отгледан с вярата, че жените копнеят да бъдат подчинени и да ги владеят.

— Ако беше отгледан само от Приам, това не би ме изненадало, но Хекуба не е подчинена царица и не мога да си представя как някой мъж би я управлявал.

— Така е — призна Антифон. — Приам и Хекуба, страст и отрова, сила и жестокост. Тя би изляла собствените си бебета в името на властта. — Той въздъхна. — Какво мило семейство сме.

Андромаха се отдръпна от него и запрати стрела през градината към един сламен глиган. Още две стрели последваха първата.

— Забелязвам, че не стреляш по мъжете — отбеляза Антифон и посочи към най-високите мишени.

— Не ловувам мъже — каза тя.

— Но уби онзи, който се опитваше да прониже татко.

Тя се завъртя към него.

— Мога да уцеля мишена от осемдесет крачки сто от сто пъти. Но мъжете казват ли, че съм чудесен стрелец? Не. Обаче ако убия един нападател само от тридесет крачки, всички са впечатлени. Каква е тази връзка между мъжете и смъртта, Антифон? Защо трябваше да убия човек, за да започнете да ме уважавате?

— Подценяваш се, Андромаха. Не е заради убийството. Мъжът тичаше към татко с копие в ръка. Ти имаше само миг да реагираш, но не се поколеба. Страхът и изненадата не вкочаниха крайниците ти.

Действа бързо и уверено, докато другите замръзнаха. И стрелата ти намери целта.

— Както казах, лесен изстрел. Видя ли Хеликаон?

— Да, за кратко. После заспа. Днес изглежда по-добре. По бузите му има цвят и треската е отшумяла. Ще оздравее. Ще му се наложи... доста бързо.

— Защо?

— Градът скоро ще е пълен с войни от запада, дошли да участват в Игрите. Всички мразят Хеликаон. Агамемнон е наредил смъртта му. Почти сигурно е, че отново ще има опити за покушение над живота му. — Той пое дълбоко дъх. — И не само Хеликаон. Мнозина царе се презират взаимно. Не след дълго улиците ще гъмжат от убийци.

— Но Игрите... — започна Андромаха. — Законите на Олимп постановяват, че всеки град, който провежда Игри в чест на боговете, е неутрален. Всички вражди се оставят настрана. Ще има примирие. — Антифон я изгледа въпросително. — Какво има? Да не заговорих внезапно на чужд език?

— Почти. Ти си истинско противоречие, Андромаха. В един момент говориш с авторитет за природата на царете, а в следващия... — Той се поколеба и поклати глава. — Обвини ме, че съм наивен. Със сигурност разбираш, че мирът е илюзорен. Всеки го знае. Приам ще държи войници навсякъде. Всеки член на семейството ще е заобиколен от стражи. Агамемнон ще води последователите си, където и да отиде, с ръце на кинжалите, готови да убият всекиго, който се приближи твърде много до царя им. Наближават времена на напрежение и опасност. Хеликаон ще е една от главните мишени. Изобщо не се съмнявай в това. Щом стане по-силен, го накарай да отиде в собствения си дворец.

Той се надигна с усилие на крака.

— Може би е по-добре да се върне в Дардания — каза тя.

— Да, но няма да го направи. Това ще покаже слабост пред враговете му.

— А да видят слаб като вейка мъж, който се мотае наоколо, ще ги накара да ахнат пред силата му?

Антифон се засмя от сърце.

— Имаш език като камшик. Чувствам се наказан и отстъпвам.

Андромаха се усмихна.

— Приятно ми беше да си поговорим. Надявам се, че ще ме посетиш отново. Стига, разбира се, да се смята за прилично бъдещият ми брат да идва при мен в отсъствието на годеника ми.

— О, никой не би се притеснявал от мен — отвърна той весело. — Добре известно е, че вкусовете ми никога не са били насочени към жени. Сладкиши, лакомства и красиви млади мъже. Не, Андромаха, не бива да се притесняваме от поведението си. — Той пристъпи напред и я целуна по двете бузи. — И запомни какво казах. Говори с Гершом. Той е боец и ще знае как да опази Хеликаон.

Курвата, известна като Голямата Руж, наблюдаваше засилващата се врява на плажа и се смееше. Скоро щеше да се разрази юмручен бой, може би дори няколко, помисли си тя, докато уредниците на плажа водеха изгубена битка да въведат някакъв ред и да организират пристигащите галери. Другите курви, събрани около нея, не се забавляваха. Сватите означаваха малко печалба, а жените очакваха да има много злато и сребро при толкова много кораби, пристигащи наведнъж. Всъщност, както Голямата Руж беше разбрала в мига, в който достигна брега, корабите бяха просто твърде много. Малцина от моряците и още по-малко от пътниците бяха в настроение да разхождат еднооката змия.

Руж се отдръпна от групата на курвите, за да си намери място на сянка. По-късно вечерта щеше да има достатъчно злато по улиците на Троя. Засега щеше да е по-добре да си почине и да се наслаждава на забавлението. Тя намери една каменна пейка и я избърса с длан, за да провери дали няма птичи лайна. Червената ѝ рокля беше нова и не искаше да я цапа. Пейката обаче беше чиста и тя отпусна значителното си тегло на нея. Облекчението дойде незабавно. Напоследък лявото коляно я понаболяваше и дълги периоди на стоене го караха да се схваща и подува. Сега обаче ѝ беше добре и тя се загледа отново в хаоса на дългия плаж.

Докъдето ѝ стигаше погледът в двете посоки, заливът на Троя беше препълнен с големи и малки галери, а още десетки прииждаха тихо сред следобедната мъгла. Нямаше място за всички и уредниците, пазени от войници, принуждаваха някои лодки да се махнат от брега, за да направят място за новодошлите. Заминаващите пречеха на

гребящите към плажа и сблъсъкът на гребла и ругатните на моряците ехтяха над водата.

Тя чу възмутените оплаквания на рибари, които бяха бесни, че губеха места, използвани от семействата им поколения наред, и които бяха принуждавани да ходят нагоре по течението на Скамандър. Чуждестранните капитани крещяха на уредниците, когато им казваха да оставят важните си пътници и после да се върнат по пътя си и да останат на плажа на Залива на Херкулес, далеч от града. Търговци, дошли току-що, се суетяха, несигурни какво да правят и изплашени за стоката си сред гъстата тълпа.

Руж намираше всичко това за много смешно. Облаци насекоми от блатата около залива бръмчаха около потящите се зачервени уредници, които се мъчеха да въдворят ред и да успокояват разгневените моряци, докато сами се изнервяха все повече и повече. Тя никога нямаше проблеми с насекомите. Не им се нравеше тежкия парфюм, с който напояваше боядисаната си коса.

— Чумав син на речен плъх!

Руж с удоволствие стана свидетел как един египетски търговец замахна към уредника Дресос. Дебелият Дресос се опита да се отдръпне, но залитна и се просна на пясъка. Войниците се намесиха и изблъскаха ядосания египтянин обратно на кораба му, заплашвайки го с върховете на копията си.

И други се присъединиха към надигналия се смях, докато Дресос се изправяше, но той се завъртя яростно към червенокосата курва.

— Затваряй си устата, мръсна кучко!

Това само я накара да се разсмее още по-силно, но един от младите войници се приближи до нея.

— По-добре си върви от другата страна на стената, Руж. Сигурно скоро ще си имаме проблеми. Не искам някой да те нарани.

— Много мило от твоя страна, Ифеус — каза тя и почувства как настроението ѝ се разваля. Младият мъж се бе отнесъл към нея с учтива загриженост, но в думите и гласа му нямаше и намек за желание. Не погледна в сините ѝ очи и не се изчерви. Не облиза устни, нито се размърда от крак на крак, възхитен от чувствеността ѝ. Руж погледна надолу към широката рокля, която носеше, за да прикрие нарастващото си тегло. Някога — не твърде отдавна — наистина я

желаеха. Но това бяха дните преди да стане известна като Голямата Руж. Тя въздъхна.

— Добре ли си? — попита Ифеус.

— Ела да ме пояздиш и ще разбереш — отвърна тя и му намигна с отработено движение.

Войникът се засмя.

— Не мога да си го позволя, Руж — каза той и тръгна към друга група ядосани мъже.

Комплиментът на младежа не ѝ оправи настроението и тя реши да си ходи у дома, за да удави мъката във вино. Знаеше, че никога не е била красива. Едрото ѝ тяло се бе погрижило за това. Но някога в сините ѝ очи имаше сила, в дните, когато боговете я бяха дарили с искряща младост. Сега младостта отминаваше. Много от по-старите курви си търсеха съпрузи в есента на кариерата си — стари войници или самотни търговци. Но тя не искаше съпруг, защото никога не бе желала да има деца.

Започна дългото изкачване към града, но се спря. Шумът на плажа беше секнал. Споровете и ругатните бяха прекратени. Сякаш дори морските птици не издаваха звук. Тълпите на плажа гледаха към залива. В зловещата тишина Руж осъзна, че може да чуе туптенето на сърцето си.

Три черни галери бавно се приближаваха сред плетеницата от кораби. Гребците на другите съдове бързо се отдръпнаха, за да им направят място. Никой не се оплака, нито изкрещя гневно, докато корабите се насочиха към брега, изпреварвайки онези, които бяха чакали търпеливо цял ден.

Когато първата галера достигна плажа, моряците вдигнаха черните гребла. Корабът продължи да напредва още няколко мига, а после носът спря тихо в пясъка.

Руж слезе обратно до мястото, където Ифеус стоеше смълчан и с напрегнато изражение.

— Човек би си помислил, че богът на смъртта е пристигнал — отбеляза тя.

— И не би сбъркал много. Това са микенски кораби. Агамемнон е тук.

Агамемнон стоеше на носа и гледаше златния град Троя. Слабите му рамене бяха покрити с дълго черно наметало, а черната му брада стърчеше като острие на меч. Тъмните му блуждаещи очи оглеждаха високите стени, но изражението му беше неразгадаемо. До него стояха пухкавият и разпуснат Пелей, цар на Тесалия, и синът му Ахил — едър, чернокос млад войн, облечен в бяла туника, дълга до коленете и поръбена със злато.

— Виж как се боят от теб — каза Пелей със завист.

За един кратък момент Агамемнон не разбра за какво говори, но после осъзна, че екипажите на чакащите кораби са се умълчали и никой не се оплаква, докато галерите на Микена приближават към плажа. Това не повдигна духа му. Не беше и очаквал друго.

На плажа го чакаха пратеници от двореца, готови да го посрещнат. Той обаче нито помръдна, нито им обърна внимание.

— Силни стени — отбеляза Пелей. — Впечатляващи. Ще изгубиш поне десет, ако не и петнадесет мъже срещу един, докато се опитваш да ги превземеш. Мисля, че е по-добре да се проникне през портите. Бил ли си тук преди?

— Баща ми ме доведе, когато бях дете. Вървахме по стените. Най-слаби са на запад от града. Там ги е превзел Херкулес.

— Но той е имал бог Арес в редиците си, или поне така се говори — отвърна другият цар.

Агамемнон го изгледа, но не каза нищо. Хората винаги говореха за богове, бродещи сред тях, но царят на Микена никога не бе виждал подобно чудо. Той, разбира се, вярваше в боговете, но ги смяташе за откъснати от човешките дела или най-малкото за незаинтересовани от тях. Собствените му армии бяха покорявали градове, за които се мълвеше, че са защитавани от този или онзи бог, а никой от мъжете му не бе повален от мълнията на Арес или чука на Хефест. Собствените му жреци бяха лицемери. Ако армията претърпеше поражение, значи такава е волята на боговете. Ако победеше, значи такава е волята на боговете. На Агамемнон му се струваше, че висшите сили винаги предпочитат онези с по-острите мечове и по-големите армии. Въпреки това той им принасяше жертви преди всяка битка. Дори беше започнал да следва стария хитски обичай да принася в жертва хора преди особено важни конфликти. Дали това му помагаше по някакъв свръхестествен начин, нямаше представа, нито го интересуваше.

Важното беше, че подобно незачитане на човешкия живот предизвикваше страх и паника сред враговете му... както и изколването на обитателите на селата и градовете, които се противяха на амбициите му. Тогава други градове се предаваха без нужда от дълги обсади, а господарите им се кълняха в неумираща преданост към микенската власт.

На плажа придворните все още чакаха, а дългите им бели наметала се вееха на лекия бриз.

— Чувстваш ли се силен, Ахил? — обърна се Агамемнон към младия войн до Пелей.

— Винаги — отвърна Ахил. — Дали Хектор ще участва в Игрите?

Тъмните му очи заблестяха, когато зададе въпроса, и царят на Микена видя в тях копнежа за битка и слава.

Агамемнон обмисли отговора си. Въпросът беше интересен. Цар Приам щеше да се опита да впечатли западните царе с могъществото на Троя. Как по-добре да им покаже това могъщество от това да накара могъщия Хектор да посрами шампионите им? Но пък... ако Хектор не ги надвиеше? Ами ако победителят в Игрите дойдеше от Запада? Той погледна към Ахил. Силата на младия мъж беше очевидна в широките му рамене и изваяните мускули. Беше се доказал в битка, както и в състезания, където масивните му юмруци бяха събаряли достойни противници в праха. Дали Хектор можеше да победи Ахил? Щеше ли Приам да рискува с подобен сблъсък?

Дали аз бих рискувал, зачуди се той?

Но пък аз не съм Приам, реши накрая. Царят на Троя беше влюбен в риска и Агамемнон се зачуди дали суетата му няма да накара Хектор да застане редом с останалите атлети. Видя, че Ахил все още чака търпеливо отговора му.

— Не — отвърна той. — Не мисля, че Хектор ще участва. Но може пък да го принудим. Ще видим.

— Моля се да участва — каза Ахил. — Изморих се от историите за Човекоубиеца Хектор, за Хектор Героя. С кого се е бил? Какви достойни врагове е победил? Няколко хърбави египтяни, някой и друг хитски бунтовник. Тракийски размирници, до един зле въоръжени и с некадърни водачи. Легендата за него се гради на слама. Ще я унищожа с един удар.

— Ха! — намеси се Пелей с широка усмивка. — Ето така говори един истински принц на Тесалия! В името на боговете, Агамемнон, синът ми ще посрами този горд троянец.

Докато говореше, той потупа другия цар по рамото.

— Не се съмнявам в това — отвърна микенецът, прикривайки раздразнението си от докосването.

Един ден, помисли си той, с огромно удоволствие ще накарам да прокарат нажежени до бяло метални пръти през очите ти. Омразата му към Пелей беше абсолютна, въпреки че никога не ѝ позволяваше да се прояви. Царят на Тесалия беше важен за амбициите му и само това имаше значение в момента. За атаката над Троя, когато ѝ дойдеше времето, щяха да са нужни много войни, а Пелей имаше осем хиляди бойци под свое командване, както и син, който струваше колкото още стотина. За тези мъже Агамемнон беше готов да погребее омразата си под дружески усмивки и обещания за съюз. Можеше да си затваря очите пред гнусните му удоволствия, пред изнасилването на деца и ежедневните убийства на робини, предхождани от измъчване и душене. Пелей беше чудовище, което убиваше за удоволствие. Но Агамемнон можеше да почака. Когато Троя станеше негова, царят на Тесалия щеше да е първата му жертва. Първата от многото. Само за миг той позволи на гниещата си омраза към другите западни царе да изплува в съзнанието му — тънкия Нестор, самохвалкото Идоменей и грозния разказвач Одисей. И други. Агамемнон преглътна и облиза пресъхналите си устни със сух език. Всички врагове ще бъдат убити, каза си той, но чак когато му дойде времето. Днес не беше денят да мисли за гнусния Пелей или за другите царе. Днешният ден бе посветен на Приам.

Той отново погледна към златния град. Откъм Троя се приближаваше позлатена колесница, теглена от два чисто бели коня. Направляваше я широкоплещест мъж с бледосиня туника и бяло наметало, поръбено със сребърна нишка. В дългата му златна коса и късо подстригана брада се виждаха бели нишки. Приам остаряваше, но все така излъчваше властност. Тълпите се отдръпнаха и мнозина нададоха възгласи, докато царят направляваше колесницата си към плажа. Агамемнон почувства напиралните емоции — опияняваща смесица от омраза и възхищение. Дори и странниците, идващи за пръв

път в града, щяха на мига да разберат, че са в присъствието на цар, докато Приам спираше колесницата сред тълпата.

Агамемнон си даваше сметка, че самият той не изглежда могъщ с дребната си фигура, слабите рамене и изгърбена походка. Въпреки това обаче, независимо от недостатъците си, той имаше репутацията на най-известния цар-воин в западния свят. И знаеше точно защо. Онова, което му липсваше като физика, се компенсираше от абсолютната му безскрупулност. Враговете му умираха. Семействата им умираха. Майките, бащите, чичовците и приятелите им умираха. Агамемнон будеше страх. Той обгръщаше противниците му като морска мъгла. И освен това беше способен да планира кампания или битка и да я проведе безмилостно и брилянтно, докато не я спечели.

Отново погледна към могъщите стени на Троя. Ето награда, която си заслужава да се бориш за нея, помисли той.

Внезапно изпита студен ужас и потрепери несъзнателно. Троя вече не беше просто награда и град, който да оплячкоса. Онзи, който я превземеше, щеше да има безсмъртна слава и възможността да създаде империя. Ако се провалеше тук, щеше да живее в забравен гроб наред унищожен народ. Той обаче изблъска тези тъмни мисли настрана и се обърна към спътниците си.

— Сега ще слезем на брега — каза им, докато колесницата на троянския цар стигна почти до кораба. — Лисицата дойде да ни приветства. Ще погалим егото му и ще се усмихваме на шегите му. А докато му се усмихваме, ще си представяме деня, в който той е на колене пред нас, градът му е в пламъци, синовете му са мъртви, а животът му ще свърши след няколко мига.

XV

ДЕТЕТО НА ОРЕЛА

Антифон стоеше на плажа с брат си Политес и неколцина придворни. Трябваше да посрещне микенския цар, но скоро осъзна, че Агамемнон няма да напусне кораба си, докато Приам не благоволи да се появи.

Жегата беше силна и той започна да се поти. Огромното тегло изморяваше коленете му и те започнаха да го болят. До него слабият Политес попиваше с парче плат потта по плешивината на темето си. Никой от двамата не проговори и Антифон си пожела да се намира където и да е другаде, само не и тук.

Погледна нагоре към носа на черната галера, където се виждаше слабават прегърбен мъж с остра черна брада. Нима това беше ужасяващият Агамемнон, унищожителят на градове? Антифон въздъхна. Въпреки че губеше тегло бързо, все още изглеждаше гротескно в собствените си очи — меко и пухкаво създание, което другите мъже гледаха или с презрение, или с жалост.

Нямаше голямо значение, че е станал герой по време на нападението над града миналата есен, защото когато хората говореха за него и как е надвил убийците и е успял да предупреди за атаката на двореца на Приам, споменаваха единствено дебелия герой.

Въпреки че всъщност грешаха, помисли си той мрачно.

Спомняше си деня, в който баща му дойде до леглото му, където се възстановяваше от раните си — рани, които биха убили по-слаб човек. Остриетата бяха надвити от количеството плът защитаващо тялото му.

Приам влезе в стаята и застана до леглото, загледан в сини си с очи, които блесяха със смесица от презрение и загриженост.

— Е, момче, казват ми, че си действал смело. Признавам, че съм изненадан.

— И защо, татко? Не съм ли и аз син на Приам и брат на Хектор? Царят сви рамене.

— Няма смисъл да спорим, Антифон. Нека просто приемем, че съм те подценил. Хеликаон ми каза, че без твоето предупреждение е нямало да затворим портите навреме. Тогава тракийците щяха да ни ударят, преди да успеем да организираме защита.

— Само това ли ти каза?

— Нима има повече?

— Винаги има повече, татко. — Гневът го прониза и раните му пламнаха. — Искаш ли да чуеш?

— Е, така и така съм тук, защо не? — отвърна царят и седна на леглото. — Ще има ли още изненади?

— Аз заговорничех с Агатон да те убием. Отдръпнах се чак накрая, защото той планираше да убие всичките ми братя и семействата им.

Антифон очакваше ярост, а после войниците да дойдат да го извлекат от леглото и да го убият. Вместо това Приам сами отново сви рамене.

— Знаех това — отвърна царят. — Иначе няма как да научиш за плановете му. Предполагам, че си бил достатъчно глупав, за да му се опълчиш, и оттам се е стигнало до убийците?

— Да. Глупавият дебел Антифон. Мислех, че мога да го вразумя. Убий само стареца, Агатон. Няма нужда да умират и невинни. Само един гнусен старец.

Тогава Приам се засмя и изражението му се смени.

— Агатон щеше да е ужасен цар, Антифон. Ти щеше да си подобър. Притежаваш здрав разум и усещаш добре тънкостите на търговията и трупането на богатства.

— Наистина ли? Затова ли направи Политес свой съветник? Мъж, който трябва да си свали сандалите, за да преброи до двадесет? Затова ли ме избра за свой Господар на коня — дебелак, който не може да язди? Ти си чудовище и аз те мразя.

— Няма нищо лошо в омразата, момче — отвърна Приам безразлично.

— И сега какво, татко? Прогонване? Смърт?

— Мислех си за смърт, да... ако не беше признал участието си в заговора. Сега обаче съм доста горд с теб. Което, както можеш да предположиш, е рядкост, що се отнася до особата ти. Ще ти дам контрола над отряда на Илиос.

— Защо?

Приам се изправи и го изгледа.

— Аз съм цар, момче. Царете никога нямат нужда да се обясняват. Искаш ли командването?

— Да.

— Добре. Е, почивай си и се възстановявай. Ще поговорим повече, когато напуснеш лечебницата. — Той отиде до вратата, а после се завъртя. — Смятам, че няма да има повече заговори от твоя страна, нали?

И без да дочака отговор, си тръгна.

Няколко седмици по-късно, когато се върна в собствения си дом, Антифон откри, че слугите му са подготвили угощение в негова чест, натоварвайки масите с любимите му лакомства и сладкиши. Той ги изгледа без никакъв копнеж и това го изненада. Малката Касандра също беше там. Дванадесетгодишното момиченце го изгледа сериозно.

— Казах им, Антифон, но те не ме послушаха.

— Какво им каза, мило момиче?

— Че няма да искаш такава храна отново.

— И откъде знаеше?

— Ксидорос ми каза. Каза още, че си прекарал години да ядеш собствената си болка и затова не си можел да се заситиш. Сега болката я няма и вече не си гладен.

Антифон я целуна по челото и спря да я разпитва. Ксидорос беше първият ѝ учител, умрял преди четири години.

Въображаемото привидение обаче се беше оказало право. Вкусът му към лакомства изчезна. Годишите злоупотреба с храна обаче не можеха да се преодолеят с няколко месеца. Сега той стоеше на плажа с болни стави, по лицето му се стичаше пот и му се искаше да поседне.

И тогава, слава на боговете, зърна колесницата на баща си.

Чак сега на кораба се забеляза движение и неколцина мъже слязоха на плажа. Първият бе онзи с черната брада, а вторият гладко избръснат човек с червендалесто лице на средна възраст. Третият беше бог!

Антифон зяпна младия войн с бялата, поръбена със злато туника. Тялото му имаше лек загар, мускулите му бяха здрави и добре оформени. Лицето му беше най-красивото, което някога бе виждал, с дълбоки тъмни очи над високи скули, пълни устни и силна брадичка.

Антифон не можеше да спре да го съзерцава. Устата му пресъхна, а мислите за болките в ставите му изчезнаха в миг. Още хора — вероятно офицери на Агамемнон — слязоха, за да последват господаря си. Антифон с мъка отклони погледа си от красивия млад мъж и се опита да се концентрира върху срещата на царете.

— Най-накрая се завърна в Троя — каза Приам и обгърна слабоватото рамо на Агамемнон с могъщата си ръка. — Когато те видях за последен път, не беше по-висок от заек и държеше баща си за наметалото. Добре дошъл отново, Агамемнон. Дано посещението ти да е щастливо и в компанията на приятели.

— Винаги е хубаво да си сред приятели — отвърна царят на Микена. — Радвам се, че съм тук и че мога да изкажа лично съжалението си, че именно микенски предатели са последвали сина ти в бунта му. Сигурен съм, че знаеш, че наредих всички да бъдат убити, когато се завърнаха. Предполагам, че затова си ги освободил, за да може моята ръка да въздаде справедливост?

— Освободих ги, защото не си струваха убийството — отвърна Приам с широка усмивка. — Биеха се като деца. Може би най-слабите бойци, които някога съм виждал. В името на Атина, бих се срамувал, ако бяха в моята армия. Нищо чудно, че са били отцепници. Никой цар, който държи на името си, не би приел подобни мъже под свое командване. Но стига сме клюкарствали под слънцето.

Антифон слушаше размяната на реплики и с мъка потисна усмивката си. Микенските нападатели се редяха сред елита на войската на Агамемнон и се бяха сражавали като лъвове.

— Нека ти представя синовете си Антифон и Политес — каза Приам.

Представянията продължиха, докато Антифон не се озова пред богоподобния Ахил.

— Чувал съм невероятни истории за смелостта ти — каза той. — Голяма чест е да си в нашия град.

Ахил му се усмихна, привидно приемайки топлотата на поздрава.

— И аз съм чувал за чудесата на Троя — отвърна той. — Къде е великият ви герой Хектор?

— В морето е, преследва пирати. Би трябвало да се върне в следващите няколко дни. Или поне така се надявам, или ще пропусне

празненствата за собствената си сватба.

— Ще участва ли в Игрите?

— Не мисля.

— Ех, срамът — каза Ахил. — Сега победата ми няма да е толкова сладка.

— Но все така ще е прекрасна гледка — отвърна Антифон. — Ще я очаквам с нетърпение.

Младият мъж изглеждаше изненадан и се наведе по-близо.

— Толкова ли си сигурен в победата ми?

— Не мога да повярвам, че някой човек би могъл да те надвие — каза Антифон.

— Дори и Хектор?

— За него не мога да кажа — отговори той искрено. — Хектор не е човек. Той е като теб — млад бог. Обикновените смъртни не могат да отсъждат за подобни неща.

Ахил се засмя.

— Харесваш ми, Антифон. Ела да вечеряш с нас някоя вечер.

После продължи нататък.

Приам взе Агамемнон в колесницата си, а останалите офицери и придворни тръгнаха пеша към великата порта.

Антифон остана на мястото си, изгубен в удивлението от станалото.

— Те се мразят — каза Касандра и посочи от високата стена надолу към колесницата, която носеше баща ѝ Приам и микенския цар. — Погледни цялата тази червена мъгла, която се носи около тях и зад гърбовете им като огромно наметало.

Андромаха се усмихна на странното дете и погали тъмната ѝ коса. Касандра погледна нагоре и ѝ се ухили. В този момент Андромаха си даде сметка, че детството на момиченцето отминава. Беше в тринадесетата си година и под туниката ѝ се виждаха малки гърди. Бедрата ѝ пък вече не бяха чак толкова тънки, както преди.

— Не виждам никаква мъгла — каза тя.

— Разбира се, че не виждаш. Колко съм глупава.

Тя се наведе над парапета, опитвайки се да види златната колесница, докато минаваше през портите под тях.

— Внимавай — каза Андромаха и се пресегна, за да я хване за ръката.

— Няма да падна — отвърна Касандра, а после прекоси стената до другия парапет, за да види как колесницата се придвижва към горния град. — Хеликаон е нещастен — каза тя внезапно.

— Беше болен. Сега се възстановява.

— Елена казва, че е питал за теб, но ти не искаш да го видиш.

— Значи Елена говори твърде много — каза рязко Андромаха.

Слънцето светеше ярко и внезапно ѝ призля. Това ставаше за трети път днес.

— Я виж, на плажа пак се бият — каза Касандра. — Много мъже, които се удрят с юмруци и пръчки. — Тя се засмя. — И ето, войниците пак ги разтърват. Колко весело!

Андромаха се премести под сянката на високата кула на портата и седна, дишайки дълбоко и бавно.

Касандра отиде да седне при нея.

— Изглеждаш много бледа — отбеляза тя.

— Вчера ядох пушена риба. Сигурно е била развалена.

Касандра се приближи и положи глава на рамото ѝ.

— Пазачите ти са много красиви — прошепна тя. — Харесвам Кеон.

Гаденето отмина. Андромаха въздъхна и погледна към високия млад войник, застанал на около десетина крачки с другаря си Текос. Както бе предвидил Антифон, Приам нареди всички от царското семейство да бъдат придружавани от стражи по време на Игрите и сватбените тържества. Кеон и Текос бяха приятна компания, въпреки че Андромаха би предпочела много по-общителния Полидорус. Разговорите с него винаги бяха весели и интересни. Той обаче бе зачислен към Елена.

— Харесваш Кеон, защото ти намигва — каза тя.

Касандра се изкикоти.

— Има красиви ръце — отвърна момичето. — Обожавам начина, по който мускулите му играят под тях.

— Звучиш като влюбена девойка — отбеляза Андромаха.

— О, не, не го обичам — отвърна Касандра много сериозно. — А и не би имало никакъв смисъл. Кеон ще умре много преди мен, а и аз няма да живея особено дълго.

— Не бива да говориш така — порица я Андромаха.

— Защо всички толкова се притесняват от смъртта? — попита Касандра. Момичето стана и изгледа жената в очите. — Всички умират.

— Не всички умират млади, Касандра.

— Лаодика умря млада.

— Тя беше убита от зли хора. Не искам да говорим за това.

— Между другото вината не беше твоя. Тя умираше от мига, в който копието я удари.

Андромаха се надигна на крака.

— Твърде горещо е тук горе. Нека се върнем в двореца. Можем да поседим в градината.

— Ще ми покажеш ли как да използвам лъка ти?

— Да.

Детето се усмихна щастливо, но после изражението ѝ се промени. Килна глава настрани, сякаш слушаше някого. После кимна и въздъхна.

— Няма да успееш — каза тя. — Като стигнем до двореца, един пратеник ще ти каже, че татко иска да те види.

— Кого слушаш?

— Ксидорос.

— А Ксидорос няма ли си друга работа, освен да броди около малки момиченца?

— Предполагам, че би му било много скучно — каза Касандра. — Особено ако бях само аз. Но той си има много други духове, с които си говорят.

Андромаха не зададе повече въпроси. Разговорите с Касандра винаги бяха трудни. Детето бе преживяло мозъчна треска като малко и от тогава чуваше гласове. Понякога изглеждаше почти нормална, както когато говореше за Кеон. През повечето време обаче мислите ѝ бяха неразгадаеми.

Те слязоха заедно по стълбите и се появиха в сенките на Скейската порта. Тълпите прииждаха както обикновено и Андромаха изчака Кеон и Текос да минат пред нея, за да направят път. После бавно тръгнаха през Горния град към двореца на Хектор.

Андромаха остави стражите при главния вход и заведе Касандра в градината. Взе лъка и колчана си, а после повика момичето при себе си.

— Виждаш ли, че няма пратеник от Приам и сега ще те науча да стреляш. — Тя сложи стрела на тетивата, а после подаде оръжието на детето. — Издърпай тетивата колкото можеш, а после насочи лъка към сламения елен.

Касандра дръпна тетивата... която се скъса и стрелата падна на земята. В този момент един слуга дойде в градината.

— Господарке Андромаха, дошъл е пратеник от царя, който те търси.

Тя благодари на мъжа, а после взе счупеното оръжие от ръката на Касандра.

— Добре, оказа се права, малка гадателке. Може би ще ми кажеш и за какво съм му на царя.

— Искате в леглото си — отвърна Касандра. — Ще се опита да те съблазни.

— Това не е пророчество — отвърна Андромаха. — И мисля, че всички в двореца са отгатнали намерението му. Той не е много дискретен с комплиментите си. Кажи ми нещо, което никой не би могъл да знае.

— Това е глупава игра — каза Касандра. — Ако никой не го знае, значи и ти няма да го знаеш. Тогава няма да има как да го докажем. Както ако ти кажа, че мъртвото врабче на покрива на двореца е било изядено от гарван. Както и да е, защо искаш да ме изпиташ?

Андромаха седна на една каменна пейка.

— Предполагам, че искам да разбера дали гласовете са истински или измислени.

Касандра поклати глава.

— Не, ти искаш да са измислени. Всички мислят, че са такива. Казах на татко, че Хектор не е мъртъв. Той се ядоса и ми се развика. Но Хектор не беше мъртъв. Той си дойде у дома, точно както казах. Татко мисли, че това е съвпадение. Казах ти, че лъкът ще ти е нужен и ти го тикнах в ръката в нощта, в която ни нападнаха тракийците. Никой никога не вярва в дарбата ми, Андромаха. Независимо какво им кажа.

Андромаха придърпа детето до себе си и я целуна по бузата.

— За съжаление мисля, че си права, Касандра. Всички се плашим от пророчества. Така че от днес нататък няма да поставям под

съмнение силите ти и няма да те изпитвам. И ще те науча да използваш лъжа. Ще го направя, нали?

— Да, ще го направиш — отвърна Касандра и се усмихна срамежливо.

— А сега трябва да отида и да устоявам на очарованието на баща ти. Ти стой тук и флиртувай с Текос. Ще се върна преди залез.

— Вземи малко вода с теб — каза Касандра. — Гаденето ще се върне отново, докато вървиш.

— Ще избягвам солената риба в бъдеще.

— Не е от рибата — отвърна детето.

Андромаха прекоси площада пред великия храм на Атина с вратите му от мед и кехлибар и се спря за момент в основата на огромната статуя на богинята. Тя беше изкусно изработена и представяше Атина с бойния ѝ шлем, копие в едната ръка и гръмотевичния щит в краката ѝ. Андромаха се загледа в каменния щит. Беше идеално кръгъл и мълнията бе гравирани в центъра му.

— Винаги се спиращ тук — каза Кеон. — После се пресягаш и докосваш щита. Защо го правиш?

— Защо винаги си подръпваш ухото, преди да задаваш въпрос? — контрира го тя.

Той се ухили момчешки.

— Не знаех, че го правя. Да не би Атина да е покровителка на родния ти град?

— Не. Честта се пада на Хермес. Баща ми обича богатството, а Хермес е покровител на пътешествениците и търговците. Но майка ми беше последователка на богинята. Знаеше мистериите. В нощта на раждането ми почти умряла, но една жрица на Атина я спасила, а също и мен.

Андромаха продължи по пътя си, замислена за деня преди много години, когато за последно седя на коляното на майка си и чу разказа ѝ за онази ужасна нощ.

— Ти си благословена от богинята, мила моя. Тя прелетя над двореца в образа на орел — каза ѝ тогава Олектра.

— Откъде знаем това?

— Много хора са я видели.

— Видели са орел. Откъде знаят, че това е била богинята, мамо? Олектра ѝ се стори несигурна, но само за миг. После се усмихна.

— Като пораснеш и помъдрееш, ще разбереш.

— Но ти разбираш нали, мамо?

Царицата се засмя и я прегърна, а после прошепна в ухото ѝ:

— Може би ще разбере някой ден, когато аз порасна и помъдрея.

Андромаха се усмихна при спомена.

От това място в Горния град пред нея се разкриваше цяла Троя — блестящите покриви на богато украсените ѝ дворци, широките улици, високите златни стени и кули, най-висока сред които Великата кула на Илион. Отвъд тях се намираше Долният град, а отвъд него — Заливът на Троя, претъпкан с кораби. На югозапад виждаше летния дворец на Хекуба, Царска Радост, който блестеше в бяло на слънчевата светлина. В далечината едва различаваше черните точки, които трябваше да са галерите, намиращи се все още навън, във Великата зеленина.

Погледна към Кеон. Въпреки че площадът около тях не беше пренаселен, ръката му лежеше на дръжката на меча, а очите му постоянно бдяха за опасност.

Стомахът ѝ се надигна отново и тя остана неподвижна за миг, докато усещането не отмина. После потегли отново, забързана към двореца на Приам.

Мястото беше в пълен хаос, а входът с червените колони гъмжеше от народ. Дворцовата стража — Царските орли в бронята си от бронз и сребро — разпитваше всички, а после ги пускаше един по един. Андромаха се промъкна през редицата войни, усмихвайки се благодарно на бронирания орел, който я разпозна и ѝ направи място, подканяйки я с ръка да мине. Вътре мегаронът беше по-претъпкан, отколкото някога го беше виждала. Търговци и молители чакаха на групички, надзиравани от войници. Роби тичаха по задачи, а писарите щъкаха напред-назад с плетени кошници, пълни с чисти глинени плочки. Имаше придворни, съветници на царя, чуждестранни посетители, облечени в странни дрехи, и стражите бяха навсякъде.

— Да остана ли с теб, господарке? — попита Кеон, загледан намръщено в тълпата.

— Не, всичко ще е наред. Иди да хапнеш нещо. Ще остана тук известно време.

Той сведе глава и тръгна обратно към изхода на мегарона. Тя знаеше, че ще я чака там, когато излезе, независимо кога се случи това.

Андромаха се огледа за някой, когото да познава. Видя царския съветник Политес, който тъкмо слизаше по каменните стъпала, водещи към покоите на царицата, и се опита да си проправи път сред тълпата към него, но един едър търговец я настъпи по крака и тя почти падна. Намръщи се на тромавия дебелак, но тъй като той не я познаваше, погледът му се плъзна през нея.

После се разнесе глас, който я зарадва:

— Сестро, нека те спася от това място.

— Диос! Що за мечешка бърлога е това?!

Полубратът на Хектор ѝ се усмихна с искрена привързаност. Тя си спомни първата им среща, когато той ѝ се беше нахвърлил на царския плаж, обвинявайки я в нескромност. Тогава настояваше тя да го нарича „принц Деифобос“ и стоеше с достойнство пред придворните си. После дойде денят на обсадата. Диос се промени в онази нощ, както и мнозина други. При защитата на стълбите, в която постави тялото и живота си в защита на своя цар, беше израснал в очите на всички. Сега бе по-малко арогантен, а постоянната тълпа от блюдолизци и лицемери, която дотогава се влачеше след него, неусетно се стопи. През дългата зима Диос стана добър приятел на Андромаха.

— Ела в градините — каза той и я хвана за ръката. — Там не е толкова зле. Къде е пазачът ти?

— Отпратих го. Реших, че няма да ми е нужен тук при всичките тези войници наоколо.

Той поклати глава и се засмя.

— Андромаха, защо винаги си търсиш белята? Заобиколена си от маса хора и отправаш стража си? Наистина, ако някой те нападне тук, около сто орела ще се хвърлят върху него и ще го убият, но тогава може да е късно за теб. За Хеликаон почти се оказа твърде късно, не помниш ли? — Лицето му помрачня. — Как е той?

— По-добре, всъщност много по-добре. Върна се в Дома на каменните коне и скоро ще отпътува към Дарданос.

— Радвам се да го чуя. А сега ми кажи защо си тук?

— Приам иска да ме види.

— Така ли? — През лицето на Диос премина облак и тя почувства тревогата му. Всички ли знаят за намеренията на Приам към мен, зачуди се тя? После принцът каза: — Той стои затворен с Агамемнон вече по-голямата част от деня. Може да почакаш дълго.

— Привилегия на царя е да очаква от поданиците си да го чакат — каза тя, но сърцето ѝ се бунтуваше срещу игрите на Приам. В гърлото ѝ се надигна жлъчка, но я преглътна.

Високите стени защитаваха царските градини от постоянните ветрове над Троя и те миришеха на ароматни цветя и солен морски въздух. В далечния край Андромаха забеляза Креуса — любимата дъщеря на Приам. Тъмнокосата красавица видя Диос и тръгна към него с усмивка, но после очите ѝ се спряха на Андромаха. Тя се намръщи, завъртя се рязко и се върна обратно. Не за пръв път Андромаха се зачуди за поведението на Креуса. Къде се беше крила по време на обсадата? Казваха, че била в дома на приятелка, тръгнала си оттам късно и по пътя я предупредили за нападението над двореца. Приам смяташе това за милост на боговете, но на Андромаха ѝ се струваше много съмнително.

— Никак не ми се иска да те изоставям — каза Диос, — но двамата с Политес трябва да отидем при царя. Мога ли да заповядам да ти донесат нещо за ядене или пиене?

Тя отказа, а после го изпроводи с поглед, докато се прибираше в мегарона.

Следобедът бавно се преля във вечер и в градините запалиха факли. Тълпите най-сетне намаляха. Въздухът захладня и Андромаха се уви със зеления си шал. Луната изгря над дворцовия покрив, но тя все така чакаше, а гневът ѝ се разпалваше все повече и повече. Помисли си дали да не се върне в двореца на Хектор, но знаеше, че тогава Приам просто ще я привика посред нощ. Така че продължи да чака, потискайки гнева в сърцето си и гаденето в стомаха си.

Накрая видя един висок орел, който вървеше към нея под светлината на факлите.

— Царят ще те приеме сега, господарке — каза той. — Той е в покоите на царицата.

Очите му не срещаха нейните. Всеизвестно беше, че Приам използва тези стаи за срещите си с жени, независимо дали бяха робини от двореца, или благороднички.

Тя последва войника обратно в мегарона, нагоре по голямото каменно стълбище. Не беше влизала в покоите на царицата от нощта на обсадата. Спомени за звуците от битката проехтяха в ума ѝ — дрънченето на метал, сумтенето на войните и виковете на ранените. Сега стълбите бяха празни, студени и потънали в тишина. Върху каменния под бе постлан един-единствен избледнял килим, а във въздуха се носеха пращинки, които се вихреха около светлината на факлите.

Орелът я отведе до огромна стая, покрита с големи тежки гоблени. В нея имаше широко легло, няколко покрити с възглавнички дивани и маса, отрупана с лакомства. Беше топло и задушно. Слугите отнасяха храната и носеха нови гарафи с вино. Приам седеше на един от диваните. Изглеждаше изморен и много по-стар, отколкото когато се бяха запознали за пръв път, или поне на нея ѝ се стори така.

— Андромаха. Извинявай, че те накарах да чакаш. — Той посочи към един диван и тя седна, оглеждайки се наоколо.

— Тук ли забавлява Агамемнон?

— Говорихме си по мъжки — каза Приам и сви рамене. — Пихме вино заедно и се смяхме. Ако посрещам други царе в мегарона, веднага започват да се чувстват подчинени.

— И кое му е лошото да накараш Агамемнон да се чувства подчинен? Чувам, че е змия.

— О, да, змия е. Но е опасна змия. — Той се усмихна изморено. — Така че го омайвам и му свиря сладка музика. Докато не съм готов да му отрежа главата. Ще пийнеш ли малко вино?

— По-добре вода.

Той стана и сам ѝ сипа чаша с вода. Тя забеляза, че всички слуги са напуснали стаята и сега двамата са сами.

— Вчера си посетила Хекуба — каза царят. — Как е тя?

Андромаха си помисли за развалината, в която се бе превърнала умиращата царица — жълта кожа, опъната като тънък папирус върху чупливи кости, глас като шумолене на мъртви листа по леден извор и трескави черни очи, които пронизваха като копие.

— Решена е да види любимия си син женен — отвърна тя. — Нямам причина да очаквам да не успее.

— Боли ли я?

Андромаха вдигна въпросителен поглед към царя.

— Никой друг ли не си питал досега?

— Не мога да си бъбря за състоянието на царицата с всеки срещнат в двореца. Затова питам теб. — По лицето на Приам се изписа тъга. — Трябва да разбереш, Андромаха, тя е жена, която почитах над всички други.

Тогава, помисли си Андромаха, трябва да ѝ го покажеш, като я посетиш в последните ѝ дни. Но прехапа устни и не каза нищо.

Приам отпи малко вино и се наведе към нея, загледан в очите ѝ.

— Защо мислиш, че те повиках тук тази нощ? — попита той, сменяйки темата.

— За да ме питаш за умиращата си съпруга?

Той се изчерви.

— Мислите ти са като лед, а думите ти са като копие. Това е и причината да те ценя. Една от причините — добави и се усмихна леко. Очите му се насочиха към дългите ѝ силни крака и стройните ѝ бедра. — Ти си красива жена, Андромаха. Повечето мъже харесват златокоси млекарки с превзети усмивки и закръглени бедра. Ти обаче имаш суровата красота на Атина. Тя разпалва кръвта ми. И ти го знаеш.

Андромаха бе твърде изморена, за да играе игрите му.

— Няма да бъда твоя любовница, Приам — каза тя и стана с надеждата, че той ще ѝ позволи да си тръгне.

— Мисля, че ще бъдеш.

— Никога. Ще се омъжа за сина ти Хектор. Аз разбирам природата на дълга. И ще бъда вярна съпруга.

Той се облегна, усмихнат и отпуснат отново.

— Седни, момиче. Няма да те докосна, докато не ме поканиш.

— А това няма да се случи никога!

— Тогава ще се забавлявам, като ти разкажа една история. Може и да ти хареса... все пак е за теб. Преди много години доста преди да се родиш — посетих Тера с красивата ми и прекрасна царица. Пътувахме за Крит, за да видим тогавашния му цар Девкалион, бащата на онзи самохвалко Идоменей. В морето имаше ужасна буря. Казаха ни, че има риск корабът ни да потъне. Хекуба беше бременна и ѝ призля. Не си спомням с кое дете беше. Преживяхме бурята, но трябваше да спрем в Тера за през нощта. Отдадохме почести на главната жрица — жена с остри черти, ако правилно си спомням. След като приключихме с досадните задължения, царицата пожела да се

види с млада гадателка, която познавала от дните си като жрица. Двете говориха с часове, всъщност почти цяла нощ. После гадателката — името ѝ беше Мелите — излезе с Хекуба и двете отидоха при огъня на предсказанието. Когато парите я овладяха, Мелите падна на пода и започна да крещи. Много от казаното остана неразбрано, защото жрицата крещеше на езици, които не са били известни на Хекуба. Но точно преди Мелите да изгуби съзнание, гласът ѝ се променил и станал детски. После каза едно красиво стихче. Искаш ли да го чуеш?

Андромаха се умълча за момент. Беше ѝ интересно. И тя познаваше Мелите и си спомняше дори твърде ясно как старата жена предсказа отпътуването ѝ от Тера, седмици преди да дойдат корабът с посланието от Хекуба.

— Да, искам — отвърна тя.

— Мисля, че ще ти е интересно — каза царят. — Под Гръмотевичния щит стои Орловото Дете на сянката с крилете, за да се носи то над градските стени до края на дните и падането на царете. Хекуба много се впечатли от стихчето, но значението ѝ убягна. Години наред се допитваше до мистици и гадатели. Накрая, две години по-късно, в късната зима един хитски гадател най-накрая успя да интерпретира думите така, че да я задоволи. Гръмотевичния щит, каза той, не е предмет, а човек. Жена. Тя ще роди детето на орела. Както знаеш, орелът е символ на царуването. Значи тази жена ще носи сина на цар. Носенето над градските порти означава, че никога няма да го победят в битка, а частта с края на дните означава, че градът ще е вечен.

— Дори и ако предсказанието е вярно, има стотици царе и хиляди млади жени, които служат на Атина — каза Андромаха. — Всички те в един или друг момент са стояли пред статуята ѝ и съответно под Гръмотевичния щит.

— Така е. — Приам се наведе напред. — Но колко от тях са родени с образа на щита на челата си?

Андромаха въздъхна.

— Казаха ми за родилния ми белег, но той е точно това — малко червена кожа с бяла резка върху нея.

Приам поклати глава.

— Моят посланик Хераклитос е бил там в онази нощ. Той видял щита и чул думите на жрицата. Но има и още. Когато Мелите изрече

пророчеството си на Тера, тя споменала жена със силата на мъж. Хекуба си спомни това, макар и не достатъчно бързо. Народът на баща ти идва от другия край на морето и мнозина от тях са донесли думи от западния език. Андрос за мъж и махос за сила. Името ти идва от тези две думи. Ти си Гръмотевичния щит, Андромаха, и твоето дете ще е син на цар. Той ще направи моя град още по-велик, вечен и неумиращ.

— Да предположим, че това е истина — каза Андромаха и стана отново. — Въпреки че аз не вярвам. Но все пак ако е, какво те кара да вярваш, че ти ще бъдеш бащата? Ти може и да умреш, Приам, а тогава Хектор ще стане цар и неговият син — Орловото дете. Не ти ли мина и това през ума?

— О, няма твърде много неща, за които да не съм помислил, Андромаха. Сега можеш да си вървиш. Ще говорим отново, когато Хектор се върне.

Той ѝ обърна гръб, напълни си нова чаша вино и я изпи цялата на една глътка.

— Мога ли да попитам нещо, царю?

— Нека е кратко, изморен съм.

— Ако аз съм Гръмотевичния щит, защо тогава поискахте сестра ми Палесте да се омъжи за Хектор?

Приам въздъхна.

— Глупава грешка от страна на Хераклитос. Той ни каза, че Палесте е детето, родено с белега. Тогава беше доста болен и умът му вече не беше остър като преди.

— Не е грешал, господарю. При раждането ми майка ми ме е нарекла Палесте, но баща ми сменил името след завръщането си от войната.

Ала Приам не я слушаше. Той взе каната с вино и чашата, а после влезе в спалнята и затвори вратата след себе си.

Андромаха отново усети гаденето, но преглътна жлъчката. По челото ѝ изби пот и тя напусна покоите. Слезе към мегарона, където един слуга ѝ донесе малко вода и тя остана неподвижна, докато стомахът ѝ спре да се бунтува.

Тогава си спомни за срамежливата и нежна Палесте. Колко зле щеше да ѝ повлияе този град. Дали Приам щеше да поиска да я прелъсти? Дали щеше да се впечатли и изплаши от умиращата Хекуба? После внезапно потрепери, когато пълното значение на

невнимателните думи на Приам стигна до ума ѝ. Палесте е била „глупава грешка“.

Колко удобно тогава, че невинната, доверчива и мила Палесте се е разболяла и е умряла.

Андромаха стана от стола и излезе в хладния нощен въздух. Кеон я чакаше. Когато я доближи, тя падна на колене и повърна на пътя. Войникът незабавно отиде при нея, за да я подкрепи. Андромаха получи още два спазъма, а после главата ѝ се прочисти и стомахът ѝ спря да се бунтува.

— Трябва ли ти лечител? — попита Кеон с тревога в гласа.

Тя поклати глава.

Двамата бавно прекосиха празните улици и докато стигнат до портите на двореца на Хектор, на Андромаха ѝ беше по-добре. Когато влязоха, тя нареди на една слугиня да ѝ донесе малко хляб и сирене, а после се прибра в покоите си.

Касандра спеше на дивана, но когато Андромаха влезе, се събуди.

— Сънувах делфини — каза момичето с прозявка.

Жената седна до нея.

— По-рано каза нещо за болестта ми. Каза, че не е от рибата.

Касандра се облегна и се усмихна.

— Да, това е Орловото дете — прошепна тя. — Синът на Хеликаон.

XVI

СМЪРТТА НА ЕДИН ЦАР

Дворецът, отреден за Агамемнон, гледаше към храма на Хермес и залива зад него. Мястото беше отлично, но майсторството, с което бе построена сградата, не беше на чак толкова високо ниво. Последните щрихи върху каменните стени бяха нескопосани и много от гравюрите сякаш бяха завършени набързо. Освен това архитектът явно не бе имал голямо въображение, защото в главните покои на втория етаж, които гледаха на запад към залязващото слънце, имаше огромни прозорци и лятно време стаите сигурно бяха горещи като пещ.

Сега Агамемнон седеше в просторната и скрита от високите стени градина, заобиколен от трима стражи, докато хората му претърсваха петнадесетте стаи. Микенският цар не очакваше да намери скрити убийци вътре, но самото търсене щеше да задържи фокуса на подчинените му върху опасностите, пред които бяха изправени. Храната в кухните беше махната и изхвърлена, виното — излято. Слугите му купиха прясна храна от пазара. Агамемнон хвърли изпълнен с омраза поглед към градината. Навсякъде бяха засадени шарени цветя, чиято миризма сигурно привличаше насекоми.

— Чий е този дворец? — обърна се той към съветника си.

— На царския син Политес. — Клейтос примижа, докато говореше и вдигна ръка да потърка челюстта си. Когато Банокъл го бе нападнал, му счупи три зъба. Два от тях излязоха успешно, но третият отскубна парче от венеца и сега раната го болеше постоянно.

Един войник, който носеше дългото черно наметало на последовател, влезе в градината.

— Стаите са чисти, царю Агамемнон.

— Проверете и покрива.

— Да, господарю.

Клейтос изчака, докато мъжът си тръгна, а после попита:

— Мислиш ли, че Приам би скрил убиец на покрива?

Агамемнон не обърна внимание на въпроса.

— Какво научи за Хеликаон?

— Възстановява се, господарю. Намира се в двореца си в долния град.

— И го пазят добре?

— Първите доклади казват, че има девет слуги, всички мъже, но не и троянски стражи, а също така не е взел дардански войници със себе си в Троя. Има един спътник — едър човек на име Гершом. Твърдят, че е египтянин.

Агамемнон се облегна в стола си. Колко опита за убийство можеше да преживее този мъж? Коланос го бе хванал в капан в Залива на сините сови, но Хеликаон се измъкна на убийците, маскиран като прост войник. После, миналата есен, група войни го нападна пред храма на Хермес. Преживя и това. Сега дори кинжалът на легендарния Карпофорус се бе провалил в опита да го убие.

— Благословен е с късмет — каза той.

— Казват, че е син на самата Афродита — отбеляза Клейтос тихо. — Може би богинята го пази.

Агамемнон удържа надигация се гняв и изчака няколко секунди, така че гласът му да изглежда спокоен и контролиран.

— Майка му беше луда жена, Клейтос, която дъвчеше твърде много корени от меас. Хвърли се от скала и умря на камъните долу. И не ми разказвай историята, че са я видели да лети към далечния Олимп. Говорил съм с човека, който е събирал останките ѝ за погребението. Едното ѝ око е висяло от разбития череп, а челюстта ѝ е била изтръгната.

— Да, царю. Само повтарях чутото.

— Тракиецът дойде ли?

— Да, господарю. Цар Ейоней пристигна вчера. Настанен е в дворец в покрайнините на града. Довел е два бойни коня със себе си и е пожелал да е близо до откритите хълмове, за да може да ги язди.

— Каква охрана има?

— Тридесет войника и сина му Резос. Има и тракийски участници в Игрите — около двадесетина човека.

Агамемнон обмисли информацията.

— Ейоней е човек на навика. Нека го наблюдават, а после проследете и маршрута, по който язди. Някъде там ще има идеално място за човек, който да го причака.

— Имаме някои чудесни стрелци, господарю. Окотос може да уцели крилото на птица.

— Не, не искам стрелец. Трябва ми прашкар. Ейоней е стар човек. Падане от тичащ кон може да го убие. Още по-добре ще е, ако камъкът го удари без онези с него да видят. Смъртта му ще изглежда като нещастен случай.

Докато светлината започваше да избледнява, Агамемнон стана и влезе в двореца. Слугите бяха запалили лампи и той подушваше печено месо в кухнята. Един войник му донесе гарафа разрежено вино и царят отпи пестеливо. Малко след залез пристигна Пелей. Мъжът беше яростен, а лицето му — зачервено.

— В името на боговете, дали са ми колиба — оплака се той. — Близо до майсторите на бои. Вонята направо ми обръща стомаха.

— Къде е Ахил?

— Тича из хълмовете заедно с двама от спътниците си.

— Имат ли стражи, които да яздят с тях?

Пелей се засмя.

— Мислиш ли, че някой ще е толкова глупав, че да нападне Ахил? Той ще му изтръгне дробовете.

— Или някоя стрела ще пониже неговите — отбеляза Агамемнон.

— Мислиш ли, че Приам ще наруши мира?

— Не всички са толкова почтени, колкото теб и мен.

Силата на Хеликаон се възстановяваше ден след ден. На връщане към собствения си дворец в Долния град едва успя да изкачи стълбите, при това чак след няколко почивки, за да възстанови дишането си. Някога стройната му и мускулиста фигура сега бе слаба като скелет, а мускулите му се бяха стопили. След премахването на инфекцията обаче апетитът му се възвърна, а Гершом надзираваше приготвянето на храната. Нямаше лакомства, нито вина, затова пък му носеха голямо количество плодове и прясно месо.

— Някога дядо ми беше велик войн — каза той на Хеликаон. — Ранявали са го повече от двадесет пъти. Той твърдеше, че раненото тяло се нуждае от проста храна — вода, която да преминава през него,

плодове и месо за сила. И също като добрия кон, тялото се нуждае от работа, за да стане отново силно.

Скоро кожата на Хеликаон започна да губи призрачната си бледност, а тъмните сенки под очите му изчезнаха. Гершом взе два коня от конюшните на Приам и двамата излязоха да поаяздат без седла сред хълмовете. Ездата измори Хеликаон и египтянинът ги поведе през няколко полета до една ферма, където имаше изкопан кладенец. Дватама завързаха конете и седнаха в сянката на къщата. Хеликаон държеше длан над раната си. Сега нямаше бинтове и когато вдигна ръка, дълбокият белег под нея беше червен и ярък.

— Как е болката? — попита Гершом.

— Почти я няма. Но раната сърби. — Хеликаон погледна приятеля си. — Как си позволил на някакъв непознат да ме покрие с личинки? — попита той с изморена усмивка.

— Беше ми скучно — отвърна египтянинът. — Реших, че може да е забавно.

Хеликаон се облегна на стената и затвори очи.

— От онази последна нощ насам не съм имал сънища — каза той. — По някакъв странен начин ми липсват. Сякаш се носех през целия свят само за едно мигване на окото. Мислех, че стаята е омагьосана. Денят преминаваше в нощ и после пак в ден за секунди.

— От онова, което чух, докато те тресеше, сънищата ти бяха все за кръв, смърт и болка.

— Повечето да. Но сънувах и Аргуриос и Лаодика. Това беше като балсам за духа. И аз... — той замълча.

— Какво? — попита Гершом.

Хеликаон въздъхна.

— Имах един целебен сън. С Андромаха. Имах чувството, че някой ме издига от мрачна яма към яркото слънце.

Гершом погледна към приятеля си. Хеликаон се бе загледал в далечината и египтянинът усети тъгата, която се излъчваше от него. Само че не можеше да разбере произхода ѝ. Хеликаон се бе върнал от бреговете на Хадес. Беше млад цар и му предстоеше велик живот. Имаше красива съпруга, която го чакаше в Дардания, и флотилия от кораби, плаващи сред Великата зеленина, за да му носят богатства. Но откак започна оздравяването му, не се бе засмял или пошегувал дори веднъж.

Някъде наблизко прозвуча ръмжене и една голяма черна хрътка с оголени зъби дойде от другата страна на стената. Конете се размърдаха нервно. Ръката на Гершом се стрелна към кинжала му.

— Не, приятелю — спря го Хеликаон. — Не я наранявай. Хрътката прави каквото трябва, защитава дома на господаря си. Не и обръщай внимание. Извърни глава и не я гледай в очите.

— За да може да ме захапе за задника?

Хеликаон бавно протегна ръка и същевременно изщрака леко с пръсти. Хрътката застина, но продължи да ръмжи, а козината по вратата й беше настръхнала. Внезапно Хеликаон щракна силно с пръсти и извика:

— Тук! Ела! — Кучето веднага дотича при него. — Смелчага си ти — каза му дарданецът и бавно вдигна ръка, за да може да я подуши.

— А ти, боя се, си идиот — изръмжа Гершом. — С такива челюсти можеше да ти отнесе пръстите.

— Знаеш ли какъв е проблемът с отглеждането на благородници в Египет, Гершом? Можете да гледате, но не ви е нужно да виждате. Робите изпълняват всяко ваше желание, носят ви храна, подреждат ви дрехите.

Хрътката стана, отиде до кладенеца и легна на сянка.

— Това е старо куче. Посивяло около челюстите. Не е младо и безразсъдно. Хората сигурно посещават това място постоянно. Никой фермер не би държал зле тренирано куче-пазач без каишка. Посетителите през деня сигурно обикновено са добре дошли. Ако бяхме дошли посред нощ, нещата щяха да са различни. А и имаме коне. Ако това куче искаше да убива, те щяха да усетят и да се паникьосат. Вместо това просто се размърдаха леко и наостриха уши. Значи не сме били в опасност. Трябваше само да покажем на кучето, че нямаме лоши намерения.

Гершом поклати глава.

— Не си убедителен, Хеликаон. Обясняваш действията си и тъй като крайният резултат е добър, излизаш прав. Кучето обаче можеше да страда от зъбобол или да е болно от бяс и тогава не би действало според обучението си. Конете можеше да не надушат намеренията му. Те обикновено не се числят към великите мислители. Методът ти за справяне със ситуацията беше рискован. Моят, да понижа животното, щеше да постигне същия резултат, но без риск.

— Освен дето щеше да убиеш едно чудесно куче — отбеляза Хеликаон.

— Е, и? Не е мое.

Докато говореха, откъм полетата се появиха двама мъже. И двамата бяха червенокоси, с широки рамене, но първият бе по-възрастен и имаше сиви нишки в косата си.

— Мен ли търсите? — попита той.

Хеликаон се изправи на крака.

— Не. Просто яздехме и искахме да починем малко.

— А, ясно, заповядайте — каза фермерът. — Извадили сте късмет обаче. Цербер отхапа парче от последния пътник, който дойде без предупреждение. — Смахът на Гершом проехтя като тътен. — Не беше смешно — измърмори мъжът. — Струва ми две овце за компенсация. Кучето остарява и забравя тренировката си. Към града ли сте тръгнали?

— Да.

— Тогава по-добре избягвайте гората. Имало е инцидент и навсякъде гъмжи от войници, които спират пътници и задават въпроси.

— Какво е станало? — попита Хеликаон.

— Някакъв чужденец паднал от коня си и умрял. Важен човек. Дошъл е за сватбата, предполагам. Както и да е, губя време тук, така че ще трябва да ме извините. Ела, Цербер — извика мъжът и черната хрътка тръгна след него.

— Думичка да не съм чул — предупреди Хеликаон.

— И какво бих могъл да кажа? Аз, който съм роден в царския дворец и гледам, без да виждам?

Хеликаон въздъхна.

— Колко време ще ме тормозиш с това?

— Трудно ми е да преценя. Със сигурност през по-голямата част от лятото.

Другият мъж се засмя и завъртя коня си.

— Тогава можеш да ми ядеш прахта по пътя към двореца — каза той и смушка жребеца в галоп.

Гершом го последва. Двата коня бяха силни и бързи, но египтянинът бе много по-тежък от царя на Дардания и не може да скъси разстоянието. Чак когато приближиха града, Хеликаон забави коня си, за да остави другия жребец да го догони. По бузите му имаше

здравословен цвят и настроението му се бе подобрило. Докато прекосяваха хълма, заливът се появи пред очите им, яркосин под слънцето. Лек бриз се носеше над хълмовете. Хеликаон спря жребеца си и се загледа над морето. Гершом видя как настроението му отново се променя, а изражението му става сериозно.

— Какво има? — попита той.

— Към Троя идва човек, когото съм се заклел да убия.

— Ами силите ти се възвръщат бързо. Още няколко седмици и ще можеш да го предизвикаш.

Хеликаон не каза нищо повече и двамата продължиха напред. Докато достигнат двореца, издръжливостта му се беше изчерпала и той си легна. Гершом върна конете и докато беше в конюшните, чу, че царят на траките Ейоней е жертвата на падането от коня. Яздел пред спътниците си и когато свърнали зад завоя на пътеката, го намерили проснат на земята, а конят му стоял близо до него.

Смъртта се смяташе за лоша поличба за предстоящата сватба и цар Приам устройваше вечер в почит на загиналия, която щеше да се състои в храма на Посейдон след пет дни, когато всички царе от Запада и Изтока трябваше вече да са пристигнали. Микенският цар Агамемнон бе предложил да говори във възхвала на Ейоней.

Ужасното осъзнаване, че е бременна, изпълни дните и безсънните нощи на Андромаха с ярост и самоненавист. Как можеше да допусне нещо толкова глупаво? Как бе възможно боговете да я наказват толкова сурово?

Опита се да се убеди, че е влязла в леглото на Хеликаон само заради съвета на Пророка, за да положи топло тяло до умиращия мъж и да го върне към живота. Но самоизмамата никога не ѝ се беше отдавала. Почти от момента, в който видя Хеликаон на плажа на Залива на сините сови, бе копняла да бъде близо до него, гола, кожа до кожа. Дори сега, с ужасните последствия от действието ѝ, висящи над главата ѝ като буревестник, потръпваше от спомена за онзи миг.

Прислужницата ѝ Акса сновеше из покоите и бърбореше, докато събираше разхвърляните дрехи. Доброто ѝ настроение не я бе оставило цяла зима. Съпругът ѝ, за когото се беше страхувала, че е умрял с Хектор, се завърна у дома и радостта ѝ беше огромна. Бебето ѝ бе здраво, съпругът ѝ — жив, и светът сияеше от щастието ѝ.

— Може би днес жълтата рокля — каза тя. — Слънцето блести и мога да сплета косата ти със златна нишка. Така ще улавя светлината.

— Днес не искам плитка — отвърна Андромаха. — И жълтото е твърде ярко. Донеси ми бледозелената.

— Винаги носиш зелено — оплака се Акса. — Видя ли „Ксантос“ в залива вчера? Може би господарят Хектор ще дойде на посещение. Жълтата рокля ще го омае.

— Не го искам омаян. И няма да дойде.

Акса изглеждаше изненадана.

— Така ли мислиш?

Андромаха се извърна към нея.

— Колко пъти е посещавал собствения си дворец, откак аз съм тук?

— Няколко. Видях го веднъж.

— Да, идваше да посети Хеликаон, и винаги когато мен ме нямаше.

— О, сигурна съм, че...

— Моля те, Акса, не му измисляй извинения. Това е уреден брак, който Хектор очевидно не желае. Предполагам, че ще отиде във фермата си и няма да го видя преди сватбеното тържество.

Изражението на прислужницата помръкна.

— Не бива да мислиш така, господарке. Хектор е прекрасен човек. Местарес го боготвори. Каза ми, че Хектор те смята за най-красивата жена на света.

— Толкова красива, че не може да понесе да стои в една стая с мен. Достатъчно. Права си — нека е жълтата рокля.

Андромаха не желаше да носи толкова ярък цвят, но знаеше, че съгласието ѝ ще спре приказките на Акса. Пухкавата слугиня се усмихна щастливо и изтича да донесе дрехата.

Междувременно Андромаха излезе на балкона. Той все още тънеше в сянка, но тя виждаше слънчевата светлина, която започваше да озарява града, и чуваше звуците на работниците, подготвящи мястото за Игрите. Зад тях забеляза и мъжете, които издигаха насипа по дължината на хиподрома, където щяха да се провеждат състезанията с колесници. Градът се изпълваше с пътешественици и състезатели, нетърпеливи да спечелят злато в Игрите. Равнината на

север започваше да се превръща в отделен град от палатки и набързо издигнати колиби.

Зави ѝ се свят и тя пое дълбоко дъх.

На Тера бе вървяла с останалите жрици по склоновете на яростната планина, пеейки химни за успокояване на Минотавъра, който ръмжеше под скалите. Сега усети подобна опасност. На повърхността тя бе Андромаха, девствена принцеса от Тива, която щеше да се омъжи за наследника на трона на Троя. Но в нея растеше нейният собствен минотавър, чието присъствие, ако станеше известно, щеше да доведе до унищожението ѝ.

Когато Приам научеше за безбожието ѝ, щеше да нареди да я убият. Царят беше безмилостен, въпреки желанието си към нея. През последните години бе езекутирал неколцина от по-непокорните си синове. А към нея гневът му щеше да е огромен, защото бе отблъснала собствените му попъзновения в името на честта, което сега в очите му щеше да е пълно лицемерие. Всъщност щеше да излезе, че просто го е правила на глупак. Егото на Приам нямаше да приеме подобно нещо.

И какво тогава да направя, зачуди се тя? Да ида при Хеликаон? Да му кажа, че сънят му не е бил сън? Сърцето я заболя. Той щеше да се опита да я защити и да си навлече гнева на Приам. Дали малката армия на Дардания можеше да устои на мощта на Троя? Тя знаеше отговора.

Тогава Андромаха се замисли за Хектор. Можеше да се опита да го съблазни. Ако успееше, той щеше да повярва, че детето с негово. Отпъди тази мисъл веднага. През целия си живот бе вярвала в почтеността — особено при любовници. Андромаха никога не бе лъгала Калиопа. Как тогава можеше една женитба да започне с подобна лъжа? Това щеше да остане като отрова в сърцето ѝ. Не, имаше само един почтен път на действие — да иде при Хектор, да си признае всичко и да приеме последствията, каквото и да бяха решили боговете.

Акса се върна и ѝ помогна да облече жълтата рокля. Дрехата бе красива, с вплетено в нея злато и сребро.

— Мисля да се разходя — каза тя, когато Акса коленичи да завърже връзките на сандалите ѝ.

— Да дойда ли с теб?

— Не, Акса. Днес няма да имам повече нужда от теб. Върви си вкъщи и се погрижи за детето си.

— Той расте здрав — каза слугинята. — И ще бъде красив като моя Местарес, а не безличен и грозен като мен.

Андромаха погледна кръглото като месечина лице на жената и усети буца в гърлото си.

— Акса, ти не си безлична. Всичко, което представляваш сияе като светлина от лицето ти — силата, лоялността, обичта и смелостта ти.

Акса се изчерви.

— Понякога говориш толкова странни неща, господарке — промърмори тя. — А какво ще кажеш сега за златната нишка в косата?

— Не, ще я оставя да се спуска свободно.

Слугинята се надигна и се загледа в огненочервената коси на Андромаха.

— Слънцето я е достигнало — каза тя критично. — Някои кичури са се позлатили. Трябва по-често да носиш воал.

Андромаха се засмя и настроението ѝ се подобри за малко.

— Ти никога не си доволна, Акса. В един момент искаш да сложиш злато в косата ми, а после се оплакваш, защото то вече е там.

— Знаеш какво имам предвид — отвърна другата жена. — Само селянките имат подобни кичури в косата, защото стоят под слънцето по цял ден.

— Значи и аз съм селянка — каза Андромаха. — Хайде сега си върви.

До портата на двореца видя, че Кеон седи тихо на една пейка, поставил блестящия си бронзов шлем до себе си. Нагръдникът му сияеше под слънцето. Той стана, когато тя се приближи.

— До гробницата ли ще отидем?

— Не. Отиваме към фермата на Хектор.

— Доста далечно разстояние за тази жега, господарке. Да извикам ли колесница?

— Предпочитам да повървим.

Той не каза нищо повече и двамата заедно излязоха в града. Кеон сложи шлема си, който покриваше цялото му лице и за радост на Андромаха правеше разговора почти невъзможен. Той тръгна пред нея

сред тълпата към центъра на града, а после и през Дарданската порта, която водеше към каменния път отвън.

Кеон се оказа прав. Пътят наистина беше дълъг за подобна жега и до средата на деня двамата още бяха далеч от целта си. Гордостта на Андромаха не ѝ позволяваше да признае грешката си и тя продължи да върви, въпреки че жълтата ѝ рокля бе напоена с пот, а сандалите дращеа глезените ѝ. Кеон я изгледа.

— Ако не възразяваш, господарке, бих се зарадвал, ако мога да си почина малко на сянка — каза той и свали шлема си.

Тя го погледна и се усмихна.

— Ти си мил човек, Кеон, а по челото ти няма и капчица пот. И да, благодаря ти, наистина бих могла да си почина малко.

Той ѝ се усмихна широко, а после посочи групичка дървета. Някой бе издигнал бял олтар сред тях. В него се виждаше статуя на жена с лък в ръката. Около нея имаше изсушени цветя. Андромаха се пресегна, погали статуята и се усмихна. Напомняше ѝ за Калиопа. Точно зад олтара чу звука на течаща вода. Тя заобиколи храстите и откри потока, бълбукащ над белите камъни. Коленичи, събра дланите си в шепи и отпи. Водата имаше неопределим вкус, който не бе съвсем приятен. Кеон стоеше наблизо с ръка на дръжката на меч.

— Ти няма ли да пиеш? — попита тя.

— Не съм жаден.

Тя потопи част от ръкава си в потока и го допря до челото си, а после се изправи и застана до него в сянката.

— Чий е този олтар?

— Майката на бореца Аркеос го построила в чест на богинята Артемида. Твърди се, че Аркеос е спечелил повече Игри от всеки друг смъртен.

— Той троянец ли е бил?

— Не, господарке. Бил е от Самотраки.

Той подръпна ухото си и понечи да заговори. После въздъхна и се отдръпна от нея.

— Какво искаш да питаш? — спря го тя.

— Чудех се защо отиваш при Господаря Хектор без предизвестие.

— Откъде знаеш, че е без предизвестие?

— Той щеше да прати колесница и отряд конници.

— Познаваш ли го?

Той поклати глава.

— Говорил е с мен, но не го познавам. Знам само, че е велик мъж.

— Всички това ми повтарят.

Той я погледна и се усмихна широко. Това го накара да изглежда като момче.

— Брат ми е в отряда му. Бил е с него в Кадеш.

— Да, да, велик войн. Всичко това вече съм го чувала, Кеон.

— Нямаше да говоря за война, господарке. Всички знаят, че Хектор е боец. Величието му обаче е в малките неща. Той знае имената на хората си и тези на жените им. Брат ми не е офицер. Говорил е с Хектор само веднъж, докато са седели до един поток. Тогава му казал за бременната си съпруга. Когато детето се роди, принцът му прати златна чаша за подарък. — Той извърна поглед. — Това сигурно не звучи като кой знае какъв жест.

— Напротив — каза Андрوماха. — Бих се изненадала да науча, че баща ми знае името на дори един от войниците си. Той никога не би си и помислил да прати подарък на някой от тях.

Тя излезе пак под слънцето и продължи по пътя. Кеон я настигна. Появи се лек бриз, а няколко разпокъсани облака закриха светлината. Докато вървяха надолу по склона, стана по-хладно и вятърът зашепна над локви от вчерашния дъжд.

Накрая видяха фермата и конните пасища зад нея. Главната сграда бе стара, построена от камък, с един етаж и плосък покрив. Трите постройки около нея бяха построени от дърво, издигаха се по-високо и имаха широки врати. Едната очевидно бе конюшня. Другите две сигурно служеха като складове, или поне така предположи Андрوماха.

Пред главната сграда няколко души се опитваха да хванат прасе, което бе избягало от кошарата си. Животното се обърна и се засили към мъжете, принуждавайки ги да се разпръснат. После се подхлъзна в калта, претърколи се и се блъсна в счупената ограда. В този миг един едър мъж, гол до кръста и покрит с кал, се хвърли върху него. Прасето избяга и гигантът се подхлъзна с лицето напред, забивайки нос в оградата, което предизвика смеха на приятелите му.

Андромаха чу смеха им, донесен по вятъра и настроението ѝ се пооправи. Докато двамата с Кеон слизаха надолу по хълма, мъжете оформиха полукръг около прасето в опит да го върнат зад оградата, но то отново се затича към тях. Този път покритият с кал гигант прецени скока си по-добре и сграбчи с масивните си ръце плешките на животното. То изсумтя и се опита да се бори, но той го притисна към земята. После за всеобща изненада стана на крака, сграбчил голямото прасе в ръцете си. Пързаяйки се в калта, той се запрепъва към ограждението.

Останалите сграбчиха падналата греда и я наместиха на мястото ѝ. Мъжът пусна втрещеното прасе, а после се затича обратно към оградата. Звярът се втурна да го преследва. Гигантът достигна целта си точно преди прасето и скочи над нея. Приземи се в една локва и пак падна. Отново избухна смях. Мъжът седна, опитвайки се да изчисти калта от лицето и косата си. После видя Андромаха.

Хектор бавно се вдигна на крака.

— Какво неочаквано удоволствие — каза той.

Андромаха не му отговори. Умът ѝ избяга обратно в палатката на гадателя Аклид, който бе предсказал трите големи любви в живота ѝ. Първата беше Хеликаон. Втората беше Дъбът. „И как ще го позная?“ — бе попитала тя.

„Той ще се въздигне от калта, а тялото му ще е опръскано е нечистотиите на прасета.“

Устата на Андромаха пресъхна, а главата ѝ се завъртя. Вече познатото гадене се върна заедно със световъртежа.

— Трябва да поговорим — успя да каже.

XVII

ИЗБОРЪТ НА АНДРОМАХА

Тя изчака в хладната трапезария, чиито прозорци бяха покрит с капаци против ярката светлина. Една млада слугиня ѝ донесе купа плодове и кана с вода. На повърхността ѝ плаваше парче от някакъв жълт плод. Момичето напълни една чаша и ѝ я подаде. Андромаха ѝ благодари. Слугинята бе слаба и руса, с големи сини очи. За един кратък миг Андромаха си припомни Калиопа.

— Много си красива — каза тя на момичето и погали лицето ѝ.

— Благодаря ти, принцесо — отвърна то и Андромаха видя как зениците ѝ се разширяват.

Колко странно нещо са емоциите, помисли си Андромаха. Ето ме тук, готова да посрещна съдбата си, а усещам как кръвта ми се раздвижва и изпитвам копнеж да прегърна една слугиня. Тя въздъхна леко и извърна очи от момичето, като вместо това огледа стаята. Обзавеждането беше функционално, без дори следа от украса или гравюри. Имаше три дълги дивана и пет дълбоки стола. Върху каменния под бе опънат голям килим в есенни цветове. Въпреки липсата на украса, стаята я караше да се чувства добре дошла. Ако не носеше такъв товар, Андромаха можеше наистина да обикне това място.

Отпи от водата, опитвайки се да измисли какво ще каже, когато троянският принц се върне от банята. Но мислите ѝ бяха замъглени и изпълнени със случайни образи. Хеликаон, викат в екстаз, потънал в треската си; Калиопа, танцуваща в Нощта на Артемида, и самата Андромаха, застанала на горния етаж на царския мегарон, за да обстрелва микенците. Толкова много се бе случило в тези последни месеци.

А сега и това. Трябва да бе разбрала погрешно видението на гадателя, мислеше си тя. Да, той бе видял този миг и в това нямаше съмнение, а освен това по някакъв начин беше усетил силата на емоциите ѝ. Но Хектор не можеше да бъде голямата любов на живота

й. Не усещаше напора на кръвта, когато го гледаше, нито копнеж да го докосне, да бъде близо до него, да усети устните му върху своите.

Тя отиде до стената отсреща и се загледа във висящия там щит. Беше стар — черна волска кожа, опъната върху дървена рамка. В центъра имаше бяло изображение на скачащ елен.

— Носеше го един тракийски бунтовник — каза Хектор, който тъкмо влизаше в стаята зад нея. — Подари ми го. Наистина ми харесва. Прост е и добре направен.

Тя се завъртя към него. Русата му коса беше влажна от банята и сега носеше туника в бледозлатист цвят. За миг й се стори, че огромната стая се е смалила, когато той се приближи към нея — размерът му бе наистина страховит.

— Движиш се много тихо за толкова едър мъж.

— Научил съм се да не вдигам шум около жени — каза той със срамежлива усмивка.

— Или изобщо да не се появяваш около тях.

Погледът му се отмести от нейния.

— Съжалявам, Андромаха. Пренебрегнах те.

— Това е без значение. Дойдох, за да поискам да ме освободиш от дълга на брака.

Той не каза нищо, а вместо това напълни една чаша с вода и отпи. Тишината се проточи. Андромаха не знаеше какво да очаква, но си мислеше, че ще получи по-скоро ядосан отговор. Вместо това той се усмихна тъжно и седна на дивана.

— Ела и седни — каза нежно. — Нека поговорим малко.

— Какво има за казване?

Хектор я изгледа мрачно, а когато заговори, тонът му бе изпълнен със съжаление:

— Ако беше толкова просто, бих изпълнил желанието ти на мига. Ти си прекрасна, смела жена и заслужаваш много повече от онова, което мога да ти предложа. Този брак обаче не е устроен от мен, а от Хекуба и Приам. Аз съм също толкова обвързан с волята им, колкото и ти. Не можем да избегнем съдбата си. Андромаха.

— Не е въпрос на бягство — каза му тя. — Аз не мога да се омъжа за теб.

Той я изгледа и тя усети силата в сините му очи.

— Ти обичаш някой друг. Разбирам това. Малцина от царски потекло имат щастието да са с онези, които обичат.

— Да, обичам друг — каза тя и вдиша дълбоко. — Но не това е проблемът. — Мигът бе дошъл и тя нямаше да го избягва повече. — Нося дете.

Зелените ѝ очи го погледнаха предизвикателно в очакване на изблик на праведен гняв. Но такъв не последва.

— Татко никога не е губил време — каза той. — И сега знаеш срама на Хектор. — Той не я погледна, а вместо това въздъхна и се наведе напред. — Изправял съм се пред много опасности в живота си и много стракове, но този миг е най-ужасният от тях. Естествено, че разбирам защо не искаш да се ожениш за мен. Кой би искал?

Андромаха постоя в мълчание за момент. Това, че той очакваше бащата да е Приам, бе разбираемо, но останалото я остави объркана. Тя стана на крака, прекоси стаята и седна до него.

— Не съм спала с Приам — каза му твърдо. — Отблъснах го.

Тогава той се обърна към нея и сините му очи се впиха в нейните зелени очи.

— Кой е бащата?

Въпросът бе зададен меко. В този момент в ума ѝ се появиха няколко мисли едновременно. Седеше близо до мъж с огромна физическа сила, а не усещаше никаква опасност. Вместо това изпитваше странен уют от близостта му и това я изненада. При всичките си очаквания за тази среща, не бе очаквала да се чувства в такава... безопасност. Напрежението се оттече от нея и докато двамата седяха кротко в сенчестата стая, му разказа за болестта на Хеликаон, за думите на Пророка и собствената ѝ глупост да сподели леглото му. Хектор я изслуша, без да казва нищо.

— Значи обичаш Хеликаон?

— Да.

— И той те обича?

— Когато и двамата мислехме, че си мъртъв, ми каза, че ме обича, да.

— А сега се е оженил за Халисия. Колко глупави сме всички ние, благородниците. Той знае ли за детето?

— Не. И няма да научи. Той беше в треска и вярва, че е сънувал. Няма спомен за това, че сме лежали заедно.

А после стените на съпротивата ѝ се сринаха и отчаянието я погълна. От очите ѝ покапаха сълзи и тя зариде. Хектор се наведе към нея и я придърпа по-близо. От най-ранното си детство, в ръцете на баща си, не се бе чувствала толкова добре защитена. Хектор не каза нищо, а просто я поддържа в тишина, докато ръцете му нежно потупваха гърба ѝ, сякаш е бебе.

След малко тя успя да спре хлиповете и да си поеме няколко накъсани глътки въздух.

Чак тогава Хектор заговори отново:

— Приам не бива да научава това, Андромаха. Обичам го, но той би наредил да те зазидат жива или да те затворят в сандък и да те хвърлят в морето. Яростта му е чудовищна, а наказанията — варварски. Но не зная как можем да го заблудим.

— Все още ли искаш да се ожениш за мен?

Хектор ѝ се усмихна.

— Не мога да си представя по-голяма чест.

Облекчението се разля по цялото ѝ тяло.

— Значи проблемът е решен. Сватбата ще дойде скоро. Бременността ми е в началото и никой няма да задава въпроси, ако родя няколко дни по-рано.

— Проблемът не е решен — каза той тъжно. — Татко ще знае, че детето не е мое.

— Как?

Хектор се отдръпна от нея.

— Значи не знаеш, така ли? — Той затвори очи и се извърна. — Боях се от този момент, който винаги ме е заплашвал, дори в сънищата ми.

Тя се пресегна и взе ръката му в своята.

— Ако ще бъда твоя жена, ще ти бъда вярна. Нищо, което ми кажеш, няма да стигне до друг.

За известно време той остана мълчалив. После отиде до масата и си наля още вода.

— По-скоро бих се изправил пред въоръжени мъже, отколкото да водя този разговор — каза накрая.

— Тогава недей — отвърна Андромаха. — Не искам да ти причинявам болка.

— Не, това трябва да се знае. Може и да не съм мъж, но не съм и страхливец. — Той се върна на дивана и седна до нея. — Преди две години бях ранен и се очакваше да умра. Удар от копие в чатала. Възстанових силата си, но изгубих нещо жизненоважно. — Той си пое дълбоко дъх. — Не мога да имам деца, Андрوماха, нито да вляза в жена. Само Приам и лечителят знаеха това, а Приам нареди да го удушат. Не можа да понесе някой да разбере за срама на сина му.

Андрوماха го изглежда, докато собствените ѝ страхове изчезваха под тежестта на неговата мъка.

— Един мъж не се определя по чепа му — каза тя. Той рязко вдигна глава и Андрوماха видя изненадата му. — Да — добави с усмивка, — дори и жриците знаят мръсните думички. Еднооката змия, червеното копие, плюещия змей. Чуй ме, Хектор. Ако до днес не го знаех, сега вече съм сигурна, че ти си прекрасен човек. Тъжа за загубата ти, защото разбирам колко важна е тази част за мъжете, хваленето с размера и дебелината, и така нататък. И няма да те лъжа. Твоята загуба ще е и моя загуба. Но искам да разбереш това — бих предпочела мъж със сърце, който го е грижа за околните и ще обича детето ми, пред безчувствен идиот с голям чеп. Не си бил мъж? Това е нелепо.

Хектор се обърна към нея, взе дланта ѝ и я поднесе към устните си.

— Благодаря ти за това — каза той. — Беше мило от твоя страна.

— Не — спря го Андрوماха. — Не си позволявай да вярваш, че съм някой блюдолизец, който се опитва да те зарадва. Аз съм Андрوماха и говоря само истината. Погледни в очите ми, Хектор, и ми кажи, ако видиш лъжа там.

Тя го изглежда с прям поглед и видя как той се отпуска.

— Не — призна принцът накрая, — не виждам лъжа.

— Ще ми имаш ли тогава доверие да се справя с този проблем, без да поставяш под въпрос решението ми? — попита го тя.

— Да. Вярвам ти — отвърна Хектор.

— Добре. Тогава ми повикай колесница, за да ме отведе в града. А утре ще се преместя тук, за да можем да поседим и да научим малко повече един за друг.

Малко по-късно, докато стояха до колесницата, Хектор пое ръката ѝ.

— Ще ти бъда добър съпруг, Андромаха от Тива — каза той.

— Зная това, Хектор от Троя — отвърна тя. Емоциите бушуваха все по-силни и в очите ѝ избиха сълзи. — Ти ще бъдеш моят дъб — добави с треперещ глас.

Андромаха нареди на колесничаря да я отведе с Кеон до портите на двореца на Приам. Пазачът ѝ очевидно усети, че тя се нуждае от спокойствие и не каза нищо през цялото пътуване. Когато стигнаха до двореца, Андромаха му нареди да я чака и прекоси мегарона, за да каже на един слуга, че желае да види царя по много важен въпрос.

Този път Приам не я накара да чака.

Царят беше в покоите на царицата. Стана, когато я въведоха вътре, и изчака слугата да излезе.

— И кое е толкова спешно? — попита той.

— Ходих при Хектор — каза тя и внезапно осъзна колко физически прилики има между двамата мъже. Приам не беше толкова едър, но формата на лицето и силата на очите му бяха почти същите като на любимия му син.

— И?

— Сега разбирам защо толкова силно ме желаеш.

— Той ти е казал? Сигурно му е било тежко. И защо си тук?

— Знаеш защо — отвърна тя и в гласа ѝ се прокрадна гняв.

— Искаш да разтуриш брака?

— Не. Ако го направя, няма да оцелея. Ще умра като лечителя, който се е грижил за него.

Той кимна.

— Ти си интелигентна жена.

— Ще изпълня желанието ти, но имам условия.

— Назови ги. Ще ги изпълня до едно.

Тя виждаше нетърпението в очите и червенината по лицето му.

— Ще идвам в леглото ти само веднъж на лунен цикъл. И ще го правя, докато някой лечител не потвърди, че нося дете. След това никога повече няма да се опитваш да спиш с мен. Съгласен ли си?

— Съгласен съм. — Той се засмя и разтвори ръце. — Ела при мен, мой Гръмотевичен щит.

И тя пристъпи в прегръдката му.

XVIII

СТРАХЪТ НА КАЛИАДЕС

Работниците се бяха трудили цяла нощ на светлината от факлите, за да завършат местата за провеждането на Игрите. Голямо пространство плоска земя бе изравнено и отъпкано, за да се оформи стадион за бегачите и копиехвъргачите, скакачите, юмручните бойци и борците. На четиристотин стъпки на запад от стадиона имаше дълъг хиподром с високи заграждения, които сега бяха покрити с пейки и седалки за привилегированите. Тук щяха да се провеждат състезанията с колесници и коне. Пиедесталът на съдиите се издигаше там с изкусно изработени седалки от дърво и слонова кост, покрити със злато. Втори по-малък пиедестал се издигаше в стадиона. Организирането на Игрите, под ръководството на царския син Политес, бе изпълнено с трудности. Никой не знаеше колко състезатели ще искат да участват, нито колко голяма ще е публиката. В началото Политес мислеше, че в Троя ще дойдат неколкостотин атлета, но в града вече имаше над хиляда. А що се отнася до зрителите на зрелището, предвижданията бяха достигнали около шестнадесет хиляди. Сега дори и тази цифра започваше да изглежда несериозна.

Политес сновеше напред-назад пред по-малкия съдийски пиедестал на стадиона. Слънцето не се бе издигнало много над хоризонта и последната работа тъкмо приключваше. Дърводелците подреждаха пейки, работниците влачеха подпорите от каруците си или опъваха ленените платна, които да пазят сянка на благородниците.

Шестнадесет хиляди! Политес потри слепоочия. Главоболието не го бе оставяло последните пет дена. Шестнадесет хиляди души, които щяха да искат да ядат, да уринират, да се изхождат и които трябваше да бъдат разхлаждани и поени през деня. За простолюдието бяха изкопани ями, но отделно от тях издигнаха и специални сгради, където благородниците да пикаят в гърнета като цивилизовани хора.

Политес прекоси стадиона под издигнатия на колони покрив на новата палестра, където щяха да се подготвят атлетите. Скрити от погледа на зрителите, състезателите можеха да обсъжда: тактики с

треньорите си, да наемат масажисти или да взимат студена баня. Тук бяха и стаите на Асклепий, където жреци и лекари щяха да се грижат за ранените при по-опасните състезания. На това място щяха да се шият раните по лицата на борците и да се наместват счупените крайници на колесничарите. Повечето наранявания щяха да дойдат именно от състезанията с колесници — особено от тези с четири коня. Политес знаеше, че виновни за това бяха не толкова сблъсъците, колкото острите завойи в двата края на дългата тясна лента. Пътят се движеше между два здрави стълба. За да съкрати изминатото разстояние, опитният колесничар би задържал вътрешните коне, докато същевременно отпускат юздите на външните. Това би завъртяло колесницата около стълбовете, без да се губи скорост. Изчисляването на момента обаче беше жизненоважно. Преди две години в Тракия Политес бе станал свидетел на ужасен инцидент. Колесничарят Креунос, известен с уменията си, водеше пред останалите, но не успя да уцели завоя. Оста на колелото му се удари в стълба и се разби, изхвърляйки колесницата във въздуха. Креунос се оплете в юздите и остана безпомощен. Конете продължиха и той се размаза в парапета, разделящ тълпата от състезателите. Десният му крак бе почти изскубнат от тялото и той умря няколко дни по-късно.

В палестрата принцът видя, че работниците запълват новопостроените бани под ръководството на надзирателя си — слаб тракиец на име Корос. Политес му имаше пълно доверие. Макар че беше кротък, мъжът беше невероятно опитен и само пълните глупаци не даваха най-доброто от себе си, когато работеха за него.

— Приветствам те, господарю — каза Корос. — Не бой се, ще бъдем готови.

— Отрядите скоро ще пристигнат — отвърна Политес.

Коментарът беше излишен. Корос добре знаеше, че това е Денят на съдиите. Устата на троянския принц беше пресъхнала, сърцето му биеше ускорено. Приам щеше да пристигне скоро след отрядите, а с него щяха да дойдат и мнозина от гостите. Щеше да е ужасяващо, ако нещо се обърка на този първи ден. Царят щеше да го посрами пред останалите владетели.

Но той бездруго ще го направи, помисли си Политес. Ако някоя морска птица се изсере върху стадиона, вината някак си ще е моя. Макар че може би не днес. Принцът бе видял Приам по-рано сутринта

и царят изглеждаше много щастлив. Дано боговете позволят това да продължи и петте дни на Игрите, замоли се той.

Политес остави Корос с работниците и прекоси сградата, за да излезе отзад при тясната алея, която водеше до конюшните. В момента те бяха празни, но по-късно през деня щяха да бъдат доведени първите коне, които съдиите да прегледат и бележат като квалифицирани за състезанията. Принцът продължи покрай местата, където щяха да се събират тълпите, а после през портата, за да стигне терена за надбягвания. Тук изрита сандалите си. Робите бяха работили дни наред, за да премахнат всички камъчета от повърхността, преди да я изравнят. Въпреки това обаче колелата на колесниците щяха да заорат дълбоко при завоите и почти със сигурност някое остро парче камък щеше да изхвърчи към публиката. Политес бавно прекоси цялата дължина на трасето между стълбовете, проучвайки земята. Новите съдии щяха да изпълнят същото действие малко по-късно, а той знаеше, че техните очи са по-остри от неговите.

На последните Игри преди пет години Политес бе само зрител. Не му хареса напрежението по време на работата по подготовката. Ако не участваше брат му Антифон, знаеше, че би направил голяма каша. Мисълта го потискаше. Принцът изостави трасето и се качи по огражденията, за да седне на една нова пейка и да прокара ръка по полираното дърво. Нямаше и следи от трески.

— Първото, което трябва да направиш, е да намериш надзиратели, на които можеш да се довериш, за да проследят работата от начало до край — каза му Антифон, когато баща им повери на Политес неговата роля. — Задай на всеки работник конкретна задача, а после постави ръководител, който да координира работата.

Тогава Антифон още се съвземаше от раните си, но прояви братска съпричастност и хвърляше по едно око на организацията. Политес му беше благодарен, но изпитваше и странно негодувание. Антифон имаше бърз и остър ум, способен да обхваща всяка сложна задача с лекота. Брат му винаги се нуждеше от време да обмисли проблемите, при което неминуемо изгубваше пътя си сред различните алтернативи, неспособен да вземе решение.

Докато седеше на пейката, настроението му се влоши. В какво си наистина добър, Политес, запита се той? Не можеш да тичаш, не можеш и да яздиш добре. Не си боец, нито си мислител. Тогава си

спомни градината си и радостта, която тя му носеше. Дори това обаче не повдигна духа му, защото много от новите разсади щяха да умрат сега, когато бе принуден да даде двореца си на Агамемнон. Ако никой не се грижеше за тях, свирепата слънчева светлина щеше да ги убие.

Някъде надалеч Политес чу тропота на маршируващи крака. Отрядите идваха тук, за да изберат стоте съдии, неподкупните. Ето най-сетне нещо, за което да съм благодарен, помисли той. Можеше да съм войник и да ме изберат за такава неблагодарна роля. Чудеше се защо един обикновен боец би се съгласил да стане съдия. Пет дни под злобния поглед на царе и благородници, съдиите трябваше да взимат решения за състезанията и другите мероприятия, около които се въртяха съдбите на много хора и още повече пари. Щяха да си навлекат гнева на владетели, а понякога дори яростта на тълпите. За това не получаваха никаква награда, освен малък сребърен амулет във формата на диск с гравирани в него лика на Татко Зевс. В продължение на тези пет дни някогашните селяни щяха да имат повече власт от царете и от тях се очакваше да я използват мъдро и без да показват предпочитания.

Е, поне така беше на теория. Щеше ли някой съдия да се опълчи на Приам, знаейки, че след пет дена отново ще бъде просто войник, подчинен на капризите на царя? Едва ли.

Политес стана от пейката и тръгна надолу към състезателното трасе. Сложи си сандалите и прекоси конюшните и палестрата, за да наблюдава избирането на съдиите. Скоро и баща му щеше да е тук. Стомахът му се обърна. Какво съм пропуснал, зачуди се той? Каква ли зловеща грешка ще открие Приам?

Калиадес и Банокъл си проправяха път сред гъстата тълпа по дългия склон към Скейската порта. Банокъл бе щастлив да се спаси от кораба, но щом видяха за пръв път града, Калиадес само се натъжи. Пътуването бе като сън, без усещане за изминалото време. Микенецът стоеше с Пирия на палубата на „Пенелопа“, разхождаха се заедно по огрените от луната плажове, смееха се и се шегуваха. Сега бяха стигнали до града, до края на пътуването. Скоро щяха да си кажат сбогом и мисълта го плашеше. Тя никога не може да те обикне, каза си той. По-добре да се сбогувате, вместо да я гледаш как се спуска в ръцете на любимата си, без дори да се обърне към теб. Но не, не беше

по-добре. Да се събуди една сутрин и да не може да види лицето ѝ, му се струваше немислимо.

— Виждал ли си Одисей толкова ядосан? — попита Банокъл. — Мислех си, че е разгневен, когато се биехме с пиратите, но днес лицето му беше толкова червено, че очаквах да му потече кръв от ушите.

— Наистина беше бесен — съгласи се Калиадес и си спомни момента, когато Одисей се опита да насочи „Пенелопа“ към личния плаж на Приам. Една малка лодка, в която стояха плажен уредник и неколцина войници, им пресече пътя.

— Не можете да спрете тук — извика мъжът.

Одисей изтича до носа и изгледа ядосано уредника.

— Кретен такъв — изрева той. — Аз съм Одисей, цар на Итака. С мен са Нестор от Пилос и Идомений от Крит. На онзи плаж спират всички царски кораби. Сега се отдръпни или ще те потопя.

Уредникът извика нещо на войниците на плажа. Около два десетина от тях се затичаха напред с ръце на мечовете.

— Заповедите ми са ясни, цар Одисей — отвърна мъжът. — Не е позволено повече кораби да спират на този плаж. Можеш да потопиш лодката ми, ако искаш, но онези войници ще ти попречат да стигнеш до брега. Ще се пролее кръв. Гарантирам ти го.

Калиадес се отдръпна от Одисей. Бяха го посрамили пред екипажа му и пред двамата му благородни спътници. Грозния цар стоеше неподвижно, мигайки от слънцето, почти неспособен да говори. Накрая Биас нареди на мъжете да обърнат греблата и да се върнат назад. „Пенелопа“ продължи да плава по бреговата линия. Спряха встрани от града и мъжете слязоха на плажа. Одисей остана на носа с ръце, скръстени на гърдите. Другите царе, Нестор и Идомений, не му проговориха, когато на свой ред слязоха от галерата. Дори Биас се смъкна на плажа, без да продума.

Пирия се приближи до Калиадес.

— Тази обида го прониза като кинжал — каза тя.

— Боя се, че е така. Двамата с Банокъл ще влезем в града, за да се запишем за Игрите. Искаш ли да дойдеш с нас?

— Не мога. Възможно е да ме разпознаят... онези, които биха ме наранили. Одисей казва, че е по-добре да остана тук.

И в крайна сметка Калиадес и Банокъл я оставиха.

Калиадес спря, за да попита войниците на Скейската пори за посоката. После двамата продължиха встрани от тълпата. Банокъл забеляза две курви, застанали в сянката на една сграда, и им помаха.

— Трябва да намерим сборното поле — каза Калиадес.

Приятелят му въздъхна.

— И нямаме пари. Трябваше да предположа, че онова копеле няма да даде нагръдника си. Проклети да са всички царе!

Калиадес спря. Улиците се виеха във всички посоки и той гледаше източените сгради.

— Изгубихме ли се? — попита Банокъл.

— Още не — отвърна другият и продължи напред.

— Вече имаме ли план?

— За какво?

— За живота в Троя. В смисъл... къде ще отседнем?

Калиадес се засмя.

— Ти беше там, когато Одисей ни каза, че ще отседнем в двореца на Хектор. Стоеше точно до мен.

— Да, но не го слушах. Оставям тия работи на теб. Забеляза ли колко са големи стените, докато влизахме в града? Изглеждаха ми големи предния път, когато бяхме тук, но на дневна светлина са направо огромни. Не бих искал да се катеря по стълбата в опит да ги преодолявам.

— Няма да ти се наложи. Ние вече не сме микенци. Кое то ме подсеща... ако видим някой познат, недей да викаш за поздрав или да отиваш към него.

— Защо смяташ, че бих направил нещо толкова тъпо?

— Съжалявам, приятелю. Просто мислех на глас. Градът е под закона на Игрите, но за главите ни все още има награда. А и очаквам да е пълно с микенци.

Накрая намериха пътя до сборното поле, ширнало се на североизток от града. Там се издигаха десетки палатки, а писарите, седнали на няколко дузини маси, записваха имената на състезателите.

Накрая Банокъл и Калиадес се регистрираха за участие и получиха медни символи, на които имаше номера и изображения на съответното състезание. Казаха им да се върнат утре призори за предварителните кръгове.

На края на полето имаше място за готвене, където над две ями, пълни с въглища, се печаха два бика на шиш. Приятелите седнаха в сянката на широко ленено платно и хапнаха.

— Мисля, че този бик е умрял от старост — измърмори Банокъл. — Не съм ял толкова жилаво месо, откак нахлухме в Спарта. Спомняш ли си? Онази стара коза, която Ерутрос уби?

Кълна се, че цялата беше копита, кости и жили. Грам месо нямаше по нея.

— Дажбите бяха малки — сети се Калиадес. — Помня как копаехме корени и късахме кора от дърветата, за да ги добавяме към яхнията.

— Добри бойци бяха онези спартанци. Ако бяха и повече щяхме да си имаме истински проблеми. — Банокъл се засмя. — Сигурно наистина са разярили боговете, а? Първо ги пребихме в битка, а после им натресохме Менелай за цар.

— Винаги съм го харесвал — възрази Калиадес.

— Няма какво да не му се харесва — съгласи се приятелят му. — Но е мек като лайно от кученце. И има корем като на бременна крава.

— Веднъж разговарях с него — каза Калиадес. — В нощта, преди да превземем Спарта. Беше ужасен и не можеше да спре да повръща. Каза, че иска само да се върне обратно във фермата си. Той разплождаше стадата си с бикове от Тесалия. Твърдеше, че млякото от кравите му се е удвоило.

— Млякото? — изсумтя Банокъл. — В името на боговете, всякакви ги правят царе в наши дни.

— Да, особено ако са братя на Агамемнон. Но трябва да си честен към Менелай. Въпреки че беше изплашен, все пак си сложи бронята и се включи в атаката. А нямаше нужда. Можеше да изчака отзад.

Банокъл не изглеждаше убеден. После се оживи.

— Мислиш ли, че в двореца на Хектор ще има робини? — попита той.

— Не зная — засмя се Калиадес. — Ако обаче има, се съмнявам, че ще им е заповядано да се чукат с моряци.

— Ама може да им се прииска.

— Мисля, че е по-добре да си намериш курва. Така няма да рискуваш да обидиш Хектор.

— О, добър план — подигра му се Банокъл. — Но за курвите се плаща.

Калиадес бръкна в кесията на кръста си и извади пет сребърника. Банокъл бе втрещен.

— Как ги намери?

— Одисей ми ги даде. И казва, че ще има още петдесет. Продадох му нагръдника на Идомений.

— Но той струва повече от петдесет и пет сребърника.

Калиадес поклати глава.

— Не и за мен. Идомений е цар. Аз не мога да го принудя да изплати дълга си. Одисей може. Толкова е просто. Е, искаш ли ги?

Банокъл се ухили.

— Искam онова, което мога да си купя с тях — каза той.

— Нека първо намерим двореца на Хектор.

Двамата приятели напуснаха сборното поле и се върнаха обратно в града.

— Колко жени мога да си купя с пет сребърника? — попита Банокъл.

— Някак си пропуснах да се информирам от Одисей за цената на курвите.

— Нетипично е за теб да забравяш важните неща — отбеляза Банокъл. — Ще дойдеш ли на лов с мен?

— Не, ще се върна на плажа. Одисей каза на Пирия да спи на „Пенелопа“. Тя ще дойде в двореца по-късно.

— Защо?

— Той иска да разбере дали някой от другите царе е отседнал близо до двореца на Хектор. Може да е опасно за нея, ако я познаят.

— Значи ще прекараш нощта да я пазиш? — Банокъл поклати глава.

По-нататък пътят се разширяваше и те видяха пазар, претъпкан с маси. Имаше и магазини, както и няколко места за ядене с маси, разположени под ярко оцветени навеси. Банокъл сграбчи Калиадес за ръката.

— Ела — каза той. — Трябва да поговорим.

— Ние и сега говорехме.

— За такъв разговор ми трябва пиене — отвърна невъзмутимо русият мъж. Калиадес го последва до една малка маса, разположена до

студена каменна стена. Банокъл поръча вино, напълни си чаша и я пресуши. — Да не си слънчасал, Калиадес?

— Не разбирам за какво говориш.

— Мисля, че разбираш. Влюбен си в нея.

— Просто се тревожа за безопасността ѝ.

— А свинските лайна миришат на жасмин! Аз я харесвам Калиадес, така че не ме разбирай погрешно. Тя има смелост и е сърцата. Струва ми се, че ако ѝ беше в природата, би станала чудесна съпруга. Обаче не ѝ е в природата. Знаеш не по-лошо и от мен, че тя търси тук жена.

Калиадес въздъхна.

— Не съм избрал да се влюбвам в нея — каза той. — Но избрах да я защитавам и обещах да се погрижа да стигне до любимата си в безопасност. И ще го направя, а после ще се разделим.

— Това обещание ли е?

Калиадес си наля чаша вино и отпи. Тишината се проточи.

— Така си и мислех — каза Банокъл. — И на какво се надяваш всъщност? Че любимата ѝ ще я отблъсне? Че ще я прати право в ръцете ти? Че ти ще я освободиш от всичката ѝ тъга? Не може да стане. Братята не правят това със сестрите си. А тя те възприема точно така. И ще те възприема така винаги.

— Зная това — отвърна Калиадес. — Зная, че всичко, което казваш, е истина и все пак... Зная още и че има причина тя да се е появила в живота ми. Не мога да го обясня, Банокъл. Но ми е било писано да я срещна. Това е истина, която душата ми разбира.

Той се вгледа в бледите очи на приятеля си, но не видя подобно разбиране там. После Банокъл сви рамене и се усмихна.

— Направи каквото трябва, друже. Иди и се разходи под луната с жената, която обичаш. Аз ще намеря някоя, която не ме обича, и ще я бяхтя, докато не ми се изцъклят очите.

Напрежението между двамата се стопи и Калиадес се засмя.

— Това е добър план — каза той. — Прост и директен, с ясна цел. Надявам се да се придържаш към него.

— И защо не?

— Защото, когато се напиеш, имаш навика да си търсиш боя.

— Не и тази нощ — отвърна Банокъл. — Тази нощ е за вино и жени. Кълна ти се в това.

XIX

ЛЪК ЗА ОДИСЕЙ

Мнозина говореха за любовта си към Троя и се просълзяваха от красотата ѝ. За Голямата Руж това беше просто каменен град, място, където да припечелиш сребърници и златни дрънкулки. Тя вярваше, че истината зад емоциите на мъжете е просто любов към богатството. Троя беше богата, а онези, които просперираха в пределите ѝ, също забогатяваха. Дори и старият пекар, към чиято къща се бе отправила с изморена походка, носеше златни пръстени и имаше каляска, която да го развежда из града. Хлябовете и сладкишите му се купуваха от благородниците и се сервираха на пирове и събирания. Пекарят имаше шестима роби и ферма близо до града, която го снабдяваше с жито. Беше чудесен клиент. Ерекциите му бяха полумеки и винаги беше лесно да се справиш с тях, а благодарността му нямаше граници. В края на дългия ден Руж не желаше да прекарва време с по-млади клиенти.

Тя вървеше трмаво из задните улички, а сребърниците, спечелени през деня, бяха надлежно нанизани на връв и скрити сред гънките на дългата ѝ червена роба. Между всяка монета имаше тънко парче дърво, което не им позволяваше да дрънчат, докато се движеше. Улиците в долния град сега гъмжаха с джебчии и крадци, повечето от които работеха за Силфанос. И въпреки че си плащаше месечния налог, заедно с всички курви в района, все пак беше разумно да крие богатството си. В една кесия на кръста си носеше няколко медни монети в случай че някой предприемчив обирджия реши да я нападне.

Денят беше успешен и ако пекарят не си плащаше в натура тя щеше да се прибере у дома и да поседи в малката си градина с кана вино. В кухнята си обаче нямаше храна, а и обичаше медните сладкиши, които той правеше.

Кръстът я болеше, докато ходеше, и беше гладна. Мисълта за сладкишите я накара да ускори крачка.

Мина през една тясна алея и излезе на малък площад. До нея достигна смях и тя извърна глава към група мъже, които седяха

встрани и говореха шумно. Единият беше Силфанос. С него бяха трима от хората му, които пиеха заедно с млад и огромен на ръст войн със стар нагръдник. Беше очевидно, че русият мъж е пиян и щастлив. Човек винаги трябва да умира щастлив, помисли си тя. Щом нощта се спуснеше и улиците опустееха, Силфанос и подчинените му щяха да се спуснат върху пияницата и да го ограбят. Нагръдникът вероятно струваше десетина сребърника.

Руж продължи, но войнът я видя и се надигна на крака. После се запрепъва към нея.

— Изчакай! — извика той. — Моля те!

Тя го изгледа злобно, готова да отблъсне тромавите му похождения. Той обаче не се опита да я докосне, а застана зяпнал пред нея.

— В името на боговете — каза той. — Мисля, че ти си най-красивата жена, която някога съм виждал.

— Всички жени са красиви, когато мъжът се е напоил с вино — отрязва го тя.

— И преди съм пил — отвърна той. — Но никога не съм виждал някоя като теб. Ето. — Той извади един сребърник от кесията си и го натика в ръката ѝ.

— Прибери си го — каза Руж. — Нямам нищо за теб.

— Не. Това е заради красотата ти. Дори само да те гледам, е неземна радост. В името на боговете, струваше си да прекося Великата зеленина, само за да те зърна.

Тя погледна над рамото му и видя намръщеното слабо лице на Силфанос и жеста, с който я отпъждаше. Тя му кимна и продължи по пътя си.

— Как се казваш? — извика едрият мъж.

— Наричат ме Руж.

— А аз съм Банокъл. Трябва да се срещнем отново, Руж.

Тя не му обърна повече внимание и продължи по пътя си. Силфанос беше отрепка и убиец. Ако двамата с пияницата се видеха отново, нямаше да е от тази страна на Тъмния път.

Докато достигне дома на пекаря, улиците бяха потъмнели съвсем. Руж откри, че все още държи сребърника, който мъжът ѝ беше дал. Спря се пред вратата и го пусна в кесията си. Глупакът бе платил

само за да я погледа. Въпреки цинизма ѝ обаче, това я бе трогнало. После я обзе гняв. Той беше идиот, каза си.

Пекарят бе подготвил тава сладкиши, но въпреки глада си, Руж не им обърна внимание и му каза колко е копняла да го види, погали лицето му и го целуна по бузата. Той я обгърна с ръце и я отведе в спалнята си, после легна, докато тя го милваше и му гукаше.

— Защо не се омъжиш за мен, Руж? — попита я пекарят, както я беше питал много пъти преди.

— Радвай се на това, което имаш — отвърна тя.

— Искам повече, Руж.

— Всички мъже искат повече.

— Не мога да си представя живота без теб.

— А и не ти се налага. Сега съм тук.

И с тези думи тя започна да прилага уменията си, трупани в двадесетгодишната ѝ практика на курва. Той постигна абсолютно щастие само след няколко мига. Руж полежа с него от учтивост, докато мъжът не задряма, а после отиде в кухнята му и изяде няколко сладкиша. Ако пекаря имаше умения на любовник поне наполовина колкото в занаята си, тя щеше да се омъжи за него на мига.

Той ѝ бе приготвил и кошница с хляб. Тя я взе и напусна дома му. Възнамеряваше да се прибере по различен маршрут, тъй като нямаше желание да минава край тялото на русия мъж или дори по-зле — край мястото, където Силфанос и дружките му все още се готвеха за убийството. Но беше изморена и нямаше настроение за отклонения. Реши да се промъкне до площада да надзърне иззад ъгъла и тогава, ако беше нужно, да се притаи в сенките и да се движи тихо.

Когато достигна целта си, не чу нито смях, нито песен, и предположи, че престъплението вече е извършено. Хвърли едно око към площада и с удивление видя, че русият мъж все още седи там, прегърнал чаша вино. На земята около него бяха проснати телата на четирима мъже. Тя ахна неволно. Войнът я чу и вдигна очи.

— Руж! — извика щастливо. — Ти се върна!

Той се изправи, а после залитна.

— Ох — чу го тя, — мисля, че на този площад се разля малко повече вино от нужното.

Руж прекоси пространството между тях, оглеждайки телата. Силфанос не беше сред тях.

— Мъртви ли са? — попита тя.

Той обмисли въпроса сериозно.

— Възможно е, предполагам. — Изрита най-близкия мъж, който изстена. — Най-вероятно обаче не.

— Къде е другият?

— Избяга. В името на боговете, виждал съм хрътки, които не могат да тичат толкова бързо. — Той се изкикоти, а после се оригна. — Денят беше хубав, Руж. Наядох се, чуках... — Вдигна ръка и преброи пръстите си — четири пъти, а накрая се и сбих хубаво. Но най-хубавото от всичко е, че те видях.

— Трябва да си тръгнеш — каза тя. — Другият ще се върне и ще доведе още крадци със себе си.

— Ще ги размажа като мухи — извика той, размаха ръка и падна от мястото си. Изсумтя, а после се надигна на крака. — Трябва да се изпикая. — Той вдигна туниката си и свърши работата върху най-близкия изпаднал в безсъзнание бандит. — Глупави крадци — измърмори мъжът, щом свърши. — През цялото време, докато имах сребро, стояха и пиха с мен. Тръгнаха да ме обират чак когато свърших парите.

— Искали са нагръдника ти — каза тя. — А сега ела. Време е да тръгваме.

— Нямам сребро, Руж. Нямам какво да ти дам.

— Просто тръгвай с мен, идиот такъв! — извика тя. — Иначе ще умреш тук!

Жената отиде до него, хвана го за ръката и го задърпа през площада. Той се ухили и погледна към кошницата ѝ.

— О, хляб! — възкликна. — Можем ли да спрем да хапнем? Малко съм гладен.

— След малко — отвърна Руж и продължи да го дърпа. — Къде си отседнал?

— В някакъв дворец — каза той. — Някъде си. С Калиадес. Той ми е приятел.

— Не познавам никакъв Калиадес.

Те повървяха още малко през тесните алеи и страничните улички, докато накрая не излязоха на широка улица.

— Сега ми трябва малко сън — каза ѝ Банокъл и се подпря на стената на една сграда.

Руж чу далечен шум, който приличаше на гневни викове.

— Не можеш да спиш тук — каза тя. — Къщата ми е наблизно. Ще успееш ли да стигнеш до нея?

— С теб? До твоята къща? — Той отново се ухили, вдиша дълбоко и се надигна от стената. — Води ме, красавице!

Успяха да стигнат до друга пряка. Мъжът спря там, коленичи и повърна.

— Сега е по-добре.

Издад ъгъла изскочиха двама мъже. Руж бързо се скри в сенките. Мъжете се затичаха към русия гигант. Единият имаше бухалка. Той ги видя, изрева и се втурна към тях. Руж видя как удари първия нападател и бандитът отхвърча назад. Вторият скочи върху пияния войн. Той обаче го сграбчи, вдигна го и го запрати върху изгубилия съзнание негов другар. После русият мъж залитна крачка назад и се втурна отново към нападателя, който се опитваше да стане. Един огромен юмрук се заби в брадичката на бандита и той също падна възнак.

Русият гигант взе бухалката и се запрепъва обратно към улицата. Руж се затича след него.

— Не натам, глупако! — изсъска тя.

— О, здрасти, Руж. Мислех, че си ме оставила.

— Следвай ме — нареди тя. Той се подчини, но задържа бухалката на рамото си. Тя го отведе до портата от задната страна на дома си, а после спусна резето зад гърба си.

Щом влязоха в къщата, жената запали фенер, а гостът ѝ се свлече на един стол. Главата му се отпусна и дишането му стана по-дълбоко. Руж застана пред него и го изгледа на светлината на фенера.

— Тяло на вол, мозък на врабче — отбеляза тя.

Остави го на стола и отиде до спалнята си в задната част на къщата. Свали роклята си, положи я върху един стол, а после скри сребърните монети зад един отвор в стената и си легна. Точно започваше да заспива, когато чу, че едрият мъж се движи из къщата. Извика я по име.

— Тук съм — отвърна тя раздразнена.

Той се появи на прага ѝ чисто гол. Влезе вътре, препъна се в стола, а после тупна в леглото ѝ. Вдигна завивките и се промъкна до нея.

— Не приемам клиенти в леглото си — каза му Руж.

— О, не се безпокой — отвърна той сънливо. — Точно в момента не бих могъл да чукам.

И само след миг, опрял топлото си тяло в нейното, гигантът заспа непробудно.

Одисей излезе на сборното поле, хванал в ръка своя лък Акилина и със заметнат на рамо колчан дълги стрели. Той гледаше право напред и вървеше, сякаш нямаше грижа на този свят, но сърцето му биеше учестено и беше ужасно нервен. От всички удоволствия в широкия свят само две можеха да се мерят с радостта от състезаването в Игрите — това да прегръща жена си до себе си в студена зимна нощ и да гледа как първите пролетни ветрове издуват платното на кораба му.

Дори огромното удоволствие от разказите бледнееше пред Изключителния момент на истинското съревнование, когато поставяше стрела на тетивата на красивата Акилина и я запращаше към мишената. Одисей не го беше грижа дали целите му се движат на каруци, или са сламени макети на зверове и хора. Ако имаше един талант, за който бе убеден, че притежава, той беше способността му да стреля с лък по-добре от всеки жив човек.

В другия край на полето се беше събрала голяма тълпа и мнозина състезатели вече чакаха. Одисей забеляза Мерионес — който веднъж го бе надвил в пет съревнования — и неопитните синове на Нестор, които щяха да имат късмет изобщо да стигнат до по-късните кръгове.

Денят беше чудесен, слънцето светеше ярко и сред полето шумолеше нежен бриз. Одисей облиза пръст и го подложи на вятъра. Не беше достатъчно силен, за да отклони стрела, запратена от Акилина.

Въпреки възбудата му, напрежението от вчера още го държеше. Да изтегли „Пенелопа“ на брега, толкова далеч от градските порти, го бе разярило и унизило. Да понася подобна обида беше достатъчно лошо, но тя да се случи в компанията на Нестор и Идомоней го правеше нетърпимо. Никой от другите двама царе не направи коментар, което само влошаваше нещата. Ако бяха пуснали някоя шегичка, Одисей щеше да има възможност да обърне всичко на майтап.

Днес обаче светът започваше да изглежда по-светъл. Веднага, щом достигна града, царят на Итака разпита за Хеликаон и научи, че той се възстановява от раните, нанесени му от убиеца. Радостната новина повдигна духа му, но дори при това положение обидата от вчера продължи да пулсира в ума му. Уредникът не би посмял да вземе такова решение, ако някой по-висшестоящ не го бе наредил. Този някой можеше да бъде само Приам. Това обаче нямаше никакъв смисъл за Одисей, защото, макар и да не беше приятел на царя на Троя, той бе неутрален. В тези буреносни времена, когато светът беше на прага на война, за Приам би било лудост да го превръща в свой враг. Може би, реши той, не ставаше изобщо дума за него. Може би се очакваше това да е обида към Идоменей и Нестор. Дори и така обаче, решението беше глупаво, защото Приам имаше нужда и от двамата царе в своя лагер, ако искаше да спре Агамемнон.

Одисей отблъсна тези мисли настрана и излезе на полето на стрелците. Усещаше очите на всички върху себе си, докато се приближаваше към чакащите да се присъединят към съревнованието хора. Погледна към мястото за стрелба и видя, че целите са сламени и на разстояние не повече от петдесет крачки.

— В името на Хермес, Мерионес, човек може да метне стрелата на такова жалко разстояние — оплака се той.

— Така е, приятелю — отвърна чернобрадият капитан. — Така почти никой няма да бъде елиминиран.

Двамата с Мерионес пристъпиха напред и пуснаха няколко стрели към най-отдалечените цели за забавление на тълпата. Мъжете нададоха възгласи и затропаха с крака. Накрая двамата стари приятели изпразниха колчаните си и излязоха на полето да съберат стрелите.

— Това вчера беше странно — каза Мерионес.

— И определено преднамерена обида — отвърна Одисей. — Може би не е била насочена към мен. Приам никак не обича Идоменей.

Мерионес кимна.

— Така си е, но дали би рискувал да го засегне при сегашната ситуация? Ами ти направил ли си нещо, което да го разгневи.

— Не и съзнателно.

Докато се връщаха към другите стрелци, един троянски войник, носещ жълтия колан на съдия, дойде при тях и извика онези, чиито

символи имаха номера от едно до двадесет.

Одисей, който беше номер единадесет, пристъпи напред, заедно с Мерионес.

Съдията беше красив млад мъж с огненочервена коса и остри сини очи. Той погледна към лъковете на стрелците.

— Бъдете така добри да оставите оръжията си при приятели — каза войникът. — Всички стрелци ще получат стандартни лъкове от оръжейната на града.

— Какво? — изрева Одисей и гневът му се отприщи. Подобни яростни викове прозвучаха и откъм останалите мъже.

Съдията вдигна ръце, за да въдвори тишина.

— По заповед на царя това състезание трябва да отсъди честно уменията на всеки стрелец. Мнозина от вас носят красиво изработени лъкове, някои от кост, други от дърво и кожа. Ти, царю Одисей, имаш легендарната Акилина. Добре известно е, че тя може да запрати стрела по-далеч от всеки друг лък на този свят. Може ли тогава състезанието да бъде честно? Тук има мъже, които не разполагат с богатство и които са си изработили лъковете сами от стари дървета. Трябва ли те да бъдат в неблагоприятна позиция само защото ти имаш Акилина?

Одисей не каза нищо, но Мерионес отговори вместо него:

— Добре казано — съгласи се той. — Донесете лъковете си. Нека поне потренираме малко с тях.

Появиха се няколко войника, понесли по-малки оръжия в египетски стил, всяко от които изработено от един къс дърво, без добавени елементи за сила или еластичност. Един по-млад войник се приближи към Мерионес. Той носеше два лъка и когато подаде първия на чернобрадия стрелец, сякаш се поколеба за миг. После го дръпна обратно и погледна към съдията.

— Продължавай — нареди му той.

Младежът протегна дясната си ръка и предложи лъка на Мерионес, който го пое и опъна тетивата няколко пъти. Вторият лък беше за Одисей.

— В името на боговете — каза на висок глас Грозния цар, докато го изпробваше. — Мога да изработя по-добро оръжие от изсушени кравешки лайна. Можеш да простреляш заек с това нещо и той ще се почеше по задника, зачуден коя ли бълха го е ухапала.

Сред тълпата избухна смях.

Други войници донесоха кофи със стрели и ги разположиха пред мъжете. После съдията заговори отново:

— Всеки стрелец има пет изстрела. Първите десет ще продължат до втория кръг.

— Това са слаби оръжия — оплака се Мерионес. — Не са достатъчни, за да надвият вятъра. — Той се обърна към съдията. — Поне позволено ли ни е да се упражним малко с тях.

Войникът поклати глава и извика стрелците, за да започнат състезанието.

Всеки мъж опъна тетива по реда на номерата. Последва внезапен пукот. Лъкът на Одисей се строши и стрелата му падна на земята.

— Донесете ми друг лък! — извика той.

Един войник му донесе второ оръжие. Той се успокои, прицели се внимателно и пусна стрелата си. Вятърът обаче я улови и тя подмина чучелото на косъм. Сега, след като имаше по-добър усет за лъка, Одисей запрати следващите три стрели в сламените гърди на мишената. После извика за петата си стрела.

— Вече направи пет опита, Одисей — каза му съдията.

— Ти да не си слабоумен? Лъкът ми се счупи при първата.

— Такава е била волята на боговете. Успя да уцелиш три от пет пъти. Съжалявам, цар Одисей, но си елиминиран от състезанието.

Над тълпата се спусна пълна тишина. Одисей, най-великият сред стрелците, известен в цялата Велика зеленина, не бе успял да мине през първия кръг. Той захвърли лъка на земята, сграбчи Акилина и изстреля дълга стрела към най-далечната мишена. Тя уцели стълба, който държеше чучелото на място, с такава сила, че въжетата се разкъсаха и мишената падна на тревата.

Одисей се завъртя към съдията.

— Малоумен кравар! Да не мислиш, че тези хора са дошли да гледат как големи мъже си играят с пръчки и конци? Не, дошли са да видят най-добрите стрели и най-великите лъкове. Дошли са да видят Акилина и черния лък на Мерионес. Дошли са да видят величие, а не някаква срамна проява на посредственост.

И с тези думи той напусна полето, пламнал от срам.

Мерионес го догони.

— Почакай, приятелю! — извика той. — Хайде, нека намерим нещо разхлаждащо за пиене.

— Не съм в настроение за компания, Мерионес.

— Зная. И аз нямаше да съм на твое място. Чуй ме, Одисей. Съдията беше прекалено старателен. Трябваше да ти позволи още една стрела.

Грозния цар се спря.

— Не обичам да губя, Мерионес. Всички го знаят. Но надушвам нещо във въздуха и миризмата не ми харесва. Забеляза ли младия войник, когато ти подаваше лъка? Предложи ти го с лявата си ръка, а после я отдръпна и ти даде дясното оръжие.

— Да, забелязах. И какво? Мислиш, че са те измамили?

— Не зная, Мерионес. Знам обаче, че ме посрамирах вече два пъти само за един ден.

Съдиите извикаха стрелците да се върнат по местата си. Мерионес се приближи до Одисей.

— Съжалявам, приятелю. Но каквото и да стане тук, всички знаят, че ти си най-великият стрелец на света.

— Върви! Иди и спечели проклетото съревнование!

Мерионес притича обратно през полето. Одисей се заразхожда наоколо, наблюдавайки другите състезания. Биас се беше справил и с двата ранни кръга на мятането на копия, а Левкон беше надвил двама противника при борбата. Дори големият бабаит Банокъл си беше пробил път до следващите кръгове. На Одисей му стана горещо и скучно, и тъй като церемонията по откриването щеше да започне чак късния следобед, реши да се върне на „Пенелопа“.

Пирия седеше тихо под навеса на задната палуба.

— Не очаквах да те видя толкова скоро — каза тя. Коментарът ѝ не подобри настроението му. Тя му подаде чаша вода. — Видя ли Андромаха?

Одисей пресуши чашата и поклати глава.

— Тя е напуснала двореца и се е пренесла във фермата на Хектор.

— Тогава и аз ще ида там.

— Да, трябва да отидеш. Но не още. Градът гъмжи от чужденци. Баща ти е тук, както и брат ти, заедно с доста сериозна охрана, или поне така чувам. Има твърде голяма опасност да те разпознаят. След пет дни всички царе ще си тръгнат.

— Склонна съм да рискувам още сега — каза тя.

Гневът му, притаен под повърхността през целия ден, най-накрая избухна като вулкан:

— Глупаво момиче! — изрева Одисей. — Естествено, че ти си склонна да рискуваш. И ако те хванат, докато безмозъчно тичаш към изгубената си любов, всеки мъж от този екипаж може да бъде убит. Последният човек, който помогна на бегълка от Тера беше изгорен жив заедно със семейството си. Мислиш ли, че ще позволя животът на хората ми да бъде изложен на риск заради някакви си пет дена? В името на боговете, момиче, ако се опиташ да ми се противиш за това, самият аз ще те предам!

Тя стоеше неподвижно, с широко отворени от страх очи. Одисей почувства как гневът му изчезва. Какво правиш, запита се той? Това момиче е страдало жестоко, при това не само през тези последни няколко дни. И сега ти я тормозиш?

— Прости ми изблика — каза той накрая. — Денят беше много грозен, а аз по природа не съм спокоен мъж. При мен си в безопасност, Пирия. Но моля те, дай ми тези пет дни и аз ще се погрижа да стигнеш до Андромаха.

— И аз съжалявам, Одисей — отвърна тя. — Говорех, без да мисля. Не бих искала никой от екипажа ти да страда заради мен. Разбира се, че ще изчакам. Коя ще трябва да съм, когато стигнем двореца на Хектор?

Тогава той почервеня.

— Помислих доста по въпроса. Не мога да те представя за слугиня или робиня, защото тогава ще те разположат сред онези, които служат на Хектор. Ще ти дадат задачи, за които не си обучена. Не мога да те представя и за роднина, защото всички знаят, че нямам друго семейство, освен Пенелопа. Така че — и недей да се цупиш, докато не свърша — ще кажа, че си ми конкубинка. Ще ти дадат покои и аз ще ти пратя дрехи, които да сменят тази разпокъсана рокля. Не бива да се страхуваш. Няма да искам да играеш сериозно тази роля.

За негова изненада тя се усмихна.

— Благодаря ти, Одисей.

— Ами добре тогава. Значи всичко е решено. А сега мисля да се разхладя с малко плуване и да си сложа царската роба за откриването.

Той отиде до носа и слезе на плажа. После свали туниката и сандалите си и се гмурна във водата. Студът на морето го освежи, но

съмненията продължиха да гризат мислите му.

Просто обикновен счупен лък, каза си той. Ни повече, ни по-малко.

XX

ВРАГЪТ НА ТРОЯ

Облечен в дълга бяла роба и сламена шапка с широка периферия, Одисей отиде до стадиона в една от колесниците на Приам. Там го посрещна един от синовете на царя, Политес — скупен и срамежлив млад мъж без много теми за разговор. Принцът го отведе до ограждението, където се намери в компанията на Агамемнон, Пелей, Идомей и Нестор. Микенският цар му кимна за поздрав.

— Чувам, че боговете не са били благосклонни към теб на състезанието по стрелба — каза той.

— Лъкът ми се счупи — отвърна Одисей, стараейки се да придаде на гласа си весели отсенки, сякаш обидата изобщо не го интересуваше. Знаеше обаче, че не може да заблуди Агамемнон. Той имаше ум, остър като зъб на пепелянка.

На стадиона един тъмнокос млад войник със златно наметало измерваше лентата за надбягвания. Беше триста крачки дълга, за да наподобява разстоянието, изминато от Херкулес при първото известно състезание преди много поколения.

— Господарят на Игрите трябва да е благородник — измърмори Идомей. — Не някакъв селянин с броня.

Одисей остави коментара без отговор. Дядото на Идомей беше селски войн, който бе заграбил част от Крит и се обявил за цар. Нестор го изглежда и повдигна вежда. Той също познаваше родословието на Идомей.

Щом измериха трасето, войниците извадиха стълбовете за завоите и ги забиха в земята. От другата страна на полето първите атлети вече излизаха от палестрата и се придвижваха към местата си.

— Познавам онзи мъж — каза Агамемнон. Изражението му стана сурово. — Той е микенски предател.

— Кой? — попита Одисей невинно.

— Там! Онзи високия — каза царят на Микена и отново посочи Калиадес.

— Член на екипажа ми е — каза Одисей. — Тича за Итака.

— Това е онзи с меча на Аргуриос — добави Идоменей.

— Още един предател — отсече Агамемнон.

— Светът е пълен с предатели — съгласи се Одисей. — И как така познаваш онзи мъж?

— Той уби Коланос — мой верен Последовател — и беше осъден на смърт. За съжаление избегна справедливостта и избяга... при теб, както стана ясно.

— Само ако знаех — каза Одисей. — Естествено ще го изхвърля от екипажа си веднага щом Игрите приключат.

— Трябва да бъде хванат още сега — настоя Агамемнон. — Ще кажа на Приам.

— Това може да предизвика някой и друг проблем — каза Одисей. — Ако правилно си спомням, след атаката срещу Троя миналата есен, цар Приам освободи всички затворници. Твърди се, че поискал те да убият генерала, водил нападението — мъж, който предложил да предаде своя цар.

— Гнусна троянска лъжа! — изсъска Агамемнон. — Коланос никога не би ме предал.

— Независимо от това, убийството му е било наредено от Приам. Наистина не можеш да искаш да накаже мъж, който е изпълнявал заповедите му. А и поне привидно Коланос вече те е предал, като е нападнал Приам, който беше — и все още е — твой съюзник.

Царят на Микена се поколеба.

— Думите ти са мъдри, Одисей — каза той накрая. — Тъжно ми е, че не сме съюзници. Със сигурност виждаш заплахата, която представлява Троя? Да не мислиш, че Приам, при цялото си богатство и нарастващи армии, няма планове за западните земи?

— Не познавам Приам и не зная какво планира. Мисля обаче, че той иска само богатство. И няма нужда да напада други, за да го получи. Троя смуче злато всеки ден, с всеки кораб и с всеки керван.

— Имам агенти тук в Троя — каза Агамемнон тихо. — Приам е купил хиляда фригийски лъка и постоянно снабдява ковачниците си с мед и калай. Нагръдници, шлемове, щитове, мечове. Ако не се справим с този човек сега, той ще ни нападне рано или късно.

Одисей се усмихна.

— Аз съм човекът без врагове, Агамемнон. Нито Троя, нито Микена, нито Хитската империя или Египет са срещу мен. Корабите

ми са добре дошли във всеки залив, във всяко пристанище.

Агамемнон сякаш се поотпусна.

— Оценявам откровеността ти, Одисей. Аз също ще говоря направо. Когато войната започне, което е неизбежно, онези, които продължават да търгуват с Троя, ще бъдат смятани за врагове. Няма да има неутрални страни.

— Напоследък става опасно да си неутрален. Старият Ейоней беше неутрален. Чувам, че паднал от коня си и умрял.

— Трагична загуба за народа му — каза Агамемнон. — И се боя, че едва ли ще е последната. Чувам, че още един от нас скоро ще бъде обявен за враг на Троя. Който и да е, ще има късмет, ако напусне града жив.

— Да не намекваш, че Приам е убил Ейоней?

— Аз не съм имал проблеми с него. Може би се е подготвял да обяви край на съюза си с Троя.

Одисей не повярва на лъжата и за миг, но се постара да не го покаже.

— И кой е другият враг, който ще бъде назован? — попита той.

— Не зная. Иска ми се да не беше така. Много странна история.

В този момент от тълпата се надигна чудовищен рев и бегачите бяха привикани до стартовата линия в западния край на трасето. Господарят на Игрите вдигна ръка. Всички замълчаха.

— Напред! — извика войникът. Двадесетимата бегачи се втурнаха напред към финиша. Неколцина съдии чакаха там, за да видят кои ще са първите петима, прекосили линията. Те щяха да продължат в следващия кръг.

Калиадес завърши втори. Последваха и други състезания. Одисей ги изглежда, понякога залагайки с Идомоней или Нестор. После напусна ограждението и отиде до стадиона, където тъкмо се провеждаха по-късните кръгове на мятането на копие. Биас се справяше добре, но Одисей забеляза, че черният мъж разтрива рамото си. Изглежда изморен, помисли царят. В последните кръгове рамото му ще плува в море от болка.

После видя Хеликаон, застанал до Приам на известно разстояние. Настроението му се подобри и той махна с ръка, за да привлече вниманието му. Беше убеден, че е успял, защото тъмнокосият млад мъж погледна към него, но после се извърна. Одисей го

изпроводи с поглед, докато си проправяше път сред тълпата, а после го изгуби от зора си.

Момчето изглежда слабо и изморено, помисли си той. А и при толкова много микенци в Троя, не бива да се показва пред хора. Но аз ще оправя настроението му, когато поговорим. Хеликаон щеше да се радва, че залежите от калай от Седемте Хълма са надминали очакванията и печалбата от миналия сезон е била огромна.

Одисей беше гладен, затова отиде до една маса за храна, където постоя в сянката, докато ядеше троянски деликатес — месо и подправки, увити в широка филия хляб, напоена във вино. После се върна до стадиона и най-накрая стигна до мястото, където стоеше Агамемнон заедно с цар Пелей и високия му син Ахил.

Одисей погледна пълния владетел и си спомни за Пирия и как беше нарязала русите си кичури като дете. Знаеше, както и мнозина други западни царе, за отблъскващите вкусове на мъжа, но сега беше наясно и с още едно зло дело, извършено от него:

„Виж какво ме накара да направя, улици.“

Беше достатъчно гнусно да изнасилиш дете, но да я накараш да повярва, че по някакъв начин вината е нейна, беше чудовищно и отвъд възможността му да го осмисли.

— Добра среща, Одисей — каза Пелей и протегна ръка.

— Прости ми — отвърна Грозния цар и избегна здрависването. — Досега ядох лакомства и ръцете ми са лепкави от меда. — Той се завъртя към Ахил. — Радвам се да те видя, момко. Казват, че ти ще станеш шампионът на Игрите.

— Нямам истинска конкуренция — каза младият мъж мрачно. — Освен може би твоя човек Левкон.

— Той е опитен борец.

Последваха още състезания. Пелей и Ахил отидоха при Идомений и царя на Атина, Менестеос.

Агамемнон се наклони към Одисей.

— Не харесваш твърде много Пелей, нали?

— Почти не го познавам. Кажи ми за този враг на Троя.

— Знам само части от историята. С времето ще разбере още. Спомняш ли си убиеца Карпофорус?

— Само по репутация.

— Той е умрял в опит да убие гнусния Хеликаон. Не издъхнал веднага, обаче. Изглежда той е отговорен и за убийството на бащата на дарданеца. — Одисей внезапно изстина и стомахът му се стегна. — Какво има? — попита Агамемнон и тъмните му очи се впиха в Грозния цар.

— Твърде много сладкиши — отвърна Одисей. — Продължавай.

— Не мога да ти кажа много повече. Карпофорус казал на Хеликаон кой му е наредил да убие баща му. Хеликаон е предал информацията на Приам. Както знаеш, троянският цар беше роднина на бащата. Братовчед или нещо подобно. Така че честта му го задължава да обяви мъжа, наел убиеца, за враг на Троя Въпросът е кой е той? Микена нямаше вражда с Анхиз. Тук има някаква тъмна мистерия или поне така мисля.

Одисей видя, че Агамемнон го гледа напрегнато.

— Не се и съмнявам, че истината ще излезе наяве съвсем скоро — каза той и се оттегли. После мерна Калиадес и Банокъл наблизко. Повика двамата приятели при себе си. Банокъл имаше подутина под дясното око и разцепена устна, но настроението му беше много добро.

— Видя ли ме, Одисей? — попита той. — Повалих оня хитски борец шест пъти. — Русият войн вдигна юмрук — Чукът на Хефест!

— Добре си се справил — каза царят. — Сега ще се връщаш ли в двореца?

— Не — каза Банокъл. — Слизам в долния град да се срещна с една приятелка.

— Аз отивам на „Пенелопа“. Ще съм признателен за компанията ви — каза Одисей, загледан в Калиадес. Очите на микенеца се присвиха, а после той кимна.

— За нас ще е привилегия да дойдем с теб, царю Одисей.

— Така ли? — попита Банокъл.

— Законът на пътя — каза му Калиадес.

— Стойте наблизко и бъдете бдителни — предупреди ги Одисей и се отправи към Горния град. Двамата войни тръгнаха с него.

Докато вървеше, Одисей почувства как в сърцето му се надига студен гняв, много по-могъщ от вулканичните изблици, с които беше известен. Той го ядеше отвътре, дълбаеше в него и събуждаше мисли и чувства, които бе изоставил още преди петнадесет години.

Сега Приам знаеше, че той е наел Карпофорус да убие бащата на Хеликаон.

В резултат щяха да го обявят за враг на Троя. Това само по себе си щеше да причини голяма мъка на царя на Итака, но той би го разбрал.

Само че Приам не бе възприел почтения начин на действие — да го извика в двореца и да го прогони от Троя. Вместо това беше решил да го унижи и посрами. Студеният гняв стана по-силен и изпълни цялото му тяло. Сега беше очевидно какво щеше да последва. По време на Игрите Приам щеше да се постарее да разедини царете на Запада, да подкупи и принуди по-слабите и алчни от тях да му се подчинят. Не можеше да допусне Одисей да напусне Троя жив, за да се съюзи с Агамемнон.

Царят знаеше, че Нестор от Пидос, а може би дори и Идоменей биха се повлияли, ако Итака се присъедини към микенските заговори.

Докато вървеше, Одисей наблюдаваше лицата сред тълпата търсейки знак за напрегнатост, някой, който да го гледа твърде дълго или твърде внимателно. Когато погледна наляво, видя, че Калиадес прави същото. Отдясно Банокъл вървеше предпазливо и също следеше тълпата за признаци за опасност.

Той изблъска мислите за убийство от ума си и се върна на по-сериозния проблем. Трябва да има начин да разплетеш възела, помисли си. Ти си Одисей, мислителят, стратегът. Известен си с интелекта и хитростта си. Обмисли възможните си действия едно по едно. Ами ако отидеше при Приам и се опита да поправи нещата? Не, Приам не би го послушал. Одисей бе причинил смъртта на роднина. Кръвта искаше кръв.

Какво друго можеше да стори? Да събере хората си и да напусне Троя призори, а после да тръгне към Итака, на другия край на Великата зеленина. И после какво? Да изживее остатъка от живота си в страх от убийци, пратени от троянския цар? А го имаше и проблемът с Хеликаон. Фактът, че е отишъл да ги издаде на Приам, означаваше, че и той ще обяви Одисей за свой враг. Зловещият „Ксантос“ щеше да броди из Великата зеленина и да лови корабите на Итака, както и другите петдесет галери под негов контрол. Ако блокираха търговските маршрути до Седемте хълма, царството на Одисей щеше да изпадне в нищета и мизерия за година или най-много две.

Погледни истината в очите, каза си той. Решението на Приам да те направи свой враг, те оставя с един-единствен избор. Ти си като кораб, тласкан от ураганен вятър, който не можеш да контролираш, към земя на омраза и кръв, която не искаш да посещаваш. Осъзнаването го натъжи. Той обичаше Хеликаон и изпитваше голяма привързаност към Хектор и новата му жена Андромаха. В последвалата война би симпатизирал с цялото си сърце на Троя. Не харесваше мегаломана Агамемнон и мразеше гнусния Пелей. Презираше злобния Идомей и не изпитваше никаква топлина към атинянина Менестеос. Всъщност от всички западни царе беше привързан само към Нестор. Гневът му отново се надигна, студен и всепоглъщащ.

Одисей вдигна поглед към извисяващите се стени и могъщата Скейска порта. Видя издигнатия на хълма дворец на Приам и сградите от двете страни на тесните извиващи се улици. Вече не ги възприемаше като впечатляващи архитектурни творения. Сега очите му бяха други. Той изчисляваше студено колко души ще са нужни да се преодолеят стените и си представяше улиците като бойно поле.

Докато си проправяха път сред тълпите, Калиадес се наведе към него.

— Четириима мъже — каза той. — Следват ни на известно разстояние. С нас са още от сборното поле.

Одисей не погледна назад. Нито Калиадес, нито Банокъл носеха оръжия, а самият той имаше само малък извит нож в украсена със скъпоценни камъни ножница. Оръжието беше полезно за рязане на плодове, но не и за нещо повече.

— Войници ли са? — попита той.

— Може би, но не носят броня. Имат ножове, а не мечове.

Одисей си представи пътя, който им предстоеше. Скоро щяха да напуснат главната улица и да минат през по-тесните жилищни квартали. Той се спря пред една пазарна маса и взе малка сребърна гривна с вграден в нея опал.

— Чудесно украшение, господарю — каза продавачът. — Няма да намериш никъде по-добро.

Одисей я остави и продължи.

— Двама от тях влязоха в странична алея отляво — прошепна Калиадес.

— Знаят, че отиваме към кораба — каза му Одисей. — Наблизо има малък площад с кладенец. Пътят, по който се движим, се пресича с алеята там. — Той погледна към Банокъл. — Чукът на Хефест в готовност ли е?

— Винаги — отвърна русият великан.

— Тогава се пригответе да го използвате.

Одисей се завъртя на пета и се върна обратно по пътя, по който беше дошъл. Двама високи и широкоплещести мъже с дълги наметала внезапно се спряха. Царят на Итака отиде до тях и без предизвестие заби юмрук в лицето на първия. Банокъл скочи върху втория и го повали със свирепост дясно кроше. Жертвата на Одисей залитна назад и той подкоси войника с крак. Докато мъжът падаше, Грозния цар коленичи и извади ножа му от ножницата. Другият се опита да стане, а после спря, когато собственият му кинжал се опря в гърлото му.

— Имаш ли нещо да ми кажеш? — попита Одисей.

Мъжът облиза устни.

— Не зная защо ме нападаш, страннико.

— Ах — каза Одисей с усмивка. — Вече зная, че ме лъжеш, защото беше в тълпата на състезанието по стрелба и си наясно, че не съм странник. Аз съм Одисей, цар на Итака. А ти си убиец.

— Това е нелепо! Помощ! — извика внезапно мъжът. — Нападнаха ме!

Одисей го удари. Главата на убиеца отхвърча към каменната настилка. Той изстена. Царят го удари отново. Последва тишина.

Одисей стана и направи знак на Калиадес и Банокъл да го последват по пътя към площада. Зад тях тълпата се събра около падналите. Царят хвърли на Калиадес откраднатия нож и продължи да върви по тясната улица. Банокъл, въоръжен с ножа на другия нападател, зае позиция отдясно.

— Дръжте оръжията си на показ — каза Одисей. — Искam другите двама да знаят, че ги очаква бой.

Накрая те стигнаха до малкия площад и кладенеца. Останалите двама убийци ги чакаха там. Нападателят изгледаха Одисей и забелязаха ножовете на спътниците му. После отправиха поглед зад гърбовете на тримата, търсейки другите двама войници. Одисей не отклоняваше очи от тях, докато продължаваше да върви. Убийците се спогледаха, а после се отдръпнаха.

— Искаш ли да ги последваме и убием? — попита Банокъл.

Царят на Итака поклати глава.

— Нека се върнем обратно на кораба. Трябва да помисля. Царица Хекуба пожела да ме види по-късно. И двамата сте ми нужни за срещата.

Хеликаон не остана на Игрите до края на следобеда. Силата му се бе изчерпала и двамата с Гершом си проправиха път сред тълпата към чакащите колесници. Хеликаон залитна и египтянинът го хвана за ръката. Горещината на слънцето бе силна почти колкото в летен ден и младият мъж се потеше.

Когато се качи в шестместната колесница, Хеликаон се свлече с благодарност на седалката. Гершом седна срещу него, оглеждайки тълпата с ръка на ножа си. Хеликаон се усмихна.

— Съмнявам се, че дори Агамемнон би се опитал да ме убие пред очите на Приам.

Колесничарят дръпна юздите и двата коня тръгнаха напред. Пътуването по разораната земя около новия стадион не беше удобно, но скоро стигнаха пътя. Гершом се отпусна малко, когато колесницата набра скорост, но все така бдеше за стрелци.

— Не биваше да идваме — измърмори той. — Всички виждат колко си слаб все още. Това ще ги насърчи да се опитат да те нападнат.

— Бездруго ще го направят — отвърна Хеликаон, — когато преценят, че му е дошло времето. И това ще стане, докато Агамемнон е все още в Троя. Той би искал да се радва лично на смъртта ми.

Колесницата изтрополи през почти празните улици.

— Одисей беше тук — каза Гершом. — Даже ти помахаша.

— Видях го. Ако в двореца дойде известие, че иска да ме види, измисли някакво извинение.

— Той е най-добрият ти приятел — изтъкна египтянинът.

Хеликаон не каза нищо. Вместо това извади парче плат от колана си и избърса плувналото си в пот лице. Гершом го изгледа внимателно. Цветът на кожата на Хеликаон бе станал по-добър и пепелявостта, появила се по време на боледуването, почти бе изчезнала. Вече беше близо до оздравяването и му трябваше само да натрупа отново издръжливост.

Колесницата стигна до Долния град, а после и до двореца на Хеликаон. Там стояха двама въоръжени стражи, които отвориха портите, за да ги пуснат да влязат. Щом се озоваха вътре, младият цар отиде до широката стая на първия етаж и се просна на най-близкия диван. Един слуга донесе кана студена вода и напълни чаша за него. Хеликаон отпи дълбоко, а после затвори очи, отпуснал глава на възглавницата. Гершом го остави там и излезе в задната градина, където патрулираха още двама стражи. Той поговори с тях известно време, а после се върна в двореца. Стражите служеха само за показност. Тази сграда не можеше да се защитава лесно. Имаше прозорци от двете страни, водещи до улиците, а стените на градините бяха ниски. Убийците можеха да влязат от поне двадесет места, без да ги забележат. И по някое време през следващите пет дни щяха да направят точно това. Единственият разумен план за действие беше да напуснат града и да се върнат в Дардания, но Хеликаон отказваше твърдо.

Гершом се върна в хладната стая и видя, че Хеликаон е седнал с подпрени на коленете лакти. Изглеждаше изморен и разтревожен.

— Защо не искаш да виждаш Одисей? — попита той и седна до царя на Дардания.

— Ще го видя, но ми трябва време да подготвя мислите си. — Хеликаон несъзнателно почеса заздравяващата рана под ръката си. После се облегна. — Когато Атал умираше, той ми каза нещо. Странно е, Гершом, но мисля, че думите му бяха по-отровни от острието.

— Как е възможно това?

— Каза ми, че Одисей му е платил да убие баща ми.

Думите увиснаха във въздуха. Гершом знаеше малко за миналото на Хеликаон, освен разказите на моряците. Тъжно и самотно детство, компенсирани в двете години с Одисей на „Пенелопа“ и Итака. Когато се върнал в Дардания, баща му бил убит и Хеликаон отказал короната, като вместо това предложил подкрепата си на своя полубрат, детето Диомед, и майка му царската вдовица Халисия.

Убийството бе често срещано между врагове или съперници, но дори Гершом, чието египетско потекло му носеше слаби познания за морските народи, знаеше, че Итака е много отдалечена от Дардания. Нямаше причина за вражда и повод Одисей да иска смъртта на дарданския цар. Каква полза би могъл да има?

— Атал те е излъгал — каза той накрая.

— Не мисля. Затова и ми трябва повече време, за да се подготвя за срещата.

— Какво би спечелил Одисей от подобно нещо? Да не би баща ти да е блокирал търговските му пътища? Имали ли са проблеми в миналото?

— Не знам. Може да са враждували, когато са били млади.

— Значи трябва да го попиташ.

Хеликаон поклати глава.

— Не е толкова просто, приятелю. Заклех се пред олтара на Арес, че ще заловя и убия човека, отговорен за смъртта на баща ми. Ако попитам Одисей направо и той признае истината, няма да имам друг избор, освен да го обявя за свой враг и да се опитам да го убия. А не искам това. Той беше повече от мой приятел. Без него бих бил нищо.

— Обичаше ли баща си?

— Да... макар че той не ми отвърщаше. Беше суров и студен човек и виждаше в мен слабак, който никога няма да има силата да управлява.

— Някой друг знае ли какво ти е казал Атал? — попита Гершом.

— Не.

— Тогава просто се откажи. Умрял е един мъж, който те е презирал. Онзи, който те обича, е жив. Със сигурност дори вашите богове биха разбрали, ако се откажеш от клетвата си.

— Те не са известни с разбирането си към дилемите на смъртните — каза Хеликаон.

— Така е — съгласи се египтянинът. — Повече ги вълнува да се маскират като лебеди, бикове и тем подобни, за да чукат смъртни мъже и жени. Или да враждуват помежду си като деца. Никога не съм чувал за толкова разпасана сбирщина безсмъртни.

Хеликаон се засмя.

— Очевидно не се боиш от тях.

Гершом поклати глава.

— Когато в детството си си научил за ужасите на Сет и какво е сторил с брат си, вашите богове не са много по-страшни от боричкащи се палета.

Младият цар напълни чаша с вода и отпи.

— Караш всичко да звучи лесно, Гершом. Но не е. Бях отгледан да вярвам, че няма по-важно нещо от семейството и честта. Мисля, че и вашите благороднически домове твърдят същото Единство на кръвта. Това ни свързва заедно. Нападението над един член на семейството е нападение над всички. Съответно враговете знаят, че ако искат да наранят някой от нас, останалите ще се спуснат отгоре им с огнени мечове. Подобно единство предоставя сигурност. Честта изисква отмъщение от всеки, който тръгне срещу ни.

— На мен ми се струва, че вие, морските народи, губите страшно много време в приказки за чест, но ако махнем високопарните думи, не сте различни от останалите — отвърна Гершом. — Семейство? Нима Приам не е убивал непокорните си синове? Когато един цар умре, неговите синове не започват ли да воюват помежду си, за да го наследят? Мъжете говорят за това как си реагирали, когато баща ти е умрял. Казват, че било невероятно, защото не си наредил да екзекутират малкия ти брат. Твоят народ се дави в кръв и смърт, Хеликаон. Корабите ви нападат бреговете на други раси, крадат роби, палят и плякосват. Войните ви се хвалят с това колко мъже са убили и колко жени са изнасилили. Почти всичките ви царе или са заграбили тронове си с меч и убийство, или са деца на хора, които са си присвоили властта с меч и убийство. Така че, хайде да оставим приказките за чест настрана. Единственият факт за баща ти, който е неоспорим, е че той е искал да те разсинови и да обяви брат ти за свой наследник. Одисей, според собствените ти думи, те е превърнал в истински мъж, без да поиска нищо в замяна. Виждаш ли някакъв баланс или хармония в това да убиеш приятеля си, за да отмъстиш за убийството на своя враг? Защото точно това е бил баща ти за теб.

Хеликаон поседя смълчан известно време. После погледна към Гершом.

— Ами твоето семейство? — попита той. — Никога не си ги споменавал. Ти би ли простил на човека, убил баща ти?

— Никога не съм познавал баща си — каза египтянинът. — Умрял е, преди да се родя. Така че не мога да отговоря на въпроса ти. Но е факт, че ти повярва на Атал... или Карпофорус, или както там му е било името. Ако наистина е казвал истината, значи това е само част от нея. Одисей има другата част, която да оформи цялото. Трябва да говориш с него.

Хеликаон потърка очи.

— Имам нужда от почивка, приятелю — каза той. — Но ще обмисля онова, което ми каза.

След като той си легна, Гершом излезе от двореца. Двама мъже се подпираха привидно безцелно на стената на отсрещната страна на улицата. Той отиде при тях. И двамата бяха слаби и със студени очи.

— Имаше ли нещо? — попита Гершом.

— Днес дойдоха трима — отговори първият мъж. — Обиколиха двореца, огледаха прозорците. Проследих ги до двореца на Политес. Били са микенци.

Гершом се върна в сградата и обиколи долния етаж, за да провери резетата на затворените прозорци. Знаеше, че от това действие няма много смисъл, защото целта им не бе да предотвратят един решителен натрапник. Острие на кинжал можеше да ги повдигне без много усилия.

Отиде до голямата стая и се облегна на дивана, за да затвори очи. Беше свикнал да спи следобед, за да остане буден и бдителен през нощта. Спеше малко, но го тормозеха кошмари.

Точно преди здрачаване го събуди един слуга, който му каза, че принц Деифобос е пристигнал да се види с цар Еней.

Все още с леко разфокусиран поглед, Гершом прати слугата да събуди Хеликаон и излезе да посрещне стройния и тъмнокос млад принц. Диос изглеждаше разтревожен, но не каза нищо, докато се връщаха в стаята. Друг слуга донесе поднос с храна и кана разрежено вино. Диос отказа и двете и седна смълчан.

Когато Хеликаон влезе, принцът стана и го прегърна топло.

— Изглеждаш все по-добре с всеки изминал ден, приятелю — каза той.

Гершом остана там, докато двамата мъже си говореха за маловажни неща, но във въздуха висеше напрежение. Накрая Диос каза:

— Одисей ще бъде обявен за враг на Троя.

— Какво? — възкликна Хеликаон. — Защо, в името на боговете? Диос изглеждаше изненадан.

— Защото е наредил смъртта на баща ти, разбира се.

Цветът се изтегли от лицето на Хеликаон.

— Приам ли даде заповедта?

— Да.

— Откъде би могъл да знае?

— Дойде да те види, докато беше болен и в делириум. Ти си му разказал за Карпофорус.

— Нямам спомен за такова нещо — отвърна Хеликаон. — А това са най-лошите новини, които съм чувал от дълго време насам. Приам ще направи ужасна грешка, за която ще съжалява, ако не го вразумим.

— В деня, в който успееш да го вразумиш, слънцето ще позелене — каза Диос. — Но не те разбирам, Хеликаон. Каква грешка? Одисей е поръчал убийството на баща ти.

— Само според Атал — отвърна Хеликаон, а в гласа му се прокрадна отчаяние. — Трябва да дадем на Одисей възможността да отрече.

— Хектор настояваше за същото — каза Диос. — Татко не пожела да слуша. Подобни мисли сега обаче са просто предположения. Ти повярва на убиеца и ти си предал тази вяра на баща ми. Той няма да бъде разубеден, Хеликаон. Честта настоява за мъст. Кръвта трябва да бъде отмъстена с кръв.

Гершом нямаше нужда да чува повече. Той се изправи и остави двамата мъже сами, след което излезе навън в избледняващата нощ.

XXI

ОТРОВНАТА ЦАРИЦА

Царица Хекуба се чувстваше като някой от боговете навръх Олимп, докато гледаше към двата залива под себе си. От високата ѝ наблюдателница в Царска радост виждаше от дясната си страна плиткия Залив на Троя с кафявата му мръсна вода, задръстен от кораби, които все още се бореха за място на плажа. Отляво се намираше по-дълбокият Залив на Херкулес и водата там бе синя и блестеше под слънцето. Дори и тук имаше десетки кораби и плажната ивица се запълни бързо. Хекуба вече рядко се усмихваше, но мисълта за всички онези ядосани капитани и изтерзани уредници предизвика сух кикот в гърлото ѝ.

Остра гореща болка се плъзна през стомаха ѝ към кръста. Напоследък тя мислеше за себе си като за съд, запълван всеки ден с прясна доза агония. С треперещи пръсти се пресегна за стъкленицата с лекарството и прокара острия си нокът под ръба на восъка, с който бе запечатана. Щом го отвори, го поднесе към сухите си устни, но после спря. Още не, реши накрая. Все още виждаше корабите в заливите и хората, струпани по плажовете. Когато опиятите започнеха да действат, корабите щяха да се превърнат в огромни чудовища, а хората — в магически насекоми, които да прелитат и бръмчат пред погледа ѝ. Въпреки временното облекчение от болката, Хекуба ненавиждаше тези моменти, в които умът ѝ бе замъглен и объркан. Можеше да приеме, че възрастта и болестта разкъсват тялото ѝ, но не и това. Славата ѝ някога се базирала на красотата, но през последните двадесет години бе станала известна и почитана и от нея се бояха заради силата на ума ѝ — способността да надхитрява, да измисля по-сложни планове и маневри от всеки враг на Троя. Да вижда опасностите още преди да се появят и да ги изтръгва като плевели в градина.

Тя стоеше съвсем неподвижно в опит да откъсне съзнанието си от агонията на разпростирания се рак, да позволи на мислите си да се понесат обратно към детството ѝ и към величествените първи години с Приам, или към предстоящата сватба на сина ѝ. Делото ѝ беше почти

завършено и пророчеството щеше да се изпълни. Веднъж щом Андромаха забременееше, Хекуба можеше да умре, а бъдещето на Троя щеше да е сигурно.

Минзухареножълтият навес, издигнат над главата ѝ, за да ѝ прави сянка от яркото утринно слънце, придаваше на всичко ярки и диви оттенъци. Нагорещени ножове започнаха да пронизват стомаха ѝ и тя извика. Вдигна стъкленицата до устните си и отпи с нежелание. Лекарството беше горчиво и изгори езика ѝ. После болката започна да отслабва. Когато в самото начало ѝ дадоха тези стъкленици, те изцяло изтриваха страданието ѝ. Сега ракът беше по-силен и вече нищо не можеше да премахне напълно ефекта от него. Хекуба вече почти не си спомняше времето, когато не е агонизирала.

От време на време в периферното ѝ зрение бавно се движеха фигури. Понякога изглеждаха сякаш плуват във въздуха. Нямаше представа кои са повечето от тях. Някои ѝ говореха, но гласовете им бяха кухи и далечни. Тя не им обръщаше внимание.

Една фигура се приближи до нея и препречи слънцето. Хекуба примигна раздразнено и се опита да фокусира погледа си. Понечи да заговори, но устата ѝ бе пресъхнала и я усещаше като стар сандал. Фигурата се приближи още повече и протегна ръка с чаша в нея. Оказа се пълна със студена вода. Хекуба отпи с благодарност, отмивайки вкуса на лекарството. Зрението ѝ се проясни и тя видя, че посетителят е новата ѝ дъщеря, огнекосата Андромаха.

Толкова прилича на мен, помисли си царицата — свирепа и горда, пълна с живот. Тя изгледа момичето със задоволство.

— Андромаха — прошепна. — Една от малкото посетители, които мога да понеса.

— Как си днес, майко? — попита момичето.

— Все така умираща. Но, ако Хера и силите ми позволят, ще накарам Хадес да ме почака още малко. — Хекуба отново отпи от чашата. Тя се загърчи в ръката ѝ и се превърна в острозъба змия. Царицата обаче я държеше за гърлото. — Няма да ме ухапеш, проклета твар — каза ѝ тя. — Все още мога да те смажа.

Андромаха нежно пое змията от нея.

— Внимавай, момиче — предупреди я Хекуба. — Ухапването ѝ е смъртоносно.

После видя, че изчадието отново се е превърнало в чаша и се успокои. Андромаха я целуна по сухата буза, а после седна до нея. Царицата се пресегна и потупа момичето по ръката.

— Толкова много си приличаме — каза тя. — Сега дори повече.

— Защо? — попита Андромаха.

— Моите шпиони ми казаха, че Приам те е взел в леглото си. Предупредих те, че това ще стане. И сега ти си изпитала щастието, което от толкова време ми се отказва.

— Не беше щастие — отвърна Андромаха. — Просто необходимост.

Хекуба се засмя.

— Не било щастие? Приам има много недостатъци, но липсата на майсторство в любовта не е сред тях.

— Не желая да говоря за това, майко.

— Скоро ще забременееш и детето ще подsigури бъдещето на Троя. Пророчеството ще се сбъдне. Още един син за Приам — каза царицата със задоволство. — Хората ще обикнат момчето, защото ще вярват, че е син на Хектор. Ще го наричат Господар на града.

Тя погледна преценяващо Андромаха.

— Хмм. Ти си слаба като мен. Раждането никога не е лесно за нас, не и както е за онези жени с едри бедра от провинцията. Ще страдаш, момиче, но ти си силна. Аз родих на Приам осем деца. Всяко от тях изкарах на бял свят с кръв и болка. И всеки път побеждавах. А виж ме сега...

Гласът ѝ заглъхна и тя постоя смълчана известно време. Виждаше тъмните фигури на богове, кръстосващи хоризонта. Сред тях имаше коне и мечки, както и огромно рогато създание, което не разпозна. Усещаше вибрациите от стъпките им в гръбнака си.

Наведе се към момичето и гласът ѝ стана тих и настоятелен.

— Родът на Приам ще продължи хиляда години и аз изиграх своята роля за това. Изиграх я добре. Сторих всичко необходимо.

Тя кимна сама на себе си, спомняйки си деня почти преди година, когато стройната Палесте се гърчеше в агония на пода в покоите на царицата и повръщаше върху килимите, докато един стар шал заглушаваше писъците ѝ.

Мислите ѝ се понесоха свободно и тя се върна в дните, когато заедно със своя цар бяха пътували сред Великата зеленина. Живееха на

борда на кораба и спомените ѝ бяха морскозелени и с вкус на сол по устните ѝ. Млади и влюбени, те посещаваха красиви острови и каменни градове, срещаха се с царе и пирати, спяха в легла от слонова кост и злато или на студените плажове под звездите. Опитва се да си спомни името на кораба, който ги возеше... ала не успя да го достигне.

Усети непривична тъга.

— Скамандриос! — извика внезапно. — Точно така, Скамандриос.

Андромаха я изгледа любопитно.

— Какво е това, майко?

Хекуба поклати глава и объркването отново замъгли ума ѝ.

— Сега не си спомням. Сигурно името на някой цар. Срещала съм толкова много царе. В онези дни бяха като богове. Сега всичките са малки и смешни мъже...

— Разкажи ми за Игрите — каза тя, за да впрегне ума си в нещо, борейки се с наркотика. — Какви са клюките? Онези малки царе започнаха ли вече да се избиват? Добрите Игри винаги завършват с някоя и друга смърт. Няколко незначителни трона сменят притежателя си. Така функционира светът. Чувам, че царят на Тракия вече е умрял. Без съмнение Агамемнон е отговорен. Срещна ли го вече? Той не е мъжът, който беше баща му, или поне така казват.

— Игрите едва започнаха — каза Андромаха. — Не съм чула много клюки. Освен... — тя се усмихна леко. — Чух, че Одисей е изгубил в състезанието по стрелба. Не са му позволили да използва великия си лък, а новият му се счупил. Казват, че бил много разярен.

Хекуба усети прилив на гняв в слабите си гърди.

— Одисей — избълва тя злобно. — Той няма да види Итака отново. Ще се погрижа за това.

— Какво имаш предвид?

— Ха! Одисей, Ваятеля на приказки. Одисей, смешникът. Така го виждат хората напоследък. Но аз го помня такъв, какъвто беше някога. Той е студенокръвен убиец. Платил е за смъртта на Анхиз. Кръвен роднина на Приам.

— Откъде би могла да знаеш това? — Под жълтото покривало лицето на момичето изглеждаше болезнено пребледняло. — Не и Одисей.

— Убиецът, същият, който рани Хеликаон, му го казал с предсмъртния си дъх. И самият Хеликаон го споделил с Приам.

— Това е абсурд — каза Андромаха. — Какво би спечелил Одисей от подобно действие?

Хекуба се излегна в стола си.

— Това се чуди и Приам. Всичките му съветници са объркани. Говорят за древни вражди и търговски спорове. Глупави мъже! Отговорът е очевиден за всеки, който има акъла да го види. Одисей обича Хеликаон. Може би момчето е било пасивната му играчка. Кой знае? Анхиз обаче го мразеше и го разсинови. Познавах царя на Дардания. Беше стабилен владетел и не страдеше от сантименталности. Вероятно е искал да се отърве тихомълком от Хеликаон. Одисей е хитър и би разкрил подобен заговор. Така че, за да спаси момчето, е поръчал смъртта на бащата.

— Направил го е, за да запази живота на Хеликаон?

— Разбира се.

— Защо това да го прави враг на Троя? — попита Андромаха. — Хеликаон е наш приятел и, ако си права, Одисей го е спасил.

— Убийството на Анхиз изобщо не ме вълнува — отвърна Хекуба. — Нито пък Приам. Но преди тази война да започне, трябва да сме сигурни в приятелите си и да елиминираме всички евентуални външни заплахи. Участието на Одисей в смъртта на стария цар ни дава възможността да го убием, без да отблъснем съюзниците си.

— Не разбирам — прошепна Андромаха, очевидно втрещена. — Одисей е неутрален. Защо би представлявал заплаха?

Хекуба въздъхна.

— Имаш да учиш още много за природата на политиката дете мое. Няма значение какъв е той сега. Опасността е в бъдещето. Ако земите му бяха по-близо до Троя, можехме да го обвържем със злато и приятелство. Но той е западен цар и има близки връзки с Микена. И да, има малък шанс да остане неутрален. Но не можем да рискуваме бъдещето на града си заради този малък шанс. Истината е, че започне ли войната, Одисей ще умре по един или друг начин. Агамемнон е човек на действието и ще бъде достоен противник, но можем да го победим. Царят на Итака обаче е опитен стратег. И нещо повече — той е харизматичен водач и ако застане начело, други царе ще го последват. Не можем да рискуваме да се съюзи с Агамемнон.

— Значи винаги сте планирали да го убиеете?

— Разбира се. Поканих го да ме посети тук тази вечер. Няма да подозира нищо от една умираща стара жена. Казват, че Грозния цар е хитър, но никога не се е срещал с Хекуба. Ще напусне Царска радост жив... а после ще се разболе и ще умре в леглото си. Остани с мен, Андромаха. Можеш да си побъбриш и да се посмееш с него, за да го предразположиш. Той скоро ще е тук.

Тя сведе глава доволна, мислейки си за стъкленицата с отрова, която от години бе неин слуга и приятел.

— Хората на власт никога не изпитват недостиг на врагове, Андромаха — продължи Хекуба. — Трябва да бъдем безмилостни, за да оцелеем. Да избием всички. Тази нощ Одисей ще умре, а утре ще извикам дебелия Антифон при себе си. Приам е глупак, ако му е простил предателството. Човек, който те е предал веднъж, ще те предаде отново, когато моментът е подходящ.

Устата на Хекуба пресъхна отново, а чашата ѝ бе празна.

— Андромаха, напълни я с вода. Не зная къде са слугите.

Момичето изчезна за известно време. Царицата задряма под слънцето. Събуди се внезапно и откри Андромаха до себе си. Момичето внимателно изсипа съдържанието на малка стъкленица в чашата, добави вода и ѝ я подаде. Старата жена отпи с благодарност. Горчивият вкус на лекарството ужили езика ѝ, а след него остана непознато усещане, което я изненада. Тя остана неподвижна за известно време, докато опиатът не започна да притъпява агонията ѝ. След известно време, за нейно удивление, болката изчезна. Чувстваше се свободна за пръв път от месеци.

— Лекарството е ново — каза тя, докато умът ѝ започваше да се прочиства.

— Макаон го даде на Лаодика миналата есен — отвърна Андромаха. — Болката ти изчезна ли?

— Да. Имам чувството, че направо мога да затанцувам. — Хекуба се усмихна. — Прекрасен ден, не мислиш ли?

— Нося дете — каза Андромаха спокойно. — И бащата не е Приам.

Царицата се намръщи.

— Не е Приам?

— Бащата на детето ми е Хеликаон. А сега ми кажи за Палесте.

Очите на Хекуба се присвиха. Да не би момичето да си беше изгубило ума? Когато Приам разкриеше измамата ѝ, щеше да побеснее.

— Глупаво момиченце! — изсъска тя. — Обрекла си на гибел и Хеликаон, и детето. Приам ще ги убие. Ако имаш късмет, ще те задържи жива само за да изпълни пророчеството. Мислех, че си поумна от сестра си. Но изглежда дъщерите на Ектион са еднакво глупави.

Андромаха коленичи до старата жена.

— Не разбираш, Хекуба. Спах с Приам, за да помисли той, че детето е негово. Царят никога няма да разбере истината. А сега ми кажи как уби Палесте.

Царицата отново видя в ума си образа на агонизиращото момиче и сви устни.

— Тя беше грешка. Глупава грешка на онзи тъпак Хераклитос. Но момичето не означаваше нищо. Единствено бъдещето на семейството на Троя има значение. То трябва да се защитава. Палесте нямаше значение — повтори тя.

Андромаха приседна и се загледа в нея известно време. Хекуба си помисли, че в очите ѝ има сълзи, но зрението ѝ бе замъглено. Огледа се немощно.

— Къде е Парис? — попита.

— Замина с Елена да гледат Игрите.

— Няма слуги. Къде са слугите?

— Казах им да ни оставят сами.

Андромаха се изправи и изтупа роклята си от праха, сякаш се готвеше да си замине. След това прибра стъкленицата, останала на масата, в кесия на колана си.

И тогава, като слънчева светлина пронизваща утринните мъгли, умът на Хекуба най-накрая се проясни. Лекарство, дадено на Лаодика преди месеци. Силно лекарство. Защо не ѝ го бяха предложили преди? Осъзнаването дойде като гръм от ясно небе. Това бе дарът на освобождаването, когато болката станеше непоносима. Тогава разбра какъв е бил онзи странен вкус. Бучиниш! Царицата положи ръка на слабото си бедро и натисна. Не почувства нищо. Смъртта пълзеше по вените ѝ. Тя въздъхна.

— Не ме мисли за глупачка заради това, че паднах в капана ти, Андромаха — обърна се тя към нея. — Лекарството ме направи глупава. Е, както и да е, ти отмъсти за сестра си, както беше редно. Аз бих сторила същото на твое място. Виждаш ли, бях права. Много си приличаме.

Тя погледна в зелените очи на Андромаха и видя гнева там.

— Ако вярвах в това, Хекуба, щях сама да отпия от отровата. Не го направих заради Палесте, макар че сигурно трябваше да бъде така, защото тя беше нежна, добра и грижовна и заслужаваше нещо повече от това да бъде въввлечена във вашия свят на измама, предателство и убийство. Не, направих го заради Одисей — прекрасен човек с добро сърце и гордост, както и за Антифон, който ми е приятел, а и боговете знаят за колко още други невинни, които злото в теб би се опитало да унищожи.

— Невинни? — отвърна Хекуба, а гласът ѝ натежа от презрение. — В планината на амбицията няма невинни. Да не мислиш, че Приам щеше още да е цар, ако аз виждах света с такива наивни очи? Вярваш ли, че Троя би оцеляла срещу омразата на могъщите царе, ако не се бях справила с тях? Ако не ги бях подкупила, изкусила, ако не се бях сприятелила с тях и не ги бях избила? Искаш да живееш сред невинните, така ли, Андромаха? Сред овцете? Да, във всяко село те живеят нормален живот сред истински приятели и пеят и танцуват заедно на празниците или скърбят за приятелите, обичните си, щом умрат. Милите малки овце. Направо се просълзявам. Но ние не сме овце, глупава момиче! Ние сме лъвове. Ние сме вълци. Ние поглъщаме овцете и се нападаме и разкъсваме взаимно. Точно както ти направи сега... и както ще направиш отново, когато се появи нужда от това.

— Грещиш, Хекуба — каза ѝ Андромаха. — Може да съм глупава, както твърдиш, за да вярвам в безпрекословната чест, приятелство и лоялност. Но това са ценности, които трябва да се почитат, защото без тях ние не сме нищо повече от зверове, бродещи по земята.

— Но ето че ти се престори на мой приятел — каза Хекуба, а умът ѝ започна да се размътва. — Излъга ме и с измама си спечели благоволенieto ми. Това чест ли е?

— Не съм се преструвала, майко — чу гласа на Андромаха и ѝ се стори, че той трепери. — Харесах те още от първата ни среща и се

възхищавам на силата и смелостта ти. Дано боговете те дарят с почивка и мир.

— Почивка и мир! Глупаво, глупаво момиче. Ако Одисей оживее, Троя я чака разруха.

Хекуба се отпусна на стола си, а очите ѝ се насочиха към синевата на небето. Мислеше си за планове, разбити в бреговете на чуждите слабости и грешки. А после откри, че отново стои на палубата на „Скамандриос“ и видя пред себе си златна фигура, която блестеше с ослепителна светлина. Помисли, че това трябва да е Приам и радостта ѝ нямаше граници.

— Накъде ще плаваме днес, господарю мой? — прошепна тя.

XXII

ОПУСТОШИТЕЛЯТ НА ГРАДОВЕ

Приам обяви цял ден на траур. Всички състезания бяха спрени и дори търговците на пазара не получиха разрешение да продават стоките си. Сто бика, шестдесет козела и двеста овце бяха принесени в жертва на Хадес, Господаря на Подземния свят, а месото бе дадено на хилядите хора, изпълващи хълмовете около града. Отнесоха тялото на Хекуба обратно в двореца в Троя, обвито в златни одежди, и там го положили в покоите на царицата, за да му бъде отдадена почит.

Върховният жрец в храма на Зевс обяви, че дори небесата скърбят, защото над града се струпаха тъмни облаци и през по-голямата част от деня валя дъжд.

Някои жреци шептяха, че смъртта на царицата е зла поличба за сватбата на сина ѝ, но тяхното мнение не се изговаряше гласно.

В двореца на Политес микенският цар Агамемнон се опитваше да прикрие радостта си от тази новина. Хекуба беше страховит противник, чийто агенти неведнъж бяха причинявали смъртта на микенски шпиони. В миналото съветите ѝ бяха възпирали по-прибързаните решения на Приам. Без нея той отслабваше и плановете за нахлуване на Агамемнон щяха да протекат по-гладко.

Вратите на главната стая бяха затворени и охранявани през по-голямата част от следобеда, а думите, изречени тук, не можеха да се подслушат. Събраните царе говориха за разположение на войски и продоволствия, за придвижването на армии и защитата на града.

Агамемнон слушаше думите им, но не участваше в дискусията. Знаеше как трябва да се проведе войната и повечето от плановете му вече бяха задвижени тайно. Това обаче не пречеше да остави другите да предлагат идеи и така да им позволи да вярват, че са по-важни за проекта, отколкото всъщност бяха. Идоменей говори дълго, както и Пелей.

Одисей каза малко, но и не възрази на по-дивите идеи на Идоменей. Но дори царят на Итака да беше повече разказвач, отколкото стратег, поне бе привлякъл и другите, а щеше да привлече и

още, когато новината се разчуеше. Сега във войната бяха включени шестнадесет владетели с общо четиристотин и седемдесет кораба и почти шестдесет хиляди бойци. Агамемнон погледна към Идомений. Все още имаше шанс царят на Крит да се отдръпне, подкупен от златото на Приам. Той винаги щеше да е за продан на онзи, който предложеше най-много. Такава беше природата му и това му нашепваше селското потекло. Агамемнон насочи вниманието си към по-възрастния Нестор. Той не произлизаше от селяни, но умът му също пееше с музиката на търговията. Войната щеше да му коства много стока и злато. Но въпреки това щеше да се присъедини към тях... особено сега, когато Одисей бе обявил подкрепата си.

Каква придобивка само! Грозния цар, следван от петима стражи, бе дошъл в двореца миналата вечер. Агамемнон го покани и двамата мъже влязоха в малка странична стая.

— Не мога да остана тази вечер — каза Одисей. — Има неща, за които трябва да се погрижа. Дойдох само да ти кажа, че Итака, със своите петдесет кораба и две хиляди мъже, е на твое разположение, Агамемнон.

Царят на Микена постоя неподвижен за момент, загледан в очите на другия мъж.

— Това е добра вест... но трябва да призная, че съм изненадан.

— Ще говорим още — отвърна Одисей мрачно. — Имаш ли планове за утре вечер?

— Не и такива, които не мога да променя.

— Тогава ще дойда тук с Идомений и Нестор.

— И те ли са с нас?

— Ще бъдат.

Агамемнон протегна ръка.

— Приветствам те, Итака — каза той. — Сега ти си брат на Микена. Твоите беди са наши беди, твоите мечти — наши мечти.

Одисей пое ръката. Хватката му беше силна.

— Благодаря, Микена — отвърна тържествено той. — С това свързване на ръце твоите врагове стават наши врагове, твоите приятели — наши приятели.

Сега, в голямата стая, царят на Тесалия беше пиян и главата му се люлееше до облегалката на стола.

— Сбогом, стара вещице — каза той и вдигна чаша.

— Не злобей, приятелю — отвърна Агамемнон. — Дори и във враждата трябва да изпитваме малко съчувствие към Приам, защото се говори, че той я е обичал много.

— Чумата да го тръшне съчувствието — измърмори Пелей. — Старата брантия беше надживяла времето си.

— С всички ни е така — каза Одисей. — С някои повече, отколкото с други.

Пелей се надигна в стола си, а мътните му очи се впиха в царя на Итака.

— Какво значи това? — промърмори той.

— Да не би думите ми да са прозвучали като някакъв забутан хитски диалект? — попита Одисей с отегчен глас.

Царят на Тесалия го изгледа злобно.

— Никога не съм те харесвал, Одисей — каза той.

— Не съм изненадан. Ти никога не си харесвал никой от тази страна на пубертета.

Пелей скочи от стола си и задрапа по колана, за да извади кинжала си. Агамемнон скочи и бързо застана между двамата мъже.

— Това е достатъчно, приятелю — каза той и сграбчи Пелей за китката. — Не е необходимо да се харесваме. Но имаме общ враг, който има нужда от вниманието ни. — Той усети, че Пелей се отпуска и осъзна, че човекът му е благодарен, че е бил спрян. Микенският цар се обърна към Одисей. — Настроението ти е лошо вече цяла вечер. Ела с мен в градината. Въздухът ще прочисти ума ти.

Агамемнон отвори вратите още докато говореше и излезе в хладината на вечерта. Грозния цар го последва. Стражите се оттеглиха на разстояние, на което да не чуват.

— Още ли си раздвоен, Одисей? — попита Агамемнон меко.

— Емоциите са сложни зверове. Презирам Пелей. Харесвам Хектор и Хеликаон. Сега Пелей е мой съюзник, а двамата ми приятели са ми врагове. Разбира се, че съм раздвоен. Но пътят ми е избран и платното — опънато. Те ме обявиха за враг на Троя и сега ще открият какво означава това.

Агамемнон кимна.

— Спомена Хеликаон. Тази нощ хората ми ще го убият.

Това беше лъжа, но той имаше нужда да види реакцията, която тя ще предизвика.

Одисей се засмя.

— Мислех, че ще опиташ по някое време — каза той. — Планът е разумен. Хеликаон е чудесен боец, добър генерал и невероятен моряк. Но няма да е тази нощ.

— Няма ли? Защо?

— По две причини. Първо, още не си сигурен в мен, Агамемнон. Мога да си изляза от тук и да предупредя момчето. Това би означавало твоите хора да бъдат заловени и да натопят теб. Или, ако пък успеят, ще ида при Приам с информация за заговора ти и той ще те осъди за нарушаване на мира. Благодарността му може дори да стигне дотам, че отново да ме обяви за свой приятел.

Агамемнон кимна.

— Имаш остър ум, Одисей.

— Да, така е. — Грозния цар го погледна и въздъхна. — Мога да ти кажа да спреш да се тревожиш за мен, но природата ти няма да го позволи. Така че ще продължа да говоря открито, докато не осъзнаеш, че съюзът ни е истински. Надявам се Хеликаон да оцелее. Въпреки това, за да успеем в това начинание, Дардания трябва да е в хаос. Само тогава твоите войски ще могат да прекосят Хелеспонт от Тракия и да нахлуят от северната страна на Троя.

Агамемнон примигна и усети шока като хиляди ледени игли. Никой не знаеше за придвижването на войските му в Тракия. Ако това бъдеше разкрито преди края на Игрите, той никога нямаше да напусне Троя жив.

— Не зная за какво говориш — успя да каже.

— Нека не си играем игрички, Агамемнон. Троя не може да бъде превзета с фронтална атака. Можеш да стануваш от другата страна на Скамандър, както предлага Идомоней, но пътищата на север и изток ще останат открити, а наемниците и керваните няма да спрат да прииждат. За да обкръжиш Троя изцяло, се нуждаеш от стократно повече войници, отколкото кой да е от нас притежава. Изхранването на толкова множество би изисквало хиляди каруци и, по-важно, обработваеми земи и добитък, както и роби, които да събират реколтата. Армия с подобен размер ще покрие земята дори отвъд хоризонта и това ще предизвика напрежение в хитската столица. А и с подобен размер, такава военна сила ще е трудна за управление и ще реагира твърде бавно на заплахи. Съюзниците на Троя ще нападат

страните ѝ, ще прекъснат снабдителните ѝ канали. Хектор и Троянският кон ще нападат от града като мълния, а после ще бягат обратно зад стените. Само за един сезон нашите съкровищници ще са изпразнени, а армиите ни ще изгубят всякакъв дух. И какво ще стане тогава, ако хитите спечелят собствената си гражданска война и това освободи силите им да дойдат на помощ на Троя?

Не, Агамемнон, има само един начин да завладееш този град. Той трябва да бъде притискан бавно отгоре и отдолу, а достъпът му до морето да се блокира. На север е Дардания. На юг е Тива в полите на Плакос. Дарданос пази Хелеспонт, а отвъд тесните проливи е Тракия — съюзник на Троя. Затова първо трябва да превземеш Тракия, а после да я задържиш и да я подготвиш за снабдителна база на войските си. Чак тогава можеш да нахлуеш през Хелеспонт в Дардания и да продължиш да получаващ продоволствия. На юг ще е по-просто. Войските и керваните мога да преминават от Кос, Родос и Милет. После Тива в полите на Плакос ще бъде превзета, а това ще затвори маршрутите през планината Ида и ще попречи на пристигането на подкрепления от Дебелия цар Кигон от Ликия, както и другите приятели на Троя.

Агамемнон гледаше Одисей така, сякаш го вижда за пръв път. Широкото лице, което винаги изглеждаше добродушно, сега беше твърдо и очите му блестяха. От него се излъчваше могъщество.

— Думите ти са интересни — каза царят на Микена, продължавайки играта още малко. — Моля те, продължавай.

Одисей се засмя.

— Може и да са интересни, но ти вече знаеш всичко, което ще ти кажа. Защото разбираш от стратегия повече от всеки друг жив човек. Това не е град, който можеш да нападнеш и оплячкосаш за няколко дни или дори за няколко сезона. Но обсадата не бива да се проточва и твърде дълго. И двамата го знаем.

— И защо смяташ така?

— Златото, Агамемнон. Могъщите съкровищници на Приам. Той има нужда от злато, за да плати на наемниците и да подкупи нови съюзници. Ако блокираме търговията му, доходите му ще спрат и хазната му ще пресъхне. Не искам да си пробия път с бой след десет години, за да се озова в опустошен град и да открия, че в него няма нищо за ограбване. А ти?

Известно време Агамемнон не каза нищо. После направи знак на един пазач да им донесе малко вино. Докато пиеха, каза:

— Подцених те, Одисей. Извинявам се за това. Виждах само гениалния разказвач. Сега наистина разбирам защо някога са те наричали Опустошителя на градове. Всичко, казано от теб, е вярно. — Той спря за момент. — Кажи ми какво знаеш за Гръмотевичния щит?

Сега беше ред на Одисей да се изненада.

— Щита на Атина? Какво за него?

Агамемнон го изгледа внимателно, но Грозния цар очевидно не знаеше нищо.

— Един от жреците ми предложи да направим жертва на Атина и да се помолим Гръмотевичният щит да пази плановете ни. Чудех се дали си чувал истории по този въпрос.

Одисей сви рамене.

— Само онези, които всяко дете знае. Щитът бил дар за Атина от Хефест, което разярило Арес, тъй като той го желаел. Богът на войната бил толкова разгневен, че счупил крака на Ковача с дървена пръчка. Но никога не съм чувал някой, преди да се е молел за защита на Щита. И все пак, защо не? Ще имаме нужда от всякаква помощ, за да превземем тази крепост. Струва си поне няколко бика.

По-късно, когато гостите си бяха отишли, Агамемнон се качи на покрива на двореца си и се разположи в широко плетено ложе под звездите. Мислите му се насочиха към събитията от изминалите няколко дни, за да ги обмисли наново. Постоянно обаче се връщаше към разговора отпреди две нощи, когато троянският принц Антифон дойде за вечеря. Дебелият мъж беше възхитен от величието на Ахил и го зяпаше като влюбен. Изтече много вино и Антифон, в желанието си да забавлява младия войн, разказа много забавни истории. Агамемнон го бе инструктирал и Ахил ласкаеше троянския принц, слушаше го внимателно и се смееше на всичките му шеги. Въпреки това научиха малко, дори след като Антифон се напи, докато Ахил не спомена възхищението си към Троя и нейните чудеса.

— Велик град — каза Антифон. — И скоро ще бъде безсмъртен.

— Как ще стане безсмъртен, приятелю? — попита го Ахил докато Агамемнон стоеше тихо в сенките.

— Има пророчество. Приам и Хекуба вярват в него, а и много гадатели са го обявили за истина. — И после той изрецитира един

стих: — Под Гръмотевичния щит стои Орловото Дете на сянката с крилете, за да се носи то над градските стени до края на дните и падането на царете.

— Интересно — каза Ахил. — И какво значи това нескопосано стихче?

— Ах! — възкликна Антифон и почука носа си с пръст. — Тайна. Тайна на Хекуба. Всъщност дори не би трябвало да го знам. Но сладката Андромаха ми го каза. — Той се изкикоти и изпразни чашата си. — Прекрасно момиче. Ще бъде... великолепна... жена за... Хектор.

— Чух, че е убила човека, опитал се да отнеме живота на цар Приам? — вметна меко Агамемнон.

— Простреля го в сърцето — каза Антифон. — Зашеметяващо момиче! Смъртоносна е с лъка. Тя ми е приятелка, знаете ли. Прекрасният Гръмотевичен щит. — После на лицето му се изписа тъга и той избърса уста с дебелия си ръка, сякаш притискаше думите обратно. После се надигна на крака. — Трябва да... си вървя — каза несигурно.

Агамемнон даде сигнал и Ахил помогна на Антифон да излезе от двореца, а после го изпроводи до собственото му жилище.

Царят на Микена извика съветниците си и ги разпита за пророчеството. Никой не го беше чувал. През по-голямата част от следващия ден думите продължиха да го тревожат. Разпрати съобщения до микенските шпиони и информатори в града, за да съберат цялата налична информация за Андромаха. Накрая те откриха търговец, който някога бе живял в Тива в полите на Плакос и знаеше нещо за царския род там. Той разказа историята за детето, родено със странен белег на черепа, подобен на щит с мълния, минаваща през средата.

Значи тази Андромаха беше Гръмотевичния щит, а Орловото дете, което ще се носи над градските стени, щеше да е нейният син от принц Хектор. Приам и Хекуба влагаха много надежди в това пророчество. Очевидно то не беше вярно, тъй като истинските поклонници на боговете знаеха, че Гръмотевичния щит всъщност има змия върху себе си, а не светкавица, както вярваха тези източни царства. И все пак именно те вярваха в пророчеството.

Дали беше вярно, или бе просто самозалъгване обаче, нямаше значение. Агамемнон знаеше, че подобна вяра ще усили

решителността на Приам в предстоящата война. Следователно ако жената от пророчеството умре, мъката и отчаянието, последвали смъртта ѝ, щяха да бъдат велики. Това щеше да покаже на Троя, на гражданите ѝ и на света, че Приам не може да защити собственото си семейство. Игрите и сватбеното тържество щяха да станат на прах, а предстоящата война щеше да се спусне върху народ, вече сломен от катастрофи и трагедии. Идеално.

Докато седеше на покрива си, той взе решение и призова Клейтос при себе си. Високият войн дойде незабавно.

— Изтегли хората ни от Двореца с каменните коне. Няма да нападаме Хеликаон.

— Но господарю, почти сме готови.

— Не, моментът не е подходящ. Вместо това искам да следите жената Андромаха. Открийте дали спи в царския дворец, или в този на Хектор. Колко стражи я пазят? Ходи ли на пазара, къде може да я повали нечий случаен кинжал? Искam да знам всичко, Клейтос. Всичко.

В двора на дома на Хектор, където екипажът на „Пенелопа“ бе направил стана си, настроението не беше добро. Макар и да бе достигнал финала на състезанието по хвърляне на копие, Биас едва можеше да вдига ръката си, а освен това усещаше гъдел в края на пръстите си, което не беше добър знак. Левкон пък имаше подутина на едната буза и малка драскотина над дясното око. Левият му юмрук също беше подут и разранен, а всички тези рани му бяха спомен от мъчителната победа над микенския шампион — корав и издръжлив боец с глава, направена от камък. Надеждите на Левкон да стане шампион в състезанието по юмручен бой бързо се стапяха — особено след като видя как Ахил унищожава опонентите си с ужасяваща лекота. Калиадес бе изгубил бягането на късо разстояние заради лакът в лицето от опитния бегач на Крит, който след това спечели надбягването. Дори обикновено веселият Банокъл бе в лошо настроение, след като загуби в свирепа битка миналия следобед.

— Можех да се закълна, че съм го спипал с онзи удар отдолу — каза той на Калиадес, докато седяха под луната. — Голямата Руж каза, че според нея просто не съм имал късмет.

— Състезанието беше много оспорвано — съгласи се Калиадес. — Гледай обаче от добрата страна — Ако беше спечелил, отново щяхме да останем без пари. Сега имаме петнадесет златни монети, тридесет и осем сребърни и малко мед.

— Изобщо не съм сигурен за това — каза Банокъл. — Заложил си срещу мен.

— Съгласихме се да следваме съвета на Левкон — отвърна Калиадес изморено. — Той обеща да ми каже, когато срещнеш противник, който няма да успееш да победиш. И аз заложих на него.

— Това не ми изглежда правилно — измърмори Банокъл. — Можеше да ми кажеш.

— И ако ти бях казал, какво щеше да направиш?

— Щях и аз да заложа на него.

— Да, и това вече със сигурност нямаше да е правилно. Както и да е, наистина ли искаше да се изправиш срещу Ахил? Днешният ти противник ще се сблъска с него утре на полуфиналите. Сега имаме богатство, покрив над главите си, а ти нямаш счупени кости.

Левкон отиде до тях, понесъл кана с вино, от която напълни чашата на Банокъл.

— Още няколко седмици тренировки за краката и щеше да го надвиеш, приятелю — каза той и седна до натъртения войн. — Не спираше да му се буташ в лявата ръка.

— Имах чувството, че ме е затрупала лавина — каза Банокъл. — Нямам търпение да видя как Ахил поема няколко от онези удара. Да му избърше самодоволната усмивка от физиономията.

Левкон поклати глава.

— Ахил ще го довърши за няколко мигвания на окото — каза той мрачно. — И онзи мощен ляв юмрук няма дори да го докосне. Никога не съм виждал човек, който да се движи толкова бързо.

— Е, ти ще го биеш на финала — каза Банокъл. Левкон не отвърна и тримата постояха мълчаливо, докато пиеха виното си.

Одисей дойде през портата, следван от петима телохранители, и прекоси двора, без да говори с никого.

— Ще ида да посетя Руж — каза Банокъл. — Дай ми няколко сребърника, Калиадес.

Другият микенец отвори издутата кесия на колана си, извади малко пари и ги пусна в протегнатата шепя на приятеля си.

— Не е типично за теб да предлагаш услугите си само на една жена — отбеляза той.

— Никога не е имало жена като Руж — отвърна Банокъл щастливо, допи виното си и тръгна към портите.

Те го наблюдаваха, докато излизаше, а после Калиадес се обърна към Левкон.

— Банокъл е човек без грижи. За разлика от теб или поне така ми се струва.

Известно време Левкон не каза нищо и двамата стояха в тишина. Накрая русият моряк заговори и гласът му беше почти шепот:

— Ахил няма слабости. Притежава скорост, сила и чудовищна издръжливост. И може да поема удари. Видях го как смаза опонента си вчера. Миналото лято се бих със същия мъж. Отне ми цял следобед да го изморя. Ахил го довърши за по-малко време, отколкото е нужно да изпиеш чаша вино. Истината е, че нямам умението да го надвия и ми е трудно да го призная.

Той напълни чашата си и отпи дълбока глътка. Калиадес го потупа по рамото.

— Не унивай, приятелю. С малко късмет няма да спечелиш полуфинала и после твоят опонент ще трябва да се изправи срещу Ахил.

— И защо да не печеля полуфинала? Бил съм се с противника си три пъти. Познавам го добре.

— Шегувах се.

— Левкон не е човек, с когото да се шегуваш — каза Одисей. Царят дойде при тях и седна. — Как е юмрукът? — обърна се към поедрия войн.

— Допълнителният ден почивка ще ми помогне, както и ако го увия в плат за боя. — Левкон погледна през двора към мястото, където Биас втриваше масло в рамото си. — Не мога да кажа същото за Биас. Рамото го боли и е зле подутото.

— Ще поговоря с него по-късно — каза Одисей. — Но сега трябва да разговаряме двамата. Ела с мен.

Калиадес изпроводи с поглед Грозния цар и бореца, които влязоха в двореца, а после стана и отиде до Биас, който се грижеше за изтерзаните си мускули.

— Дай да помогна — каза той и взе маслото, след което изля малко върху дланите си.

— Благодаря ти — каза Биас. — Не мога да достигна лопатката.

Кожата на моряка беше гореща, а мускулите около рамото му бяха подути и пулсираха. Калиадес внимателно започна да ги масажира, за да премахне възлите и да ги отпусне.

— Видях Банокъл да излиза — каза Биас. — Пак ли по курви?

Калиадес се засмя.

— В това е най-добър.

— Ей това ми липсва от младостта — отбеляза черният мъж. — Това и фактът, че тогава можех да хвърлям проклетото копие, без да си разкъсвам половината гръб.

— Дори и така, само трима мъже те надминаха.

— Утре всички ще ме надминат.

— А може би не — каза Калиадес. — Ще напоим няколко парчета плат в студена вода и така ще премахнем част от горещината по мускулите ти.

По-късно, докато двамата мъже се наслаждаваха на прохладната нощ, Биас попита:

— Мислел ли си какво ще правите, когато приключат Игрите?

— Вероятно ще тръгнем на юг. Към Тива в полите на Плакос, а после може би към Ликия. Ще се присъединим към някой наемнически отряд.

— Ще вземете ли и момичето с вас?

— Не. Тя ще остане в Троя с приятелка.

Наблизо нямаше никой, но въпреки това черният моряк се наведе по-близо и сниши глас.

— Тя може и да не бъде приета добре от нея, приятелю, наясно ли си с това?

— Те са повече от приятелки — отвърна Калиадес.

— Зная, момче. Екипажът няма представа коя е Пирия, но Одисей ми каза, че ти имаш. Храмът на Тера е построен с троянско злато. Приам е негов покровител. Мислиш ли, че той ще допусне една бегълка да живее свободна в Троя? С оставането си тук, тя ще бъде постоянна опасност за всеки, който я приюти.

— Какво предлагаш, Биас?

— Зная, че я харесваш. Вземете я с вас. Далеч от града, някъде, където никога няма да я познаят.

Калиадес се вгледа в широкото лице на черния мъж.

— И го казваш само от притеснение за Пирия?

— Не, момче. Боя се за себе си и другите моряци от „Пенелопа“. Ако я заловят в Троя и я разпитат, ние ще бъдем обвинени. Не желая да бъда изгарян жив.

Калиадес се умълча. В скорошните си разговори с Пирия тя говореше за Андромаха с ентузиазъм и обич, а лицето ѝ блестеше от радост и очакване. Какъв ли щеше да е ефектът върху нея ако бъдеше отхвърлена. Или по-лошо, ако стражите на Хектор я задържаха? При мисълта за подобен завършек на пътуването ѝ започна да му се повдига от страх. Тя имаше голяма смелост, но всъщност беше крехка. Колко още предателства можеше да понесе?

— Няма да я заловят — каза Калиадес накрая. — Аз ще я опазя.

XXIII

СЪБИРАНЕ НА ВЪЛЦИ

Приам седеше сам в покоите на царицата, а покритото с плащеница тяло на Хекуба лежеше на клада в центъра на главната стая. От плата се разнасяше миризма на тежки парфюми, която прикриваше вонята на смърт. Царят не можеше да се приближи до тялото. Седеше в далечния край на стаята с полупразна чаша вино в ръка. За да спази обичая на дома на Илиос, бе облякъл разкъсана на рамото бяла туника, а по десния ръкав и косата си беше посипал прах.

Приам допи виното си. Усещаше присъствието на Хекуба в стаята, стояща в другия край и загледана в него. Чувстваше неодобрението ѝ.

— Трябваше да дойда при теб — прошепна той. — Знам. Но не можех. Нямах да успея да го понеса. Разбираш това, Хекуба. Знам, че го разбираш. Някога ти бе най-красива сред жените. Искях да те запомня такава, а не като старица, проядена от рака, с пожълтяла кожа и изпъкнали кости.

Хвърли изпълнен с нежелание поглед към тялото и затвори очи, за да види отново прекрасните дни на младостта им, когато и на двамата им се струваше, че са безсмъртни. Спомни си времето, когато тези покои бяха завършени, а двамата с Хекуба стояха на балкона и гледаха града си. Тогава тя беше бременна с Хектор.

— Няма нищо, което да не можем да постигнем, Приам — каза му тогава. — Ние сме могъщи!

— Бяхме могъщи — каза той на глас. — Но сега теб те няма, а вълците се събират. Всички са в мегарона долу и чакат пира в твоя чест. Ще дойдат при мен да изразят съболезнованията и пожеланията си. Ще ме гледат с премрежени очи и ще почувстват слабостта ми. Агамемнон ще ликува. Гнусният Пелей, алчният Идомей, лукавият Нестор и хитрият Одисей.

Той стана и започна да кръстосва стаята, без да гледа тялото под покрива. Вместо това се загледа в дълбините на празната винена чаша, а после я запрати към стената.

— Къде си, когато имам такава нужда от теб? — изкрещя царят.

После се свлече в стола си. В ума му се появи образа на Андромаха, която се съблича и се обръща с гръб към него, докато роклята ѝ пада на земята. Видя се как пристъпва напред, ръцете му се плъзгат по голата кожа. Това видение го тормозеше вече няколко дни. Събуждаше се с него, вървеше с него и заспиваше с него.

— Умът ми е замъглен, Хекуба — каза Приам в опит да го отблъсне. — Взех Андромаха в леглото си, както си знаела, че ще сторя. Мислех, че това ще прекрати постоянната ми нужда от нея. Но не я прекрати. Вместо това разпали кръвта ми по начин, който не съм изпитвал, откак... откак двамата с теб бяхме млади. Това ли е, на което си се надявала? Това ли е дарът ти за мен? Тя толкова прилича на теб, обич моя. Виждам те в очите ѝ, чувам те в гласа ѝ. — Той замълча, а после се запрепъва през стаята и взе каната с вино от една малка маса. Надигна я и отпи дълга глътки, а червената течност покапа по бузите му и оцапа туниката. — И сега тя не иска да дойде при мен. Напомня ми за уговорката ни. Веднъж на всеки лунен изгрев. Напомня го на мен! Нима не съм цар? Не е ли мое право да правя и разтурям уговорки? — Той потърка очи. — Не, не мога да си позволя да мисля за нея сега. Трябва да се подготвя за вълците. Те се превръщат в глутница и аз трябва да я разбия, да ги разединя. Мога да подкупя Идомений и някои от по-малките вождове. С Нестор мога да се разбера. Останалите ще се наложи да принудя. А Одисей трябва да умре.

Чу как вратата се отваря и неговият син, дебелият Антифон, влезе тихо.

— Какво ти става? — извика той. — Не виждаш ли, че говоря с майка ти?

— Виждам, татко, както виждат и другите хора, но се боя, че тя не може да те чуе.

Приам се завъртя към тялото, изгуби равновесие и започна да пада. Антифон го сграбчи и го изправи на крака, а после почти го занесе до дивана.

— Донеси ми вино — нареди царят.

Принцът поклати глава.

— Враговете ти се приближават към дома ни. Сега не е времето за подобна сантименталност. Ще ти донеса вода и ти ще я изпиеш, за

да изпикаеш слабостта си. После ще слезеш долу при гостите си като могъщия цар на Троя, а не като пиянде, блеещо за бедната си мъртва жена.

Думите пронизаха мъката на Приам като нож, той сграбчи туниката на Антифон и го придърпа над себе си върху дивана.

— Как смееш да ми говориш така? Гръм да ме порази, ще ти изтръгна езика!

— Да, ето този Приам ни е нужен сега — каза тихо принцът.

Царят примигна и гневът му избледня. Той пое дълбоко въздух и пусна Антифон. Синът му беше прав. Стаята започна да плува пред погледа му и той се излегна на дивана.

— Донеси вода — каза полугласно.

Антифон го хвана за ръката.

— Нека излезем на балкона. Въздухът ще прочисти ума ти.

Приам успя да стане и с помощта на сина си излезе под лунната светлина. Щом се озова на балкона, се подпря на парапета и повърна. Главата започна да го боли, но усети, че ефектът на виното отслабва. Антифон му донесе чаша вода, която се насили да изпие. След малко пое дълбоко въздух и се надигна на крака.

— Отново съм на себе си — каза той. — Сега нека слезем сред вълците.

Царете на Запада и Изтока седяха около огромната маса с форма на конска подкова в мегарона на Приам, под проблясващите факли и в сенките на статуите на троянски герои. Слуги със златни подноси със златни чаши, пълни с вино, се движеха около тях. Приам още го нямаше и царете започваха да стават неспокойни. Атинянският владетел Менестеос се оплака пръв. Набитият червенобрад атинянин се славеше с избухливия си нрав.

— Колко още ще ни кара да чакаме? — изръмжа той. — Това с нетърпимо!

— Успокой се, приятелю — каза Агамемнон от другия край на масата. — Човекът страда и не мисли ясно. Не иска да ни обиди сигурен съм в това. В мъката си просто е забравил добрите обноски.

Златокосият Хектор, седнал до него, почервеня.

— Благодаря ти за учтивостта, Агамемнон — каза той студено.
— Но баща ми няма нужда някой да се извинява вместо него.

Одисей седеше смълчан близо до голямата врата. Нямаше желание да присъства на този пир, нито изпитваше тъга по царицата. Той знаеше каква отровна смес беше тя приживе — усмивка на сирена, очи на леопард и сърце на змия. Одисей не скърбеше за смъртта ѝ, нито имаше желание да изразява съчувствието си на Приам. Учтивостта обаче го задължаваше да присъства. Така че щеше да изслуша учтиво, докато Върховният жрец на Атина си измисля безбройните достойнства на царицата, и да гледа, докато прерязваха гърлата на седем бели гълъба, които после, според вярата на глупаците, щяха да отлетят до Олимп и да запознаят боговете с историята на живота на Хекуба. Що за богове щяха да са те, ако не знаеха всичко за нея, за измамите и предателствата, които я опетняваха? Толкова тъп ритуал, помисли си Одисей.

Един слуга постави златна чаша пред него, но той не ѝ обърна внимание. Погледна по дължината на масата към мястото, където Хеликаон седеше между младия цар на Аркадия Агапенор, и Ектион — владетелят на Тива в полите на Плакос и баща на Андромаха. Младият мъж не погледна към Одисей нито веднъж.

Вратите в другия край на мегарона се отвориха и в залата влязоха шест царски орела, облечени в брони от бронз и сребро, с бели наметала и шлемове с бели гребени. Те се отместиха встрани и удариха с копия кръглите си щитове, предвестявайки пристигането на цар Приам.

Той влезе в мегарона, следван от едрия си син Антифон. Одисей го изгледа със студен поглед. Приам все още беше висок и широкоплещест, но възрастта вече го връхлиташе като гарван и стопяваше силите му. Лицето му бе зачервено, очевидно царят бе пил много. Въпреки това той отиде със сигурна крачка до мястото си начело на масата и седна, без да продума на гостите си. После направи знак на жреца да започне тържествената реч.

Мъжът беше висок, източен и по-млад от нормалното за повечето върховни жреци. Вероятно още някое от копелетата на Приам, помисли Одисей. Но гласът му беше богат и дълбок, а думите му за живота на Хекуба бяха трогателни. Той разказа за силата и верността ѝ, за обичта ѝ към Троя. Разказа за синовете ѝ и гордостта ѝ от

постиженията на героя Хектор. Изпълнението беше на много високо ниво и когато жрецът приключи, царете заудряха по масата, за да изразят високото си мнение за него. После Приам се изправи.

— Благодаря ви, че дойдохте тази вечер — обърна се той към гостите си. — Мнозина тук са били приятели на Троя по-дълго, отколкото аз съм бил жив. Други може и да станат приятели на града. Такава е моята надежда. Всички тук сме водили войни. Понякога сме били принуждавани. Друг път сме пътували с корабите си, за да се включим в тях, преследвайки слава или богатства. Войната е достойно занимание и често е нужно, за да отвърнем на злото, извършено срещу домовете ни или да нанесем смъртоносен удар на онези, които биха ни навредили. Тази нощ обаче вечеряме като приятели и скърбим за загубата на нещо красиво. Яжте и пийте, приятели мои, и се наслаждавайте на забавленията, устроени от моите синове. Имаме танцьорки от Крит, жонгльори от Милет, певци и музиканти. Тази нощ е посветена на радостта и благодарността към един живот, който значеше много за мен.

Приам плесна с ръце и засвири музика. Слугите заприиждаха, понесли златни подноси, отрупани с храна.

Одисей яде малко, а когато пирът приключи и забавленията започнаха, стана от масата и тръгна към вратата. Изненада се, когато чу гласа на Приам:

— Толкова скоро ли ще си тръгнеш, царю на Итака? Няма ли да ми предложиш съболезнованията си?

Когато царят заговори, музиката спря. Одисей се обърна бавно наред тишината.

— Какво искаш да чуеш, Приам? Че съжалявам за загубата ти? Съжалявам за всеки, който изгуби някого, когото обича. Но няма да ти предложа медени думи. Честта и обичаят изискваха от мен да присъствам тази вечер. Честта и обичаят изискват от мен да присъствам на Игрите утре. После ще отплавам оттук, без да погледна назад.

— Ще отплаваш оттук като враг на Троя! — избумтя гласът на Приам. — Като наемник на убийци и клетвопрестъпник. И когато се срещнем отново, се погрижи да имаш оръжие в ръка.

— Ще се погрижа — отвърна Одисей разярен. — И то ще бъде Акилина, а не някаква умишлено счупена пръчка, която твоите лакеи

съдиите са ми дали. Нямах желание за война с Троя. Запомни го, Приам. Спомни си го, когато синовете ти умрат и влиянието ти изчезне. Спомни си го, когато пламъците поглъщат двореца ти.

— Костите ми треперят — изсмя се царят. — Малката Итака срещу мощта на Троя. Имаш ли оръжие, с което да събориш стените ми? Имаш ли армия, която да победи Троянския кон? Не, нямаш! Нито ти, нито стотина като теб събрани заедно, бихте постигнали нещо повече от ухапване на бълха по тялото на Троя. Сто хиляди мъже не могат да превземат този град. Имаш ли сто хиляди, малки царю?

В този миг Одисей осъзна, че Приам е предизвикал сблъсък, за да каже именно това на събралите се там царе. Той постоя неподвижно за момент, а после се засмя.

— Искам да запомниш и това самохвалство, Приам — каза той. — Искам всички тук, които чуха тези думи да ги повторят по цялата Велика зеленина. Нито аз, нито стотина като мен събрани заедно, биха постигнали нещо повече от ухапване на бълха по тялото на Троя. Нека долините ехтят от тези думи. Нека планините забучат от тях. Нека моретата ги шептят по плажовете на света.

С тези думи Одисей се обърна и излезе.

Чул, че някой го следва, той се извърна и видя Хеликаон. Почувства как върху него се спуска огромна тъга.

— Дано заплахата ти е кратка — каза той. — Нямам настроение да се бавя.

— Нямам заплахи, Одисей — отвърна Хеликаон с болка в гласа. — Не исках нищо от това да се случи.

— Може би трябваше да го имаш предвид, преди да дотичаш при Приам — каза Грозния цар. — Толкова малко ли значеше приятелството ни за теб, че не почака да чуеш какво имам да ти кажа, преди да ме обявиш за престъпник и убиец?

Разкъсван между мъката и яростта си, той обърна гръб на младия мъж, но Хеликаон бързо го хвана за ръката.

— Не е както си мислиш! — извика той. — Никой не е по-важен за мен от теб, Одисей. Нямам спомен за срещата си с Приам. Тогава бях в треска, кръвта ми беше отровена. Не си спомням никой разговор от онези дни. Постоянно се лутах между сънища — сънища за смърт и отчаяние.

Одисей почувства как яростта му се оттича от него. Обхвана го ужасна умора.

— По-добре ме питай сега това, което искаш да знаеш — каза той.

— Излъгал ли ме е Карпофорус? Кажи ми, че е така, за да оправим всичко.

Одисей видя нуждата на Хеликаон тази лъжа да е истина. Тя блестеше в очите му.

— Вече нищо не може да се оправи, Златни. Убиецът не те е излъгал. Платих му тежестта на овца в сребро, за да убие Анхиз.

Хеликаон остана неподвижен, взрян в него с изражение на пълно неверие.

— Не разбирам. Защо си го направил? Не би могъл да спечелиш нищо. Баща ми ме презираше, но с теб никога не е имал вражда. Кажи ми и прекрати тази агония.

Одисей въздъхна.

— Боя се, че това ще донесе само нова и по-различна болка, и с радост бих жертвал десет години от живота си, за да не научиш истината. Дори сега се колебаеш дали да ти кажа.

— Трябва да знам, Одисей. — Хеликаон го изглежда наистина. — Макар че ми се струва, че мога да предположа какъв ще е отговорът.

Одисей кимна.

— При последното ни пътуване, когато плавахме към Дардания, имахме трима пътници. Двама търговци и един пътешественик. Пътешественикът беше Карпофорус. Разпознах го и предположих каква е целта на пътуването му. Една нощ говорихме насаме. Дадох му ясно да разбере, че зная коя е целта му и му направих предложение. Нямаше друг избор, освен да я приеме, защото ако откажеше, това щеше да доведе до смъртта му на мига, от моята собствена ръка.

— И аз съм бил целта му?

— Да. Анхиз вече те беше разсиновил и те бе обявил за незаконен син. Беше обявил Диомед за свой наследник. Но искаше да е сигурен, че няма да му създаваш проблеми. — Одисей въздъхна. — Искаше да умреш. Аз вече знаех това, тъй като той ми бе предложил богатство, за да те убия, докато плаваш с мен. Наивно вярвах, че като види мъжа, в който си се превърнал, ще се изпълни с гордост, както стана с мен. Когато разбрах, че е наел Карпофорус, осъзнах, че няма да

се спре пред нищо, докато не те унищожи. Затова платих да бъде убит. И дори сега не съжалявам за това.

Хеликаон се отдръпна на няколко крачки и остана с гръб към Одисей.

— Защо не ми го каза преди? — попита той. — Щях да разбера.

— Да, щеше. Но въпреки всичко ти все пак се възхищаваше на Анхиз. Не виждах причина да очерням паметта му. Сега ми се иска да го бях направил.

— Имам нужда от разходка — каза Хеликаон и отново се извърна с лице към него. — Нека излезем от двореца, да се разходим до плажа и да усетим морския въздух по лицата си.

— Не, Хеликаон. Не можем да вървим заедно — каза Одисей тъга в гласа. — Телохранителите ми са отвън. Вероятно Приам е изпратил още убийци след мен. Що се отнася до теб, ти вече знаеш, че микенците те търсят. И за двама ни вече няма да има свободни разходки. — Тишината между двамата се проточи няколко мига. После Одисей заговори отново: — Великата война наближава и ние двамата ще бъдем врагове. Това ме натъжава повече, отколкото мога да изразя с думи.

— И ти ще се съюзиш с Агамемнон? Той ще потопи света в кръв. Одисей сви рамене.

— Не аз съм причината за всичко това, Хеликаон. Не аз се обявих за враг на Троя. И дори да исках, няма къде да отида и да се скрия. Приам вече ме унизи три пъти. Аз съм цар, а царете не оцеляват дълго, ако оставят други царе да пикаят върху обувките им. Корабите ми няма да нападат дардански галери и аз няма да участвам в нахлуване в твоите земи. Но ще участвам във войната с Троя и в краха на Приам.

— А аз ще се бия редом с него и Хектор — отвърна Хеликаон.

— Единственият почтен път на действие — съгласи се Одисей. — Но събери отново силите си, момче. Станал си кожа и кости.

— Ами Седемте хълма? — попита Хеликаон. — Ние построихме поселището заедно и там работят дарданци и итакийци.

Грозния цар обмисли въпроса.

— То е далеч от предстоящата война. Можеш да ми се довериш, че ще го надзиравам и ще се погрижа печалбите ти да се пазят за теб. Ще сторя всичко по силите си да се погрижа да няма напрежение

между хората там. Нека се надяваме, че един ден ще можем да вървим сред Седемте хълма отново заедно като приятели.

— Ще се моля за този ден, приятелю.

В очите на Одисей бликнаха сълзи и той придърпа младия мъж в прегръдките си, а после го целуна по бузите.

— Дано боговете те пазят.

— Теб също, грознико. Винаги.

Игрите продължиха на сутринта след прощалното пиршество за Хекуба. Небето беше ясно и над хълмовете духаше свеж бриз. Хиляди се бяха струпали на хиподрума и стадиона и в този последен ден се залагаха цели богатства. За Ахил обаче нямаше дори медник, тъй като никой не искаше да залага срещу него.

Въпреки предупрежденията на приятелите му, Хеликаон отиде сред възбудената тълпа, за да гледа състезанията. Сбогуването с Одисей му тежеше и вече нямаше никакъв интерес към Игрите. Дойде само, за да зърне Андромаха. Гершом беше с него, а ръката му не се отделяше от дръжката на кинжала, докато тъмните очи оглеждаха тълпата за убийци.

— Това е лудост — каза египтянинът не за пръв път, докато си проправяха път сред тълпата на хиподрума.

— Няма да живея в страх — отвърна Хеликаон. — Опитам преди. Не ми отива.

На издигнати платформи около терена за състезания имаше разположени дървени пейки, но те вече бяха запълнени. Царят на Дардания поведе Гершом сред тълпата до едно ограждение непредвидено за благородници и покрито с навес, където двамата царски орли на стража на входа го разпознаха.

— Радвам се да те видя отново сред живите — каза единият — широкоплещест ветеран със сребро в черната си брада. Той бе сред войниците, които се бяха сражавали редом с Хеликаон миналата есен по време на нападението срещу двореца на Приам. Младият мъж потупа войника по рамото и влезе в ограждението с Гершом до себе си. Един слуга донесе студени напитки от изстискани плодове, подсилени с подправки.

В задната част забеляза стройния тъмнокос Диос и огромния Антифон. Дватамата спореха за качествата на колесничарите, на които им предстоеше да се състезават. Диос забеляза Хеликаон и се усмихна широко, а после пристъпи напред да го прегърни. После и Антифон стисна ръката му.

— Вече приличаш повече на себе си — каза Диос. — Радвам се да го видя.

— Но все още си слаб — добави Антифон. — Мисля, че съм изгубил повече тегло, отколкото ти имаш по себе си, Хеликаон.

Навън на хиподрума видяха Политес и двадесетима съдии да вървят в редица, оглеждайки земята в търсене на малки камъчета, които биха могли да бъдат запратени към тълпата от колелата на колесниците.

— Справил се е добре — отбеляза Хеликаон. — Игрите бяха чудесно организирани.

Когато съдиите приключиха огледа на трасето, се появиха и колесничарите. Те излязоха в редица, така че тълпата да види конете, да прецени водачите им и да избере залога си. Червенокосият атинянски цар Менестеос водеше редицата, а четирите му жребеца изглеждаха силни и могъщи. Зад него идваше ликийския колесничар Суполос, следван от микенския шампион Аякс. Той бе единственият състезател, който носеше шлем и кожен нагръдник. Всички други бяха облечени в прости туники.

Хеликаон огледа редицата, съсредоточен преценяващо в поведението на конете. Някои бяха нервни и въртяха глави или тропаха с копита, други изглеждаха спокойни. Черният впряг на Менестеос неспирно привличаше погледа му.

— Ще залагаш ли? — попита Диос.

— Може би.

— Ликиецът Суполос досега се справя великолепно. Никога не съм виждал толкова бърз впряг.

Хеликаон се усмихна.

— Залагам сто жълтици, че Менестеос и черните му коне ще завършат пред него.

— Готово!

Когато завършиха бавната си обиколка, дванадесетте колесници бяха отведени до стартовата им позиция. Те щяха да се надпреварват

до първия стълб, да го заобиколят, а после да стигнат до втория и да повторят това още десет пъти. Началната линия беше начертана стъпаловидно, за да може разстоянието до първия стълб да е еднакво за всички. Менестеос бе изтеглил най-външната позиция, а ликиецът Суполос — най-вътрешната.

Колесничарите усухаха дългите юзди около китките си и зачакаха сигнала на тръбача.

Тълпата утихна.

Тръбата проехтя.

Четиридесет и осем коня се втурнаха напред в отредените им пътеки и състезанието започна. Четирите черни жребца на Менестеос набраха преднина и минаха пред впряга до него, което принуди другия колесничар да издърпа юздите, за да не се сблъскат. От вътрешната страна Суполос се носеше с изпепеляваща скорост. Той достигна стълба пръв и колесницата му се вдигна на едно колело, докато той възпираше вътрешната двойка коне, а външната увеличи скоростта си. Демонстрацията на уменията му спираше дъха, а колелото му се размина със стълба на не повече от една длан разстояние. Менестеос бе точно зад него, а микенецът Аякс ги следваше неотлъчно.

Сега тълпата ревеше, а възбудата ѝ се покачваше все повече и повече. Две от по-задните колесници се сблъскаха при един завой. Едната изгуби колело, а другата се преобърна и запрати водача си в прахта. Войници изтичаха, за да извлекат повредените возила от състезанието. И двамата колесничари не бяха ранени.

До петата обиколка изглеждаше, че Суполос ще спечели лавровия венец, но Менестеос и Аякс управляваха колесниците си с умение и хладнокръвие, в очакване на едничката грешка, която ще им позволи да го изпреварят.

И тя дойде при деветия завой. Един миг колебание и Суполос направи твърде широк завой. Аякс удари юздите, за да мине през тясната пролука. Ликиецът се съвзе бързо и се опита да му препречи пътя. Те продължиха по правата линия един до друг. При следващия завой се оказаха твърде близо и колелата им се заклешиха. Това на ликиеца се отскубна, а повредената му колесница се заби в един парапет и се пръсна на парчета, но конете продължиха по трасето. Суполос бе повлечен след тях, защото юздите бяха здраво увити около

ръцете му. Сблъсъкът бе принудил Аякс да забави и атинянинът Менестеос, видял шанса си, удари с юздите и изрева с пълно гърло:

— Давайте, красавци! Давайте!

Черните жребци взеха завоя и се впуснаха в галоп. Безпомощният Суполос се бе озовал точно на пътя им. Най-външният кон прескочи мятащото се тяло, но колелото на колесницата го удари ужасяващо силно във врата и всички в тълпата моментално разбраха, че е бил убит.

Менестеос достигна последния завой с малка преднина от Аякс и изпълни съвършен завой. После замахна отново с юздите, за да дадат всичко от себе си до финиша. Аякс не можа да стопи разстоянието и стигна втори, а останалите седем колесничаря скоро ги догониха без произшествия. Чак тогава роби с носилка изтичаха да приберат тялото на Суполос.

— Късметът ми е прокълнат — каза Диос.

— Не колкото този на ликиеца — отбеляза Хеликаон.

— Менестеос можеше да го избегне — изтъкна Антифон. — Трябваше само да издърпа юздите и да завие.

— Но това щеше да му коства състезанието.

Хеликаон изчака, за да аплодира, докато Менестеос получаваше лавровия венец, а после двамата с Гершом си проправиха път до входа на стадиона. Египтянинът не спираше да следи подозрително тълпата.

Финалът на турнира по хвърляне на копие тъкмо приключваше, когато двамата пристигнаха. Спечели го един родосец с чудовищен замах, но Хеликаон с радост видя, че старият му приятел Биас е втори. Екипажът на „Пенелопа“ се струпа около него и го вдигна на рамене, сякаш е победил. Докато правеха това, Биас забеляза Хеликаон и му махна с широка усмивка. Хеликаон вдигна ръка и също се усмихна. Усети тъга. Дали и двамата ще се усмихваме следващия път, когато се срещнем, зачуди се той?

В другия край на стадиона беше второто царско ограждение. Хеликаон и Гершом си проправиха път сред тълпата, докато не се приближиха до него. Тогава Хеликаон спря. Най-отпред бяха издигнати два позлатени трона и на тях, под навеси с вплетено в тях злато, седяха Хектор и Андромаха. Баща ѝ Ектион — слаб мъж с дълбоки бдителни очи — седеше от дясната ѝ страна, а Приам се бе разположил от другата страна на сина си.

Хеликаон смълчано се загледа в жената, която обичаше. Тя носеше дълга до глезените рокля в ярки жълти тонове, а колана ѝ бе от чисто злато. Дългата ѝ червена коса бе привързана си златна нишка и златна диадема я придържаше над челото. Красотата ѝ порази сърцето му като копие.

— Ще влезем ли? — попита Гершом.

— Не, не биха те пуснали. Ще останем заедно — отвърна Хеликаон.

Египтянинът се изкикоти.

— Повярвай ми, приятелю, аз предпочитам да влезеш. Да вървя с теб и да бдя за убийци ми къса нервите. Ще се срещнем пак, когато Ахил спечели този турнир.

Хеликаон си пое дълбоко дъх, за да се успокои, и мина покрай стражите. Приам го видя и му се усмихна за поздрав. Виждайки царя, той се сети за събитията от предната нощ. Одисей бе отговорил на обидите на Приам с думи за война. В този миг Хеликаон бе осъзнал, че светът се е променил. Спомни си видението на жена си Халисия за пламъци и битка, за флотилия от кораби по море от кръв.

Тогава започна да му се струва, че всичко това не може да е реално. На по-малко от петдесет крачки от него царете на Запада стояха в собственото си ограждение, гледаха атлетите и се шегуваха помежду си: Одисей, Агамемнон, Идоменей и атинския цар Менестеос, който все още носеше лавровия венец. Близко до тях бяха Пелей от Тесалия, Нестор от Пилос, Пелемос, владетелят на Родос, Агапенор от Аркадия. Тези мъже щяха да напуснат Троя и да отплават обратно в родните си земи, където да съберат армии, с които да се върнат. Нямаше да има приятелски състезания, нито надпревара за лаврови венци. Защитени от бронз и с остри мечове в ръце, те щяха да се опитат да изколят или поробят същия този народ, който сега гледаше щастливо, докато бъдещите им убийци се надпреварваха един с друг. Състезанието по бягане бе спечелено от един строен микенец и тълпата нададе възгласи и запляска с ръце. Възможно беше да поздравяват именно мъжа, който един ден щеше да прерязва гърлата им и да изнасилва жените им.

Хеликаон се притаи в задната част на ограждението, където чакаха слугите, готови да предложат студени напитки на благородниците. Той взе една чаша и отпи. Беше същата смес от

плодове и подправки, която сервираха на хиподрума. После видя, че Андромаха става от стола си и тръгва към него. Сърцето му затуптя побързо, а дъхът му секна и устата му пресъхна. Тя взе чаша вода от един слуга, а после, без да обърне внимание на Хеликаон, понечи да се върне обратно към трона.

— Изглеждаш неземно красива — каза той.

Андромаха се спря, а зелените ѝ очи го огледаха сериозно.

— Радвам се да видя, че силите ти се възстановяват, царю Еней.

Тонът ѝ беше хладен и въпреки физическата ѝ близост, Хеликаон имаше чувството, че е по-далеч от нея, отколкото луната от слънцето. Искаше да намери думи, с които да я доближи, с които да я накара поне да се усмихне. Но не можа да измисли нищо. Точно тогава Приам се появи в полезрението му. Той отиде до Андромаха и плъзна ръка около кръста ѝ, а пръстите му се спряха на извивката на хълбока ѝ. Хеликаон почувства как стомахът му се стяга при тази фамилиарност, но се изненада, че тя го приема без оплакване.

— Наслаждаваш ли се на деня, дъще? — попита Приам и се наведе да я целуне по косата.

— В интерес на истината нямам търпение да се върна във фермата тази вечер.

— Надявах се, че ще останеш в двореца — каза той.

— Мило от твоя страна, но съм изморена. Фермата е хладна и тиха и там ми харесва.

Хеликаон забеляза разочарованието на Приам. Погледът на царя се обърна към него.

— Изглеждаш по-добре, Еней. Това ме радва. Какво мислиш за думите на Одисей от снощи? Трябва ли да се боя от тази бълха?

— Да, мисля, че трябва — каза Хеликаон. — От всички възможни врагове, ти избра най-опасния.

— Не съм го избрал — отсече Приам. — Той е убил мой роднина. Собствения ти баща. Очаквах това да му спечели и твоята омраза.

— Сега той е мой враг — съгласи се Хеликаон. — Това ще трябва да ти стигне, защото никога не бих могъл да го намразя.

— Мислех, че кинжалът е пронизал гърдите ти... а не ти е отрязал топките — изсъска царят и бледите му очи заблестяха гневно.

Отговорът на Хеликаон бе леден:

— Виждам, че желанието ти да си създаваш нови врагове още не е утолено. Нямах ли си вече достатъчно, чичо? Или сега целиш да изриташ мен в лагера на Агамемнон?

— Така е! Така е! — отвърна Приам и насили усмивка на лицето си. — Не бива да се караме, Еней. Думите ми бяха прибързани и недообмислени.

И задържайки малко по-дълго от необходимото ръката си на кръста на Андромаха, той се върна на стола си, за да гледа игрите.

Андромаха надигна чашата с вода и отпи. После погледна Хеликаон.

— Наистина ли сега си враг на Одисей? — попита тя.

— Не по свой избор — отвърна той. — Все още го обичам много.

— А той ще бъде ужасяващ враг. — Гласът ѝ се сниши.

— Наистина. Агамемнон е кръвожаден и алчен. Одисей е мислител и стратег. Войната, която ще ни донесе той, ще бъде многократно по-страшна от всичко, което Агамемнон би могъл да измисли.

— Говорих с Хекуба, преди да умре. Каза ми, че той е заплаха. Тогава не ѝ вярвах. Кога ще се върнеш в Дарданос?

— Утре, след като Игрите приключат. Освен ако Агамемнон няма други планове. Около двореца ми постоянно кръжат микенски шпиони. Сигурно ще ги последват убийци.

Тогава тя пребледня и в очите ѝ се появи страх.

— Защо ми го казваш?

Хеликаон се наведе към нея.

— За да видя дали в очите ти ще има следа от тревога. Ние признахме любовта си един към друг, Андромаха. Богините на съдбата предопределиха, че не можем да бъдем заедно, но любовта не е умряла... поне не у мен. Но ти си студена и аз не зная защо е така.

— Не е редно да говориш за любов на сватбения ми ден — отвърна тя и на Хеликаон му се стори, че долавя тъга в гласа ѝ. — Зная какво изпитвам в сърцето си. Зная за какво копнее душата ми. Но зная също, че не мога да имам онова, което искам, и ако мисля и говоря за него, това не намалява болката ми. Върви си вкъщи при своята съпруга, Хеликаон, а аз ще отида при съпруга си. — Тя му обърна гръб, спря се и после се завъртя обратно с лице към него. — Не се боя от онези убийци, Хеликаон. Познавам те. Ти си добър и се грижиш за

близките си. Но освен това сам си студен и смъртоносен убиец. Когато те дойдат, ти ще ги убиеш без милост.

И тя си тръгна.

Докато денят преваляваше, жегата стана по-силна, защото слънцето грееше от чисто небе, а вятърът беше замрял. Финалът на турнира по стрелба бе спечелен от младия троянски войник Кеон, който победи на косъм останалия на второ място Мерионес.

Когато вечерта наближи, войниците махнаха въжетата, задържащи тълпата на разстояние, и хилядите зрители се спуснаха на стадиона, нетърпеливи да видят последното събитие и да станат свидетели как могъщият Ахил ще спечели короната на шампиона.

Хеликаон видя как тесалийският принц излезе на открито. Носеше къса пола от светла кожа, тялото му над нея беше голо под слънцето, а гарвановата му коса бе завързана на опашка. Тълпата го последва, но не се приближи много. На Хеликаон му се струваше, че мъжът изглежда като лъв, наобиколен от овце. Дарданецът се огледа, търсейки другия претендент за титлата, но от него нямаше и следа. Ахил се спря пред двата трона и зачака тихо. Царете на Запада, водени от Агамемнон, напуснаха ограждението си и излязоха на открито, а тълпата се раздели, за да им направи път. Одисей пристъпи напред и застана пред Приам.

— Току-що научих, че моят борец Левкон е пострадал — каза той високо и ясно. — Спънал се и паднал по пътя насам, счупвайки два пръста. Няма да може да участва в съревнованието.

Откъм тълпата се надигна разочарован рев. Хеликаон усети как стомахът му се присвива. И за миг не повярва на историята и усети, че е надвиснала опасност.

Приам стана от стола си и вдигна ръце за тишина.

— Това наистина е тъжна вест, Одисей — каза той. — Винаги е лошо, когато човек стане шампион без съревнование. Малцина тук обаче могат да отрекат, че Ахил е достоен за короната.

И с тези думи той се пресегна, вдигна лавровия венец и го предложи на тесалиеца.

В този миг Ахил заговори:

— С твое позволение, царю Приам — каза той. — Струва ми се, че твоят народ събрал се тук, заслужава да види някакво съревнование. Защо не им предложим демонстрационна борба. Говори се, че твоят

син Хектор е отличен боец. За мен би било привилегия да премеря сили в тренировка с него и съм сигурен, че за Троя ще е удоволствие да наблюдава подобен двубой.

Надигнаха се радостни възгласи и тълпата започна да скандира:

— Хектор! Хектор!

Хеликаон се ядоса. Хектор не беше тренирал за тези Игри и освен това бе прекарал деня седнал, в ядене и пиене. Ахил говореше за демонстрация, за тренировка. Това беше лъжа. В мига, в който двамата се изправеха един срещу друг, боят щеше да е докрай. Той осъзна, че това е било планирано: Игрите да завършат с троянския герой, проснат в несвяст сред прахта, а Троя — посрамена от мощта на Запада.

С всеки друг противник Хеликаон не би се съмнявал в изхода. Хектор беше изключителен борец. Но за пръв път той откри, че се чуди дали троянският принц не е срещнал по-силен опонент. Струваше му се като предателство към приятелството им дори само да си го помисли, но той бе виждал и двамата в действие. Хектор бе чудовищно силен, смел и бърз. Но Ахил беше по студен и в него имаше жестокост, която го правеше смъртоносен. Хеликаон насочи поглед към Приам с надеждата, че той ще види опасността. Но надеждите му бяха попарени... в очите на Приам блестяха пламъците на триумфа. Той не можеше дори да си представи някой да надвие сина му. Що се отнасяше до царя, Хектор бе физическото проявление на самата Троя и съответно беше непобедим. Приам отново вдигна ръце, за да въдвори тишина, и щом скандирането замря, се обърна към сина си:

— Ще почетеш ли своя народ, приемайки предизвикателството?

Хектор се изправи с мрачно изражение.

— Както винаги, ще се подчиня на желанията на баща си — отвърна той.

След това слезе от пиедестала, свали украшения си със скъпоценни камъни колан и свали туниката си. Един войник му донесе кожена пола, която той омота около кръста си и завърза. Хеликаон застана до него.

— Знаеш, че това няма да е тренировка, нали? — прошепна той.

Хектор кимна.

— Разбира се, че знам. Става дума за кръв и унижение.

XXIV ПОВАЛЕНИЯТ ГЕРОЙ

Повече от двадесет хиляди души присъстваха на битката, макар че едва една десета можеха да кажат, че наистина са я видели. Хората зад първите няколко реда успяваха от време на време да мернат някое движение на двамата мъже, докато онези още по-назад само слушаха рева на тълпата. Ала въпреки това десетилетия по-късно хората от най-различни народи казваха, че бащите или дядовците им са били там в онзи ден. Двеста години по-късно един цар от Македония на име Антипас щеше да настоява, че негов прародител е държал наметалото на победителя. В продължение на седем поколения семейството му държеше на титлата Пазител на наметалото. Певците пееха за битката, твърдейки, че Зевс и боговете се спуснали в Троя в онзи ден, маскирани като смъртни, и че залагали помежду си за победителя.

Одисей не виждаше богове, докато стоеше в единия край на кръга, заедно с царете на Запада. Виждаше двама горди мъже в разцвета на младостта и силата си, които се въртяха един около друг под изпепеляващото слънце. Ахил атакува първи, пристъпвайки напред с престорен ляв удар, преди да замахне с дясната си ръка към лицето на Хектор. Троянският шампион реагира с удар отдолу, който се заби в стомаха на опонента му, и ляво кроше, което отскочи от слепоочието на Ахил. После двамата се дръпнаха назад и отново започнаха да се въртят в кръг. Този път Хектор нападна пръв. Ахил се отмести от пътя на правия му ляв юмрук, а после се приближи с комбинация от удари, които отблъснаха троянеца назад. Последователността им беше заслепяващо бърза и повечето се забиваха в лицето на Хектор. Той се покри с предмишници, за да спре атаката, а после контрира с ляво кроше в бузата на Ахил.

Тесалиецът беше по-едър и по-бърз от троянеца и му нанасяше повече удари. Одисей гледаше напрегнато, докато борците отново се въртяха един около друг. Сега всеки от тях бе преценил другия и двамата знаеха, че няма да има бърз изход от двубоя. Планът беше на Агамемнон и Грозния цар не го оспори. Ако Хектор бъдеше победен

тук, това щеше да понижи самочувствието на троянците, а ако Ахил паднеше, само тесалийците щяха да страдат и това нямаше голямо значение за мъжете от останалите народи, привлечени в битката срещу Троя.

Въпреки това той се разкъсваше, докато гледаше битката. Харесваше Хектор и нямаше никакво желание да го види унижен. Също толкова силно обаче искаше да види лицето на Приам, когато обичният му син бъдеше победен. Одисей погледна към троянския цар. Приам гледаше боя, а изражението му беше спокойно и без следа от тревога.

Това ще се промени, помисли си Одисей.

Сега телата и на двамата борци блестяха от пот, а под дясното око на Хектор имаше подутина. Ахил все още нямаше дори драскотина. Той се засили напред, мина под едно убийствено дясно кроше и заби два удара в лицето на Хектор, с което отвори драскотина под лявото му око. Бликналата кръв опръска близките зрители. Сред тълпата се разнесе групово ахване. Хектор контрира с ляв удар, който мина над приведената глава на противника му. Ахил го удари в корема и брадата. Хектор залитна и се срина в калта, претъркулвайки се незабавно по гръб.

Одисей хвърли един поглед към Приам и се усмихна. Лицето на троянския цар бе посивяло, а устата му зееше от шока.

Хектор се надигна на колене, тръсна глава и остана на място за момент, докато възстанови дишането си. После се изправи, отиде до копие, забито в земята, и потупа дръжката. По лицето му течеше кръв.

Сега тълпата не издаваше и звук.

Ахил атакува отново, но беше станал твърде самоуверен и се натъкна на прав ляв удар, който го разтърси от глава до пети и последван от второ кроше в стомаха, което го издигна над земята. Хектор продължи нападението, но тесалиецът се завъртя и запрати жилещ десен удар, който отвори още по-широко драскотината на лицето му.

Денят се проточи и слънцето бавно се спусна над морето.

Хектор ставаше все по-бавен и все по-малко от ударите му достигаха целта, докато силата на Ахил сякаш нарастваше. Троянският

принц бе повален още два пъти и два пъти стана, за да докосне копието.

Сега краят вече е неизбежен, помисли Одисей. Силата на Хектор отслабваше с всеки следващ удар. Само гордостта и смелостта го държаха на крака.

Тесалиецът, почувствал, че победата му наближава, пристъпи напред и заби два десни удара в лицето на Хектор, запращайки го отново на земята.

Принцът падна с цялата си тежест и се претърколи на колене. Опитва се да се изправи, залитна, а после бавно успя да стане, за да докосне копието.

Тогава Ахил направи ужасна грешка.

— Хайде, троянско куче — изсмя се той. — Чака те още болка.

Одисей видя промяната, която настъпи в Хектор. Главата му се вдигна и светлите му очи се присвиха. А после, за всеобщо удивление, той се усмихна.

Ахил, който не бе забелязал това, се засили напред. Хектор го посрещна, блокира десния му удар и отново го удари отдолу в корема, изкарвайки му въздуха. Последва ляво кроше в челото, което разцепи кожата над дясното му око. Ахил се опита да отстъпи. Хектор му нанесе втори ляв удар, а после десен, който разкъса устните на тесалиеца в зъбите му. Ахил отчаяно сведе глава в опит да защити лицето си с ръце. Удар отдолу мина между вдигнатите лакти. Главата на тесалиеца отхвърча назад. Един прав ляв удар разби носа му. Ахил се запрепъва назад, но нямаше път за отстъпление. Хектор продължи, нанасяйки удар след удар в разбитото лице на врага си. Сега и в двете очи на Ахил имаше кръв и той изобщо не видя юмрука, който приключи боя. Хектор отстъпи и с цялата си сила нанесе чудовищен десен удар, който завъртя тесалиеца, преди да го събори в безсъзнание в калта.

Сред тълпата се разнесоха радостни възгласи. Хектор се обърна и отиде до пиедестала, където взе лавровия венец. Върна се при Ахил и го пусна на гърдите му, а после се завъртя към Одисей и западните царе. Когато възгласите утихнаха, принцът посочи към падналия герой. Гласът му беше студен:

— Да живее Ахил — каза той. — Да живее Шампионът на Игрите.

Банокъл беше яростен, че е изпуснал боя. Нямаше желание да гледа как Левкон бива надвит от невероятния Ахил и бе слязъл в Долния град, за да се наслаждава на компанията на Голямата Руж. Чак по-късно, докато се връщаше към двореца на Хектор, научи за съревнованието, което е пропуснал. Тълпите, стичащи се от стадиона, говореха само за това, а настроението им беше тържествуващо.

Когато стигна до двореца, екипажът на „Пенелопа“ приготвяше вещите си за отпътуване. Банокъл откри Калиадес седнал в сянката на едно разцъфтяло дърво в задната градина. Той приклекна до него и каза:

— Бих заложил на Хектор.

Калиадес се засмя.

— Каза, че според теб Ахил е непобедим. Всъщност каза, че дори Хектор не би имал шанс срещу него. Спомням си го ясно.

— Винаги помниш твърде много — изръмжа Банокъл. — Велика битка ли беше?

— Най-добрата, която някога съм виждал.

— И аз я изпуснах.

— Не се тревожи, друже. През следващите дни ще се хвалиш, че си бил там, и никой няма да те заподозре.

— Така си е — каза Банокъл и настроението му се пооправи. Неколцина моряци излязоха от двореца, понесли одеялата си. — Къде отиват всички? Мислех, че ще отплават чак на сутринта.

— Одисей напуска града сега — каза Калиадес. — Казва, че ще намери залив някъде нагоре по брега.

— Защо?

— Неутралитетът на Игрите приключва тази вечер. Чувам, че повечето царе от Запада си тръгват с него.

— Какво ще правим ние? — попита Банокъл.

— Ще се насочим на юг, до Тива в полите на Плакос. Царят там има проблеми с бандити, които нападат търговските му кервани.

— Това много далеч ли е от Троя?

Калиадес вдигна поглед към него.

— Защо, изморен ли си?

— Не. Просто питам. — Банокъл извика на един минаващ наблизно слуга, но мъжът не му обърна внимание. — Изглежда вече не сме добре дошли — каза той.

Одисей излезе от двореца.

— Вие, момчета, можете да останете на „Пенелопа“, ако искате. Говорих с Агамемнон и той се съгласи да отмени присъдите ви. Що се отнася до него, вие сте войни на Итака и аз ще се радвам да дойдете с мен.

— Това е хубаво — каза Банокъл. После погледна към Калиадес. — Хубаво е, нали?

Другият микенец се изправи пред Одисей.

— Благодаря ти, царю, но обещах на Пирия да я отведе до приятелката ѝ. Трябва да съм сигурен, че е стигнала до края на пътешествието си и е в безопасност.

— Един мъж трябва винаги да държи на думата си — отвърни Одисей. — Но се боя, че сега никъде няма да бъде безопасно за нея. Разбираш ли?

— Смятам, че да.

— Действията ѝ, макар и продиктувани от любов и пророчество, са били безразсъдни. Мисля, че и тя е започнала да ги осъзнава.

— Неотдавна ти ми каза, че Пирия ще се нуждае от приятели — каза Калиадес. — Верни приятели. Е, има ги, Одисей. Ние ще я пазим. Двамата с Банокъл няма да позволим никой да я нарани или отведе. Ако не е добре дошла при приятелката си, ще я изпроводим до Тива в полите на Плакос. Там никой няма да я познае.

— Не мисля, че приятелката ѝ ще я отхвърли — каза Одисей. — Въпреки че това противоречи на здравия разум. — Той протегна ръка и Калиадес я пое. — Пазете се, момчета. Ако някога имате нужда от приятели, можете да се обърнете към Итака или който и да е наш кораб. Кажете им, че сте приятели на Одисей и те ще ви отведат където пожелаете.

— Благодаря ти за това — отвърна Калиадес.

— Последният ми съвет е следният. Дадох на Пирия насоки към фермата на Хектор. Нека изчака до здрачаване. В града все още има тесалийци, които може да я разпознаят денем.

— Ще я изпроводим — обеща Калиадес.

Одисей се обърна към Банокъл.

— Не те видях по време на битката, здравеняко.

— О, там бях — настоя Банокъл. — Не бих я пропуснал за нищо на света.

— Така си е, наистина беше впечатляваща гледка и се съмнявам Ахил някога да я забрави. Не можеш да се подиграваш на мъж като Хектор. Героите винаги стигат по-надалеч от обикновените хора. Те имат кладенец от смелост, който е бездънен. Мисля, че и двамата го знаете. За мен беше радост да се запознаем.

Когато той си тръгна, Биас, Левкон и други от екипажа дойдоха да се сбогуват, а после Калиадес и Банокъл останаха сами в градината.

Малко по-късно Пирия дойде при тях. Носеше дълго тъмнозелено наметало с качулка. Държеше фригийски лък и на рамото ѝ бе заметнат колчан със стрели.

— Ще ходиш да ловуваш ли? — попита Банокъл.

— Не — отвърна русото момиче. — Това е лъкът на Андромаха. Един слуга ми каза, че е помолила да ѝ бъде занесен във фермата. Казах, че ще го занеса. Защо сте още тук?

— Решихме, че може би ще искаш компания по пътя — каза Калиадес.

Тя се усмихна срамежливо.

— Наистина бих искала... приятели — каза накрая.

Банокъл отиде до стаята, която споделяха с Калиадес. Там си сложи стария нагръдник и колана с меч. Тази нощ щяха да напуснат Троя. Мисълта му тежеше. Представи си Голямата Руж така, както я бе видял за последно — седнала в стар плетен стол в малката си градина. Поправяше подгъва на роклята си. Вдигна поглед, когато той се подготви да си върви.

— Имаш трохи по брадата — каза тя.

Банокъл ги избърса.

— Ще те видя ли утре? — попита той. Руж сви рамене.

— Игрите приключват днес — каза тя. — Всички ще си тръгват.

Нямаше прегръдки, нито целувка за сбогом. За момент помисли дали да не се върне до Долния град и да я потърси. Но какъв смисъл имаше? Банокъл не искаше да се сбогува с нея. Той въздъхна, напусна стаята и излезе от двореца. В провинцията ще има много жени, казваше си отново и отново. С малко късмет можеше да си купи няколко робини, които да се грижат за него.

Странно, но мисълта го натъжи.

Андромаха се държеше здраво за парапета на бойната колесница, докато Кеон я направляваше по павираните пътища на града и после по откритите пространства, водещи към фермата. Колесницата, теглена от два коня, беше нескопосано направена — имаше тясна конструкция от извито с нагриване дърво подсилена в горната си част с мед. Имаше поставка, на която обикновено стояха четири копия, както и две бронзови куки, за лъкове и колчани със стрели. Едва се намираше място за двама души. Но пък возилото беше правено с мисъл за скорост и маневреност на бойното поле — да може да отведе стрелеца достатъчно близо до врага, а после да го изведе в безопасност, преди да го застигне контраатаката. Кеон го бе взел от двореца, защото всички пътнически колесници бяха заети, а Андромаха искаше час по-скоро да се прибере във фермата.

Тя погледна красивия тъмнокос войник. Шлемът му висеше от една от куките за лъкове и на главата си още носеше лавровия венец, спечелен на състезанието по стрелба. По пътя тълпите по улиците го разпознаваха и го приветстваха шумно.

Когато оставиха града след себе си, хората намаляха и Кеон позволи на конете да забавят ход. Андромаха изпита облекчение, защото возилото се лашкаше мъчително по каменните улици и коленете я боляха от опита да стои изправена.

— Съжалявам, че съм пропуснала победата ти — каза тя на младия войник. Той се усмихна широко.

— Имах късмет, че Мерионес не носеше собствения си лък. Аз съм се упражнявал с моя вече почти година. Но той почти ме надви с оръжие, което никога преди не беше използвал. А що се отнася до съжаление, никое не може да се мери с моето, защото бях в палестрата и ме масажираха, докато Хектор е побеждавал Ахил. Сигурно си много горда.

Андромаха не отговори, но въпросът проехтя в ума ѝ. Беше ли горда? Това ли бе чувството, което изпита, докато двамата шампиони се налагаха с юмруци, разкъсвайки кожа и пръскайки кръв? Гордостта ли накара стомаха ѝ да се обърне и я принуди да впрегне цялата си воля, за да не повърне? Беше извърнала очи встрани през повечето

време и вместо борците, гледаше реакциите на мъжете около себе си. В началото Приам изглеждаше спокоен и просто чакаше неизбежната победа. Малко по малко увереността му се стопи пред очите ѝ. Той сякаш остаря с десет години само за няколко мига. Чак накрая, когато Ахил падна за последно, царят посмя да се изправи на крака.

Но въпреки отвращението ѝ от бруталността на боя, Андромаха беше горда от резултата — особено когато видя покрусеното лице на тесалийския цар Пелей. Това беше мъжът, изнасилвил Калиопа и изтръгнал детството ѝ от нея. Това изчадие бе увредило дъщеря си до степен на непоправимост. Дори и в убежището на Тера, където мъжете нямаха място, Калиопа се събуждаше с писъци и обляна в пот. После падаше в ръцете на Андромаха, разплакана от ужасните спомени.

Когато борбата приключи, тя се върна до царския дворен заедно с Хектор. Той не каза много по време на пътя. Дишани тежко и бе притиснал лявата ръка към гърдите си. Андромаха остана с него, когато дойде лечителят. Имаше три счупени ребра и няколко разхлабени зъба. Тя постоя с него известно време, но после той я потупа по дланта.

— Върни се във фермата — каза ѝ с насилена усмивка. — Аз ще остана тук да си почина.

— Би се добре — каза му тя. — С голяма смелост.

Отговорът му я изненада:

— Беше отвратително — каза Хектор. — Ненавиждах всяка брутална секунда от боя. Боли ме като си помисля какво изпитва Ахил в момента, с гордостта му, стъпкана в калта.

Тя се вгледа в израненото му лице и ярките сини очи. Без да се замисли, вдигна ръка и нежно отметна един рус кичур от челото му.

— Ние сме това, което сме, Хектор. Не бива да жалиш Ахил. Той е звяр от семейство на зверове. Върни се във фермата, щом можеш.

Огромната му длан хвана пръстите ѝ внимателно и ги приближи към устните му.

— Щастлив съм, че си ми жена, Андромаха. Ти си всичко, за което някога съм можел да мечтая. Съжалявам, че не мога да бъда...

— Не го повтаряй — каза тя, за да го прекъсне. — Сега си почини и се върни при мен, когато си в състояние.

Андромаха излезе от стаята и в коридора, а очите ѝ бяха изпълнени със сълзи. Обзе я тъга. Изведнъж осъзна, че Хектор и

Калиопа не са толкова различни. И двамата бяха увредени. И двамата по различен начин бяха прокълнати от Съдбата.

Слугите се движеха тихо и тя чуваше звука от викове в мегарона долу. Внезапно гласът на Приам изтътна над останалите:

— Ти ненормален ли си? Тя е жена на сина ми.

Андромаха се отдръпна от балкона до парапета на коридора и погледна надолу към мегарона. Приам седеше на трона си, и пред него се бяха изправили микенският цар Агамемнон и някои от другите владетели на запада. Разпозна злия Пелей и Нестор, Идомей и Менестеос. Хеликаон, Антифон и Диос стояха до троянския цар.

— Трябва да разбереш, Приам — каза Агамемнон. — Нямам желание да ти нанасям ненужни обиди. Ти си позволил женитбата на Парис и Елена. Не си имал това право. Елена е принцеса от Спарта, пратена тук от баща си по време на войната. Брат ми Менелай сега е цар на Спарта и тя е негова поданичка. Той е решил, че в интерес на народа си трябва да се ожени за нея.

Смехът на Приам беше груб.

— Менелай поведе микенска армия срещу Спарта и уби царя. Заграби трона и сега се е сблъскал с въстаници. За да подсили измислените си претенции към короната, си търси някой с царска кръв. Мислиш ли, че ще пратя Елена да се чука с мъжа, който уби баща ѝ?

Агамемнон поклати глава.

— Нямах избор. Всички тук сме съюзници, а сме съюзници, защото сме съгласни да уважаваме взаимно правата, границите и вътрешните си закони. Без подобно уважение не може да има съюз. Представи си, че някоя от твоите дъщери посети западно царство и неговият владетел внезапно я омъжи за някой от синовете си. Как ще реагираш? И какво ще очакваш, когато настоиш да ти бъде върната?

— Спести ми умните приказки, Агамемнон. Ти копнееш за война с Троя и вече от години събираш съюзници за това начинание. Изморих се от двуличието ти и от приповдигнатите речи, които прикриват гнусни деяния. Нека опростя нещата за теб. Елена остава в Троя. Съюзът ни приключи. Сега се омитай от града ми.

Микенският цар разпери ръце и отговорът му бе изпълнен със съжаление:

— Натъжавам се, като те слушам да говориш така, царю Приам. Както обаче сам казваш, съюзът ни приключи. Боя се, че може да

съжаляваш за това решение.

И с тези думи той се обърна и излезе, следван от останалите царе.

Гласът на Кеон я върна обратно в настоящето и прекъсна потока на спомените ѝ:

— Искаш ли да спрем при олтара на Артемида? — попита той докато колесницата приближаваше малкия поток.

— Днес не, Кеон. Отведи ме у дома.

Пътуването изглеждаше безконечно и следобедното слънце пламтеше ярко на безоблачното небе. Докато достигнат старата каменна сграда, Андромаха бе невероятно изтощена. Посрещна ги домакинката на Хектор — стара хитска жена на име Менести, чиито години бяха мистерия. Кеон твърдеше, че това е най-старата жива жена — твърдение, което бе лесно за вярване, защото лицето ѝ имаше вид на пемза.

Вътре в основната сграда съпругът на Менести — също толкова древният Вакусима — бе приготвил баня за Андромаха. Тя съблече жълтата си рокля и легна във ваната, полагайки главата си върху сгънатата кърпа. Усещането за хладната вода по нагорещената ѝ кожа беше прекрасно. Извика Менести при нея, за да разплете златната нишка от косата ѝ, а после се гмурна под повърхността.

Менести ѝ донесе нови дрехи — проста свободна рокля от бял лен. Андромаха се изправи във ваната гола и позволи на топлия въздух да изсуши тялото ѝ. После отиде до задния прозорец и се загледа към полетата и гористите хълмове.

В този момент видя как двама мъже приклякат сред дърветата. Стори ѝ се, че се държат странно. Присви очи в опит да ги мерне отново, но не забеляза повече следи от движение. Първият от двамата ѝ се видя познат, но не можеше да си спомни къде го е срещала. Сигурно е някой от горяните на Хектор, помисли тя.

Андромаха облече роклята и отиде в главната стая на къщата. Кеон седеше до портала на входа в сенките, загледан в двама младежи, които се грижеха за едър сив жребец зад близката ограда. Животното беше нервно и свободолюбиво и когато едно от момчетата се опита да се качи на гърба му, го изхвърли в тревата. Кеон се засмя.

— Не иска да го яздят — каза той. — Онези хлапета ще имат сериозни синини довечера.

Андромаха се усмихна.

— Виждам, че още носиш лавровата си корона. Възнамеряваш ли да спиш с нея?

— Мисля, че ще го направя. Смятам да я нося, докато не изгние и не падне сама.

— Това не е ли малко суетно, Кеон?

— Абсолютно — отвърна той с широка усмивка.

Андромаха седна до него.

— Фермата изглежда изоставена.

— Повечето мъже отидоха в града за последния ден. Сигурно в момента се напиват. Съмнявам се, че ще ги видим до утре, когато ще се донесат дотук със замъглени и размътени погледи.

Когато светлината започна да отслабва, Андромаха се върна вътре. Менести ѝ донесе проста вечеря от хляб и сирене, заедно с чиния нарязани плодове. Тя ги изяде и се излегна на един диван, отпусвайки глава на дебелата възглавница.

Сънищата ѝ бяха объркани и изпълнени с напрежение. Събуди се стресната. Внезапно се сети къде е виждала мъжа сред дърветата. Той не беше от хората на Хектор. Беше го забелязала до Касандра в деня, когато Агамемнон пристигна в Троя.

Микенски войник.

Изплашена, тя стана и отиде към главния вход. Може би това бяха убийци, дошли за Хектор, без да съзнават, че той още е в двореца. Трябваше да намери Кеон и да го предупреди.

Когато наближи входа, забеляза червена светлина през прозореца. Отвори вратата и видя Вахусима и двете момчета, които тичаха към горящата плевня. От вътрешната страна се чуваше цвиленето на ужасените коне. Андромаха се затича нататък, за да им помогне, а в същото време Кеон се появи иззад къщата.

Едно от момчетата внезапно падна. Вахусима достигна вратите на конюшната и се опита да вдигне резето. После извика... и Андромаха видя стрела, щръкнала от гърба му.

От сенките изплуваха тъмни фигури с мечове в ръце.

XXV

КРЪВ ЗА АРТЕМИДА

Луната бе идеално кръгла, а контурите ѝ бяха остри като нож, когато тримата спътници напуснаха притъмнелия град.

Излязоха през Източната порта и прекосиха укреплението и рова в сянката на голямата североизточна кула, а после потеглиха на север. Пътят през хълмовете и полята бе лесен и приятен, така че се движеха бързо. Носеха със себе си всичките си притежания, тъй като не очакваха да се върнат. Калиадес бе сложил меч на Аргуриос на колана си. Банокъл носеше заметната през рамо малка торба с провизии, включително и тежък глинен буркан, който дрънчеше леко, докато се клатеше. Пирия бе сложили наметалото си с качулката и носеше лъка и колчана на Андромаха.

Мислите ѝ бяха хаотични и разходката изобщо не ги успокои. Ако сега се намираше на Тера, щеше да тича по плажа с черния пясък или да броди из оголените хълмове, докато тялото не я заболи и изтощението не я прочисти от страховете ѝ за известно време. Или щеше да протегне ръка към Андромаха, която винаги бе в състояние да успокои вихъра в сърцето ѝ.

Но сега именно мислите за любимата ѝ я караха да се бои. През изминалия сезон единственото ѝ желание бе да достигне Андромаха. Цялата ѝ воля бе посветена на постигането на тази цел. Но сега, в края на пътешествието, я заливаше порой от съмнения.

Ами ако Андромаха вече не я искаше?

Коварното ѝ въображение разиграваше в ума ѝ възможни сцени. Видя Андромаха, застанала на вратата със сурово лице и студени очи.

— Какво правиш тук? — питаше тя.

Пирия щеше да отговори:

— Прекосих Великата зеленина, за да бъда с теб.

И Андромаха щеше да каже:

— Онзи живот приключи. Тук не си добре дошла.

А после да затвори вратата в лицето ѝ.

Опита се да си спомни радостната сцена, която стопляше сърцето ѝ вече толкова време — Андромаха се спуска в протегнатите ѝ ръце, признава, че мрази съпруга си Хектор и моли Пирия да я отведе надалеч от Троя, към живот на тихо блаженство заедно в някое малко село с изглед към морето. Но сега тази красива картинка бе застрашена от черни съмнения. Как ще живеете в това село, настояваха да разберат те? Ще отглеждате кози или ще шиете дрехите на селяните? Ще правите хляб? Двете нямаха подобни умения. Две принцеси, преследвани от семействата си и от великите сили на Троя и Тера, живеещи скрити в някоя тиха затънтена провинция? Сега тя знаеше, че това е невъзможно. Така че какво щяха да правят? Мисълта ѝ донесе нова порция отчаяние и тя въздъхна.

— Изглеждаш притеснена.

Калиадес бе изостанал малко, за да поговори с нея, докато Банокъл вървеше напред. Тя не намери какво да му отговори. Той не я притисна и двамата повървяха в тишина, следвайки дългата сянка на русия гигант, хвърляна от луната по един лек склон.

Двете години, прекарани на Тера с Андромаха, бяха единственото наистина щастливо време, което бе в състояние да си спомни. Трябваше да си остана на Блажения остров, помисли Пирия, виждайки отново в ума си как вратата на фермата се затваря пред очите ѝ.

Осъзна, че е спряла да върви и двамата мъже я гледат изненадано.

Дишането ѝ беше плитко и тя почувства зараждащата се паника — треперене в ръцете и стягане на стомаха. Бяха достигнали хребета на хълма и пред себе си Пирия виждаше малък бял олтар блестящ под лунната светлина. Тъй като не искаше спътниците ѝ да видят колко е изплашена, отиде до него. В основата му имаше кости на малки създания, а отгоре — статуя на жена с лък.

Това беше богинята на лова Артемида, която презираше мъжете. На Тера имаше храм, посветен на нея, който се издигаше на най-високия връх — варовиков стълб, извисил се гордо над останалата част от острова. Двете с Андромаха често отиваха до него, за да се разхождат из окъпаните от слънцето коридори и да слушат как вятърът шепти сред белите колони. И двете се чувстваха в безопасност в

чертозите на лунната богиня, която приемаше мъже само като жертвоприношение.

Калиопа погледна към лъка в ръката си, усещайки кожената ръкохватка под дланта си... същата ръкохватка, която Андромаха бе държала може би само преди няколко дни.

Пред олтара бяха положени много малки дарове: дървени фигурки на бременни жени, издялани без умение, но с голямо внимание, бронзови върхове на стрели, боядисани камъчета с изрисуван лика на богинята и много глинени животни — елени хрътки и пъдпъдъци.

— О, господарке на дивите зверове — прошепна тя. — Нямам нищо, което да ти дам.

Носеше само мърлявата си туника и сандалите си. Държеше лъка на Андромаха и кинжала на Калиадес. Не притежаваше нищо свое. Дори русата ѝ коса бе отрязана.

Но въпреки това остана пред олтара и даровете от дърво глина и ярък бронз.

— Нямам нищо, което да ти дам. Нищо, което да ти дам — повтори Пирия.

Внезапно тя извади ножа от колана си и застана над олтара с вдигната ръка.

— Приеми кръвта ми, богиньо — прошепна едва чуто. — Приеми този дар.

Усети нечия ръка около дланта си се извърна ядосана.

— Артемида не желае кръвта на жени — каза Калиадес нежно.

— Но аз нямам нищо друго — отвърна Пирия и от очите ѝ потекоха сълзи.

Той постоя така за момент, а после бавно вдигна лявата си длан към нея. Тя погледна в очите му и се намръщи.

— Богинята ще приеме моята кръв — каза той меко. Тя се поколеба само за миг, а после поряза леко дланта му. Калиадес отиде до олтара и стисна юмрук над статуята. Алени капки се посипаха върху белия камък. Той отстъпи и погледна към Банокъл.

Без да разбира какво точно става, едрият мъж погледна от него към Пирия, а после сви рамене и пристъпи напред. Тя внимателно поряза и неговата лява ръка и кръвта му се присъедини към тази на Калиадес. После отново заговори:

— Артемида, непорочна господарке, богиньо на луната, дарявам ти кръвта на мъже. Дари ни със светлината си и ни отведи до онова, за което сърцата ни копнеят.

Внезапно гората и полята наоколо потънаха в тишина. Лекият вятър изчезна и всички звуци — шумоленето на листа и храсти, нощните викове на малките животинки — внезапно спряха, сякаш целият свят бе притаил дъх. Луната изглеждаше огромна в тъмното небе.

За пръв път от много дни насам сърцето на Пирия се успокои. Тя се усмихна на двамата мъже.

— Благодаря ви. Вече съм готова да продължим.

Банокъл прочисти гърло и каза с грубоват глас:

— Ако откриеш, че не си добре дошла... ами... винаги можеш да дойдеш с нас, нали така. С мен и Калиадес. Отиваме на юг. Към планините.

Очите ѝ се замъглиха и тя кимна за благодарност, тъй като си нямаше доверие и не смееше да заговори. Калиадес се наведе към нея.

— Нека намерим приятелката ти и после ще решиш накъде да поемеш.

Те се върнаха на пътя. Докато приближаваха хребета на следващия хълм, Пирия погледна двамата войни до себе си. Изпълни я усещане за сигурност и спокойствие, каквито не бе изпитвала откак бе на дванадесет години. Тя вярваше на тези мъже и в тяхната компания се чувстваше в безопасност.

Спряха се горе и погледнаха към долината под тях. Видяха свирепа червена светлина и лютивата миризма на дим атакува ноздрите им. Когато очите им се нагодиха, видяха и пламъците издигащи се над няколко сгради. До ушите им достигнаха звуците на ужасени животни.

— Огън! — извика Калиадес. — Фермата гори!

Тъмни фигури се движеха сред пламъците и те чува дрънченето на мечове и виковете на ранени.

Пирия се затича надолу по склона.

— Андромаха! — извика тя.

Двамата ѝ приятели извадиха мечове и я последваха.

За един-единствен миг Андромаха замръзна. После чу нечий глас:

— Ето я! Убийте я!

Видя един брадат войн, насочил меча си към нея. Кеон, хванал собственото си оръжие, се затича към първия от убийците, отблъсна меча му и заби своето острие в лицето на мъжа. Нападателят отстъпи и Кеон го последва, но една стрела улучи рамото му. Други облечени в тъмно мъже се втурнаха напред, за да намушкат с оръжията си умирация троянец.

Друга стрела прелетя край лицето на Андромаха. Петимата мъже изоставиха тялото на Кеон и се затичаха към нея. Тя се завъртя и се втурна през откритото пространство към хълма. После чу женски глас:

— Андромаха! Ела при мен!

Въпреки страха си, тя разпозна гласа и вдигна поглед.

И видя Калиопа, застанала на стръмния склон над нея с лък в ръка. До приятелката ѝ имаше и двама войни — единият висок и тъмнокос, а другият — огромен и рус.

— Внимавай! — извика високият и Андромаха отново се обърна към фермата. Един брадат убиец тичаше към нея с кинжал в ръка.

— Сега ми падна, кучко! — изръмжа той.

Андромаха скочи към него и кракът ѝ се заби в гърдите му, събаряйки го на земята. След него обаче идваха още нападатели. Една стрела от лъка на Калиопа се заби в гърлото на най-близкия, а после русият брадат войн мина край Андромаха и парира удар с меч, след което замахна със собственото си оръжие към лицето на убиеца. От раната бликна кръв. Той заби рамо в друг мъж, а после се втурна към останалите на крака, без да спира да върти меча си. Високият войн дотича да се бие редом с другаря си. Андромаха видя още убийци, може би около деветима, които се спуснаха срещу двамата мъже, и прецени, че сигурно ще ги надвият. Зад тях едното от двете момчета, които по-рано се бяха опитали да обуздаят жребеца, се запрепъва към вратите на пламтящата конюшня и успя да вдигне резето. Ужасените коне излязоха на свобода, втурнали се в паниката си надалеч от пламъците.

— Ела при мен, обич моя! — извика Калиопа.

Андромаха се затича по склона към нея. Приятелката ѝ все още стреляше по нападателите. Докато се катереше нагоре, забеляза друг стрелец на около петдесетина крачки. Той запрати стрела и тя се хвърли на земята.

Ала изстрелът не бе насочен към нея.

Видя как Калиопа залита назад, а лъкът ѝ падна в тревата. От гърдите ѝ стърчеше стрела с черни пера.

Андромаха се изпълни със свиреп и студен гняв. Скочи на крака, дотича до Калиопа, грабна лъка и сложи стрела на тетивата. Стрелецът отново стреля и изстрелът проби роклята ѝ и ужили крака ѝ. Без да обръща внимание на болката, тя се прицели. Внезапно уплашен, мъжът се затича към защитата на дърветата. Андромаха прецени скоростта му, промени посоката и пусна стрелата. За миг си помисли, че няма да улучи, ала после дръжката щръкна от врата му. Краката на убиеца поддадоха и той падна.

Андромаха взе друга стрела и се завъртя към мястото, където двамата войни се биеха свирепо, опрели гръб в гръб. Наблизо лежаха телата на четирима убийци. Още един извика, когато мечът на високия мъж се заби в гърдите му. Един от нападателите отзад ги заобиколи и се затича към нея.

Тя го остави да дойде, след което запрати стрелата в дробовете му. Той се препъна няколко крачки, а след това хвърли меча си напред в последен отчаян опит да завърши мисията си. Оръжието не стигна до Андромаха и убиецът се строполи по лице.

Долу русият войн залитна, но другарят му се намеси и парира удар с меч, докато му помагаше да се изправи на крака. Сега около тях лежаха шест тела и двамата оцелели нападатели внезапно се обърнаха и търтиха да бягат, подминавайки пламтящата конюшня. Андромаха стреля по единия, но пропусна. После изчезнаха.

Тя хвърли лъка и падна на колене до Калиопа, която се опита да се надигне, но се строполи с вик. Двамата войни дотичаха при тях, високият захвърли меча си и също падна на колене. Андромаха видя ужаса му.

Изведнъж я обзе усещането, че нищо от това не е реално. Това е сън, каза си тя. Калиопа нямаше как да е тук, а дори и да беше, не бе възможно да е в компанията на мъже. Убийците не биха нападнали фермата на Хектор, толкова близо до града. След малко ще се събудя, помисли си тя, и ще съм все още на дивана. Това е само сън!

А после, като се раздвижи, през хълбока ѝ премина остра болка. Погледна надолу и видя кръвта по съдраната бяла рокля. Ръката на Калиопа хвана нейната.

— Дойдох за теб — каза тя. — Не ме отпращай! Моля те, не ме отпращай!

— Никога няма да го сторя! — извика Андромаха. — Никога!

Приятелката ѝ отново се опита да стане. Високият войн внимателно ѝ помогна да седне.

— Отпусни глава на рамото ми, Пирия — каза той с разтреперан глас.

— Ранена ли съм? — попита тя.

— Да, мило момиче, ранена си.

Лявата ръка на Калиопа се пресегна и пръстите ѝ откриха стрелата. В очите ѝ проблесна страх, но после тя се усмихна и въздъхна.

— Той ме е убил, нали? Кажи ми истината, Калиадес.

Андромаха видя как мъжът свежда глава.

— Обещах ти да се грижа за теб — каза той. — И се провалих.

— Не говори така! Не си се провалил, Калиадес. Нито веднъж. Ти ми върна живота. Ти и Банокъл. Приятелството ви ме направи отново цяла. — Погледът ѝ се насочи към Андромаха, която се наведе, за да я целуне. — Мелите — каза Калиопа със затихващ глас. — Тя ми каза, че зли мъже ще дойдат за теб. Аз... аз трябваше... трябваше да съм тук.

— И беше — прошепна Андромаха.

Калиопа притихна. Едрият рус войн се наведе над нея и червенокосата жена видя сълзи в очите му.

— Всички сте толкова тъжни — каза Калиопа. — Аз не съм. Всички... които обичам... са с мен. — Очите ѝ се вдигнаха към ярката луна в небето. — А също и... Артемида...

И повече не проговори.

Андромаха се вгледа в бледото неподвижно лице на любимата си и чу думите на Аклид. Видението му бе вярно, но грешно разбрано. Той бе видял Хеликаон с един сандал и Хектор, надигащ се от земята, покрит с мръсотията на прасета.

Но също така бе видял някой, който идва при нея под лунната светлина с кръв и болка. И заради късата коса го бе сбъркал с млад мъж. Андромаха се пресегна, вдигна дланта на Калиопа и целуна пръстите ѝ.

— Ти си моята луна — прошепна тя и очите ѝ се изпълниха със
сълзи. — Остани с мен, Калиопа. Моля те!
Банокъл положи длан върху нейната.
— Отиде си, господарке. Смелото момиче си отиде.

КНИГА ТРЕТА

ВОЙНАТА ЗА ТРАКИЯ

XXVI

ПРЕДАТЕЛСКАТА ХРЪТКА

Песъчливият бряг под високите сиви скали на Итака тънеше в тишина, ако се изключеха крясъците на чайките. Дървените колиби, където живееха рибарите и семействата им, изглеждаха изоставени под мътното следобедно слънце.

Старата галера „Пенелопа“ бе изтеглена навътре по плажа, а долната част на открития ѝ корпус беше покрита с раци. Забравена и без да има кой да се грижи за нея, някога блестящите ѝ греди сега бяха избелели под изпепеляващото слънце, а дъските ѝ бяха изкривени от влагата.

От сенчестата веранда на двореца си, царицата на Итака гледаше с тъга към кораба, носещ нейното име. Той лежеше изоставен тук вече от три години, отхвърлен от Одисей в полза на бойната галера „Кървавия ястреб“. Въпреки че бе идеална за търговски кораб, „Пенелопа“ не ставаше за битки. Тя бе плавала още само един сезон под командването на търговец от Итака, но кървавата война из Великата зеленина правеше търговията по море все по-опасна и галерата бе изоставена и заменена от по-малки и бързи кораби, които рискуваха с триъгълния маршрут между Итака, Кефалиния и континента или на северозапад към далечното поселище в Седемте хълма.

Пенелопа придърпа шала си плътно около себе си и се загледа в морето. Днес то изглеждаше толкова спокойно, ала отвъд хоризонта мъже умираха в отчаяние, докато корабите им потъваха или селата им горяха. В земите из цялата Велика зеленина съпругите и майките плачеха за изгубените, а мечтите им бяха нанизани на копията на гневни мъже. Семето на нови омрази се разпростираше с всяко нападение, посято в сърцата на оцелелите — деца, които щяха да пораснат и да станат хора, копнеещи за отмъщение.

Но въпреки че осъзнаваше злото във войната, тя подкрепи решението на Одисей.

— Не си можел да сториш по-малко, съпруге — беше му казала, когато той се върна преди три години, проклинайки обидния начин, по който се бяха отнесли към него в Троя. — Подобни обиди не се подминават.

В сърцето си обаче копнееше да можеха. Ако царете по света бяха разумни мъже с трезва преценка и взор, отправен в бъдещето, подобни войни никога нямаше да се случват. Ала подобни разумни мъже рядко се издигаха до трона и когато това станеше още по-рядко се задържаха на него. Успешните царе бяха брутални и алчни — хора, даващи се в кръв и смърт, войни, които не вярваха в нищо друго, освен в силата на меча и копието. Пенелопа въздъхна. Съпругът, когото обичаше, се бе опитал да бъде разумен човек. Но под спокойната повърхност винаги бе чакал притаен царят воин.

Той прекара онази първа зима с нея, оставяйки гнева си да забере през дългите нощи, а напролет я остави, за да плячкосва земите на новите си врагове. Сега името на „Кървавия ястреб“ вдъхваше страх по бреговете на Тракия и великите острови по източното крайбрежие до Ликия на юг. Тя видя за последно своя цар по-рано тази година. След като бе принуден да зимува в Кипър, докато поправяха повредения му кораб, Одисей побърза да се върне в Итака за кратко посещение. Пенелопа приглади роклята си, спомняйки си няколко безценни дни и нощи, прекарани заедно.

Тъгата ѝ нарастваше с всеки изминал сезон, защото всеки път, когато дойдеше при нея, той сякаш се движеше назад във времето. В началото се бе включил във войната с нежелание — тласкан от гнева и гордостта си. Но сега тя знаеше, че съпругът ѝ се наслаждава на повторната си младост. Одисей, гениалният търговец, който бавно и спокойно навлизаше в старите си години, беше изчезнал, заменен от Одисей грабителя, хладният и пресметлив водач, стратегът. Сърцето ѝ скърбеше по мъжа, който бе изгубила.

Пенелопа прислони очи с ръка и видя движение на хоризонта. Скоро там се появиха редица кораби, насочили се право към острова. За миг сърцето ѝ подскочи. Можеше ли това да е Одисей? Надеждата ѝ обаче продължи само няколко секунди. Едва преди няколко дни бе чула, че „Кървавият ястреб“ е бил видян да се насочва на север от микенското селище на Кос.

Сега видя, че това е голяма флота с един огромен кораб, който пореше вълните пред другите.

„Ксантос“! Нямаше друг боен кораб с подобни размери.

Тя чу някой да тича зад нея, обърна се и видя Биас. Старият войн държеше меч в лявата си ръка. Към чукачето на съсипаната му дясна ръка беше нескопосано привързан кръгъл дървен щит.

— Господарке! Това е „Ксантос“! Трябва да вървим към укреплението на хълма.

Зад него рибарите наизлизаха от колибите си, а по плажа се затича малкият отряд войни на Итака, мнозина от които бяха просто момчета или старци. Лицата на всички бяха мрачни, на повечето — изплашени. Одисей бе оставил около двеста души да пазят крепостта и царицата. Пенелопа огледа флотилията. Преброи тридесет и един кораба. Почти две хиляди бойци.

Обърна се към Биас и повиши глас, за да я чуят и войниците:

— Аз съм царицата на Итака и жена на великия Одисей. Няма да се крия като подплашена селянка.

„Ксантос“ се насочи към брега с голяма скорост, носът му пореше вълните като тичащ жребец. Пенелопа чуваше песента на гребците и ясно виждаше лицето на моряка, застанал на носа.

— Спрете! — разнесе се заповед от кораба и песента секна, а греблата се вдигнаха. Последва момент, в който „Ксантос“ сякаш замръзна пред плажа, а после се заби в брега и носът му заора пясъка, пръскайки дребни камъчета във всички посоки.

Когато огромната галера се спря и от процепите на дъските ѝ закапа вода, царицата се обърна към малката си армия:

— Вървете в укреплението и се подгответе да го защитавате. Веднага!

За миг те останаха неподвижни.

— Вървете! — повтори тя.

Те се оттеглиха с нежелание и тръгнаха по склона към съмнителната безопасност на дървеното укрепление. Биас не помръдна.

— Нима царицата не притежава верността ти? — попита го тя.

— Тя има обичта и живота ми. Няма да се крия зад дървени стени, докато ти рискуваш своя.

Пенелопа се разгневи и точно щеше да му нареди да се маха, когато кръглият щит се изхлузи от чуканчето и издрънча върху камъчетата по пясъка. Тя почувства срама му.

— Ела с мен, Биас — каза тя. — Ще е успокояващо да мога да разчитам на силата ти.

Двамата тръгнаха по плажа рамо до рамо. Пенелопа никога преди не бе виждала „Ксантос“ и сега се удиви от размера и красотата му, въпреки че лицето ѝ остана спокойно.

От горната палуба хвърлиха въже и Хеликаон се спусна на плажа. Пенелопа погледна с тъга към всеизвестния убиец — някога момче, което беше обичала. Той носеше избеляла ленена пола и черната му коса бе придърпана над челото с кожена лента. Тенът му беше бронзов от слънцето, на бедрото си имаше заздравяващ белег, както и все още прясна рана на гърдите. Докато се качваше по брега, погледна към корпуса на стария кораб на Одисей, но лицето му не издаде мислите.

— Поздравявам те, господарке — каза той и сведе леко глава. Тя се вгледа в свирепите му сини очи и видя там напрежение и умора. Защо бе дошъл тук? Да я убие заедно с хората ѝ? Изведнъж Пенелопа осъзна, че сега не знае нищо за него, освен репутацията му като убиец без милост и задръжки.

Избягна да гледа към другите кораби, плаващи към брега, и се насили да се усмихне.

— Поздравявам те, Хеликаон! Твърде много лета минаха, откак за последно те приветствахме тук. Ще наредя да донесат храна и вино на плажа. Можем да си поговорим за по-щастливи времена.

Той се усмихна насилено.

— Благодаря ти, господарке, но корабите ми са добре заредени с провизии. Възползвахме се от гостоприемството на стария Нестор и народа му по пътя си насам. Разполагаме с храна и вода за много дни.

Пенелопа бе шокирана, въпреки че не го показва. Нямаше представа, че Пилос е бил нападат. Колко ли бяха умрели, зачуди се тя? Имаше много приятели и роднини там.

— И все пак ще разчупим заедно хляба, както някога, нали? — попита тя, отхвърляйки насила от ума си мислите за жертвите в Пилос. Вече не можеше да им помогне, но трябваше да спаси собствения си народ.

Той кимна и се вгледа преценяващо в старото укрепление и въоръжените мъже, които сега стояха по стените му.

— Да, господарке, ще разчупим хляба заедно. — Обърна се към Биас. — Чух, че си изгубил ръката си в битката при Крит. Радвам се, че си оцелял.

Черният мъж присви очи.

— Дано изгориш, Хеликаон — каза той студено. — Заедно с твоя кораб убиец.

Пенелопа му направи знак да отстъпи и старият войн се отдръпна на няколко крачки, но погледът му бе все така изпълнен с омраза. Царицата се обърна към него.

— Вече не съм в опасност, Биас. Върни се в укреплението.

Черният мъж сведе глава, отново изгледа Хеликаон и си тръгна.

Слугите положиха одеяло на пясъка и двамата седнаха. Въпреки че слънцето грееше в небето, Пенелопа нареди да се запали огън, какъвто бе обичаят при посрещането на приятели. Донесоха им хляб и вино, но те ядоха и пиха съвсем малко.

— Разкажи ми новините, Хеликаон. Тук в Итака не научаваме кой знае какво.

Той я погледна в очите.

— Единствените новини са за война, господарке, и аз съм сигурен, че ти не искаш наистина да ги чуеш. Мнозина губят живота си из цялата Велика зеленина. Няма победители. Казаха ми, че съпругът ти е жив. Не сме се срещали. Нямам скорошни новини за „Кървавия ястреб“. Дойдох тук само по една причина — да ти изразя почитан...

— Зная причината да си тук — прекъсна го Пенелопа гневна и се наведе напред, понижавайки глас: — За да покажеш на Одисей, че можеш. Заплашваш народа му...

Лицето му се изопна.

— Не съм те заплашил, нито ще го направя.

— Самото ти присъствие тук е заплаха. Послание до Одисей, че не може да опази онези, които обича. Първите ти думи към мен бяха хвалба, че си нападнал роднините ми в Пилос. Аз не съм глупачка, Хеликаон. Бях царица, когато ти си бил още бебе в люлка. Зная защо си тук.

— Той те е оставил много зле защитена — отвърна Хеликаон посочвайки малкия отбранителен отряд на Итака.

Известно време никой не каза нищо. Пенелопа бе много ядосана от изблика си. Първата ѝ цел трябваше да бъде да спаси хората си. Що за глупост беше да се конфронтира с Хеликаон? Не можеше да повярва, че той би пуснал убийците си срещу нея и народа ѝ, но напрежението, отпечатано в кожата около очни му, говореше за неразрешените конфликти в ума му.

Тя се успокои и попита учтиво:

— Как е малкият ти син? Сега трябва да е на три години.

Лицето на Хеликаон се поотпусна.

— Много е добре. Липсва ми всеки ден, в който отсъствам. Но той не ми е син. Искан ми се да беше.

— Не е ли?

Хеликаон обясни, че царицата е била изнасилена по време на микенско нападение и момчето е резултат от това.

— Надявах се, че ще остане тайна заради Халисия. Но с подобни неща това рядко се случва. Имаше слуги, които знаеха и слуховете се разпространиха.

— Какво мисли тя за това? — попита Пенелопа.

Лицето на Хеликаон помръкна отново.

— Не може да го погледне без болка. Като го вижда, си спомня само ужаса от нападението, собственото ѝ дете подпалено и хвърлено от скалата, а тя — пребита, изнасилена и пронизана с меч. Ето с такива мъже се е съюзил съпругът ти в момента.

Пенелопа видя, че той се бори да потисне гнева си.

— Но ти обичаш момчето — каза тя бързо, за да избегне сблъсъка.

Хеликаон отново се отпусна.

— Да, обичам го. Той е чудесно дете — интелигентно, дружелюбно и забавно. Но тя не вижда това. Не иска дори да го докосне.

— Има твърде много тъга по света — каза Пенелопа. — Толкова много деца, които никой не иска и не обича. И жени, които биха дали всичко, което имат, за да получат дете. И двамата сме изгубили хора, които сме обичали.

— Да, така е — отвърна той с тъга в гласа.

В този момент на съпричастност тя извади най-силното си оръжие:

— Аз отново чакам дете, Хеликаон. След толкова много време. Седемнадесет години откакто умря малкият Лаерт. И сега отново съм бременна. Не вярвах, че бих могла да дам още един син на Одисей. Със сигурност самата велика богиня ме пази. — Тя внимателно се загледа в лицето му, видя как то се размеква и разбра, че почти е спечелила тази битка. — Търговията от Седемте хълма расте — добави бързо. — Одисей пази твоите печалби, както е обещал. И сред хората в поселището няма проблеми. Сега там има стени, които го пазят.

Хеликаон се надигна на крака.

— Трябва да си вървя — каза той. — Но се надявам да ми вярваш, като казвам, че ми беше приятно да те видя, Пенелопа. Някога ти ме приветстваше в дома си и спомените ми от Итака са само добри. Ще се моля детето ти да се роди в безопасност и да може да отрасне в свят, който не е във война.

Той я остави и тръгна към една малка колиба със сламен покрив. Итакийският отряд го гледаше с подозрение, докато се пресягаше към покрива, за да вземе малко слама. После се върна до Пенелопа. Без да проговори, положи сламата в огъня за добре дошъл, докато тя задими и се подпали. Подържа я там още няколко секунди, а после я хвърли на пясъка. След това заби меч си в нея. Накрая, без да каже и дума, се върна до въжето и се качи на кораба си.

Пенелопа го гледаше с облекчение и тъга. Посланието му към Одисей беше повече от ясно. Той можеше да унищожи Итака с огън и меч и да изколи народа ѝ. Ала бе избрал да не го прави.

Този път.

Хеликаон стоеше на задната палуба на „Ксантос“ и гледаше към отдалечаващите се скали на Итака. Вече не виждаше гордата фигура на Пенелопа, но все още различаваше тъничката струйка дим от огъня на плажа.

Не я беше излъгал. В момента, в който стъпи на брега, мислите за война изчезнаха и отдавна забравени спомени изпълниха ума му — Одисей, пиан и щастлив, седнал на масата в мегарона си, заобиколен

от слушатели, за да разказва истории за богове и герои. Пенелопа, която му се усмихваше с обич, Биас, който клатеше глава и се смееше.

Дано изгориш, Хеликаон, заедно с твоя кораб убиец. Думите на черния моряк, толкова груби и неочаквани, бяха пробили защитата му по-лесно от острие.

И все пак двамата с Биас бяха плавали заедно, бяха се били с пирати заедно, бяха се смели и шегували заедно. Да види такава омраза в очите на приятел бе почти непоносимо. В спомените му Биас винаги беше в добро настроение. Помагаше му и го подкрепяше, когато Хеликаон се присъедини към екипажа на „Пенелопа“. Той беше мъжът, на когото моряците оставяха да разрешава спорове и да взема решения при важни проблеми. Екипажът го обичаше, защото действията му винаги бяха направлявани от искрена привързаност към онези, които служеха на кораба с него.

Сега този топъл и състрадателен човек го искаше мъртъв и сърцето на Хеликаон натежа под товара на омразата му. Биас със сигурност трябваше да разбира, че той не е искал тази война, че тя му бе натрапена.

Когато корабите вече бяха невидими от Итака, той нареди малка промяна в посоката и се насочи на север по бреговата линия. Нямахше вятър и греблата на гребците започнаха да се движат под постоянния ритъм на първия му помощник О니아кус. Щом ритъмът бе установен, къдравият моряк се приближи до него. И той се бе променил след започването на войната и сега изглеждаше по-сдържан. Вече рядко се смееше или пееше. Далеч в миналото бяха останали дните, когато седеше до Хеликаон вечер и размишляваше за смисъла на живота или поведението на децата си.

— Тъжно ми беше да видя стария Биас осакатен по този начин — каза той.

Хеликаон погледна младия моряк.

— Напоследък тъгата няма край — отвърна той.

— Видя ли „Пенелопа“? Корабът си стоеше и гниеше под слънцето. Сърцето ме заболя. Винаги съм й се радвал, като я виждах да танцува по вълните. А насочеше ли се към някой бряг, това обикновено означаваше нощ на невероятни истории. Липсват ми онези дни. Сега блестят като злато в спомените ми. Съмнявам се, че ще ги видим отново.

После той се отдалечи.

Ониакус беше прав. Дните на приказки и другарство бяха отдавна отминали заедно с толкова много мечти.

Преди три години Хеликаон беше просто търговец, който плаваше из Великата зеленина, търпеше бурите ѝ и се наслаждаваше на неостаряващата ѝ красота. Млад и в разцвета на силите си, той копнееше да си намери жена, за която да се ожени само по любов. Не го тревожеха мисли за съюзи и договори със съперничещи си народи. Това бяха проблеми, които очакваха малкия му брат, който бе обявен за наследник на трона на Дардания.

Три години.

Как само се беше променил светъл за това време. Малкият Диомед — щастливото усмихнато дете от спомените му — потопен в масло и запален от микенски нападатели, които бяха хвърлиха крещящото дете от върха на скалата. Така Хеликаон бе станал цар и се ожени заради добруването на царството.

Загледан над окъпаното в слънчева светлина море, той се бореше с вълните от горчивина, които заплашваха да го погълнат. Даваше си сметка, че Халисия е добра жена и добра съпруга и не заслужава гнева му. Но въпреки това тя не бе Андромаха. Дори сега можеше да извика лицето на съпругата на Хектор в ума си толкова ясно, сякаш тя стоеше до него и слънцето проблясваше в дългата ѝ червена коса. Когато си представи усмивката ѝ, го порази почти непоносима тъга. Сега тя имаше дете — прекрасно момченце, наречено Астианакс. Хектор го обожаваше и за Хеликаон беше едновременно радост и кинжал в сърцето да ги вижда заедно.

Той слезе до централната палуба, където двадесетината му ранени моряци седяха под ленени навеси. Нападението на Пилос беше бързо и брутално и въпреки че нямаше много защитници, те се биха свирепо, за да защитят домовете и семействата си. Силите на Хеликаон ги надвиха за кратко време, опожариха града и разрушиха бентовете, които обслужваха ленените полета. После мъжете му оплячкосаха двореца на Нестор.

Най-младият му син Антилох се би добре. Хеликаон щеше да го остави жив, но младият мъж отказа да се предаде и поведе последна отчаяна атака в опит да достигне самия цар на Дардания. Беше повален и прободен от десетки мечове заедно с войниците си.

Това беше четвъртото успешно нападение, което Хеликаон провеждаше този сезон. Войските му нахлуваха на микенските острови, а после и на континента. Една микенска флота се изправи срещу тях край брега на Атина, но огнехвъргачите на „Ксантос“ потопиха четири от корабите, а бойните му галери поразиха други. В края на деня срещу една изгубена дарданска галера бяха унищожили единадесет вражески кораба. Повече от шестстотин микенски моряка бяха умрели, някои в пламъци, други — простреляни с лъкове или удавени.

Но стратегията на нападане на крайбрежни поселища се оказа по-неефективна, отколкото се бяха надявали. Приам вярваше, че атаките ще принудят нашествениците да изтеглят войски от предните линии в Тракия и Ликия, за да защитават родните си земи и в началото изглеждаше, че планът работи. Докладите от бойното поле предполагаха, че някои отряди са изтеглени от Тракия, ала бързо стана ясно, че ги заменят с наемнически армии от северните земи.

Хеликаон вървеше сред ранените, много от които вече се възстановяваха. Един млад воин с бинтована ръка вдигна поглед, но не каза нищо, а в очите му липсваше всякаква емоция. Хеликаон поговори с мъжете, които слушаха внимателно, но му отговаряха с малко. Сега между него и войните му имаше разстояние, което той не можеше да преодолее. Като търговец се смееше и шегуваше с тях, но като цар-воин, който контролираше живота и смъртта им, откри, че те се отдръпват от него, предпазливи и внимателни.

— Всички вие се бихте добре — каза им той. — Гордея се с вас.

Младежът с бинтованата ръка го погледна.

— Мислиш ли, че войната ще свърши този сезон, господарю? — попита той. — Дали врагът ще осъзнае, че е бил победен?

— Нека се надяваме на това — отвърна Хеликаон. После се отдалечи от моряците.

Истината беше, че врагът не само не беше победен, но и силата му нарастваше.

В първата година на войната изглеждаше, че плановете на Агамемнон ще станат на прах. Войната срещу Троя не можеше да бъде спечелена, освен ако Микена не завладееше земите на траките. Ако се опитаха да прекосят откритото море по целия път от западния континент, щяха да станат плячка на бойната армада на Дардания. С

Тракия под микенска власт обаче, нямаше да има такава опасност. От там можеха да съберат корабите си и да превозят армиите си през тесните проливи на Дардания и после направо в Троя.

В началото микенската инвазия в Тракия бе отблъсната, когато Хектор и младият тракийски цар Резос спечелиха решаваща битка близо до столицата Исмарос. Но скоро след това източните племена се разбунтуваха, подсилени от варварите от севера. Хектор бързо се придвижи на изток, за да смаже бунтовниците, но в същото време втора микенска армия се появи от запад през Тесалия.

Загубите бяха сериозни и следващата година Приам подсили войските на Хектор с още две хиляди мъже. Спечелиха три важни битки, но войната все още продължаваше. И сега новините, които идваха от разкъсваните от сражения земи на Тракия бяха наистина мрачни. Резос бе победен и отблъснат до столицата, а източните благородници бяха приели властта на нов цар. Хеликаон бе пътувал из Тракия и познаваше земята добре. Високи планински вериги с тесни проходи, обширни блатата и плодородни равнини, обкръжени от огромни гори. Не беше лесно да придвижваш армия през подобен терен и бе дори още по трудно да намериш подходящо бойно поле, където да спечелиш решаваща победа. Вражеските пешаци и стрелци можеха да се скрият в горите, където конницата беше безполезна, или да избягат през блатата, в които пехотата не можеше да влезе без огромен риск. Първите победи на Хектор се дължаха на факта, че враговете, имащи огромно числено превъзходство, си мислеха, че могат да победят Троянския кон. Така че го посрещнаха на открито и кръвта на другарите им отми арогантността им.

Сега бяха по-мъдри и атакуваха мълниеносно или удряха снабдителните кервани.

На юг от Троя положението бе почти също толкова лошо. Царят на Крит, Идомений, поведе армия в Ликия, с която победи троянския съюзник Кигон в две битки. Одисей пък нападна крайбрежието с двадесет кораба и хиляда мъже — опустошаваше малките градчета и принуди две крепости да се предадат. Сега в тях се помещаваха микенски гарнизони.

Хеликаон отпъди тези песимистични мисли от ума си и отиде на носа, където Гершом се бе навел над парапета и гледаше морето. Едрият мъж се бе присъединил към флота точно преди последния

набег на континента. Оттогава настроението му ставаше все по-лошо и той говореше рядко.

— Накъде сега? — попита египтянинът.

— Ще отплаваме на запад по бреговата линия, а после надолу към земите на сикулите.

— Те съюзници ли са на Микена?

— Не.

— Това е хубаво. И после се връщаме у дома?

— Не, първо ще отидем на северозапад към земите на Седемте хълма. Дълго пътуване, но е необходимо. — Той изгледа внимателно Гершом. — Какво те тревожи?

Египтянинът сви рамене.

— Започвам да мразя думата „необходимо“ — измърмори той. После въздъхна. — Няма значение. Ще те оставя с мислите ти.

Гершом понечи да си тръгне, но Хеликаон му препречи пътя.

— Чакай! Какво става тук? Между нас се издига стена, а аз не мога да я пробия. Разбирам каква е причината с другите мъже, защото сега съм техен цар и водач, но ти си ми приятел, Гершом.

Египтянинът спря и когато заговори, гласът му бе студен, а очите му — твърди.

— Какво очакваш да ти кажа?

— От един приятел очаквам истината — отвърна Хеликаон. — Как да излекувам разрива между нас, като не знам какво го е предизвикало?

— Ето го и проблемът — каза Гершом. — Мъжът, когото срещнах преди три години, щеше да разбере на мига. В името на кръвта на Озирис, с онзи мъж изобщо нямаше да водя този разговор. Какво ти става, Хеликаон? Да не би някоя харпия да ти е откраднала сърцето и да го е заменила с камък?

— Какво ми става на мен! Да не би всички да са полудели? Аз съм си същият!

— Как можеш изобщо да си го помислиш? — извика Гершом. — Плаваме из Великата зеленина, за да тероризираме невинните, да горим домовете им и да избиваме мъжете им. Войната трябва да се води между войници на бойното поле, а не да посещава селските домове, където хората водят ежедневна борба, за да не умрат от глад.

Хеликаон се разгневи.

— Да не мислиш, че желая подобно клане? — попита той — Мислиш ли, че се радвам на смъртта на невинни селяни?

За един миг Гершом не каза нищо, а после се надигна и пристъпи напред. Тъмните му очи заблестяха. За момент Хеликаон помисли, че ще го удари. После египтянинът се приближи още повече и през тялото на дарданеца премина тръпка. Сякаш гледаше непознат — мъж с почти първична сила.

— Какво значение има за вдовицата дали искаш клането, или се чувстваш виновен заради него? — попита Гершом. Гласът му бе нисък, но дълбочината на думите му пронизваше Хеликаон като кинжал. — Всичко, което е обичала, си остава мъртво. Всичко, което е построила, си остава прах. Някога ти беше герой. Сега убиваш съпрузи и старци. И деца, които едва успяват да вдигнат меча. Може би Одисей някога ще разказва историята за русокосото дете на Пилос с неговия нож за плодове и бликащата кръв.

Чудовищният образ изплува в ума на Хеликаон — малкото русо момченце на не повече от седем години се затича и прониза един от войните му в крака. Стреснат от болката, войникът замахна с меча зад гърба си и преряза гърлото на детето. Докато то падаше, мъжът извика ужасен. Хвърляйки меча си, той взе умиращото момченце в ръце и напразно се опита да спре рукналата кръв.

Последваха го още картини. Жени, плачещи над трупове, докато домовете им горяха. Деца, които крещяха от ужас и болка, а дрехите им пламтяха. Гневът му се надигна като защитна преграда пред спомените.

— Не аз предизвиках войната — каза той. — На мен ми стигаше да търгувам из Великата зеленина. Агамемнон ни причини този ужас.

Могъщият поглед не потрепна.

— Не Агамемнон причини смъртта на онова дете. Ти го направи. Всички очакваме от царя на Микена да убива деца. Но аз не го очаквах от теб. Когато вълкът избива овцете, ние свиваме рамене и казваме, че това е в природата му. Когато обаче овчарското куче се обърне срещу стадото, това разбива сърцата ни, защото действията му са предателски. В името на всичко свято, Хеликаон, екипажът не е студен към теб, защото си им цар. Не го ли разбираш? Ти взе добри мъже и ги накара да вършат зло. Разби сърцата им.

С тези думи Гершом притихна, а обвиняващите му очи се отместиха. В този ужасяващ миг Хеликаон разбра омразата, която Биас изпитваше към него. Според философията на стария войн героите се издигаха срещу мрака, докато злите хора го прегръщаха. Нямаше нюанси, само светлина и мрак. Хеликаон бе предал всичко, в което някогашният му другар вярваше. Героите не нападаха слабите и беззащитните. Не изгаряха домовете на бедните.

Той вдигна очи към Гершом и видя, че приятелят му отново го гледа. Но този път очите му не излъчваха сила. Бяха изпълнени с тъга. Хеликаон не можеше да намери думи. Всичко, което египтянинът казваше, бе вярно. Защо не бе успял да го види преди? В съзнанието си отново видя нападенията и кланетата, но сега ги гледаше с други очи.

— В какво се превърнах? — каза накрая с ужас в гласа.

— В отражение на Агамемнон — отвърна Гершом меко. — Изгуби се във великия замисъл на войната, насочи вниманието си към армии и стратегии, изчисляваше загуби и придобивки по същия начин, както го правиш като търговец.

— Защо не виждах това? Сякаш съм бил заслепен от магия.

— Не от магия — отвърна Гершом. — Истината е по-прозаична. В теб има тъмнина. Може би я има у всеки от нас. Зверове, които държим оковани. Обикновено хората държат веригите здраво, защото ако звярът излезе, обществото ще се обърне срещу тях с огън и мъст. Царете обаче... кой може да се обърне срещу тях? Така че техните вериги са направени от слама. Това е проклятието на царете, Хеликаон, че могат да се превърнат в чудовища. — Той въздъхна. — И неизбежно го правят.

Откъм задната палуба появя хладен вентрец и Хеликаон потрепери.

— Няма да нападаме повече села — каза той.

Гершом се усмихна и Хеликаон видя, че част от напрежението му изчезва.

— Радвам се да го чуя, Златни.

— Отдавна не си ме наричал така.

— Вярно е — отвърна Гершом.

Към здрачаване се изви северозападен вятър, който се стовари върху флотата и забави напредъка ѝ. Засилващата се умора надвиваше

гребците. Някои от по-старите съдове, които Хеликаон бе взел от съюзниците си, не бяха в толкова добро състояние, колкото собствените му галери. По тях бяха полепнали морски животни и водорасли и това им пречеше да догонват по-бързите кораби. Малко по малко флотата започна да губи формацията си.

Хеликаон бе разтревожен, защото ако се натъкнеха на вражески кораби, по-бавните му галери щяха да бъдат разделени и потопени. Надяваше се да напредват по-бързо. Ако вятърът не беше срещу тях, може би щяха да достигнат неутралния бряг на Ая. Сега нямаха шансове.

Когато светлината започна да изчезва, той сигнализира на флотата да го последва в един широк залив. Това беше вражеска територия и той нямаше представа какви войски са оставени в тази местност. Опасността беше двойна. Тук можеше да има вражеска армия, разположена близо до залива, но също рискуваха и някоя друга флота да ги удари, докато корабите им са на брега.

Когато влязоха в залива, Хеликаон видя село вдясно от плажа, а над него — укрепление, издигнато на хълм. Беше малко и едва ли беше в състояние да издържа повече от стотина бойци.

Близо до селото на брега имаше осем търговски кораба и на плажа вече горяха готварски огньове.

Докато слънцето залязваше, галерите започнаха да спират на пясъка на около петстотин крачки от къщите. Хеликаон слезе пръв на брега и извика капитаните си, за да им нареди да не предприемат нападателни действия, а просто да приготвят готварски огньове и да позволят на хората си да починат. Заповяда никой да не приближава селото.

Докато още и още мъже слизаха на брега, Хеликаон забеляза двадесетина войника, които излязоха от укреплението и се приближиха към тях. Бяха зле въоръжени, с леки копия, кожени нагръдници и шлемове. Хеликаон видя, че Гершом го гледа и предложи, че египтянинът мисли за обещанието му да не напада повече селища.

Той тръгна напред, за да посрещне войниците. Водачът им — висок и слаб, преждевременно оплешивял млад мъж — докосна нагръдника си с юмрук по микенски обичай.

— Добре дошъл, пътешественико — каза той. — Аз съм Калос, командирът на стражата.

— Поздравявам те, Калос. Аз съм Атенос, приятел на Одисей.

— Имаш много кораби, Атенос, а и много хора. Това е малко селище. Има само пет курви и две кръчми. Боя се, че ако мъжете ти бъдат оставени да бродят свободно там, ще последват неприятности.

— Разбирам тревогата ти, Калос. Ще инструктирам моряците си да останат на плажа. Кажи ми, има ли новини за Одисей? Трябваше да се срещна с него и още една флота до Итака.

Калос поклати глава.

— Тази година изобщо не сме виждали Грозния цар. Флотата на Менадос мина оттук преди няколко дни. Има слухове за още троянски нападения на запад.

— Боя се, че това е истина — отвърна Хеликаон. — Пилос беше нападнат преди няколко дни и дворецът изгоря.

Младият мъж изглеждаше шокиран.

— Не! Това са ужасни новини, господарю. Няма ли край злото на тези троянци?

— Очевидно не. Накъде е тръгнал Менадос?

— Не сподели плановете си с мен, господарю. Просто взе провизии за флотата си и отплава.

— Надявам се да има много кораби. Казват, че нападателите на Пилос са имали около петдесет галери.

— Менадос водеше със себе си поне осемдесет кораба, макар и много от тях да бяха само транспортни. Той е добър моряк и е потопил много пирати през последните няколко сезона.

Младият мъж щеше да продължи, но Хеликаон видя как погледът му отскача наляво. После очите му се разшириха и изражението му се промени. Хеликаон обърна глава. Последните лъчи на залязващото слънце бяха озарили „Ксантос“. Един зле заплетен възел се бе развързал в центъра на платното и то се бе отпуснало, разкривайки главата на черния кон. Малцина из Великата зеленина не познаваха символа на Хеликаон.

Калос заотстъпва, но той се обърна отново към него и заговори бързо със спокоен глас:

— Сега не е време за прибързани действия — каза той. — Животът на хората ти и това село са в твоите ръце. Имаш ли приятели тук? Семейство?

Младият войник го изгледа с открита омраза.

— Ти си Подпалвачът. Ти си прокълнат.

— Аз съм това, което съм — призна Хеликаон. — Но то не променя факта, че много животи тук в момента висят на косъм. Виждам в очите ти, че си смел човек. Няма да се поколебаеш да тръгнеш по Тъмния път, за да повалиш врага си. Но какво ще стане тогава с онези, които си се заклел да защитаваш? Старците, младите, бебетата? Ако се биеш с мен, всички ще умрат. Позволи на хората ми да починат тук през нощта и на сутринта ще си заминем, без да безпокоим никого. Ако поемеш този разумен път на действие, ще си изпълнил задължението си да защитиш хората си. Никой няма да умре и ничий дом няма да бъде подпален.

Младият мъж остана неподвижен, примигвайки под избледняващата светлина. Някои от хората на Хеликаон започнаха да се струпват край него. Войниците вдигнаха копията си и също се подготвиха за бой.

— Назад! — нареди той на войните си. — Тук няма да се пролива кръв. Дадох думата си на този смел млад войн. — После върна вниманието си върху Калос и погледна тъмните очи на мъжа. — Изборът е твой. Живот или смърт за хората ти?

— И всички ще останете на плажа? — попита войникът.

— Да. И за да си сигурен в това, вие ще останете с нас. Моите готвачи ще приготвят чудесна вечеря, ще хапнем заедно и ще пием добро вино.

— Нямам желание да ям хляб с теб, Хеликаон.

— А аз нямам желание да видя как ти и хората ти изчезвате зад хълма да търсите подкрепления. Ще останете с нас. И никой няма да ви нарани.

— Отказвам да предадем оръжията си.

— Няма и нужда. Вие не сте ни пленници и не съм поискал да се предавате. Тази нощ на плажа всички сме неутрални. Ще благодарим за храната на едни и същи богове и ще говорим като свободни хора под свободно небе. Можеш да ми разкажеш за злото на троянците, а аз ще ти опиша деня, в който микенски нашественици нападناха земите ми и взеха дете от собствения ми дом, за да го подпалят и хвърлят от една скала. А после, като разумни и състрадателни хора, ще се въздържим от ужасите на войната.

Напрежението се разсея и мъжете запалиха готварски огньове. Хеликаон събра микенските войници край себе си и те поседяха заедно в неловко мълчание, докато храната не стана готова. Неговите хора донесоха вино, но в началото микенците отказаха да го приемат. Нощта продължи все така изпълнена с неудобство, докато някой не помоли Ониякус да попее. Този път той прие. Морякът имаше дълбок и плътен глас и песните, които избираше, винаги бяха красиви и меланхолични. Накрая микенците приеха храната и виното и се излегнаха на пясъка.

Хеликаон разположи стражи по плажа, за да попречат на собствените му хора да отиват в селището, а после се приближи до морето. Беше неспокоен, нещо го глождеше. След малко Гершом се присъедини към него.

— Справи се добре, Златни — каза той.

— Нещо не е наред — отвърна Хеликаон. — Тези мъже не са войници, а евтината им броня е нова. Това са селяни, въоръжени набързо. Питам се защо?

— Може би войниците от местността са били нужни другаде? — предположи Гершом.

— Толкова надалеч от войната?

Калос бе споменал флотата на Менадос, а също и че много от корабите му били транспортни. Такива галери пренасяха мъже и коне. Армия за нахлуване.

Но собствената му флотилия не бе забелязала вражески кораби, което означаваше, че те са се придържали плътно до бреговата линия, придвижвайки се на изток и север. Това отхвърляше всяка мисъл за нападение на Ликия. Флотата на Менадос плаваше покрай микенската брегова линия, но накъде превозваше армията си?

Нагоре към Тракия, за да подсили войските, хвърлени срещу Хектор? Това беше възможно, но беше ли нужно? Армиите на тесалийския цар Пелей винаги можеха да нахлуят в Тракия. Защо да лишават южните земи от войници и да рискуват да ги пращат по море, когато бе толкова по-просто северните съюзници да нападнат по суша?

Тогава разбра и осъзнаването го удари като юмрук в корема.

Дардания! Ако Агамемнон успееше да превози войските си през Хелеспонта под Тракия, Хектор щеше да е в капан. Цитаделата на Дарданос щеше да е изолирана, а малкото войски, командвани от един

осемдесетгодишен генерал щяха да бъдат надвити с лекота. Всички земи на север от Троя щяха да паднат под микенска власт.

После с тъга в сърцето осъзна, че пак мисли за големи планове, падащи крепости и завладени територии. Халисия беше в Дарданос, както и малкият Декс. Последният път, когато микенците нападнаха града, тя бе изнасилена и намушкана с меч, а синът ѝ — убит пред очите ѝ.

— Щом слънцето изгрее, потегляме към дома — каза той.

XXVII

СИНОВЕТЕ НА ТЪГАТА И РАДОСТТА

Малкото русокосо момче притича по прашния коридор, стъпвайки безшумно с голите си стъпала по изтърканите камъни. Накрая се обърна, за да се увери, че Сивата не го е догонила, а после легна на пода и се запровира през цепнатина в тъмния ъгъл.

Старата крепост на Дарданос представляваше лабиринт от коридори и тунели, както и малки дупки, през които можеше да се промъкне само някой тригодишен. Той запълзя през пролуката между стените и се озова в мрака на приемната зала, зад един пращен гоблен, а после притича през празната стая до тежката дъбова врата на отсрещната стена. Тя не беше затворена съвсем и ако легнеше с лице, притиснато в рамката, можеше да види огромната зала от другата страна. Не забелязваше Слънчевата жена, но знаеше, че ще дойде, затова се присви по-удобно на каменния под, обгърнал с тънките си ръце коленете, и зачака. Беше научил много за чакането по време на трите си кратки години.

Чу виещ звук в далечината, който знаеше, че е гласът на Сивата, която го търси. Но първо щеше да прерови двора. Той си избираше различно скривалище всеки ден, а Сивата бе бавна и стара, така че винаги минаваше време, докато го открие.

През високите прозорци на залата проникваше ярката утринна светлина и той надушваше миризма на готвено — пшеничен хляб и бульон за закуската на прислугата на двореца. Коремчето му беше празно и миризмите го накараха да преглътне, но той остана на място, чакайки Слънчевата жена.

Всеки ден успяваше да избяга от Сивата и да намери Слънчевата жена. Но не биваше да я оставя да го види, защото знаеше, че тя ще се ядоса. Студеният ѝ гняв го плашеше, въпреки че не разбираше причината за него. Нощем сънуваше в топлото си креватче как един ден тя ще дойде да потърси него, че ще разтвори ръце и ще го повика, а той ще дотича при нея. И тогава тя щеше да го вземе в ръце, да го държи до себе си и да му говори мило.

Долови движение в мегарона и нетърпеливо притисна лице към вратата, но това бяха само войниците на Стария червен човек. Стариият червен човек размахна ръце и им раздаде някакви заповеди, а после те си тръгнаха. Няколко слуги минаха близо до вратата, на ръка разстояние от мястото, където се бе скрил, но той знаеше, че няма да влязат. Това бе най-заетото време от деня.

Краката му започваха да се схващат, когато в мегарона влязоха хора. Той отново се притаи и ги загледа напрегнато. Влязоха старите мъже с дългите си роби, влачейки сандали по пода. Последваха ги войниците в церемониална броня, която блестеше под утринното слънце. Жените, които мърмореха и се кикотеха. Момчето можеше да ги разпознае по пръстените на пръстите на краката им и гривните по глезените. Едно от момичетата носеше верижка с малки зелени рибки, висящи от нея. Той ги гледаше възхитен. Те звънтяха, докато жената се движеше.

После врявата секна рязко и момчето се притисна още по плътно до вратата.

Слънчевата жена отиде до трона и постоя неподвижно за момент, оглеждайки се наоколо. Носеше дълга яркочервена туника без ръкави, украсена с блестящи сребърни точки. Златната ѝ коса бе вдигната над главата ѝ и завързана със светла лента. Както винаги, момчето бе заслепено от красотата ѝ и почувства в сърцето си болка, от която му идваше да се разплаче.

Слънчевата жена каза:

— Нека започнем. Имаме много за обсъждане.

Гласът ѝ бе като сребърни камбанки. Тя седна и ежедневната работа започна. Жената поговори със Стария червен човек и другите старци, след което започнаха да ѝ водят хора. Единият беше войник. Ръцете му бяха вързани. Той ѝ говореше ядосано, със зачервено лице. За момент момчето се притесни за Слънчевата жена, но отговорът ѝ бе тих, а после други войници изведоха мъжа навън.

Денят преминаваше в обяд и момчето бе вече полузаспало, когато Слънчевата жена стана от трона си. Тя се огледа из мегарона и попита:

— Къде е Дексиос? Момчето трябва да присъства за ритуала. Лила? — Тя направи нетърпелив знак с ръка. Сивата се измъкна от

ъгъла на мегарона, кършейки старите си ръце. Лицето ѝ бе изкривено от притеснение.

— Не можах да го намеря, господарке. Съжалявам. Той тича толкова бързо, не мога да го догоня.

— Претърси ли конюшната? Чувам, че се крие в сламата.

— Да, господарке. Нямаше го там.

Зад вратата Дексиос замръзна за няколко мига почти неспособен да повярва на ушите си. Слънчевата жена питаше за него? Искаше го при себе си! Той скочи на крака, готов да изтича при нея, но във възбудата и объркването си бутна дъбовата врата, вместо да я дръпне, и тя се затвори тихо, залостена от резето, което падна на мястото си. Колкото и да се мъчеше, не можеше да я отвори.

Той заудря с ръце по дъба.

— Тук съм. Тук съм! — извика момчето, но никой не го чу.

Започна да се паникьосва и заудря още по-силно с малките си юмручета.

— Тук съм! Отворете вратата! Моля ви, отворете вратата!

Внезапно един войник с меч в ръка вдигна резето. Дексиос се озова пред погледа на всички в мегарона, а маската от сълзи, която представляваше лицето му, бе окъпано от слънцето.

Той падна на колене пред Халисия, царицата на Дардания и каза:

— Тук съм, мамо. Не се сърди.

Черният бик падна на земята в двора, а от прерязаното му гърло потече ярка кръв. Трахеята му бе прекъсната, така че не издаде друг звук, освен предсмъртно хриптене. Краката му изритаха слабовато, а после животното застина. Жрецът на Аполон — млад мъж, чиято единствена дреха бе набедрена препаска — подаде ритуалния нож на своя помощник и започна да рецитира думите на възхвала към Повелителя на сребърния лък.

Халисия затвори ума си за гледката и миризмата на кръвта и последва познатите думи известно време, докато мислите ѝ не се насочиха обратно към задълженията ѝ.

Забеляза, че момчето още е до нея и почувства тръпка на раздразнение. Защо бе тук? Защо Лила не го бе отвела обратно в стаята му? Той я поглеждаше от време на време и русата му коса падаше върху лицето му. Тя винаги избягваше да го гледа и очите... тези тъмни очи.

Искаше ѝ се Хеликаон да е тук. Тя беше царица на Дардания вече петнадесет години — първо като изплашено дете, поело като млада майка, а след това като вдовица с разбито почти до смърт сърце от убийството на сина ѝ. Всеки ден обсъждаше спокойно със своите съветници опасностите, които прииждаха от север и откъм морето. Те слушаха планове и предложенията ѝ и изпълняваха заповедите. Но дори старият Павсаний нямаше представа какъв вледеняващ страх я изпълваше всеки път, щом си представеше второ микенско нападение. Отново видя покритите с кръв войни, които нахлуха в спалнята ѝ, убиха любовника ѝ Гарус и я извлякоха въпреки писъците ѝ до върха на скалата заедно със сина ѝ Дио. Спомняше си и ужаса, който последва. Ясно виждаше лицето на тъмноокия дивак — бяха ѝ казали, че е хит — който я изнасили. Спомняше си и агонизиращите викове на детето ѝ, докато умираше.

Не можеше да погледне малкото момче до себе си, не можеше да вземе ръката му в своята, не можеше да го прегърне. Искаше ѝ се никога да не се беше раждало. Искаше ѝ се да се махне. Когато станеше по-голям, щеше да го прати в Троя под някакъв претекст, за да го отгледат с царското семейство там.

Тя сведе поглед и видя, че той я гледа, а на лицето му имаше изражение, което не успяваше да разчете. Боеше ли се от нея? Дали изобщо знаеше коя е тя? Изведнъж си даде сметка, че познава мислите на това момче по-малко, отколкото тези на конете, които обичаше. Тъмните му очи я пронизваха, пълни с някаква неизразена нужда, и тя ядосано извърна глава от зора му. Направи знак на Лила и старата бавачка побърза да отведе детето.

Ритуалът бавно достигна края си и жреците започнаха да разчленяват бика. Халисия се върна обратно в двореца, следвана от съветниците си — старият Павсаний, неговият праплеменник — червенокосият Менон, досадният троянец Идайос и неговите двама млади помощници.

Днес имаше само още едно задължение — ежедневно съвещание по въпросите на войната. Тя влезе в една стая зад мегарона и седна на дивана, докато петимата офицери останаха прави около нея. Вратите се затвориха, за да не подслушват слугите.

— Е, Павсаний, какво имаш за докладване днес?

Старият генерал прочисти гърлото си. Той вече бе преминал осемдесетте и служеше на владетелите на Дардания от над шестдесет години. Напоследък обруленото му от ветровете лице изглеждаше постоянно разтревожено.

— От Тракия няма новини, господарке. Вече пет дни не са пристигали пратеници.

Тя кимна. Отряд дардански пехотинци бе отпътувал до Тракия в помощ на Троянския кон. Не можеха да очакват новини толкова скоро, но Халисия всеки ден се боеше, че ще научи как хората ѝ са били избити от микенците, а тракийските бунтовници галопират към проливите. Ала когато отново заговори, гласът ѝ бе спокоен:

— А конните куриери? Плановете ми завършени ли са?

Павсаний се поколеба за момент, а после отново прочисти гърло.

— Да, господарке. Всичко ще е както наредиш. До няколко дни заповедите ти ще са изпълнени.

В отсъствието на Хеликаон тя бе поела отговорността да състави отряд от ездачи, които да обхващат цяла Дардания по хитски модел, с въоръжени постове на разстояние един ден езда. Планът ѝ беше тези ездачи ежедневно да разнасят съобщения от и към Троя, за да споделят информация с Приам за развитието на войната. Отряди от ездачи щяха да носят послания и до източните съюзници на Дарданос — Фригия и Зелея.

В началото Павсаний имаше съмнения и не беше доволен от факта, че трябваше да вземе опитни конници от армията и защитниците на града.

— Комуникацията е всичко — беше му казала тя. — Ако микенците пристигнат, трябва да получим предупреждение възможно най-рано. Ездачите имат заповед да се върнат до града, ако видят следи от нахлуване. Ще ни дадат ранното предупреждение, от което имаме нужда.

Старецът изпълни заповедите ѝ и от дарданската армия бяха избрани ездачи за отрядите. В по-голямата си част те бяха много млади, почти момчета, но отгледани сред коне като нея самата, така че за тях ездата бе по-естествена от ходенето. Халисия говори лично с всеки и гордостта им, че са избрани за тази специална задача, беше безгранична.

— Имам едно притеснение, господарке — каза троянецът Идайос. Надеждите на царицата да приключат бързо потънаха, но тя запази хладното си заинтересовано изражение.

— И какво е то, Идайос?

Офицерът стоеше от едната страна на стаята със своите троянски помощници. Тримата бяха пратени от Приам в отсъствието на Хеликаон, за да дават съвети и да помагат за защитата на Дарданос. За момента единственото им постижение, видимо за Халисия, беше да спъват и да поставят под съмнение всяко нейно решение. Говорителят им Идайос бе набит и нисък мъж с увиснали руси мустаци, които скриваха счупените му предни зъби, за когото се смяташе, че е незаконен син на Приам.

— Прости ми, господарке — каза той, — но знаеш мнението ми за тези пратеници. Цар Приам... — Той направи пауза, за да позволи на всички да осмислят връзките му. — ... е съгласен с мен, че информацията е безценна и трябва да се пази внимателно, а не да се пръска из провинцията в устите на млади мъже, на които нямаме причина да вярваме.

— Да, знаем мнението ти, Идайос — отвърна Халисия изморено. — Вече минахме през това. Тези млади мъже бяха избрани не само защото са добри ездачи, а защото са интелигентни и съобразителни. Всички те са дарданци и са верни на своя цар. Не могат да носят писма, тъй като повечето хора, на които ще докладват, не са способни да четат. Затова им имаме доверие да пренесат посланията точно и само на хората, за които са предвидени.

— Един от внуците ми беше избран за ездач на царя — вметна раздразнено Павсаний. — Нима намекваш, че той е предател?

Идайос се поклонил на стария генерал.

— Никой не оспорва верността на младия Памон, генерале. Просто изтъквам възможността за предателство, която съществува навсякъде, където се борава твърде леко с информация.

Халисия вдигна ръце.

— Това решение не е предмет на дискусии. Нека говорим за петте селища.

Петте селища бяха големи села, които се намираха по брега северно от Дарданос, на стратегически места, за да могат да доставят рано информация за нахлуване през проливите. Населяваха ги

фригийци, мизийци и малко траки, които бяха избрали топлите брегове, вместо вътрешността, където климатът бе по-студен. Много семейства живееха там от поколения. Халисия бе взела противоречивото решение да въоръжи селяните, вярвайки, че хората ѝ ще възнаградят доверието ѝ с верността си. Знаеше, че Идайос е силно несъгласен с плана ѝ и подозираше, че е пратил хора да докладват на Приам за това.

Менон — красив млад генерал, който поемаше все повече от товара на Павсаний на собствените си рамене, каза, че водачите на петте селища са получили лека броня и оръжия — лъкове, копия, мечове и щитове. Местните управители бяха дали пълна свобода на хората си за това как да разпределят полученото помежду си.

— Ако микенците дойдат, те ще са безполезни — измърмори Павсаний. — Неколкостотин въоръжени селяни срещу хиляди бойци.

Менон се усмихна.

— Знам това, чичо, но ако те заплашват хиляди бойци, как предпочиташ да ги посрещнеш — с меч в ръка или гол и беззащитен?

Старецът кимна с нежелание. Халисия чу как Идайос си поема дъх, за да заговори, и вдигна ръка.

— Не искам да слушам, Идайос. Не се съмнявам, че ти и другарите ти смятате плана за лош, че тези хора не бива да получават оръжие, за да не го използват срещу нас или един срещу друг. Това може би щеше да е вярно в мирни времена, когато фригиец би убил тракиец заради една крава. Но при положение че заплахата от другата страна на Хелеспонта постоянно е в ума им, те ще бъдат благодарни за оръжията и ще ни се отплатят с вяност.

Идайос отново пое дъх.

— Кажи ми — прекъсна го тя отново, — след като те поставих начело на сигурността на плажа, претърсват ли всички посетители в Дарданос за оръжия, както наредих?

На лицето му се изписа неодобрение. Халисия знаеше, че отредената му роля не му се нрави. Да конфискува стари дървени бухалки и изтъпени мечове от посещаващите града мореплаватели, а после да им ги връща, когато си отиват, бе под достойнството му.

— Да, господарке — каза той. — Изпълняваме заповедите ти. При все това...

— Добре — каза тя. — Задачата е жизненоважна. Не я подценявайте. — След това се изправи преди някой друг да заговори. — Генерал Павсаний, моля ела с мен.

Двамата излязоха навън, прекосиха огрения от слънцето двор и стигнаха до претъпканите конюшни на царската стража.

Халисия вдигна лице към небето и вдъхна дълбоко миризма на коне, избеляла от слънцето слама и кожа. Забави крачка, за да позволи на стария войник да я настигне. Неговата засилваща се слабост я натъжаваше. През трите години след нападението над Дарданос възрастта сякаш тежеше по-силно на плещите му.

Откъм конюшните се разнесоха звуците на тропачи копита, а после яростно цвилене. Халисия влезе в дървената постройка. Плътено следвана от Павсаний, тя отиде до отсрещната стена, където бе завързан огромен черен кон. Той пръхтеше, тръскаше грива и биеше с копита по стените, което ги караше да скърцат и да се огъват. Когато тя се приближи към яслата, звярът я забеляза и скочи към нея с диви очи и треперещи ноздри. Масивните му гърди се удариха във вратата на яслата и най-горната гредка се сцепи. Халисия дори не мигна, а остана на място и заговори тихо на животното, което я изгледа с омраза и отстъпи назад в сенките.

— Не знам защо изобщо държим това изчадие тук — измърмори Павсаний. — Докарахме го, защото създаваше проблеми в откритите конюшни. Сега вместо това тормози конете на стражите.

— Мислех, че ако е далеч от кобилите, ще се успокои — каза Халисия. — Винаги е толкова ядосан. Чудя се защо.

— Няма да е толкова ядосан, ако му отрежем топките — предложи генералът. — Тогава ще се успокои и ще стане годен за езда.

— Хеликаон смята, че може да го използва за разплод и да създаде с негова помощ нова порода бойни коне.

Павсаний поклати глава.

— Твърде много енергия и дух има в него, за да го оставим да буйства на свобода. Знаеш ли, че почти осакати един от най-добрите ми ездаци? Хвърли го на земята, а после заблъска с копита по краката му. Счупи ги и двата. Казвам ти, господарке, на това животно нещо не му е наред с главата.

— Отвори яслата, Павсаний.

Старецът не помръдна.

— Моля те, не го прави, царице моя.

Тя му се усмихна.

— Това е просто кон. Не е никакъв свиреп убиец. Изпълнявай заповедта.

Павсаний пристъпи напред и вдигна резето, а после отвори вратата само колкото Халисия да влезе. Тя го видя как вади меча си и разбра, че е готов да пререже гърлото на звяра, ако и застраши.

— Прибери го — каза меко. — И заключи след мен.

После влезе вътре и започна да тананика лека успокояваща мелодия. Бавно вдигна ръка и погали нежно врата на жребца. Той заора в земята с копито с прилепнали към главата уши.

— Един ден — прошепна тя, притискайки лице до бузата му, — двамата с теб ще излезем сред поляните. Ти ще си цар сред конете, а кобилите ще се тълпят около теб.

Тя вдигна малко слама от земята и избърса широкия гръб на коня. След малко ушите му се надигнаха и той обърна глава към нея.

— Толкова си красив — каза Халисия. — Толкова красив и толкова силен.

Пусна сламата и бавно отстъпи към вратата. Павсаний я отвори и тя излезе. Когато резето падна на място, жребецът внезапно се вдигна на задни крака и ритна във въздуха. Генералът се препъна назад и почти падна. Халисия се засмя.

— Той ще бъде чудесен кон — каза тя.

— Не разбирам как го правиш — отвърна старият войник. Кълна се, че той те разбра, когато му заговори.

Когато излязоха навън, тя се обърна към него.

— Ще пояздиш ли с мен, генерале?

— За мен ще е чест, царице моя.

Павсаний извика едно конярче да доведе коне. Младежът се върна със стария скопец на Халисия — Танцър — и спокойна леко полюшваща се кобила за Павсаний, която той напоследък бе започнал да харесва. Двамата излязоха от двора на конюшните и насочиха животните към Морската порта, която гледаше към пристанището. Спряха конете на средата на склона и се загледаха през тясната морска ивица към брега на разкъсваната от войната Тракия.

Павсаний даде глас на нейния страх:

— Ако Източна Тракия падне, и армиите на Запада и бунтовните тракийци ще се изсипят на този бряг с хиляди.

Тя се обърна и погледна към Морската порта. Хеликаон бе наредил да подсилят кулите ѝ, а каменният вход да се покрие със зелен мрамор, докаран от Спарта. Стръмният наклон от пристанището правеше разбиването на портите почти невъзможно. Врагът трябваше да се изкачи с мъка по него и щеше да изгуби много войни от стрелците, застанали в безопасност на високите стени.

— С достатъчно войници можем да удържим с месеци — каза тя. Старият генерал изсумтя.

— „Достатъчно“ е около пет пъти повече от това, с което разполагаме.

Без да му отговори, Халисия обърна коня си и се изкачи по тясната камениста пътека, която заобикаляше стените и се виеше край високите скали, наречени Скокът на Афродита. Усмихна се при мисълта, че Павсаний я следва. Земята бе неравна и на места толкова тясна, че външният ѝ крак висеше над огромната пропаст и скалите далеч отдолу.

Генералът не се боеше от опасната езда, но се страхуваше за нея. Не разбираше желанието ѝ да поема подобни рискове. Тя не се и опитваше да му обяснява. Навън, сред равнините от младостта ѝ имаше много летни огньове. Те избухваха сред сухата трева, а ветровете ги разпалваха и ги тласкаха към селищата. Единственият начин да се преборят с тях, беше да запалват други огньове отпред, а после да ги потушават. Така, когато огнената стихия достигнеше изпепелените области, нямаше с какво да се храни и умираше.

Тази опасна езда за Халисия бе начин да задържи по-големите страхове, които я гризяха, преодолявайки по-слаба уплаха, която можеше да контролира.

Накрая достигнаха по-широката пътека, водеща до втората голяма порта на Дарданос. Земната порта бе най-старата част от града, построена от древни майстори, чиито имена бяха отдавна изгубени. Представляваше масивна крепост, насочена на юг към Троя, със солидни и широки стени и два чифта тесни и високи порти. Ала земята извън тях бе широка и равна. Нахлуваща армия можеше да станува там цял сезон в пълна безопасност и да атакува, когато поиска.

От Земната порта през сухата равнина лъкатушеше тесен път, който се спускаше в дълго стръмно дефиле. Двамата ездачи го последваха надолу към дълбока пукнатина, пресечена от дървен мост с охрана, разположена от всяка страна. Пътят към Троя продължаваше на юг след него. Копитата на конете изтракаха по дъските, докато прекосяваха моста. Халисия погледна надолу. От височината ѝ се зави свят. Щом стигна до другата страна, тя спря коня и погледна назад, удивена от умението и смелостта, нужни за построяването на моста. Въпреки че не бе по-дълъг от три копия, със сигурност изграждането му не е било лесна работа. Мъжете е трябвало да висят от въжета и да дялат камъка, за да иззидат нужните вдлъбнатини. Собствените ѝ братя бяха известни с майсторството си в такава работа.

Сега се намираха далеч от града и Халисия вдиша дълбоко и с наслада миризмата на влажна земя и лятна трева. Усещането на вятър, който не е възпиран от каменни стени, бе опияняващо. Светлината започваше да отслабва, когато Павсаний каза:

— Трябва да прекосим обратно Безумието. Не желая да яздя над бездната след падането на мрака.

Халисия обърна коня си.

— Безумието?

— Имах предвид моста, господарке.

— Защо го наричаш „безумие“? — попита тя. — Той съкращава пътя до Троя за търговците поне с ден.

— Мястото е било наречено така много преди мостът да бъде построен. Само старци като мен го използват все още. Безумието на Парнио. — Павсаний въздъхна. — Един млад ездач се обзаложил с приятелите си, че конят му може да прескочи цепнатината в най-тесната ѝ точка. Оказа се, че греши. Бяха необходими два дни да извадят изпотрошеното му тяло. Няколко години по-късно построиха моста над мястото, където умря.

— Познаваше ли го?

— Да, познавах го. Суетно и безразсъдно момче. Но у него нямаше злоба. Ако бе оживял, днес щеше да е на шестдесет, побелял и престарял. Щеше да се гневи от безразсъдството на младите и да ни разправя как по негово време е било различно — той погледна царицата и се усмихна. — Колко е странно, че си спомням старите дни

толкова ясно, а не мога да се сетя какво съм закусвал тази сутрин. Боя се, че ставам все по-безполезен, царице моя.

— Глупости, Павсаний. Разчитам на мъдростта ти.

Той се усмихна с благодарност.

— А аз разчитам все повече и повече на младия Менон. И на теб ще ти се наложи, когато вече няма да ме има.

— Ти харесваш момчето и ти личи — каза тя.

Генералът се усмихна широко.

— Няма да го повярваш, но той изглежда точно като мен на млади години. И е добър момък. За съжаление постоянно е задлъжнял някому. Обича да залага. Проклятие, което също споделях в младостта си.

— Ще ми казва ли истината като теб?

Лицето на Павсаний се вкамени.

— И аз не казвам истината винаги, въпреки че ми се иска. Нещо ме безпокои от известно време. Сега сме сами и никой не може да ни подслуша. Така че, ако ми позволиш, ще ти го кажа.

— Надявах се, че винаги ще се чувстваш спокоен да го правиш — отвърна Халисия.

— За военните дела е така. Но тук не става дума за войната.

— Говори тогава, стана ми интересно.

— Грижа те е за онзи див кон и се мъчиш да разбереш болката и гнева му. Когато го галиш, звярът се успокоява, защото усеща, че му мислиш доброто. Но има едно друго малко конче, изгладняло за внимание, копнеещо да бъде погалено и обичано. А ти го пренебрегваш.

В нея се надигна гняв.

— От всички хора точно ти би трябвало да разбираш отвращението ми. Бащата на детето бе зъл човек, който уби сина ми и посади гнусното си семе в мен против волята ми.

— Да, така беше — отвърна Павсаний. — И Хеликаон го прикова към портите на собствената му крепост, за да умре в мъки. Но момчето не е своя баща. Той е синът на Халисия — смела и достойна царица, вярна и изпълнена с топлота. И носи нейната кръв и нейния дух.

Тя вдигна ръка.

— Няма да говориш повече за това. Бил си напълно прав, генерале, да задържиш това мнение за себе си. Продължавай да

правиш същото и за в бъдеще.

Халисия завъртя коня си и потегли обратно към цитаделата.

Андромаха се събуди от съня си и полежа неподвижна, опитвайки се да удържи избледняващите образи. Беше с Калиопа и Лаодика. Трите плаваха заедно с голям бял кораб. Нямаше гребла или платна, нито екипаж, ала галерата се носеше към далечен остров, окъпан в златото на изгряващото слънце. Андромаха бе щастлива, а сърцето ѝ ликуваше в присъствието на приятелките ѝ. В онзи момент от съня тя не си спомняше съдбата на двете жени.

После към тях се присъедини четвърта фигура — млада, тъмнокоса и зашеметяващо красива жена. В студения ѝ поглед имаше нещо познато, но в началото Андромаха не я разпозна.

— И ето те тук — каза ѝ жената. — Плаваш с онези, които си убила.

Сега всички стояха неподвижно и я гледаха. През бледата рокля на Лаодика започна да прозира червено петно, а от гърдите на Калиопа се появи черна стрела. Тъмнокосата жена стоеше и я гледаше, без да казва нищо. После кожата по лицето ѝ започна да се състарява и да се опъва. Накрая видя, че това е царица Хекуба.

— Ти заслужаваше смърт — каза Андромаха.

— Но нима грешах, момиче? Не се ли оказа Одисей смъртоносен враг?

Андромаха се събуди на дивана на източната тераса, гледаща към конюшната на казармите. Звуците на конете, кроткото им пръхтене и трополенето на копитата им дойде до ушите ѝ, примесено с далечните викове и ругатни на войниците. Сънят остана вкопчен в нея с мъгливи пръсти, носещ вина и тъга.

Нейната слугиня Акса седеше на стол наблизо и работеше над някаква бродерия, като от време на време примижаваше за по-малките шевове. Тя вдигна поглед.

— О, господарке, събудила си се. Да ти донеса ли нещо?

Андромаха поклати глава и отново затвори очи. Нямаше ли бягство от подобна вина, зачуди се тя? Не можех да спася Лаодика — раната бе твърде дълбока. Но после лицето на Калиопа изплува в ума ѝ и сърцето я заболя. Когато видя убиеца да опъва лъка си, помисли, че

стрелата е насочена към нея и се хвърли на земята. Ако вместо това бе извикала предупредително, Калиопа можеше да избегне смъртта.

Тя отвори очи, седна на дивана и пое дълбоко въздух. Истината бе, че вината никога не я оставяше. И не само за загубата на приятелите ѝ. Струваше ѝ се, че това е наметало, подходящо за всякакви случаи. Изпитваше вина дори заради радостта от начина си на живот. Въпреки войната и страха и лишенията, които тя носеше на Троя, въпреки факта, че двамата мъже, които обичаше, водеха сражения, въпреки че семейството ѝ в Тива бе подложено на опасност, въпреки всичко това, тя бе по-щастлива сега, отколкото когато и да било през живота си.

Причината за това щастие спеше в задната стая. Тя знаеше, без да го поглежда, че Астианакс лежи по гръб с разперени ръце и крака като морската звезда, която бяха намерили на плажа веднъж. Отнесоха я у дома заедно с малко вода, но тя умря и детето я забрави. Андрوماха обаче я скри в една кутия с неизползвани бижута и все още я поглеждаше от време на време, за да си спомня онзи щастлив ден и бездънната радост на момченцето от откритието на малкото морско създание.

Самата мисъл за детето спираше дъха ѝ и тя трябваше да положи усилие на волята, за да не изтича при него и да вдигне спящото телце, за да почувства топлината и мекотата му до себе си.

Раждането бе трудно, както предсказа Хекуба. Тесните бедра на Андрوماха се погрижиха за това. Мъките ѝ продължиха по-голямата част от нощта и последвалата сутрин, а болката беше свирепа и разкъсваща. Ала не споменът за момента, в който положиха бебето в ръцете ѝ, винаги предизвикваше буца в гърлото ѝ. Не, тя винаги щеше да помни онзи миг няколко дни по-късно, когато в светлата хладна утрин детето отвори очи и я погледна. Очите му бяха ярки и сапфиреносини.

Очите на Хеликаон.

Гласът на Акса разпръсна спомените ѝ:

— Касандра дойде да те види — каза тя.

— Касандра? Къде е сега?

— Ти се нуждаеше от сън. Не исках да те безпокоя, затова я отпратих — отвърна Акса леко предизвикателно.

— Ти си я отпратила? — Андромаха почти се усмихна. Принцеса Касандра, дъщерята на царя, отпратена от слугиня. После усети страх. — Ако цар Приам чуе за тази обида, ще нареди да те набият. Ще пратя някой да я повика обратно. Не, по-добре ти самата иди я извикай.

Изражението на Акса изразяваше безпокойство. Тя бързо събра нещата си, прибра ги в чантата и напусна терасата. Докато излизаше, Андромаха я чу да си мърмори: „Тя няма да дойде.“

Вероятно е права, помисли си тя. Касандра бе трудна като дете. Странността ѝ и дарбата ѝ да предсказва винаги отблъскваха хората надалеч. Дори онези, които я обичаха, като Андромаха и Хеликаон, се бояха от нечовешкото ѝ умение да предрича бъдещето. Сега момичето бе на четиринадесет и след смъртта на майка си се беше затворила в себе си, бе станала по-тиха и дистанцирана. Като дете тя винаги говореше смело, но сега пазеше думите си толкова старателно, че Андромаха почти усещаше болка от това. Криеше се в сенките на женските покои и храма на Атина, а приятелите ѝ я виждаха все по-рядко и по-рядко.

Именно Касандра бе причината за най-скорошния спор на Андромаха с Приам. Царят бе обявил, че момичето ще бъде пратено на остров Тера, както майка ѝ Хекуба и самата Андромаха някога. Касандра прие решението без оплаквания, но Андромаха побесня, щом чу това.

Тя отиде при Приам в мегарона му — сцена на толкова много от техните битки. Той я гледаше, докато прекосяваше голямата зала, за да застане пред него, а очите му жадно блуждаеха по тялото ѝ. Бе чула, че царят е болен, но сега ѝ се струваше силен, макар и да носеше изцапана с вино роба, а очите му да блестяха неестествено ярко.

— Андромаха — каза той. — Напоследък рядко идваш в двореца ми. Но мога да предположа защо си тук. Не си дошла да изразиш почитта си към своя цар. Предполагам, че както винаги идваш да спориш.

— Чух, че Касандра ще бъде пратена в Благословения остров — каза тя тихо. — Очаквах, че ще се консултираш с мен, след като прекарах две години там.

Той се засмя.

— И какво щеше да ми кажеш, ако го бях сторил, дъще?

— Щях да кажа, татко, че пътуването до Тера е твърде опасно. Имах приятелка, която трябваше да преживее ужаса на изнасилването и смъртната опасност от пирати. А сега в онези води плават вражески флотилии.

— Приятелка? — изсмя се той. — Говориш за бегълката Калиопа, чието предателство към ордена създаде нуждата да прашам дъщеря си да я замести. И все пак, какво ли друго би могъл да очаква, който и да е от дъщерята на Пелей — това семейство се дави в предателства и поквара.

Отговорът на Андромаха бе незабавен и леден:

— Ако го нямаше предателството на Калиопа, сега щях да гния в някоя гробница, а синът ми никога нямаше да отвори очи в този свят.

При споменаването на Астианакс, изражението му се смекчи.

— Винаги сме възнамерявали Касандра да служи на Спящия бог. Майка ѝ Хекуба го искаше, а и самата тя го предсказа.

— Ти никога не си вярвал в предсказанията на Касандра — каза Андромаха ядосано.

— Не, но ти им вярваш.

Тя знаеше, че няма какво да отговори на това. В миналото бе говорила с Приам за точността на думите на момичето. Нямаше как сега да твърди, че Касандра е сгрещила.

— До Тера ще я изпроводи флотилията на Хеликаон — каза Приам. — В началото на следващата пролет. И нищо, което кажеш, няма да промени решението ми.

Откъм прозореца на балкона появя лек ветреца и Андромаха стана от дивана си, протягайки ръце. Чу звук на терасата зад гърба си и се обърна, очаквайки да види Касандра. Вместо това тъмнокосият принц Диос излезе от сянката на двореца.

— Диос! — Тя почти изтича до него и той хвана и двете ѝ длани в своите. — Толкова бързо си се върнал. Какви са новините от Тива?

— Баща ти е добре, Андромаха. Също и братята ти. Готвят се за война, но засега всички са в безопасност.

— Има ли вести от Хектор? — попита тя. — Питам всеки ден, но изглежда никой не знае.

— Ситуацията в Тракия е усложнена от гражданската война — отвърна той. — И е трудно да отсееш истината от това, което

получаваме. Когато за последно чухме нещо конкретно, Хектор и Троянският кон се биеха в планините.

— Как е възможно траките да се бият помежду си, когато заплахата на Микена е надвиснала над тях? — попита Андромаха разгневена. — Това е толкова глупаво.

— Колко добре познаваш скорошната история на Тракия?

— Слабо — призна тя. — Цар Ейоней бе добър владетел и нямаше войни. Сега земята им е разкъсвана от въстание.

Диос седна на дивана и си наля чаша вода.

— Да ти разкажа ли за Тракия или искаш да говорим за по-приятни неща?

— Неща, по-пристойни за ушите на жени?

Принцът се засмя.

— Ти не си като другите жени, Андромаха, и аз няма да бъда въвлечен в подобна яма със скорпиони.

— Тогава ми разкажи за Тракия.

— Проблемът е и племенен, и исторически — отвърна той. — В тракийските земи живеят няколко племена, но двете най-силни са киконите и идоноите. Преди да се родиш, Ейоней — царят на киконите — надвил източните племена на идоноите и присъединил земите им в по-голямото общо обединение. За да подсигури успеха си, той избил хиляди от тях. Повечето идонойски лидери били екзекутирани и царската линия била унищожена. Ейоней компенсирал това дивачество с щедрост към завладените градове, позволявайки им собствено управление. Също така създал печеливши търговски маршрути, които да донесат богатство на идоноите, като така си подсигурил едно поколение несигурен мир. Смъртта на Ейоней в Троя по време на Игрите обаче отприщи стари междуплеменни вражди. Идоноите сега са тласкани и подкрепяни от Агамемнон и са се надигнали срещу Резос в опит да спечелят отново наследствените си земи и да се освободят от властта на киконите.

— Която ще бъде заменена от микенска власт — отбеляза Андромаха.

— Така е, но старата омраза отмира трудно.

— Хектор говори с голямо уважение за Резос — каза тя. — Със сигурност двамата заедно ще надделеят, нали?

Диос обмисли въпроса.

— Резос е чудесен млад мъж и би станал добър цар, ако народът му позволи. Но дори и без външни подстрекатели и микенски подкрепления, гражданската война щеше да е трудна за спечелване. А при положение че от Тесалия и Македония се изсипват вражески войски, ситуацията е ужасна. Царските сили вече са петорно по-малко от противниковите. Хектор иска Резос да удържи Тракийската равнина и земите източно от река Нестос като буфер между Микена и Хелеспонт. Но това започва да изглежда все по-невъзможно.

— Хектор е известен с постигането на невъзможни неща — отбеляза Андромаха.

— Наистина е така. Тъжната истина обаче е, че той може да триумфира в няколко десетки битки и пак да не спечели войната там, но е нужно да загуби само една и Тракия ще падне — Диос ѝ се усмихна и тя отново видя приликата му с Хеликаон. Бащите им бяха братовчеди и кръвта на Илос течеше силна във вените им. При мисълта за Хеликаон, умът ѝ се върна при спящото дете и сякаш бе прочел мислите ѝ, Диос каза: — Нека сега говорим за по-приятни неща. Как е момчето?

— Ела и виж — отвърна тя.

Двамата заедно влязоха в стаята на Астианакс, където червенокосото момче беше будно и беснееше, нетърпеливо да излезе и да си играе. Той беше гол и скочи от малкото си легло, като се мушна през ръцете на младата си бавачка. След това се затича на терасата, а пухкавите му ръчички и крачета се мятаха във всички посоки, докато се опитваше да избяга.

Прислужницата го извика напразно, но после Диос каза твърдо:

— Астианакс!

Детето незабавно спря при звука на дълбокия мъжки глас и се обърна, за да види чичо си. Устата му се отвори и той зяпна Диос удивено.

Принцът вдигна момчето и го хвърли високо във въздуха. Детето изгука, а после изпищя от радост и пронизителният му вик изпълни ушите им. Диос нямаше собствени синове и се усмихна на щастливата реакция на момчето. Щом го свали долу, Астианакс се пресегна отново, за да го вдигнат пак.

— Много е смел — каза Диос. — Наистина е син на баща си.

Той пак хвърли детето, този път по-високо. Докато гледаше шумната им игра, Андромаха не беше забелязала тихата поява на Касандра на терасата. Когато забеляза момичето, се обърна към него с усмивка. Касандра стоеше с ръце зад гърба си и полускрито лице под дългата черна коса, както обикновено. Носеше безцветна тъмна роба без колан, а краката ѝ бяха боси.

— Касандра, не съм те виждала от дни. Искала си да говориш с мен?

Диос свали момчето и излезе на терасата да прегърне сестра си, но тя се отдръпна от него, потъвайки в сянката на сградата.

— Опитала си се да ми попречиш да отида на Тера — каза тя на Андромаха, без да обръща внимание на Диос и детето. Гласът ѝ трепереше.

— Само сега, докато има война — отвърна червенокосата жена. — Щом Великата зеленина отново е безопасна, можеш да идеш на Благословения остров, щом искаш. Има много време. Ти си само на четиринадесет.

— Няма много време — отвърна момичето гневно. — Трябва да отида там. Нямам избор. Татко е прав, Андромаха — винаги се опитваш да се месиш в живота на другите хора. Защо не ме оставиш на мира?

— Само се опитвам да те опазя, сестро — каза Андромаха.

Касандра се изпъна и когато заговори, треперенето бе изчезнало от гласа ѝ:

— Ти не можеш да опазиш никого, Андромаха — каза тя меко. — Трябваше вече да си го разбрала. Последните няколко години не те ли научиха на това? Не можа да спасиш Лаодика, нито Калиопа. Не можеш да опазиш това момче от болката на света. — Тя посочи към детето, което стоеше неподвижно и я гледаше с широко отворени очи. — Не можеш да опазиш и баща му сред Великата зеленина.

— Не, не мога — отвърна Андромаха с тъга. — Но ще се опитам да спася онези, които обичам. А аз те обичам, Касандра.

Очите на момичето се присвиха.

— Мама казва, че си обичала и нея.

После тя се завъртя на пети и напусна стаята.

XXVIII

ТРОЯНСКИЯТ КОН

През Родопите духаше хладен вятър, който люлееше дългата трева на тракийската равнина и шептеше сред върховете на дърветата, покриващи високите хълмове отвъд нея.

Скрит сред дърветата, Банокъл накара коня си да седне и зачака заедно с около хиляда други ездачи от Троянския кон. В равнината долу хиляда и петстотин троянски войници привидни се подготвяха за обедна почивка, разчиствайки земята за готварски огньове. С тях имаше около триста тракийски конници, както и около двеста стрелци. Банокъл не се интересувахе от стратегия. Врагът или щеше да влезе в капана, или нямаше. За едрия войн това беше без значение. Ако не смажеха бунтовниците днес, щяха да ги смажат утре. Или вдругиден.

Той погледна към ездача вляво от себе си — слабия жълтокос Скорпиос. Мъжът бе свалил шлема си. Беше неестествено блед и по лицето му имаше пот. Банокъл огледа линията по-нататък. Навсякъде виждаше признаци на нервност и страх. Не ги разбираше. Ние сме Троянският кон, помисли си за кой ли път. Ние не губим битки. А Скорпиос беше чудесен ездач и превъзходен боец. От какво тогава се тревожеше?

Това беше мистерия, а Банокъл не обичаше мистериите. За това бързо отмахна всякакви мисли за Скорпиос от ума си. Имаше по-важни неща, за които да мисли.

Например, беше гладен. Керванът с продоволствията така и не ги достигна и пропуснаха закуската. Това бе абсолютно недопустимо за него. Никой не трябва да бъде принуждаван да се бие без закуска. Каруците, които дойдоха през високия проход, донесоха резервни мечове и припаси от стрели. Въпреки че доставката бе добре дошла за войниците, чиито оръжия бяха счупени в битките от миналите няколко седмици, Банокъл се разочарова. Припасите им от сирене и изсушено месо бяха привършили и мъжете ядяха само овес, напоен във вода.

Засърбя го под мишницата. Това бе особено дразнещо, защото бронята на ездачите в Троянския кон, беше много сложна — малки

припокриващи се бронзови дискове, подобни на рибешки люспи, които обхващаха гърдите, корема и долната част на гърлото. Беше невъзможно да бръкне вътре, за да се почеше.

Конят на Банокъл се размърда под него, а после отметна глава. Той несъзнателно потупа черния врат на животното.

— Спокойно, Гъзолик.

— Защо не идват, в името на боговете? — каза друг изнервен боец отдясно, едър войн с внимателно подрязана разделена на три брада. Юстинос свали шлема си, извади кърпа от колана си и попи потта от избръснатата си глава. Банокъл не знаеше как да му отговори. Как, в името на Хадес, можеше да знае защо не са дошли?

— Мразя това шибано чакане — добави Юстинос.

— Трябваше да закусим по-добре — каза Банокъл.

— Моля?

— Тоя овес кара човек да пърди цял ден. Червено месо преди битката. Така е редно.

Юстинос го зяпна, после отново си сложи шлема и извърна поглед.

Банокъл хвърли поглед към останалите ездаци и видя, че Калиадес е слязъл от коня си и върви към едно високо дърво. Той свали колана със сабята си и шлема, за да се покатери на него в опит да види по-ясно северните полета. Не бяха говорили от дни и дори тогава си размениха само няколко думи за това къде да завържат конете. Сега Калиадес беше офицер и прекарваше твърде малко време заедно с останалите. Дори на сватбата на Банокъл миналата пролет изглеждаше дистанциран и дръпнат.

Калиадес така и не беше преодолял смъртта на Пирия. Така казваше Руж. Беше се затворил в себе си. Банокъл не го разбираше. Той също бе натъжен от смъртта на момичето, но също така бе щастлив, че е оцелял след боя. Хектор ги възнагради със злато и ги включи в Троянския кон. Банокъл си купи малка къща с парите и убеди Руж да дойде да живее с него там. Отне му известни усилия.

— Защо ми е да се омъжвам за теб, идиот такъв? Само ще отидеш да те убият някъде.

Но той успя да преодолее съпротивата ѝ и сватбата им бе радостна.

Банокъл разхлаби леко сабята в ножницата ѝ. Калиадес слезе от дървото и каза нещо на помощника си. Думите му преминаха по редицата.

— Идват.

Банокъл се наведе напред в опит да различи нещо сред дърветата. Видя долните склонове на Родопите, но засега никаква следа от вражески пешаци. В равнината троянските войници бързо сформираха бойни редици, блъскайки се един в друг и привидна паника. Забеляза, че Хектор язди пред първата линия на светлия си кон, а бронята му от злато и бронз блести на следобедното слънце.

— Мислиш ли, че керванът с продоволствията най-сетне е дошъл? — обърна се Банокъл към Скорпиос.

Русият войн се сепна насред слагането на шлема си и го изгледа.

— Откъде да знам? И защо да ми пука? — отвърна той. — Всеки момент ще се потопим в кръв и смърт.

Банокъл се ухили.

— Да, но после ще трябва да ядем.

През пролуката сред клоните той видя появата на първите вражески войници. Някои бяха тежко бронирани и с дълги щитове, но мнозинството около тях изглеждаха като обикновени бунтовници с кожени нагръдници или подсилен лен. Дрехите им бяха ярки, като се започнеше от жълтите им наметала и зелените им панталони на райета и карета. Много от тях бяха боядисали лицата си с алени или сини линии. Оръжията им бяха копия и брадви, макар и някои да носеха мечове с остриета, дълги колкото човешки крак.

Сред вражеските редици се разнесе виеш, боен вик и те се втурнаха към троянската линия. Хектор бе слязъл от коня си и сега чакаше с готов щит в центъра на фронтовата линия.

Вече се виждаше цялата бунтовническа орда и Банокъл ги огледа внимателно. Превъзхождаха отряда в равнината с поне десет към едно. Двадесет хиляди мъже тичаха през откритото поле с бойни викове на уста.

Залп от стрели удари редиците им, но не ги забави.

Троянската фронтна линия се подготви, облягайки се на щитовете си и с изтеглени назад копия. Точно когато врагът ги достигна, троянските ветерани се засилиха напред, за да ги посрещнат. Звуците от битката бяха странно приглушени в гората. Банокъл хвана

юздите на коня си с лявата ръка, докато тежкото копие почиваше удобно в дясната.

— Бавно напред! — извика Калиадес.

Хиляда ездачи подкараха конете си напред. Банокъл се приведе под един увиснал клон, направлявайки черния жребец през дърветата. Ярката слънчева светлина огря бронираните ездачи, докато се спускаха по хълма.

Бунтовниците още не ги бяха видели, но скоро щяха да ги чуят.

— Стегната формация!

Банокъл скрита коня си и той се затича, докато тропотът на копита не изпълни целия хълм.

Войнът вдигна копието си на нивото на челото, насочил върха напред и леко надолу. Конят му вече галопираше. Той видя, че бунтовниците от тяхната страна се обръщат да ги посрещнат. Вече бе достатъчно близо, за да види паниката, изписана по боядисаните им лица.

И тогава Троянският кон удари ордата. Банокъл заби копието си в гърдите на един едър войн. Докато мъжът падаше, микенецът изпусна дръжката. Той извади сабята си и замахна надолу, разбивайки черепа на бунтовника пред себе си. Сега всичко бе потънало в хаос и писъците на ранените и умиращите изпълваха въздуха. Банокъл насочи коня напред, дълбоко сред редиците на врага. Нечия брадва се заби във врата на жребеца и той падна. Банокъл скочи от него и се хвърли към мъжа, на когото принадлежеше оръжието. Нямаше време да вдигне оръжието си, затова заби глава в лицето на война и го запрати на земята. Друг боец замахна с меч към Банокъл, но той го парира, а после отвърна на удара и преряза гърлото на мъжа. Юстинос се появи в мелето и разпръсна враговете, струпали се около него. После дойдоха и други ездачи. Банокъл забеляза кон без ездач и се затича да се качи на гърба му. Точно когато го достигна обаче, животното се дръпна назад и избяга. Двама бунтовници нападناха Банокъл. Първият размахваше брадва, която той се опита да парира със сабята си. Острието се счупи. Микенецът хвърли дръжката по втория нападател, който приклекна, за да я избегне. Онзи с бравдата вдигна оръжието си отново. Банокъл се втурна към него, сграбчи дръжката и заби глава в лицето му. Войнът отстъпи и изпусна оръжието си. Русият гигант го сграбчи и надавайки боен вик, скочи към втория бунтовник с бравдата.

Мъжът не издържа на ужаса и се опита да избяга. Скорпиос го достигна и заби копието си в гърба му.

Банокъл изтича при един повален ездач. Хвърли брадвата си и взе оръжието на мъжа, за да се върне незабавно в мелето пронизвайки, сечейки и кълцайки. Враговете бяха корави и издръжливи, но никой не ги беше обучавал. Биеха се поотделно, търсеха място да размахват дългите си мечове или да използват копията и брадвите си. Но перфектно организираната армия от ветерани ги избутваше все по-близо един до друг. Притиснати от липсата на място, войните започнаха да се отдръпват и да тичат към откритото пространство. Троянският кон ги поразяваше в мига, в който се измъкнеха от мелето. Банокъл знаеше какво ще последва. Вече го бе видял над двадесет пъти. Ордата започна да се пръска като разбит съд. Без организирана съпротива, която да ги спре, тежко бронираните ездачи пронизаха врага до сърцето му и клането започна.

Тракийците започнаха да се паникьосват по цялото бойно поле и бунтовниците се втурнаха да бягат. Конниците ги следваха, избивайки колкото можеха повече от тях.

Банокъл нямаше кон, така че остана. Хектор дойде до него на жребеца си. Шлемът и бронята му бяха покрити с пръски кръв, а ръката с меч беше като боядисана в червено до лакътя.

— Ранен ли си? — попита го той.

— Не.

— Тогава иди да помогнеш на ранените — каза едрият мъж и смушка коня си нататък.

— Някаква следа от снабдителния керван? — извика Банокъл след него. Хектор не обърна внимание на въпроса.

Русият войн почисти сабята и я плъзна в ножницата си. После огледа бойното поле.

Победата им бе пълна, но имаха и сериозни загуби. Помогна заедно с други войници на лечителите да изнесат поне стотина трупа. Нямаше голямо значение, че мъртвите врагове са хиляди. На тяхно място бяха готови да дойдат още хиляди. Свалиха броните и оръжията на умрелите троянци и войниците се събраха, за да сменят счупените си мечове, изкривени шлемове и разбити нагръдници. Самият Банокъл си намери къс меч и богато украсена ножница. Сабята бе добро

оръжие, когато удряше от гърба на кон, но попаднеше ли на земята, не бе и наполовина толкова смъртоносна, колкото добрия стар меч.

Вдясно от себе си видя група тракийски затворници, разпитвани от троянските офицери, сред които и Калиадес. Банокъл ги погледа известно време и въпреки че не можеше да чуе какво си говорят, по мрачните лица на пленниците разбра, че не издават много. Хектор не позволяваше измъчването на затворници, което за русия войн беше зверски глупаво. Повечето хора ти казваха всичко, което искаш да чуеш, ако ръцете им бяха наврени в огъня. И как можеше войн като Хектор да е толкова гнуслив? Банокъл го бе виждал да се втурва към врага като разярен лъв. Умовете на генералите и принцовете бяха мистерия за Банокъл.

Продоволственият керван пристигна след мръкване и той се присъедини към останалите войни около огъня. Плешивият Юстинос бе там, както и Скорпиос, чиято дълга руса коса бе вързана на опашка, висеща между тесните му рамене. Трима от мъжете бяха непознати за Банокъл, но последният бе строен ездач с изгърбени рамене на име Урсос. Дватамата с Банокъл бяха тренирали заедно в Троя.

— Поредната победа — каза троянецът, когато русият гигант седна до него. — Почнах да им губя бройката.

— Изгубих си коня — измърмори Банокъл. — Старият Гъзолик беше добър жребец.

— Може би него са ни сготвили — смотолеви Урсос. — В кервана няма месо. Само още скапан овес.

Докато говореха, един ездач премина през лагера в галоп. Мъжете се пръснаха пред пътя му. Мъжът спря рязко животното близо до Хектор и офицерите му и скочи на земята.

— Това изглежда важно — каза Урсос, след което стана и отиде да чуе съобщението.

Банокъл остана на мястото си. Нощта бе хладна, огънят — топъл, а миризмата на печено месо го опияняваше.

Урсос се върна след малко и се свлече на земята.

— Е, това обезсмисля изцяло днешната победа.

— Защо? — попита Банокъл.

— Ахил е нахлул с цялата тесалийска армия и е превзел Ксантея. Резос е бил отблъснат до Калирос в планините. И нещо може би още

по-лошо — Одисей е превзел Исмарос и вражеските галери сега блокират морето.

— Това не звучи добре — съгласи се Банокъл.

Урсос го изгледа.

— Не знаеш къде са тези места, нали? Нито дали са важни?

Русият войн сви рамене.

— Приятелски или вражески градове. Друго не ми трябва да знам.

Урсос поклати глава.

— Ксантея пазеше река Нестос. Нашите кораби пътуват по тази река до старата столица Калирос. Сега, когато градът е превзет, няма да получаваме провизии. А ако Калирос падне, ще имаме вражески армии от три страни — север, юг и изток.

— Значи ще ги смажем и трите — каза Банокъл.

— Оценявам оптимизма ти. Но започнахме с над осем хиляди мъже. Сега имаме около три хиляди. А врагът става все по-силен с всеки изминал ден. Сега, когато Исмарос е в ръцете на врага, моретата ще са чисти за Одисей. Флотата му може да отплава до Карпеа и да потопи нашите кораби. Тогава няма да има път за връщане.

Банокъл нямаше желание да спори. Вече бе забравил имената на градовете, които Урсос така внимателно му бе описал. Що се отнасяше до него, те бяха спечелили битка, бяха се нахранили добре с месо и ги водеше Хектор — най-великият генерал из Великата зеленина. Щяха да продължат да се бият и да продължат да печелят. Или пък щяха да продължат да се бият и да загубят. И в двата случая Банокъл не можеше да стори нищо повече, така че се надигна на крака и отиде до огъня за още една порция конско месо.

Разпитът на затворниците не им каза нищо, което Калиадес вече да не знаеше. Мъжете бяха идонои от градовете в далечния запад. Поражението щеше да ги отблъсне за известно време, но по никакъв начин нямаше да приключи въстанието.

Той остави пленниците и се загледа в Родопите. По върховете все още имаше сняг и над тях се спускаха тъмни буреносни облаци.

Колко още битки можеха да спечелят? Четиристотин и единадесет мъже бяха умрели днес, а повече от двеста имаха рани,

които щяха да им попречат да се бият известно време. От останалите малцина нямаха никакви наранявания — от драскотини и навяхвания до мозъчни сътресения и дребни счупвания на пръстите.

Западна Тракия и земите на идоноите вече бяха недостъпни за тях и повече нямаше да успеят да си ги върнат. Отвъд Родопите страната вреше и кипеше от въстанието. На юг само широката река Нестос и цитаделата в Калирос пречеше на врага да се изсипе в Източна Тракия и да прекъсне пътя за отстъпление на троянците. А сега Ахил бе превзел Ксантея.

Откъм заснежените върхове започна да духа студен вятър, който развя наметалото на Калиадес. Когато Хектор му подари дрехата преди година, в деня, когато стана офицер, наметалото беше ярко като огрян от слънцето облак. Сега изглеждаше блатистосиво, изцапано с изсъхнала кръв. Един помощник му донесе чиния с месо. Калиадес му благодари и се оттегли, за да седне на едно паднало дърво. Нямаше апетит и се хранеше само по навик. На известно разстояние видя Банокъл, седнал до огън да приказва с изпития Урсос.

На Калиадес му липсваше компанията на великана. Спомни си за Пирия и въздъхна. Бяха минали вече три години, а лицето ѝ все още го преследваше. Тежестта на мъката му от загубата ѝ никога не отслабваше и той знаеше, че не може да понесе друг такъв товар. За това реши, че е по-добре да не обича никого и да избегне другарството.

Мигът на това решение дойде на сватбата на Банокъл. Тогава той стоеше в далечния край на градината, гледаше танците и слушаше подхранвания от виното смях. Банокъл се мотаеше наоколо пиян и щастлив. Голямата Руж го гледаше с обич. Калиадес внезапно се почувства като призрак — отдалечен и безплътен. Радостта от събитието се носеше край него, без да го докосне и за миг. Постоя кротко още известно време, а после се измъкна и излезе сред широките улици на Троя. Една курва се приближи към него — слаба жена с руса коса. Калиадес ѝ позволи да го отведе до малка къща, която вонеше на евтин парфюм. Сякаш като в сън, тя свали дрехите му и легна в леглото, без да съблече своите. Не пожела да махне жълтата си рокля, само я вдигна, за да може да влезе в нея. В един миг той прошепна „Пирия!“.

— Да — отвърна курвата. — За теб съм Пирия.

Ала тя не беше и Калиадес се унизи да избухне в сълзи и да захлипа неконтролируемо. Не бе плакал от малко дете, докато гледаше мъртвата си сестра. Курвата се отдръпна от него и той я чу да налива вино. Помъчи се да спре потока на сълзите, но не знаеше как.

Накрая тя се наведе над него.

— Трябва да си вървиш — каза му.

Липсата на съчувствие в гласа ѝ проби стената на мъката му. Той бръкна в кесията си, извади няколко медника и ги хвърли на леглото. После се облече и излезе в озарения от слънцето град.

Сега, седнал на поваленото дърво, чу, че някой се приближава. Завъртя се и видя Хектор. Принцът носеше две чаши разрежено вино и подаде едната на Калиадес, преди да седне до него.

— Студена нощ — каза той. — Понякога си мисля, че лятото няма място сред тези планини. Сякаш скалите държат зимата дълбоко в себе си.

— След битка винаги изглежда, че е по-студено — отвърна Калиадес. — Не зная защо е така.

— Нито пък аз. Понякога обаче ми изглежда подходящо. Предполагам, че затворниците не са казали нищо?

— Не. Нито пък очаквах да го сторят. Веднъж щом осъзнах, че не ги чака болка, смелостта им се върна.

Хектор се усмихна изморено.

— Ти не си единственият, който изисква мъчения, Калиадес. Много от офицерите ми ме увещават да прилагам по-сурови мерки.

— Прави са. Ако си спомням правилно, миналата година открихме един от нашите съгледвачи с отрязани ръце и извадени очи. Правилата за поведение, на които настояваш, ни струват човешки животи.

— Да, така е — съгласи се Хектор. — Но няма да допусна действията ми да бъдат водени от вражеската злоба. Работа на генералите е да гледат отвъд днешния ден или настоящия сезон. Защо мислиш, че въстанието е събрало такава сила?

— Заради смъртта на цар Ейоней — отвърна Калиадес. — Той падна от коня си по време на сватбените игри.

— Не е вярно — каза Хектор. — Беше повален от камък, запратен от убиец, платен от Агамемнон. Но не смъртта му е причината да се бием тук. Когато Ейоней е нахлул и превзел родните

земи на идоноите преди двадесетина години, той изклал и целия царски род — мъже, жени и деца. Изтребвал е населението на цели градове, рязал е десните ръце на мъжете, които са се били срещу него. Други е ослепявал. Изплашил е народа си с прояви на чудовищно дивачество.

— И е спечелил — отбеляза Калиадес. — Земята е била обединена.

— Да, така е. Но и е посял семената на този катаклизъм. Няма семейство сред идоноите, което да няма свой собствен мъченик или роднина, който е страдал ужасно. Децата им са израснали с омразата към киконското племе. Затова Агамемнон разпали въстанието толкова лесно. Един ден — надявам се скоро — Троя ще трябва да сключва договори с идоноите, може би за бъдещ съюз. Ще искаме да станем приятели. Така че няма да следвам пътя, извървян от Ейоней. Никой няма да може да каже, че троянците са изклали децата им и са изнасилили жените и майките им. Никой ослепен мъж няма да разказва на синовете си „Вижте какво ми сториха онези зли хора!“

Калиадес погледна към принца.

— Грешещ, Хектор. Това е война, в която има само два възможни изхода. Или Агамемнон ще триумфира и Троя ще бъде изкормена от пламъците развалина, или ние ще унищожим него и съюзниците му. Ако измъчването на един затворник означава разкриване на вражеските планове, имаме по-голям шанс да ги надвием. Толкова е просто.

— Нищо не е толкова просто — отговори Хектор. — Какво ще означават поражението или победата ни тук след сто години?

Калиадес се обърка.

— Не разбирам какво искаш да кажеш. Ние няма да сме тук след сто години.

— Не, няма. Но киконите ще бъдат, както и идоноите, и микенците, а да се надяваме и троянците. Това, което сторим сега ще има значение тогава. Дали всички все още ще се мразим и ще копнеем за отмъщение заради отминали престъпления? Или ще живеем в мир със съседите и приятелите си?

— Не ме интересува какво може да стане след сто години — извика Калиадес. — Ние сме тук сега. Бием се сега. И губим Хектор!

Принцът допи виното си и въздъхна.

— Да, губим я. Мислиш ли, че измъчването на няколко затворника ще промени това? След като Исмарос падна, врагът ще се изсипе по целия бряг и ще ни отреже пътя за отстъпление. Ако не получаваме подкрепления и провизии или нови оръжия, рискуваме да бъдем нарязани на парчета. Като генерал разбирам, че трябва да се оттеглим до брега, да стигнем до Карпеа и корабите и да прекосим проливите до Дардания. Тракия е изгубена и трябва да спасим армията. Но като Хектор, синът на Приам, не мога да последвам собствения си съвет. Баща ми нареди да побежда всички врагове и да възстановя Резос като цар на обединена Тракия.

— Сега това е невъзможно — каза Калиадес.

— Да, вероятно е така. Но докато погромът не стане неизбежен, Калиадес, съм длъжен да остана. Ще отидем до Калирос и ще подкрепим младия цар. Ако имаме късмет, ще смажем Ахил и тесалийците му и ще съберем нова сила, за да си върнем Ксантея.

— Знаеш, че това няма да стане — отвърна Калиадес. — В най-добрия случай ще ги удържим няколко месеца.

— За тези няколко месеца може да се случи какво ли не. Тежките есенни дъждове ще забавят провизиите им и ще отворят морето за нас. Свирепата зима ще деморализира обсадилите ни войници. Приам може да сключи мир с Агамемнон.

Калиадес поклати глава.

— Това последното няма да се случи. Прав си, Хектор, ние сме войници и наш дълг е да се подчиняваме. Сега обаче заповедите ни са безсмислени. Бяха ни дадени, когато имаше някаква надежда за успех. Ако ги следваме сляпо, сега ни чака само смърт.

— Да, така е — призна Хектор. — Е, ще яздиш ли с мен, Калиадес?

— Всички ще яздим с теб, Хектор. До победата или поражението.

XXIX

СИРАЦИ В ГОРАТА

В продължение на шест дни армията на Хектор се придвижваше на юг през Родопите. Пътуването беше бавно и изпълнено с опасности. Някъде назад идонойската армия ги търсеше усилено. Отпред ги очакваше широката река Нестос, където тесалийските войски и втора идонойска армия притискаше цар Резос в Калирос. Всички мъже знаеха, че вероятно ще има сериозна битка още щом видят града.

Сега троянската армия не получаваше провизии. Дажбите бяха малки, а отряди от ловци ежедневно яздеха сред горите, търсейки дивеч. Дори когато ловът се увенчаеше с успех, резултатът беше потискащо недостатъчен за изхранването на три хиляди мъже.

Банокъл, който имаше нов жребец — петнист сив кон със зловни очи — яздеше с Урсос и двадесетина други войници пред основната армия, оглеждайки местността за вражески отряди. Дългите копия бяха изоставени и ездачите носеха фригийски лъкове, както и сабите си. Заповедите им бяха много точни. Да избягват директен конфликт и ако зърнат враг, да пратят ездач, който да докладва.

Урсос командваше отряда и отговорността го правеше гневлив. Настроението му не се подобряваше от това, че Банокъл постоянно го наричаше „генерале“ и останалите бързо подеха новия му прякор.

Следобед младият конник на име Олганос видя диво прасе в шубрака. Тримата с Юстинос и Скорпиос се втурнаха да го преследват. Урсос нареди да спрат, докато трае ловът, и останалите от отряда отведоха конете си до група дървета, където слязоха на земята. Не бяха видели и следа от вражески войници, въпреки че по-рано през деня бяха мернали няколко горяни да секат дървета над реката. Мъжете се оказаха от киконите и казаха на Урсос, че са се скрили от идонойски отряд преди два дни.

Олганос и ловците се върнаха триумфиращи, понесли мъртвото прасе. Животното беше доста мършаво, но те го изкормиха и го разфасоваха, накладоха огън, сложиха го на прът над него и се разположиха наоколо, докато месото се печеше.

Банокъл отиде до дърветата и приседна, оглеждайки земята на юг. Тя бе зелена и плодородна, с ниски хълмове и гористи долини. Добра местност за земеделие, помисли си той. Не като сухата ферма, в която бе роден, където семейството му едва оцеляваше и винаги гладуваше. Представи си къща на склона долу. Наблизо имаше поток. Хладна вода през лятото, нежен бриз, който се носи през дърветата. Човек можеше да отглежда коне, прасета или овце. Може би и трите. Зачуди се дали Руж би желала да живее сред планините, далеч от градовете.

После видя дима на хоризонта — огромни стълбове, издигащи се над далечните хълмове.

Банокъл се надигна на крака и извика Урсос. Водачът на отряда дойде и застана до него, загледан мълчаливо в дима.

— Мисля, че е горски пожар, а ти? — попита накрая.

Банокъл сви рамене.

— Възможно е. Не зная какво има зад тези хълмове.

Другите мъже се събраха наоколо. Олганос — млад мъж с ястребов нос и черна къдрава коса — изрази гласно тревогата, която всички изпитваха:

— Според тракийските съгледвачи би трябвало да достигнем Калирос утре. Какво ще стане, ако този пушек е от горящия град?

— Не казвай това! — изсъска Урсос. — Ако Калирос е паднал, всички сме мъртви.

— Говори за себе си, генерале — отсече Банокъл. — Аз обещах на Руж, че ще се върна и никакви козоебци-идонои няма да ме спрат. Нито пък каквито и да е други козоебящи копелета от каквато и да е козоебяща държавица.

— Умът на философ, езикът на поет — отбеляза младият Олганос с усмивка. — Няма ли край талантите ти?

Банокъл не му отговори. Пушекът в далечината помрачаваше настроението му.

Мъжете се върнаха сред дърветата и се наядоха с печено прасе, след което се качиха по конете си и продължиха на юг.

Яздеха предпазливо в разпокъсана редица, защото земята бе неравна от внезапно появяващи се дупки и дерета, както и групи дървета, които можеха да крият вражески войници. Неколцина ездаци държаха лъкове в ръцете си със стрела, поставена на тетивата.

Банокъл, който съвсем не беше опитен стрелец, стоеше бдителен, готов да засили коня си или към, или настрана от всеки враг, който би се появил наоколо.

С приближаването на здрача изкачиха и последния хълм. Урсос нареди да спрат под върха му и всички слязоха от конете, придвижвайки се бдително до горе. Най-ужасните им страхове се оправдаха. Под тях градът крепост Калирос гореше и виждаха вражеските войници, понесли плячка извън стените. До един огромен лагерен огън Банокъл зърна група мъже, вдигнали дълги копия, на които бяха нанизани глави. Около тази ужасна картина се беше струпала огромна тълпа, размахала мечове и надаваща радостни възгласи. Банокъл огледа откритата местност около източната стена. Виждаха се няколко хиляди бойци. В града щеше да има много повече, както и в лагера около западната стена, която не се виждаше от тук. По реката отвъд града имаше десетки кораби.

Урсос се придвижи до него.

— Как мислиш, колко войници? — попита той.

Банокъл сви рамене.

— Между десет и петнадесет хиляди. Мнозина от тях не са идонои. Няма боя. Няма панталони. Мисля, че са микенци или тесалийци.

Урсос изруга тихо.

— Погледни реката. Идват още галери. Ако продължат нататък и блокират Хелеспонт, няма да се приберем у дома, дори да достигнем корабите в Карпеа.

— Е, няма смисъл да седим тук — каза Банокъл. — По-добре да се връщаме.

Урсос свали шлема си и прокара пръсти през дългата си черна коса.

— Хектор ще иска да научи колко бързо ще тръгнат отново, както и в каква посока. Може да тръгнат на изток, за да ни пресекат пътя, или на север, за да ни пресрещнат в планините.

— Или и двете — каза Олганос, който слушаше разговора.

— Да. Или двете.

— А има и друга идонойска армия някъде зад нас — изтъкна Олганос.

Урсос се обърна към Банокъл.

— Ти остани тук с петима мъже и вижте накъде ще тръгне врагът. Аз ще тръгна с останалите от отряда обратно при Хектор и ще спра похода. Щом врагът започне да се движи, се насочете на север и се присъединете към нас възможно най-бързо.

— Защо ти не останеш? — попита Банокъл.

— Защото съм шибаният генерал, както сам не спираш да изтъкваш. Оставям те начело, Банокъл. Не прави нищо необмислено. Само събери информация и си тръгни, щом я получиш.

— О, не искаш да превземем обратно крепостта, така ли?

— Не, никак. — Урсос въздъхна. — Просто се пазете. — Той се завъртя към Олганос. — Ти също оставащ като втори по ранг.

— Втори по ранг от петима? Не съм сигурен, че ще се справя с отговорността.

— Аз пък съм твърдо убеден, че не можеш — сопна се Урсос. — Но мислиш бързо — добави с малко по-мек тон. — И имаш самообладание. Ще оставя още Енион, Скорпиос, Юстинос и Керио с теб. Някакъв проблем?

Банокъл обмисли въпроса. Керио създаваше проблеми — беше хитрец, който постоянно се опитваше да го дразни. Но пък бе добър боец и отличен стрелец.

— Няма проблеми, Урсос — каза накрая той.

— Може би не е зле да смениш коня на Енион — вметна Олганос. — Той е по-стар и бавен от другите, а утре може да ти дотрябва скорост.

— Добра идея — съгласи се Банокъл. — Винаги съм обичал да имам някой под ръка, който да се занимава с мисленето.

Луната висеше високо над гората, но Скорпиос не можеше да заспи. Битките и войната му бяха писнали и копнееше с цялото си сърце да не бе избягал от фермата на баща си, за да се присъедини към армията. Все още си спомняше яркото утро преди две години, когато капитанът, набиращ доброволци, пристигна в селището с блестяща броня и шлем. В онзи ден Скорпиос го виждаше като най-красивия човек на света. Офицерът слезе от коня си наред пазарния площад и извика на събралите се:

— Народът ви е във война, троянци. Има ли герои сред вас?

Тогава Скорпиос бе само на четиринадесет, но пристъпи напред с другите мъже и изслуша думите на офицера за злината на микенците и как те са изпратили убийци да отнемат живота на жената на Хектор. Скорпиос никога не бе посещавал Троя, но знаеше за Властелина на битките и неговата жена Андромаха, която бе простреляла убиец със стрела, точно преди да погуби царя. За него имената на великите бяха наравно с тези на боговете и той бе запленил от разказа на войника за златния град и нуждата от смели мъже, които да вдигнат меч, за да го защитят.

В онзи момент подобно нещо се стори на младежа неизмеримо по-вълнуващо от това да се грижи за добитъка, да стриже овце или да реже главите на пилетата. Офицерът каза, че само мъже на възраст над петнадесет лета могат да се запишат, но Скорпиос бе висок за възрастта си и направи крачка напред с около двадесетина други младежи. Войникът им каза какви достойни войни ще станат и колко се гордее с тях. Баща му никога не бе казвал, че се гордее с него заради каквото и да е. Думите, които чуваше от него, бяха най-вече „мързелив“, „тромав“, „немарлив“ и „нехранимайко“.

Две години по-късно думите на войника не звучаха толкова златни. Скорпиос бе видял как четирима от приятелите му биват осакатени, а други петима — убити. Останалите бяха разпръснати из троянските отряди, които все още се намираха в Троя. На шестнадесет години той бе ветеран, опитен с лъка и меча, който бе раняван два пъти и сега всеки ден се молеше на великата богиня да го опази, за да може да се върне във фермата на баща си, където щастливо да събира кравешки лайна до края на дните си.

Долови нечие тихо хъркане и се надигна. Видя Банокъл, който спеше срещу него под клоните на едно дърво. Този човек бе напълно безстрашен. Скорпиос имаше чувството, че смелостта на война би трябвало да го вдъхновява, но вместо това ставаше обратното. Колкото по-спокоен изглеждаше Банокъл в битка, толкова повече той трепереше и си представяше как лежи на бойното поле, хванал в ръце собствените си черва.

Видя, че Юстинос седи под лунната светлина и бръсне темето си незаинтересовано с малкия си бронзов нож. Скорпиос огледа и останалата част от лагера. Енион и Олганос ги нямаше, но слабият червенокос Керио стоеше наблизо. Скорпиос не го харесваше, защото

винаги се оплакваше. Това обаче нямаше значение, защото Керио бе добър боец и човек, на когото можеш да разчиташ до себе си по време на битка.

Червенокосият войник се изправи с едно плавно движение и отиде да клекне при Юстинос и Скорпиос.

— Само го чуйте как хърка — прошепна той с глас, изпълнен с презрение. — Как можа Урсос да го остави начело? У дома имам две хрътки с повече акъл от него.

Юстинос сви рамене и продължи да се бръсне. Скорпиос изгледа Керио и антипатията надви.

— Забелязвам, че шепнеш и го казваш само докато Банокъл спи.

— Страхливец ли ме наричаш, малко катамитче?

— Не, просто отбелязва наблюдение — вметна спокойно Юстинос.

— О, а сега има нужда ти да говориш вместо него, така ли?

Скорпиос искаше да се защити, но истината бе, че се боеше от Керио. Нещо в този човек го притесняваше, някаква нередност в очите му. Затова си замълча. Юстинос приключи с бръсненето и прибра ножа в малкия калъф на колана си.

— Знаеш ли, Керио — каза той с равен глас и отегчен тон. — Никога не съм те харесвал. Ако трябваше да избирам между това да следвам Банокъл или теб, винаги бих избрал Банокъл. Всъщност, ако изборът е между теб и някоя от тия хрътки, които спомена, ще взема кучето.

Сега беше ред на Керио да замълчи. Той хвърли убийствен поглед на Скорпиос и се отдръпна, облягайки се на едно дърво.

— Това не е човек, когото искаш за враг — каза Скорпиос.

— Няма човек, когото да искам за враг, момче. — Юстинос го изгледа сериозно. — Виждал съм те как се биеш. Нямах причина да се боиш от него.

Скорпиос се опита да прикрие смущението си.

— Не се боя от него.

Юстинос сви рамене и се излегна. Младежът въздъхна.

— Всъщност ме е страх. По време на битка, когато атакуваш заедно с другарите си, е различно. Но с Керио... боя се, че щом заспя и ще ми пререже гърлото.

Юстинос кимна.

— Знам какво имаш предвид, но не мисля, че е толкова лош. Просто е луда глава. Истината е, че и той се страхува също толкова, колкото и всички ние. Цялата тази страна е смъртоносен капан.

— Ти изплашен ли си?

— О, да.

— Ами Банокъл? Мислиш ли, че той се бои?

Юстинос се ухили.

— Знаеш историите не по-зле от мен. Спасил е принцеса от пиратите, после господарката Андромаха от убийци. Това го прави специален. Но онова, което ми спира дъха е, че е женен за Голямата Руж — най-страховитата курва в Троя. Мъж, който е способен на това, не се бои от нищо.

Енион дойде иззад дърветата, пусна лъка и колчана си на земята и седна до тях. Свали шлема си и се прозина широко.

— Мога да спя цял сезон — каза той. — Очите ми са толкова гурелясали, че ме е страх да не мигна, за да не си нарежа клепачите.

Той се почеса по черната брада, а после се просна на земята.

— Видя ли нещо? — попита го Скорпиос.

— Много хора бягат на изток, а градът още гори. Аз самият с радост ще тръгна на изток утре сутринта. Сега, щом Калирос падна, ще си ходим вкъщи. Това ми стига.

— Не мислиш ли, че Хектор ще се опита да си върне града? — настоя Скорпиос.

Енион стана и изруга.

— Защо трябваше да казваш това? Сега никога няма да заспя.

— Нямаме нужните хора, за да си върнем града — каза Юстинос. — Така че спи спокойно. Утре ще видим накъде тръгват и ще се върнем при армията. После потегляме към Карпеа и дома.

— Дано Зевс чуе думите ти и да ги превърне в истина — каза Енион. — Кой от вас ще смени Олганос?

— Аз ще ида — каза Скорпиос. — Така и така не мога да заспя.

Точно тогава чуха детски вик, който проехтя сред дърветата.

Банокъл се събуди на мига и стана, изваждайки меча си. Юстинос грабна шлема си и го сложи. Скорпиос скочи на крака заедно с Енион и Керио.

Младият Олганос дотича през дърветата. Банокъл го пресрещна и другите се струпяха наоколо му.

— Боен отряд от идонои — прошепна войникът. — Десет, може би малко повече.

— Вземете си лъковете — нареди Банокъл.

— Урсос каза да избягваме битките — отбеляза Керио.

— Наистина беше така — отвърна Банокъл. — Радвам се, че го изтъкна. Сега си взимайте шибаните лъкове и да видим срещу какво сме изправени.

С тези думи той тръгна към дърветата. Скорпиос изтича до огъня и си взе лък и колчан със стрели. След това последва Банокъл.

Звездите блестяха над горската поляна и старата гледачка Мирин се отдръпна от спящите деца. Близко до изоставената дърварска колиба, в която се криеха, имаше поток и тя вдигна сивата си рокля, за да не я намокри, докато приближаваше брега. Схванатите ѝ колена я заболяха, като клекна да пие, но тя бе намерила стара чаша в колибата и сега я потопи в потока. Водата беше хладка и освежаваща и тя отпи дълга глътка. Няколко капки покапаха от малка пукнатина в чашата и се изляха върху ръката ѝ. Тя прокара пръсти през сивата си коса, за да махне част от мръсотията там.

Под лунната светлина видя, че роклята ѝ е разкъсана на бедрото, а по ръкавите ѝ имаше изгаряния.

Мирин не разбираше нищо от обсади и битки, но бе чула войниците от двореца да се хвалят как могат да издържат с месеци. Тя им беше повярвала. И защо не? Те бяха войни и разбираха от битки.

После огньовете се разпростряха сред дървените сгради и вражеските войници се изляха в Калирос, крещейки ужасните си бойни викове. Мирин потрепери при този спомен. В двореца настъпи паника. Младият цар — нейният скъп Резос — поведе царската стража в битката. Неговият помощник — старият Полохос — нареди на Мирин да вземе двете деца и да ги отведе в западната част на града при казармите.

Ала свирепият пожар вече бушуваше из Долния град и Мирин бе принудена да поеме по северните улици. Тя носеше тригодишния принц Обас и стискаше ръката на по-големия му брат — дванадесетгодишния Перикъл. Навсякъде цареше паника и през озарените от пламъците улици тичаха войници и паникьосани

граждани, които бягаха към източните порти и откритите земи отвъд. Мирин обаче продължи да се движи на север. После видя битката и осъзна, че няма начин да достигне казармите.

Тъй като не бе сигурна какво да предприеме, тя реши да напусне града през северната порта и да се скрие в горите, докато боят приключи. Тогава ѝ се струваше разумно, защото цар Резос със сигурност щеше да възпре тези гнусни нашественици и утре можеше да се върне с децата. Но от високата им позиция сред дърветата видяха, че огньовете се разпространяват. И по-лошо, видяха как вражески конници преминават през портата и нападат бягащите хора. Клането бе ужасяващо и детегледачката отведе децата по-навътре в гората, за да не виждат убийствата.

Малкият златокос Обас заплака. Огньовете и бойните викове го бяха изплашили, но Перикъл се опита да го успокои. Той бе силно момче като баща си — тъмнокосо, с тъмни очи и винаги сериозно изражение. Обас приличаше повече на майка си — нежната Асирия, която умря при раждане миналото лято.

— Искам вкъщи — изплака Обас. — Искам тате!

— Тате се бие с лошите хора — отвърна Перикъл. — Ще се приберем веднага щом ги надвие.

Дори и тук, високо в гората, Мирин виждаше далечните пламъци над града. В сърцето си знаеше, че Резос не е надвил врага. Знаеше също, че той не би избягал, докато народът му е в опасност. Беше твърде смел за това. Което означаваше, че милото ѝ момче е мъртво. От очите ѝ се отрониха сълзи, но тя ги избърса и се опита да реши какво да стори. Къде можеха да идат?

Стомахът ѝ се сви с първите признаци на паника. Нямаха храна, нямаха пари, а подутите ѝ колене не можеха да я отведат твърде далеч. Дори и сега врагът със сигурност претърсваше града за принцовете, решен да избие царския род.

Да избие царския род.

Мисълта за Резос отново изпълни сърцето ѝ с болка. Вятърът шептеше сред дърветата и тя вдигна поглед към ярката луна, спомняйки си деня, когато за пръв път я бяха отвели до царските покои. Беше толкова отдавна. Казаха ѝ, че малкият Резос е непослушно дете и му трябва строга дисциплина. Цар Ейоней ѝ нареди да го бие с пръчка, ако не я слуша. Мирин никога не го стори. Обикна го от

първия миг, в който го видя. Тъй като бе грозна и набита жена, никой никога не я бе ухажвал и тя се беше примирила с живот, отдаден на самотна служба. С малкия Резос обаче откри радостите и болките на майчинството. Видя го как израства от кльощаво момче в прекрасен младеж и силен мъж. Дори и като цар, с всички задължения на войната, които го притискаха отвсякъде, той се усмихваше, щом я видеше, и я прегръщаше. Когато първият му син Перикъл се роди, царят доведе Мирин в двореца, за да се грижи за него. Това бе втората най-велика радост в живота ѝ, защото момченцето приличаше на баща си и като се изключи нейната собствена слабост, сякаш годините се бяха стопили и тя бе отново млада и отново майка.

Дори войната и битките не бяха нарушили радостта ѝ. Вътре в двореца всичко бе спокойно и безопасно, както винаги.

До днес.

Тя чу движение зад гърба си и се обърна, прободена от внезапен страх. Но това не бе вражески войник, а младият Перикъл Принцът приклекна до нея. Мирин незабавно напълни пукнатата чаша с вода и му я подаде.

— Какво ще правим сега, господарю? — попита го тя и в същия миг я изпълни срам. Да, той беше умен и с ум, бърз като ловуващ ястреб, ала си оставаше само момче. Видя как лицето му се сковаваше, а тъмните му очи се разширяват от страх. — О, съжалявам, миличък мой — прошепна тя. — Просто мислех на глас. Всичко ще се оправи. Сигурна съм!

— Баща ми е мъртъв — каза Перикъл. — Нищо няма да се оправи, Мирин. Сега те ще дойдат за Обас и мен.

Тя не знаеше какво да му каже, а думите му я изпълниха с ужас. Тъмнината наоколо им изглеждаше заплашителна, а шепотът на вятъра в клоните — опасен и зловещ.

— Ще се скрием в гората. Няма... няма да ни намерят.

Перикъл обмисли предложението.

— Ще предложат злато на всеки, който ни залови. Ще се появят ловци. Не можем да останем тук. А и нямаме храна.

Детският глас прониза тишината на нощта:

— Перикъл! Перикъл! — изкрещя малкият Обас, тичайки от съборетината. По-голямото момче дотича до него и приклекна.

— Не бива да вдигаш толкова шум — каза той строго. — Лошите хора ще ни намерят, ако викаш.

— Искам тате! Искам вкъщи!

— Лошите хора са в дома ни, Обас. Не можем да се приберем.

— Къде е тате?

— Не зная.

Мирин се надигна с мъка на крака и отиде при двете момчета. В същия миг чу движение сред дърветата зад тях. Перикъл скочи на крака и се огледа.

— Тате! Тате! — извика Обас.

Трима мъже излязоха от шубрака. Бяха високи, с дълги, сплетени на плитки руси коси и боядисани лица. Мирин стигна до децата, вдигна по-малкото и го прегърна. Перикъл остана на място, загледан в идоноите и дългите мечове в ръцете им. По дрехите им се виждаше кръв.

— Оставете ни на мира — извика Мирин. — Просто си вървете.

Още седмина войни излязоха от сенките на дърветата със сурови изражения и жестоки очи.

Детегледачката отстъпи към колибата. Водачът на идоноите изгледа Перикъл.

— Приличаш на баща си — каза той. — Ще сложа главата ти на копие до неговата.

Обас започна да плаче и Мирин го потупа по гърба.

— Няма, малкия ми, няма — каза тя. — Спокойно.

Войнът пристъпи към Перикъл и вдигна меч. Момчето не помръдна и го изгледа предизвикателно.

— Давай, страхливецо! — каза то.

После сред поляната се разнесе друг глас:

— Нищо чудно, че вие, козоебци такива, си боядисвате лицата. Не съм виждал по-грозни копелета.

Мирин се обърна и видя едър мъж с блестяща броня, който излезе иззад дърветата зад колибата. Носеше две оръжия — сабя и къс меч.

Идонойският войн се обърна към него, а другите мъже се скупчиха заедно с вдигнати оръжия.

Новодошлият се спря на петнадесетина крачки от водача.

— Е? — попита той. — Защо просто си стоиш? В името на топките на Арес, да не би да си и страхливец, освен че си грозен?

Идоноят изрева от ярост и се затича към война, следван от хората си.

За изненада на Мирин, новодошлият внезапно падна на едно коляно. Залп от стрели изсъска във въздуха над главата му и се заби в нападателите. Четирима мъже паднаха, двама се препънаха назад с черни стрели, излизащи от гърдите им. Войнът с блестящата броня се вдигна на крака и се хвърли към оцелелите идонои. Битката бе кратка и кървава. Новодошлият порази другите войни като ураган, остриетата му не спираха да пускат кръв. Водачът падна, а от гърлото му бликна алена струя. Други двама бяха поразени от стрели. Последният оцелял се завъртя на пети и избяга.

Миг по-късно двама конници се появиха в галоп откъм дърветата с лъкове в ръце и се спуснаха след бягащия войн.

Мирин почувства слабост, виеше й се свят. Опита се да свали Обас на земята, но той се вкопчи в нея. Затова, все така хванала момчето, тя седна, стенойки от болката в лявото й коляно.

Войнът с блестящата броня я подмина и отиде до един от ранените идонои, който се опитваше да изпълзи към дърветата. После заби късия си меч в гърба на мъжа.

Появиха се още трима мъже с подобна броня. Мирин видя как един от тях отиде до мъжа, който ги беше спасил.

— Заповедите ни бяха да избягваме битките — каза новодошлият и свали шлема си. Беше млад, с тъмна и къдрава коса.

— О, богове, Олганос, това не беше битка! Беше... стълкновение!

— Стълкновение или не, това ни излага на опасност.

— Да не би да съжаляваш, че спасихме децата?

— Не, разбира се, че не. Радвам се, че са живи. Но повече се радвам, че ние сме живи. Знаеш много добре, че трябваше да останем скрити. Ако някой се бе измъкнал, щяхме да се принудим да бягаме, а така нямаше да успеем да завършим мисията си. Мисия, която е по-важна от живота на две деца.

Банокъл видя, че старицата го зяпа с изплашени очи. Остави Олганос и отиде да приклепне до нея. Щом го стори, пухкавото русо дете в ръцете й започна да плаче.

— В името на Арес, момче, вдигаш повече шум от скопено магаре — каза той.

— Брат ми е много млад и много изплашен — каза тъмнокосият младеж.

Банокъл стана и отиде при него.

— А ти не си ли изплашен?

— Изплашен съм.

— Мъдро. Това са плашещи времена. Хареса ми как не се даде на онези тъпаци. Имаш кураж, момче. Сега успокой брат си и го накарай да спре с това квичене. Ушите ме болят от него.

В този миг се разнесе звук от тичащ кон. Банокъл стана на крака, докато Керио се връщаше на поляната, а после дотича до него.

— Предполагам, че сте го убили?

— Естествено, че го убихме! — отвърна слабият ездач. — И оставих Юстинос в края на гората, за да бди в случай че дойдат още.

Презрението в гласа му подразни Банокъл, но той се помъчи да овладее гнева си.

— Извлякохте ли тялото обратно в гората? — попита русият войн.

— Не, тъпак такъв. Заковах го на едно дърво със знак, който да сочи към нас — отвърна Керио, вдигна крак и скочи на земята.

— Трябва да се погрижиш за това кръвотечение от носа — каза Банокъл.

— Какво кръ...

Юмрукът на микенеца се заби в лицето на другия мъж и го запрати назад. Шлемът му изхвърча и издрънча в близкото дърво. Керио падна тежко на земята и се помъчи да стане, но Банокъл го достигна пръв и го вдигна за косата.

— Ще попитам пак — каза той. — Извлякохте ли козоебеца обратно в гората?

— Да — отговори червенокосия, докато от счупения му нос течеше кръв.

Банокъл пусна Керио, който пак се свлече на земята. После се обърна към другите трима мъже.

— Някой друг от вас, кравешки лайна, иска ли да ме нарече тъпак? Хайде! Излейте си мъката!

Енион пристъпи напред и постоя известно време, без да продума, дърпайки брадата си сякаш размишлява. Накрая заговори:

— Честно казано не мисля, че трябва да се включвам в спора, Банокъл, тъй като вече съм те наричал тъпак няколко пъти. Последния път, ако правилно си спомням, беше на сватбата ти, когато реши да танцуваш на масата, падна от нея и си заклеци крака в гърнето за пикаене.

Останалите се разсмяха. Гневът на Банокъл отмина и той се ухили.

— Хубав ден беше — каза той. — Или поне така ми казаха. Не си спомням много от него.

Юстинос се върна в лагера.

— По пътя идват още мъже, Банокъл — каза той. — Изглежда търсят нещо или някого. Трябва да си вървим.

— Кого, в името на Хадес, ще търсят посред нощ? — измърмори Банокъл. — Би трябвало да си празнуват победата.

Олганос го потупа по рамото и посочи старицата и двете момчета. Той отиде до Мирин.

— Вас ли търсят?

— Да, господарю, боя се, че нас.

— Защо?

— Тези момчета са синовете на цар Резос. Идоноите искат да ги убият.

Банокъл помогна на старата жена да се изправи. Пухкавото момченце започна пак да плаче. Олганос се приближи към детегледачката.

— Нека аз го подържа — каза той меко и вдигна момчето в ръце. — Сега ще пояздим един магически кон — обърна се войникът към детето. — Виждал ли си някога магически кон?

— Къде е магическият кон? — попита Обас, забравяйки веднага страха си.

— Зад дърветата. Ще го яздим и ако някакви лоши хора се появят, на него ще му пораснат криле и ще отлетим надалеч от тях. Как се казваш?

— Обас.

— Чудесно име — каза Олганос.

Групата се оттегли край изоставената колиба до мястото, където бяха вързали конете. Банокъл вдигна старицата на гърба на петнистия си сив жребец, а после скочи зад нея. Огледа се и видя Керио, който се препъваше към своя кон.

— Хей, Счупен нос, вземи другото момче с теб.

Керио се качи на коня си, а после се пресегна и издърпа тъмнокосия принц зад гърба си. В далечината Банокъл чу викове и предположи, че някой е открил тялото на идоноя, убит от Керио и Юстинос. Той подкара коня си и поведе групата навътре в гората.

— В безопасност ли сме, господарю? — прошепна старицата.

Банокъл не отговори нищо.

Те не спряха да яздят през цялата нощ, мъчейки се по стръмните каменисти хълмове и гъстите шубраци. Напредваха бавно и трудно, а ездачите слизаха често, за да водят конете и животните да си почиват. Докато слънцето изгрее, жребецът на Банокъл се измори много. Старата жена Мирин беше твърде слаба, за да върви по склоновете, и трябваше да бъде носена постоянно.

Когато първият светлик на деня озари източния хоризонт, Банокъл обяви почивка. Бяха стигнали до върха на покрит с дървета хълм високо в планините и от тази наблюдателница виждаха лесно пушека, който все още се разнасяща над далечния Калирос. Под тях се намираха горите и склоновете, които бяха прекосили, все още потопени в остатъците от нощния мрак. Банокъл не виждаше и следа от хора, но със сърцето си чувстваше, че врагът още ги преследва.

Докато останалите почиваха на една поляна, той се разходи до края на дърветата и седна, за да наблюдава за преследвачи.

Нямаше начин да избягат — не и със старата жена и децата. Единственият начин бе да ги изоставят. Но мисълта не му се нравеше. По време на нощната езда старицата постоянно му благодареше за героизма. Истината бе, че Банокъл не се чувстваше добре в ролята си на водач и бе решил да нападне идоноите, за да се освободи от напрежението. Боят винаги го успокояваше и го караше да чувства, че контролира ситуацията. Не го разбираше, но не го и поставяше под съмнение. От друга страна той бездруго не обичаше въпросите. Онова, което разбираше, бе, че снощната битка не успя да го успокои. Вместо това счупи носа на един от хората си и се озова с три нежелани товара.

Детегледачката го наричаше герой. Във всеки друг момент това би било приятно. Харесваше му да го смятат за герой, особено когато е на сигурно място и виното се лее в изобилие. След спасяването на Андромаха, двамата с Калиадес бяха възхвалявани из целия град. Минаха месеци, преди някой да му поиска пари за пиене или ядене.

Банокъл не знаеше много, но разбираше, че по време на война героите обикновено са идиоти. И по-важно, най-често умираха млади. Той нямаше намерение да умира, когато и да било. Не, реши, децата и детегледачката трябваше да бъдат оставени. Щеше да му е неудобно обаче да го съобщи на старата жена. После му дойде умна идея. Може би ездачите можеха да се измъкнат тихо, докато тя и момчетата спяха.

Банокъл изруга тихо, защото в ума му се появи лицето на Калиадес. Той знаеше, че приятелят му никога не би ги изоставил, но пък Калиадес щеше да измисли някакъв хитър план как да спаси децата, жената и всичките си хора... а вероятно и останалата част от Троянския кон.

Той свали шлема си и се подпря на дървото.

„Нека боговете те благословят“, беше му казала детегледачката. Чумата да ги тръшне всички благословии, помисли. Само ми дай бърз кон, който да не се подхлъзва, и острие, което не се чупи.

Олганос дойде при него.

— Някаква следа от преследване? — попита той.

— Не.

— Изтикват ни на северозапад — добави той.

— Няма друг начин да останем скрити — изтъкна Банокъл.

— Зная, но не можем да продължим в тази посока.

Едрият мъж кимна.

— Ще свием на север, когато се отървем от преследвачите.

— Може да нямаме време — каза Олганос. — Урсос вече е достигнал армията и вероятно те ще тръгнат на изток, към прохода на Килканос. Съгласен ли си?

Банокъл нямаше представа накъде ще тръгнат. Не бе запомнил дори името на прохода.

— Продължавай — каза той.

— Знаем, че ги преследваше идонойска армия. Ако не достигнем прохода скоро, има голям шанс те да стигнат там първи. Тогава ще

имаме врагове зад гърба си, които търсят децата, и армия напред, която преследва Хектор.

— Имаш ли план?

— Да, но няма да го харесаш. Трябва да яздим бързо. Не можем да го сторим, освен ако не се отървем от преследвачите. Трябва да се движим сами... и без излишен товар.

— Искаш да оставим децата? — попита Банокъл и настроението му се подобри.

— Не, не искам. Чуй ме, Банокъл. Зная, че имаш репутация на велик герой. Бил си се с пирати да спасиш принцеса и си надвил двадесет мъже, които са искали да убият жената на Хектор. Но тази ситуация е различна. Истината е, че Калирос падна, Резос е мъртъв и Тракия е изгубена. Вече няма значение, че децата са от царския род. Няма армия, нито влияние, а съответно нямат и стойност. Сега могат само да ни забавят.

— Така ще стане... — започна Банокъл, но Олганос го прекъсна.

— Зная какво ще кажеш. Така че нека го кажа пръв. Да, ще ни забавят, но героите не изоставят хора в нужда. И да, не ми е хубаво да го казвам — мъжът почервения. — Просто се опитвам да мисля като войник, Банокъл.

— Нищо лошо няма в това да мислиш като войник — отвърна русият гигант.

Олганос изруга и се обърна. После заговори отново и думите му бяха пълни със съжаление:

— Сега просто искаш да ме накараш да се чувствам по-добър, въпреки това, че съм страхливец. — Той въздъхна. — Героите не трябва да се страхуват да умрат заради правдата. Снощи не можах да го осъзная, когато ти рискува живота си за онези деца. Сега обаче го разбирам и изгарям от срам. — Младият мъж погледна Банокъл в очите. — Забрави какво казах. С теб съм.

Банокъл не знаеше какво да каже. За какво, в името на Хадес, говореше тоя? После видя движение в далечината, около града.

— Очите ти са по-остри от моите, Олганос. Виждаш ли армията? Другият заслони очи с ръка.

— Да, насочват се на юг или поне така ми се струва. Това ще ги отведе към брега.

— Но надалеч от нас — каза Банокъл.

— За известно време. Ако после свият на изток, ще пресекат пътя на Хектор и ще хванат армията точно когато слиза от планините. Трябва да стигнем до Хектор и да го предупредим.

— Съгласен съм. Колко голяма смяташ, че е силата им?

— Трудно е да преценя. Все още напускат. Пет, може би шест хиляди.

— Троянският кон може да ги победи без дори да се изпоти — отбеляза Банокъл.

— Да не забравяш Исмарос?

— Какво за него? — тросна се русият войн, който наистина бе забравил пристанищния град.

— Одисей го завладя, което означава, че на брега ще ни чака още една армия. Ако се свърже с тази, ще имаме двойно повече врагове.

Банокъл се умълча. Всички тези проклетите места бяха мистерия за него. Армии, които бродят напред и назад, на юг, север и изток, тръгнали към места, които той не познаваше, и проходи, които не можеше да запомни. Урсос му го беше причинил нарочно. Това беше отмъщение, задето го нарече генерал.

— Наглеждай онези склонове — каза той на Олганос и се върна сред дърветата, надолу по късия склон до поляната, където бяха спрели. Старата детегледачка седеше встрани от войниците, близо до момчетата. Малкият Обас бе в скута ѝ, а по-високият Перикъл — до нея, положил ръка на рамото ѝ.

Банокъл ѝ се усмихна, но тя го изгледа подозрително. Мъжете се струпяха около него със сурови изражения. Чернобрадият Енион заговори пръв:

— Олганос говори ли с теб за... проблема?

— Да. Искаш ли да добавиш нещо?

— Обсъдихме го помежду си, Банокъл. Искаме да знаеш, че сме с теб.

— С мен?

Енион изглежда се чувстваше неудобно.

— Зная, че се шегуваме и изглежда все едно ти се подиграваме, но всички сме горди да се бием редом с теб. Никой от нас нямаше да спаси децата, както го направи ти. И сме наясно, че си нападнал убийците и си спасил господарката Андромаха. Сред останалите от нас

няма велики войни, но ние сме войници от Коня. Няма да те разочароваме.

Банокъл огледа другите мъже.

— Искате да задържим децата с нас?

Скорпиос кимна, но Юстинос потърка бръснатата си глава с длан и го изгледа със съмнение.

— Трябва да призная, че според мен Олганос е прав. Вероятно няма да успеем с тях. Но да, с теб съм, Банокъл. Ще отведем децата при Хектор... или ще умрем, докато се опитваме.

Всичко беше като лош сън. Банокъл се завъртя към Керио. Очите на мъжа бяха подути и черни, а около ноздрите му имаше засъхнала кръв.

— Ти какво ще кажеш?

— Нямах причина да се тревожиш за мен — отвърна той. — С теб съм.

Олганос дотича от склона.

— Двадесетина войни — каза той. — И не много назад.

Банокъл отиде до старата жена и двете момчета. Перикъл пристъпи напред, за да го посрещне.

— Няма да я изоставим — каза момчето твърдо. — Вземете Обас с вас, а аз ще остана с Мирин.

— Никой няма да бъде оставен, момче — каза Банокъл кисело. — Стойте при конете. Ако видите идонои, слизащи надолу по онзи склон, яздете като вятъра. — После той се обърна към хората си и извика: — Вземете си лъковете!

Олганос дойде при него.

— Ще се бием ли с тях?

Банокъл не му отговори, а изтича до коня си и грабна лъка и колчана. После шестимата войни се затичаха нагоре по склона и се запромъкваха през шубрака до края на дърветата. Русият гигант внимателно бутна настрана един гъст храст и погледна.

Малко по-надолу разпокъсана групичка идонойски войни се появи на открито. Бяха двадесет и двама. Начело стоеше слаб мъж с наметало в избелял жълт цвят. Той следваше следите на конете.

Склонът бе стръмен. Банокъл прецени, че трябва да е около триста крачки.

— Виждате ли онази малка група камъни там? — обърна се той към хората си. — Ще ги ударим, когато ги достигнат. Ако нямат смелост, ще се пръснат и ще избягат, а ние ще се отдръпнем и ще продължим да яздим. Ако не, ще ни нападнат, а ние ще продължим да ги удряме. Когато ме видите да пускам лъка си и да тръгвам срещу им, ме последват незабавно. Сега се разпръснете. Но не много надалеч.

Петимата войни се оттеглиха назад, а после се прокрадваха към по-добри места за стрелба.

Сега Банокъл се чувстваше по-спокоен. Нямахше нужда от повече решения. Сложи стрела на тетивата и зачака.

Двадесет и двамата идонои приближаваха камъните. Бяха струпани близо един до друг и си говореха. Очевидно не очакваха засада. След като видяха следите, знаеха, че има само шест коня. Тъй като ги превъзхождаха с повече от три към едно, троянците със сигурност щяха да бягат.

Слабият мъж с жълтото наметало подмина камъните и погледна нагоре. Банокъл скочи на крака и прати стрела към него. Тя пропусна... и се заби в бедрото на война зад него. Още пет стрели се забиха в напредващите мъже. Един идоной получи две в гърдите. Последва втори залп. Банокъл отново пропусна целта си и стрелата му удари камък, отскачайки във въздуха. Вече седмина от нападателите бяха паднали.

Той се замоли останалите да се обърнат и да побегнат.

Те се втурнаха нагоре.

Банокъл пусна още една стрела. Този път тя се заби в главата на един тичащ войн, който падна и се затъркаля надолу по склона. Още двама врагове паднаха от добре насочени стрели. Идоноите вече бяха наблизо, на не повече от двадесет крачки от дърветата. Русият войн пусна последната си стрела, хвърли лъка и извади сабята и късия си меч.

Той нададе могъщ боен рев, изскочи от храстите и се затича към дванадесетте оцелели война. Един висок идоной с боядисано лице скочи към него, размахвайки дълъг меч. Банокъл приклезна под острието и промуши със собствения си меч гърдите на мъжа, а после заби глава в носа му с жестока сила. Докато войнът падаше, мечът се отскубна от тялото му. Банокъл замахна към втори мъж и сабята му поряза ръката на идоноя.

Той видя как Енион и Керио се хвърлят в атака и още двама идонои паднаха. После нещо тежко удари шлема му и го изтръгна от главата му. Полузамаян, Банокъл замахна с меч си в кръг и се хвърли към нападателя си. Двамата се сблъскаха и паднаха на земята. Русият гигант се измъкна от кълбото и се изправи, а после заби сабята си в черепа на мъжа. Острието се заклеши. Той го пусна и се завъртя точно навреме, за да блокира удар от един копиеносец. Банокъл сграбчи копието с лявата си ръка и издърпа война към себе си, изритвайки краката му отдолу. Докато мъжът падаше, той се хвърли върху него и заби меч си в шията му. Един идоной се надвеси отгоре му с вдигнато оръжие. После внезапно изстена и от гърлото му бликна кръв. Докато той се свличаше в тревата до него, Банокъл видя русия Скорпиос зад гърба му, с окъпана в кръв сабя в ръка.

Оцелелите петима идонои избягаха от бойното поле. Тичаха толкова бързо, че двама паднаха по стръмния склон и изпуснаха мечовете си, докато се търкаляха надолу.

Банокъл се надигна на крака. Олганос му донесе шлема. Юстинос го повика и той видя, че войнът е коленичил до падналия Керио. Банокъл огледа останалите мъже. Енион бе седнал на тревата. На главата му имаше дълга драскотина, от която по лявата страна на лицето му течеше кръв. Скорпиос се разхождаше из бойното поле и убиваше ранените идонои. Олганос имаше няколко рани по ръцете, които кървяха силно.

Банокъл отиде и коленичи до Керио. Мъжът бе с прерязано гърло и очевидно мъртъв.

— Свалете му бронята — каза русият войн.

После отиде при мъртвите идонои. Двама носеха раници. Банокъл претърси първата и откри няколко комата хляб и малко изсушено месо. Настроението му се подобри. Той откъсна парче хляб и отхапа. Беше препечен и солен, от любимия му вид. Остави раницата на земята и отвори другата.

Там имаше още храна... и малка, запечатана с восък амфора. Банокъл счупи восъка и я вдигна до ноздрите си. Усети прекрасната миризма на вино. Въздъхна. Олганос се приближи до него.

— Ето това — каза Банокъл, вдигна амфората и отпи дълбоко, — си заслужаваше боя.

XXX

ХРАМЪТ НА НЕПОЗНАТОТО

Хеликаон стоеше на кърмата на „Ксантос“ заедно с Ониакус, който държеше руля. Дългото пътуване около западната брегова линия бе преминало почти без инциденти. Видяха малко кораби и всичките бяха малки търговски съдове, които прегръщаха брега и се втурваха към земята в мига, в който видеха дарданската флота.

В морето обаче нямаше бойни кораби и това го тревожеше.

До този момент флотилиите на Агамемнон бяха станали огромни и се натрапваше тревожният въпрос: къде се намираха?

Скалистата брегова линия на Аргос се намираше до тях и корабите плаваха край малки села и пристанища, придвижвайки се все на изток, към островите югозападно от Самотраки.

Към залез забелязаха търговска галера с висока палуба, понесла се на изток. Корабът не направи опит да им избяга и Хеликаон сигнализира на два от най-предните си съда да го пресрещнат. Търговецът се подчини и насочи галерата си успоредно с „Ксантос“.

Хеликаон отиде до парапета и погледна надолу към палубата. Гребците седяха спокойно, с прибрани гребла. Един дебел търговец, облечен в богата лилава роба, вдигна поглед към него. Мъжът имаше дълга тъмна коса и брада, накъдрена с горещо желязо по хитски обичай.

— Пътуваме под закрилата на императора и не участваме във вашите войни — извика той.

— Накъде сте се насочили? — попита го Хеликаон.

— През Хелеспонт и у дома.

— Ела на борда на кораба ми, за да прием вино.

Спуснаха въже и пухкавият търговец се качи на високия кораб. Когато преодоля парапета, бе зачервен и дишаше тежко. Огледа се наоколо с интерес.

— Чувал съм за „Ксантос“, цар Еней — каза той. — Много хубав съд.

— Приятелите ме наричат Хеликаон, а аз винаги съм бил приятел на онези, които служат на императора.

Мъжът се поклони.

— Името ми е Онигонтас. Миналата година щях да се опиша като богат търговец. Тези дни обаче бедността ни дърпа към себе си. Тази ваша война е унищожителна за търговията.

Хеликаон нареди да донесат вино и поведе Онигонтас към високата задна палуба. Търговецът отпи от чашата си, измърмори няколко одобрителни коментара към качеството на виното, а после се умълча, впил големите си тъмни очи в своя домакин.

— Къде те отведе пътуването ти? — попита Хеликаон.

— От Атина по брега до Тракия. Там вече няма търговия.

— Значи си плавал надолу по Аргос?

Онигонтас кимна.

— И продадох товара си с малка загуба. Това не са добри дни. Хеликаон.

— Какви новини носиш от Аргос?

— Новини? Аз носех подправки и парфюми.

— Нека не си играем игрички, Онигонтас. Ти си неутрален. Ако аз бях някой от генералите или адмиралите на Агамемнон, щях да използвам подобен съд, за да пренася информация. Помолили ли са те за подобна услуга?

— Трябва да бъдем предпазливи — отвърна Онигонтас с лукава усмивка. — Много хора говорят по бреговете или в пристанищата, но като неутрален търговец не би било добре да предлагам услугите си на една или друга страна. Това би ме направило агент на нечия сила и неутралността ми би се стопила.

Хеликаон обмисли думите му. На повърхността аргументът изглеждаше разумен, но нито Агамемнон, нито генералите му биха уважили неутралността на хитски кораб, освен ако това не служи на целите им. Единственият начин Онигонтас да прекоси в безопасност територията на войната беше да носи доказателство, че Микена му го позволява. И след като търговията бе толкова непоправимо нарушена, хитският търговец вероятно си добавяше приходи като разнасяше съобщения от и към микенските генерали.

— Виждам, че ти си проникателен човек — каза Хеликаон накрая.

Мъжът пресуши чашата си и я подаде на чакащия наблизоморьяк.

— Аз само търся печалба като всеки търговец. Без неутралността ми нямам печалба. С нея съм свободен да работя във всеки от градовете и народите около Великата зеленина. Всъщност винаги съм се надявал да укрепя връзките си с Дардания.

— И няма причина да не го сториш — отвърна Хеликаон. — Тъкмо търсех предприемчив човек, който да пази малко злато за мен, в случай че някога ми потрябва.

Той видя алчността в очите на Онигонтас.

— За колко злато говорим, Хеликаон?

— Достатъчно, за да стигне за построяването на няколко търговски кораба, ако бъде използвано, и определено достатъчно, за да компенсира беден на доходи търговски сезон.

Хеликаон замълча, загледан в мъжа, и зачака намекът за подкуп да заработи.

— И този човек трябва само да пази това злато за теб? — попита търговецът.

Царят на Дардания се усмихна.

— Или може би да го накара да се увеличи за наша взаимна изгода?

— А, значи искаш търговски съюз?

— Именно. Трябва да поговорим още. Може би ще останеш с нас тази нощ?

— С удоволствие — отвърна Онигонтас. — Напоследък гладувам за липса на интелигентна компания. Повечето ми нощи преминават в слушането на микенски моряци и войници и... — тип погледна Хеликаон в очите — безкрайните им приказки за войни, победи и планове.

Флотата излезе на брега на един гол и ненаселен остров. Хеликаон и застаналият до него Онигонтас гледаха, докато Ониякус и няколко други моряци донесоха предмети, които бяха заграбили по време на нападенията си. Имаше златни чаши и бокали, покрити със скъпоценни камъни, както и големи бижута в микенски стил. Всичко беше положено върху одеяло на пясъка.

Онигонтас коленичи да огледа предметите на избледняващата светлина.

— Изключително — каза той.

Докато другите палеха готварски огньове, Хеликаон отведе търговеца встрани от мъжете. Двата седнаха и говориха, докато не ги извикаха да се нахранят. По-късно, докато Онигонтас спеше, царят на Дардания се отдръпна от лагера и се качи по склона на един висок хълм. Чутото го бе разтревожило.

Гершом и Ониакус се приближиха към него.

— Научи ли нещо от търговеца? — попита египтянинът.

— Да... и нищо не е добро. Трябва ми време да помисля. Нека повървим малко.

Островът беше каменист и негостоприемнен. Но на един близък хълм някой бе построил храм. Лунната светлина озаряваше белите колони.

— На кого ли е посветен? — зачуди се Ониакус.

Хеликаон не го беше грижа, но тръгна с тях към изоставената постройка. Около нея нямаше статуи, вътре също. Каменният под беше покрит от трупан с векове прах. Част от покрива се бе срутила, позволявайки на луната да озарява вътрешността. Те претърсиха сградата, но не откриха гравюри, нито сечива, счупени чанти или фенери.

Хеликаон коленичи и избърса гъстия прах от един участък на пода. Под него в каменните плочи имаше дълбока извита линия. Гершом и Ониакус се присъединиха и заедно разчистиха праха от близките плочи. Символът, който разкриха, обхващаше целия под. Имаше два кръга, малкият вписан в големия, и диагонална линия, която минаваше и през двата.

— Какво значи това? — попита Ониакус.

— Древен символ — каза му Хеликаон. — Може да се открие на някои стари карти. Търговците някога са го използвали, за да бележат места с търговска или военна сила. Ако външният кръг е прекъснат, това означава, че наоколо няма вражески сили. Прекъснат вътрешен кръг значи, че в местността няма много търговия. Непрекъснатите кръгове значат обратното — силна защита, но добра търговия.

— А линия като тази, която минава през два непрекъснати кръга? — попита Ониакус.

— Означава, че местността не е проучена. Непозната е.

— И така — каза Гершом, загледан в символа. — Някой е дошъл на тази гола скала и е построил храм на непознатото?

— Така изглежда — отвърна Хеликаон. — Колко странно. Сигурно са пренасяли мрамора и дървото през цялата Велика зеленина, за да го докарат тук. Десетки, може би стотици работници и каменоделци, които да построят сграда, която никой няма да посещава, на остров без селище на него.

Гершом се засмя.

— Мисля, че е чудесна шега. Всички почитаме непознатото и непознаваемото. Това е същността на живота ни. Можем да знаем само какво е било, не и какво ще бъде. Но копнеем да научим, да разберем мистерията. Който и да е построил храма, е имал добро чувство за хумор и усет за предстоящото. Храм на непознатото, построен от някой непознат с неясна цел. Прекрасно е.

— Е, аз пък мисля, че е пълна безсмислица — оплака се Ониякус. — Разхищение на хубав мрамор и труд.

Когато отново излязоха под светлината на луната, Хеликаон се загледа над морето.

— Готов ли си да говориш за чутото? — попита Гершом.

Царят на Дардания си пое дълбоко дъх.

— Исмарос е паднал, както и Ксантея — каза той. — Това оставя само Калирос. Укрепленията там не са силни. Така че трябва да предположим, че вече или е под обсада, или е паднал.

— Но Хектор е в Тракия — каза Ониякус. — Той никога не губи. Ще смаже врага.

— Според Онигантас Хектор е спечелил няколко битки, но от Тесалия и Микена се изсипват все повече и повече вражески войски. Последните доклади потвърждават, че Хектор е в Родопите, изправен пред три армии.

— Той ще ги пребори — настоя Ониякус.

— Може би — съгласи се Хеликаон. — Но дребните победи нямат никакво значение. Тракия е изгубена. Мисля, че Хектор ще се опита да върне армията си в Карпеа при корабите, а после да прекоси проливите и да дойде в Дардания. Това е единствената му надежда за оцеляване.

— Ами флотата на Менадос? — вметна Гершом.

— Те или са тръгнали към Хелеспонт, за да пресрещнат Хектор, или планират да нахлуят в Дардания. Ако е първото и корабите на Хектор се опитат да прекосят незащитени, ще бъдат потопени до един.

— Ще ми простиш, ако отбележа, че тук има доста голямо количество предположение — каза Гершом. — Хектор може и да не тръгне към Карпеа. Може да е отишъл да помогне на Калирос. И дори ако си прав, може и вече да е в Карпеа и да се готви за прекосяване. Има твърде много несигурност и няма как да знаем дали ще стигнем навреме, за да му помогнем.

Хеликаон се отдръпна от двамата и ги остави да спорят. Трябваше му време да помисли.

Ако отплаваше към Карпеа и микенският адмирал Менадос нападнаше Дардания, клането щеше да е ужасяващо. Ако се насочеше към дома да защитава земите си и микенците унищожаваха Хектор и Троянския кон, войната щеше да бъде изгубена.

А имаше и още една неприятна мисъл, която нямаше намерение да споделя с помощниците си. Крепостта в Дарданос можеше да удържи обсада... освен ако врагът не бе сигурен, че градът ще отвори врати пред тях. Агамемнон беше коварен и веднъж вече бе използвал предатели срещу Троя, когато подкупи сина на Приам, Агатон, да се изправи срещу него. Ами ако вече имаше свой агент в Дарданос?

Тогава си помисли за Халисия. Последния път, когато микенците бяха атакували града, те я изнасилиха и пронизаха, а после убиха сина ѝ пред очите ѝ. Отново ли ще я подложиш на това, прошепна глас в сърцето му?

Хеликаон не беше човек, склонен към емоционални изблици или груби псувни, но внезапно започна да ругае дълго и цветисто. Двамата му спътници млъкнаха.

— Нямам рационален начин да стигна до решение — каза той накрая. — Има твърде много неизвестни. Менадос може вече да е в Хелеспонт или да е свалил армията си в Дардания. Хектор може да се бие в Калирос или някъде по пътя към брега. А трябва да мислим и за флотата, която Одисей е използвал, за да нападне Исмарос. Къде е тя? Не знаем нищо.

— Значи започваме от подходящото място — каза Гершом и обърна поглед назад към озарения от луната храм.

Банокъл изведе сивия си кон от дърветата и го подкара по нанадолнището. Зад него се показва Юстинос с младия принц Перикъл

пред себе си. След тях се появи детегледачката Мирин с детето Обас, които яздеха жребеца на Керио. Следваха ги Скорпиос и Енион. Банокъл погледна назад. Скорпиос носеше неговия лък. Енион, от чиято рана все още капеше кръв дори през шевовите, изглеждаше свит в себе си, с изгърбени рамене и сведена глава.

Малко по-напред видя Олганос да слиза от коня си точно преди хребета на нисък хълм, за да пропълзи до горе и да надзърне към откритата територия от другата страна.

Обедното слънце грееше от ясното небе, ала в планината духаше хладен вятър. На Банокъл му бе писнало да командва и в слепоочията му пулсираше тъпа болка. Нямаше представа накъде са тръгнали, освен мъглявите думи на Олганос за някакъв висок проход. Спомняше си, че е минал през подобно място, но нямаше да може да го открие отново, дори животът му да зависеше от това.

Какъвто именно беше случаят.

Болката се усили. Банокъл свали шлема си и позволи на бриза да разхлади пропитата му с пот руса коса.

Юстинос се приближи до него и дръпна юздите.

— Енион страда — каза той. — Онзи удар може да му е разбил черепа.

Банокъл си сложи отново шлема и срита коня си в галоп надолу по склона. Спря го до жребеца на Олганос и пролази до младия войник.

— Виждаш ли нещо? — попита той. Олганос поклати глава.

— Мисля, че сме близо до прохода — каза той, сочейки извисяващите се покрити със сняг върхове, които оформяха масивна стена на пътя им. — Трябва да прекосим онази суха долина и хълмовете от другата ѝ страна. По пътя има малки букови и борови горички, които биха могли да скрият цяла армия.

Банокъл се взря в долината. Нямаше и следа от ездачи или войници. Олганос обаче бе прав, че сред дърветата можеха да се скрият много хора. Младият войник изрази неговата тревога:

— Излезем ли веднъж на открито, ще ни забележат веднага, ако са разположили съгледвачи в шубрака.

— Имаш ли план? — попита Банокъл с надежда.

— Нямаме избор. Трябва да достигнем прохода.

Това го успокои. Не искаше да се налага да избира пак.

— Добре — каза той. — Можем ли да се справим до здрачаване?

— С отпочинали коне, да. Нашите обаче са изморени и веднъж излезем ли от долината, земята се издига по целия път до прохода.

Банокъл се надигна на крака и помахна на останалите да дойдат при тях, а после се качи на коня си и ги поведе над хребета.

Докато приближаваха дъното на долината, жегата се усили. Конете се движеха с приведени глави и копитата им вдигаха малки облачета прах. По страните им течеше пот. Местността бе суха и гореща, с твърде малко растителност.

Напредваха бавно и следобедът започна да преваля. После Скорпиос извика. Банокъл се обърна и видя, че Енион е паднал от коня си. Той нареди да спрат и завъртя сивушкото обратно до мястото, където раненият мъж се опитваше да се изправи. Банокъл слезе от седлото и отиде до него, за да го вдигне на крака. Очите на Енион бяха като стъклени, а лицето му — пепеляво. Внезапно той се преви, падна на колене и повърна.

Банокъл се отдръпна от него, а после огледа малката група. Конете нямаха още много сили, а мъжете бяха изтощени.

— Колко още има до прохода? — обърна се той към Олганос.

Младият мъж сви рамене.

— В състоянието, в което сме сега, не по-рано от падането на нощта, така мисля.

Малко вдясно имаше гъсто струпване на букове.

— Иди там и виж дали няма да намериш вода.

— Ако не достигнем прохода преди идоноите...

— Знам какво може да стане — сопна се Банокъл. — Сега върви!

Олганос смушка коня си. Банокъл помогна на Енион да се изправи и го качи на коня му.

— Не падай повече. Чуваш ли ме?

— Чувам те — изпелтечи войнът.

— Нека всички идем при онези дървета — каза Банокъл на останалите. — Там ще е по-хладно.

Олганос намери скрита полянка и отведе групата до нея. Там имаше бели мраморни камъни и между тях цъфтяха храсти с алени цветове, които обрамчваха широк каменен басейн, пълен с хладна вода. Тя стигаше до него от потока, който се спускаше между камъните в поредица от малки водопади. Тук имаше хубава трева и поляната бе

така красива, че Банокъл почти можеше да повярва, че наоколо са се скрили нимфи и дриади.

Старата детегледачка закуцука към ръба на басейна и приклепна бавно, за да напръска лицето и косата си и да отпие няколко големи глътки. Двамата принцове отидоха с нея. Юстинос и Скорпиос помогнаха на Енион да слезе от коня и го положиха с гръб към едно дърво. Банокъл напълни шлема си с вода и го отнесе на ранения. Енион отпи малко. Лицето му бе все така сиво, но очите му не изглеждаха толкова зле, колкото преди. Банокъл огледа раната на мъжа. Дългата драскотина по черепа му бе защита, но плътта около нея сега изглеждаше подута и обезцветена. Раните по главата винаги създаваха проблеми. Банокъл някога бе познавал мъж, който бе уцелен със стрела в черепа и оживя. Друг войник — корав и едър мъж — отнесе юмрук в една кръчмарска свата и умря на мига.

Те оставиха Енион да си почине и използваха суха трева, за да избършат разпенената пот от хълбоците на конете. След като разхладиха животните, ги отведоха до басейна, за да се напият и те.

Докато мъжете се разполагаха в сянката на буките, а конете се наслаждаваха на свежата трева наоколо, Банокъл свали бронята си и скочи в каменния басейн. Оказа се по-дълбок отколкото изглеждаше, и той потъна под повърхността. Водата беше студена и усещането, докато го поглъщаше, бе невероятно. Всички звуци заглъхнаха, както и главоболието, което го измъчваше вече почти цял ден.

Той изплува на повърхността, отиде до брега и се измъкна от водата. Видя, че Олганос и стройния русокос Скорпиос седят тихо заедно. Нямаше и следа от Юстинос. Банокъл се подсуши и отиде при двамата войни.

— Вие, момчета, също трябва да поплувате — каза той.

— Ами ако врагът дойде? — попита Олганос.

Банокъл се засмя.

— Ако пратят армия, ще сте също толкова мъртви, независимо дали умирате от жегата и воните на прасета, или сте разхладени и освежени.

— Има истина в това — каза Скорпиос, изправи се и развърза каишите на бронята си.

— Къде е Юстинос? — попита Банокъл.

— Казах му да изчака малко и да огледа долината — отвърна Олганос.

— Добре. Докато го прави, аз мисля да подремна.

Олганос и Скорпиос скочиха в каменния басейн с могъщ плясък, а Банокъл отиде да седне при Енион.

— Как се чувстваш? — попита той.

— По-добре. Усещам главата си все едно вътре има затворен кон, който се опитва да си пробие път с ритници. Жалко за Керио. Мизерно копеленце, но умееше да се бие.

— Времето да мислим за мъртвите е когато сме в безопасност у дома — каза Банокъл.

— Мислиш ли, че ще стигнем до дома?

— И защо да не стигнем?

Енион се усмихна.

— Не те ли безпокои фактът, че ни превъзхождат числено и сме в капан, заобиколени от врагове?

— Никога не съм виждал смисъл в това да се тревожиш за утрешния ден — отвърна Банокъл. — В този момент имаме вода, конете си почиват и се хранят, а аз смятам да се наспя прекрасно. Ако врагът дойде, ще избия от копелетата колкото успея. Ако не, ами тогава ще продължим да яздим, ще открием Хектор и останалите момчета, а после ще си идем у дома. По-добре и ти се наспи, човече.

— Мисля, че ще го сторя — каза Енион. После внезапно се изкикоти. — Цял живот съм чакал да направя нещо героично, нещо, с което да ме запомнят. И сега спасих двамата сина на цар и преборих двадесет вражески войника. Много е приятно, Банокъл, наистина много. Всичко, за което си мечтаех... освен това шибано главоболие.

— На сутринта ще е отминало — каза русият войн и се просна на тревата, затваряйки очи. Сънят дойде почти незабавно.

Когато се събуди, бе паднал мрак и ярките звезди светеха на нощното небе. Той седна и погледна към Енион. Войникът лежеше по гръб, загледан нагоре.

— Как е главата? — попита Банокъл.

Енион не отговори. Другият мъж помахаше с ръка пред лицето му. Нищо. Банокъл се наведе и затвори очите на мъртвеца, а после се надигна на крака.

Олганос плуваше, Юстинос седеше до басейна. Старицата и момчетата спяха. Олганос излезе от водата. Банокъл се приближи към него.

— Ти ли си пратил Скорпиос на стража?

— Да.

— Добре, ще го заместя след малко.

— Как е Енион? Мислиш ли, че ще може да пътува утре?

— Той вече пътува — отвърна Банокъл. — Върви по Тъмния път. Конят му е в по-добра форма от останалите. Нека дебелията жена го язди. А ти вземи меча му. Твоят изглежда износен и може да се счупи при следващия бой.

— В името на Арес, ти си студено копеле — каза Олганос.

— Той е мъртъв. Ние не сме. Тръгваме призори.

Покритият с камъни път, водещ нагоре и през високия проход на Килканос, бе покрит с боклука на придвижваща се армия. Между скалите се подаваха счупени шлемове. Един разбит шлем отразяваше ранната утринна светлина. Предмети, които до неотдавна бяха имали стойност за някого, сега събираха прах. На места Калиадес забелязваше петна изсъхнала кръв, там, където се бяха грижили за ранените. Самият проход беше тесен и с множество завой, докато се изкачваше все по-нагоре сред планините.

Калиадес и неговите триста доброволци бяха заели защитна позиция на около осемдесет места под най-високата точка, където проходът се стесняваше до някакви си тридесет крачки. И от двете им страни се издигаха отвесни скали. Той разположи стотината си стрелци на по-висока позиция от ляво и дясно, където да могат да се скрият зад камъните. По-тежко бронираните войници останаха в центъра. Мъжете бяха кикони, които вече нямаха къде да избягат.

Съгледвачите бяха предупредили Хектор, че към тях се движи идонойска армия от около седем хиляди души. Бяха наблизко и щяха да ги видят още преди обед.

Калиадес бе поискал доброволно да остане назад в продължение на двата дни, в които Хектор искаше да бъде удържан проходът.

— Ще си ми нужен в бъдеще, Калиадес. Не искам да умреш на някаква тракийска скала.

— Ако се сещаш за по-подходящ човек, който да планира защитата, нека остане той — отвърна микенецът. — Тракийците са добри бойци, но сред тях няма стратегии. А този проход трябва да бъде удържан. Не можем да си позволим армии от двете страни.

В крайна сметка Хектор се съгласи с нежелание и те се сбогуваха на сутринта.

Тракийците бяха мрачни мъже, които се бяха сражавали добре през цялата война. Затова им тежеше, че всичко приключваше толкова зле. Хектор им предложи шанса да дойдат с него в Троя, но те решиха да останат и да продължат битката срещу нашествениците.

Калиадес вървеше сред тях и раздаваше заповеди. Те му отговаряха с моментално подчинение, но не и топлина. Въпреки че вярваха на преценката му и уважаваха уменията му, за тях той бе непознат чужденец.

Непознат чужденец.

Внезапно Калиадес осъзна, че винаги е бил чужденец, дори сред собствения си народ. Той се качи на една висока скала и седна на нея, загледан надолу към прохода. Когато враговете пристигнеха тук, щяха да са изморени от катеренето. Можеха да бъдат покосявани от залп след залп от стрелците, а после, когато се приближаха още с хвърлени копия с бронзови върхове. Обширните каменни стени щяха да сгъстят формацията им и така нямаше лесно да избягват изстрелите. После Калиадес щеше да ги нападне с тежко бронираната тракийска пехота, принуждавайки ги да отстъпят, за да се прегрупират. Той не се съмняваше, че защитниците са в състояние да удържат поне няколко атаки. Ала щяха да понесат загуби, стрелите им скоро щяха да свършат, а добре насочените нападения на врага с предимството на числеността в крайна сметка щяха да ги изморят. Каквито и стратегии да измислеше, резултатът щеше да бъде един и същ. Ако врагът бе решителен и смел, преди мръкване той и хората му щяха да са мъртви.

Хектор бе разбрал това. Останалите назад бяха обречени. Малко вероятно бе някой от тях да напусне прохода жив.

Лицето на Пирия се появи в ума му, с късо подрязана руса коса, в която блестеше слънцето. В спомените му тя седеше на плажа и се смееше, докато мъжете от „Пенелопа“ се мъчеха да хванат избягалите прасета. Това бе хубав ден и през изминалите три години бе придобил златна отсянка.

После картината се разми и Калиадес отново видя Голямата Руж, застанала на прага на малката му къща, облякла рокля в червено и черно. Случи се в деня преди армията да се върне от Тракия за пролетната кампания. Той я покани вътре, но тя остана на място.

— Няма да вляза в дома ти, Калиадес. Не те харесвам, а и ти не ме обичаш много.

— Тогава какво правиш тук?

— Искам Банокъл да се върне жив у дома. Не искам да бъде въвлечен в твоя стремеж към смъртта.

Думите го изненадаха.

— Аз не искам да умирам, Руж. Защо мислиш такова нещо?

Тя го изгледа и изражението ѝ се смекчи.

— Промених си решението. Ще вляза. Имаш ли вино?

Той я отведе до малката градина в задната част на дома си и те седнаха заедно на една извита пейка в сянката на висока стена. Виното бе евтино и леко горчиво, но Руж изглежда нямаше нищо против. Тя го погледна в очите с прямия си поглед.

— Защо спаси жрицата? — попита след малко.

Той сви рамене.

— Напомняше ми на сестра ми, която бе убита, когато бях малък.

— Може и така да е, но това не е единствената причина. Банокъл говори за теб с огромно уважение и привързаност, така че чух всички истории за пътешествията ви. Аз вече не съм млада. Калиадес, но мъдростта ми нарасна с годините. Познавам мъжете. В името на Хера, зная за мъжете повече, отколкото някога ми се е искало да знам. Толкова много от вас бързо забелязват недостатъците и слабостта у другите, докато същевременно са абсолютно слепи за собствените си проблеми и страхове. Защо нямаш приятели, Калиадес?

Въпросът го накара да се чувства неудобно и той започна да съжалява, че я е поканил.

— Имам Банокъл.

— Да, така е. Но защо не други? И защо нямаш жена?

Тогава той стана от пейката.

— Не съм длъжен да ти се обяснявам.

— Страх ли те е, Калиадес?

— От нищо не се боя.

Не можеше да се отскубне от погледа ѝ, а той го тревожеше.

— Ето това вече беше лъжа — каза тя меко.

— Ти не ме познаваш. Никой не ме познава.

— Никой не те познава — повтори Руж. — И ето че отново грешиш. Аз те познавам, Калиадес. Не зная защо си такъв, какъвто си. Може би любимото ти пони е умряло, когато си бил млад, или те е тормозел някой приятелски настроен чичо. Може би баща ти е паднал от скала и се е удавил. Няма значение. Аз те познавам.

Изпълни го гняв.

— Просто си върви! — каза той. — Когато ми дотрябва мъдростта на някоя дебела курва, ще пратя да те повикат.

— А — каза тя без следа от гняв в гласа си, — сега виждам, че дълбоко в себе си и ти знаеш. Просто си твърде изплашен, за да го чуеш.

В този миг му се прииска да я удари, да изтрие този разбиращ поглед от лицето ѝ. Вместо това отстъпи назад от нея, почувствал се в капан в собствения си дом.

— Кажи ми тогава — настоя той. — Изкажи тази ужасяваща истина. Не ме е страх от нея.

— Ужасяващата истина е, че дълбоко в себе си ти изпитваш огромен страх. Страх те е от живота.

— Що за глупост? Да не си дъвкала корен от меас?

— Ти си спасил жена, която не е значела нищо за теб, и в резултат те е очаквала почти сигурна смърт.

— Струваше си да бъде спасена.

— Няма да споря за това. Само по себе си, това е чудесно дело. Героично. Като за легенда. Когато Одисей е отишъл, за да се изправи лице в лице с пиратите, ти си отишъл с него. Казал си на Банокъл, че искаш да видиш какво ще стане. Но ти си интелигентен човек. Знаеш какво е трябвало да стане. Трябвало е да ви нарежат на парчета. Мъжът ми те смята за човек с огромна смелост. Но аз не съм Банокъл. В теб, Калиадес, има част, която копнее за смърт. Празна част, която нищо не може да запълни. Нито обич, нито интимност, нито мечти, нито амбиции. Затова нямаш приятели. Нямаш какво да им дадеш и се боиш от това, което те биха ти дали.

Думите ѝ пробиха защитата му като ледено острие.

— Но аз познах любовта — възрази Калиадес. — Обичах Пирия. Това не е лъжа.

— Вярвам ти. И именно така те опознах. Вече си почти на тридесет години, а си имал една велика любов. Колко странно тогава, че е била към жена, която никога не би могла да ти отвърне. Жена, за която си знаел, че не може да отвърне. Да ти кажа ли какво си видял в онова изплашено, изтормозено и обречено момиче? Собственото си отражение. Изгубен и сам, без приятели и изоставен.

После тя стана и изглади няколко гънки от роклята си.

— Банокъл ми е приятел — каза Калиадес, чувайки ясно колко отбранително звучат тези думи.

Руж поклати глава, отхвърляйки дори този негов нищожен опит да удържи позицията си.

— Моят Банокъл не е мислител, иначе щеше да те разбере по-добре. Той ти е приятел, да, но в ума си, независимо дали го съзнаваш или не, за теб Банокъл не е нищо повече от една голяма хрътка, чието обожание ти позволява да се самозалъгваш, да повярваш, че си като другите. Той ти е спасил живота, Калиадес и ти си го завлякъл във всички онези опасности. Приятелите не правят така. В деня, в който в крайна сметка решиш да умреш, не позволявай на Банокъл да бъде с теб.

После тя си отиде, но той извика след нея:

— Съжалявам, че ме презираш, Руж.

— Ако те презирам, то е само защото презирам себе си — каза му тя с тъга в гласа. — Ние си приличаме толкова много, Калиадес. Изолирани от живота, без приятели, без някой, когото да обичаме. Затова ни е нужен Банокъл. Той е животът, див и необуздан в цялата си прелест. Без потайност или коварство. Той е огънят, около който сме се сгрупали, а светлината му отблъсква сенките, от които се боим — Руж се умълча за момент. После го погледна. — Припомни си някой детски спомен — каза тя.

Той примигна и една картина се появи в ума му.

— Какъв беше? — попита го жената.

— Бях дете и се криех от разбойниците в лененото поле.

— В деня, когато сестра ти е умряла?

— Да.

Тя въздъхна.

— Ето това е твоята трагедия, Калиадес. Ти никога не си излязъл от онова ленено поле. Все още си там, малък и изплашен и скрит от

света.

Високо сред скалите той отблъсна мислите за Руж от ума си. Мъжете бяха наклали огньовете и той щеше да слезе да се нахрани с тях, когато забеляза ездачи в далечината.

В началото не бяха нищо повече от точици, но докато се приближаваха, Калиадес разпозна блясъка на троянска броня.

Видя, че стрелците също са забелязали групата и слагат стрели на лъковете си. Той им извика да не стрелят и слезе да посрещне малката група.

Банокъл го достигна на гърба на коня си, а после вдигна крак и скочи от изморения сивушко.

— Радвам се да те видя — каза той. — Спасихме синовете на Резос и сега можеш най-сетне да поемеш командването. На мен ми писна. — После се огледа. — Къде е армията?

— На път за Карпеа. Аз съм начело на онези, които остават назад.

— Нямах достатъчно хора. Видяхме идонойската орда. Наблизо са. Хиляди копелета.

— Трябва само да ги удържим за два дни.

— А, добре, това ще го направим.

— Не ние, Банокъл. Задължението е мое. Ти трябва да отведеш синовете на Резос до Карпеа. Хектор ще се зарадва да ги види.

Банокъл свали шлема си и се почеса по късата руса коса.

— Нещо не мислиш разумно, Калиадес. Ще ти трябваме с моите момчета. Тези тракийски козоебци ще се разбягат при първото боядисано лице, което видят.

— Не, няма. — Калиадес въздъхна и си спомни разговора с Руж. — Слушай. Това е твоят отряд. Урсос каза на Хектор, че те е поставил начело. Така че ти нареждам да продължиш заедно с тях. Ще се видим в Карпеа или в Дардания, ако вече си пресякъл Хелеспонт, когато дойда.

— Забрави ли, че сме братя по меч?

Калиадес не обърна внимание на въпроса.

— Бъди бдителен, докато се придвижваш на изток. Има и други, по-малки проходи през планините, така че там може да срещнеш вражески ездачи.

— Мога ли да разчитам, че няма да възразиш, ако оставим конете да отпочинат малко? — попита Банокъл студено. — Катеренето ги измори.

— Разбира се. Вземете си и храна.

Без да каже нищо повече, приятелят му поведе коня си нагоре по прохода. Калиадес изпроводи с поглед останалите ездачи, които продължиха след него.

Някъде по обяд те най-накрая продължиха по пътя си. Банокъл не се сбогува, нито погледна назад. Калиадес обаче ги гледаше, докато превалиха билото на прохода.

— Сбогом, Банокъл, приятелю мой — прошепна той.

— Виждам ги! — извика един стрелец и посочи към прохода.

Калиадес извади меча си и извика войниците при себе си.

Далеч долу видя слънцето да се отразява в хиляди шлемове и копия.

XXXI

ГЕНЕРАЛ ПО ПРИНУДА

Банокъл все още бе сърдит, когато заедно с отряда си превали билото на прохода и се спусна към широките поля долу. След всичко, през което бяха преминали заедно, защо му беше на Калиадес да се отнася към него толкова внимателно? Това го нараняваше и го объркваше.

Старата детегледачка Мирин изравни коня си с неговия. Тя не бе яздила много през живота си и изглежда не се чувстваше добре на кобилата на Енион. Стискаше юздите с една ръка, а другата бе вкопчила в гривата на животното. Лицето ѝ бе почервенияло от усилието да запази равновесие.

— Много път ли има до Карпеа? — попита тя.

— Да — отвърна Банокъл.

— Не зная дали мога да остана на гърба на този кон още дълго. Коленете ми са болни. Болят ме.

Той не знаеше какво да ѝ каже. Жената бе твърде стара, за да върви пеша до Карпеа.

— Ще стане по-лесно — каза накрая, въпреки че не знаеше дали това е вярно. После дръпна юздите, за да отведе коня встрани от нея, и се върна до задната част на редицата, където бяха Юстинос и Скорпиос.

— Знаете ли колко е дълъг пътят до Карпеа? — попита той.

Юстинос сви рамене.

— Няколко дни, предполагам. Може би четири. Не ги броих, когато потеглихме.

— Нито пък аз.

— Олганос казва, че ще ни отнеме около три дни — каза Скорпиос.

— Гласувам да поставим Олганос на чело — каза Банокъл. Той изглежда знае какво прави.

Юстинос поклати глава.

— Твърде е млад. Оставаме с теб. Старата жена изглежда готова да падне от кобилата.

— Кофти колене — отвърна Банокъл.

Скорпиос сръчка жребеца си и се приближи до нея. Другите двама го последваха. Младежът слезе от коня си и задържа юздите на кобилата, докато Мирин премятеше десния си крак през гърба на животното, за да седне странично.

— Конят на Енион е кротък — каза ѝ Скорпиос. — Няма да се стресне или да те хвърли. Така коленете ти по-добре ли са?

— Да — отвърна старицата и разположи Обас по-комфортно и скута си. — Благодаря ти. Ти си мило момче.

Следобедното слънце грееше силно, ала през планините вееше хладен ветрец, докато яздеха. Земята беше открита и се надигаше и спускаше постепенно в покрити с трева хълмове и долчинки. Високо в небето Банокъл видя ято гъски, които летяха на север към някое далечно езеро. Винаги бе обичал гъските, особено запечени в собствена мазнина. Стомахът му запротестира.

Тъмнокосият млад принц Перикъл дойде до него на гърба на жребеца на Керио, докато приближаваха към малка гора. Банокъл погледна момчето. Светлата му туника бе поръбена със златна нишка, а в колана му имаше повече злато, отколкото той щеше да спечели за цял сезон.

— Трябва да ти намерим меч — каза Банокъл. — Или може би дълъг кинжал.

— Защо? Не бих могъл да надвия брониран враг.

— Може би не. Но пък можеш да му отрежеш топките, докато те убива.

Перикъл се ухили. Това го накара да изглежда още по-млад и още по-уязвим.

— Съжалявам за баща ти — каза Банокъл. — Хората казват, че е бил велик човек.

Усмивката на момчето изчезна.

— Какво ще правим в Троя? — попита то.

— Не разбирам какво имаш предвид.

— Дали ще бъда добре дошъл там? Аз нямам земи, нито армия, нито богатство.

Банокъл сви рамене.

— Аз също нямам. Може би можеш да се обучиш за ковач. Като бях по-млад, много исках. Да топиш метал и да го удряш...

— Не и аз — каза принцът. — Всички осакатяват. Баща ми казваше, че нагорещяването на рудата прави въздуха лош. Всички ковачи губят усета в пръстите на ръцете си, а после и в тези на краката.

— Прав си — отвърна Банокъл. — Не съм се замислял преди. Кофти въздух, а? Не го бях чувал.

Перикъл се наведе към него.

— В нашите планини има дълбоки пещери, където въздухът понякога наистина е ужасен. Хората ходят там, за да спят и после просто умират. Когато бях малък, няколко пътника се скрили в една такава пещера. Петима мъже и още толкова жени. Друг случаен пътник открил всичките мъртви и изтичал до близкото село да каже на вожд. Двамата се върнали в пещерата, но било нощ и носели факли. Вожда влязъл вътре и веднага последвал звук като от гръмотевица, а после ярка светлина. Мъжът бил изхвърлен от пещерата с опърлени вежди и брада.

— Мъртъв ли бил? — попита Банокъл.

— Мисля, че не. След това вече никой не се приближил до пещерите. Казват, че там живеело огнедишащо чудовище.

— Може то да е обичало лошия въздух — предположи Банокъл.

Перикъл въздъхна.

— Как изглежда Троя?

— Голяма е.

— Ти в дворец ли живееш?

— Не. Някога живях. Поне за малко. С жена ми Руж имаме къща.

— А деца имате ли?

— Не.

— Може би двамата с Обас можем да останем с вас? Мирин ще ни готви.

— Това с готвенето звучи добре — отвърна Банокъл. — Руж е чудесна жена, но храната, която готви, е като кози лайна. Освен сладкишите... но пък тях ги взима от някакъв познат пекар. Както и да е, предполагам, че Хектор ще ви даде стаи в двореца си. Срещал ли си го?

Перикъл кимна.

— Баща ми много го харесва. — После главата му клюмна. — Искам да кажа, харесваше го много. — Изражението му замръзна. — Един ден ще се върна с армия и ще избия всички идонои. Няма да оставя нищо от тях. Дори спомен.

— Винаги е хубаво да имаш план — каза Банокъл.

— Какъв е твоят план?

Русият гигант се ухили.

— Да се прибера у дома, да се сгуша до Руж, да положа глава на възглавницата и да спя няколко дни. След като се напия до безпаметност, разбира се.

Перикъл се усмихна.

— Веднъж се напих. Отидох в стаята на татко и изпих чаша вино без вода. Беше ужасно. Стаята се завъртя и паднах. После повърнах. Дни наред ми беше зле.

— Трябва да поработиш над това — каза му Банокъл. — След известно време ще намериш златния момент. Така го наричаше баща ми. Всички тревоги изчезват, проблемите се смаляват и светът изглежда просто... просто щастлив.

— А след това?

— След това стаята почва да се върти, повръщаш и ти е зле дни наред.

Перикъл се засмя.

— Никога повече няма да пия вино. Дори мисълта кара стомаха ми да трепери.

Те пояздиха малко в тишина, а после принцът каза:

— Изглеждаше ядосан, когато говореше с офицера в прохода. Защо?

— Той ми беше брат по меч. Но когато му предложих помощта си да удържи прохода, отказа.

— Може би не е искал да умреш с него. Говорих с някои от киконите. Един от тях беше офицер в двореца. Той каза, че са там, за да се бият до смърт.

Банокъл поклати глава.

— Калиадес ще измисли някакъв план. Ще надхитри врага. Винаги го прави.

— Щом така мислиш.

Банокъл подкара коня си напред и се насочи към върха на нисък хълм. Перикъл бе само момче и не знаеше нищо за уменията на Калиадес. Въпреки това песимизмът на младежа го тревожеше. Той самият беше видял идонойската орда. Нямаше начин няколко защитника да ги удържат за дълго.

Изгубен в мислите си, превали хребета на хълма... за да се озове лице в лице с голяма група от около петдесетина конника с боядисани лица.

Банокъл изруга и извади двата си меча.

Калиадес отново се намираше на „Пенелопа“ и свежият вятър изпълваше платното. Пирия бе до него, загледана в черното прасе, размахващо крака в морето. Изражението ѝ бе разтревожено.

— Ще се справи ли? — попита тя.

— Ще ни надживее и двамата — отвърна Калиадес.

Пирия се опита да го заговори отново, но някакъв чудовищен шум заглуши думите ѝ — дрънченето на мечове и виковете на мъже. Лицето ѝ избледня.

Калиадес отвори очи. Лежеше сред няколко камъка, главата го болеше, пред погледа му беше размазано. Помъчи се да се изправи и усети пронизваща болка в гърдите. Мечът на Аргуриос лежеше на земята до него, а острието му бе изцапано с кръв. Калиадес погледна към ръцете си. И те бяха покрити с кръв. Надигна се на колене и се опита да стъпи на крака, но падна отново и се претърколи по гръб. В дясното му око покапа кръв и той я избърса. Пролази още по-назад от битката и се облегна на една скала. Дясното му око беше подуто и се затваряше бързо. Тогава си спомни бронзовата брадва, която се удари в шлема му, разби го и го събори на земята.

Бяха оцелели пет атаки. В първата врагът дори не достигна войниците, отблъснат от смъртоносния дъжд от стрели, който валеше отвисоко. После противниците им се регрупираха, изтеглиха щитоносците си най-отпред и отново тръгнаха срещу тях. Стрелите обаче отново намираха цели, забивайки се в крака, ръце и рамене. Калиадес поведе атака, която проби предната редица и отново отблъсна врага.

Третата атака дойде бързо и показа, че вражеският генерал държи строга дисциплина. Войниците му нямаше да бъдат сломени. Щяха да удрят тракийските редици като ядосано море.

Известно време след това стратегията се промени. Противниковите стрелци се запромъкваха напред и стреляха по тракийските лъконосци, принуждавайки ги да залегнат.

Последва конна атака. Калиадес бе наредил на хората си да останат по места и да сближат щитовете си. Никой кон не би се засилил доброволно в стена. Вместо това идонойските ездаци ги накараха да скочат в струпаните редици на защитниците и ги разпръснаха. Битката бе кратка и кървава, защото ездачите не бяха добре бронирани. Въпреки това загубите сред тракийците бяха големи — счупени кости от ритащите коне и рани от копия, които бяха пронизали шлемове и нагръдници.

По време на петата атака стрелците на Калиадес изпитваха недостиг на стрели, а врагът напредваше самоуверено.

Повече от половината тракийци бяха мъртви и вече едва стигаха, за да удържат тесния проход.

Калиадес погледна към стотината оцелели войници. Искаше да се присъедини към тях, но в краката му нямаше останала сила. Изпита силна умора и откри, че се обляга назад, загледан в небето. Облаците над планините бяха позлатени от умиращото слънце. Видя и ято птици. Красива гледка. Колко ли е хубаво, помисли той, да разпериш ръце и да се понесеш към небесата, да отлетиш надалеч от тревогите на света.

Болката в гърдите му пламна отново. Той погледна надолу и видя, че бронята му е разкъсана и над плочките се процежда кръв. В началото не можа да си спомни за раната. После в ума му се появи скочилият кон и копието, което го бе ударило и го бе съборило на земята.

От мястото, където седеше, виждаше цялата бойна линия. Тя се извиваше все повече, почти готова да се разкъса. Когато това станеше, битката щеше да приключи. Линията щеше да се превърне в групи от обкръжени войни.

Калиадес инстинктивно се огледа за място, където да се скрие. Какво правиш, попита се незабавно? Няма бягство.

А после отново видя детето, което беше някога, скрито в лепеното поле.

Руж бе права. Част от Калиадес никога не беше напуснала полето. Сестра му беше за него като слънцето и звездите. Обичта ѝ беше постоянна и неотменима и можеше винаги да разчита на нея. Смъртта ѝ, така внезапна и жестока, го беше ранила повече, отколкото можеше да предположи. Малкото момче в лененото поле бе решило никога да не допусне отново в живота си обичта с нейната ужасяваща болка и мъка.

Искаш ли да живееш, запита се той?

В този миг, докато последната светлина на слънцето озаряваше прохода, разбра, че иска.

Тогава се махни от лененото поле!

Калиадес нададе вик на болка и ярост, взе меча на Аргуриос и се насили да се изправи. После се запрепъва към битката.

В същия миг чу гръмотевичния тътен на копита, чаткащи по камък. Обърна се и видя около петдесетина конника, спускащи се надолу през прохода.

Начело с вдигнат меч яздеше Банокъл.

Тракийските защитници се разбягаха наляво и надясно, за да пропуснат конниците. Техните копия се забиха в идонойските войни и ги повалиха като вейки. Паниката обхвана вражеските редици и те се обърнаха, за да побягнат надолу, преследвани плътно от новодошлите.

Калиадес се опита да прибере меча си, но ръката му бе твърде изморена и острието издрънча на земята. Той се свлече надолу, за да си почине на един камък. Странно, но чуваше звуците на морето в ушите си.

После падна от камъка.

Когато най-сетне се събуди, откри, че някой е свалил бронята му, а раната на гърдите му е защита. Имаше запалени огньове и Банокъл седеше до него.

— Радвам се да те видя — каза Калиадес.

— Чумата да те тръшне, лайнян мозък такъв! — извика приятелят му. — Можеше да ми кажеш, че искаш да умреш.

— Щеше ли да продължиш, ако го бях казал?

— Разбира се, че не. Затова и го казвам. Братята по меч се бият заедно.

Калиадес хвана ръката на Банокъл и се изтегли до седнало положение.

— Къде намери тези конници?

— Долу в равнината. Бягаха от превзетия град. В началото реших, че са врагове и ги нападнах. Но те се разпръснаха със смях. Копелета. Както и да е, след като спряха да се забавляват, им казах, че предстои битка, и ги доведох тук. Ей така, а? Кой сега е мислителят?

— Явно ти, Банокъл, друже. Мой скъпи, любими приятелю.

Русият гигант го изгледа подозрително.

— Мисля, че тоя удар по главата ти е поразтърсил мозъка. И колко още трябва да удържахме това място?

— Вече няма нужда от това — каза Калиадес. — Да оставаме сега, ще е глупаво и няма да постигнем нищо. Остави огньовете запалени и после отведи конете колкото можеш по-тихо. Завържете плат около копитата им. Ще се промъкнем в мрака и ще избягаме към морето и Карпеа. С малко късмет идоноите няма да ни нападнат преди сутринта, а дотогава ще сме далеч от тук.

— Така звучи по-добре — отвърна Банокъл доволен. — Ти си почивай. Ще накарам Олганос да организира отстъплението. Той е добър в организирането. Оставиха ли ви някакво вино?

— Не.

Приятелят му изруга и тръгна да изпълнява работата си.

Калиадес задряма за известно време и отново сънува Пирия. Беше на палубата на тъмен кораб, плаващ към залеза. Той стоеше на златен плаж. Вдигна ръка и ѝ помаха, но Пирия гледаше залязващото слънце и не го видя.

Пътуването на изток бе бавно, защото много места бяха заблатени, непроходими или пълни с мухи и комари. Отрядът, наброяващ вече сто четиридесет и двама души и воден неохотно от Банокъл, беше принуден да използва заобиколен маршрут в търсене на по-твърда почва. Първата сутрин се натъкнаха на шест изоставени снабдителни каруци. Бяха разграбени, а конете ги нямаше. Банокъл, по съвет на Олганос, нареди да впрегнат конете в тях. Някои от по-сериозно ранените — включително и Калиадес — бяха пренесени в каруците.

Следобеда се натъкнаха на още бягащи тракийци. Имаше четиридесет и трима добре бронирани войници, както и двадесетина

конника с леки нагръдници. Идваха от северозапад, където гарнизонът им бил превзет от идоноите.

Банокъл се надяваше, че Калиадес ще се почувства достатъчно добре, за да поеме контрола, но през нощта състоянието му се влоши. Сега той спеше в първата каруца и дори когато бе в съзнание, умът му блуждаеше. Беше развил треска и се потеше обилно. Банокъл бе зашил раната на гърдите му, но нямаше как да разбере колко дълбока е била и дали не е засегнала нещо важно.

Олганос разпрати съгледвачи на север, юг, изток и запад, за да следят придвижването на врага. Докато бавното пътуване продължаваше, съгледвачите се натъкваха на още бягащи кикони и ги прасяха към главната група. По здрачаване Банокъл командваше повече от триста войника.

— Привличаме ги като лайно — мухи — оплака се той на Олганос.

Младият мъж сви рамене.

— Това ни прави по-силни, в случай че ни нападнат.

Първата добра новина дойде, когато спряха, за да устроят лагер за през нощта. Един от съгледвачите докладва, че идонойската армия в прохода не е тръгнала на изток и вече се намира почти на ден разстояние зад гърба им.

Докато мъжете почиваха, Банокъл потърси Калиадес. Приятелят му сега беше буден, но слаб. Русият войн му донесе малко вода.

— Нямаме храна — каза той.

Известно време Калиадес не отговори. Лицето му бе пепеляво и блестеше от пот.

— На север и изток трябва да има ферми и селища — каза накрая. — Прати ездаци утре сутрин. Съберете малко крави или овце.

— Добър план — съгласи се Банокъл.

— И се разходи сред хората, приятелю. Нека усетят присъствието ти. Тракийците са горди, но са и избухливи, лесно се ядосват и отчайват. Трябва да ги удържиш.

Калиадес се излегна и започна да трепери. Банокъл го покри с наметалото си.

— Ще се оправииш — каза той. — Ти си корав. Ще се оправииш.

Все така треперейки, приятелят му заспа. Другият мъж поседя с него известно време, а после стана. Навсякъде около него войниците

сediaхa струпани на малки групички. Нямаше много разговори и из лагера се носеше всеобщо усещане за безнадеждност. Банокъл отиде до мястото, където почиваха Перикъл, старата жена и спящият Обас.

— Утре ще намерим храна — каза той. — Има ферми и нещо подобно на изток.

Перикъл кимна, но и той изглеждаше обезсърчен.

Банокъл продължи нататък. Мина край група от войниците, които бе довел вчера. Те вдигнаха погледи.

— Някой от вас познава ли местността? — попита ги той.

Те поклатиха глави.

— Ние сме хора от Калирос — каза единият, висок мъж със сини ивици по челото. Банокъл си спомни, че името му е Хилас.

— Добри бойци се оказаха хората от Калирос — отвърна той.

— Не достатъчно добри — изсумтя Хилас.

— Прекрасно наритахте задниците на онези идонои в прохода. И още сте живи. В името на Хадес, момчета, бил съм и в по-лоши ситуации от тази. А още съм жив.

Хилас се изкашля и се изплю на земята.

— Как може нещо да е по-лошо от това сега? Семействата ни са или мъртви, или поробени. Всичките ни градове паднаха и бягаме към морето.

Банокъл не знаеше какво да отговори. Тогава се появи Перикъл.

— Дядо ми превзе всички идоноиски градове — каза той. — И те бяха покорен народ. А вижте ги сега. Днешният ден няма да продължи вечно. Служете ми вярно и един ден ще дойдем отново, за да си върнем родината.

Войните се умълчаха, а после войникът със сините ивици стана на крака.

— Ние сме положили клетва за вярност към цар Резос. Може би един ден ти ще станеш велик мъж като него. Но сега си просто момче. Аз съм Хилас, господар на Западната планина. Няма да се закълна във вярност на едно момче.

Перикъл не изглеждаше притеснен от обидата.

— По-добре погледни отвъд годините ми, Хилас. Баща ми беше в съюз с Троя. Като негов син и наследник аз съм този съюз. В Троя ще се регрупираме и ще си съберем нова армия. Ще ни отнеме време. И за това време аз ще стана мъж.

— И кой ще ни води междувременно? — попита Хилас. — Който и да е, ще се опита да си присвои правото да властва. Ей там виждам Волин. — Той посочи към друга група войни наблизо. — Той не би ме допуснал до тази позиция, а аз със сигурност никога няма да яздя под неговото некадърно управление.

Плешивият едър Волин скочи на крака, заедно с хората си. Мечовете излязоха със съскане от ножниците и на светлината на огъня проблеснаха остриета на кинжали.

— Никой да не мърда! — изрева Банокъл яростно. — В името на боговете, възможно ли е да сте толкова тъпи! Ти — каза той и изглежда кръвнишки Хилас. — Не ме интересува, ако ще да си Върховния прасешки повелител на западните козоебци. В момента не управляваш нищо. Ясно ли е? Нищичко. А ти — изръмжа той на плешивия войн — няма да вадиш оръжие на никой от хората ми. Никога и по никакъв повод. Какво не ви е наред, бе хора? Нямате си достатъчно врагове ли, че трябва и да се избиваме?

— Ние не сме твои хора, троянецо — сопна се Хилас.

Банокъл тъкмо щеше да пристъпи напред, за да събори мъжа на земята с юмрук, когато младият принц заговори отново:

— Той е моят генерал — каза Перикъл. — И е абсолютно прав. Безумно е да се бием помежду си. Вчера — продължи той, сочейки към Волин — ти се подготвяше да умреш в прохода като киконски герой. Днес си жив. И защо? Защото друг киконски герой — Хилас, господарят на Западната планина — дойде да те защити. Само така можем да оцелеем, за да се върнем отново. Като сме заедно и отхвърлим дребните си различия.

Хилас пое дълбоко дъх, а после прибра меча си. Хвърли един злобен поглед на Банокъл.

— Как може такъв мъж да ни е генерал? Той е троянец.

Банокъл щеше да отбележи, че не е троянец, но плешивият Волин го изпревари:

— Мисля, че е добра идея — каза той.

— Естествено! Нали аз съм против нея — не му остана дължен Хилас.

— Може и така да е, но в думите на младежа има истина. Между благородниците винаги е имало несъгласия. Може би винаги и ще има. Затова ни трябва силен цар. И ако бях с двадесет години по-млад,

сигурно щях самият аз да се пробвам да спечеля короната и да ти прережа гърлото. Но не съм, а всичките ми синове са мъртви. С един чужденец за водач няма да има подобна ревност, нито борба за позиции. И можем да се обединим зад Перикъл.

— Ние сме само триста души — каза Хилас, докато гневът му се стапяше. — Няма да си върнем Тракия.

— Триста сме сега — отвърна Перикъл. — А вчера бяхме двойно по-малко. Със сигурност и други са избягали и с благословията на боговете ще стигнат до Троя. Когато се върнем, ще съберем мъже от северните планински племена, както и други, които са се изморили от микенския и идонойския терор.

— Звучи като баща си, а? — каза Волин.

— Да, наистина — съгласи се Хилас. — Все още не съм сигурен обаче, че искам да ме води троянец.

— Той вече ви поведе веднъж в битка — каза Перикъл. — И към победата. Нещо повече, когато бях сам в гората, заобиколен от идонойски войни, готови да ме убият, този мъж рискува собствения си живот за мен. Вече съм го виждал в три битки. Всяка една трябваше да доведе до сигурна загуба, но Банокъл е велик войн и чудесен водач.

Хилас внезапно се засмя.

— Първия път, когато видя моите петдесет човека, извади мечове и ни нападна. — Банокъл усети, че настроението се променя като свеж ветрец след буря. — Добре. Ще го приема за генерал.

Русият войн си тръгна, гладен и объркан. Никой не си бе направил труда да пита него дали иска да бъде генерал, нито някой беше споменал как ще му плащат. Не, че имаше значение, тъй като след като стигнеха Карпеа, той с радост щеше да прехвърли проблема на истинските офицери.

Повя хладен бриз и Банокъл си намери място, където гъстите храсти го засланияха от вятъра. Той се просна на земята и се подготви да заспи непробудно. Точно се унасяше, когато чу, че някой се приближава. Отвори очи и видя младежа Перикъл. Момчето приклекна до него.

— Благодаря ти за онова, което направи — каза той. — Боя се, че иначе щеше да има кръвопролития.

— На колко си години? — попита Банокъл.

— Почти на тринадесет. Защо?

— Не говориш като тринадесетгодишните момчета, които съм виждал преди.

— Не зная как иначе да говоря — отвърна Перикъл.

— Имам предвид, че изобщо не звучиш като момче. Звучиш като стар учител. „Боя се, че иначе щеше да има кръвопролития“ — имитира го той. — Там, откъдето идвам, момчетата не говорят така. Говорят за игри и момичета, хвалят се с великите дела, които ще извършат, когато пораснат.

— Всичките ми учители бяха стари хора — каза Перикъл. Татко не вярваше в игрите... Освен ако не служат на някакво цел като например тичането, което ще ме направи силен, или маневрите с войници играчки, за да разбере стратегията по-добре. Най-често прекарвах дните си със старци, които говореха за стари войни и стара история, както и за делата на великите. Зная колко дълбоко да поставя основите на къща и как да напасвам греди една към друга. Той ме подготвяше за цар.

— Не си ли е играл с теб, докато беше малък?

— Да си играе? Не. Ние не прекарвахме много време заедно. Миналата година на рождения ми ден ме отведе настрана и ми каза, че има специален подарък за мен. После ме заведе до подземията на двореца, където един предател бе коленичил на пода с ръце, вързани зад гърба. Татко ме накара да му прережа гърлото и да го гледам как умира.

— Нямах точно това предвид — отвърна Банокъл.

— Аз ще прекарвам време със синовете си... ако доживея достатъчно дълго, за да имам такива. — Той погледна към русия войн. — Имаш ли нещо против да спя тук при теб?

— Не, разбира се — излъга Банокъл, комуто никак не се нравеше мисълта да спи до странен младеж, обучен да прерязва гърла. Перикъл се излегна с глава, положена в свивката на лакътя. Банокъл реши да изчака момчето да заспи, а после да си намери друго място за почивка.

XXXII

БИТКАТА ЗА КАРПЕА

Пелей от Тесалия никога не бе вярвал в героичното водачество, когато царят се бие в първата редица рамо до рамо с войниците си. Това беше просто глупаво, защото така някоя заблудена стрела или добре насочено копие можеше да промени изцяло изхода на битката. Той си повтаряше, че това няма нищо общо със страхливостта. Царят трябваше да стои на място, достатъчно близо до битката, за да взима решения според случващото се, но винаги далеч от опасността.

Така че сега Пелей седеше на високия си бял кон, заобиколен от елитната си стража — триста тежко бронирани войници — докато неговите войни и идонойските им съюзници атакуваха троянците в равнината на Карпеа. Това бе идеално бойно поле — обширно и равно, без високи хълмове, които врагът да удържа, без гори, в които да се скрият. Само трева и морето отвъд нея. Дори и малкото селище не предлагаше добри скривалища. Карпеа нямаше даже укрепление.

Пелей знаеше, че в повечето случаи Хектор би се оттеглил на по-подходяща позиция срещу армия, която бе почти четири пъти по-силна от неговата. Ала сега не можеше, защото на плажа се намираха корабите, които му бяха нужни, за да избяга от Тракия.

Някой по-обикновен командир би се оттеглил така или иначе, осъзнавайки, че каузата му е изгубена срещу враг, наброяващ дванадесет хиляди войници. Но Пелей бе предположил правилно, че арогантността на Хектор ще го накара да рискува всичко с една последна решаваща битка. Само че сега нямаше гори, в които да скрие конницата си, нито време да планира сложни капани. Армията му, помалка от три хиляди души, се биеше за живота си.

Изпълни го злорадство, докато битката продължаваше. От мястото си виждаше как войските му отблъсват троянците назад. Врагът се биеше най-вече с пешаци, въпреки че малка част от троянската конница яздеше отдясно, удържайки идонойските конници, които се опитваха да нападнат противниците си по фланга.

Хектор бе избрал състен строй с три блока от по деветстотин мъже, въоръжени с дълги копия и високи щитове. Това бе идеална защитна маневра, когато врагът те превъзхожда. Пелей знаеше, че може би щеше да успее дори срещу противник с двойно повече войници. Ала тесалийската армия бе много по-голяма. Всеки миг някоя от трите троянски редици щеше да бъде пробита и войниците щяха да обкръжат врага и да го принудят да се съгсти още повече, като по този начин бойците на Хектор нямаше да могат да се бият изобщо. Тогава щеше да започне клането. И този момент не беше далеко.

Колко прекрасно щеше да е да види главата на Хектор набучена на кол. Красотата на този миг щеше да отмие жлъчта, която изпитваше през последните няколко години.

Той винаги се беше гордял със сина си Ахил и се беше възхищавал на постиженията му, тъй като те го прославяха като сина на цар Пелей. Триумфите на сина озаряваха и бащата. После дойде нежелана и горчива промяна. Съвършеният Ахил, господарят на войната, започна да сияе със собствена светлина. И някъде по пътя славата на Пелей помръкна и той стана просто бащата на героя.

Думите трябваше да значат едно и също. Син на Пелей или баща на Ахил. Ала ударението се промени. Това тормозеше Пелей. С всяка нова победа Ахил ставаше все по-известен. Сега той бе завоевателят на Ксантея и Калирос, освободителят на Тракия.

Затова, в желанието си да си върне малко от заслужения дял на славата, Пелей поведе собствената си армия срещу град Исмарос. Одисей получи задачата да наложи блокада на пристанището. Тогава царят на Итака поведе нощно нападение и хората му преодоляха стените, за да отворят портите за Пелей и неговите тесалийци. Градът бе превзет. И кого обсипаха с хвалебствия?

Одисей, Опустошителя на градове. Хитрия Одисей. Умния Одисей.

Но не и днес. Триумфът щеше да бъде на цар Пелей — Царят на битките, надвил могъщия Хектор.

Малко по-напред троянската формация отляво изглеждаше готова да се пречупи. Пелей наблюдаваше сцената с жадни очи. Триумфът му приближаваше и вкусът му беше силен.

Тогава видя Хектор, в бронята му от бронз и сребро, да се хвърля сред отслабващата редица. Хората му се струпаха около него, събрали

кураж.

Значи щеше да почака още малко. Още по-добре, помисли Пелей. Очакването правеше победата по-сладка.

Нагръдникът му стягаше и го душеше. В последните години теглото му постоянно нарастваше. Осъзна, че войната щеше да му повлияе добре. С нея можеше отново да стане силен и строен както преди. Като децата си.

Спомни си Калиопа. Тя беше стройна и той толкова обичаше да я държи до себе си като дете. Толкова приличаше на майка си.

Но точно като майка си и тя се отвърна от него. Вероломно измамно момиче. Нима не я бе отгледал с всички привилегии, без да ѝ липсва нищо? И как му се отплати тя? Като се развяваше гола пред него, за да го съблазни. Да, точно това стори. Превърна го в египтянин, ламтящ за собствената си плът.

Но това едва ли можеше да е изненада. Всички жени бяха уличници. Някои го прикриваха по-добре от други, но всички бяха еднакви.

И сега тя бе мъртва. Което показваше, че боговете са справедливи.

Кавос, генералът на стражата му, се приближи. Мъжът бе ветеран от много битки и добър войник, но нямаше голямо въображение.

— Трябва да се придвижим напред, господарю. Те са готови да се пречупят.

— Още не, Кавос — каза Пелей.

— Ако се струпаме в центъра, ще пробием. Троянците са изтощени.

Да, а аз ще трябва да се приближа заедно с теб, помисли Пелей, близо до мечовете и копията.

— Тръгваме, когато аз кажа — отвърна той. Кавос се отдръпни при хората си.

Трябва да ми е благодарен, помисли царят. Не му се налага да се изправя пред смъртта. Но пък той е глупак без мозък, който да оцени добрия му късмет.

Отвъд битката Пелей виждаше колибите и къщурките на рибарското село и корабите, издърпани на плажа от другата страна. Корабите, които сега щяха да позволят на армията му да прекоси

тесните проливи до Дардания. Пелей се бе страхувал, че ще е принуден да ги прекоси на кон в ужасните плитки лодки. Но сега, окъпан в славата на победата си над Хектор, можеше да се върне триумфално в Тесалия и да остави Ахил да поведе хората си през морето.

Той върна погледа си към битката и видя, че загубите сред хората му са сериозни. Като се изключеше стражата му, тесалийската армия бе леко бронирана, с подсилени кожени нагръдници. Те не бяха особена защита срещу тежките копия на Троянския кон. Но пък бронзовите нагръдници бяха скъпи, а мъжете — евтини. Идоноите също умираха по трима за всеки паднал троянец. Клановете бяха по-зле защитени дори от собствените му мъже. Мнозина сред тях изобщо нямаха нагръдници.

Нямаше значение. Битката почти бе приключила.

После видя как хората от стражата му се обръщат на запад. Пелей също се обърна.

Пред него имаше редица конници, чиито копия блестяха ни светлината на слънцето.

Царят извика Кавос.

— Прати някой да им каже да атакуват отляво.

— Това не са наши хора — каза Ковос мрачно.

— Естествено, че са наши. Зад нас няма врагове.

— Погледни мъжа в центъра — възрази генералът. — Онзи на сивия кон. Той носи троянска броня.

— Открадната от мъртвите — каза Пелей, но червейчето на съмнението започна да го гризе.

Мъжът на сивия кон извади два меча и ги вдигна високо.

После конниците тръгнаха напред. В началото бавно, а после все по-бързо, докато гръмотевичният тътен на копитата не огласи местността и войните не се засилиха към тесалийските задни позиции.

— Обърнете се! — изрева Ковос. — Обърнете се, кучета! Очаква ви смърт!

Тристата войника от царската стража нямаха копия, а само мечове и дълги щитове. Те бързо се опитаха да сформират редица, обърната на запад. Пелей смушка коня си сред тях, внезапно ужасен.

Вече виждаше ясно мъжа на сивия кон. Той бе широкоплещест, с руса брада. Нямаше щит. В дясната си ръка държеше сабя, а в лявата

— меч.

Трябва да обърне, помисли си Пелей. Никой кон няма да атакува стена от щитове.

Ала стената не се сформира достатъчно бързо. Ездачът откри пролука и се хвърли в нея, а сабят му се спусна мълниеносно и преряза гърлото на един страж.

Внезапно настана хаос. Пелей дори не извади меча си. Изпълни го паника, докато гледаше как редицата от войници се разкъсва. Можеше да мисли единствено за бягство. Той отново смуща коня си и си запробива път сред собствените си стражи, с което още повече разшири пролуките в редиците им. После, когато се озова зад тях, скрита жребеца в галоп. Виждайки, че царят им бяга, близките стражи го последваха. Само след миг битката се превърна в отстъпление.

Пелей не се интересуваше от това. Умът му вече беше зает само с нуждата да бяга и да бяга, без да спира. Да намери място, където да се скрие. Където и да е! Зад гърба си чуваше писъците на умиращи мъже.

Жребецът му вече галопираше бясно на запад по бреговата линия.

Нечие копие прехвърча край него. После друго. Пелей се обърна и видя, че четирима от вражеските ездачи се приближават към него. После едно копие мина под краката на коня му. Белият жребец се препъна и хвърли царя от гърба си. Той се приземи тежко, претърколи се и застана на колене, опитвайки се да си поеме въздух. Конниците го наобиколиха.

Пелей се помъчи да се изправи на крака.

— Аз съм цар Пелей — успя да каже той. — За мен ще платят огромен откуп.

Един от ездачите смуща животното си и се приближи към него с протегнато копие. Беше русокос и строен, а по лицето му имаше сини ивици.

— Аз съм Хилас, господарят на Западната планина — отвърна той. — Колко голям откуп?

Изпълни го облекчение. Щяха да го отведат при Хектор, който бе интелигентен и честолубив мъж. Ахил можеше да плати откупа от плячката на Ксантея и Калирос.

После се появи ездачът на сивия кон.

— Какво става? — попита той.

— Тоя цар тук говори за златен откуп — каза Хилас.

— Оф, просто убийте копеленцето. Битката още не е приключила.

Хилас се ухили.

— Както наредиш, генерале.

Пелей чу думите, но не можа да повярва.

— Но аз съм Пелей! — извика той. — Бащата на Ахил!

Ездачът със сините ивици по лицето смушка коня си напред и свали копието. Царят разпери ръце, ала върхът мина между тях и се заби в сърцето му.

Давейки се в собствената си кръв, Пелей падна на колене. После лицето му се удари в земята и той усети миризмата на лятна трева.

— Хайде, козоебци такива! — чу нечий вик. — Избийте ги всичките!

XXXIII

СМЪРТ ВЪВ ВОДАТА

Обзет от блажена умора, Калиадес седеше в сянката на една каменна стена близо до плажа. Раната още го болеше, въпреки че нарастваше добре. Изглежда истинското поражение бе дошло от разкъсването на гръдния мускул, което пречеше да движи лявата си ръка. Ударът по главата все още му причиняваше замайване от време на време, но раните не можеха да помрачат еуфорията, която изпитваше, откак бе оцелял след атаката на прохода.

Струваше му се, че го очаква нов свят, изпълнен със светлина, цвят и мирис, които досега някак са били недостъпни за него. Не че никога не бе оценявал чистото лятно небе или величието на аления залез. Преди обаче това оценяване бе хладно и рационално. Величието на света никога не бе докосвало емоциите му толкова дълбоко, колкото сега.

Дори корабите на плажа грозни и с плоски дъна, излъчваха някаква грубовата красота, а слънцето караше намастените им греди да блестят като чисто злато. Навсякъде имаше шум и объркване, но това говореше за живот и движение и също му носеше радост.

Банокъл дойде при него и коленичи.

— Явно не е трябвало да убивам царя вчера — измърмори той и свали шлема си, за да го остави на пясъка.

— Не знаех, че ти си го убил.

— Е, не бях аз, но наредих да го сторят. Генералите на Хектор казаха, че сме можели да го използваме, за да принудим тесалийците да напуснат Тракия.

Калиадес поклати глава.

— Ахил нямаше да се съгласи.

— Така каза и Хектор. Генералите му обаче не ме харесват. Копелета!

Калиадес се усмихна.

— Ти спечели битката, Банокъл. С онази луда атака.

— Кое й беше лудото?

— Че не би трябвало да успее. Ти нападна най-силната част от армията — тесалийската царска стража. Ако те имаха по-смел цар, щяха да удържат атаката и да нарежат ездачите ти на парчета.

— Не им се удаде обаче, а? — забеляза Банокъл.

— Не, приятелю, не им се удаде. Ти си героят на деня. Банокъл и неговите тракийци. Каква история само ще стане от това.

Микенецът се изкикоти.

— Да, наистина. По някакъв начин дори ще ми липсват.

— Да ти липсват?

— Изоставяме ги тук.

— Защо?

— Има само около четиридесет кораба. Не са достатъчни, за да пренесат всички с едно преминаване. Хектор превежда Троянския кон и оставя ранените и тракийците. Казва, че ще прати корабите обратно утре. Дотогава обаче вероятно в проливите ще има вражеска флота или някоя друга шибана армия на хоризонта.

— И това къде те оставя? — попита Калиадес.

— Мен? Какво искаш да кажеш? Аз съм с Коня.

— Двамата сме водили много битки заедно. Как би се почувствал, ако някой от генералите ни решише да избяга и да ни остави на някой вражески бряг?

— О, не започвай и ти. Знаех си, че не бива да идвам при теб. Да избягам? Не е вярно, не бягам. Аз съм войник от Коня. Не някакъв шибан генерал.

— За тях си генерал, Банокъл. Те ти имаха доверие, за да те последват в битката.

Русият войн го изглежда ядно.

— Винаги взимаш простото и го правиш сложно.

— Това е, защото нищо никога не е толкова просто, колкото ти се иска. Както и да е, аз ще остана с ранените. И както сам отбеляза, ние сме братя по меч. Трябва да останем заедно.

— Ха! Братя по меч, когато ти е удобно! В прохода обаче не ти беше, а?

— Не исках да умреш, приятелю. Но сега е различно. Тези тракийци те уважават. Те са истински войни, Банокъл. Нанесли са им поражения и гордостта им е била стъпкана в прахта. Ти им я върна. В прохода, когато надвиха враговете си, и вчера, когато убиха един от

царете, опустошили земята им. Ти си талисман за тях. Спасил си синовете на царя им и ги накара да се чувстват отново мъже. Нима не виждаш? Не можеш да ги изоставиш сега.

— Направил съм всичко това?

— Да.

— Предполагам, че е така — Банокъл се умълча. — Предполагам, че мога да остана с тях поне до Троя.

— Това би било добре.

— Трябва да призная, че сбърках. Тези момчета могат да се бият. Калиадес се засмя.

— Те се биха за теб, генерале.

— Не започвай да ме наричаш така! Предупреждавам те, Калиадес. Писна ми. А и Руж ще ми отхапе ухото, когато чуе. Само гледай!

Приятелят му се ухили и очите му обходиха изоставеното селище. Имаше около двадесет колиби и няколко високи къщурки за опушване на риба.

— Къде са отишли всички? — попита той.

— Взели са си лодките и са прекосили проливите — каза Банокъл. — Не са искали да бъдат тук, когато дойде врагът. Не ги обвинявам. И аз не искам да съм тук, когато гадовете дойдат пак. Как е раната?

— Зараства добре. Започна да ме сърби.

— Това е добър знак — Банокъл въздъхна. — Ужасно е да си генерал, Калиадес. Искam само място за сън, малко добра храна в стомаха и кана вино до себе си.

— Зная, приятелю. Веднъж щом стигнем до Троя, всичко ще бъде по-просто. Тракийците могат да си изберат собствен генерал и ти ще се върнеш към курвите и пиенето, и живота без отговорности.

— Не и към курвите — каза Банокъл. — Голямата Руж ще ми счупи главата. Но останалото звучи добре.

Димът от погребалните клади на равнината започна да се носи над селището.

— Колко изгубихме вчера? — попита Калиадес.

— Не съм се интересувал — отвърна Банокъл. — Ако съдя по размера на кладите, сигурно неколкостотин. Врагът изгуби хиляди. Това е проблемът, когато тръгнеш да бягаш. Моите момчета

продължиха да ги избиват, докато ръцете им не се измориха твърде много, за да държат копията. Дори и така обаче подозирам, че няколко хиляди са избягали. Могат да се прегрупират и да се върнат.

Двама мъже приближиха към тях. Калиадес вдигна лице и видя висок войн с руса коса и сини ивици по лицето, а до него — набития плешив Волин, който му бе служил в прохода. И двамата изглеждаха ядосани.

— Ще ни изоставят ли? — попита високият.

— Само до утре — отвърна Банокъл. — Тогава ще пратят корабите обратно.

— Оставят ни тук да умрем — каза Волин. — Това е предателство.

Банокъл се надигна на крака. Калиадес се изтласка по стената до него.

— Хектор не е предател — каза той. — Корабите ще се върнат.

— Щом е така, защо тръгваш с тях днес? — попита мъжът със синьото лице.

— Не тръгвам. Кое козоебящо копеле ви каза това?

Калиадес видя, че двамата тракийци се споглеждат. После Волин заговори:

— Твоите трима човека, Олганос и другите. Те вече са се качили на корабите. Мислехме, че ще отидеш с тях.

— И да ви оставя тук, момчета? Как можахте да си го помислите? След всичко, през което минахме.

Сега и двамата мъже изглеждаха дълбоко засрамени. После високият заговори:

— Щом ти си тук, аз ще повярвам, че корабите ще се върнат за нас. Иначе не биха те оставили.

— Добре — каза Банокъл. — Значи това е уредено.

— Ще пратя съгледвачи — каза Волин. — Така поне ще бъдем предупредени, ако идоноите се върнат.

Повечето кораби вече бяха потеглили и Калиадес гледаше как гребците се борят със силните течения. Въпреки че бреговата линия на Дардания се виждаше ясно от другата страна на проливите, течението щеше да изтласка галерите на югозапад и те щяха да стигнат до брега доста встрани от града. Три дардански кораба чакаха в открито море, за да ескортират флотата.

Последната от четиридесет и едната галери, наблъскани с войници и конете им, бе изтласкана от пясъка и флотата потегли през тесния пролив. Небето бе чисто и имаше малко вятър, което беше истинска благословия. Както бяха претоварени и разлюлени в синята вода, не им трябваше много, за да се обърнат. Силен вятър или буря, или дори паника сред конете. Разстоянието между горните греди на корпусите и водата долу бе по-малко от половин ръка. Ако някоя галера се наклонеше дори леко, водата щеше да нахлуе и да я потопи като камък. По-тежко бронираните мъже на борда нямаше да имат никакъв шанс за оцеляване.

— Дано Посейдон им дари спокойно море — каза Калиадес.

Банокъл внезапно изруга.

— Майната му на Посейдон — каза той и посочи към проливи на североизток. — По-добре се тревожи за онези копелета!

Флотилия от черни кораби заобиколи носа, зад който се бе крила досега, и се насочи към транспортните съдове. Калиадес преброи двадесет съда.

Той изстина. Натъпканите галери бяха беззащитни срещу бойни кораби. Щяха да бъдат потопени много преди да достигнат брега.

Олганос никога не се бе справял добре като моряк. Това бе причина за срам у семейството му, които бяха рибари от Скамандър. Дори в спокойно море стомахът му протестираше. Баща му му бе обещал, че гаденето ще премине и тялото му ще се нагоди към движението на морето. Но това никога не се случи и именно затова той пръв от семейството си се присъедини към армията.

В мига, в който се качи на плоскодънния кораб същата сутрин, гаденето започна отново. Юстинос го потупа по гърба и се изкикоти.

— В името на топките на Хадес, момче, още сме на плажа, а лицето ти вече е сиво.

Олганос не каза нищо. Вместо това стисна зъби и се подготви за гнусния ритуал на замайването, горещината в стомаха и неизбежното повръщане. Въжето в предния край на кораба се затегна, докато дарданската галера издърпваше съда от плажа. Олганос стисна парапета и се загледа надолу към морето. Галерата застърга по брега, а после заплава свободно.

Олганос огледа кораба. На палубата имаше осемдесет мъже и двадесет коня. Войните около него бяха безгрижни и щастливи, защото изоставяха зад гърба си завладяната Тракия и си отиваха у дома при обичните си хора, в сигурността на Троя. Олганос се оригна и усети киселина в гърлото си. В този миг наистина мразеше морето.

Осмината гребци от всяка страна нямаха много място, за да движат греблата си, и постоянно ругаеха войниците, които се клатушкаха около тях. В задната част на съда двамата моряци на руля се смееха на хаоса.

Олганос се загледа мрачно към плажа. Предпочиташе да остане с Банокъл и тракийците, но това само щеше да отложи прекосяването.

Последната галера потегли и той я видя как се люлее. Затвори очи, защото отново му се догади и стомахът му се сви.

— Може да ни откарат по целия път до Троя — каза Скорпиос.

Олганос изпита паника при мисълта. После здравият разум надделя. Галерите трябваше да се върнат за тракийците и Банокъл. Той изглежда ядно Скорпиос, който му се хилеше.

— Много забавно — успя да каже.

— Люлеенето на кораба не кара ли сърцето ти да скача — обърна се Юстинос към Скорпиос. — Като подскача и се люшка, подскача и се люшка.

Олганос ги изруга, наведе се през парапета и повърна в морето.

Това не му помогна. Гаденето си остана, а сега и главата го болеше.

Той се изправи и изведнъж видя флотилия от черни кораби, които идваха от североизток. За миг си помисли, че са дардански. После осъзна истината.

До него Юстинос изруга.

Трите дардански кораба също бяха видели вражеската флота и се обръщаха да се изправят срещу нея. Течението беше бързо и микенските галери настигаха бавно движещите се товарни съдове с убийствена скорост.

Един дардански боен кораб успя да блокира първата галера. Три други обаче го подминаха. Олганос с ужас видя как последният транспортен кораб е ударен странично. Дъските изпукаха и галерата се наклони. Микенският съд се отдръпна, оставяйки зейнала дупка в корпуса на противника си. Морето се втурна да я запълни и

транспортът се преобърна. Конете и мъже западаха във водата. Конете започнаха да плуват, но тежко бронираните троянски войници не успяваха да се задържат на повърхността. Те започнаха да викат за помощ. Олганос гледаше борбата им за живот и сърцето му се късаше. Един по един те потънаха под повърхността. Осемдесет мъртви човека за няколко секунди.

— Свалете си броните! — извика той на мъжете около него, докато дърпаше кожените каиши, които държаха нагръдника му на място.

— Не и аз — каза Юстинос. — Не мога да плувам.

— Ще те задържа над водата, приятелю.

Другият мъж поклати глава.

— В момента, в който копелетата ни ударят, ще се кача на техния кораб.

Олганос хвърли нагръдника си на палубата.

— Няма да имаш възможност. Те ще ни ударят и ще се отдръпнат моментално. Повярвай ми.

Скорпиос също бе свалил бронята си. Повечето от останалите правеха същото и галерата им се разклати застрашително.

Един микенски кораб се приближи, но дарданската бойна галера, плаваща наблизко, го удари. Мъжете на транспорта нададоха възгласи... ала звукът утихна бързо. Друг микенски кораб се заби в дарданците и проби корпуса им.

Гребците на транспорта дърпаха греблата с всичка сила, но в паниката ритъмът им се изгуби. Галерата бавно започна да се върти, защото течението ги тласкаше встрани. Претовареният кораб сега бе застанал странично, превръщайки се в широка мишена. Олганос коленичи, свали бронзовите си наколенници и ги хвърли на палубата. После се изправи... точно навреме, за да види надвисналия нос на бойна галера. Ударът му в транспорта изтътна като гръмотевица. Мъжете паднаха на палубата. Корабът започна да се накланя и конете се паникьосаха. Започнаха да ритат. После се хвърлиха през стълпотворението от хора и се гмурнаха в морето. Транспортът се наклони силно, когато врагът се отдръпна. Водата се втурна през дупката в корпуса.

После корабът им се преобърна. Олганос бе запратен към парапета и падна във водата.

Когато подаде глава, една стрела прелетя край него и потъна във водата наблизко. Той си пое дъх и се гмурна. Когато се появи отново за въздух, черната галера се оттегляше в търсене на свежа плячка.

Чу някой да вика и видя Скорпиос, който държеше Юстинос. Тежката броня на втория влачеше и двамата надолу. Олганос бързо доплува до тях, за да помогне да удържат едрият войн, докато се бореше да разхлаби каишите на нагръдника му.

Около тях прелетяха още стрели. Една отскочи от ръката на Скорпиос и разкъса кожата му. Олганос успя да разхлаби нагръдника на Юстинос, но нямаше начин да го махне.

— Ще трябва да се гмурнеш изпод бронята — каза той на приятеля си. — Потопи се под повърхността и я изблъскай.

Очите на Юстинос бяха широко отворени от ужас.

— Не — каза той.

— Трябва! Иначе ще убиеш и трима ни. Няма да те оставя да се удавиш, кълна се!

Юстинос пое дълбоко дъх, после вдигна ръце... и потъна.

Докато Скорпиос издърпваше бронята, Олганос се гмурна под повърхността. Тежкия нагръдник се измъкна, но Юстинос внезапно се паникьоса и започна да рита лудешки, а от устата му заизлизаха мехурчета. Олганос се гмурна още по-надълбоко и сграбчи ризата му, а после зарита към повърхността. Тежестта обаче бе твърде голяма и те започнаха да потъват. После Скорпиос се появи до него и заедно изтеглиха Юстинос над водата.

— Успокой се и дишай! — извика Олганос. Приятелят му гълташе алчно въздух.

Точно под повърхността видяха тяло на войник, което премина край тях със стрела в гърлото. Друга микенска галера се приближаваше и Олганос видя редица стрелци на лявата ѝ палуба. Някои от тях се усмихваха злобно, докато слагаха стрели на лъковете си. Единственият начин да оцелеят, беше да се гмурнал надълбоко. Ала в мига, в който пуснеха Юстинос, той щеше да се удави.

Приятелят им явно го разбра, защото каза мрачно:

— Спасявайте се! Хайде!

И тогава Олганос зърна как нещо тъмно прелита през въздуха към галерата. Беше глинена топка с размери на череп. Тя удари един

стрелец и се разби, като напръска мъжа и онези около него с нещо, което приличаше на вода. Втора топка удари палубата.

Олганос се извърна... и видя огромен златен кораб с черен кон на платното, който се приближаваше към микенците. По палубите му имаше струпани стрелци и те пратиха залп огнени стрели към врага.

Това, което последва, го накара да зяпне. Беше очаквал огънят да опърли дървото или може би дори да запали платното на микенците. Вместо това цялата палуба лумна в пламъци. Стрелецът, който бе ударен от глинената топка, се запали от глава до пети. Олганос видя как той скочи от палубата. Когато изплува, тялото му още гореше и писъците му бяха ужасяващи.

Златният кораб се заби в микенската галера и разцепи корпуса ѝ. Олганос видя как от горната му палуба към другите вражески съдове политат още глинени топки.

Черен пушек се издигаше от поразената галера, а стрелците, които само преди миг се готвеха да използват Олганос и приятелите му за упражнение по стрелба в мишена, скачаха в морето. На други места той видя как микенската флота отчаяно се оттегля от преследването на транспортите, защото още и още дардански галери се спускаха върху тях.

Един кораб се приближи до мъжете във водата. Някой извика:

— Кой сте вие?

— Трима от Троянския кон — извика Олганос.

Пуснаха им въжета. Юстинос сграбчи първото и се издърпа на палубата. Скорпиос го последва, а накрая и Олганос. Един набит моряк се приближи към тях и подаде на Скорпиос парче плат, с което да превърже ранената си ръка.

Олганос отиде до парапета, за да гледа морската битка. Вече шест микенски галери горяха, а четири други бяха ударени и потопени. Златният „Ксантос“ продължаваше да засипва оцелелите кораби с огън. Силното течение, което бе отвело микенците до транспортите, сега се оказа най-ужасният им враг. Гребците им, изморени след поддържането на скорост за удар при преследването на троянската флота, вече нямаха сила да избегнат отмъстителните дарданци. Една група стрелци избута Олганос и се наведе над парапета. Морето долу гъмжеше от микенски моряци, които викаха за помощ. Вместо това получиха само смърт.

До края на следобед битката беше приключила. Пет микенски кораба успяха да избягат на север, а един се промъкна покрай дарданците и се насочи към открито море.

Здрачът се спускаше, когато галерата, на която бяха Олганос и приятелите му, прекоси пролива и беше издърпана близо до транспортите.

Щом слязоха на брега, тримата тръгнаха към мястото, където се събираше троянската армия. Въпреки успешното бягство, настроението сред оцелелите бе лошо. Почти двеста мъже и шестдесет коне бяха изгубени при пресичането.

Запалиха готварски огньове и войниците се събраха около тях. Нямаше много разговори. Олганос се излегна на земята, наслаждавайки се на топлината на пламъците, и поспа известно време.

Когато Юстинос го сръчка да се събуди, бе тъмно. Олганос се надигна и разтърка очи, за да прогони съня. Навсякъде около него мъжете бързо си слагаха броните и скачаха по конете. Той се изправи изморено.

— Какво става? — попита.

— Огън на юг. Дарданос гори — отвърна Юстинос.

XXXIV

ПОРТАТА НА ПРЕДАТЕЛЯ

По-рано същия следобед микенският генерал Менадос стоеше на хълма и гледаше надолу към армията си, която лагеруваше на плажа. Но той не мислеше за мисията си или несигурността на войната. Вместо това мислеше за внуците си. В продължение на четиридесет години, изпълнени с битки, Менадос бе научил, че често, когато е изправен пред особено сложен проблем, е успокояващо за ума да го изтика на заден план за известно време и да мисли за нещо по-весело. Така че сега той си припомняше последното си посещение във фермата на сина си и преследването из горите, в което децата пицяха наужким от страх, докато той се преструваше на чудовище, което ги гони. Менадос се усмихна. Когато хвана малкия Кенос, скрит в един храст, момчето внезапно избухна в плач и извика:

— Не искам повече да си чудовище!

Той го подхвърли в ръцете си и го целуна по бузите.

— Това е само игра, Кенос. Аз съм си аз. Дядо ти.

Сега, в късния следобед, когато армията и флотата му бяха скрити в отдалечен залив и само един кратък поход ги делеше от Дарданос, старият адмирал остави щастливите спомени да избледнеят в ума му. Въздъхна и отново се концентрира върху неприятното дело, което го очакваше.

Всеки военен инстинкт, който имаше, му крещеше, че е най-мъдро да прибере войниците си по транспортите и да отплава към побезопасни води. За съжаление обаче, в качеството си на дългогодишен последовател на Агамемнон, той също така разбираше, че военните дела са неразривно свързани с политиката.

Агамемнон му нареди да превземе крепостта на Дарданос и да убие жената и сина на Хеликаон — отмъщение за свирепите атаки над микенските земи. Това нападение щеше да се комбинира с инвазията, водена от Пелей. Планът изглеждаше прекрасно. Ако из дарданската земя се придвижваше огромна армия, а крепостта се държеше от верни

микенски войски, Дардания щеше да падне. Това щеше да даде на Агамемнон добър наземен маршрут към Троя.

Менадос се почеса по посребрената черна брада. Чудесен план, помисли той отново, ако се изключеше това, че Пелей не го изпълни. Ако последните новини бяха верни, тесалийският цар бе повел армията си в преследване на бягащия Хектор. Сега, според предателя в крепостта, Пелей беше мъртъв, а бойната флотилия на Хеликаон бе забелязана да се насочва към Хелеспонт. Менадос нямаше как да знае колцина от Троянския кон са оцелели в битката с Пелей, но ако се съдеше по количеството транспорти, които предателят твърдеше, че са използвали, прецени, че са поне две хиляди. Самият Хеликаон притежаваше около петдесет кораба. Значи най-малко още две хиляди бойци.

Скоро микенците щяха да са изправени срещу врагове на два фронта — Троянския кон по земя и бойните кораби на Хеликаон извън залива. Превземането на крепостта не беше проблем. Можеха да удържат Дарданос за известно време, ала без храна и начин да се снабдяват с продоволствия, до есента щяха да са измрели от глад.

Но ако се измъкнеше сега и се върнеше при Агамемнон решението му щеше да изглежда страхливо вместо практично. Злият Клейтос щеше да каже „Опитвам се да разбера, адмирале. Имал си човек в града, готов да отвори портите на крепост с не повече от двеста дарданци вътре. Но въпреки това си избягал заедно със своите три хиляди мъже?“

Агамемнон щеше да е бесен. И Менадос нямаше да оцелее след гнева му.

Така че отстъплението, уви, не беше сред възможностите му. Съобщението от предателя бе точно. Нападение тази нощ! Морската порта ще бъде отворена!

Но после какво?

Щом царицата и синът ѝ бѣдеха убити, можеше да се опита да удържи крепостта и да прати флотата си до Исмарос с молба за още мъже и провизии. Менадос отхвърли мисълта. За да го достигнат подкрепленията, корабите трябваше да си проправят път в битка с ужасния Хеликаон. Никой нямаше да оцелее. Повечето от моряците му бяха нови попълнения, корабите бяха току-що построени и с неопитни екипажи. Дарданците щяха да ги изтребят.

Мъжете в армията му също не бяха от най-добрите. Агамемнон бе оголил континента откъм войски и войниците под командването на Менадос бяха смесено качество — наемници от провинцията, някогашни пирати от островите, обирджии и бандити. Всички му служеха само заради златото. Той нямаше как да знае дали ще останат по местата си, ако положението се влошеше. Знаеше обаче, че са свирепи и жестоки мъже, безмилостни и влюбени в насилието.

Офицерите му не бяха много по-добри, с изключение може би на Катеос и Ареион. Катеос бе млад и амбициозен, твърдо решен да спечели благоволенieto на Агамемнон и да се издигне. Той се бе доказал като опитен и с бърз ум. Това донякъде компенсираше факта, че е сложен в армията, за да шпионира Менадос. Ареион бе по-възрастен и му служеше вече почти двадесет години. Липсваше му въображение, но беше стабилен и можеше да се разчита, че ще изпълни всяка заповед до края.

Менадос отново прехвърли в ума си всички възможни варианти след нападението на Дарданос. Нямаше съмнение, че ще превземат крепостта, но имаше ли как да я удържат? Пелей беше мъртъв, но в Исмарос сигурно още имаше войски. Може би сега Ахил се намираше там. Дали той щеше да събере хора достатъчно бързо, за да прекоси проливите и да нападне троянците? Малко вероятно. Сега, когато баща му бе мъртъв, Ахил беше цар на Тесалия. Обичаят и честта го задължаваха да отнесе останките му у дома, за да бъдат погребани с почести.

В крайна сметка Менадос бе принуден да вземе единственото смислено решение. Щеше да завземе крепостта тази нощ, да изгори портите и складовете, както и всички дървени сгради. Това щеше да направи Дарданос безполезен в следващите месеци. После щеше да се оттегли и да отплава към Исмарос, завършил поне главната част от мисията си — убийството на Халисия и момчето.

Той слезе по хълма и извика офицерите си. Извади от туниката си рисунките на защитите в града, които предателят им бе дал, както и къде най-вероятно ще открият царицата и детето.

— Жизненоважно е да не убием предателя по време на атаката — каза Менадос. — Той е офицер. Искаме да оцелее и да се сближи с Хеликаон. Той ще носи бяла туника без броня. Ще има два меча на кръста си. Уверете се, че всеки от мъжете знае описанието му. — Той

се обърна към един кльощав млад войник с дълбоко разположени сини очи и раздвоена брада, и каза: — Ти, Катеос, ще поведеш атаката през Морската порта. Удръж я, докато подкреплението на Ареион пристигне. Когато вече сте заедно, прати бърз отряд в двореца да намери царицата и детето. Останалите ще се спуснат върху защитниците и ще изгорят всичко, което могат.

— Няма ли да задържим крепостта? — попита сивобрадият Ареион.

Менадос поклати глава.

— Изглежда тесалийския ни съюзник Пелей са го утрепали. От Тракия няма да дойдат подкрепления, а скоро и Троянският кон ще пристигне. Така че сега това се превръща в наказателно нападение, след което ще се махнем от тук и ще отплаваме към Исмарос. Трябва да причиним колкото можем повече поражения. Възможно е да успеем да се върнем още този сезон. Ако е така, искам при следващия ни сблъсък с Дарданос, крепостта да е осакатена. Покрийте портите с масло, затрупайте ги със сухи съчки. Близко до града има и мост, който намалява значително пътуването до Троя. Ще изгорим и него. Успехът на това нападение зависи от дисциплината и бързината — продължи той. — Искам на всички да е ясно, че няма да има изнасилване и плячкосване.

— Не съм сигурен, че можем да ги спрем, адмирале — каза Катеос. — Те не са особено верни на царя. Управляват ги единствено страстта и алчността.

Менадос обмисли това.

— Прав си, Катеос. Кажи им, че част от съкровищницата на Хеликаон ще бъде поделена между тях. Това ще премахне малко от алчността им. Кажи им също така, че на всеки, хванат да плячкосва, ще му бъдат извадени червата, за да бъде обесен на тях.

Катеос кимна и се усмихна мрачно.

— Това ще помогне донякъде, адмирале. Но някои от тях са като диви псета и ще следват инстинктите си на убийци. И като става дума за това, никой от нас не знае как изглежда царицата, нито пък хлапето ѝ.

— Нашият вътрешен човек ни каза къде да ги открием. Царицата няма да е трудна за разпознаване. Тя е млада, златокоса и красива и ще носи дрехи, подходящи за позицията ѝ.

— Това може и да е истина, адмирале — вметна Ареион, — но щом разбере, че идваме, може да си смени дрехите и да избяга с другите жени. Цар Агамемнон със сигурност ще желае доказателство, че е умряла.

— Предателят ще идентифицира тялото ѝ, както и това на сина ѝ — каза накрая Менадос. — Но ти си прав. Няма да останем в крепостта за дълго и не можем да рискуваме да избягат. Всяка жена с руса коса и всяко малко дете трябва да бъдат убити.

Брадятият Катеос изглежда не хареса заповедта.

— Проблем ли има, генерале? — попита Менадос.

— Само с времето, адмирале. Имаме една нощ да избием дарданците, да превземем крепостта, да запалим портите, сградите и моста, а после да се качим на корабите си. Ако трябва да търсим и всички деца и руси жени, това ще ни забави.

— Организирайте три отряда от по десет души. Дайте им заповед да ловуват из сградите на крепостта. Мракът вече пада. Да тръгваме.

Старият генерал излезе от тъмните си покои и примижа под мъждивата светлина на здрачаване. Буреносни облаци бяха надвиснали над високата крепост, но на запад слънцето блестеше като златен щит на хоризонта. Павсаний се спря за момент, преди да стисне уверено черния си дървен жезъл и да тръгне към Морската порта.

Болката, която постоянно го тормозеше, сега бе понамаляла. Тя не го оставяше вече повече от година, гризейки гърба и слабините му. Лечителят му даваше все по-отвратителни отвари.

— Ще ме излекуват ли? — попита го Павсаний веднъж.

— Само боговете могат да те излекуват, генерале — отвърна мъжът. — Моите отвари ще отнемат по-голямата част от болката. Не цялата, уви.

През последните няколко дни тя се усили. Пречеше му да мисли за каквото и да е и го принуждаваше да остава в покоите си. Вече му бе невъзможно болезнено и трудно да пикае, а когато най-накрая успяваше да изкара нещо, урината бе тъмноредна от кръвта. Потреперваше от страх всеки път, щом я видеше. Малко по-рано обаче,

докато стоеше приведен над гърнето си, най-сетне успя да изпразни мехура си. Облекчението му беше огромно.

Павсаний видя, че нощта ще е безлунна. Преди няколко минути погледна през балкона на спалнята си и видя два нови кораба. Ще пристигнат точно навреме, помисли си, чудейки се откъде ли идват. Бе решил да разбере.

Знаеше, че това ще подразни младия Менон. Момчето се тревожеше все повече и повече за здравето на чичо си.

— Трябва ти почивка — беше му казал той по-рано през деня.

— Имам чувството, че съвсем скоро ще почивам повече, отколкото би ми се искало — изсумтя Павсаний. — Донеси ми малко вино, момче.

Менон се засмя.

— Щом ти се пие, значи сигурно се оправяш.

Те постояха заедно и поговориха за проблемите, които ги очакваха. Павсаний гледаше с обич младия мъж и слънчевата светлина, блестяща в червеникавозлатистата му коса. Толкова прилича на мен, казваше си той.

— За какво си мислиш, чичо?

— Гордея се с теб, Менон. Зная, че не ти е било лесно да вървиш по стъпките ми. Но ти имаш потенциала да станеш велик човек и да помогнеш това царство да бъде спасено. Надявам се боговете да те благословят както благословиха мен.

Менон се изчерви. Също като Павсаний, очевидно и той не се чувстваше комфортно, когато му правеха комплименти. Старият генерал се изкикоти.

— Твърде сантиментално ли звуча?

— Не, чичо, никак. Почивай си днес и събери сили. Утре, ако се чувстваш по-добре, може да пояздим заедно.

Ала на Павсаний вече не му се почиваше. През последните шестдесет години той отговаряше за безопасността на крепостта и в нея не пристигаха посетители, за които да не знае. Затова тръгна към Морската порта.

Глупакът Идайос го тревожеше. Толкова малко ли вярваше Приам на армията в Дарданос, та си мислеше, че такъв идиот може да помогне по какъвто и да е начин? Идайос отговаряше за Морската

порта. Проста задача — не пускай никой да преминава с оръжие. Ала Павсаний се съмняваше, че той ще се справи.

Докато вървеше, умът му се върна към разговора му с царицата отпреди четири дни. Съжаляваше, че е критикувал отношението ѝ към Дексиос. Тя имаше достатъчно собствени проблеми. Бедите бяха жесток учител, но въпреки това добър. Може би момчето бе твърде чувствително и имаше нужда от твърдост. Павсаний обаче веднага отхвърли мисълта. Декс бе само на три години, майка му не го обичаше и го отглеждаха слуги. В редките случаи, когато Хеликаон си бе у дома, той говореше с него, водеше го да яздят или да ловят риба в закътаното езеро. Докато царят го нямаше обаче, подобни събития бяха рядкост.

Павсаний се зарадва, когато преди няколко дни видя младия Менон да си играе с детето. Войникът бе качил Декс на раменете си и тичаше из двора, издавайки пръхтящи звуци като кон. Смехът на детето донесе радост на стария генерал.

Той си помисли за собствения си син, мъртъв вече от тридесет години. Когато за пръв път чу да наричат клисурата Безумието на Парнио, се обиди, сякаш някой бе превърнал личната му трагедия в шега. Ала през дългите години безмилостните вълни на времето отмиха мъката му.

Той продължи напред. Прекоси оживения двор на конюшната и внимателно слезе по хлъзгавия каменен път, водещ към Морската порта. Когато пристигна там, с изненада откри, че тя е отворена. Странно, вратите винаги се затваряха плътно преди залез. Кой ги бе отворил? Огледа се, за да открие стражите, но не ги видя. Червеят на страха го загриза.

Докато стоеше там незабелязан — просто старец с дървена пръчка — един отряд войници притича през портала край него. Павсаний се вгледа в тях с очи, замъглени от осемдесетте му години и светлината на ниското слънце. В името на Арес, това са микенци, помисли той! Микенски войници в крепостта? За миг си помисли, че болката го кара да си въобразява и да си спомня нахлуването преди три години.

Още един отряд микенци, облечени в ясно разпознаваемите си брони с бронзови дискове притичаха необезпокоявани през Морската

порта и влязоха вътре. Някъде отдалеч се разнесоха звуците от разразяващата се битка, писъци, викове и дрънчене на метал.

Объркан и несигурен, той се запрепъва напред, облегнат тежко на жезъла си. През отворената порта видя още микенски войски, които слизаха от двата кораба и се катереха по хълма към крепостта. На плажа имаше още галери и от тях на пясъка също скачаха войници. Една група микенски офицери стоеше на няколко крачки от портите и разговаряше спокойно. Те погледнаха стареца, но не му обърнаха внимание.

Стражите на портата бяха мъртви. На една хлътнала дървена маса зад двете тела Павсаний видя жалка купчина стари мечове, ножове и очукани сопи, конфискувани от посетителите през деня. Както се бе опасявал генералът, глупакът Идайос нямаше система за справяне с оръжията. Просто ги трупаше на купчина, пазена от двама отегчени войници. Понастоящем двама мъртви войници.

Тялото на Идайос лежеше с тях, с широко прерязано гърло.

Предател! — помисли си Павсаний яростно. Мислех го просто за глупак, но се оказа и предател. Отворил им е портите, а после новите му господари са го убили. Не само глупак, но и предател.

Един от микенските офицери го забеляза и каза нещо на другите. Те се обърнаха, за да гледат, докато старият генерал с мъка вървеше към тях. Някои се усмихнаха. Един мъж, облечен в бяло и с два меча на кръста, пристъпи напред.

— Съжалявам да те видя тук, чичо — каза огнекосият Менон.

Шокът бе толкова голям, че Павсаний изстена от почти физическа болка. Не мъртвият Идайос беше предателят. Онзи, който бе отворил крепостта за врага, бе негова плът и кръв.

— Как можа да направиш това? — попита той. — Защо, Менон?

— Заради царството, чичо — отвърна спокойно мъжът. — Ти каза, че мога да помогна то да стане велико. И ще го сторя. Като негов цар. Мислиш ли, че Дардания и Троя могат да удържат мощта на всички западни царе? Ако продължаваме да се опълчваме на Агамемнон, той ще опожари земите ни, а народът ще бъде изклан или поробен.

Павсаний го зяпна, а после и микенските офицери около него. В далечината звуците от битката ехтяха из крепостта.

— В момента колят хората, които ти вярваха — каза той. — Ти разби сърцето ми, Менон. По-добре да бях умрял, отколкото да те видя като предателско псе.

Менон се изчерви и отстъпи.

— Никога не си разбирал властта, чичо. Когато Анхиз умря, ти можеше да поемеш контрола над трона. Така се раждат династии. Вместо това ти положи клетва за вярност пред една превзета жена и отрочето ѝ. И погледни докъде ни доведе това. До война, която не можем да спечелим. Върни се в покоите си, чичо. Няма нужда да умираш тук.

— Разбира се, че трябва да умре — каза един микенски офицер с раздвоена брада. — Той те познава и щом си тръгнем, ще разкаже на Хеликаон за делата ти.

— По-добре слушай господаря си, малко псе — каза Павсаний с презрение. — Когато ти кажат да лаеш, трябва да лаеш.

Лицето на Менон поаленя. Той извади един от мечовете си и пристъпи напред.

— Не исках да те убивам — каза той, — защото винаги си бил добър с мен. Ала живя твърде дълго, старче.

Тялото на генерала бе старо, но си спомняше шестдесет години на сражения. Когато мечът се спусна към врата му с мързелива арогантност, той се приведе и удари с глава по-младия мъж. Сграбчи предницата на бялата туника на Менон и ги издърпа към себе си, а после хвана дръжката на втория му меч. От счупения нос на младия мъж течеше кръв и той се отдръпна от хватката на стареца. Не забеляза обаче как Павсаний издърпа меча от ножницата. Генералът пристъпи напред и с едно бързо движение преряза гърлото на Менон. По бялата дреха покапаха червени капки. Менон нададе гъргорещ вик и се запрепъва назад. Ръцете му панически се опитваха да спрат шурналата кръв.

Павсаний падна на колене, изгубил и последните остатъци от силата си. Чу звука на тичащи крака и усети удар, а после и втори по гърба си. Болката изчезна. Менон се срина пред него и главата му падна на рамото на стареца. Генералът погледна към умиращия младеж, докато собственият му взор се замъгляваше и чезнеше.

— А толкова... те обичах... момче — каза той.

XXXV

ЕЗДАЧЪТ В НЕБЕТО

Малкото момче се събуди стреснато. Разтри сънливите си очи с малки юмруци и се огледа. В спалнята беше тъмно. Една самотна свещ догаряше в ъгъла и на нейната светлина Декс видя, че Сивата не си е в леглото. Беше сам.

Спомни си как веднъж излезе от спалнята след един кошмар и отиде разплакан до стаята на Сивата. Почука леко на вратата. Тя отвори и както винаги го сгълча за страховете му. Винаги обаче омекваше и последната нощ го отнесе до леглото си, както обикновено, и го сложи до себе си.

— Спи спокойно, малки Декс — прошепна тя. — Аз съм с теб.
Ала сега не беше с него.

Извън стаята се разнасяха приглушени звуци — не само от двора долу, но и откъм стълбището от другата страна на вратата. Декс чу свирепи викове и дрънчене.

Тригодишното дете не бе свикнало да стои само в тъмното и сега се изплаши. Сивата винаги бе там, когато се събудеше. Тя го водеше до кухните за закуска.

Той се изхлузи изпод топлите завивки и се промъкна до края на леглото, за да слезе. Изтопурка с боси крака по студения камък и меките черги, а после извлачи един дървен стол, за да отвори прозореца и да види какво става в двора. Навън също бе тъмно, но той видя огънове, а и миризмата на дим се носеше наоколо, дразнеше гърлото му и го накара да киха. Виждаше силуетите на тичащи мъже и жени и чуваше крясъците им.

Огънят го накара отново да се сети за закуска. Сивата му препичаше вчерашен хляб и го намазваше с мед. Той внимателно слезе от стола, отвори тежката врата и се промъкна в коридора.

Навън видя, че някой лежи на пода. На светлината на мъждивата факла на стената разпозна Сивата. Тя бе присвита, със сгънати колене. Очите ѝ бяха затворени. Той клекна до нея и постоя така известно

време, ала Сивата не се събуди. Декс се зачуди какво да стори и я потупа несигурно.

— Гладен съм — каза той в ухото ѝ.

Точно тогава чу звук от тичащи крака някъде зад него. Да не би Слънчевата жена да бе открила, че е напуснал стаята си? Щеше ли да му се разсърди? Той импулсивно се хвърли към един тъмен ъгъл и се скри зад тежката завеса, скриваща прозореца.

Тя не достигаше съвсем дъсчения под и той легна по корем, загледан през пролуката. Появиха се група войници. Декс харесваше войниците, но не разпозна никой от тези и реши да остане на мястото си.

Те притичаха край него, а тежките им метални наколенници блестяха на светлината на факлите, докато сандалите им шляпаха шумно по дъските. Можеше да подуши миризмата на пот и кожа.

— Намерете момчето! — извика един и гласът му отскочи от стените на коридора. — Не е в стаята си. Сигурно е с царицата.

Когато войниците отминаха, а стъпките им заглъхнаха надолу по стълбите, той тръгна към малкия двор. Придържаше се към мрака на стените и се запромъква към конюшните. Декс обичаше конюшните. Там никога не беше тихо. Харесваше му да чува тежкото дишане на конете и звука, който издаваха копитата им по каменния под.

Не му беше ясно точно защо, но разбираше, че е в беда. Сивата бе заспала в коридора, а Слънчевата жена бе изпратила ядосани войници да го намерят. Все така, без да излиза от сенките той видя още от тях, които тичаха към кулата с мечове в ръце. После мерна мъж, когото познаваше и който понякога го качваше на понито. Човекът изтича на двора. Конярят куцаше и Декс точно щеше да тръгне към него, когато той падна. Двама войници излязоха зад него и забиха мечовете си в гърба му, докато лежеше на земята. Мъжът извика няколко пъти, а после притихна.

Сега Декс бе ужасен и се сви в сенките. Чу женски вик и видя пламъци, които излизаха от кухните, трептящи в нощта. Те окъпаха двора в оранжева светлина. Две жени изтичаха през вратите на кухнята, преследвани от още войници, които се смееха и размахваха мечове.

Декс затвори очи. Вече усещаше горещината на пламъците.

— Декс!

Отново ги отвори и видя войник, когото познаваше. Той имаше червена брада и караше Декс да се смее, когато го носеше на гърба си. Мъжът го грабна и го притисна към гърдите си. Момченцето изпита облекчение и радост, въпреки че бронята бе неудобно твърда. Опита се да каже на червенобрадия войник за Сивата и как е лежала в коридора.

— Тихо, тихо, ще те спася — каза мъжът.

Той се затича през двора към конюшните. Навсякъде имаше тела — слуги и войници. Когато подминаха кухнята, Декс усети горещината по голите си крака и подуши печено месо. Притисна лице към гърдите на войника.

Мъжът влезе в конюшната и го остави долу. После коленичи и хвана Декс за раменете.

— Чуй ме, момче. Трябва да се скриеш. Както правиш винаги, нали? Намери място в сламата и се зарови дълбоко.

— Това игра ли е? — попита Декс.

— Да, игра. И не бива да излизаш, докато не дойда за теб. Разбра ли?

— Да. Но съм гладен.

— Иди и се скрий. Не издавай звук, Декс. Просто стой скрит.

Той го отблъсна и момчето изтича до последната ясла, за да се скрие вътре. Тя беше празна и в нея бе натрупана слама. Декс падна по корем и се промъкна в центъра на купчината, където остана, свил колене.

Отвътре едва виждаше войника. Той бе извадил меча си и стоеше тихо. После дойдоха още мъже и последваха гневни викове, както и ужасното дрънчане, което бе чул по-рано. Видя как един войник пада. После и втори. Но след това неговият приятел също се свлече на земята. Другите мъже скочиха върху него и го заудряха отново и отново с мечовете си.

После започнаха да тичат из конюшната и да гледат във всяка ясла.

Декс остана неподвижен, без да издава звук.

Винаги ѝ бяха казвали, че е смела. Още преди да навърши пет години, бе падала от старото си пони много пъти. Баща ѝ лекуваше натъртванията и одиранията ѝ, а веднъж и счупената ѝ ръка, и докато

се грижеше грубовато за нея, ѝ казваше колко е смела. Братята ѝ се смееха и пак я качваха на кобилата, а Халисия се смееше заедно с тях и забравяше раните си.

Когато стана на седемнадесет и я пратиха да се омъжи за Анхиз, в началото бе ужасена — от самия старец, от тъмната чужда крепост, където трябваше да живее, от мъките на раждането, които бяха убили майка ѝ и обичната ѝ сестра. Ала щом се изплашеше, си спомняше тъмните очи на баща си и думите му „Бъди смела, малка катеричке. Без смелост животът ти е нищо. Ако имаш смелост, няма да се нуждаеш от нищо друго.“

Сега, малко след тридесетата си година, тя вече не вярваше в смелостта си. Каквато и сила да бе притежавала, беше потъпкана по време на атаката над Дарданос преди три години. Не минаваше и нощ, в която да не я разкъсват страхове. Сънят ѝ бе накъсван от зловещата картина на сина ѝ Диомед, който падаше горящ от скалата, а ужасяващите му писъци ѝ причиняваха болка. После си спомняше унижението, докато нашествениците я държаха и я изнасилваха брутално, с нож, опрян в гърлото. Будеше се разплакана и Хеликаон се пресягаше към нея в мрака и я държеше в крепостта на ръцете си. Отново и отново ѝ повтаряше, че е смела жена, подложена на тежки изпитания, че страховете и кошмарите ѝ са нещо нормално, което ще преодолее.

Ала той грешеше.

Халисия знаеше, че нашествениците ще се върнат, знаеше го в костите си и това нямаше нищо общо със страха ѝ. Винаги бе получавала видения, дори като дете сред конните стада в Зелея. Простичките ѝ предсказания за това дали някоя млада кобила ще може да роди, или за болестите, които поваляха дивите коне по време на влажния сезон, винаги се сбъдваха и баща ѝ се усмихваше и казваше, че тя е благословена от Посейдон, който обича конете.

Сега, докато седеше в огромния и богато резбован стол на Анхиз в мегарона, с ръце, вкопчени в дървените облегалки в смъртна хватка, тя знаеше, че виденията ѝ отново са се сбъднали. Микенските войници бяха нахлули в крепостта.

Мислите ѝ се стрелкаха и лутаха в ума ѝ като прилепи. Хеликаон бе изпратил вест да бди за предатели, да внимава за странници. Ала не

странник беше отворил Морската порта. Един от войниците беше видял Менон да върви с микенските офицери.

Менон! Беше направо немислимо, че той е извършил такова ужасно нещо. Младежът бе винаги толкова чаровен и грижовен и Халисия вярваше, че искрено я харесва. Беше ѝ невъзможно да осмисли факта, че я е продал за изнасилване и заклание.

Вече повече от триста микенски войници бяха нахлули в цитаделата и изчерпаните сили на Дарданос почти не бяха оказали съпротива. Микенците знаеха точно кога да влязат — бяха преминали през незаварденото море в деня, когато — по съвет на Менон — Халисия изпрати малката останала флота на Дардания до Карпеа, за да помогне на бягащия Троянски кон.

Заобиколена от двадесетината си лични стражи, тя седеше тиха като каменна статуя в мегарона, докато всички слушаха звуците на битката отвън. През високите прозорци се виждаше светлината на пожарите. Халисия чуваше писъци и бойни викове. Потрепери толкова силно, че зъбите ѝ изтракаха, и тя стисна челюст, за да не я чуят мъжете наоколо.

Стражите, подбрани до един от Хеликаон, чакаха с мрачна решителност около нея, стиснали мечовете си. Тя разтърси глава в опит да се отскубне от ужаса, парализиращ ума ѝ.

Един млад войник, покрит с кръв, изтича в мегарона.

— Превзеха северната кула, господарке — каза той, докато се опитваше да си поеме дъх. — Кухните са подпалени. Източните казарми също паднаха. Извън Земната порта има още микенци, но не могат да влязат. Ние пречим на нашествениците вътре да я достигнат.

— Колко още има навън?

— Стотици.

— Къде е Павсаний? — успя да попита тя, изненадана, че гласът ѝ звучи толкова твърдо.

Войникът поклати глава.

— Не съм го виждал. Ригмос командва защитата на мегарона. Протеос удържа нашествениците надалеч от Земната порта.

— Ами момчето?

— Видях го с Градион в конюшната, но към тях се приближаваха микенски войници. Той отведе момчето вътре. После трябваше да избягам. Не знаех какво се е случило.

Тя стана, краката ѝ тежаха като олово, и се обърна към капитана на стражата ѝ, склучвайки ръце пред себе си, за да спре треперенето им.

— Менестес, винаги сме знаели, че мегаронът не може да бъде удържан. Не бива да похабяваме живота си, за да го защитаваме. Трябва да се оттеглим до източната кула.

Точно тогава двойните врати се отвориха с трясък и микенските войници нахлуха вътре. Менестес изтегли меча си и се затича към тях, следван от хората си. Халисия знаеше, че няма да издържат дълго. Тогава капитанът ѝ извика:

— Бягай, господарке! Бягай бързо!

Халисия събра роклята си в ръце и се затича през голямата зала. Отвори вратата на страничната стая, а после я залости след себе си. Това нямаше да спре решителните мъже, въоръжени с брадви и мечове, но щеше да ги забави.

Спря се за момент, изплашена, че ще припадне от ужаса в сърцето си. Принуди краката си да се движат и се затича по тясното каменно стълбище към спалнята си. Вратата ѝ бе тежка и подсилена. Щеше да им отнеме време да я разбият. Затвори я зад себе си и постави голямото дървено резе на мястото му.

Стаята бе осветена от ниски свещи. По пода имаше меки килими, а по стените — гоблени, украсени със скъпоценни камъни. Халисия се спря за миг, вдишвайки лекия парфюм от рози в нощния въздух, а после излезе на балкона.

Хеликаон бе планирал този момент вече три години. Той уважаваше виденията ѝ, а войнът в него вярваше в желанието на Агамемнон да си отмъсти. Скоро след последното нахлуване, спалнята на Халисия бе преместена от старото си място в северното крило до тези стаи високо над морето зад мегарона. Сега разполагаше с широк каменен балкон, който гледаше на запад.

Царицата отиде до края му и отмести висящата завеса от пълзящи растения. Погледна надолу и видя първата от късите дървени пръчки, разположени в камъка от външната страна на стената.

Замаскирани като обновление на апартаментите ѝ, тези дъбови летви бяха сложени, за да водят до обраслата с плевели градина над морето. В нея не се допускаха стражи или слуги и дивите рози и лози я обгръщаха изцяло. Работата бе свършена майсторски и бе почти

невъзможно стъпалата да се видят от земята, дори ако човек знаеше, че са там.

Работниците, отговорни за това, се върнаха в племето на брат й в Зелея, обсипани с почести и сребро и положили клетва да пазят тайна.

Сега, когато Хеликаон го нямаше, само двама души в крепостта, освен нея, знаеха за тайния път за бягство — Павсаний и, разбира се, неговият помощник Менон.

Менон, предателят!

Тя се поколеба, агонизирайки в нерешителността си, докато гледаше към мрака под себе си. Какъв избор имам, помисли си. Не мога да остана тук да ги чакам.

Царицата се приведе над балкона и се заслуша, опитвайки се да успокои туптящото си сърце. Не чуваше нищо сред растителността долу. Градината бе напълно неподвижна.

Тя изтича обратно до вратата и се заслуша. Чу далечни удари на метал по дърво, докато войниците събаряха вратата към мегарона.

Халисия отиде до голям сандък и отвори тежкия капак. Той издрънча в стената. Тя отмести бродираните шалове и рокли със скъпоценни камъни и извади стара слугинска туника в избледняло синьо, както и мръснокафяво наметало с качулка. Бръкна по-надълбоко и откри и кинжала, който баща й бе подарил за петнадесетия рожден ден. Дръжката му бе от еленов рог, а извитото острие — от блестящ бронз. Царицата свали бялата си ленена рокля и сложи неугледната туника. После пое дълбоко дъх, свали резето и отвори вратата на стаята си съвсем малко. Отдолу се чуваше силният шум на сцепено дърво. Различаваха се стоновете и виковете на мъжете, които се бореха със строшените греди.

Тя остана неподвижна и обмисли плана си отново. После внимателно подпря резето до стената и отвори вратата широко.

Спартанецът Пелопидас изтича по тесните стълби, стиснал окървавения си меч в ръка. Знаеше какво ще намери. Още една заключена врата, която мъжете с брадви, които го следваха, щяха да разбият за няколко мига. Царицата щеше да е вътре, опитала се да слезе в градината по тайния път за бягство, където я чакаха още от хората му. Или, помисли си той и изпита силен копнеж, щеше да е

видяла мъжете долу и в паниката си да се е върнала обратно в спалнята. Пелопидас се надяваше да е станало така. Щеше да му е много по-удобно да я изнасили в легло. Искаше да щади старите си колене.

Ветеранът с посивяваща коса и брада, сплетени на дълги плитки, достигна върха на стълбите и видя вратата широко зейнала. Глупава кучка, помисли си той. В ужаса си само ги бе улеснила. Следваха го трима мъже с брадви, до един потни и проклинали треските, забили се в ръцете им при разбиването на долната врата. Те отидоха право до тесния балкон. Пелопидас отметна покривалото от растения и го разкъса.

— Вие двамата — той посочи двама от хората си, — я последвайте до долу. Когато я хванете, я върнете обратно тук. Искам я първи.

Двамата войници погледнаха тесните ръкохватки и стъпала със съмнение, а после и мрака долу, но изпълниха заповедта му, както и очакваше, спускайки се бързо над каменната стена.

Пелопидас изсумтя и се върна в спалнята. Последният войник стоеше до леглото и бърникаше в кутия за бижута, украсена със слонова кост.

— Остави я, боклук такъв — каза Пелопидас. — Знаеш какво каза генералът за плякосването. Слез долу и намери проклетото дете. Има награда от двадесет жълтици за отряда, който донесе главата му на Катеос.

— Как се очаква да го намерим? — попита мъжът. — Конюшната беше празна. Може да е навсякъде.

— Той е на три години и е сам. Сигурно се е сврял някъде разплакан и с посрани гащи. Хайде, върви!

Войникът се помота още малко, оглеждайки спалнята. Очите му изпиваха мекия блясък на златото и скъпоценните камъни, пръснати наоколо. После изтича навън.

Пелопидас седна на мекото легло и разтри лявото си коляно. Беше се подуло и ставата го болеше. Той се просна на леглото и усети миризмата на парфюм от възглавницата. Испита възбуда. Казваха, че царицата е слаба и красива, въпреки че вече бе преминала тридесетте, златокоса и с мило лице. Той се изкикоти. Не го вълнуваше особено лицето ѝ.

Кучката трябваше да умре, при това бавно, така че Подпалвача да научи и да знае, че това е отмъщение за нашествията му в микенски земи. Пелопидас усети как гневът му се надига при мисълта за изгорените села и моряците, удавени от гнусния Хеликаон и екипажа му. Този екипаж щеше да изгуби много от обичните си хора, преди нощта да приключи.

Спартанецът свали шлема си и го пусна на пода. Надигна се от леглото и отиде до гарафа с вода, поставена на една малка маса. Отпи голяма глътка. После поля малко върху главата си, разтръсквайки плитки.

Огледа преценяващо спалнята, меките завеси и блясъка на бронз, мед и злато във всеки ъгъл. Вдиша миризмата на цветя. Вдигна кутията от слонова кост, която войникът бе разглеждал, и видя тъмния блясък на бижута. Бръкна вътре и извади шепа злато и скъпоценни камъни. Почти не ги погледна, преди да ги пхне в кесията на колана си. Имаше и тежка златна гривна, която струваше повече, отколкото той изкарваше за цяла година, така че пхна и нея в кесията.

Очите му се спряха на големия дървен сандък. Капакът му бе вдигнат, сякаш е бил оставен набързо. Вътре, сред най-различните богато избродирани дрехи, видя блясъка на скъпоценни камъни. Пелопидас извади най-горната рокля и откри, че е украсена със златна нишка, кехлибар и червен халцедон. Поколеба се, чудейки се какво да прави с нея, а после изсумтя развеселено. Не можеше да носи женски дрехи на военна кампания.

Все така в добро настроение, той се наведе надолу, за да бръкне по-дълбоко в сандъка, търсейки скрити бижута. Внезапно забеляза движение в дълбините му и в мига, който му трябваше да реагира, нечие бяло призрачно лице се засили към него. Той почувства чудовищна болка в гърлото си и отскочи назад, пръскайки кръв пред себе си. В паниката си, задрапа по врата си в опит да спре кървавия фонтан. От сандъка излезе дребна златокоса жена с окървавен кинжал в ръка.

Пелопидас падна на коляно и се опита да извика за помощ, ала болката раздра прерязаните му гласни струни и кръвта изби между пръстите му. Жената го гледаше с широко отворени очи. Той усети как отслабва и животът му изтича.

Главата му удари пода и Пелопидас се загледа в шарката от червени кръгове по килима. Струваше му се, че самият под се топи и се превръща в алена течност. Испита изключително спокойствие. Нещо топло потече по крака му и осъзна, че мехурът му се е изпразнил.

Трябва да стана, помисли си той. Трябва да...

Халисия стоеше като замръзнала, гледайки гърchoвете на умирация мъж на пода, докато кръвта му се изливаше върху красивия килим. Мислите ѝ се лутаха като молци около пламъка на реалността. Гърлото му бе прерязано. Тя го беше убила. Ала единственото, за което можеше да мисли, бе, че килимът е подарък от баща ѝ за сватбата ѝ с Анхиз, избродирани от източна коприна. Кръвта никога няма да се изчисти, помисли си тя.

Забрави кръвта, долетя грубият глас на разума. Халисия примигна и пое дълбоко дъх. Кракът на война помръдна. После той застина. Тя отстъпи от тялото и прибра кинжала в ножницата.

Трябва да излезеш! Те ще се върнат!

Царицата си сложи наметалото с качулката и притича надолу по стълбите, а после през разбитите останки от вратата. Спря се на входа към мегарона и погледна вътре. Залата бе притихнала. Стражите ѝ бяха убити, а около тях преброи повече от тридесет тела на микенци. Каменният под бе облян в кръв и стаята вонеше на смърт.

Страхът се надигна отново и стомахът ѝ се сви. Искаше ѝ се да бяга, колкото може по-бързо, за да остави този кошмар зад гърба си. Ако не успееше, щеше да си намери място, където да се скрие. Някоя тъмна и мрачна дупка, която врагът няма да намери.

После лицето на сина ѝ изплува в ума ѝ. Образът я разтърси. Вместо да вижда, както обикновено, живото доказателство за изнасилването ѝ и постоянно напомняне за убийството на обичния ѝ Диомед, сега Халисия бе впримчена от големите умоляващи очи и сладостта на устата му, толкова подобна на нейната. Тя изстена. Дио поне бе познал обичта на майка си. Беше го прегръщала и милвала, и му бе казвала многократно колко го обича. Малкият Декс — както Павсаний съвсем точно беше отбелязал — никога не бе получавал подобно нещо.

И сега жестоките мъже искаха да го убият.

Инстинктът я подтикна да притича от мегарона до конюшната с надеждата той още да е там. Разумът ѝ каза, че никога няма да успее.

Всеки би забелязал тичаща фигура. Халисия реши да мине през страничния вход на мегарона, да подмине кухните и да достигне конюшните изотзад.

Решителността подсили смелостта ѝ и тя тръгна към вратата. Чувахе викове от другата страна и видя движение, когато нечия сянка застана на прага. Тя приклепна зад една колона и зачака, без да смее дори да диша. Последва тишина. Царицата се изправи внимателно и погледна иззад колоната. Който и да се бе спрял на прага, явно беше продължил.

Кухните от другата страна бяха унищожени от пожара. Дървените сгради сигурно бяха пламнали като подпалки, но сега огънят в по-голямата си част бе стихнал. Покров от гъст дим лежеше над зеленчуковите градини пред крепостта. Халисия се потопи в дима и изчезна като призрак на слънчева светлина.

Едва дишаше и падна на ръце и колене, вкопчена в камъните, където под дима се носеше килим от свеж въздух. Тя запълзя внимателно по пътеката към конюшните, а коленете ѝ се плетяха в туниката и наметалото. По пътя подмина много тела — някои мъртви, а други — смъртно ранени.

Видя движение пред себе си и застина. Към нея вървяха микенски войници. Някои кашляха и плюеха. Халисия притисна лице към земята и легна като мъртва, със затворени очи. Нечии крака изтрополиха до нея, а после се разнесе рязка команда за спиране.

Едно стъпало се заби в бедрото ѝ. Войникът се спъна и изруга. Болката я накара да прехапе устни, но тя не издаде звук.

— Проклетият пушек е навсякъде — долетя нечий глас. — Не виждам нищо.

— Няма смисъл да тичаме така — каза друг. — Нека отидем до Земната порта, да убием шибаните защитници и да пуснем атрейците вътре. После можем да разграбим двореца и да се махаме.

— Затваряй си устата — каза раздражено трети глас. — Главата на момчето струва двадесет жълтици. Хайде, продължавайте да търсите.

Мъжете се разотидоха. Халисия остана на място, докато скърцането на кожа и сумтенето им не изчезнаха напълно. После се изправи на крака и притича до конюшните. Вътре бе тъмно като в рог и тя чу изнервеното движение на конете, които бяха надушили пожара.

Царицата мина край тях самоуверено, говореше им тихо, тупаше топлите тела, които се удряха леко в нея, докато намираще опипом пътя си напред.

— Декс — прошепна тя в здрача. — Тук ли си, Декс?

Не чуваше нищо, освен звуците на конете и далечните викове на мъжете. После чу заповед, от която сърцето ѝ затуптя силно:

— Донесете огън. Ако се крие в конюшната, ще го изкараме с дима.

Конете се размърдаха и зацвилиха около нея, но после се успокоиха, докато Халисия се движеше сред тях. Само големият черен жребец продължи да трополи в яслата си, да удря страни в дървените стени и да рита залостената врата.

— Декс! Дексиос. Тук ли си? — прошепна тя напрегнато.

Внезапно спря. Пред нея, под смътните лъчи светлина, прокрадващи се през вратата, стоеше неподвижно малка фигура с ръце на лицето. Около него имаше купчина слама. Стоеше, без да помръдва и без да издаде звук. За миг майката и синът останаха загледани един в друг.

После се разнесе тъничък гласец:

— Сърдиш ли ми се, мамо?

Тя коленичи и разтвори ръце.

— Не ти се сърдя, Декс. Сега трябва да вървим. Трябва да бягаме.

Тогава той се затича към нея и малкото му телце се удари в нейното със силата на стенобойна машина, като почти я събори на земята. Усети ръчичките му около врата си, а влажното му изцапано лице се притисна в нейното.

Халисия вдигна детето на ръце и изтича до предната част на конюшната. Ако можеше да стигне до външната стена и скритата странична порта, щеше да изведе Декс сред равнините отвъд и да се скрият в някоя от множеството пещери.

Тя погледна навън и видя група вражески войници, които тичаха към сградата със запалени факли в ръце. Царицата притисна момчето към себе си и притича към задния изход, за да погледне през процепа във вратата. Само на няколко крачки от нея стоеше едър микенски войн. С едната си ръка държеше за косата младо конярче. С другата стискаше окървавен меч, с който след миг прерязва гърлото на младежа.

Момчето се загърчи, докато кръвта му изтичаше. Войникът го пусна на земята и се обърна към вратата.

Халисия потисна паниката си и отнесе Декс обратно през конюшната, където застана, все така хванала детето в ръце, загледана в двата изхода. Намести го в едната си ръка и отстъпи до яслата, където черният кон се въртеше нервно.

Вече нямаше друг изход и само след няколко мига врагът щеше да открие и нея, и сина ѝ.

— Не и този път! — прошепна тя. — Не отново!

Халисия се пресегна зад гърба си и отвори вратата към яслата, за да се промъкне вътре. Едрият черен жребец я изгледа с дивите си очи, но не тръгна към нея. Тя остави Декс на земята и пристъпи към коня. Пое главата му в ръце и положи буза на тъмното му лице, усещайки горещия му дъх.

— Нуждая се от теб, най-велик сред конете — прошепна царицата. — Нужни са ми силата и смелостта ти.

Тя потупа животното, за да го успокои, вдигна Декс и го сложи на гърба му. Конят потропа с крак, но не помръдна. Халисия се подпря на стената и се качи зад детето. Приблужи лице до ухото му и каза:

— Смелост, малка катеричке. Бъди смел!

— Ще бъда, мамо!

Главният вход на конюшната се отвори с трясък и вътре нахлуха микенци с факли. Халисия пое дълбоко въздух, наведе се напред и отметна вратата на яслата, стисна гривата на коня и го срита. После с всичка сила нададе бойния вик на хората от Зелея.

Конят стегна огромните си мускули и се втурна в галоп, а големите му копита изчаткаха по каменния под.

Микенските войници извикаха, когато жребецът се втурна сред тях, размахвайки факли, за да го изплашат. Вместо това той се вряза в групата. Един мъж отхвърча настрани и главата му се заби в дървена колона. Втори падна под копитата и Халисия чу отвратителното пукане на кост. Другите войни успяха да отскочат настрана.

Когато излязоха от конюшната, царицата подкара животното към Земната порта. Ако тя бе отворена, щяха да се спуснат през нея до дефилето и моста над Безумието на Парнио.

Те профучаха през големия двор, а зад гърба им се разнесоха виковете на врага, който бе осъзнал кой язди коня. Една стрела изсъска

наблизо. После втора. Халисия придърпа Декс по-близо до себе си и смуща жребеца в пълен галоп.

Земната порта беше съвсем наблизо, зад следващия ъгъл. Копитата на коня оставиха следи в камъните, когато тя го накара да завие.

Пред нея битката все още се водеше с пълна сила. И портата бе затворена.

Група дардански войници даваха последен отпор, сформирали стена от щитове в портала. Скоро щяха да ги надвият.

Халисия накара коня да спре и последва странна пауза, в която дори боят секна. Войниците ѝ я разпознаха и тя с удивление изгледа лицата на обречените с гордост. Някои от микенците се обърнаха и също я видяха, а после някой извика:

— Това е тя! Това е царицата! Хванете кучката!

Разсейването помогна на дарданците и те атакуваха врага с подновени усилия. Халисия видя как мнозина микенци паднаха. Знаеше, че е спечелила малко време за хората си. Ала сега някои от нападателите тичаха към нея.

Тя обърна огромния си кон и впи пети в хълбоците му. Той отстъпи заднешком няколко крачки, а после се затича. Халисия го насочи надолу по каменните улици и павираните алеи, водещи към Морската порта и високата скала. Усети болезнен удар в бедрото си. Погледна надолу и видя, че в крака ѝ се е забила стрела. В началото болката бе притъпена, но после се изостри.

Морската порта се появи пред погледа ѝ, а четирите ѝ големи каменни кули се издигаха в мрака. Малцината войници около нея се разпръснаха, когато жребецът се втурна към тях. Големият кон продължи да галопира под мраморния портал и навън в нощта.

Халисия знаеше, че не може да остане на пътя. Той щеше да ги отведе към плажа и другите микенски войници. Тя дръпна гривата на животното и наклони тежестта си, за да го накара да завие. Копитата му изтракаха по камъка, а после се подхлъзнаха над пропастта. За миг Халисия си помисли, че ще паднат от скалата, но конят възвърна равновесието си и продължи да тича по тясната пътека до стените.

През деня този маршрут бе опасен, но тя знаеше, че нощем само късметът и благословията на боговете можеха да ги спасят.

Жребецът се катереше бавно по неравната земя. В най-високата точка, където пътеката се стесняваше, царицата го спря. Стените се издигаха вляво, а отдясно виждаше озареното от звездите небе и микенските галери, струпани на плажа.

Тогава видя и друга флотилия, която се насочваше към Дарданос през Хелеспонт. За миг си помисли, че са още микенски кораби, но после разпозна огромното туловище на „Ксантос“ и изпита неистова радост.

Съпругът ѝ се връщаше у дома и сега микенците щяха да разберат какво означава страх. Отмъщението му щеше да е едновременно ужасяващо, но и удовлетворително.

Микенските екипажи на брега също бяха видели дарданската флота и тичаха към корабите си. Халисия се усмихна. Независимо дали искаха да избягат, или да се бият, резултатът щеше да е един и същ. Всички бяха мъртви.

Изпита силно облекчение. Трябваше единствено да остане тихо тук под стените, докато Хеликаон не слезеше на брега.

Тогава нещо изсъска край нея, удари се в камъка и отскочи. Тя чу виковете отгоре и вдигна поглед. Над укрепленията се бяха надвесили войници.

Халисия притисна Декс до себе си и потупа коня по гърба, говорейки му твърдо и спокойно. Нежно го смушка да тръгне напред. Край нея хвърчаха стрели, които плашеха жребеца.

— Бъди спокоен, велики — прошепна царицата тихо. Облечена в тъмно наметало и седнала на черен кон, тя бе много лоша мишена за нощна стрелба. Въпреки това, ако останеха на мястото си, все някоя стрела щеше да ги уцели. Халисия реши да обиколи крепостта, да надбяга вражеските войници от другата страна на Земната порта, а после да стигне до Безумието и да чака там.

Земята се спускаше рязко в мрака вдясно от нея. Отляво стената на цитаделата се издигаше като скала. Големият кон снижи глава и внимателно започна да подбира пътя си по тясната пътека. От време на време копитата му се подхлъзваха по чакълестата почва. Стрелите продължаваха да летят край тях, но много малко падаха наблизко.

Когато Земната порта се появи пред нея, Халисия видя, че тя още е затворена. Стотици микенски войници се тълпяха без работа отвън, чакайки другарите им вътре да им отворят. Чуваха се изнервени

викове, но те всички гледаха към стените и портите и не обърнаха внимание на жената на коня, която тихо изплува от мрака.

Халисия видя движение в далечината и там се появи редица ездачи в бляскави брони. Троянският кон бе дошъл! Микенците също ги видяха и започнаха да сформират стена от щитове.

После някой от укреплението горе извика:

— Царицата бяга! Убийте я!

Извън портите имаше съвсем малко ездачи, но те незабавно смушкаха конете си в галоп.

Халисия също подкани своя и той отново се затича, подминавайки задната част на микенската армия, за да се спусне към дефилето. Тя се извърна и видя четирима ездачи, които изоставаха. Жребецът сега тичаше в пълен галоп и скоростта му бе колосална. Халисия бе яздила много коне през живота си, но никой не бе притежавал силата и скоростта на това огромно животно.

Тя усети вятъра в косите си и позволи на надеждата да се върне в сърцето ѝ. Хеликаон щеше да потопи вражеската флота, а Троянският кон щеше да избие оцелелите войници на сушата. Трябваше само да надбяга тези микенски ездачи и щеше да е в безопасност. Жребецът продължи да галопира и тя видя дефилето да се разширява точно преди моста. Но сега там нямаше мост, а само димящи руини. Останките му висяха почернели и обгорени от ръба на бездната. Нямаше изход.

Група микенски войници се затичаха откъм мрака на дефилето към нея, а в ръцете им проблеснаха остриета. Халисия накара коня да завие и той се затича в обратна посока, а после отново се завъртя. Сега микенските ездачи бяха наблизко и тя чуваше триумфиращите им викове.

— Каквото и да стане, малки Декс, ние ще сме заедно — обеща Халисия на сина си. После удари хълбока на жребеца. Стреснат, той се спусна към бездната. Скоростта му се увеличи, докато галопираше. Халисия стискаше гривата му в смъртна хватка. Видя войниците само като петно с периферното си зрение. Усети удар отляво, но върхът на копие то само раздра плътта ѝ и не можа да я събори. Болката беше огромна, но тя не ѝ обърна внимание и се концентрира върху движението на коня под нея и малкото топло тяло, сгушено отпред, както и зеещата паст на приближаващата бездна.

Дали дори този велик кон можеше да направи скока? Халисия не знаеше. Знаеше обаче, че той може да спре на ръба и да я захвърли към камъните долу заедно със сина ѝ.

Докато се приближаваха към цепнатината, тя заби пети в хълбоците на животното за последен път и нададе племенния си вик. Звукът бе пронизителен и войнствен. Конят напрегна огромните си мускули и скочи.

Времето сякаш замръзна. Единственият звук беше туптенето на сърцето ѝ. Навсякъде около нея всичко бе неподвижно. Не можеше да почувства гърба на коня. Не усещаше момчето до гърдите си. Зачуди се дали животът ѝ не е свършил и боговете не са я отнесли. Дори намери време да погледне надолу към назъбените черни камъни под нея.

После копитата на жребца се удариха в земята от другата страна на бездната. Конят се препъна за миг, докато задните му копита чаткаха по ръба. После те отново тичаха свободно.

Халисия спря животното и погледна назад към микенците. Никой от тях нямаше куража да я последва и сега само крещяха обиди. После се върнаха нагоре по дефилето. Изпълни я умора.

— Отидоха ли си лошите хора, мамо? — попита Декс.

— Да, отидоха си, малка катеричке.

Халисия вдигна крак и скочи от коня. Извика, защото стрелата в бедрото ѝ се изви и разкъса плътта. Тя седна на един камък и пусна момчето. То не се отдръпна, а продължи да я стиска. Халисия го целуна по челото.

— Ти си мой син, малки Декс. И аз съм толкова горда с теб. Скоро баща ти ще дойде и той също ще се гордее с теб. Ще поседим тук тихо и ще го изчакаме.

Детето погледна към нея и се усмихна. Толкова сладка усмивка, помисли си царицата, като слънчева светлина през облак.

Лявата страна на туниката ѝ бе напоена с кръв от раната, нанесена ѝ от копието. Опита се да спре кървенето с наметалото си, но платът се изплъзна от пръстите ѝ. Стори ѝ се, че нощта е станала по-ярка. Наблизо имаше някой. Халисия извърна глава с огромно усилие. Светлината сега бе почти заслепяваща. До нея се появи малка златокоса фигура. Царицата примижа срещу яркото сияние... и извика от щастие. Това беше Диомед, нейният син. Той ѝ се усмихна и протегна ръце.

От очите на Халисия потекоха сълзи. Сега и двамата ѝ сина бяха с нея и светът отново бе в хармония. И в този блажен момент, докато светлината гаснеше, тя осъзна, че никога не е била по-щастлива.

ЕПИЛОГ

Бели дългокосмести кози пасяха сред скалите под високите стени на двореца Царска радост. Животните се разбягаха, докато Касандра вървеше към върха на скалата, и тя се спря да ги погледа. Толкова сигурно стъпват, помисли си, докато те подскачаха от камък на камък. Не ги е страх от височината, нито от острите камъни толкова далеч под тях. Дали това бе увереност, или глупост, зачуди се момичето, или смесица от двете?

Касандра ги подмина и се качи до най-високата точка над брега. Надигна дългата си до глезените яркобяла рокля и седна на камъка, загледана в морето. Не се виждаха кораби, а на някога претъпкания плаж долу имаше само пет галери. Двадесетина малки рибарски лодки се носеха из залива и хвърляха мрежи.

Тук горе, високо над света, всичко изглеждаше мирно и спокойно. Касандра се загледа на юг. Отвъд планините Ида се движеха армии, готови за война и смърт, изнасилвания и убийства. Кратко и ужасяващо видение за огън и ужас нахлу в ума ѝ, но тя го потисна безмилостно. После обърна поглед на север и отново видя съня си от предната нощ, за крепостта Дарданос, погълната от пламъци.

Тракия бе изгубена и скоро микенците щяха да прекосят проливите и да нахлуят в Дардания. Врагът щеше да дойде от север и юг, а армиите му щяха да се затворят като огромен юмрук около златния град.

Тогава мирните плажове долу щяха да приютят толкова голяма флотилия от кораби, че между корпусите им нямаше да се вижда и песъчинка. Касандра потрепери под ярката слънчева светлина.

После изпита мимолетно съмнение. Всички тези видения можеше и да не са истина.

Тя бавно се изправи на крака и застана на ръба на огромната бездна. За да изпита истинността им, трябваше само да направи крачка напред. Ако паднеше и умреше върху назъбените камъни, значи всички видения бяха лъжовни, защото нямаше да последва зимното пътуване

до Тера, нито полетът в синьото небе, нито гръмотевиците и края на света. Троя можеше и да оцелее, а Хектор — да оживее и да бъде велик цар.

Само една крачка...

Тя пое дълбоко въздух, затвори очи и пристъпи напред.

Нечии груби ръце я хванаха и я издърпаха обратно на земята.

— Какво правиш? — попита младото овчарче, стиснало здраво ръцете й.

Касандра не му отговори.

Пътуването до Тера щеше да е дълго... и изпълнено с опасности.

Издание:

Автор: Дейвид Гемел

Заглавие: Гръмотевичния щит

Преводач: Симеон Цанев

Издание: първо (не е указано)

Издател: ИнфоДАР

Град на издателя: София

Година на издаване: 2008

Тип: роман (не е указано)

Печатница: Симолини

Редактор: Милена Иванова

Коректор: Нели Байкова

ISBN: 978-05-9305-2228

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/10855>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.